

ΗΛΙΑΣ Ε. ΜΠΙΤΣΑΝΗΣ

ΤΟ «ΚΑΥΤΟ»
ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΤΟΥ 1934

ΣΤΑΦΙΔΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ
ΤΩΝ ΑΝΤΙΘΕΣΕΩΝ



ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2024

Φωτογραφία εξωφύλλου

Διαδηλωτές στο Αίγιο με σύνθημα «Κάτω το παρακράτημα, κάτω ο ΑΣΟ»
“Ακρόπολις” 27/8/1934

Ηλεκτρονική σελιδοποίηση: Γιάννης Σακκάς
Εφημερίδα «Ελευθερία», Γεωργούλη 26 Καλαμάτα, 2721 0 21421

ΗΛΙΑΣ Ε. ΜΠΙΤΣΑΝΗΣ

**ΤΟ «ΚΑΥΤΟ» ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΤΟΥ 1934
Σταφιδικό κίνημα
των αντιθέσεων**

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2024

ΤΟ 1934 ΚΟΡΥΦΩΝΕΤΑΙ Η ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ ΤΩΝ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

Το 1934 κορυφώνεται η απελπισία των σταφιδοπαγωγών της Πελοποννήσου καθώς η οικονομική κρίση βαθαίνει και η κρίση στην αγορά της σταφίδα παίρνει ακόμη μεγαλύτερες διαστάσεις. Και η απελπισία οδηγεί σε σύγκρουση τους παραγωγούς «ευγενών» ποιοτήτων (Κορινθία, Αιγιαλεία, Πάτρα) με τους παραγωγούς «κατωτέρων» ποιοτήτων (Μεσσηνία, Ηλεία). Η πρώτη σύγκρουση είναι ανάμεσα στους παραγωγούς χλωρής σταφίδας για οινοποίηση και τον ΑΣΟ ο οποίος διατείνεται ότι οι δεξαμενές του είναι γεμάτες και περιορίζει δραματικά τις ποσότητες που θα πάρει. Γίνονται μεγάλες κινητοποιήσεις στις περιοχές της Μεσσηνίας και της Ηλείας στις οποίες η παραγωγή σταφίδας προορίζεται για οινοποίηση (ούτε αλώνια δεν είχαν οι παραγωγοί).

Όταν ισορροπεί η κατάσταση ξεσπάει μεγάλη σύγκρουση σε σχέση με τα μέτρα του ΑΣΟ για τη σταφίδα. Οι παραγωγοί «ευγενών» ποιοτήτων ζητούν κατάργηση του παρακρατήματος και χαμηλές τιμές εξαγοράς πλεονασμάτων, οι παραγωγοί «κατωτέρων» ποιοτήτων ζητούν διατήρηση του παρακρατήματος και υψηλότερες τιμές εξαγοράς πλεονασμάτων.

Με βάση το θεσμικό πλαίσιο, για κάθε ποσότητα που εξαγόταν θα έπρεπε να παραδοθεί ποσότητα στο 50% της εξαγωγής δωρεάν στον ΑΣΟ. Ο οποίος με τη σειρά του την έδινε κοψοχρονιά στους οινοβιομήχανους πιέζοντας την αγορά της σταφίδας, και εισέπραττε τα ποσά για τη λειτουργία και τις παρεμβάσεις του. Εξαγωγήμη ήταν η σταφίδα των περιοχών με «ευγενείς» ποιοτήτες και ως εκ τούτου ενδιαφέρονταν να καταργηθεί το παρακράτημα, ενώ οι παραγωγοί «κατωτέρων» ποιοτήτων είχαν πεισθεί ότι είναι προς όφελός τους και ζητούσαν διατήρηση του παρακρατήματος.

Ο ΑΣΟ έκανε εξαγορά των πλεονασμάτων σταφίδας από τους παραγωγούς από τον προϋπολογισμό εσόδων και τα δάνεια που έπαιρνε από την Εθνική και ως εκ τούτου οι παραγωγοί «ευγενών» ποιοτήτων ενδιαφέρονταν για χαμηλή

τιμή εξαγοράς αφού δεν αφορούσε ουσιαστικά τη δική τους και οι παραγωγοί «κατωτέρων» ποιοτήτων ενδιαφέρονταν για υψηλότερη αφού από εκεί θα προερχόταν το εισόδημά τους.

Οι βουλευτές κάθε περιφέρειας παίρνουν το μέρος των παραγωγών – ψηφοφόρων δίνοντας... όρκους υπεράσπισης των συμφερόντων της πελατείας τους, η διχογνωμία φτάνει και στο εσωτερικό της κυβέρνησης που έχει διχαστεί. Τα κόμματα εξουσίας (Λαϊκοί και Φιλελεύθεροι) «φόρτωνουν» το ένα στο άλλο την ευθύνη για την κρίση και τη διαχείριση του ΑΣΟ.

Μέσα σε αυτό το κλίμα το ΚΚΕ κάνει τις πρώτες και σημαντικές επεξεργασίες για το σταφιδικό, ζητά κατάργηση του ΑΣΟ και του παρακρατήματος, υψηλότερες τιμές για τη σταφίδα και ένα σύνολο μέτρων δραστικού περιορισμού της τεράστιας φορολογικής επιβάρυνσης της σταφίδας και των παραγωγών. Ένα μέρος αγροτιστών προσεγγίζει αυτές τις θέσεις χωρίς να ταυτίζεται, ενώ άλλοι κινητοποιούνται για την υπεράσπιση της μιας ή της άλλης άποψης ανάλογα με την περιοχική δράση.

Όλα αυτά δημιουργούν σοβαρότατη πόλωση στην Πελοπόννησο και το κλίμα το καλοκαίρι του 1934 γίνεται εκρηκτικό. Οργανώνονται συλλαλητήρια (σε ορισμένες περιπτώσεις ένοπλα) ταυτόχρονα και με διαφορετικά αιτήματα σε Αίγιο, Ηλεία και Μεσσηνία. Στο Αίγιο το συλλαλητήριο βάφεται με το αίμα των εξεγερμένων σταφιδοπαγωγών στους οποίους επιτέθηκε η Χωροφυλακή. Σε Μεσσηνία και Ηλεία μετά από αυτό οργανώνονται νέα συλλαλητήρια που καταλήγουν σε ένα μεγάλο και επεισοδιακό συνέδριο στην Κυπαρισσία. Το οποίο όμως δεν είχε και την συνέχεια που πολλοί περίμεναν καθώς ένα μήνα αργότερα και κάτω από πολιτικές πιέσεις, η επιτροπή που είχε εκλεγεί διαλύθηκε.

Σε αυτό το βιβλίο υπάρχει πλήρης περιγραφή των γεγονότων, έτσι ώστε ο αναγνώστης να σχηματίσει τη δική του εικόνα για τα κρίσιμα γεγονότα που διαδραματίστηκαν πριν από 90 χρόνια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ: ΜΑΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ

**ΤΟ ΠΡΟΧΘΕΣΙΝΟΝ ΠΑΜΠΥΛΙΑΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΧΑΝΔΡΙΝΟΥ
ΟΛΟΚΛΗΡΟΝ ΤΟ ΕΓΚΡΙΘΗΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΑΛΕΝ ΨΗΦΙΣΜΑ**

Ὅπως καὶ χθὲς ἐγράψομεν συνεκροτήθη εἰς Χανδρινὸν Πυλίας, τὸ προαγγελθὲν Παμπυλιακὸν συνέδριον. Κατ' αὐτὸ, ὡμίλησαν πολλοί, ἐνεκρίθη δὲ τὸ κάτωθι ψήφισμα, ὁποῦ ἀπεστάλη ὡς ἀκολουθεῖ:

Ἐπὶ τὰς ἑξῆς ἐρωτήσεις, ἡπιουργοὺς ἑξωτερικῶν, ἑθνικῆς οὐκονομίας, οὐκονομικῶν, ἑκπορτικῶν καὶ Συναγερμῶν, Στρατηγικῶν, Ἀθῆνας, Νομικῶν Μετασχῆματῶν καὶ κ.λ.π., ἡμερῶν ἑξῆς ἑξῆς ἑξῆς καὶ Ἀθῆνας τῶν τύπων.

ΨΗΦΙΣΜΑ

Συνελθόντες σήμερον 6ην Μαΐου 1934 οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Κοινοτήτων τῆς ἐπαρχίας Πυλίας ἐν συνεδίῳ ἐν τῇ Κοινοτῆτι Χανδρινοῦ καὶ μετὰ ἐξουχαιεὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν θεμάτων ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν τοῦ Συνεδρίου κ. κ. Διον. Ἀποστολοπούλου, Χρήστου Κουβελιώτη, Ζαχαρ. Κουρέτα, Στυλ. Διακουμογιαννοπούλου καὶ διαπιστώσαντες τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν εἰς ἣν

οὐτὴ ἰκανὴ καὶ ἀναλάβῃ ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ἀγροτικὴν πίστιν, ἀπαλάσσοινα τοὺς σταφιδοπαραγωγὸς τῶν ὀνύχων τοῦ ἐκμεταλευτικοῦ ἐμπορίου καὶ τῶν τοκογλύφων.

7) Ταχυτάτην ρύθμισιν τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν.

8) Κατάργησιν ὀλοσχερῆ α' τοῦ δασμοῦ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων γεωργικῶν εἰδῶν, β' τοῦ σταφιδικοῦ συναλλάγματος, γ' τῆς ἐγγύου φορολογίας καὶ αὔξασιν τῆς τιμῆς τῆς διατεθειμένης σταφίδος πρὸς οἰνοπνευματοποίησιν διὰ τῆς αὔξησης τῆς τιμῆς τοῦ οἰνοπνεύματος

9) Νὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ ἀπορροή σθείας κατασκευῆ τῆς ὁδοῦ Μεσσήνης—Πύλου.

10) Ἐλέγχον διὰ τὴν σκανδαλοδὴ ἐνέργειαν τὴν γενομένην εἰς βάρος τῶν περικοσποροπλήκτων ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῶν Γεν. Ἀποθηκῶν Πύλου κ. Α. Σασιόλου καὶ παραδειγματικὴν τιμωρίαν αὐτοῦ δι' ἀπολύσεως.

11) Ἀποστολὴν Γεωπόνου εἰς τὴν Βουφράδα πρὸς ἐξέτασιν τῶν καταποταφέντων ἐκ χιῶνος ἐλαιοδένδρων καὶ ἐκ πάγου σταφιδαιπέλων καὶ ἀποζημίωσιν αὐτῶν.

12) Σύντομος καὶ ουστηματικὴ ἐνέργεια ἀμοδιῶν προλήψεως κινδύνων φυλλοξήρας καὶ χροσπηγῆσεως πατιῶν κατὰ κινδύνων βροχῆς.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Συνεδρίου.

Ζαχαρ. Κουρέτας, Γεώργ. Κατσούλης, Χρ. Κουβελιώτης, Νικ. Κουρέτας, Φωτ. Κότσιρας, Ἀθαν. Καραπάτσος, Ν. Γιανναράς, Π. Ζούπλιας, Στ. Γκιόλιος, Βασ. Βαλαμοῦλης, Φωτ. Ζωντανός, Φωτ. Κανελόπουλος, Ἡλ. Καπράς, Δημ. Ζωντανός, Εὐστ. Θερίος.

Εἰς τὸ Συνέδριον ἀντιπροσωπεύθησαν περὶ τὰς ἑκατὸν Κοινοτήτες.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΟ 1828

“Σημαία” 9/5/1934

Το «σταφιδικό» 1934 αρχίζει με ένα σημαντικό Συνέδριο Κοινοτήτων του Χανδρινού, το οποίο συγκαλείται με πρωτοβουλία στελεχών των πολιτικών οργανώσεων του Αγροτικού Κόμματος που είχαν παρέμβει στις κοινοτικές εκλογές εκλέγοντας εκπροσώπους τους. Πρόκειται για τους ηγέτες του αγροτικού κινήματος της περιοχής στη μετά Τσικλιπτήρα εποχή. Αλλά και για τους ανθρώπους οι οποίοι πρωταγωνίστησαν στη συνέχεια στις κινητοποιήσεις των σταφιδοπαραγωγών και βρέθηκαν στην ηγεσία του κινήματος.

Στο ψήφισμα του συνεδρίου περιλαμβάνονται κοινοτικά αιτήματα, προβάλλεται μια σειρά μέτρων άλλης πολιτικής για το σταφιδικό και

ζητείται η απομάκρυνση του διευθυντή των Γενικών Αποθηκών Πύλου:

«Συνεκροτήθη εἰς Χανδρινὸν Πυλίας τὸ προαναγγελθὲν Παμπυλιακὸν συνέδριον. Κατ' αὐτὸ, ὡμίλησαν πολλοί, ἐνεκρίθη δε τὸ κάτωθι ψήφισμα:

Συνελθόντες σήμερον 6ην Μαΐου 1934 οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Κοινοτήτων Πυλίας ἐν Συνεδρίῳ ἐν τῇ Κοινοτῆτι Χανδρινοῦ καὶ μετὰ ἐξουχιστικὴν συζήτησιν ἐπὶ τῶν θεμάτων ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν τοῦ Συνεδρίου κ. κ. Διον. Ἀποστολοπούλου, Χρήστου Κουβελιώτη, Ζαχαρία Κουρέτα, Στυλ. Διακουμογιαννοπούλου καὶ διαπιστώσαντες τὴν οἰκτρὰν κατάστασιν εἰς ἣν ἔχουν περιέλθει οἱ Κοινοτῆτες τῆς ἐπαρχίας Πυλίας ἀπὸ ἀπόψεως οἰκονομικῆς, συγκοινων-

νιακής και σταφιδικής υποβάλλομεν υμίν τα κάτωθι αιτήματα εκφράζοντες άμα την ευχίν υιοθετήσεως αυτών.

1) Ενίσχυσιν οικονομικήν των Κοινοτήτων εκ μέρους του Κράτους.

2) Περικοπήν απάντων των υποχρεωτικών εισφορών αίτινες απομυζούν το πλείστον των πόρων των Κοινοτήτων υπέρ διαφόρων οργανισμών και υπηρεσιών.

3) Δικαιότεραν κατανομήν φόρου σταφίδος εις τας Κοινότητες αναλόγως της παραγωγής μιας εκάστης και αντιπροσώπευσις αυτών εν τη εν Πάτραις εδρευούση Επιτροπή κατανομής φόρου σταφίδος τροποποιημένου του σχετικού Νόμου.

4) Την συντήρησιν υπό του Κράτους των επαρχιακών δρόμων.

5) Ακριβοδικαίαν διάθεσιν των εσόδων του Επαρχιακού Ταμείου Οδοποιίας εις τας εις αυτό υπαγόμενας επαρχίας.

6) Ενιαιάν διαχείρησιν της σταφίδος και ενίσχυσιν της Αγροτικής Τραπέζης δια κεφαλαίων ίνα καταστή ικανή να αναλάβη εξ ολοκλήρου την αγροτικήν πίστην, απαλλάσσουσα τους σταφιδοπαραγωγούς ονύκων του εκμεταλλευτικού εμπορίου και των τοκογλύφων.

7) Ταχυτάτην ρύθμισιν των αγροτικών χρεών

8) Κατάργησιν ολοσχερή: α' του δασμού των εκ του εξωτερικού εισαγομένων γεωργικών ειδών, β' του σταφιδικού συναλλάγματος, γ' της εγγείου φορολογίας και αύξησις της τιμής της διατιθειμένης σταφίδος προς οιοπνευματοποίησιν δια της αυξήσεως της τιμής του οιοπνεύματος.

9) Να επιταχυνθή η αποφασισθείσα οδός Μεσσήνης-Πύλου.

10) Ελεγχον διά την σκανδαλώδη ενέργειαν την γενομένην εις βάρος των περονοσποροπλήκτων υπό του διευθυντού των Γενικών Αποθηκών κ. Λ. Σασάλου και παραδειγματικήν τιμωρίαν αυτού δι' απολύσεως.

11) Αποστολήν γεωπόνου εις την Βουφράδα προς εξέτασιν των καταστραφέντων εκ χιόνος ελαιοδένδρων και εκ πάγου σταφιδαμπέλων

και αποζημίωσιν αυτών.

12) Σύντομος και συστηματική ενέργεια αρμοδίων προλήψεως κινδύνων φυλλοξήρας και χορηγήσεως πανιών κατά κινδύνων βροχής.

Η Εκτελεστική Επιτροπή του Συνεδρίου Ζαχαρ. Κουρέτας, Γεωργ. Κατσούλης, Χρ. Κουβελιώτης, Νικ. Κουρέτας, Φωτ. Κότσιρας, Αθαν. Καραμπάτσος, Ν. Γιανναράς, Π. Ζόμπολας, Στ. Γκιούλος, Βασ. Βαλασαμούλης, Φωτ. Ζωντανός, Φωτ. Κανελλόπουλος, Ηλ. Καστόρας, Δημ. Ζωντανός, Ευστ. Θεριός.

Εις το συνέδριον αντιπροσωπεύθησαν περί τας εκατόν Κοινότητες»⁽¹⁾.

Κάνει εντύπωση το γεγονός ότι το ΚΚΕ στέκεται αρνητικά απέναντι και στα αιτήματα, αλλά κυρίως στους ομιλητές που αργότερα συνεργάστηκαν στενά με τους κομμουνιστές. Οι θέσεις διατυπώνονται σε δημοσίευμα του "Ριζοσπάστη", μέσα από τον οποίο ασκείται κριτική για μια σειρά αιτήματα σχετικά με την αγροτική πολιτική και εξαπολύεται σφοδρή επίθεση προς τους ομιλητές, καθώς τους θεωρεί ανθρώπους του Τσιρκλητήρα, για τον οποίο αναφέρει μάλιστα ότι μίλησε στο συνέδριο:

«Πήραμε ψήφισμα του Συνεδρίου των Κοινοτήτων Πυλίας. Μ' αυτό ζητούν να ενισχυθούν οι Κοινότητες από το Κράτος, να περικοπούν οι υποχρεωτικές εισφορές που απομυζούν το πλείστο μέρος των κοινοτικών πόρων υπέρ διαφόρων οργανισμών, να συντηρηθούν οι επαρχιακοί δρόμοι από το κράτος, να ρυθμιστούν τα αγροτικά χρέη, να καταργηθούν οι δασμοί πάνω στα εισαγόμενα αγροτικά είδη, το σταφιδικό συνάλλαγμα και η έγγειος φορολογία. Να επιταχυνθεί η κατασκευή της οδού Μεσσήνης - Πύλου, να γίνει έλεγχος για τη σκανδαλώδη ενέργεια σε βάρος των περονοσποροπλήκτων του Σάσαλου διευθυντού Γενικών Αποθηκών Πύλου και να τιμωρηθή με απόλυση, να ενεργήσουν οι αρμόδιοι για να προλάβουν τον κίνδυνο της φυλλοξήρας και να χορηγηθούν πανιά για τη βροχή κλπ.

Το ψήφισμα περιλαμβάνει και άλλα αιτήματα που δεν εξυπηρετούν την αγροτική φτωχολογία. Όπως η ενίσχυσις της Αγροτικής Τραπέζης

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΟ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ

**ΟΙ ΣΥΣΚΕΨΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΟΧΤΗΜΑΤΩΝ
ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΓΗΣ
ΚΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ**

Στόν Πύργο συνήλθαν προ-
χθές σέ σύσκεψη οί «άντιπρό-
σωποι» τών σταφιδοπαραγω-
γών και τών γεωργικών επί-
μελητηρίων για να πάρουν ά-
ποφάσεις για τά σταφιδικά ζη-
τήματα.

Η σύσκεψη αὐτή τών μεγα-
λοχτηματιῶν «διαφώνησε» πά-
νω στό ζήτημα τών σχέσεων

ἀκόμα πρέπει να μειωθεί ὁ
προεξοφλητικός τόκος σέ 6 %.
Ἀποφασίσθηκε ἐπίσης να ἐπι-
διωχθεῖ και ἐνιαία ἀποθήκευ-
ση τῆς σταφίδας, να περιλη-
φθοῦν στήν ἀσφάλιση ἐναντία
στις θεομηνίες και οί ζημιές
ἀπο τόν ἀέρα, να παράσχει τό
κράτος εὐκολίες για τήν ἀντι-
φυλλοξηρική ἀμυνα και να συν

“Ριζοσπάστης” 31/7/1934

για να “αναλάβει ἐξ ολοκλήρου τὴν αγροτικὴν πίστην”, ἐνιαία διαχείριση τῆς σταφίδας, δι-
καιότερη κατανομή του φόρου σταφίδος στις
κοινότητες κλπ.

Στο παραπάνω συνέδριο μίλησαν διάφοροι
δημοκόποι, τσορμπατζήδες και αγροτοφασίστες
ὡπως ο Τσικλητήρας κλπ.⁽²⁾

ΛΙΜΕΝΕΡΓΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΕΡΓΙΑ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΕΡΓΑΤΩΝ

Λίγες μέρες μετά το συνέδριο η Μεσσηνία
συγκλονίζεται ἀπὸ τὴν ἐξέγερση τῶν λιμενερ-
γατῶν, που βάφεται στο αἷμα ἀπὸ τὴν ἐπέμβαση
στρατιωτικῶν δυνάμεων και τῆς χωροφυλακῆς.
Η κοινωνικὴ σύγκρουση κορυφώνεται καθὼς
ὀξύνεται η κρίση πλῆττοντας ἐργάτες και αγρό-

τες, γεγονός που αποτυπώνεται στη συνέχεια
με ἔντονο τρόπο στο χώρο τῶν σταφιδοπαρα-
γωγῶν.

Τέλη Μαΐου - ἀρχές Ιουνίου ξεσπάει μια
αντιπαράθεση μέσα ἀπὸ τις ἐφημερίδες σχετικά
με τις δραστηριότητες του ΑΣΟ, ὡπως ἀγορές
εργοστασίου (Ζευγολατιό Κορινθίας) και ἀπο-
θήκης (Πεταλίδι), ἀντιμισθίες συμβούλων, τιμὴ
πώλησης κλωρῆς σταφίδας, ἐκπροσώπηση
στην Ἀμερικὴ ἀπὸ τὸν ἀδελφὸ του διοικητικῶ
συμβούλου Μαρακά και ἄλλα θέματα. Οἱ σχε-
τικὲς καταγγελίες φιλοξενούνται στην “Πρώτη”,
το “Νεολόγο”, το “Θάρρος”, το “Ριζοσπάστη”
και ἄλλες ἐφημερίδες, ἐνῶ τὴν ἀπάντηση του
ΑΣΟ φιλοξενεῖ η “Σημαία” που δημοσιεύει
σειρά ἀρθρῶν και συνέντευξη του Μαρακά.

Στα εργοστάσια της Εταιρείας Οίνων και Οιοπνευμάτων ξεσπά μεγάλη απεργία και στην Καλαμάτα γίνεται προσπάθεια να έρθουν σε αντιπαράθεση οι εργάτες με τους σταφιδοπαραγωγούς. Ο Γιώργος Θ. Δάλλας πρόεδρος της Κτηματικής Ενώσεως Θουρίας παρεμβαίνει και υπερασπίζεται τους εργάτες καταγγέλοντας την εταιρεία για την πολιτική της απέναντι και στους αγρότες και στους εργάτες:

«Οι εργάτες του κάμπου και του βουνού, οι αγρόται μετά ειλικρινούς συμπαθείας παρακολουθούν τον τίμιον και δικαιοτάτον αγώνα των εργατών της πόλεως κατά του οργανωμένου κεφαλαίου που τους εκμεταλλεύεται. Ουδείς αγρότης γνήσιος και ανεπηρέαστος είναι δυνατόν να εργάζεται κατά των εργατών απεργησάντων δια το ψωμί των. Ούτε είναι δυνατόν οι αγρόται να ταχθούν παρά το πλευρόν των μεγαλοβιομηχάνων πολυεκατομμυριούχων, που εθισαύρισαν ιδίως κατά τα έτη 1927-1931 εκ της παραλαβής κλωράς σταφίδος εις βάρος των.

Η απεργία των εργατών ουδόλως πρόκειται να βλάψη τους αγρότας. Διότι το ότι δεν εξεκενώθησαν οι δεξαμεναί των διαφόρων ανά την Μεσσηνία συγκροτημάτων οφείλεται εις την μείωσιν της εξαγωγής, μείωσιν οφειλομένην εις την πολιτικήν της κυβερνήσεως και άλλους τινάς παράγοντας, ών η εξέτασις δεν είναι της παρούσης ώρας. Εάν επομένως αγωνιώμεν σήμερον διερωτώμενοι εάν θα δυνηθώμεν μεθαύριον να παραδώσωμεν κλωράν σταφίδα, τούτο δεν οφείλεται εις την ολιγοήμερον απεργίαν των εργατών αλλά εις την εν προκειμένω πολιτικήν της κυβερνήσεως και του ΑΣΟ. Αρκετά άλλωστε επιλούτησεν η Εταιρεία Οίνων και Οιοπνευμάτων ώστε να δύναται ν' αποδεχθεί τα αιτήματα των απεργών εργατών. Πάντως ημείς δεν θα δεχθώμεν να γίνωμεν "τσιράκια" των μεγαλοβιομηχάνων εναντίον των εργατών, και διότι δεν ζημιούμεθα από την απεργίαν των τελευταίων και διότι δεν δεχόμεθα να θεθώμεν υπό την κηδεμονίαν των πλουσίων βιομηχάνων και να γίνωμεν εκούσιοι συνεργοί δια της μεγάλης δυνάμεως και του όγκου μας

εις τον εκβιασμόν οίας δήποτε εταιρείας εις βάρος των εργατών.

Γνωρίζομεν άλλως τε πολύ καλά ημείς οι αγρόται την τακτικήν της Εταιρείας Οίνων και ενθυμούμεθα τα χαρακτηριστικά δείγματα του σαύλωκισμού της που παρέσχε πέρυσι κατά την παραλαβήν κλωράς σταφίδος απέναντι των αγροτών. Ενθυμούμεθα ότι διέκοπτε αύτη αδικαιολογήτως την παραλαβήν και εξημίωνε τους αγρότας με αφάνταστον φύραν της κλωράς σταφίδος των συσσωρευμένης εις τα αλώνια. Ενθυμούμεθα την άρνησίν της να παραλάβη κλωράν σταφίδαν πέρυσι και τους αγώνας μας μέσα εις το Γραφείον του Νομάρχου Μεσσηνίας όπως την πείσωμεν και παραλάβη 1.000.000 οκάδας σταφίδος κλωράς που εκινδύνευε να καταστραφή και να καθή ολοκληρωτικώς επάνω εις τα κούρβουλα.

Συμφέρον έχει η εταιρεία να συμβιβασθή με τους εργάτας της και να παύση αγωνιζομένη όπως εκβίαση και μάλιστα διά της δυνάμεως των εργατών του κάμπου αυτούς. Αυτό δεν θα γίνη ποτέ. Και ας το έχη υπ' όψει της αυτή και κάθε άλλος μετ' αυτής συμπαριστάμενος»⁽³⁾.

Αυτή η τοποθέτησις έχει ιδιαίτερη αξία καθώς κλωρή σταφίδα που πήγαινε για οιοπνευματοποίηση-οιοποίηση προερχόταν κυρίως από τη Θουρία και την ευρύτερη περιοχή των χωριών του κάμπου.

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΜΑ

Το παρακράτημα είναι θέμα που δικάζει τους παραγωγούς "καλών" και "κακών" ποιότητων στο πλαίσιο της πολιτικής που εφαρμόζεται, ένα παλιό πρόβλημα έρχεται στην επιφάνεια και μάλιστα με μεγαλύτερη ένταση μέσα από ένα προειδοποιητικό δημοσίευμα:

«Παρακολούθησα ως σταφιδοπαραγωγός τους τελευταίους αγώνας σας γύρω από το σταφιδικόν πρόβλημα και νομίζω ότι έχω καθήκον να σας εκφράσω την απόλυτον ικανοποίησιν τόσον εμού όσον και ολοκλήρου του σταφιδοπαραγωγικού κόσμου της Μεσσηνίας. Θα μου επιτρέψετε δε ν' απασχολήσω τας στή-

λας σας επί του ζητήματος της συγκλίσεως ενός Παμμεσοπνιακού Σταφιδικού Συνεδρίου επί του οποίου και εσείς επανειλημμένως ποχολήθητε.

Εφ' όσον λοιπόν είναι γνωστόν ότι οι σταφιδοπαραγωγοί Ηλείας και Μεσσηνίας προπαντός δε οι τελευταίοι, ως διαθέτοντες κατωτέρας ποιότητας έχομεν αντίθετα προς τους Κορινθίους και τους Αιγιαλείς συμφέροντα, είνε δε αναπόφευκτον ότι οι τελευταίοι κινούνται με ψηφίσματα, συνέδρια και διαβήματα ποικίλα προς την κατάργησιν του παρακρατήματος, είναι αυταπόδεικτος η ανάγκη της συγκλίσεως και εδώ ενός συνεδρίου προς αντιπερισπασμόν εις τας ενεργείας των "βορείων". Διότι αν αφήσωμεν ελεύθερον εις αυτούς το πεδίον της ενεργείας, υπάρχει μέγας φόβος, βεβαιότης σχεδόν, ότι τα αιτήματά των θα γίνουν, εν μέρει τουλάχιστον, δεκτά και τότε ας κλαίμε και ας οδυρώμεθα εμείς οι Μεσσηνιοί.

Αλλ' αντί να κλαίμε και να οδυρώμεθα τότε, ότε θα είναι πλέον αργά και μάταιοι οι θρήνοι μας, δεν είναι καλλίτερον να κινηθώμεν από τούδε και να προλάβωμεν το κακόν; Το πράγμα είναι εκτάκτως ευχερές ώστε ν' απορή κανείς μα την αλήθειαν, διότι μέχρι σήμερα δεν εγένετο τίποτα εκ μέρους των αρμοδίων. Ας κινηθούν επιτέλους και οι "μη αρμόδιοι". Αρκεί το απειλούμενον κακόν να προληφθή»⁽⁴⁾.

ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΛΩΡΗ ΣΤΑΦΙΔΑ

Η ανησυχία των παραγωγών χλωρής σταφίδας εντείνεται καθώς οι δεξαμενές του ΑΣΟ είναι γεμάτες κρασί και απειλούνται δυναμικές ενέργειες εκκένωσης. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι από το ρεπορτάζ προκύπτει ότι οι παραγωγοί που πηγαίνουν το προϊόν τους για οينوπνευματοποίηση, δεν διαθέτουν όχι μόνο «μέσα προστασίας» αλλά ούτε και αλώνια για να τις απλώσουν:

«Κατά πληροφορίας εκ της υπαίθρου Μεσσηνίας οι σταφιδοπαραγωγοί και ιδία της περιφέρειας του τέως Δήμου Θουρίας τελούν εν ζωηρά εξεγέρσει λόγω της μη εισέτι εκκενώσεως

των δεξαμενών του ΑΣΟ εκ του οίνου της παρελθούσης περιόδου. Δέον να σημειωθεί ότι εφ' όσον η εκκένωσις των δεξαμενών του ΑΣΟ δεν γίνη εγκαίρως υπάρχει κίνδυνος αναπόφευκτων καταστροφών της εφετεινής εσοδείας σταφίδος, δοθέντος ότι ελάχιστοι εκ των σταφιδοπαραγωγών διαθέτουν αλώνια. Σχετικώς τονίζεται ότι οι σταφιδοπαραγωγοί, εφ' όσον ο ΑΣΟ δεν σπεύση να συμμορφωθή προς τας αξιώσεις των, είναι διατεθειμένοι να προβούν ομαδικώς εις εκνόμους ενεργείας, εν ανάγκη δε να εκκενώσουν βιαίως τας δεξαμενάς του Σταφιδικού Οργανισμού προς αποτροπήν αναποφεύκτων καταστροφών»⁽⁵⁾.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΓΙΑ «ΑΔΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ»

Το πρόβλημα της παραλαβής χλωρής σταφίδας κυριαρχεί αυτή την περίοδο και μετά από πιέσεις ο ΑΣΟ ανακοινώνει τις ποσότητες που θα πάρει προκαλώντας διαμαρτυρίες στη Μεσσηνία για άδικη κατανομή των ποσοτήτων:

«Υπό του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού τη εισπήση της κυβερνήσεως κατενεμήθησαν οι εξής ποσότητες χλωράς σταφίδος τας οποίας θα παραλάβη φέτος κατά περιφέρειας ο Οργανισμός: Θουρία 1.500.000 ενετικής λίτρας, Αρις 300.000, Ζευγολατιό 2.000.000, Κεντρικόν 300.000, Βελίκα 600.000, Γιάλοβα 1.600.000, Μεθώνη 700.000, Βρυσόμυλος 300.000, Μπεσχίνη 1.700.000, Κακόβατος 1.000.000, Μάραθος 600.000, Κρεοκούκιον 1.000.000, Πύργος 2.500.000, Κουρούτα 800.000, Γαστούνη 1.000.000, Μερκούρη 350.000, Αχαΐα 1.000.000, Αλισός 300.000 και Διγελιώτικα 700.000. Από την Βαλύραν, Μελιγαλά και Αγίαν Κυριακήν ο ΑΣΟ δεν πρόκειται να παραλάβη ούτε μίαν λίτραν χλωράς σταφίδος.

Συνεπεία της ανωτέρω αδίκου κατανομής των κατά τόπους παραληπτέων ποσοτήτων χλωράς σταφίδος, οι σταφιδοπαραγωγοί ιδία των περιφερειών Θουρίας, Αριος, Βαλύρας και Μελιγαλά διατελούν εν εξεγέρσει τόσο κατά της Κυβερνήσεως όσον και κατά του σταφιδικού οργανισμού ο οποίος δια να ικανοποιήση ωρι-

σμένες αξιώσεις πολιτευτών έστερξεν εις την άδικον και σκανδαλώδη κατανομήν.

Δέον να σημειωθή ότι τα εν Θουρία συγκροτήματα του ΑΣΟ εφέτος θα παραλάβουν ολιγώτερας ποσότητας κλωράς σταφίδος μολονότι ευρίσκονται εις μεγαλύτεραν σταφιδικήν περιφέρειαν.

Ανάλογον αδικία έχουν γίνει και εις τας Κοινότητας Αριος, Βρυσομούλου και προ παντός Βαλύρας και Μελιγαλά, εις τας οποίας δεν θα γίνη παραλαβή κλωράς σταφίδος. Οι ενδιαφερόμενοι σταφιδοπαραγωγοί θα προβούν εις διαμαρτυρίας και θα αξιώσουν δικαιότεραν κατανομήν»⁽⁶⁾.

Πληροφορίες αναφέρουν πως ετοιμάζεται συλλαλητήριο των σταφιδοπαραγωγών Θουρίας και Αρι, το οποίο όμως δεν πραγματοποιείται τελικά. Ενδεικτικό του κλίματος που υπάρχει είναι και το γεγονός ότι εκφράζονται φόβοι για “έκτροπα”:

«Πληροφορούμεθα ότι την προσεχή Κυριακή θα συγκροτηθή εις Θουρίαν συλλαλητήριον σταφιδοπαραγωγών, εις το οποίον θα μετάσχωσι και οι παραγωγοί του Αριος, εις ένδειξιν διαμαρτυρίας κατά της γενομένης υπό του ΑΣΟ τη εισηγήσει κυβερνητικών παραγόντων, κατανομής των κατά τόπους παραληπτέων ποσοτήτων κλωράς σταφίδος [...] Αι ποσότητες αύται κρίνονται εντελώς ανεπαρκείς διά τας περιφέρειας αυτάς καθ’ όσον εκτός του γεγονότος ότι η παραγωγή των είναι μεγάλοι, οι πλείστοι εκ των σταφιδοπαραγωγών στερούνται αλωνίων δια την αποξήρανσιν της σταφίδος. Τονίζεται σχετικώς ότι το περιθώριον του 1.500.000 λιτρών της παραληπτέας κλωράς σταφίδος θα εξαντληθή εντός 3-4 ημέρων, θα σημειωθή δε αθρόα προσφορά κλωράς συνεπεία της οποίας δεν αποκλείεται να λάβουν χώραν και έκτροπα. Το συλλαλητήριον προβλέπεται ογκωδέστατον»⁽⁷⁾.

Ο “κόκκινος” Πρόεδρος της Κοινότητας Μικρομάνης Παν. Σπλιωίτης στέλνει τηλεγράφημα διαμαρτυρίας το οποίο η φιλοκυβερνητική “Σημαία” δημοσιεύει “εκ καθήκοντος δημοσιογραφικού”:

«Η απόφασις περί παραλαβής υπό του ΑΣΟ 1.500.000 ενετικών λιτρών σταφίδος εκ τους περιφέρειας του τέως Δήμου Θουρίας προκάλεσεν μεγίστην αγανάκτησιν των σταφιδοπαραγωγών. Διαμαρτυρούμεθα διά την εσκεμμένην καταστρεπτικήν υπό του ΑΣΟ κατά των σταφιδοπαραγωγών ενέργειαν. Ζητούμεν την παραλαβήν ολοκλήρου της παραγωγής κλωράς σταφίδος της περιφέρειας μας ανερχομένης εις 4.00.000 περίπου ενετικών λιτρών. Η αποξήρανσις τούτης είναι αδύνατος, λόγω της κακής ποιότητος αυτής αφ’ ενός και ελλείψει αλωνίων και οψίμου ωριμάνσεως αφ’ ετέρου. Οι σταφιδοπαραγωγοί διά την τοιαύτην ενέργειαν του ΑΣΟ διετελούν ανάστατοι»⁽⁸⁾.

Από την άλλη πλευρά οι έμποροι και εξαγωγείς σταφίδας προσπαθούν να δημιουργήσουν μέτωπο εναντίον των απεργών εργατών της Εταρείας Οίνων και Οινοπνευμάτων προσκαλώντας Κοινότητες και συνεταιρισμούς σε σύσκεψη, προεξοφλώντας ότι θα συμφωνήσουν. Οπως φαίνεται όμως οι προσκληθέντες δεν ανταποκρίθηκαν και η σύσκεψη δεν έγινε:

«Κατόπιν αποφάσεως ληφθείσης κατά την προχθεσινήν συνεδρίασιν της Διοικήσεως του Εμποροβιομηχανικού Επιμελητηρίου, καλούνται δια την μεταπροσεχή Κυριακήν εις σύσκεψιν ενταύθα και εν τη αιθούση του Επιμελητηρίου, απαξάπαντες οι πρόεδροι Κοινοτήτων των σταφιδοφόρων μερών, ως επίσης και οι πρόεδροι των συνεταιρισμών, προκειμένου να συζητηθούν από κοινού μετά των εμπόρων εξαγωγέων οι αξιώσεις των εργατών περί αυξήσεως ημερομισθίου των, εφαρμογής 8ώρου κλπ. η ικανοποίησης των οποίων θα επέφερεν αναμφισβητήτως την απονέκρωσιν κάθε εμπορικής κινήσεως αφ’ ενός, και αφ’ ετέρου την υπερβολικήν επιβάρυνσιν του εμπορεύματος.

Κατά τας απόψεις του εμπορικού μας κόσμου, τα εξαγόμενα προς κατανάλωσιν εις το εξωτερικόν είδη έχουν τόσοσιν επιβαρυνθεί με τας διαφόρους φορολογίας, ώστε όχι μόνον να μη είναι ανεκτή οιαδήποτε νέα επιβάρυνσις, αλλά και επιβαρυνόμενα τυχόν, να κινδυνεύουν να περιέλθουν εις αζητησίαν.

Κατόπιν όλων αυτών, οι έμποροι εξαγωγείς κατέληξαν εις την απόφασιν όπως καλέσουν την μεταπροσεχή Κυριακήν εις σύσκεψιν όλους ανεξαιρέτως τους ενδιαφερόμενους διά τας τύχας του εμπορίου και της παραγωγής και από κοινού πλέον λάβουν οριστικές αποφάσεις. Θεωρείται βέβαιον, ότι οι πρόεδροι των κοινοτήτων και των συνεταιρισμών, θα ευρεθούν σύμφωνοι με τας αντιλήψεις των εμπόρων εξαγωγέων»⁽⁹⁾.

Ο Γ. Δάλλας, πρόεδρος της Κτηματικής Ενωσης τέως Δήμου Θουρίας, με ανακοίνωση πληροφορεί ότι «διευθυντής σταφιδικού Οργανισμού Ζακάς με εβεβαίωσε ότι εδόθη διαταγή εκκενωθούν και τα τρία συγκροτήματα Θουρίας ώστε η παραλαβή κλωράς σταφίδος γίνη, παραληφθή όμως τόση ποσότης όση χωρητικότης τριών συγκροτημάτων»⁽¹⁰⁾.

Η εκκένωση όμως καθυστερεί, η αγωνία κορυφώνεται και οι παραγωγοί απειλούν να το κάνουν με τη βία:

«Κατά τας εκ της υπαίθρου Μεσσηνίας πληροφορίας μας η εξέγερσις των σταφιδοπαραγωγών κατά του ΑΣΟ λόγω της μη έγκαιρης εκκενώσεως των δεξαμενών του εκ του αποθηκευμένου οίνου παρελθούσης εσοδείας, εντείνεται ανησυχητικώς. Οι σταφιδοπαραγωγοί των πλείστων περιφερειών εις τας οποίας υπάρχουν εγκαταστάσεις του ΑΣΟ είναι ηγνακτισμένοι εκ της ανωτέρω ανωμαλίας μέχρι του σημείου ώστε να απειλούν ότι θα προβούν εις την βίαϊαν εκκένωσιν των δεξαμενών του ΑΣΟ εις περίπτωσιν καθ' νν ούτος δεν σπεύση εγκαίρως να τας εκκενώση διά να αρχίση κανονικά η παραλαβή της κλωράς σταφίδος εφετεινής εσοδείας. Δέον να σημειωθή ότι, καθ' όλας τας ενδείξεις και λόγω της ελλείψεως αλωνίων προς αποξήρανισιν του σταφιδοκάρπου και λόγω της αθρόας προσφοράς κλωράς σταφίδος η οποία αναντιρρήτως θα σημειωθή, υπάρχει κίνδυνος να λάβουν χώραν έκτροπα των οποίων η έκτασις δεν είναι δυνατόν από τούδε να προβλεφθή»⁽¹¹⁾.

Μπροστά σε αυτή την κατάσταση ο νομαρχών διευθυντής παρεμβαίνει και ζητεί από το υπουρ-

γείο Εσωτερικών και τον ΑΣΟ να ενεργήσουν για την όσο γίνεται ενωρίτερα εκκένωση των δεξαμενών. Προειδοποιεί ότι οι ποσότητες που θα πάνε για οινοποίηση είναι μεγάλες και επισημαίνει το ενδεχόμενο αν συμβούν επεισόδια:

«Ο Νομαρχών διευθυντής κ. Διδάχος, διεμπνεύων τας αξιώσεις των Μεσσηνίων σταφιδοπαραγωγών, απύθυνε χθες έγγραφον προς το υπουργείον των Εσωτερικών και τον ΑΣΟ, δια του οποίου ζητεί την ταχυτέραν ή δυνατόν εκκένωσιν των δεξαμενών, προς τοποθέτησιν της νέας κλωράς σταφίδος. Εν συνεχεία ο κ. Διδάχος, αναφέρει ότι λόγω της προβλεπομένης κακής ποιότητος σταφιδοκάρπου εις ωρισμένας περιφέρειας, η παράδοσις θα υπερβή κατά πολύ την περυσινήν ποσότητα. Αν δε οι σταφιδοπαραγωγοί, δεν κατωρθώσουν όπως ελπίζουν, να την παραδώσουν προς οινοποίησιν εις τας δεξαμενάς του ΑΣΟ, είναι διατεθειμένοι, όπως πληροφορείται, να δημιουργήσουν πράγματα, τα οποία ενδεχομένως είναι ν' αποβούν εις βάρος της τάξεως.

Ο κ. Διδάχος κρίνει ως απαραίτητον και προτείνει την άμεσον εκκένωσιν των δεξαμενών Θουρίας. Αριος, Βελίκας, Σχίνων και Γαλόβης Πύλου, όπου ως γνωστόν καθ' έκαστον έτος παραδίδεται η μεγαλύτερα ποσότης σταφίδος.

Κατά πληροφορίας μας τόσον ο ΑΣΟ, όσον και η κυβέρνησις διά του αρμοδίου υπουργού, έχουν λάβει όλα τα μέτρα, ώστε να διευκολύνεται απολύτως η παράδοσις κλωράς σταφίδος εις τας άνω δεξαμενάς. Το ότι άλλωστε θα παραληφθή εφέτος περισσότερα κλωρά σταφίς από την αρχικώς αποφασισθείσαν, εμφανίζεται και εκ του πίνακος των ενταύθα Γενικών Αποθηκών»⁽¹²⁾.

Κάτω από τις πιέσεις που ασκούνται, οι δεξαμενές αρχίζουν να αδειάζουν, γίνονται τοποθετήσεις χημικών στις μονάδες παραλαβής, ενώ αναγγέλεται και η τοποθέτηση του υπόλοιπου προσωπικού το οποίο απαιτείται για την παραλαβή κλωράς σταφίδας:

«Η εκκένωσις των δεξαμενών του ΑΣΟ εις Θουρίαν, Ζευγολατιό, Ασάναγα και Τζεφερεμίνι

ευρίσκεται περί το τέλος της. Εντός των ημερών αυτών δε, θα είναι έτοιμες διά να δεχθούν την προς οινοποίηση σταφίδα, η οποία είναι κατά πολύ ανωτέρα της περυσινής, εις ποσότητα.

Η υπόλοιπος σταφίς θ' αποξηραθεί εν αλωνίοις των σταφιδοπαραγωγών, θα ληφθούν δε τοιαύτα μέτρα, ώστε να πωληθή αυτή εις καλήν τιμήν, μολονότι ως γνωστόν, θα είναι πολύ κακής ποιότητος.

Ηδη οι χημικοί των εργοστασίων του ΑΣΟ και της Εταιρείας Οίνων και Οινοπνευμάτων ανεχώρησαν διά τας θέσεις των, εντός δε της προσεχούς εβδομάδος συμπληρούται και το υπόλοιπον προσωπικόν των εργοστασίων.

Η παραλαβή της χλωράς, θ' αρχίση εντός του πρώτου δεκαήμερου του προσεχούς μηνός Αυγούστου, και θα παραληφθή η ποσότης εκείνη την οποίαν έχει καθορίσει από 15^{ην} ημέρου ο ΑΣΟ εν συνεργασία μετά της Εταιρείας των Γενικών Αποθηκών της Ελλάδος»⁽¹³⁾.

ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΘΟΥΡΙΑ

Η κατάσταση γίνεται όλο και περισσότερο εκρηκτική, το ενδεχόμενο κινητοποιήσεων σταφιδοπαραγωγών για ικανοποιητικές τιμές στη σταφίδα είναι ορατό, και η "Σημαία" αναλαμβάνει το έργο της υπονόμησης των προπαρασκευαστικών κινήσεων:

«Υπήρχαν χθες πληροφορίες εκ της υπαίθρου χώρας, καθ' ός καταβάλλονται σοβαρά προσπάθεια εκ μέρους ωρισμένων κύκλων αντιπολιτευομένων την κυβέρνησιν και τον ΑΣΟ, όπως εξωθηθή ο σταφιδοπαραγωγικός κόσμος εις συγκεντρώσεις και συλλαλητήρια.

Οι εν λόγω κύκλοι οχυρούμενοι όπισθεν της ανακοινώσεως του ΑΣΟ καθ' ην τα οικονομικά του δεν ευρίσκονται εις οίαν κατάστασιν ενεφάνιζον σκοπίμως οι κερδοσκόποι των Πατρών και του Αιγίου, αποβλέπουν κυρίως δια της κινήσεως των αυτής όπως επιβάλλουν εις τον ΑΣΟ να δώση εις τους σταφιδοπαραγωγούς τας περυσινάς τιμάς ασφαλείας ήτοι 3.800 ανά ενετικόν χιλιόλιτρον.

Αλλ' οι σταφιδοπαραγωγοί μας έχοντες πεποίθησιν ότι ο ΑΣΟ θα τους εξασφαλίση μίαν

τιμήν λογικήν και ικανοποιητικήν – όσο δηλαδή του επιτρέπει οι οικονομική του κατάστασις – κλείουν τα ώτα των εις τους οψίμους και υπόπτους προασπιστάς δήθεν των συμφερόντων του, οίτινες είναι γνωστόν ότι δουλεύουν μόνον εις το "κόμμα" κλπ»⁽¹⁴⁾.

Η κινητοποίηση των παραγωγών χλωράς σταφίδας γίνεται τελικά στη Θουρία με αίτημα να μην γίνει παραλαβή από άλλες περιοχές και να αυξηθεί η ποσότητα που είχε οριστεί ως ανώτατο όριο:

«Κατόπιν αρνήσεως της Εταιρείας Γεωργικής Βιομηχανίας να παραλάβη ολόκληρον το συμφωνηθέν προ ημερών μετά του ΑΣΟ εις τας εν Θουρία δεξαμενάς της χλωρού σταφιδοκάρπου και του κινδύνου να μεταφερθούν εις τας εν Θουρία δεξαμενάς σταφίδες εξ άλλων περιφερειών, κατάλληλοι προς αποξήρανσιν και να αποκλεισθούν ούτω οι σταφίδες της Θουρίας, αι οποία μάλλον προς γλευκοποίησιν είναι κατάλληλοι, συνήλθον την παρελθούσαν Κυριακήν εις γενικήν συνέλευσιν εν Θουρία τα μέλη της Κτηματικής Ενώσεως και συσκέφθησαν επί των ληπτέων προς αντιμετώπισιν της καταστάσεως μέτρων. Μετά μακράν ομιλίαν του προέδρου της Ενώσεως κ. Γεωργίου Θ. Δάλλα και την επακολουθήσαν συζήτησιν, συνετάχθη και ενεκρίθη το κάτωθι ψήφισμα το οποίον και διεβιβάσθη ήδη τηλεγραφικώς προς την κυβέρνησιν: Διοικήσις ΑΣΟ διέταξεν και εξετελέσθη σχεδόν εκκένωσις δεξαμενών Θουρίας διά παραλαβήν χλωράς μόνον περιφερείας μας. Δυστυχώς παραγωγοί ακόμη και έμποροι ξένων δήμων απειλούν μεταφέρουν δι' αυτοκινήτων μεγάλας ποσότητας χλωράς εν Θουρία. Παραγωγοί Δήμου Θουρίας διαμαρτύρονται. Συνελθόντες σήμερα εις γενικήν συνέλευσιν ζητούμεν:

1) Την άμεσον επέμβασιν κυβερνήσεως και ΑΣΟ ίνα απαγορευθή έστω και οκάς παραλαβή ξένης σταφίδος εν Θουρία, διότι τότε υπερπληρουμένων των δεξαμενών εκ ξένων η ιδική μας παραγωγή ήν και μόνον προβλέπεται εκκένωσις εξυπηρετήσιν, ασφαλώς καταστραφή εις κλήματα. Παραγωγοί ανάστατοι προειδο-

ποιούν ζητούντες ταχυτότην έκδοσιν διαταγής περιορισμού παραλαβής εν Θουρία μόνον Δήμου Θουρίας σταφίδος ως ακαταλλήλου άλλωστε προς αποξήρανσιν. Αξιούμεν απαγορευθή εις πάντα μη δημότην Θουρίας, ούς άλλωστε προειδοποιούμεν παραιτηθούν τοιούτων αποφάσεων, ίνα μη εκ τοιούτου αμέσου κινδύνου απειλούμενοι παραγωγοί Θουρίας προστατεύοντες δίκαια συμφέροντά τους φθάσουν εις ακρότητα.

2) Προς λύσιν σοβαρωτάτου ζητήματος γεννηθέντος λόγω αρνήσεως της Γεωργικής Βιομηχανίας όπως παραλάβη το αρχικώς παρ' αυτής υποσχεθέν ποσόν εξ οκάδων 1.200.000 επέμβητε και παραλάβη τούτο και ουχί το ήμισυ τούτου ως μόλις χθες αδικαιολογήτως και αυθαιρέτως εδήλωσε, άλλως τε οι ίδιοι κίνδυνοι απειλούν παραγωγούς μη ρυθμιζόμενου και του ζητήματος τούτου.

3) Εκκενωθούν δέκα υπολειπόμενα δεξαμενάι ΑΣΟ Θουρίας εν πλήρει αγωνία αναμένομεν ταχεία λύσιν άλλως κατερχόμεθα εις πάνδημον συλλαλητήριο διαδηλώσωμεν και ζητήσωμεν ικανοποίησιν δικαίων συμφερόντων μας.

Επιτροπή της άνω Ενώσεως υπό τον κ. Γ. Δάλλα παρουσιάσθη χθες εις τον κ. Νομάρχη, ενώπιον του δε οι κληθέντες οι κ. κ. Αλ. Παγκάρας και Σαραντόπουλος (της Γεωργικής Βιομηχανίας) εδήλωσαν ότι το υπόλοιπον της τελευταίας ταύτης θα παραλάβη η Εταιρεία Οίνων και Οινοπνευμάτων. Επίσης ο κ. Νομάρχης εδήλωσεν ότι θα ζητήση παρά των αρμοδίων εν Αθήναις όπως απαγορευθή η παράδοσις σταφίδων ξένων περιφερειών εν Θουρία»⁽¹⁵⁾.

Για την κινητοποίηση και τα όσα συνέβησαν σε αυτή, δημοσιεύεται στο "Ριζοπάστη" ένα κείμενο βασισμένο σε ανταπόκριση που έχει σταλεί από τη Μικρομάνη. Φέρει την υπογραφή "Κ. Αβ." και μπορούμε να πιθανολογήσουμε ότι πρόκειται για τον Κώστα Αυγήτα, δημοσιογράφο αλλά και αγροτικό στέλεχος του ΚΚΕ. Ο συντάκτης χρησιμοποιεί στοιχεία της ανταπόκρισης, επιτίθεται στο Δάλλα και "διορθώνει" το "συνεπή αγρότη" που έκανε παρέμβαση για

να υπενθυμίζει στα κομματικά μέλη ότι το ΚΚΕ έχει διαφορετική θέση για το χαρακτήρα και το ρόλο του ΑΣΟ:

«Οι σταφιδοπαραγωγοί του Δήμου Θουρίας συγκεντρώθηκαν χθες σε συλλαλητήριο διαμαρτυρίας, για την εμπαιχτική ταχτική του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού σχετικά με την παραλαβή της χλωρής σταφίδας.

Πρώτος μίλησε ο Γ. Δάλλας πρόεδρος της Κτηματικής Ενωσης Θουρίας, που χαρακτήρισε τον ΑΣΟ, ως έμπορον και επομένως αυτός είναι δικαιολογημένος να κάνει ό,τι μπορεί. Κατόπιν προσπάθησε να ρίξει τις ευθυνες της μη παραλαβής ολόκληρης της παραγωγής της σταφίδας στα εργοστάσια της Ανώνυμης Εταιρείας Οίνων και Οινοπνευμάτων και όχι στον ΑΣΟ. Ύστερα, παρά την άρνηση του Δάλλα, οι σταφιδοπαραγωγοί ζήτησαν και πήρε το λόγο ο συνειδητός αγρότης Γ. Χρονάς, ο οποίος εξέθεσε τις ενέργειες του κόκκινου προέδρου της Μικρομάνης Γ. Σππλιώτη, ανέλυσε τι είναι ο ΑΣΟ τονίζοντας ότι: Ο ΑΣΟ είναι οργάνωση των σταφιδοπαραγωγών που σκοπός της είναι η εξυπηρέτηση των συμφερόντων τους, και τα κεφάλαια είναι των σταφιδοπαραγωγών. Απόδειξε όμως πως αφότου συστήθηκε με τον τρόπο που διοικείται, η πολιτική του είναι εναντίον των σταφιδοπαραγωγών γιατί ρυθμίζεται από τις εκάστοτε κυβερνήσεις, και εξελίχθηκε σε χειρότερο έμπορο, εκμεταλλεύόμενος άγρια τους σταφιδοπαραγωγούς. Επίσης απόδειξε ότι για τη μη παραλαβή όλης της ποσότητας της σταφιδοπαραγωγής δεν ευθύνονται τα εργοστάσια όπως ανέφερε ο Δάλλας αλλά ευθύνεται ο ΑΣΟ κλπ.

Η Μικρομάνη είναι ένα από τα λίγα χωριά στην Πελοπόννησο, όπου οι σύντροφοι δουλεύουν πολύ καλά μέσα στην αγροτιά. Το Ενιαίο Μέτωπο και το κόμμα μας απόκτησε τεράστια επιρροή στο χωριό αυτό. Στο τελευταίο συλλαλητήριο οι σύντροφοί μας καταπάστηκαν άμεσα και κινητοποίησαν τις δυνάμεις τους, παίρνοντας μέρος σ' αυτό.

Ο συνειδητός Χρονάς, πολύ σωστά πήρε το λόγο και χτύπησε τον Αυτόνομο Σταφιδικό

Οργανισμό, για τη ληστεία που κάνει σε βάρος των φτωχών και μεσαίων σταφιδοπαραγωγών. Αθελά τους όμως ο ομιλητής, όπως φαίνεται τουλάχιστον από την ανταπόκριση, έκαμε ορισμένα λάθη που καλό θα ήταν να διωρθωθούν για νάχουμε ξεκαθαρισμένες αντιλήψεις για το ληστρικό Οργανισμό ΑΣΟ.

Το Ενιαίο Μέτωπο Εργατών-Αγροτών ανοιχτά μίλησε για τον ΑΣΟ χαρακτηρίζοντάς τον σαν ημικρατικό οργανισμό μονοπωλιακής μορφής, που βασικά είναι όργανο της Εθνικής Τράπεζας, των Οινοποιιοποιητικών Εταιρειών, των μεγαλοσταφιδεμπόρων και των μεγαλοκτηματιών σταφιδοπαραγωγών.

Με δύο λόγια δεν είναι οργάνωση των φτωχών και μεσαίων σταφιδοπαραγωγών. Από αυτούς ξεζουμίζει κεφάλαια, αλλά τα διαθέτει για τους παραπάνω εκμεταλλευτικούς οργανισμούς και καρχαρίες. Αν η κεφαλαιοκρατία και τα όργανά της οι αγροτοφασίστες πιπιλίζουν πως ο ΑΣΟ είναι όργανο των σταφιδοπαραγωγών, το κάνουν για να τραβούν καλλίτερα στα δίκτυα τους τους εργαζόμενους αγρότες.

Τα πρόσωπα της διοίκησης του ΑΣΟ, πλούσιοι σταφιδοπαραγωγοί και όργανα της Εθνικής Τράπεζας φροντίζουν για τα ατομικά τους συμφέροντα (μισθούς, καταχρήσεις, αποζημιώσεις κλπ.) και για τα κέρδη των Τραπεζών και Οινοποιιοποιητικών Εταιρειών. Μέσα σε στο κεφαλαιοκρατικό σύστημα δεν μπορούν ποτέ οι φτωχοί και μεσαίοι σταφιδοπαραγωγοί να καταλάβουν και να διοικήσουν τον ΑΣΟ που όπως είπαμε είναι στενά συνδεδεμένος και υπάγεται άμεσα στη διεύθυνση και διαχείριση του Κράτους, της Εθνικής Τράπεζας, των Οινοποιιοποιητικών Εταιρειών, των σταφιδεμπόρων και των πλουσιοκτηματιών.

Οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγοί μπορούν να βελτιώσουν τη θέση τους και ν' ανακουφισθούν. Μπορούν οι εργάτες γης και οι φτωχοί και μεσαίοι σταφιδοπαραγωγοί να βγάλουν Επιτροπές Αγώνα σε κάθε χωριό και με μαζικές συγκεντρώσεις και καθόδους ν' απαιτήσουν:

Να καταργηθεί κάθε φόρος πάνω στη σταφίδα, ν' ακυρωθούν όλοι οι καθυστερούμενοι φόροι,

να σβυστούν τα χρέη, να καταργηθεί το παρακράτημα της σταφίδας καθώς και ο ΑΣΟ, να δοθούν οικονομικές ενισχύσεις στους κατεστραμμένους από θεομηνίες σταφιδοπαραγωγούς, καθώς και θειάφι, θειϊκός χαλκός και σταφιδόπανα στους φτωχούς.

Να μη γίνει καμία κράτηση, κατάσχεση και πλειστηριασμός για κρατικούς και δημοτικούς φόρους και για χρέη της Αγροτικής Τράπεζας και του ΑΣΟ. Λεύτερη πούληση στη σταφίδα και σ' όλα τα άλλα αγροτικά προϊόντα.

Ιδιαίτερα για τους εργάτες γης να ζητήσουν: δωρη δουλειά, καλό μεροκάματο, μπόλικη και θρεφτική τροφή, επιδόματα στους ανέργους από τις κοινότητες και δήμους και τα πολεμικά κονδύλια του Κράτους και κοινωνικές ασφαλίσσεις σε βάρος των μεγαλοκτηματιών, των σταφιδεμπόρων και του Κράτους όπως ζητάει η Ενωτική Γενική Συνομοσπονδία των Εργατών»⁽¹⁶⁾.

ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ

Στο μεταξύ πραγματοποιείται στον Πύργο συνέδριο των Γεωργικών Επιμελητηρίων από τις σταφιδοφόρες περιοχές, στο οποίο η Μεσοπνία εκπροσωπείται από τους Μουρούσια, Λ. Παλαμάρα, Α. Αποστολάκη και Γ. Τσόλκα.

Με το σχετικό ψήφισμα ζητείται:

«1) Όπως ενισχυθή το Ινστιτούτο Πύργου υπό του ΑΣΟ με επάρκειαν οικονομικών μέσων και ελευθερίαν ενεργείας, εις ό, τι αφορά την διεύθυνσίν του.

2) Όπως οπωσδήποτε εκριζωθούν αι φυτουργαί 1934 διά τας φυτουργαίας δε των ετών 1930, 1931, 1932, 1933 επιβληθή φορολογία δραχ. 5.000 κατά στρέμμα άλλως να εκριζωθώσιν εάν δεν επροτίμα ο ιδιοκτήτης να εμβολιάση επ' αυτών σουλτανίαν ή εδώδιμα είδη σταφυλών.

3) Όπως παρακληθή η Αγροτική Τράπεζα και χορηγή εγκαίρως τα προς τους σταφιδοκτηματίας καλλιεργητικά ετήσια δάνεια, ίνα μη η συγκέντρωσις των καλλιεργητικών εργασιών προκαλή υπερτίμησιν των ημερομι-

σθίων.

4) Όπως ζητηθή ο αποχωρισμός της Αγροτικής Τραπέζης από της Εθνικής ιδρυομένων υποκαταστημάτων ταύτης εις τα μεγαλύτερα τουλάχιστον σταφιδικά κέντρα.

5) Όπως διαβιβασθή διαμαρτυρία προς την Αγροτικήν Τράπεζαν διά την υπερτιμημένην πώλησιν του θειϊκού χαλκού και θείου και ερωτηθώσιν οι κατά τόπους Γεωργικοί Οργανισμοί, ποίον τρόπον προμηθείας των ειδών τούτων προτιμώσιν.

6) Όπως ζητηθή η επέκτασις της καθιερωθείσης ατελείας των συνεταιρισμένων σταφιδοπαραγωγών και υπέρ των μη τοιούτων.

7) Όπως παρακληθή το Ινστιτούτον και υποδείξη τον καταλληλότερον τρόπον αποξηράσεως σταφιδοκάρπου, συσταθί δε εις τα Γεωργικά Επιμελητήρια η διενέργεια των τοπικών πειραμάτων.

8) Όπως συσταθί εις τα Γεωργικά Επιμελητήρια η μελέτη εφαρμογής ή μη τοπικού παρακρατήματος.

9) Όπως συμπεριληφθή εκ μέρους της ασφαλείας σταφιδαμπέλων η περίπτωσις ασφαλείας κινδύνου εξ ανέμων εκεί όπου προαιρετικώς δηλωθή τούτο παρά του ενδιαφερομένου αντι του πάγου.

10) Όπως ζητηθή η ενίσχυσις της αντιφυλλοξηρικής αμύνης της χώρας διά της συστάσεως τοπικών αντιφυλλοξηρικών φυτωρίων κατά Νομόν καθ' όσον η μέχρι σήμερον γενόμενη αντιφυλλοξηρική προετοιμασία είναι δυσανάλογος προς τον άμεσον κίνδυνον εκ φυλλοξήρας.

11) Όπως συγχρωτισθώσιν αι ενέργειαι και η οικονομική αρωγή των ΑΣΟ, Αγροτικής Τραπέζης, Αγροφυλακής, Τοπογραφικής Υπηρεσίας, Γεωργικών Επιμελητηρίων, Κοινοτικών Συμβουλίων διά τον άμεσον καταρτισμόν κτηματολογίου.

12) Όπως συσταθί εκ μέρους των Γεωργικών Επιμελητηρίων εις το εμπόριον μέσω ΑΣΟ η μετά μεγαλύτερας προσοχής και επιμελείας διεξαγωγή παρά τούτου του εμπορίου σταφιδος.

13) Όπως ζητηθή παρά του κράτους και ΑΣΟ ο αυστηρός έλεγχος του εις το εξωτερικόν εξαγομένου σταφιδοκάρπου και ανατεθή ούτος εις καταλλήλους επόπτας οι οποίοι εν συνεργασία και υπό τον έλεγχον των Γεωργικών Επιμελητηρίων ευθύνωνται διά την ποιότητα του εξαγομένου σταφιδοκάρπου, συνοδευομένης εκάστης αποστολής υπό πιστοποιητικού του Επιμελητηρίου βεβαιούντος την κατηγορίαν ποιότητος και προελεύσεως τούτου.

14) Όπως ερωτηθή το ενταύθα Ινστιτούτον και ο Οργανισμός συσκευής σύκων περί του καλλιτέρου τρόπου αποστειρώσεως των εξαγομένων σύκων ίνα εφαρμοσθή ει δυνατόν τούτο επί του εξαγομένου σταφιδοκάρπου.

15) Όπως παρακληθή ο ΑΣΟ και η κυβέρνησις ίνα ενασκηθεί αυστηρός έλεγχος επί της καταναλώσεως του εις το εξωτερικόν σταφιδοκάρπου.

16) Όπως επισπευσθή παρά του ΑΣΟ η απόφασις λήψεως μέτρων.

17) Όπως ζητηθή παρά του ΑΣΟ ως ελαχίστη τιμή σταφιδοκάρπου κατά το τρέχον έτος ως κατωτέρω. Διά τον σταφιδόκαρπον Μεσσηνίας δρχ. 3.200 κατά χιλιόλιτρον, Πύργου και Ζακύνθου ομοίως, Πατρών 3.400, Αιγίου 3.500. Επί πλέον ζητηθή μείωσις του συναλλαγματικού παρακρατήματος εις 1%, η ατέλεια επί της χρησιμοποιουμένης ξυλείας των σταφιδοκιβωτίων, η μείωσις του εγγείου φόρου εις το ήμισυ και η διαρρύθμισις των ναύλων.

18) Όπως παρακληθή το υπουργείον Γεωργίας και ο ΑΣΟ και μεριμνήσωσι διά τον διακανονισμόν σχέσεων αμπελοουργών και σταφιδοπαραγωγών και προπαντός να μη ψηφισθή παρά του παρόντος το παρά του Συνδέσμου Αμπελοουργών αιτούμενον σχέδιον.

19) Όπως ζητηθή η προστασία της οινοπνευματοποιήσεως και η αναπροσαρμογή των τιμών οινοπνεύματος ποσίμου και φωτιστικού και αναμίξεως.

20) Όπως ζητηθή παρά του κράτους και των γερουσιαστών των Γεωργικών Επιμελητηρίων η άμεσος κατάργησις των Γεωργικών Ταμείων και η εκλογή των μελών ελαιοταμείων παρά

των Γεωργικών Επιμελητηρίων όπως εγένετο και μέχρι σήμερα.

21) Εν τέλει απεφασίσθη η ένωση των Γεωργικών Επιμελητηρίων περιφερειακώς και εκφρασθή ευχή προς το υπουργείον»⁽¹⁷⁾.

ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΣΟ

Την επόμενη ημέρα πραγματοποιείται η γενική συνέλευση των αντιπροσώπων του ΑΣΟ στην οποία συμμετέχουν:

Από τις Ενώσεις Συνεταιρισμών: Κρεσταίνων Αλ. Πρίνος και Γ. Μπουλαλάς. Κακοβάτου Αλ. Δημόπουλος. Κυπαρισσίας Αν. Χαραλαμπόπουλος. Τριφυλίας και Πυλίας Ν. Δηλιγιάννης και Ι. Π. Αντωνόπουλος. Προμηθ. Γαργαλιάνων Ι. Διακουμόπουλος, Ζευγολατιού Κ. Κόκιζας, Ηλ. Μαράκας, Ανδρ. Πέτροβας. Πύλου Π. Καλογιάννης, Σπ. Κοντός, Φ. Ζωντανός. Μπάστα Περ. Βενιζέλος. Κεντρική Αγροτική Καλαμών Κ. Τσιγαρίδης, Κεντρικής Μεσσήνης Π. Χριστοφιλόπουλος και Ι. Θεοδωρακόπουλος. Πύργου Δημ. Μπούκουρας, Χρ. Αποσκίτης, Αλ. Μιχαλόπουλος, Σωτ. Ζαχαρόπουλος, Κυρ. Παναγιωτόπουλος, Νικ. Ρούσας. Αμαλιάδος Β. Παπαδημητρόπουλος, Δ. Π. Φάσσος, Νικ. Πετραλιάς. Γαστούνης Δημ. Κουρβισιάνος, Κ. Γαβριλιάδης. Λεχαινών Τάκης Σταματόπουλος. Πατρών Αθ. Τζιλιλής, Χ. Παπαδημητρόπουλος. Βοστίτσας Επ. Γκολφινόπουλος, Παν. Παναγόπουλος. Αιγιαλείας Χρ. Οικονόμου, Π. Σταθακόπουλος. Κορίνθου Ι. Παπακυριάκου, Σπ. Στάμου, Ν. Κολοκούρης. Κιάτου Στ. Παρασκευάς, Π. Κλιτσιώτης. Ζακύνθου Αντ. Καπόδίστριας, Μιχ. Γούσκος. Κεφαλληνίας Δ. Τσιμάρας και Χ. Ευθυμιάτος.

Από τα Γεωργικά Επιμελητήρια: Μεσσηνίας Τάσος Δελιγιάννης, Π. Αντωνρόπουλος, Α. Παλαμάρας, Π. Σταυρόπουλος. Ηλείας Π. Μαρκοτσάς, Ανδρ. Μανταντώνης, Δ. Τσάνος. Αχαΐας Ι. Παπαγιαννόπουλος. Κορινθίας Γ. Πρεδάρης. Ζακύνθου Δ. Ιωαννόπουλος.

Στη συνέλευση 13 αντιπρόσωποι ζητούν να επεκταθεί η συζήτηση πέρα από την ημερήσια διάταξη:

«1) Επί της σημερινής οικονομικής κατα-

στάσεως του ΑΣΟ ήτις κυρίως και αμέσως ενδιαφέρει την σταφιδοπαραγωγήν εξαρτωμένης της τύχης της σταφίδος μελλοντικώς εκ της καταστάσεως ταύτης ιδίως.

2) Γίνει εξέτασις της τακτικής ήν ετήρησε η διοικούσα επιτροπή εν τη διαχειρίσει των του ΑΣΟ πραγμάτων από της τελευταίας συνόδου του Νοεμβρίου 1933 του διοικητικού συμβουλίου μέχρι της εκλογής και της συγκροτήσεως εις σώμα του νέου τοιούτου.

3) Συζητηθώσι και εξετασθώσιν αι επί του τελευταίου καταστατικού του ΑΣΟ νόμου 6028 αναγκαίαι τροποποιήσεις.

Προς τούτο παρακαλούμεν όπως γίνη σχετική εισήγησις εκ μέρους της διοικήσεως επί των θεμάτων τούτων προς διευκόλυνσιν δε της συζητήσεως κατατεθώσι και τεθώσιν υπ' όψει της γενικής συνελεύσεως εγγράφως και υπ' ευθύνη του διευθύνοντος συμβούλου τα κάτωθι στοιχεία.

Εν σχέσει προς το πρώτο θέμα:

1) Ποίαι είναι αι υποχρεώσεις του ΑΣΟ μέχρι τέλους Ιουλίου 1934 προς την Εθνικήν Τράπεζαν.

2) Κατατεθή πίναξ εμφανίων το υπαλληλικόν προσωπικόν διά τας χρήσεις 1931-1932, 1932, 1933 και της τρεχούσης χρήσεως μέχρι σήμερα ως και ίδιος καθ' εκάστην δηλωτικός του ονοματεπώνυμου των προσώπων, της πατρίδος, προσόντων, χρονολογίας προσλήψεως, μισθοδοσίας και είδους υπηρεσίας εκάστου.

3) Κατατεθή όμοιος πίναξ δηλωτικός των εκτάκτων υπαλλήλων ημερομισθίων τοιούτων εν τω Κέντρω, συγκροτήμασι, Ινστιτούτω, παραρτήμασιν αυτού, εν τη υπηρεσία σταφιδοψώμου, εσωτερικής καταναλώσεως, εν τη υπηρεσία επεξεργασίας σταφίδος (μαρμελάδων, καλβάδων κλπ.) κατά τας ως άνω χρήσεις και δηλωτικός του χρόνου της προσλήψεως, προσόντων, μισθοδοσίας, είδους εργασίας και πατρίδος εκάστου.

4) Ποίοι πράκτορες (αντιπρόσωποι) εσωτερικού και εξωτερικού, ποσόν σταφιδοκάρπου διατεθειμένου παρ' εκάστου, συνολική προμήθεια εκάστου κεχωρισμένως δι' εκάστην των

ανωτέρω χρήσεων, μικταί εισπράξεις παρ' εκάστου, έξοδα επιβαρύνοντα σταφιδόκαρπον και βιομηχανικά προσόντα και καθαρών προϊόντων απομένων εις χιλιόλιτρον σταφίδος.

5) Ποσόν σταφιδοκάρπου διατεθειμένου προς κατασκευήν βρωσίμων προϊόντων, έξοδα επεξεργασίας κατ' είδος, προσωπικόν ασχολούμενον με το ονοματεπώνυμον και τα προσόντα και αμοιβήν εκάστου και το απομένον εις έκαστον χιλιόλιτρον έσοδον.

6) Ποσόν σταφιδοκάρπου προς παρασκευήν σταφιδοψώμου, έξοδα επεξεργασίας σταφίδος, προσωπικόν ασχολούμενον, το ονοματεπώνυμον των ασχολούμενων, προσόντα, πατρίδα και αμοιβήν, καθαρών απομένων υπόλοιπον υπέρ σταφίδος.

7) Ποίον το προσωπικόν της εσωτερικής καταναλώσεως και ποία η αμοιβή.

8) Ποίον είνε το προσωπικόν των Γενικών Αποθηκών σήμεραν και ποίον ήτο κατά τα έτη 1931-1932, 1932-1933, το ονοματεπώνυμον εκάστου, προσόντα, πατρίς, υπηρεσία, μισθός και έξοδα διαχειρήσεως εν συνόλω κατά τα έτη ταύτα.

9) Να κατατεθή επίσημον αντίγραφον πράξεως διοικητικού συμβουλίου του Οκτωβρίου ή Νοεμβρίου 1932 δι' ου πυξήθησαν τα έξοδα της σταφιδικής διαχειρήσεως άνω των 5.700.00 δρχ.

10) Να κατατεθή ο φάκελος ο αφορών την υπόθεσιν Ιωάννου Μαράκα μετ' αντιγράφων των σχετικών αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου και της διοικούσης επιτροπής.

11) Να ανακοινωθή εάν ετακτοποιήθη εκ μέρους των Γενικών Αποθηκών το έλλειμμα της Κασταλίας κλπ.

12) Να τεθούν υπ' όψει της συνελεύσεως τα κονδύλια του ενοικίου γραφείων κεχωρισμένων δια τα ως άνω έτη ως και τα έξοδα φωτισμού, θερμάνσεως.

13) Να γνωσθή ποίον το έλλειμμα της παραληφθείσης χλωράς σταφίδος και τίνα μέτρα έλαβεν η διοίκησις έναντι των υπευθύνων.

14) Να τεθώσιν υπ' όψει της γενικής συνελεύσεως τα κονδύλια οδοιποριών και αποζη-

μιώσεως εκάστου διοικητικού συμβούλου κατ' ατα έτη 1931-1932, 1932-1933 ως και από 1ης Σεπτεμβρίου 1933 μέχρι σήμεραν, γνωστού γενομένου συγχρόνως και του είδους της υπηρεσίας ήν προσέφερε έκαστος των συμβούλων έναντι της οποίας η αποζημίωσις και τα οδοιπορικά.

Επί του δευτέρου θέματος:

1) Να εξηγηθή ποίοι λόγοι πνάγκασαν την διοικούσαν επιτροπήν και ηγνόησεν την ύπαρξιν του παλαιού διοικητικού συμβουλίου από του Νοεμβρίου 1933 μέχρι της συγκροτήσεως του νέου τοιούτου εις σώμα και εξηγηθή επίσης πως αύτη κατά το ανωτέρω χρονικόν διάστημα αγνοούσαν την ύπαρξιν του συμβουλίου διήυθυνε παρανόμως τα του ΑΣΟ.

2) Να τεθούν υπ' όψει της γενικής συνελεύσεως αι ενέργειαι της διοικήσεως επί των καταγγελθέντων υπό του Γεωργικού Επιμελητηρίου Πύργου όσον αφορά τας νοθείας σταφιδοκάρπου παραδοθέντος ως πλεόνασμα.

3) Πώς εξηγείται η κατά το τρέχον έτος εξαγωγής κακής ποιότητος σταφιδοκάρπου πράγμα το οποίον έχει τεράστιον αντίκτυπον διά την τύχην της σταφίδος.

4) Να ανακοινωθούν εις την συνέλευσιν ποία αι γενικαί γραμμαί της υπό του ΑΣΟ σταφιδικής πολιτικής και μέτρα ελήφθησαν και λαμβάνονται δια την αύξησιν της παραγωγής σταφίδος».

Την πρότασιν υπογράφουν οι Γ. Μπουλαλάς, Περ. Βενιζέλος, Δ. Κουρβισιάνος, Σπ. Κοντός, Φωτ. Ζωντανός, Ανδρ. Χααραλαμπόπουλος, Επ. Γκολφινόπουλος, Π. Παναγόπουλος, Ιω. Παπαγιαννόπουλος, Αναστ. Δεληγιάννης, Κ. Γαβριλιάδης, Π. Αντωναρόπουλος, Αλ. Πρίνος.

Η παρέμβαση προκαλεί αντιδράσεις από την πλειοψηφία και το Νομάρχη που αρνούνται στη συνέλευση το δικαίωμα να ελέγξει τη διαχείριση της διοίκησης:

«Ο κ. Νομάρχης λέγει ότι τα εν τη ως άνω προτάσει εκτιθέμενα είναι ζητήματα πραγματικού ελέγχου και κατά Νόμον η συνέλευσις δεν έχει τοιούτον δικαίωμα. Εις το σημείον αυτό ο κ. Παναγόπουλος εγειρόμενος της

θέσεώς του λέγει: Εγώ ο Νομάρχης ως πρόεδρος δεν θα επιτρέψω συζήτησιν επί ελέγχου υπό της συνελεύσεως, εκτός αν θέλετε να βάλετε στη θέση μου τον Εισαγγελέα.

Μπουλαλάς: Αληθώς δεν ξεύρω αν δεν έπρεπε να είναι εδώ ο κ. Εισαγγελεύς.

Οι κ. κ. Αντωνόπουλος και Κόκκιζας παρατηρούν ότι υπάρχουν πράγματα τα οποία δεν δύνανται να ανακοινούνται δημοσίως.

Μπουλαλάς: Να κατατεθούν τα ανακοινώσιμα στοιχεία και να μας δικαιολογήσετε διατί τα υπόλοιπα δεν είναι ανακοινώσιμα”.

Στο σημείο αυτό οι τόνοι ανεβαίνουν, τα πνεύματα οξύνονται και τελικά η συνέλευση απορρίπτει την πρόταση συζήτησης των θεμάτων που ζήτησαν οι 13 σύμβουλοι»⁽¹⁸⁾.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ “ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ”

Το ΚΚΕ παρακολουθεί πλέον πιο στενά τις εξελίξεις και παρεμβαίνει μέσα από το “ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ” με άρθρο-καθοδηγητικό σημείωμα που γράφει μεταξύ άλλων:

«Στον Πύργο συνήλθαν σε σύσκεψη οι “αντιπρόσωποι” των σταφιδοπαραγωγών και των Γεωργικών Επιμελητηρίων για να πάρουν αποφάσεις για τα σταφιδικά ζητήματα. Η σύσκεψη αυτή των μεγαλοκτηματιών “διαφώνησε” πάνω στο ζήτημα των σχέσεων ποσοτικής και ποιοτικής παραγωγής της σταφίδας καθώς και του παρακρατήματος, ανάλογα με την ποιότητα και ανάθεσε στα Γεωργικά Επιμελητήρια να μελετήσουν τα ζητήματα αυτά τοπικά δίνοντας ανάλογες λύσεις».

Στο άρθρο γίνεται αναφορά σε όλα τα αιτήματα του ψηφίσματος και στα όσα συνέβησαν τόσο στη σύσκεψη των Επιμελητηρίων όσο και στη γενική συνέλευση του ΑΣΟ:

«Παράλληλα με την παραπάνω σύσκεψη στον Πύργο συνέρχονται σε συνέλευση και οι εκλέκτορες του ΑΣΟ, που είχε αντιπρόσωποι κι’ αυτοί των μεγάλων σταφιδοπαραγωγών, για να εξετάσουν τους απολογισμούς της διαχείρισης του ΑΣΟ των τριών τελευταίων χρόνων.

Υπάρχουν πληροφορίες ότι και φέτος έγιναν σπατάλες και καταχρήσεις από εκατομμύρια δραχμές στη διαχείριση του ΑΣΟ.

Οι μεγαλοκτηματίες της σύσκεψης του Πύργου, όπως και της συνέλευσης των εκλεκτόρων του ΑΣΟ, προσπαθούν κάθε φορά να επιτύχουν λύσεις σύμφωνα με τα ιδιαίτερα τους συμφέροντα. Για το σκοπό αυτό προσπαθούν να παρασύρουν και τα φαρδιά στρώματα των φτωχών και μεσαίων σταφιδοπαραγωγών, που έχουν ολότελα αντίθετα συμφέροντα με τους μεγαλοπαραγωγούς της σταφίδας.

Οι μεγαλοκτηματίες δεν έχουν διαφωνίες πάνω στο πως να εξυπηρετηθούν καλύτερα οι εργάτες γης – οι σκλάβοι που τους δουλεύουν απεριόριστες ώρες με φτηνά μεροκάματα – και οι φτωχοί σταφιδοπαραγωγοί.

Εχουν αντιθέσεις πρώτα κομματικές, για την κατάκτηση του ΑΣΟ από τους βενιζελικούς ή τους λαϊκούς κι’ ύστερα για τις τιμές που θα καθοριστούν στη σταφίδα της καλής ποιότητας Αιγιαλείας και δεύτερης και τρίτης Πατρών και Μεσσηνίας.

Ακόμα ζητούν δάνεια μεγάλα και μακροπρόθεσμα για την ανάπτυξη της οικονομίας τους και επιδιώκουν άγρια εκμετάλλευση των εργατών γης και φτωχών σταφιδοπαραγωγών.

Δε διαφωνούν για τη ληστική εκμετάλλευση του ΑΣΟ και της Εθνικής Τράπεζας από την οποία εξαρτιέται κατά 100%, καθώς και των οιοβιομηχανιών του καρχαρία Χαρίλαου κλπ.

Οι αντεγκλήσεις τους έχουν σκοπό το ποιο πολιτικό κόμμα θα καταλάβει τη διοίκηση του ΑΣΟ, για να εξυπηρετήσει καλύτερα τα μερικά κομματικά τους συμφέροντα και τα γενικά της Εθνικής Τράπεζας και των πλουσιοχωρικών σταφιδοπαραγωγών και των σταφιδημπόρων.

Διαφωνούν επίσης όχι γιατί γίνονται καταχρήσεις και σπατάλες σε βάρος των φτωχών σταφιδοπαραγωγών από τον ΑΣΟ, αλλά γιατί οι “διαφωνούντες” δεν είναι στη διοίκηση του ΑΣΟ, όπως ήταν και προτιότερα για να κάνουν πάλι αυτοί τις σπατάλες και καταχρήσεις τσεπώνοντας εκατομμύρια.

Οι μεγάλοι σταφιδοπαραγωγοί ζητάνε ακόμη

κοινωνικές ασφαλίσεις για τον εαυτό τους, σε βάρος των εργατών γης και των φτωχών παραγωγών.

Η κρίση της σταφίδας χτυπάει κατά κύριο λόγο τους εργάτες γης και τους φτωχούς και μεσαίους σταφιδοπαραγωγούς, που πρέπει κάθουν κι' αυτοί τις δικές τους συσκέψεις.

Είνε καιρός να ξεσηκωθούν και να χωρίσουν τα τσανάκια τους από τους πλούσιους σταφιδοπαραγωγούς και ν' αγωνισθούν με μαζικές καθόδους στις πόλεις για τα δικά τους αποκλειστικά συμφέροντα.

Για ν' ανακουφισθούν θα πρέπει οι εργάτες γης να βγάλουν άμεσα από συνελεύσεις και συσκέψεις επιτροπή αγώνος, σε κάθε χωριό, κάθε μεγάλο χτήμα και γεωργική επιχείρηση, να οργανωθούν σε σωματεία εργατών γης και να διεκδικήσουν: δωρο δουλειά τη μέρα, κοινωνικές ασφαλίσεις, μπόλικη θρεπτική τροφή και καλή στέγη, αύξηση στο μεροκάματο,λεύθερη οργάνωση, κατάπαυση της εργοδοτικής και κρατικής τρομοκρατίας και επιδόματα στους ανέργους και τους μήνες της ανεργίας από τις κοινότητες, τους δήμους και το κράτος από τα πολεμικά κονδύλια.

Παράλληλα και οι φτωχοί σταφιδοπαραγωγοί, σε στενή συνεργασία με τους εργάτες γης, να βγάλουν επιτροπές αγώνα σε κάθε χωριό και με μαζικές καθόδους να απαιτήσουν: Να οβυστούν τα χρέη, να καταργηθούν οι φόροι στα προϊόντα τους, κατάργηση του παρακρατήματος της σταφίδας, του συναλλαγματικού παρακρατήματος και του ΑΣΟ, να δοθούν θειάφι, θειικός χαλκός και σταφιδόπανα δωρεάν στους φτωχούς αγρότες, οικονομικές ενισχύσεις στους κατεστραμμένους από θεομηνίες αγρότες, καμία κατάσχεση και πλειστηριασμός στα χτήματά τους για χρέη και φόρους, καμία κράτηση για χρέη της Αγροτικής Τράπεζας,λεύθερη πούληση στη σταφίδα κι' όλα τα προϊόντα του»⁽¹⁹⁾.

“ΣΗΜΑΙΑ” ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

Η “Σημαία” στην προσπάθεια να δικαιολογήσει κυβέρνηση και ΑΣΟ, σε άρθρο επιρρίπτει ευθύνες στους παραγωγούς για το γεγονός ότι

δεν... αγοράζουν σταφιδόπανα και καλύπτουν άλλες ανάγκες τους με όποια χρήματα μένουν από την καλλιέργεια:

«Η απουσία των σταφιδοπαραγωγών και η σπουδή να παραδώσουν χλωράν την σταφίδα των είναι δεδικοιολογημένη, διότι από στιγμής εις στιγμήν κινδυνεύουν να χάσουν τους κόπους και τα έξοδά των.

Αλλ' οι Μεσσήνιοι παραγωγοί θα ήσαν ήσυχoi και δεν θα ηγωνιών και δεν θα διακινδύνευον τίποτε και δεν θα ευρίσκοντο εις την ανάγκην οι Θούριοι ν' απειλούν χύσιμο των αποθηκών, εάν οι παραγωγοί μας ήσαν προνοητικώτεροι, εάν δηλαδή επρομηθεύοντο από δεκαετηρίδων σταφιδόπανα. Εάν διέθετον κατ' έτος μικρόν χρηματικόν ποσόν, θα ήσαν εφοδιασμένοι με σταφιδόπανα, θα παρεσκεύαζον αρίστην ποιότητα σταφιδοκάρπου, και θα είχαν λύσει ένα από τα σπουδαιότερα προβλήματα που τους απασχολούν. Δυστυχώς οι Μεσσήνιοι κτηματíαι από δεκαετηρίδων δεν ήσαν καθόλου προνοητικοί. Όταν έχουν χρήμα το δαπανούν διά την θεραπείαν περιττών αναγκών και δεν εννοούν να φανούν προνοητικοί.

Αλλ' αφού οι παραγωγοί μας δεικνύουν τόσην απροθυμίαν, πρέπει να προμηθευτούν αναγκαστικά σταφιδόπανα. Είτε θέλουν, είτε δεν θέλουν, είναι ανάγκη, αφ' ού προηγηθή ο απαιτούμενος Νόμος να δώσει ο ΑΣΟ επί πιστώσει σταφιδόπανα, των οποίων η αξία να πληρώνεται χρεωλυτικώς. Τοιουτοτρόπως θα προκύψουν τα εξής αγαθά: θα διασφαλισθή η σταφίς από τον κίνδυνον της κατά την συγκομιδήν καταστροφής εκ βροχών, θα πραγματοποιηθή ποιότης αρίστη και θα καταλάβη η σταφίς εκλεκτήν θέσιν εις τας αγοράς καταναλώσεως.

Ο ΑΣΟ από τινος χρόνου αντελήφθη την ανάγκην ταύτην και εργάζεται όπως εφοδιάσει τους παραγωγούς με τοιαύτα σταφιδόπανα.

Αλλ' είναι αναγκαίον να στρέψη την προσοχήν του και εις ένα άλλον σοβαρώτατον ζήτημα. Αλλοτε είχαν γίνει επιτυχή πειράματα δια την χρησιμοποίησιν οινοπνεύματος αναμειγμένου με βενζίνη, δια την κίνησιν των αυτοκινήτων.

Τα πειράματα ταύτα ως ενθυμούμεθα, είχαν στεφθεί υπό πλήρους επιτυχίας. Εάν ληφθή παρομοία απόφασις, υποθέτομεν ότι ζήτημα σταφιδικών πλεονασμάτων δεν θα υπάρξει διότι θ' απορροφηθή το μέγιστον της σταφιδο- παραγωγής. Διατί εγκατελείφθη η ιδέα αύτη; Δεν είναι δυνατόν να επανέλθη ο ΑΣΟΛ και το υπουργείον Εθνικής Οικονομίας επί του ζητήματος τούτου;»⁽²⁰⁾.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΥΣΩΝΑ

Ο Δάλλας σε εκτενές άρθρο του στο "Θάρρος" επιτίθεται στην κυβέρνηση για την άρνηση να αποζημιώσει τους παραγωγούς που έπαθαν ζημιές από τον καύσωνα και κατηγορεί τους πολιτικούς της εκπροσώπους για αδιαφορία σχετικά με τους παραγωγούς, υποστηρίζοντας ότι αντιθέτως οι Ηλείοι αποζημιώθηκαν με παρέμβαση Στεφανόπουλου για ζημιές που προκλήθηκαν από δική τους αμέλεια:

«Από το κέντρον και όλας τας γωνίας της Μεσσηνίας καταφθάνουν ακόμη αθρόως τα τηλεγραφήματα και έντονοι διαμαρτυρία των δυστυχισμένων παραγωγών, δια την τρομεράν καταστροφήν που επροξένησεν ο κακός λίβας της προηγουμένης εβδομάδος, επί όλων ανεξαιρέτως των προϊόντων [...]

Υπάρχει προηγουμένον ότι η ολίγα στάδια απέχουσα από ημάς περιφέρεια της Ηλείας, υποστάσα ζημίαν εκ περονοσπόρου ένεκεν ασυγγνώστου αμελείας των παραγωγών της, έτυχε μεγάλης αποζημιώσεως, εξ ολοκλήρων 40 εκατομμυρίων δραχμών, τα οποία εβγήκαν εκ του ταμείου του ΑΣΟ μόνον και μόνον διότι είναι πατρίς του κ. Στεφανοπούλου και ουτωσί ηξίου το κομματικόν του συμφέρον. Οι Μεσσηνίοι αναφέρθησαν προς τους αντιπροσώπους μας και την κυβέρνησιν ατομικώς και ομαδικώς, ο εγχώριος Τύπος ενίσχυσε τον αγώνα μας, πλην ουδεμιά απάντησις, ουδεμιά θετική και δικαία φροντίς. Τουναντίον μάλιστα η Κτηματική Ένωσις τέως Δήμου Θουρίας, ήτις μου έκαμεν την μεγάλην τιμήν να με έχη πρόεδρόν της, έλαβε μόλις χθες επιστολήν μόνον των βουλευτών κ. κ. Μαυρομιχάλη και Κάρτσωνα δι'

ής μας βεβαιώνουν ότι δεν είναι δυνατόν να δοθί αποζημιώσις λόγω παντελούς ελλείψεως χρημάτων ως γράφουν.

Οποία και πόση ανακρίβεια εν τη απαντήσει ταύτη. Δεν υπάρχουν χρήματα δια τους πτωχούς παραγωγούς, τους τιμίους βιοπαλαιστάς, τους τροφείς της κοινωνίας και υπάρχει άφθονον δια τους Ηλείους και ίδια τόσας και τόσας άλλας τάξεις; Καταλαβαίνουμε. Εκεί έχουν ισχυρούς αντιπροσώπους ενδιαφερομένους δια το γενικόν συμφέρον της περιφέρειας των. Ημείς έχομεν κομματάρχας αποβλέποντας εις την στενήν κομματικήν εξυπηρέτησιν οικογενειών, όπως λένε, προς άλωσιν ψήφων και δημιουργίαν στενών προσωπικών σχέσεων. Η εμπιστοσύνη του λαού ας μάθουν ή τουλάχιστον ας ακούσουν, ότι δεν αποκτάται από τέτοια, αλλά από την εξυπηρέτησιν της ολόπτης και γενικότερον της πατρίδος.

Η αρνητική απάντησις δεν δικαιολογείται, οφείλουν να φέρουν το ζήτημα εις την Βουλήν. Είναι υψίστης σημασίας. Άλλως οι παραγωγί την τοιαύτην στάσιν των θεωρούν ως περιφρόνησιν και διακρίνουν επιπροσθέτως την τελείαν αδυναμίαν των ως δημοσίων ανδρών και αγανακτούν δια την τελείαν ανυποληψίαν προς τόσον κεφαλαιώδη και πρώτης σειράς ζητήματά των.

Καίτοι αντιμετωπίζουν και απειλούνται εκ πείνης εν τούτοις δεν ψοθάνοντο και μεγάλην αγανάκτησιν δια την εγκατάλειψιν των αντιπροσώπων των, και όταν μάλιστα εκ τούτων δύο είναι και μέλη της κυβερνήσεως, όσον αυξάνει μέχρι αποπνιγμού την αγανάκτησίν των και θλίψιν των η αδιάφορος στάσις της κυβερνήσεως, ήτις εξήγγειλε εθνοσωτήρια προγράμματα και ειδικώς πάμπολλα υπήσχετο εις τους αγρότας, από πρώτης ημέρας ηδιαφόρησε, ως ήτο επόμενον και ουδέποτε ηθέλησε και ούτε έδειξε, ούτε φαίνεται πως έχει το ηθικόν σθένος να υψωθή εις το ύψος των επιτακτικών αναγκών της αγροτικής μάζας και επί του προκειμένου επί της δυστυχισμένης Μεσσηνιακής τοιαύτης.

Προς την κυβέρνησιν ταύτην ανεφέρθησαν

Η ΠΡΟΧΘΕΣΙΝΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ ΕΝ ΘΟΥΡΙΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΛΑΒΗΝ ΧΛΩΡΑΣ ΣΤΑΦΙΔΟΣ ΥΠΟ ΤΟΥ Α.Σ.Ο.

ΜΙΑ ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ κ. ΝΟΜΑΡΧΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΝΤΑ ΤΗΣ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ ΘΟΥΡΙΑΣ

Κατόπιν τών νυκτοφορησασών διαδόσεων διτι αι δεξιμεναί του ΑΣΟ και τών Οίνοπαιητικών εταιρειών δέν θά δυναθούν νά παραλάβου ώρισμένην ποσότητα χλωράς σταφίδος και άφ' έτερου λόγφ τής έπιμονής τών σταφιδοπαραγωγών άλλων κοινοτήτων όπως παραδόσουν χλωράν σταφίδα εις τας έν Θουρία δεξαμενάς, άρκετοισταφιδοπαράγωγοι συνεκεντρώθησαν προς θές εις τήν Θουρίαν μέ τόν σκοπόν όπως διαμαρτυρηθούν άρμόδιος, ζητούντες τήν λήψιν μέτρων έναντίον τινών οι όποιοι θά ήθελον τυχόν νά παραδόσουν τόν σταφιδόκοπόν των εις τήν Θουρίαν.

Πρός τούς συγκεντρωθέντας ώμίησαν διά μακρών οι κ. Δάλλας και Χρονάς έν τέλει δέ ένεκρίθη και άπεστάλη ώ; άκολουθώς τό έξή; τηλεγράφημα:

Πρωθυπουργόν Τσαλδάρην, ύφυπουργόν Στεφανόπουλον, ύφυπουργόν Σχινάν, Αύτόνομον Στρατιδικόν Οργανισμόν

Αθήνας

Διοίκησις ΑΣΟ διέταξε και έξετέλεσθη σχεδόν έκένωσις δεξαμενών Θουρίας διά παραλαβήν χλωράς σταφίδος μόνον περιφερείας μας. Δυστυχώς παραγωγοί άκούη και έμ ποροι ξένων δήμων άπειλούν μετα πόστων δι' αυτοκινήτων μεγάλος ποσότητας χλωράς έν Θουρία. Παραγωγοί δήμου Θουρίας διαμαρτύρον

ΑΣΟ έν Θουρία. Έν πλήρει άγωνία έναιμένομεν ταχείαν λύσιν άλλως; συνεχόμεθα εις πίνθημον συλλαλητήριον διαδηλώσομεν και ζητήσομεν ικανοποίησιν δικαίων συζητούντων.

(Κτηματική ένωσις; τ. δ. Θουρίας)

ΠΡΟ ΤΟΥ κ. ΝΟΜΑΡΧΟΥ

Χθές τήν προίαν έπιτροπή τών σταφιδοπαραγωγών τής κοινότητος Θουρίας έπισκεφθείτε τόν κ. Νομόρχην παρεκάλισαν αυτόν έπως τακτοποιήση συντόμως τό άναφεύν ζήτημαέκτης έκκομότητος τοό όποιου είναι δυνατόν νά δημιουργηθούν και ζητήματα τάξεως. Ο κ. Νομόρχης τότε έκάλεσε τηλεφωνικώς εις τό Γραφείον του τοός κ. κ. Παγκάριον και Σαραντόπουλον εις τούς όποιους συνέστησεν όπως συμβάλουν εις τήν λύσιν ενός ζητήματος; τόσον σοβαροό.

Οι κ. κ. Παγκάριος και Σαραντόπουλος έδέχθησαν πράγματι νά παραλάβουν τό ύπολοιπόμενον ποσόν τών έξαικοσίων οκιδών και ούτω νά παύση ύπαιστώμενον ζήτημα.

Σχετικώς ή Κτηματική ένωσις; Θουρίας εξέδωκε τό κάτωθι άνακοίνωθέν:

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΝ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ:

ΤΟΥ ΓΕΩ; ΔΗΜΟΥ ΘΟΥΡΙΑΣ

Σήμερον τήν προίαν εις τό Γραφείον του κ. Νομόρχου κληθέντες

μού τήν κάτωθι έπείγουσαν έγκύκλιον:

«Ανακοινώμεν ύμιν ότι λόγω τής κατά τό τόξον Οίκονομικόν έτος παρατηρηθείσης; όξυτέρας οίνικης κρίσεως δέν κατέστη δυνατή ή έξαγωγή μεγάλου ποσότητας οίνου χλωρά; εις τρόπον ώστε νά έκνεωθούσιν κατά τό μεγαλύτερον αυτόν μέρος αι διαθέσιμοι Λεξαμεναί, και δημιουργηθή ούτω χώρος προς; παραλαβήν χλωράς; τής έφετεινής έσοδείας και τοότο παρ' άλλας τας προσαθείας και τά ληφθέντα μέτρα παρ' τουό ΑΣΟ προς; έξοικονώησιν κατά τό δυνατόν μεγαλυτέρου χώρου διά τήν έξυπηρέτησιν τών άναγκών τής σταφιδοπαραγωγής; και ή ούτω έμφανιζομένη κατάστασις δημιουργεί τήν βεβαιότητα ότι κατά τήν έπικειμένην παραλαβήν χλωράς; θά προσέβουν έντονοι διαμαρτυρίαι έν πολλοίς άδικαιολόγητον τών σταφιδοπαραγωγών μέχρι σημείου διασαλεύσεως; τής δημοσίας τάξεως και παρακαλούμεν όπως έν συνεργασία μέ τής έπιτροπής άστυνομικώς άρχής ενισχύσητε τούς έν τεταλλμένους Διευθυντάς και ύπαλλήλους; τών ύποκαταστημάτων τουό ΑΣΟ έφ' όσον έννοείται παραστή προς; τοότο άνάγκη.

Ο Νομόρχης (Τ. Σ.) Κ. Σερπάνος

ΖΗΤΟΥΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

«Σημεία» 1/8/1934

κατ' ευθείαν και τηλεγραφικώς μάλιστα. Ποία μέτρα έλαβε; Απαντώμεν ουδέν! Οιοσοδήποτε καλής απλής πίστεως τι θα είπη επί του προκειμένου;

Αποδεικνύεται λοιπόν ότι ουδεμία ψυχική επαφή υπάρχει μεταξύ των κυβερνώντων και των αγρωτών, ουδεμία ανωτέρα πνοή τους εμπνέει να στραφούν προς ημάς στοργικά και προστατευτικά στη μεγάλη συμφορά μας. Η τόσον ανάλητος συμπεριφορά της κυβερνήσεως προς την αγροτικήν τάξιν, η άρνησίς της να αποζημιώση τους εκ της πλιάσεως υποστάντας καταταστροφάς διότι οι προαναφερθέντες βουλευταί γράφουν ότι ο κ. Τσαλδάρης προσωπικώς

τους έδωσε αρνητικήν απάντησιν παρά πάντα ηθικόν και πρακτικόν λόγον παρά πάσαν στοργήν, υποχρέωσιν και πολιτισμόν, και όλαι αι αντιαγορτικαί προηγούμεναι πράξεις της, αι βαρείαι φορολογίαι κλπ. μας πείθουν και με μελαγχολίαν ανέκαθεν βλέπομεν ότι μόνος σκοπός της είναι και υπεράνω φυσικά όλων, το κομματικόν της συμφέρον και επαναλαμβάνομεν ότι η τοιαύτη συμπεριφορά της θα έχη μεν χειρίστας συνεπειάς διά τους πτωχούς αγρότας, αλλά και δι' αυτήν την ιδίαν, ήτις βαρυνομένη υπό τοσοούτων ανομιών, εκτός του ότι δεν έχει δικαίωμα επί του μέλλοντος, ας μάθη και το νγωρίζει άλλωστε, ότι θα πέση βα-

ρεία σαν βολίς ως το βυθό του μαύρου πόντου των ψηφοδελτίων και πίσω θα παφλύζουν τα μαύρα νερά που θα σκεπάσουν τας ανομίας και αδικίας της»⁽²¹⁾.

ΕΦΙΠΠΗ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ ΣΤΗ ΘΟΥΡΙΑ

Η υπόθεση της κλωράς σταφίδας παραμένει στην κορυφή του ενδιαφέροντος και πραγματοποιείται σύσκεψη στην Καλαμάτα, στην οποία εκτός των άλλων αποφασίζεται να πάει στη Θουρία και η έφιππη Χωροφυλακή για την αντιμετώπιση ενδεχομένων επεισοδίων:

«Χθες την πρωΐαν εις την Νομαρχίαν συνεκροτήθη μακρά σύσκεψις υπό την προεδρείαν του κ. Νομάρχου, εις την οποίαν έλαβον μέρος οι κ. κ. Αργυρόπουλος διευθυντής του εν Θουρία συγκροτήματος του ΑΣΟ, Σταμάτης διοικητής Χωροφυλακής Μεσσηνίας, Μακρυγιάννης διευθυντής του εν Καλάμαις υποκαταστήματος των Γενικών Αποθηκών, Ηλ. Μαράκας αντιπρόσωπος του ΑΣΟ και Αλ. Αποστολάκης διευθυντής της Σταφιδικής Προμηθευτικής Ενώσεως.

Κατ' αυτήν συνεζητήθη δια μακρών το ζήτημα της παραλαβής κλωράς σταφίδος εν Θουρία, απεφασίσθη δε ομοφώνως όπως προς πληρεστέραν εξυπηρέτησιν των παραδιδόντων εν Θουρία σταφιδοπαραγωγών, αυξηθούν αι ώραι παραλαβής εις 11.

Θα παραλαμβάνεται δήλα δη εφεξής η κλωρά σταφίδος εν Θουρία από 7-12 π. μ. και 2-8 μ. μ. μη εξαιρουμένης και της Κυριακής. Δι' αυτού του τρόπου ελπίζεται ν' αποφευχθούν αι κατά το παρελθόν έτος παρουσιασθείσαι ανωμαλίας, περατωθή δε ενωρίτερον η παραλαβή.

Εν συνεχεία συνεζητήθη και το ζήτημα των ενδεχομένων επεισοδίων εξ αφορμής της εμμονής ωρισμένων σταφιδοπαραγωγών άλλης περιφέρειας όπως παραδώσουν την κλωράν σταφίδαν εν Θουρία. Επί του προκειμένου απεφασίσθη όπως ενισχυθή ο Αστυνομικός Σταθμός Θουρίας δι' αρκετής δυνάμεως χωροφυλακών, μεταβή δε από σήμερα εκεί η έφιππος χωροφυλακή.

Είτα εγένετο μακρά συζήτησις επί της δει-

γματοληψίας των παραδιδόμενων σταφυλών, το "μπομέ" των οποίων πολλάκις αμφισβητείται υπό των σταφιδοπαραγωγών, δημιουργούνται δε εκάστοτε τόσα και τόσα επεισόδια.

Ο κ. Αργυρόπουλος τόσον, όσον και ο κ. Ηλ. Μαράκας, παρέσχον την διαβεβαίωσιν ότι εδόθησαν αυστηραί διαταγαί εις τους αρμοδίους χημικούς όπως κατά την βαθμολογήσιν των σταφυλών φανούν δίκαιοι, διότι οιαδήποτε μεροληψία θα έχη ως συνέπειαν την εξέγερσιν των σταφιδοπαραγωγών εναντίον των.

Κατά πληροφορίας μας ο κ. Νομάρχης εν τω ενδιαφέροντί του υπέρ των σταφιδοπαραγωγών, θα μεταβή κατά την πρώτην ημέραν της παραλαβής κλωράς σταφίδος εν Θουρία, ίνα και εκ του σύνεγγυς παρακολουθήσῃ την σχετικήν εργασίαν. Τον κ. Νομάρχη θα συνοδεύσῃ εις Θουρίαν και ο διοικητής Χωροφυλακής Μεσσηνίας κ. Σταμάτης»⁽²²⁾.

Και ενώ πραγματοποιείται το πρώτο συλλαλητήριο στο Κιάτο και ετοιμάζεται νέο στο Αίγιο⁽²³⁾, στην περιοχή της Θουρίας απειλείται εξέγερση για την γλευκομέτρηση της κλωράς σταφίδας:

«Την νύκτα ελάβομεν τηλεγράφημα της Κτηματικής Ενώσεως Θουρίας και επτά συνεταιρισμών δια του οποίου οι σταφιδοπαραγωγοί διαμαρτύρονται και ζητούν την άμεσον απομάκρυνσιν εκείθεν του χημικού κ. Λεβέντη διότι μεροληπτεί κατά τας γλευκομετρήσεις εις βάρος των παραγωγών.

Αργά την νύκτα μετέβησαν εις Θουρίαν επειγόντως οι κ. κ. Νομάρχης, Διοικητής Χωροφυλακής, ο επόπτης του ΑΣΟ κ. Μαρατής και ο χημικός κ. Δάλλας προς τακτοποίησιν του ζητήματος καθ' όσον οι σταφιδοπαραγωγοί διατελούν εν εξεγέρσει. Απειλούνται σοβαρά επεισόδια»⁽²⁴⁾.

ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Όλα δείχνουν ότι η Πελοπόννησος βρίσκεται στο πόδι και σύντομα θα οργανωθούν παντού συλλαλητήρια και η "Σημαία" σπεύδει να ζητήσει δηλώσεις από τον κ. Στεφανόπουλο ο οποίος επιρρίπτει ευθύνες σε "κερδοσκόπους

και δημαγωγούς”, ενώ διαβεβαιώνει για το κυβερνητικό ενδιαφέρον:

“Επειδή τελευταίως εκυκλοφόρησαν φήμει και ανεγράφησαν πληροφορίες εις τας εφημερίδας ότι η κυβέρνησις παραμελεί το ζήτημα των σταφιδοπαραγωγών τα οποία εισέρχονται εις φάσιν κρίσιμον προ πάντων λόγω της χρηματικής ανεπάρκειας του ΑΣΟ, επεσκέφθημεν τον υφυπουργόν Εθνικής Οικονομίας κ. Στεφανόπουλο, ο οποίος ευηρεστίθη να μας ανακοινώση τα κάτωθι: “Είμαι εις γνώσιν των τελευταίως καταβαλλομένων προσπαθειών προς δημιουργίαν τεχνητού θορύβου και προς διάδοσιν υποτιμητικού πνεύματος εις τους σταφιδικούς πληθυσμούς, υπό ωρισμένων κύκλων επιδιωκόντων ούτω ίνα κερδοσκοπήσωσιν και καταδημαγωγήσωσιν τους σταφιδικούς πληθυσμούς. Τα μέτρα της νέας εσοδείας θα είναι η σκληροτέρα απάντησις εις τούτους και οι σταφιδοπαραγωγοί ας υποδέχονται με πολλήν δυσπιστίαν και περιφρόνησιν τας διαδόσεις αυτάς, ας είναι δε απολύτως βέβαιοι ότι εφ’ όσον ημείς διαχειριζόμεθα τα σταφιδικά ζητήματα καταβάλλομεν πάσαν προσπάθειαν όπως προστατεύσομεν πρωτίστως τα συμφέροντα αυτών, ως γνώμονα δε των ενεργειών μας έχομεν τον πόθον της μεγαλυτέρας και ειλικρινεστέρας εξυπηρετήσεώς των. Εννοείται λοιπόν ότι εφ’ όσον τοιαύτην πολιτικήν εφαρξάμεν και ακολουθούμεν επί του σταφιδικού ζητήματος, γινόμεθα δυσάρεστοι εις την κακομαθημένην κερδοσκοπίαν και την αχαλίνωτον δημαγωγίαν, τους απεχθείς τούτους παράγοντας, οι οποίοι είτε ομού είτε κατ’ ιδίαν έκαστος, επιδιώκουν να κρατούν αιωνίως άλυτα τα ζητήματα της σταφίδος διά να λυμαίνονται των ιδρώτα και καπνλεύονται την συνείδησιν των ατυχών σταφιδοπαραγωγών. Τώρα η τύχη της σταφίδος ευρίσκεται εις καλά χέρια και περί αυτού ας μην ανησυχούν οι σταφιδοπαραγωγοί, και ας είναι ήσυχοι, πολύ σύντομα η σταφιδική υπόθεσις θα εισέλθει εις τον δρόμον της οριστικής λύσεώς της”.

Εν συνεχεία προς τα αναγραφέντα ότι ο ΑΣΟ ευρίσκεται υπό χρεωκοπίαν και θα ευρεθί εις

αδυναμίαν να αντιμετωπίσει τας ανάγκας της νέας εσοδείας, ο κ. Στεφανόπουλος απήντησεν ότι κατά την παρελθούσαν χρήσιν ο ΑΣΟ εάν εξεπλήρου τας υποχρεώσεις του διά την εξαγοράν των πλεονασμάτων και των δελτίων θα είχε αναμφοισθητίως έλλειμμα 40 εκ. δρχ. Η κυβέρνησις όμως εμείωσεν τας εκ του φόρου οφειλάς του ΑΣΟ εις 62 από 100 εκατομμύρια που ήσαν, και ούτω η παρελθούσα χρήσις έκλεισε με περίσσευμα 5 εκατομμυρίων δραχμών. Τα περί αδυναμίας του ΑΣΟ όπως αντιμετωπίση τας ανάγκας της νέας εσοδείας ο κ. Στεφανόπουλος τα εχαρκτήησεν ως μυθεύματα, διότι ο ΑΣΟ ως είπεν, δυνατόν να έχη ταμειακήν δυσχερείαν, έχει όμως πλήρεις τας δεξαμενάς και αποθήκας, ώστε δύναται να ανταπεξέλθη πλέον ευχερώς και εις την πλέον δυσμενήν χρονίαν, δανειζόμενος εκ του ενεργητικού τούτου τα κεφάλαια που θα του χρειαστούν. Λίαν συντόμως μας λέγει ο κ. Στεφανόπουλος, θα συγκροτηθή υπό την προεδρείαν του κ. Μιχαλακόπουλου επιτροπή ήτις θα επιληφθή του σταφιδικού ζητήματος. Ημείς θα επιδιώξομεν όπως εναρμονισθούν -έχομεν δε λόγους να πιστεύομεν ότι θα εναρμονισθούν- οι απόψεις των παραγωγών των καλών και κακών ποιοτήτων και ότι επιτυχανομένης ούτω της πλήρους σταφιδικής αλληλεγγύης θα χωρήσωμεν εις την λήψιν όλων εκείνων των μέτρων άτινα θα λύσουν οριστικώς το σταφιδικόν ζήτημα. Η κεντρική μας κατεύθυνσις είναι πάντοτε και θα είναι η ενιαία διαχείρισις της σταφίδος. Όταν μάλιστα η ρηθείσα μεγάλη επιτροπή συγκροτηθή εις σώμα και επιληφθή του έργου της έχομεν να υποδείξωμεν εις αυτήν σταθερόν σχέδιον διά ριζικήν λύσιν του σταφιδικού ζητήματος. Οι παραγωγοί ας είναι πάλιν βέβαιοι ότι εις την περίπτωσιν αυτήν των ριζικών λύσεων θα κατασφαλίσωμεν πλήρως τα συμφέροντά τους”⁽²⁵⁾.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΧΛΩΡΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ

Στο μεταξύ νέο πρόβλημα δημιουργείται στην παραλαβή χλωρής σταφίδας στη Θουρία, καθώς

οι παραγωγοί διαμαρτύρονται για τη μέθοδο γλυκομέτρησης, ο νομάρχης σπεύδει να προλάβει τα χειρότερα και αλλάζει το χημικό με αυτόν του Γενικού Χημείου του Κράτους, ενώ ισχυρές δυνάμεις χωροφυλακής φρουρούν τις εγκαταστάσεις: “Τας πρωινάς ώρας χθες επέστρεψεν εκ Θουρίας όπου είχε μεταβεί προς ρύθμισιν του ζητήματος των γλυκομετρήσεων υπό των χημικών ο Νομάρχης Μεσσηνίας κ. Σερπάνος. Ως γνωστόν από της παρελθούσης Τρίτης ήρχισεν εις Θουρίαν κανονικώς η παραλαβή κλωράς σταφίδος υπό των συγκροτημάτων του ΑΣΟ. Εν τω μεταξύ όμως εις Θουρίαν εδημιουργήθη μια έκρυθμος κατάσταση συνεπεία των μεροληπτικών και εις βάρος των σταφιδοπαραγωγών γλυκομετρήσεων τας οποίας ενήργη ο έκτακτος χημικός υπάλληλος κ. Λεβέντης. Οι σταφιδοπαραγωγοί εξεγερθέντες λόγω της προκλητικής στάσεως του κ. Λεβέντη εζήτησαν τηλεγραφικώς όπως μεταβή επί τόπου ο κ. Νομάρχης και ρυθμίση το ζήτημα τούτο αντικαθιστών τούτον διά κρατικού τοιούτου. Πράγματι περί το μεσονύκτιον προχθές μετέβησαν εσπευσμένως εις Θουρίαν ο κ. Νομάρχης, ο κ. Διοικητής Χωροφυλακής Μεσσηνίας, ο χημικός του κράτους κ. Π. Δάλλας και ο επίοπτης χημικός του ΑΣΟ κ. Μαρανής προς άμεσον τακτοποίησιν του ζητήματος. Εις Θουρίαν εγένετο αμέσως σύσκεψις εις την οποίαν εκτός των ανωτέρω έλαβον μέρος ο Πρόεδρος της Κτηματικής Ενώσεως Θουρίας κ. Δάλλας και ο ιατρός κ. Κουλόπουλος εκ μέρους των παραγωγών.

Κατ’ αυτήν ανεγνωρίσθη το δίκαιον των απόψεων των σταφιδοπαραγωγών και αποφασίσθη η αντικατάστασις του κ. Λογοθέτη διά του χημικού του κράτους κ. Δάλλα ο οποίος χθες ανέλαβε τα καθήκοντά του ενεργών υπευθύνως τας βαθμομετρήσεις του μπομέ. Οι παραγωγοί ηρνθήσαν να δεχθούν την “τσεμπέραν” κατά το σύψιμο των σταφυλών, αλλά

μόνον μετά την πολτοποίησιν. Η απόφασις αύτη εκρίθη ικανοποιητική υπό των σταφιδοπαραγωγών και ούτω απεφεύχθησαν θλιβερά επεισόδια. Κατόπιν τούτου εσυνεχίσθη χθες εις Θουρίαν η παραλαβή κλωράς σταφίδος υπό των συγκροτημάτων του ΑΣΟ, χωρίς να σημειωθή ουδέν έκτροπον, παρουσία και του μεταβάντος εκεί διευθυντού του εδω Χημείου του Κράτους κ. Μήτσου. Αι εγκαταστάσεις του σταφιδικού οργανισμού φρουρούνται υπό ισχυράς αστυνομικής δυνάμεως με επί κεφαλής τον μοίραρχον κ. Παπαδόπουλον. Οι παραγωγοί εν τω μεταξύ είναι απολύτως ήσυχοι εκφράζονται δε ευμενέστατα διά την Κτηματικήν Ένωσιν Θουρίας και τον πρόεδρον αυτής κ. Γ. Δάλλαν, εις την ενεργόν επέμβασιν του οποίου και εις κεραυνοβόλους ενεργείας οφείλεται κατά μέγιστον μέρος η μη δημιουργία εκτρόπων σκηνών”⁽²⁶⁾.

Η Κτηματική Ένωσις τ. Δήμου Θουρίας παρεμβαίνει διαρκώς επιδιώκοντας την ομαλή ολοκλήρωσιν της παραλαβής κλωράς σταφίδας με τη δημιουργία αποθηκευτικών χώρων για το σκοπό αυτό: “Ο πρόεδρος της Κτηματικής Ενώσεως Θουρίας κ. Δάλλας συνοδευόμενος και υπό του ιατρού κ. Κουλοπούλου προέβη χθες εις διαβήματα προς τον κ. Νομάρχην όπως διατάξη και μέρος του εις τας δεξαμενάς της Θουρίας αποθηκευμένου γλεύκου μεταφερθή εις Καλάμας, ίνα από της προσεχούς Δευτέρας ή Τρίτης καταστή δυνατή η παραλαβή και της εναπομεινάσης ποσότητος κλωράς σταφίδος. Ο κ. Νομάρχης επικοινωνήσεν αμέσως τηλεφωνικώς μετά του κ. Παγκάρα ο οποίος τον διαβεβαίωσεν ότι υπάρχει χώρος πολύς εις το εν Καλάμαις κατάστημα της Ελληνικής Εταιρείας Οίνων και Οινοπνευμάτων διά την μεταφοράν του εις τας δεξαμενάς της Θουρίας ευρισκομένου γλεύκου προκειμένου να διευκολυνθή η παραλαβή και της υπολοίπου κλωράς”⁽²⁷⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΜΕ ΑΝΤΙΘΕΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ

Στη βόρεια Πελοπόννησο υπάρχει αναβρασμός και οργανώνεται συλλαλητήριο στην Πάτρα, ενώ η Αστυνομία κινητοποιεί ισχυρές δυνάμεις και “στέλνει” τη συγκέντρωση σε κλειστό χώρο: “Την 11ην π.μ. χθες εντός του γυμναστηρίου της Παναχαϊκής εγένετο το προαναγγελθέν συλλαλητήριο των σταφιδοπαραγωγών της περιφέρειάς Πατρών. Η αστυνομία προς περιφρούρησιν της τάξεως κατά την συγκέντρωσιν είχε λάβει όλα τα κατάλληλα μέτρα. Από της πρωίας εις τας οδούς Παναχαϊκού και Μεσολογγίου τας ενούσας την πλατείαν Υψηλών Αλωνίων με το Γυμναστήριον είχαν τοποθετηθή ισχυρά τμήματα αστυνομικών με επικεφαλής αξιωματικούς, ενώ εντός και όπισθεν του Γυμναστηρίου άλλα δυνάμεις αστυνομικών επιτήρουν τους εισερχόμενους σταφιδοπαραγωγούς. Παρευρίσκοντο επίσης εντός του Γυμναστηρίου ο διευθυντής της Αστυνομίας κ. Αγέλαστος, ο διοικητής Ασφαλείας κ. [...] και άλλοι ανώτεροι αξιωματικοί της αστυνομίας. Από της 10ης πρωινής ήρχισεν η προσέλευσις των σταφιδοπαραγωγών διαφόρων χωρίων, οίτινες κατά πυκνάς ομάδας εισήρχοντο εις το γυμναστήριον αναμένοντας την έναρξιν της συγκεντρώσεως. Καίτοι η επικρατούσα ζέσθη ήτο αφόρητος κατά τας προμεσημβρινάς ώρας, εν τούτοις υπολογίζεται ότι πλέον των 800 παραγωγών προσήλθον και παρέμειναν καθ’ όλην την διάρκειαν της συγκεντρώσεως, εκτεθειμένοι εις τας καυστικές ακτίνας του ηλίου. Την 11ην ακριβώς ο εκ των μελών της μονίμου επιτροπής του σταφιδικού συνεδρίου Αιγίου δικηγόρος κ. Τσιρώνης, εκήρυξε την έναρξιν της συγκεντρώσεως, ομιλήσας προς τους συγκεντρωμένους”.

Με το ψήφισμα της συγκέντρωσης ζητούνται η κατάργησις του παρακρατήματος και κυβερνητική παρέμβασις στον ΑΣΟ που καταγγέλλεται για τη λήψη μέτρων υπέρ των “κακών” ποιότητων:



“Θάρρος” 1/8/1934

«1. Εκφράζει την αγανάκτησιν αυτού και διαμαρτύρεται εντόνως διά την άχρι σήμερα διατήρησιν του καταθλιπτικού ζυγού της παρακρατήσεως, εξ ου πάσχει και κινδυνεύει ολόκληρος η σταφιδοπαραγωγή ν’ αποκλεισθή και εκτοπισθή εκ της διεθνούς αγοράς, ως εκ των δυσβάστακτων εξαγωγικών βαρών και δι του καταστρεπτικού παρακρατήματος.

2. Διαδηλοῖ την οριστικήν πλέον και άνευ ουδεμιᾶς υποχωρήσεως ἀποφασιν αυτού όπως ἀπαλλαγῇ του θεσμοῦ του παρακρατήματος, ως υπευθύνου και υπαιτίου της οικονομικῆς αυτού εξαθλίωσεως και της διαφθοράς των ποιότητων και ζητεῖ την άμεσον κατάργησιν του θεσμοῦ τούτου συμφώνως τῷ ψήφισματι του συνεδρίου Αιγίου της 30 Ιουνίου ε. ε. και τῷ υπομνήματι της Επιτροπῆς αυτού.

3) Διαμαρτύρεται διά την υπό των αρμοδίων ἀδιαφορίαν προ του άμέσου κινδύνου του αποκλεισμοῦ των εξαγωγίμων ποιότητων εκ της διεθνούς αγοράς, ως εκ της κατ’ έτος αυξανόμενης μειώσεως της καταναλώσεως της στα-

φίδος και ζητεί την άμεσον λήψιν μέτρων προς ενίσχυσιν καταναλώσεως εξυπηρετούσης συμφέροντα ολοκληρώσασταφιδοπαραγωγής και εθνικής οικονομίας.

4) Επικαλείται την προσοχήν της κυβερνήσεως επί των μελετωμένων αποφάσεων του ΑΣΟ, υποστηρίζοντας πάντοτε εσφαλμένας απόψεις και θεραπεύοντας παραλόγους αξιώσεις σταφιδοπαραγωγών κακών και μη εξαγωγίμων ποιοτήτων και επί ανυπολογίστω ζημία των καλών ποιοτήτων και της εθνικής οικονομίας.

5) Ζητεί την απόλυσιν υπό του ΑΣΟ και Γενικών Αποθηκών υπαλλήλων ελέγχου εξαγωγής σταφιδοκάρπου ως τελείως ακαταλλήλων και την ανάθεσιν αυτού απ' ευθείας εις τας συνεταιριστικάς οργανώσεις.

6) Διαμαρτύρεται εντόμως διά τας σπατάλας και κακήν διαχείρισιν του ΑΣΟ.

7) Ζητεί την επέμβασιν του κράτους προς μείωσιν των ναύλων και προστασίαν των εξαγόντων σταφίδα δι' ατμοπλοίων εκτός τρασυ.

Από το συλλαλητήριο εκλέγεται επιτροπή αποτελούμενη από τους Χ. Τσιρώνη, Ν. Οικονόμου, Α. Χρυσικόπουλο, Δ. Φλογερά, Ι. Καλαπόδη, Χ. Κατσιμπέρο, Ι. Οικονόμου και Π. Παπαστεφανόπουλο.

Ακόμη μεγαλύτερη είναι η συγκέντρωσις που πραγματοποιείται στο Αίγιο την ίδια ημέρα:

«Ιστορική θα παραμείνη στα σταφιδικά χρονικά η σημερινή ημέρα γενικής διαμαρτυρίας και εξεγέρσεως των σταφιδοπαραγωγών Αιγιαλείας κατά των καταθλιπτικών ζυγών του ΑΣΟ και της μικροπολιτικής της κυβερνήσεως. Ο σταφιδικός κόσμος ηγανακτισμένος από την διαρκή παραγκώνισιν της επιλύσεως των ζωτικών του ζητημάτων αφορώντων την ύπαρξιν του, με πρωτοφανή αγανάκτησιν και ορμήν κατόληθι εις την πόλιν μας με μαύρας σημαίας ίνα διαδηλώσῃ κατά της αστοργίας των υπευθύνων και ζητήσῃ την κατάργησιν κάθε καταθλιπτικού βάρους. Υπέρ τας 3.000 διαδηλωτέξ εξ όλων των χωρίων της επαρχίας μας, πεζοί και έφιπποι, με μαύρας σημαίας, εξεχύθησαν από το άνω άκρον της πόλεως μέχρι της πλατείας της Αγίας Λαύρας. Την 10ην πρωινήν η

πλατεία είχεν ασφυκτικώς υπερπληρωθή κόσμου. Εκ του εξώστους του προ της πλατείας ξενοδοχείου “Ξενίας Μέλαθρον”, η καταρτισθείσα επιτροπή ωμίλησε προς τον λαόν».

Στη συγκέντρωσις εγκρίνεται ψήφισμα ανάλογο με αυτό της Πάτρας και εκλέγεται Επιτροπή αποτελούμενη από τους Σπ. Μαθία, Κ. Μακαρίτη, Π. Παναγόπουλο, Γ. Πολυχρονόπουλο, Χ. Παπαϊωάννου και Ν. Αντωνακόπουλο η οποία «εντέλλεται ίνα συνεννοούμενη μετά των επιτροπών των αδελφών επαρχιών επιζητήσῃ την άμεσον εφαρμογήν των αποφάσεων»⁽²⁸⁾.

ΤΟ «ΘΑΡΡΟΣ» ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΕΙ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ

Μετά από αυτά με κύριο άρθρο το “Θάρρος” ζητεί από τους Μεσσηνίους παραγωγούς να αντιδράσουν διαβλέποντας κινδύνους:

«Το ένα μετά το άλλον αναγγέλλονται εις την Βόρειαν Πελοπόννησον τα συλλαλητήρια των σταφιδοπαραγωγών των λεγομένων καλών ποιοτήτων, Εάν δε ως σταφιδοπαραγωγούς και ημάς μας ενδιαφέρουν ασφαλώς αι ακουόμεναι κατ' αυτάς αραιά κατά της κυβερνήσεως και του ΑΣΟ διά την κατά τρόπον άθλιον και απολύτως δημοκοπικήν διαχείρισιν του όλου σταφιδικού ζητήματος, θα έπρεπε ήδη να έχει κινήσει την προσοχήν μας το κυριώτερον των αιτημάτων των συλλαλητηρίων αυτών. Ομιλούμεν περί της επιμόνως και φορτικώτατα διατυπουμένης αξιώσεως των σταφιδοπαραγωγών καλών ποιοτήτων περί καταργήσεως του παρακρατήματος το οποίον συγκρατεί τας τιμάς των Μεσσηνιακών και Ηλειακών σταφίδων και το οποίον οι αναφερθέντες αποκαλούν “φόρον δουλείας εις τας κατωτέρας ποιότητας”. Το αίτημα τούτο, ασχέτως προς την περιεχομένην εν αυτώ αντίφασιν, η οποία θα ήτο δυνατόν, δεκτού γενομένου τούτου, να οδηγήσει εις καταστροφήν έτι μεγαλειότεραν και αυτών των κραυγαζόντων σήμερον υπέρ αυτού κατόχων καλών ποιοτήτων σταφίδος, δεν θα έπρεπε βεβαίως ν' αφήσῃ και ημάς ασυγκινήτους. Τοσούτον μάλλον, όσον την προσπάθειαν ταύτην των παραγωγών της Βορείου Πελοποννήσου

φαίνεται ότι ενισχούν ασμένως και ο κ. Πρωθυπουργός και ο κ. Σαγιάς του Πολιτικού Γραφείου, εις τρόπον ώστε το προστατεύον αυτούς εν τη κυβερνήσει έρεισμα να καθίσταται απολύτως υπέρτερον του αντερείσματος του κ. Στεφανοπούλου, ο οποίος άλλωστε διά λόγους κομματικής φιλοφρονήσεως προς την Αμαλιάδα και τας άλλας εκεί περιφερείας καλών ποιότητων δεν θα επεθύμει ίσως να εκτεθή και άντικρυς αντίθετος προς τας διατυπωθείσας αξιώσεις.

Τα γεγονότα αυτά δεν θα έπρεπε να περάσουν απαρατήρητα από τους σταφιδοπαραγωγούς της περιφερείας μας, μια ενεργός αντίδρασις των οποίων κατά των καταστρεπτικών μνημάτων της Βορείας Πελοποννήσου είναι οπωσδήποτε απαραίτητος. Είναι καιρός διά συγκεκριμένων και συλλαλητηρίων εν γένει οι παραγωγοί μας να τονώσουν το δίκαιόν των και να κατοχυρώσουν την θέσιν των. Αλλως, μοιρολατρικώς επαφιέμενοι εις μόνην την αντίληψιν της κυβερνήσεως, δεν θα έπρεπε ν' αποκλείουν ότι είναι δυνατόν αύριον να ευρεθούν προ τραγικών ομολογουμένων εκπλήξεων. Απευχόμεθα βεβαίως με όλην την δύναμιν της ψυχής μας μίαν παρόμοιαν έκβασιν, αλλ' οι ευχαί μας είναι εντελώς ακατάλληλοι διά να σταματήσουν το ενδεχόμενον κακόν. Μόνον η κινητοποιήσις των σταφιδοπαραγωγών μας είναι ικανή να επιτελέσῃ τούτο. Αλλά θα γίναι αυτή η κινητοποίησης; Ιδού περί ποίου ζητήματος διερωτώμεθα με την ψυχήν γεμάτην ανησυχίας. Ας ελπίσωμεν μ' όλα ταύτα ότι όλα θα εύρουν την αρμόζουσαν λύσιν των»⁽²⁹⁾.

ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Σε κεντρικό επίπεδο παρατηρείται έντονη κινητικότητα και η κυβέρνηση πιέζεται από διαφορετικές πλευρές που ζητούν διατήρησις ή κατάργησις του παρακρατήματος:

«Ο υφυπουργός του Πολιτικού Γραφείου κ. Σαγιάς επικοινωνήσῃ τηλεφωνικώς μετά του κ. Πρωθυπουργού ο οποίος διεβίβασε μεταξύ άλλων και τας αντιλήψεις του διά το σταφιδικόν ζήτημα, επί του οποίου παρεκάλεσεν όπως

επισπευσθούν αι αποφάσεις.

Κατόπιν της ανωτέρω επικοινωνίας ο κ. Σαγιάς συνειργάσθη μετά του υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Στεφανοπούλου, του προέδρου του διοικητικού συμβουλίου του ΑΣΟ κ. Αντωνοπούλου και του γενικού διευθυντού κ. Κουτσομποπούλου. Πάντως αποφάσεις θα ληφθούν μεθ' αύριον και όσον αφορά τον καθορισμόν της τιμής του παρακρατήματος και όσον αφορά τα ληπτέα μέτρα προς αντιμετώπισιν του ελλείμματος του ΑΣΟ. Καθ' ας έχομεν ασφαλείς πληροφορίας η κίνησις διά την διευθέτησιν της δημιουργηθείσης καταστάσεως εν σχέσει με το σταφιδικόν ζήτημα, δύναται να συνοψισθή εις τα εξής: Υπάρχει μερίς βουλευτών οι οποίοι εκτός των άλλων αντιτίθενται εις την μη κατάργησιν του παρακρατήματος.

Ούτω ο υφυπουργός της Αεροπορίας κ. Σχινάς έσχε μακράν συνεργασίαν μετά του υπουργού των Οικονομικών κ. Λοβέρδου, εις τον οποίον ετόνισεν ότι αντιτίθεται οπωσδήποτε εις την κατάργησιν του παρακρατήματος. Επίσης οι βουλευταί Ολυμπίας και Μεσσηνίας είναι αποφασισμένοι να φθάσουν εις τα άκρα, εάν η κυβέρνησις καταλήξη εις την απόφασιν της καταργήσεως του παρακρατήματος όπως υποστηρίζει η επιτροπή Αιγιαλείας, Πατρών και Κορινθίας.

Σχετικώς πληροφορούμεθα ότι αύριον Κυριακήν, οι ανωτέρω βουλευταί θα συναντηθούν μετά του υφυπουργού της Εθνικής Οικονομίας και θα συζητήσουν μετ' αυτού επί του προκειμένου. Ελέγετο ότι οι βουλευταί ούτοι πρόκειται να προβούν εις κοινόν διάβημα προς την κυβέρνησιν διά την μη κατάργησιν του παρακρατήματος, τονίζοντες ότι είναι αποφασισμένοι να φθάσουν μέχρι παραιτήσεως.

Αντιθέτως η επιτροπή συλλαλητηρίων Αιγίου, Πατρών και Κορινθίας εξέδωκε την εσπέραν ανακοινωθέν, διά του οποίου τονίζεται ότι θα αξιωθή από την κυβέρνησιν:

1) Η από τούδε αναγνώρησις και παραδοχή υπό των αρμοδίων της καταργήσεως του θεσμού του παρακρατήματος και η αντικατάστασις αυτού διά της ελευθέρας αγοράς πλεονασμάτων,

η οποία πρέπει απαραίτητως να θεσπισθεί διά το επόμενο έτος 1935-1936 και 2) όπως διά το τρέχον έτος τα εξαγωγικά βάρη εν συνόλω μετά του παρακρατήματος εν ουδεμιά περιπτώσει υπερβούν τας 1.500 δραχμάς.

Εν τέλει διά του ανακοινωθέντος της εν λόγω επιτροπής τονίζεται ότι τα δύο ταύτα αιτήματα είναι η εσχάτη υποχώρησις της επιτροπής και ότι εν αντιθέτω περιπτώσει η διατηρουμένη μέχρι σήμερα σταφιδική αλληλεγγύη θέλει αφεύκτως παύση υφισταμένη.

Γενικώς πληροφορούμεθα ότι κατά τας αρχάς της προσεχούς εβδομάδος θα διασαφηνισθεί πλήρως ποίαν τροπήν θα λάβη το εκκρεμούν σταφιδικόν ζήτημα»⁽³⁰⁾.

ΣΥΣΚΕΨΗ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ

Στην Ηλεία μετά από ταλαντεύσεις οι αντιδράσεις παίρνουν πιο έντονο χαρακτήρα, και στον Πύργο πραγματοποιείται σύσκεψη σταφιδοπαραγωγών αυτής της περιφέρειας.

Μιλούν οι Βρεττός Μιχόπουλος, Χρ. Α. Μυλωνόπουλος, Α. Μερκούρης, Γαβρ. Σακελλαρίου οι οποίοι αναπτύσσουν διαφορετικές απόψεις τόσο επί της πρότασης του πρώτου για μπουκοτάζ των Πατρικών εμπόρων, όσο και για την τιμή που πρέπει να ζητηθεί. Τελικά επέρχεται συμφωνία για την τιμή και ζητείται να μην καταργηθεί προσωρινά το παρακράτημα αλλά να εξεταστεί η εφαρμογή του μέτρου από την επόμενη χρονιά. Σε σχετικό ψήφισμα αναφέρονται μεταξύ άλλων τα εξής:

«Σταφιδικός κόσμος Περιφέρειας μας συνελθών σήμερον εις σύσκεψιν δι' ακαρακτήριστον στάσιν επιτροπής συλαλλητηρίων Κορινθίας, Αιγίου και Πατρών προσπαθούσης να πείση τον ΑΣΟ όπως αγνοήση τα συμφέροντα υπολοίπου σταφιδοπαραγωγής διαμαρτύρεται εντονώτατα και αποφασίζει:

1) Να καθορισθή ελάχιστον όριον αγοράς πλεονασμάτων περιφέρειας Ηλείας 3.500 δραχμάς, αμέσου εξαγοράς καθόσον η θέσις του προϊόντος μας ευρίσκεται ασυγκρίτως εις καλλιτέραν κατάστασιν του περυσινού τοιούτου, εξευρισκομένου τρόπου όπως μη επιβαρυνθή

η κατανάλωσις σοβαρώς.

2) Να παραμείνει ο θεσμός του παρακρατήματος εφέτος και ν' αρχίση αμέσως η προπαρασκευή καταργήσεως αυτού κατά την μέλλουσαν εσοδείαν.

3) Εξουσιοδοτεί επιτροπήν όπως παρακολουθήσῃ αγρύπνως την κατάστασιν και εις περίπτωσιν μη αποδοχής των ανωτέρω αιτημάτων καλέσῃ τον σταφιδικόν κόσμον δια προκηρύξεων εφαρμόσῃ τα εγκριθέντα υπό της συσκέψεως μέτρα».

Μια άλλη επιτροπή παραγωγών Ηλείας την οποία αποτελούν οι Π. Μαρκουτσάς, Γ. Ματζάκουρας, Κ. Δημουλιάς, Ν. Γιαννακαράς, Ι. Καλαθάς, Αθ. Φραγκόπουλος, Α. Καράγιωργας, Π. Παυλόπουλος, Ηλ. Αναστασόπουλος και Κ. Πίκουλας στέλνει τηλεγράφημα ζιτώντας 3.500 δραχμές το χιλιόλιτρο για το παρακράτημα:

«Σταφιδικός κόσμος Ηλείας παρακολουθών ενεργείας προπωλητών σταφιδοεξαγωγέων Πάτρας προσπαθούντων προς εξυπηρέτησιν ιδίων συμφερόντων σφαγιάσσει συμφέροντα παραγωγών υποβάλλει παράκλησιν ίνα μηδόλως ληφθώσιν υπ' όψει υποδείξεις τούτων, τεθή δε όριον εξαγοράς πλεονασμάτων 3.500 δραχμαί κατά χιλιόλιτρον διατασσομένης αμέσου εξαγοράς παντός προσφερομένου ποσού. Εν εναντία περιπτώσει δηλοί απόφασιν διεκδικήσεως παντί μέσω δικαιωμάτων».

ΣΥΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟ

Ταυτόχρονα στο Βαρθολομίο πραγματοποιείται σύσκεψη συμβουλίων κοινοτήτων συνεταιρισμών και συλλόγων Δυτικής Μυρτουντίας, στην οποία εκδίδεται ψήφισμα με το οποίο μεταξύ των άλλων:

«1) Αποδοκιμάζει μετ' αγανακτήσεως τας παραλόγους αξιώσεις των παραγωγών σταφίδος ευγενών ποιοτήτων διότι υπονομεύουσιν την αλληλεγγύην και τα συμφέροντα της όλης σταφιδοπαραγωγής, θεραπεύοντες σκοτίους σκοπούς και θεωρούσι ταύτας ως συντριπτικές της εννοίας περί κοινωνικής δικαιοσύνης και ακροβοδικαίας κατανομής του εθνικού πλούτου εξυπηρετούντες μόνον τα ανήθικα συμφέροντα

των εκμεταλλευτών υποτιμητών.

2) Συνιστά εις την κυβέρνησιν και την διοίκεισιν του ΑΣΟ ίνα χωρίσουν ακλονήτως εις την λήψιν των ενδεδειγμένων εκ των περιστάσεων αποφάσεων αυτών, διά των οποίων και μόνον εξυπηρετείται το σύνολον της σταφιδοπαραγωγής και οι εξ αυτής εξαρτώμεναι κοινωνικά τάξεις, παραβλέπουσαι τον απδή θόρυβον υποτιμητών.

3) Παρακαλεί ορισθή τιμή εξαγοράς σταφίδος περιφέρειας Αμαλιάδος, Μυρτουντίας, Βουπρασίας 3.600 κατά χιλίολιτρον».

Βαρθολομιού: Χαρ. Γρηγορόπουλος, Δ. Στεργιόπουλος, Π. Σπετζάρης, Π. Σκιαδαρέσης, Γ. Χρυσανθόπουλος, Στ. Παναγούλης, Χρ. Μπτάκης, Δ. Ζαρόγιαννης, Ι. Παπαχριστόπουλος, Ι. Ηλιόπουλος, Δ. Κοντάρης, Κ. Παναγιωτόπουλος, Διον. Κουλιαντώνης, Κ. Τεμπενέρας, Γ. Π. Κοκκορίνος, Α. Γρηγορόπουλος, Κυρ. Κοτσέτας, Ν. Κατρακούρας, Θ. Ζαρόγιαννης, Κ. Μανιάτης, Κ. Σταθάτος, Χρ. Βρυώνης, Φαν. Γρηγορόπουλος.

Καλυβακίων: Π. Αντωνόπουλος, Ζ. Ζαφειρόπουλος, Δ. Αργυρόπουλος, Αθ. Αργυρόπουλος, Απ. Αργυρόπουλος, Δ. Βοΐλας.

Μάχου: Δ. Πουλής, Αγ. Μπράβος, Ηλ. Τσεκουράς.

Λυγιάς: Χρ. Μουρτζίνης, Π. Κυπριώτης, Γ. Θεοδωρόπουλος.

Τρουμπέ: Αγ. Μακρής, Δ. Αλεξανδρής.

Κάστρου: Κ. Χαραλαμπόπουλος, Διον. Αρβανίτης.

Νεοχωρίου: Αθ. Ψυχογιός, Δ. Στεφανόπουλος.

Κυλλήνης: Δημ. Βώσσο, Ι. Θεοδόσης, Αναστ. Βώσσο, Α. Μπνιωτάκης⁽³¹⁾.

«ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ»: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

Εκτιμώντας ότι επιχειρείται η διάσπαση των σταφιδοπαραγωγών, το ΚΚΕ παρεμβαίνει μέσω του «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ» με άρθρο του Κ. Αυγήτα σε συνέχειες: «Οι σταφιδοπαραγωγοί βρίσκονται σε αναβρασμό. Σε όλα τα σταφιδοπαραγωγικά κέντρα στην Πελοπόννησο, τελευταία έγιναν



“ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ” 20/8/1934

μαζικά συλλαλητήρια.

Οι μεγαλοκτηματίες σταφιδοπαραγωγοί και τα όργανα της κυβέρνησης, του ΑΣΟ και των αστικών κομμάτων προσπαθούν να διαιρέσουν τους φτωχούς και μεσαίους αγρότες σε παραγωγούς καλής ποιότητας σταφίδων και σε παραγωγούς κατώτερης. Κι' αυτό για να στρέψουν αλλού την προσοχή των εργαζομένων σταφιδοπαραγωγών, που είναι αγανακτισμένοι ενάντια στον ΑΣΟ και την Αγροτική Τράπεζα.

Οι μεγαλοκτηματίες της Κορινθίας, Αιγιαλείας παραγωγοί πρώτης ποιότητας σταφίδος, καθώς και των Πατρών, επωφελούνται της γενικής αγανάκτησης των σταφιδοπαραγωγών και ζητούν την κατάργηση του παρακρατήματος και την αύξηση της εξαγωγικής εισφοράς. Τα επιχειρήματά τους είναι ότι οι παραγωγοί καλής ποιότητας σταφίδος φορολογούνται με το παρακράτημα για να “προστατευθούν” οι παραγωγοί της κατώτερης ποιότητας σταφίδος Μεσσηνίας κλπ.

Επίσης μια μερίδα σε συνεργασία με τους σταφιδεμπόρους ζήτηνε να ορισθούν κατώτερες τιμές στα πλεονάσματα σταφίδος. Γιατί οι σταφιδέμποροι, προαγόρασαν μεγάλες ποσότητες σταφίδας και έχουν κάθε συμφέρον να ορισθούν κατώτερες τιμές στα πλεονάσματα, για ν' αγο-

ράσουν φτηνά τη σταφίδα των φτωχών και μεσαίων αγροτών.

Οι μεγαλοκτηματίες όμως δεν μιλάνε καθόλου για κατάργηση του ΑΣΟ, γιατί εξυπηρετεί μονάχα αυτούς και ληστεύει τους φτωχούς παραγωγούς. Είναι όμως γνωστό ότι το παρακράτημα που παίρνεται επιβλήθηκε κατά κύριο λόγο, όχι για να προστατευθούν οι φτωχοί παραγωγοί, αλλά για να ληστέψουν τα προϊόντα τους με το πρόσχημα της δήθεν προστασίας. Απόδειξις ότι αν και έφτασε το παρακράτημα στα 50%, η κρίση της σταφίδας συνεχίζεται χρόνο με το χρόνο δίχως ν' ανακουφισθούν καθόλου οι φτωχοί σταφιδοπαραγωγοί.

Σωστά το παρακράτημα πρέπει να καταργηθεί γιατί είναι ένας μισοφεουδαρχικός τρόπος κλεψιάς. Το Κομμουνιστικό Κόμμα πριν από πολλά χρόνια ζητεί την κατάργηση του παρακρατήματος. Οι μεγαλοκτηματίες ζητώντας σήμερα την κατάργηση, έχουν αποκλειστικό σκοπό να διαιρέσουν τους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς για να επιτύχουν μεγαλύτερα κέρδη.

Υπάρχουν όμως μια σειρά άλλα ζητήματα, για τα οποία αδιαφορούν οι πλούσιοι σταφιδοπαραγωγοί, κι' αυτό πρέπει να προσέξουν οι φτωχοί και μεσαίοι παραγωγοί που ξεσηκώνονται. Ο ΑΣΟ μ' επικεφαλής την Εθνική Τράπεζα στα χέρια της οποίας πέρασε με σύμβαση, προσπαθεί με διάφορες ψευτιές να συγκρατήσει τους αγανακτισμένους σταφιδοπαραγωγούς. Αυτές τις ημέρες συνεδριάζει καθημερινά το συμβούλιό του, για να πάρει "σωτήρια" μέτρα για τη σταφιδοπαραγωγή. Τα μέτρα αυτά όμως, όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτο θα ωφελήσουν μονάχα την Εθνική Τράπεζα, την Αγροτική Τράπεζα, τους οίνοκαρχαρίες, τους μεγαλοκτηματίες και τα όργανά τους, που αποτελούν στρατιά ολόκληρη και τσεπώνουν παχυλούς μισθούς»⁽³²⁾.

Και συνεχίζει την επόμενη ημέρα:

«Οι μεγαλοκτηματίες, οι σταφιδέμποροι, το κράτος και ο ΑΣΟ με τα όργανά τους, προσπαθούν να διαιρέσουν τους σταφιδοπαραγωγούς και να αποσπάσουν την προσοχή τους από τα άμεσα ζητήματα που τους ενδιαφέρουν. Σκόπιμα

όλοι αυτοί οι εκμεταλλευτές με τους πράκτορές τους "αγροτοφασίστες" θορυβοποιούν για να σπείρουν σύγχυση και αυταπάτες, ανάμεσα στους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς.

Πως θα ανακουφισθούν οι φτωχοί και μεσαίοι παραγωγοί όταν το κράτος και ο ΑΣΟ τους κλέβουν το περισσότερο μέρος από τη σοδειά τους, με διάφορες μισοφεουδαρχικές μορφές εκμετάλλευσης και φόρους βαρείς; Το κεφαλαιοκρατικό κράτος αντικατέστησε τη φαγάνα "Ενιαία" με το ληστρικό οργανισμό του "ΑΣΟ" για να προστατέψει τάχα τους σταφιδοπαραγωγούς. Να η δήθεν προστασία του ΑΣΟ:

Παίρνει δωρεάν από τους σταφιδοπαραγωγούς 50% ειδικό μισοφεουδαρχικό φόρο, το "παρακράτημα" λεγόμενο, πάνω στην εξαγόμενη σταφίδα. Επίσης παίρνει κι' άλλους φόρους. Πάνω σ' ένα χιλιόλιτρο σταφίδα αυτοί ανέρχονται: 50% παρακράτημα 1800 δρ. Εξαγωγική εισφορά 900 δρ. Δάνειο παγετοπλήκτων 100. Τοπικοί φόροι 100. Σύνολο 2900 δρ. Επίσης το κράτος παίρνει 3% συναλλαγματικό παρακράτημα, δηλαδή 120 δρ. Κι' έτσι έχομε 3020 δρ. το χιλιόλιτρο.

Τι γίνεται δηλαδή; Ο παραγωγός πληρώνεται για ένα χιλιόλιτρο που πουλάει 3500 δρ. Και του κλέβουν άλλες 3020 δρ. Ωστε ένα χιλιόλιτρο σταφίδα πριν βγει από την Ελλάδα είναι επιβαρημένο με 6520 δραχμές. Σ' αυτές πρέπει να προστεθούν και οι κλεψίες των εμπόρων και των ατμοπλοϊκών εταιριών. Αυτή είναι η "προστασία" ή πραγματική λήστευση δηλαδή των σταφιδοπαραγωγών; Μα δεν τελειώνει εδώ.

Ο ΑΣΟ παίρνει φτηνά τα πλεονάσματα, τα οποία με το παρακράτημα βιομηχανοποιεί σε συνεργασία με τις εταιρείες Οίνω, τους Χαρίλαους, Ησαϊπδες κλπ. που κλέβουν απ' αυτή τη δουλειά αρκετά εκατομμύρια. Απ' όλο αυτό το τζίρο ο ΑΣΟ εισπράττει κάθε χρόνο 290 εκατομμύρια δραχμές. Απ' αυτά 190 εκατομμύρια περίπου διαθέτει για την εξαγορά των πλεονασμάτων και τα ρέστα εκατομμύρια σπαταλούνται έτσι: Στην Εθνική Τράπεζα τόκους 15. Εξοδα ΑΣΟ και στις Γενικές Αποθήκες του

Λοβέρδου 20. Στους παγόπληκτους 15. Σύνολο εκατομμύρια δραχμές 50.

Επίσης παίρνει και το κράτος 40 εκατομμύρια δραχμές από τον ΑΣΟ, τον έγγειο φόρο πάνω στη σταφίδα. Γι' αυτό φυσικά ίδρυσε και τον ΑΣΟ, για να εισπράττει τους φόρους, που από 5 εκατομμύρια που ήταν το 1924 μέσα σε 10 χρόνια έφτασε σε 75 εκατομμύρια δραχμές. Το 1930-31 και φέτο είναι 40. Ολα αυτά τα εκατομμύρια βαρύνουν φυσικά και βγαίνουν από τη σταφίδα και εισπράττονται μέσω του ΑΣΟ.

Εκτός από αυτά το κράτος εισπράττει και 241.741.000 δρχ. από φόρους στο οινόπνευμα (πόσιμο και φωτιστικό), που βγαίνει από τη σταφίδα την οποία συγκεντρώνει ο ΑΣΟ. Γι' αυτό βάζουν και μικρές τιμές στα πλεονάσματα και παίρνουν τόαμπα το παρακράτημα για να παράγουν οινόπνευμα από φτηνή σταφίδα, και να το επιβαρύνουν με φόρους μεγάλους. Κλέβουν δηλαδή και τους σταφιδοπαραγωγούς και τους καταναλωτές. Ο φόρος αυτός το 1929-30 ήταν 80.894.000 δραχμές και έφτασε στα 241 εκατομμύρια. Προχτές μάλιστα ανακοινώθηκε ότι ο φόρος αυτός θα αυξηθεί ακόμα κατά 4 1/2 δραχμές στο κιλό για το πόσιμο οινόπνευμα και 70 λεφτά στο φωτιστικό.

Υστερα η Αγροτική Τράπεζα ληστεύει και αυτή τους φτωχούς σταφιδοπαραγωγούς με τα ληστρικά δάνεια και το θειάφι, που τους πουλάει ακριβά. Τελευταία άρχισε μάλιστα και τις κατασχέσεις. Η Εθνική επίσης παίρνει τόκους βαρείς όπως είδαμε, και είναι μέτοχος στις οιοποιοτικές εταιρείες και με σύμβαση διαχειρίζεται γενικά τη σταφίδα του ΑΣΟ.

Ολα τα παραπάνω είναι από τις φανερές ληστείες. Υπάρχουν όμως κι' ένα σωρό άλλες σπατάλες και κρυφές κλεψιές, που γίνονται σε βάρος των σταφιδοπαραγωγών από το συγκρότημα του ΑΣΟ, τους οινοκαρχαρίες, τους μεγαλοκτηματίες, τους σταφιδέμπορους, την Εθνική και την Αγροτική Τράπεζα και τους διάφορους πολιτικάντηδες.

Αυτοί είναι οι "σωτήρες" που ξεγελούν τους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς. Ο ΑΣΟ εξυπηρετεί μονάχα αυτούς. Οι φτωχοί και με-

σαίοι σταφιδοπαραγωγοί καλής και κατώτερης ποιότητας, δεν έχουν αντίθετα συμφέροντα. Έχουν μονάχα κοινούς εχθρούς όλους τους παραπάνω εκμεταλλευτές, ενάντια στους οποίους έχουν συμφέρον να ενωθούν. Μαζί δε με τους εργάτες γης, τους οποίους ξεζουμίζουν επίσης οι μεγαλοκτηματίες να βγάλουν επιτροπές αγώνος σε κάθε χωριό και με συγκεκριμένες και καθόδους να απαιτήσουν: 1) Να καταργηθεί ο ΑΣΟ. 2) Να καταργηθεί το παρακράτημα (σε είδος και συνάλλαγμα) καθώς και όλοι οι φόροι, κρατικοί, κοινοτικοί, εισφορές κλπ. που βαρύνουν τη σταφίδα, το οινόπνευμα κι' όλα τα είδη πρώτης ανάγκης (ψωμί, τρόφιμα κλπ.). 3) Να σβυστούν τα χρέη και να πάψουν οι κατασχέσεις και πλειστηριασμοί. 4) Να δοθούν οικονομικές ενισχύσεις και δωρεάν θειάφι, χαλκός, σταφιδόπανα και τσιβιέρες στους καταστραμμένους φτωχούς σταφιδοπαραγωγούς.

Στους εργάτες γης: 8ωρη δουλειά, καλό μεροκάματο, μπόλικη θρεπτική τροφή και επιδόματα στους ανέργους και πλήρεις κοινωνικές ασφαλίσεις σε βάρος των εργοδοτών και του κράτους.

Μονάχα όταν πετύχουν αυτά τα αιτήματα θα ανακουφισθούν οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγοί. Αυτοί έχουν όλη τη δύναμη να τα επιβάλλουν⁽³³⁾.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΖΕΙ Ο ΑΣΟ, ΑΝΗΣΥΧΟΥΝ ΟΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΙ

Το διοικητικό συμβούλιο του ΑΣΟ που συνέρχεται για να καθορίσει τα μέτρα για τη σταφίδα βρίσκεται μπροστά σε αδιέξοδο.

Οι εκπρόσωποι Πάτρας, Αιγίου, Κορινθίας ζητούν καθορισμό τιμής πλεονασμάτων στις 2.600 δραχμές, και αυτοί της Μεσσηνίας - Ηλείας τουλάχιστον 3.450 δραχμές το χιλιόλιτρο. Εκδηλώνεται ανοικτή σύγκρουση στο εσωτερικό της κυβέρνησης και οι αντιπρόσωποι Μεσσηνίας - Ηλείας απειλούν με αποχώρηση από τη συνεδρίαση του ΑΣΟ. Οπως μεταδίδει ο ανταποκριτής της "Σημιαίας" από την Αθήνα:

«Συνήλθε χθες το εσπέρας εις συνεδρίασιν

**ΑΝΕΦΥΞΑΝ ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ ΖΩΗΡΑΙ ΔΙΑΦΩΝΙΑΙ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΤΟΥ Α.Σ.Ο.
ΟΣΩΝ ΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΚΑΘΟΡΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ ΤΩΝ ΣΤΑΦΙΔΙΚΩΝ ΠΛΕΟΝΑΣΜΑΤΩΝ
ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΛΠΙΔΕΣ ΟΤΙ ΘΑ ΚΑΤΙΣΧΥΣΟΥΝ ΑΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΙΩΝ**

ΑΘΗΝΑΙ.—Συνήλθε χθές το έσπέρα εις συνδράσιον το διοικητικόν συμβούλιον του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού ίνα καθορίσθ τά μέτρα διά τήν νέαν εσοδείαν.

Κατά τήν επακολουθήσαν συζήτησιν, ηγέρθησαν και πάλιν σοβαραί διαφωνίαι μεταξύ των αντιπροσώπων της παραγωγής εις τον ΑΣΟ και κυρίως μεταξύ των αντιπροσώπων της περιφερείας των ευγενών ποιότητων και της Μεσσηνίας και Ηλείας.

Κατά τας πληροφορίας μου, οι αντιπρόσωποι των «εργονών» ποιότητων, ενισχυόμενοι και υπό του έμπεκουργού του πολιτικού γραφείου κ. Σαγιά ζήτησαν όπως το παρακράτημα καθορισθ εις τήν τιμήν των 2.600 δραχμών ενώ οι αντιπρόσωποι Μεσσηνίας και Ηλείας ζητούν το ολιγώτερον 3.450 δραχ.

Κατόπιν τούτου, ανεβλήθη ή λήψις αποφάσεων μέχρι ου ό κ. Πρωθυπουργός απαντήσθ εις τά σχετικά τηλεγραφήματα των ενδιαφερομένων. Πιστεύεται ότι εντός της σήμερον, θα ή ληφθεί ή απάντησις του κ. Πρωθυπουργού, ώστε να ληφθούν απόψε αι αναμενόμενοι μετά τούτου ενδιαφέροντος αποφάσεις.

ΡΙΖΙΚΗ Δ'ΑΦΩΝΙΑ

Κατά τας αυτάς πληροφορίας μου ή επιβλωθείσα διαφωνία μεταξύ των έμπεουργών κ. κ. Στεφανοπούλου και Σαγιά είναι ριζική. Ούτω ό κ. Σαγιάς έχει ταχθεί αναφανδόν υπέρ τών απόψεων των Πατρικών σταφιδοπαραγωγών οι οποίοι ζητούν τόν καθορισμόν της εξαγοράς των πλεονασμάτων εις πολύ χαμηλάς τιμας ό δε κ. Στεφανόπουλος υπεραμύνεται των συμφερόντων των σταφιδοπαραγωγών Μεσσηνίας και Ηλείας. Αμφότεροι επιμένουν ανεκδότως εις τας απόψεις των, φθάνοντες μάλιστα και μέχρι του σημείου ώστε ν' απειλούν πα

ράιτησαν εις ήν περίπτωσιν δεν ικανοποιηθούν.

Η ΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΜΑΣ

Όσον αφορά τοις αντιπροσώποις της παραγωγής Μεσσηνίας και Ηλείας εις τον ΑΣΟ, είμαι εις θέσιν να γνωρίζω ότι ούτοι έχοντες μέ το μέρος των και τών αντιπρόσωπων του Έμποροελληνικού Επιμελητηρίου Καλαμών διά αποχωρήσαν διαδικώς εις τής συνεδριάσεως του συμβουλίου του ΑΣΟ εις ήν περίπτωσιν δεν γείνουν έα τών προτάρων δευταί αι απόψεις των.

Εις τήν περίπτωσιν ταύτην τόν λόγον θα ήχη τό έμπεουργόν Έθνικής Οικονομίας, σύμφωναδή μέ τόν Νόμον περί ΑΣΟ θα καθορίσθ από τήν τιμήν εξαγοράς των πλεονασμάτων. Πιστεύεται όμως ότι δεν θα παραστή τοιαύτη ανάγκη, δεδομένου ότι ό κ. Πρωθυπουργός φαίνεται ν' αποκλίνει μάλλον υπέρ της απόψεως του κ. Στεφανοπούλου.

Η ΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΒΟΥΛΕΥΓΩΝ ΜΑΣ

Ός και γδής ούς πληροφορήσασθ, οι βουλευταί Μεσσηνίας και Ηλείας έχουν κηρυχθεί αναφανδόν υπέρ των απόψεων του έμπεουργού της Έθνικής Οικονομίας κ. Στεφανοπούλου. Χθές δε τό έσπέρας συναλθόντες και πάλιν εις κοινήν σύσκεψιν άπεφασάν όπως παρατηρηθών έα του βουλευτικού των αείωματος εις ήν περίπτωσιν όπερησώσαν αι απόψεις του κ. Σαγιά.

Άλλ' έκτός των άνωτέρω, έχουν ταχθεί μέ τήν άποφιντοί κ. Στεφανοπούλου και οι κ. κ. Περασιόγλου έμπεργός, Έθνη ή; Οικονομίας, Γ. Σαγιάς έμπεουργός, Αραραπορία, Π. Πάλλης γεν. διοικητής Μακεδονίας, Γιαννόπουλος, έμπεργός των Ελευθερικών και πολλοί άλλοι σημανόντες παράγοντες του Λαϊκού κόμματος.

“Σημεία” 21/8/1934

το διοικητικό συμβούλιο του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού ίνα καθορίσθ τα μέτρα διά τήν νέαν εσοδείαν. Κατά τήν επακολουθήσασα συζήτησιν, ηγέρθησαν και πάλιν σοβαραί διαφωνίαι μεταξύ των αντιπροσώπων της παραγωγής εις τον ΑΣΟ και κυρίως μεταξύ των αντιπροσώπων της περιφερείας των ευγενών ποιότητων και της Μεσσηνίας και Ηλείας.

Κατά τας πληροφορίας μου, οι αντιπρόσωποι των ευγενών ποιότητων, ενισχυόμενοι και υπό του υφυπουργού του πολιτικού γραφείου κ. Σαγιά, ζητούν όπως το παρακράτημα καθορισθ εις τήν τιμήν των 2.600 δραχμών, ενώ οι αντιπρόσωποι Μεσσηνίας και Ηλείας ζητούν το ολιγώτερον 3.450 δραχμές.

Κατόπιν τούτου ανεβλήθη ή λήψις αποφάσεων μέχρι ου ο κ. Πρωθυπουργός απαντήσθ εις τα σχετικά τηλεγραφήματα των ενδιαφερομένων. Πιστεύεται ότι εντός της σήμερον, θα

έχη ληφθή ή απάντησις του κ. Πρωθυπουργού, ώστε να ληφθούν απόψε αι αναμενόμενοι μετά τούτου ενδιαφέροντος αποφάσεις.

Κατά τας αυτάς πληροφορίας μου ή εκδηλωθείσα διαφωνία μεταξύ των υφυπουργών κ. κ. Στεφανοπούλου και Σαγιά είναι ριζική. Ούτω ο κ. Σαγιάς έχει ταχθεί αναφανδόν υπέρ των απόψεων των Πατρικών σταφιδοπαραγωγών οι οποίοι ζητούν τον καθορισμόν της εξαγοράς των πλεονασμάτων εις πολύ χαμηλάς τιμάς, ο δε κ. Στεφανόπουλος υπεραμύνεται των συμφερόντων των σταφιδοπαραγωγών Μεσσηνίας και Ηλείας. Αμφότεροι επιμένουν ανεκδότως εις τας απόψεις των, φθάνουν μάλιστα μέχρι του σημείου ώστε ν' απειλούν παραιτήσθ εις ήν περίπτωσιν δεν ικανοποιηθούν.

Όσον αφορά τοις αντιπροσώπους της παραγωγής Μεσσηνίας και Ηλείας εις τον ΑΣΟ, είμαι εις θέσιν να γνωρίζω ότι ούτοι έχοντες

με το μέρος των και τον αντιπρόσωπο του Εμποροβιομηχανικού Επιμελητηρίου Καλαμών θα αποχωρήσουν ομαδικώς εκ της συνεδρίασεως του συμβουλίου του ΑΣΟ εις ην περίπτωσιν δεν γείνουν εκ των προτέρων δεκταί αι απόψεις των.

Εις την περίπτωσιν ταύτην τον λόγον θα έχη το υπουργείον Εθνικής Οικονομίας, σύμφωνα δε με τον νόμον περί ΑΣΟ θα καθορίση αυτό την τιμή εξαγοράς των πλεονασμάτων. Πιστεύεται όμως ότι δεν θα παραστή τοιαύτη ανάγκη, δεδομένου ότι ο κ. Πρωθυπουργός φαίνεται ν' αποκλίνη μάλλον υπέρ της απόψεως του κ. Στεφανοπούλου.

Οι βουλευταί Μεσσηνίας και Ηλείας έχουν κηρυχθεί αναφανδόν υπέρ των απόψεων του υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας κ. Στεφανοπούλου. Χθες δε το εσπέρας συνελθόντες και πάλιν εις κοινήν σύσκεψιν απεφάσισαν όπως παραιτηθούν από του βουλευτικού τους αξιώματος εις ην περίπτωσιν υπερισχύουσιν αι απόψεις του κ. Σαγιά.

Αλλ' εκτός των ανωτέρω έχουν ταχθεί με την άποψιν του κ. Στεφανοπούλου και οι κ. κ. Πεσμαζόγλου υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας, Γ. Σχινάς υφυπουργός Αεροπορίας, Π. Ράλλης γενικός διοικητής Μακεδονίας, Γιαννόπουλος υφυπουργός των Εσωτερικών και πολλοί άλλοι σημαίνοντες παράγοντες του Λαϊκού Κόμματος»⁽³⁴⁾.

Σε άλλο σημείο, περιγράφοντας την κατάσταση που διαμορφώνεται, η εφημερίδα παρότι προσκείμενη στο Λαϊκό Κόμμα προειδοποιεί για την οργάνωση συλλαλητηρίων:

«Η αντισταφιδική πολιτική την οποία θέλει να επιβάλη ο υφυπουργός του πολιτικού γραφείου κ. Σαγιάς έχει αναστατώσει τους σταφιδικούς πληθυσμούς της Μεσσηνίας οίτινες διαφοροτρόπως εκδηλώνουν την αγανάκτησιν των εναντίον των υποτιμητών της σταφίδος οι οποίοι μεταχειρίζονται ως όργανον τον κ. Σαγιάν.

Και είναι αληθές ότι ο υφυπουργός του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας κ. Στεφανόπουλος βοηθούμενος και υπό των αντιπροσώ-

πων της παραγωγής Μεσσηνίας και Ηλείας αντιτάσσει λυσσώδη άμυναν εναντίον του κ. Σαγιά. Ουχ ήττον όμως η κατάσταση εμφανίζεται αρκετά σοβαρά και εγκυμονούσα μύριους κινδύνους διά τους σταφιδοπαραγωγούς Μεσσηνίας και Ηλείας. Διότι εάν επικρατήσουν αι απόψεις του κ. Σαγιά, οι απόψεις δηλαδή των υποτιμητών και των παραγωγών ευγενών ποιότητων, η τιμή του παρακρατήματος θα ορισθή το ολιγότερον εις 2.900 δραχμάς, το οποίον έχει φυσικά να ζημιώση τους σταφιδοπαραγωγούς μας.

Κατά τις εξ Αθηνών πληροφορίας μας οι αντιπρόσωποι της παραγωγής μας εις τον ΑΣΟ συνήλθον χθες εις κοινήν σύσκεψιν ίνα καθορίσουν την στάσιν των απέναντι των υποτιμητικών τάσεων του κ. Σαγιά. Κατά την σύσκεψιν αυτήν η οποία υπήρξε μακροτάτη, διεπιστώθη απόλυτος σύμπτωσις γνώμων επί της τηρητέας στάσεως και απεφασίσθη όμως εις περίπτωσιν καθ' ήν δεν δοθούν εκ των προτέρων κατηγορηματικά διαβεβαιώσεις ότι το συμβούλιον του ΑΣΟ θα καθορίση τα μέτρα του όπως πάντοτε άλλως τε, εν πνεύματι αλληλεγγύης κτλ. Μη λάβουν μέρος εις το συμβούλιον, κατέλθουν δε αμέσως εις την πατρίδα των ίνα καταγγείλουν προς τον σταφιδικόν κόσμον την αντισταφιδικήν πολιτικήν του υφυπουργού κ. Σαγιά.

Εν περιπτώσει ταύτη θα συγκροτηθούν καθ' άπασαν την Μεσσηνίαν και την Ηλείαν συλλαλητήρια των σταφιδοπαραγωγών με επικεφαλής τους νομίμους αντιπροσώπους των παρά των ΑΣΟ»⁽³⁵⁾.

Οι αντιθέσεις πλέον δεν μπορούν να κρυφτούν, πρέπει να παρθούν κρίσιμες αποφάσεις και ενόψει της νέας συνεδρίασης του διοικητικού συμβουλίου του ΑΣΟ οι ζημιώσεις εντείνονται:

«Το διοικητικόν συμβούλιον του ΑΣΟ συνερχόμενον απόψε θα προβή εις τον καθορισμόν της τιμής του παρακρατήματος διά της εξαγοράς αυτού. Εν τω μεταξύ ελπίζεται ότι θα έχουν ληφθεί και αι οδηγίαι του κ. Τσαλδάρη ούτως ώστε να χωρήση το συμβούλιον εις την πλήρην εξομάλυνσιν του ζητήματος. Μεταξύ των πα-

ραγωγών επικρατούν μεγάλοι διχογνωμίες ως προς την καθορισθισομένην τιμήν του παρακρατήματος. Οι παραγωγοί κατωτέρων ποιοτήτων επιμένουν όπως η τιμή παρακρατήματος ορισθεί εις 3.400 δραχμάς το χιλιόλιτρον. Αντιθέτως οι παραγωγοί ανωτέρων ποιοτήτων Αιγίου, Πατρών, Κορίνθου ζητούν όπως η τιμή του παρακρατήματος ορισθεί εις 2.700 δραχμάς και τούτο διότι αι της κατηγορίας ταύτης δεν δίδουν παρακράτημα εις τον ΑΣΟ αλλ' εξάγουν το προϊόν των εις το εξωτερικόν λόγω της καλής ποιότητός του.

Εκ των άνω αντιθέσεων θα εξαρτηθεί αν θα ληφθή απόφασις κατά την αποψινήν συνεδρίασιν. Εκτός όμως τούτων υπάρχει και ετέρα κατηγορία παραγωγών, η οποία αν και δεν ενδιαφέρεται δια την τιμήν του παρακρατήματος, ζητεί όμως όπως καθορισθή τιμή εξαγοράς πλεονασμάτων 1.500 δραχμές κατά χιλιόλιτρον. Διά να επιτευχθή όμως τούτο πρέπει απαραίτητως να ορισθή το παρακράτημα εις 30% και η τιμή εις χαμηλά επίπεδα.

Αι οδηγίαι του κ. Τσαλδάρη θα δώσουν οριστικώς λύσιν εις την κατάστασιν. Ελπίζεται επίσης ότι η Εθνική Τράπεζα θα χρηματοδοτήσιν τον ΑΣΟ ανεξαρτήτως της τιμής του παρακρατήματος [...]

Ο υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Στεφανόπουλος ομιλών αργά την νύκτα προς τον ενταύθα ανταποκριτήν της "Σημείας" ετόνισεν ότι ελπίζει κατόπιν της γενικής εξεγέρσεων Μεσσηνίων και Ηλείων σταφιδοπαραγωγών, να επιτύχη μιαν ικανοποιητικήν τιμήν διά την εξαγοράν των πλεονασμάτων. Εχομεν το δίκαιον με το μέρος μας, κατέληξεν ο κ. υφυπουργός και ασφαλώς θα δικαιωθώμεν εις τας επιδιώξεις μας, αι οποία στήριζονται επί της λογικής και της οικονομικής δυναμικότητος του ΑΣΟ, η οποία επιτρέπει οπωσδήποτε τον καθορισμόν της τιμής εξαγοράς πλεονασμάτων τουλάχιστον εις 3.250 δραχμάς.

Εις παρομοίαις δηλώσεις προέβη και ο ο υφυπουργός Αεροπορίας κ. Σκινιάς προς τον εν Αθήναις ανταποκριτήν της "Σημείας". Είμαι βέβαιος μοι ετόνισε ο κ. Σκινιάς, ότι αι αξιώσεις

των αντιπροσώπων της παραγωγής εις τον ΑΣΟ, θα αναγνωρισθούν ως δίκαια τοσούτο μάλλον, καθόσον ο ΑΣΟ έχει την δύναμιν να πληρώσῃ και 3.300 και 3.400 δραχμάς ακόμη.

Ημείς, κατέληξεν ο κ. Σκινιάς, παρακολουθούμεν αγρύπνως το κρισιμώτατον τούτο ζήτημα διά τους Μεσσηνίους σταφιδοπαραγωγούς, και δεν θα επιτρέψωμεν ποτέ εις τους υποτιμητάς να παίξουν με την ζώνήν μας. Ευτυχώς, ότι έχομεν με το μέρος μας το δίκαιον και την πλειοψηφίαν των τιμών ανθρώπων.

Χθες το απόγευμα εξάλλου συνήλθον εις μακράν σύσκεψιν οι ευρισκόμενοι ενταύθα βουλευταί και γερούσιασταί Μεσσηνίας και Ηλείας και συνεσεκέφθησαν διά μακρόν επί της καταστάσεως. Ολοι ανεξαιρέτως ευρέθησαν σύμφωνοι επί της ανάγκης όπως η τιμή εξαγοράς του παρακρατήματος ορισθή οπωσδήποτε εις τας 3.250 δραχμάς κατά χιλιόλιτρον.

Όσον αφορά την στάσιν της Εθνικής Τραπέζης επιβεβαιούται και εξ επισήμου πηγής η πληροφορία καθ' ην αύτη θ' αρνηθή την χρηματοδότησιν του ΑΣΟ, εις ην περιπτώσιν θα θελήσῃ να ορίσῃ τιμήν εξαγοράς πλεονασμάτων, ανωτέραν των 2.600 δραχμών το χιλιόλιτρον»⁽³⁶⁾.

ΑΝΑΣΤΑΤΩΣΗ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑ

Τα νέα έχουν διαδοθεί ανάμεσα στους σταφιδοπαραγωγούς, στη Μεσσηνία επικρατεί αναστάτωση, γίνονται μικροσυγκεντρώσεις ενπμέρωσης και απειλείται πορεία στην Αθήνα: «Σύμψας ο σταφιδοπαραγωγικός κόσμος της Μεσσηνίας ευρίσκεται εν ζωηρά εξεγέρσει λόγω της αδικαιολόγητης επιμονής των υποτιμητών της σταφίδος όπως η τιμή εξαγοράς των πλεονασμάτων καθορισθή εις τας 2800-3000 δραχμάς κατά ενετικός χιλιόλιτρον.

Πανταχού της Μεσσηνίας συγκροτούνται μικροσυγκεντρώσεις των σταφιδοπαραγωγών προς τους οποίους εξηγείται η καταστρεπτική συνέπεια που θα έχη η επικράτησις των απόψεων του κ. Σαγιά και των αντιπροσώπων των ευγενών ποιοτήτων, αίτινες μετά συνεργασία εκατονταετηρίδων ολόκληρων, τολμούν σήμερον ανερευθριάστως να διασπύσουν τον

σύνδεσμον τούτον, εμπνεόμενοι προφανώς από πνεύματος αδηφαγίας.

Οι σταφιδοπαραγωγοί εν τη πεποιθήσει ότι η επικράτησις της απόψεως των αντιπροσώπων των ευγενών ποιότητων θα σημάνει τον βέβαιον θάνατον αυτών, εξεδήλουν χθες την επιθυμίαν όπως εις περίπτωσιν καθ' ην δεν ικανοποιηθούν οι απόψεις των συμβούλων της παραγωγής εις τον ΑΣΟ και του κ. Στεφανοπούλου, αν δηλαδή δεν κανονισθή η εξαγορά των πλεονασμάτων εις την τιμήν των 3.500 δραχμών, συκροτήσουν συλλαλητήρια διαμαρτυρίας.

Κατά τας αυτάς πληροφορίας μας, οι σταφιδοπαραγωγοί του Νομού μας έχουν απόφασιν να φθάσουν εις τα άκρα, ζητούντες εν ανάγκη και αυτήν ταύτην την διάλυσιν του ΑΣΟ και την διανομήν της περιουσίας του, αν δεν καθορισθή διά την εξαγοράν του παρακρατήματος μια τιμή λογική.

Ηδη λόγω της ταυτότητος των συμφερόντων μας με τους σταφιδοπαραγωγούς της Ηλείας μελετάται η συγκρότησις μιας κοινής επιτροπής δράσεως η οποία θα καθορίση την περαιτέρω δράσιν των παραγωγών. Κατά πληροφορίας μας, μέλη τινά ωρισμένων ενώσεων συνεταιρισμών ανεχώρησαν χθες εις Πύργον, όπου σήμερον θα συγκροτηθή μεγάλη σύσκεψις όλων των οργανώσεων. Τόση είναι η αγανάκτησις των σταφιδοπαραγωγών Μεσσηνίας και Ηλείας, ώστε δεν αποκλείεται ούτοι να συκροτήσουν ακόμη και πορείαν προς τας Αθήνας, αν τυχόν ήθελον επικρατήσιν αι απόψεις των υποτιμητών, οίτινες επιμένουν όπως η εξαγορά των σταφιδικών πλεονασμάτων καθορισθή εις την τιμήν των 2.800 δραχμών κατά χιλιόλιτρον [...].

Η εφημερίς μας αγωνιζομένη ανέκαθεν υπέρ των συμφερόντων της σταφιδοπαραγωγής απέστειλες χθες την νύκτα το κάτωθι τηλεγράφημα προς τον προεδρεύοντα της κυβερνήσεως κ. Κονδύλιν: Η "Σημαία" διερμηνεύουσα δικαίως απόψεις σταφιδοπαραγωγών Μεσσηνίας υποβάλλει παράκλησιν καθορισθή τιμή εξαγοράς πλεονασμάτων 3.500. Σταφιδοπαραγωγοί ανάστατοι απειλούν πορείαν Αθήνας αν δίκαιαι

απόψεις των δεν ληφθούν υπόψει.

Επίσης απεστάλη και το κάτωθι τηλεγράφημα: Διάδοσις ότι τιμή σταφίδος Μεσσηνιακής κανονισθή 2.800 έφερε πλήρην αναστάτωσιν πληθυσμού ανεξαρτήτως επαγγέλματος. Ουδέποτε επιτρέπεται Μεσσηνιακή καθορισθή έλαττον 3.400. Ποσόν παραγωγής ως αποδεικνύεται εμειώθη 20% προϋπολογισθέντος. Παραγωγοί κατάχρεοι και καταπιεζόμενοι ιδία Αγροτικής, ευρίσκονται πλήρη απόγνωσιν.

Φεσσάς – Κριμπάς

Επίσης απεστάλη και η κάτωθι τηλεγραφική διαμαρτυρία: Διοικητικοί σύμβουλοι Συνεταιρισμών Γεωργικού Ταμείου, Λαϊκής Τραπεζής Βαλύρας, Αγροτικής Λαϊκής και Προμηθευτικού Λεζίου, συνελθόντες έκτακτον συνεδρίασιν, αποδοκιμάζομεν υποτιμητικήν πολιτικήν σταφίδος Μεσσηνίας-Ηλείας υφυπουργού Σαγιά, τασσόμενοι πλευρόν συμβουλίου Οργανισμού και υφυπουργού Στεφανόπουλου. Αξιούμεν καθορισμόν παρακρατήματος κατ' ελάχιστον 3.600 ως και παραίτησιν αντιπροσώπων Οργανισμού εν περιπτώσει επικρατήσεως απόψεων Σαγιά, άλλως θέλομεν αγωνισθή υπέρ δικαίων απόψεών μας.

Γαλανόπουλος, Καρτερολιώτης, Σ. Δούνας, Δ. Παναγόπουλος⁽³⁷⁾.

ΜΕΓΑΛΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΗΛΕΙΑ

Στην Ηλεία όμως πέρα από τα ψηφίσματα διαμαρτυρίας, πραγματοποιούνται μεγάλες συγκεντρώσεις σταφιδοπαραγωγών και ανοίγει έτσι ένας πολύ μεγάλος γύρος κινητοποιήσεων που αγκαλιάζει ολόκληρη την σταφιδοπαραγωγική περιοχή της Πελοποννήσου με διαφορετικά αιτήματα και προσπάθειες συγκλίσεων. Πρώτα εκδηλώνεται "ταραχδέστατον συλλαλητήριο εν Αμαλιάδι"

«Πάνδημον συλλαλητήριοιον συνεκροτήθη εις την πόλιν μας εντελώς αυθόρμητον και εκδηλώνων ολόκληρον την πλήρη αγανάκτησιν του σταφιδικού κόσμου, αλλά και του υπολοίπου πληθυσμού της πόλεώς μας, δια τα σκανδαλώδη και αντισταφιδικά μέτρα, τα οποία μελετώνται

Προέδρων των συνεταιρισμών Γεωργικού Λ. Ζαβέρδα, Αγρολαϊκής Π. Πανοπούλου, Κτηματικού Γ. Κατσιγιάννη, Πωλήσεως Σταφιδοκάρπου Γεωργ. Παναγιωτάρα, Δημητρ. Αλεξανδροπούλου Προέδρου του Εμπορικού Συλλόγου, Ι. Λάσκαρη Προέδρου Συνδέσμου Παντοπωλών, Ι. Σινοπούλου Προέδρου Εισαγωγικού Συλλόγου, Γ. Λεχουρίτου Ιατρικού Συλλόγου, Κινητή Συλλόγου Βιοτεχνών, Π. Πασά Προέδρου του Συλλόγου Καραγωγέων, του Προέδρου του Εργατικού Κέντρου, Πάνου Σάκκου αντιπροσώπου του Γεωργικού Επιμελητηρίου.

Ολόκληρος η ανθρωποπλημμύρα αυτή των διαδηλωτών με επικεφαλής την επιτροπήν διήλθε διά της κεντρικής οδού της πόλεως και κατέληξεν εις την πλατείαν Αγίου Αθανασίου, όπου από τον εξώστην της πρώην Εμπορικής Λέσχης ωμίλησεν ο κ. Νικολόπουλος ως εξής:

Η αυθόρμητος προσέλευσίς σας, ο συναγεμώσας σας, αποδεικνύουν την αγανάκτησίν σας και απογοήτευσιν η οποία σας κατέλαβε εκ των ειδήσεων των εφημερίδων ότι οι προπωληταί υποτιμηταί της σταφίδος υπό την προεδρίαν του σταφιδοεξαγωγέως Ματθία επιπλέουν και ότι πρόκειται να ληφθούν μέτρα καταστρεπτικά δια τον σταφιδοπαραγωγόν. Διά τούτο πρέπει νομίμως να ζητήσωμεν παρά των ιθυνόντων το δικαίόν μας, ότι πρέπει να ζητήσωμεν μέτρα σωστικά της σταφίδος. Αξιούμεν από το σταφιδεμπόριον της πόλεώς μας να παύση αποστέλλη εν Πάτραις σταφιδόκαπρον, να παύση συναλλαγήν μετά των εμπόρων των Πατρών και τέλος να είμεθα εν επιφυλακή, ίνα αν δεν ληφθούν υπ' όψιν τα αιτήματά μας να επιβάλωμεν αυτά.

Ακολούθως αναγινώσκει ψήφισμα το οποίον εγκρίνεται με ζητοκραυγάς.

Το ψήφισμα: Υπόνοια ότι υποτιμηταί σταφίδος κατακτούν έδαφος συνεκέντρωσε κτηματικών επαγγελματικών λαόν Αμαλιάδος πάνδημον συλλαλητήριο. Λαός διατελεί εν αναβρασμώ αξιό μη εισακουσθώσι προπωληταί υποτιμηταί ενεργούσι δ' επιτροπής δήθεν εκπροσωπούσας κτηματικών κόσμον. Λαός αξιόί άμεσον λήψιν μέτρων σωστικών σταφίδος λαμβάνοντες υπ'

όψιν έξοδα μεγάλα καλλιεργείας. Αξιόί αγοράν πλεονασμάτων κατά μέσον όρον δραχμάς 3.600 και παρακράτημα πεντήκοντα τοις εκατόν με άμεσον αγοράν πλεονασμάτων. Λαός ημποδισε μεταφοράν σταφιδοκάρπου Πάτρας σταφιδικός κόσμος Αμαλιάδος αξιόί άμεσον αποδοχήν αιτημάτων εν εναντία περιπτώσει απεκδυόμεθα πάσης ευθύνης συμβησομένων και δηλοί αδυναμίαν πληρωμής φόρων και χρεών λόγω αλεπαλλλων καταστροφών.

Η Επιτροπή: Νικ. Νικολόπουλος, Π. Παναγόπουλος, Γ. Μηττάς, Λ. Ζαβέρδας. Δ. Αλεξανδρόπουλος, Γ. Κατσιγιάννος. Μετά τον κ. Νικολόπουλον έλαβε τον ο κ. Δ. Αλεξανδρόπουλος, πρόεδρος του Εμπορικού Συλλόγου, ο οποίος ετόνισεν ότι ο εμπορικός κόσμος και δη ο σταφιδεμπορικός είνε αποφασισμένος κι' έτοιμος να συναγωνισθί εις την ιδίαν γραμμήν με τους παραγωγούς δια τα δικάιά των υπέρ της παραγωγής με θυσίας μάλιστα του εμπορίου σημαντικάς, αν χρειασθούν τοιαύται.

Διεπίστωσε ότι εσταμάτησεν από σήμερα την πρώιαν κάθε συναλλαγή μετά των Πατρινών εμπόρων και ότι ουδεμία φόρτωσις θα διενεργηθή εκ μέρους εμπόρου Αμαλιαδίτου αν δεν διαρρυθμισθούν τα ζητήματα της σταφίδος υπέρ των απόψεών μας.

Ακολούθως ο κ. Μηττάς επετέθη δριμύτατα εναντίον των διαφόρων επιτηδείων, οίος ο κ. Ματθίας και οι οποίοι πάντοτε διευθύνουν τας τύχας μας και μας ληστεύουν όπως και εις την παρούσαν περίπτωσιν, η οποία ούτε αυτούς που ζητούν τας αντιθέτους με ημάς απόψεις πρόκειται να ωφελήσουν αν υπερισχύσουν.

Οι διαδηλωταί μετέβησαν όλοι εις το Ειρηνοδικεϊον και επέδωκαν το ψήφισμα εις τον κ. Ειρηνοδίκην, ο οποίος ενήργησεν άμέσως ομού μετά της διαδηλώσεως ήλθεν εις το τηλεγραφείον, όπου επέδωσαν το ψήφισμα και εξήτησαν εις το τηλεφώνον κατά πρώτον τον κ. Σαγιάν, τον οποίον δεν κατώρθωσαν να εύρουν. Ακολούθως τον κ. Κονδύλην, τον οποίον δεν εύρον ούτε αυτόν, ανέπτυξαν όμως τα πράγματα εις τον υπασπιστήν του, ο οποίος τους συνέδεσε με τον κ. Υπουργόν της Εθνικής Οικονομίας,

τον οποίον δεν εύρον εις το γραφείον καθώς και τον υφυπουργόν κ. Στεφανόπουλον.

Απετάνθησαν κατόπιν εις τον ΑΣΟ και συνωμίλησαν μετά του διευθυντού του κ. Βασ. Ζάκα ο οποίος τους είπεν ότι τα πράγματα είναι άγνωστα ακόμα και ότι σήμερα το απόγευμα θα ληφθούν οριστικά αποφάσεις.

Πράγματι ουδεμία συναλλαγή μετά των εν Πάτριας εμπόρων εγένετο σήμερα των εμπόρων της πόλεώς μας και ουδέν βαγόνιον εφορτώθη, υποστηρίζουν δε οι έμποροι ότι θα επιμείνουν αν δεν ληφθούν ευνοϊκά αποφάσεις του ΑΣΟ.

Πολλοί διαδηλωταί εξήτησαν να μεταβούν εις τον σιδηροδρομικόν σταθμόν και να σταματήσουν την αμαξοστοιχίαν των Πατρών, η οποία διήρχετο την ώραν του συλλαλητηρίου, αλλά επεμβάσει των φρονιμωτέρων απεφεύχθη το τοιούτων καθώς και κάθε άλλον έκτροπον, διελύθησαν δε μετά την επίδοσιν των τηλεγραφημάτων δια να επανέλθουν δριμύτεροι εις περίπτωσιν αντιθέτου των απόψεών μας αποφάσεων του ΑΣΟ».

ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΥΛΙΝΙΤΣΑ

Ταυτόχρονα σύμφωνα με το ρεπορτάζ της εφημερίδας "Πατρίς" εξεγείρονται οι παραγωγοί στην Αγουλινίτσα:

«Ανευ ουδεμιάς προειδοποιήσεως ήλθον αυθορμήτως ενταύθα οι σταφιδοπαραγωγοί Αγουλινίτσης και των γειτονικών χωρίων κατόπιν της πλοκής του σταφιδικού ζητήματος εκ της επιμονής των παραγωγών Αιγίου, Πατρών και Κορίνθου. Με πρωτοφανή ζωηρότητα εξήτησαν να σταλούν τηλεγραφήματα εις τους βουλευτάς και τους λοιπούς αρμοδίους ίνα κτυπηθή αμειλίκτως η στάσις των ανωτέρω παραγωγών, άλλως να ειδοποιήσουν τους παραγωγούς να ζητήσουν δια της βίας την επικράτησιν των ιδεών των.

Τέλος εστάλη το ακόλουθον τηλεγράφημα, αναμένονται δε εναγωνίως τα αποτελέσματα: Σύμπας σταφιδικός κόσμος τέως Δήμου Βώλακος συνελθόν αυθορμήτως σήμερα ενταύθα

κατόπιν δημιουργηθέντος θορύβου επί σταφιδικού ζητήματος από στάσιν παραγωγών Αιγίου-Πατρών απαιτεί κινήθη εναντίον των, εξασφαλίζοντες τιμήν εξαγοράς 3.500 και γνωστή ποιότης σταφίδος εξισωθή με κοινότητος Κρεσταίνων. Αποτυχία προσπάθειών σας θα οδηγήση παραγωγούς εις επανάστασιν, ής αδυνατούμεν να προείδωμεν τα αποτελέσματα.

Επιτροπή παραγωγών Νικολ. Καίσαρης, Διον. Ηλιόπουλος, Αντων. Λαμπρούλιας, Αντών. Μπιστόλας, Αντων. Καραβίδας.

Εξ άλλου υπό των ενταύθα συνεταιρισμών εστάλη το κάτωθι τηλεγράφημα: Δημιουργηθείς θόρυβος υπό σταφιδοπαραγωγών Αιγίου, Κορίνθου, Πατρών εποχίν εξαγωγής σταφίδος βλάπτει προφανώς συμφέροντα ολοκλήρου παραγωγής αρκετά δοκιμαζομένης.

Σας πιστεύομεν πραγματικά ενδιαφερομένους δια το σταφιδικόν ζήτημα και παρακαλούμεν αποπέμψητε ανωτέρω παραγωγούς ζητούντας διαχωρισμόν προς βλάβην και εθνικής οικονομίας και καταστροφής παραγωγών.

Η μείωσις της παραγωγής εφέτος και αι επανειλημμένοι καταστροφαί έχουν φέρει παραγωγούς εις οικονομικόν αδιέξοδον και εάν τεθούν όρια κάτω 3.500 αδύνατον συνέλθουν παραγωγοί και φανούν συνεπείς Αγροτράπεζαν.

Παρακαλούμεν δικαιώσατε απόψεις μας συμφώνως με ολόκληρον σταφιδοπαραγωγήν ενισχύοντες αγροτικόν κόσμον στερούμενον σήμερον στοιχειώδους διατροφής.

Συνεταιρισμοί Αγουλινίτσης: Λαϊκή Τράπεζα Γκαγκανάς, Λαϊκή Τράπεζα Γκικόκας, Γεωργικόν Ταμείον Καρτάλος, Πιστωτικός Αδελφότης Χίλος, Ταμείον Αγριδίου Ηλιόπουλος».

ΞΕΣΗΚΩΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Ξεσηκωμός όμως καταγράφεται και στην επαρχία Ολυμπίας:

«Σύμπας ο σταφιδοπαραγωγικός κόσμος της επαρχίας Ολυμπίας διατελεί εν εξεγέρσει κατά των αντιδράσεων ενίων υπονομευτών του μοναδικού προϊόντος, έτοιμος να κατέλθη μέχρις



“Θάρρος” 24/8/1934

εσχάτων εν περιπτώσει στραγγαλίσεων των μόχθων του. Η κατήφεια και θλίψις έχει από τινων ημερών εκδηλωθή εις το κάτισχνον και σκελετωμένον πρόσωπόν του.

Η μελετωμένη υιοθέτησις απόψεων κερδοσκοπών εμπόρων υποστηριζομένων απροκαλύπτως παρά του υφυπουργού Σαγιά κρατεί ανάστατον σύμπαντα Ολυμπιακόν λαόν, και αιτεί την άρσιν των συντριπτικών απόψεων του κ. Σαγιά, και καθορισμόν τιμής πλεονασμάτων σταφιδοκάρπου εις 3.500 κατά χιλιόλιτρον δυναμένη ούτω ν’ αντιμετωπίσῃ κάπως το φάσμα της πείνης ήτις ως τρομερόν φάντασμα τους απειλεί.

Αξιοί άμεσον επικράτησιν των δικαίων του και ευελπιστεί ότι οι αρμόδιοι δεν θα παράδωσι την επαπειλουμένην συμφοράν του σταφιδικού μας πληθυσμού. Αλλά και οι βουλευταί Ηλείας και Ολυμπίας έχουν υψίστην υποχρέωσιν εις τας σημερινάς ψυχολογικάς στιγμάς, ας το μοναδικόν μας προϊόν διατρέχει ν’ αρθούσιν εις το

ύψος των περιστάσεων θεωρούντες ζήτημα τιμής την αποδοχόν των αιτημάτων του και φανούν ούτω αντάξιοι της υψηλής αποστολής των αλλά και των υποσχέσεών των ίνα μη θρηνήσωμεν»⁽³⁸⁾.

**«ΕΝ ΔΙΚΑΙΑ ΕΞΕΓΕΡΣΙ»
ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑ**

Σύμφωνα με το “Θάρρος” ο υφυπουργός Εθνικής Οικονομίας Στ. Στεφανόπουλος «χθες απέστειλε τηλεγραφικώς προς τον κ. Πρωθυπουργό την παραίτησίν του επί τη πληροφορία καθορισμού τιμής δελτίων 2.800 δραχμές» ενώ απειλούνται ένοπλα συλλαλητήρια: «Τα γραφεία του ΑΣΟ και των εφημερίδων κατακλύζονται από ψηφίσματα διαμαρτυρίας των σταφιδοφόρων περιφερειών διά των οποίων διαπιστώνεται η επίσημος χρεωκοπία του ΑΣΟ.

Οι σταφιδοπαραγωγοί απειλούν την συγκρότησιν ενόπλων συλλαλητηρίων, την παρέλασίν των δια μαύρων σημαίων και λαβάρων και

την παραίτησιν των δημοτικών και κοινοτικών αρχών. Ολόκληρος ο σταφιδικός κόσμος ευρίσκεται εν αναβρασμώ και εν δικαία εξεγέρσει κατά της κλασικής ανικανότητος της Κυβερνήσεως όπως δώση μίαν λύσιν εις το σταφιδικόν ζήτημα»⁽³⁹⁾.

ΜΕΤΩΠΟ ΤΩΝ «ΒΟΡΕΙΩΝ»

Την ίδια ώρα οι παραγωγοί “ευγενών ποιότητων” της βόρειας Πελοποννήσου που έχουν συμπήξει μέτωπο επιμένουν με ελιγμούς στη θέση τους μεταθέτοντας για ένα χρόνο το αίτημα κατάργησης του παρακρατήματος αλλά με ρητή κυβερνητική δέσμευση από τώρα:

«Αι Επιτροπαί Συνεδρίου Αιγίου και των συλλαλητηρίων Κορινθίας-Αιγίου-Πατρών, ελθούσαι εις επαφήν μετά των εν τη Κυβερνήσει και ΑΣΟ εκπροσώπων των άνω περιφερειών εξαγωγίμων ποιότητων και διαπιστώσαμε εντεύθεν το αδύνατον και ασύμφορον δι’ ολόκληρον την σταφιδοπαραγωγήν της από τούδε και διά το τρέχον έτος καταργήσεως του θεσμού του παρακρατήματος και αντικαταστάσεως αυτού δι’ ελευθέρας αγοράς πλεονασμάτων πράγμα όπερ έδει να είχεν επιδιωχθή ενωρίτερον, κατέληξαν εις την ομόφωνον απόφασιν, όπως χάριν της διατηρήσεως της σταφιδικής αλληλεγγύης ζητήσωσι και αξιώσωσι παρά της της Κυβερνήσεως και του ΑΣΟ τα εξής:

1) Την από τούδε αναγνώρισιν και αποδοχίν παρά των αρμοδίων της καταργήσεως του θεσμού του παρακρατήματος και της αντικαταστάσεως αυτού δια της ελευθέρας αγοράς πλεονασμάτων, ήτις δέον απαιρητίως να θεσπισθή διά το επión έτος 1935-1936.

2) Όπως διά το τρέχον έτος τα εξαγωγικά βάρη εν συνόλω μετά του παρακρατήματος, εν ουδεμίā περιπτώσει υπερβούν το ποσόν των χιλίων πεντακοσίων (1500) δραχμών κατά χιλίολιτρον. Δια της εσχάτης ταύτης υποχωρήσεως ημών θεωρούμεν ότι εξυπηρετείται το γενικόν συμφέρον ολοκλήρου της σταφιδοπαραγωγής και διατηρείται η σταφιδική αλληλεγγύη, ήτις άλλως θέλει αφεύκτως παύσει υφισταμένην.

Εφιστώμεν και πάλιν την προσοχήν Υμών

επί του εξαιρετικής σημασίας σημείου τούτου της υποχωρήσεως ημών διά το τρέχον έτος και δηλούμεν δι’ υστάτην φοράν εν ονόματι των εν αγωνία τελούντων σταφιδικών πληθυσμών των περιφερειών μας, ότι η αδόκτος τυχόν παρέκκλισις από των ως άνω νομίμων υποδείξεων και αξιώσεων ημών, θα επιφέρει αναποτρέπτως την διάλυσιν της σταφιδικής αλληλεγγύης, εις ήν ως έσχατον μέσον θέλομεν καταφύγει, αποδύομενοι εις σκληροτέρους αγώνας, ών τας συνεπείας δέον να αναλογισθώμεν πάντες.

Οι δε παρά τω ΑΣΟ σύμβουλοι ημών τεραστίας θα υπείκον εντεύθεν ευθύνας, έναντι των σταφιδικών πληθυσμών των περιφερειών μας, προς αποφυγήν των οποίων ουδ’ επί στιγμή διστάζοντες δέον ν’ αποχωρήσωσι του ΑΣΟ και υποβάλωσι τας παραιτήσεις των εις περίπτωσιν μη αποδοχής των αξιώσεων ημών, βέβαιοι όντες, ότι το εντεύθεν κενόν των θέσεών των ουδέποτε θα αναπληρωθή.

Αι Επιτροπαί: Σπ. Μαθίας, Χ. Τσιρώνης, Π. Παναγόπουλος, Χ. Παπαϊωάννου, Αθ. Χρυσικόπουλος, Π. Σταθακόπουλος, Ν. Καλαπόδης, Τ. Κανταρές, Κ. Μακαρίτης»⁽⁴⁰⁾.

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΗ

Στη Μεσσήνη με πρωτοβουλία κυβερνητικών παραγόντων και συμμετοχή εκπροσώπων φορέων πραγματοποιείται μεγάλο συλλαλητήριο «κατά των υποτιμητών Αιγίου και Πατρών»:

«Σήμερον την πρωίαν συνεκροτήθη ενταύθα πολυπληθέστατον συλλαλητήριο των σταφιδοπαραγωγών της επαρχίας μας εις ένδειξιν διαμαρτυρίας κατά των υποτιμητών του Αιγίου και των Πατρών. Μετέσχον αυτού άνω των τριών χιλιάδων, άπαντα δε τα καταστήματα κατά την ώρα του συλλαλητηρίου ήσαν κλειστά.

Προς τους σταφιδοπαραγωγούς ωμίλησεν δια μακρών ο Γερουσιαστής Μεσσήνης κ. Εμμ. Φεσσάς τονίσας ότι η Κυβέρνησις συναισθηνομένη βαθύτατα τας υποχρεώσεις της απέναντι των σταφιδοπαραγωγών, ελπίζει δε ότι θα πράξη το καθήκον της. Κατέληξε δε ειπών ότι,

αν το παρακράτημα ορισθή εις την τιμήν των 2800 δραχμών, τότε δεν μένει τίποτε άλλο εις τους σταφιδοπαραγωγούς, παρά να αναμείνουν τον αργόν αλλά βέβαιον όμως θάνατον.

Οι σταφιδοπαραγωγοί καθ' όλην την διάρκειαν της ομιλίας του κ. Φεσσά, διέκοπταν τούτον με αράς και αναθέματα κατά των υποτιμητών Αιγίου και Πατρών, κατά των σφαγιαστών των συμφερόντων των.

- Δεν θα πληρώσωμεν φόρου, εφώναζαν.
- Θα επαναστατήσωμεν.
- Θα βαδίσωμεν κατά των Αθηνών.
- Κατάρα εις τους διασπαστάς της αλληλεγγύης των σταφιδοπαραγωγών.

Τέλος ανεγνώσθη και ενεκρίθη το κάτωθι ψήφισμα:

“Λαός Μεσοβίας και περικύρων συνελθών εις πάνδημον συλλαλητήριον κεκλεισμένων των καταστημάτων δια μελετωμένην τιμήν σταφίδος εις 2.800, διαμαρτύρεται εντόνως ότι τοιαύτη απόφασις θα φέρη αυτόν αντιμέτωπον, δηλούντες από τούδε ότι αν δεν καθορισθή τιμή τουλάχιστον 3.400 θέλει αρνηθή την καταβολήν φόρων και χρεών, κατόπιν καταστροφής συκοπαραγωγής και αμπελώνων. Ορίζει επιτροπήν εκ των κ. κ. Φεσσά Γερουσιαστού, Πολυδούρη Προέδρου Κοινότητος Μεσοβίας, Χρόνη προέδρου Ομοσπονδίας Επαγγελματιών. Λεμπέση προέδρου Εμπορικού Συλλόγου, Κούτσικα Ιατρού, Πατρικίου και Παναγοπούλου ήν παραγγέλει αν δεν εισακουσθή δικαιοτάτη παράκλησις των, οπότε ασφαλώς θα περιέλθη εις τελείαν απόγνωση να συνεννοηθή μετά λοιπών σταφιδοπαραγωγικών πληθυσμών δια την από κοινού λήψιν αποφάσεων προς αποτροπήν θανάτου εκ πείνης. Διχασμός παραγωγών ποιότητων επιβάλλει καθήκον Κυβερνήσεως μελετήση σταφιδικών και λύση τούτου άπαξ διά παντός.

Ουδέποτε πιστεύομεν ότι Εθνική αρνείται χρηματοδοτήση ΑΣΟ. Αν τούτο αληθεύει, εθνική ελπίς εκπίπτει συνειδήσεως σταφιδοπαραγωγών. Τυχόν δε ανάγκη χρηματοδοτήσεως δύναται ασφαλώς γείνη παρ' Αγροτικής».

Νέο συλλαλητήριο προγραμματίζεται στο Με-

λιγαλά: «Σήμερον οι σταφιδοπαραγωγοί των γύρω Κοινοτήτων θα συγκροτήσουν ενταύθα μέγα συλλαλητήριον εναντίον των στραγγαλιστών των συμφερόντων των. Υπάρχει τόση αγανάκτησις μεταξύ των σταφιδοπαραγωγών ώστε δεν αποκλείεται να συγκροτήσουν ούτοι και ένοπλον ακόμη συλλαλητήριον. Σήμερον απεστάλησαν εντεύθεν προς τους αντιπροσώπους της παραγωγής μας εις τον ΑΣΟ και τον υφυπουργόν Στεφανόπουλον και την κυβέρνησιν πολλά τηλεγραφήματα των ενώσεων συνεταιρισμών κλπ. διά των οποίων ζητείται ο καθορισμός του παρακρατήματος εις την τιμήν των 3.400 δραχμών».

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Παράλληλα γνωστοποιείται και η διαμαρτυρία του Γεωργικού Επιμελητηρίου Μεσοβίας που στάλθηκε στους αρμόδιους:

«Σύμπαρ Μεσοβιακός κόσμος αδιακρίτως επαγγέλματος διατελεί εμφανή αναστατώσει, διά μελετωμένην υποτίμησιν Μεσοβιακής σταφίδος προς παράλογον ικανοποίησιν ευγενών ποιότητων. Επιμελητήριον διερμηνεύον δικαίαν αγανάκτησιν Μεσοβίας υψώνει έντονον φωνήν διαμαρτυρίας διά μελετώμενον σφαγιασμόν δικαίων της και παρακαλεί προς αποφυγήν σταφιδικής αλληλοκτονίας προς το συμφέρον απάσης σταφιδοπαραγωγής προς το συμφέρον αυτού του κράτους, προς διατήρησιν του δικαίου και προς αποσόβησιν επικείμενης εκρύθμου καταστάσεως μεστής κινδύνων και βαρυτάτων ευθυνών, Μεσοβιακή σταφίς κανονισθή τουλάχιστον 3.400»⁽⁴¹⁾.

«ΠΡΩΤΟΦΑΝΕΣ» ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ

Η Ηλεία “φλέγεται” και στον Πύργο οργανώνεται μεγάλο συλλαλητήριο που χαρακτηρίζεται ως “πρωτοφανές στα σταφιδικά χρονικά”: «Η πόλις χθες από των πρώτων πρωινών ωρών, ότε οι σύμβουλοί μας επληροφορούντο από των σπηλών της “Πατρίδος” το γεγονός ότι υπερισχύουσαι εφέροντο παραλόγως και



“Πατρίς” 24/8/1934

σφραγιαστικά διά την σταφιδοπαραγωγήν Ηλείας-Μεσσηνίας αξιώσεις των παραγωγών Κορίνθου, Αιγίου και Πατρών, ήρχισε να παρουσιάζη όψιν πρωτοφανή εις τα σταφιδικά χρονικά της Ηλείας. Τους πάντας κατείχε κατήφεια και εν τ’ αυτώ αγανάκτις, ενώ συγχρόνως μέγας αναβρασμός επεκράτει μεταξύ των συμπολιτών μας, οι οποίοι καθ’ ομίλους συνεζήτουν επί της εκνευριστικής πλέων εκκρεμότητος επί του σταφιδικού ζητήματος.

Κατόπιν της συστάσεως της “Πατρίδος” περί συγκροτήσεως συλλαλητηρίου ήρξατο ο λαός προς τοιαύτην κίνησιν. Συγχρόνως την μεσημβρίαν απεστάλθησαν προκηρύξεις, διά των οποίων εκαλείτο ο λαός εις συλλαλητήριον διά την 6ην μ. μ. της χθες.

Από των πρώτων απογευματινών ωρών και ευθύς ως εγνώσθη η συγκρότησις συλλαλητηρίου ενταύθα ήρχισαν εισερχόμενοι εντός της πόλεως οι χωρικοί των γειτονικών μερών, εις τρόπον ώστε ολίγον προ της 5ης απογευματινής ολόκληρος ο χώρος της πλατείας των καφενείων είχε πληρωθή κόσμου. Ολίγον βραδύτερον εγνώσθη ότι εισήρχοντο σύσσωμοι οι χωρικοί

Βαρβασαίνης και Πλατάνου με μαύρας σημαίας επί των οποίων ανεγράφετο: “Ζωή ή θάνατος”. Προς προϋπάντησιν των χωρικών μετέβησαν ο ημέτερος Διευθυντής κ. Α. Βαρουξής μετά του Προέδρου του Κτηματικού Συλλόγου κ. Κωστοπούλου και άλλων, οι οποίοι και συνέστησαν εις αυτούς ψυχραιμίαν και τάξιν.

Περί την 6ην απογευματινήν η πλατεία των καφενείων είχε πληρωθή από την ανθρωπομάζαν των σταφιδοπαραγωγών, των συμπολιτών μας και των χωρικών καθώς και αι περίξ πάροδοι καθ’ ην στιγμήν όλα τα καταστήματα έκλειον και εις τα πρόσωπα όλων εξεδηλούτο η κατέχουσα ολόκληρον τον πληθυσμόν της Ηλείας αγωνία συνεπειά των αναμενομένων αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου του ΑΣΟ.

Η αστυνομία είχε τοποθετήσει αστυνομικά όργανα εις όλα τα σημεία περίξ του συγκεκριμένου πλήθους προς εξασφάλισιν της τάξεως, επέβλεπεν δε αυτοπροσώπως ο διοικητής της Χωροφυλακής κ. Χατζηδάκης και ο διοικητής του αστυνομικού τμήματος κ. Μανούσος, αμφότεροι ευγενέστατοι αστυνομικοί και συ-

μπονούντες διά τας στενοχωρίας των σταφιδοπαραγωγών.

Εις των παραγωγών ενεφανίσθη επί του εξώστου του “Πανελληνίου” ειπών ότι το Γεωργικόν Επιμελητήριο συνεννοείται με τας Αθήνας και ν’ αναβάλουν δι’ ημισείαν ώρας τας ομιλίας. Την πρότασιν ταύτην ο λαός αποδοκίμασε και εζήτησε την έναρξιν του συλλαλητηρίου.

Αποκατασταθείσης πouxίας, μετά τας φωνάς και διαμαρτυρίας του συγκεντρωθέντος πλήθους ενεφανίσθη από του εξώστου του καφενείου “Πανελλήνιον” η επιτροπή του συλλαλητηρίου την οποίαν το πλήθος υποδέχεται διά χειροκροτημάτων.

Πρώτος έλαβε τον λόγον ο κ. Γ. Αργυράκης ο οποίος αρχίζει με την φράσιν: “Η ζωή ανήκει εις τους εργαζομένους”. Την φράσιν ταύτην ακολουθεί πανδαιμόνιον και ζητοκραυγαί υπέρ της εργαζομένης τάξεως ενώ ταυτοχρόνως ακούονται αραί κατά των εκμεταλλευτών και υπονομευτών της σταφιδοπαραγωγής της Ηλείας. Συνεχίζων ο κ. Γ. Αργυράκης ανέπτυξε δι’ ολίγων την εκμετάλλευσιν ής θύματα πίπτουσιν οι σταφιδοπαραγωγοί καθ’ ην στιγμήν οι πλουτίσαντες εις βάρος αυτών διασκεδάζουσιν εις την Ευρώπην με το αίμα του φτωχού λαού. Ακολουθώς συνέστησεν όπως ο σταφιδικός κόσμος οργανωθή ως συμβαίνει εις όλας τας άλλας τάξεις, διότι ούτω μόνον θα δύναται να προασπίζη τα συμφέροντά των.

Μετά τον κ. Αργυράκην ωμίλησεν ο ρήτωρ κ. Βρεττός Μιχόπουλος, την εμφάνισιν του οποίου το πλήθος υπεδέχθη διά ζωηρών χειροκροτημάτων. Αφού νυχαρίστησε τους συγκεντρωθέντας είπεν ότι εάν η υπόθεσις της σταφίδος ήτο νέα θα παρέιχε την θέσιν του εις τους επιτηδευομένους τον λόγον. Επειδή όμως αύτη είναι χρονία την στιγμήν αυτήν ευρίσκειται εν μέσω των σταφιδοπαραγωγών και παρακαλεί αφού στρέψωσιν όλοι την διάνοιάν των εις τον άφθονον ιδρώτα, να ορθωθούν εις το ύψος της καταστάσεως. Εν συνεχεία αφού ανέπτυξε την σοβαρότητα της καταστάσεως και το δίκαιον των αιτημάτων του σταφιδικού πληθυσμού

Ηλείας προέτεινε τα εξής: Ως υστάτην θυσίαν την αγοράν πλεονασμάτων απ’ αρχής με τιμήν 3.500 κατά χιλιόλιτρον και εις περίπτωσιν μη αποδοχής της αξιώσεως ταύτης να ζητηθή από μεν τον συμπολίτην υφυπουργόν κ. Στεφανόπουλον ν’ απαλείψη ως αρμόδιος υπουργός από το σταφιδικόν νομοσχέδιον το άρθρον που ομιλεί περί απαλλαγής φυτειών υψηλών εδαφών και το οποίον αφορά τας αντιδρώσας περιφερείας δια ποσόν 300 εκατομμυρίων δραχμών περίπου, από δε τους αντιπροσώπους της παραγωγής μας να παραιτηθούν πριν ή ληφθούν τα μέτρα.

Εν τω μεταξύ το πλήθος ξεσπά εις ζωηράς αποδοκιμασίας κατά των υπονομευτών της σταφίδος, διακόπτον τον κ. Μιχόπουλον. Εν τέλει αφού επετεύχθη η αποκατάστασις πouxίας ανεγνώσθη το κάτωθι ψήφισμα το οποίον και ενεκρίθη παμπηφεί, απευθυνόμενον εις την Κυβέρνησιν, τον ΑΣΟ και βουλευτάς και γερουσιαστάς Ηλείας:

“Λαός Πύργου και περικώρων συνελθών εν τη πλατεία των καφενείων εν πανδήμω συναγερμώ κατόπιν των ανησυχαστικών ειδήσεων ως προς τον καθορισμόν των μέτρων δια την εφειτηνήν παραγωγήν σταφίδος υπό του ΑΣΟ και περί της υπονομεύσεως των δικαίων της σταφιδοπαραγωγής Ηλείας και Μεσσηνίας, διαμαρτυρόμενος ψηφίζει:

Διαδηλοί την αγανάκτησίν του κατά των καταθονίων σχεδίων των αστόργων αδελφών μελών σταφιδοπαραγωγής Αιγίου, Πατρών και Κορίνθου.

Αξιοί την εξασφάλισιν τουλάχιστον δραχμών 3.500 κατά χιλιόλιτρον από της αρχής του σταφιδικού έτους, παρακράτημα δε 50%. Απάλειψιν εκ του σταφιδικού νομοσχεδίου του άρθρου του ομιλούντος περί απαλλαγής φυτειών υψηλών εδαφών.

Εν περιπτώσει μη αποδοχής των δικαίων αιτημάτων μας αξιούμεν: Αμεσον παραίτησιν αντιπροσώπων σταφιδοπαραγωγής εκ της διοικήσεως του ΑΣΟ καθώς και των βουλευτών και γερουσιαστών Ηλείας, όπως από κοινού καθορίσωμεν τας περαιτέρω ενεργείας μας.

Επιτροπή συλλαλητηρίου: Βρ. Μιχόπουλος, Ι. Κωστόπουλος, Κ. Δημακόπουλος, Γ. Αργυράκης, Γ. Γαργαλιάνος, Διον. Φιλιππίδης, Α. Αντωνόπουλος”.

Την ανάγνωσιν του ψηφίσματος το πλήθος εδέχθη με ζητοκραυγάς.

Εις το σημείον αυτό από του εξώστου του Γεωργικού Επιμελητηρίου ενεφανίσθη ο πρόεδρος του Γεωργικού Επιμελητηρίου κ. Λ. Μερκούρης ο οποίος είπε ότι το Γεωργικόν Επιμελητήριον παρακολουθεί από της πρώτης ημέρας την δημιουργηθείσαν κατάστασιν, επιχείρησε να αναγνώσῃ ψήφισμα διαμαρτυρίας προς την Κυβέρνησιν.

Το πλήθος όμως δεν εφαινετο διατεθειμένον να ακούσῃ την ανάγνωσιν του ψηφίσματος. Πλιν μετά παρέλευσιν αρκετῆς ὥς και εν μέσω θορύβου ο κ. Μερκούρης ανέγνωσε το κάτωθι ψήφισμα αποσταλέν προς την Κυβέρνησιν και λοιπούς αρμοδίους:

“Λαός Πύργου περικύρων συνελθὼν ογκωδέστατον συλλαλητήριον ἐπὶ κινδύνῳ επικρατήσεως ἀπόψεων υποτιμητῶν μεγαλεμπόρων Πατρῶν πλιττουσῶν ἄμεσα συμφέροντα παραγωγῆς 200 εκατομμυρίων διαμαρτύρεται ἐντόνως και ἀξιοί ἀπὸ την σεβαστὴν Κυβέρνησιν ἀναγνωρίσει δικαίας ἀπόψεις του κανονίζουσα μέτρα νέας εσοδείας ὡς κάτωθι:

Ἀμεσος ἀγορά παντός προσφερομένου ποσοῦ ἐλάχιστον ὄριον 3.500 δραχμαί. Καθορισμὸν παρακρατήματος 50 τοις εκατόν.

Περιορισμὸς ἐξόδων εξαγωγῆς ὑπὸ μορφῆν εἰσφοράς εἰς 450 δραχμάς.

Προς ἐξουδετέρωσιν ἀντιδράσεων Ἐθνικῆς Τραπεζῆς και ἐνίσχυσιν εἰσοδημάτων ἈΣΟ αὐξῆσιν φορολογίας οἰνοπνεύματος κατὰ δραχμῆς 450 κατὰ κοῖλον.

Προς ἀποφυγὴν κινδύνου πτώσεων τιμῶν δελτίων παρακρατήσεως κατὰ τὰς ἀρχὰς φορτώσεως να καθορισθῆ ἡ υποχρέωσις της καταβολῆς εἰς το Τελεωνεῖον δελτίων χωρὶς να χορηγηθῆ ἄδεια καταθέσεως ἐγγυητικῶν ἐπιστολῶν.

Ἐξορκίζει ὑπουργὸν Στεφανόπουλον και βουλευτάς Ἡλείας παρακολουθήσῃσι ἀξιώσεις

λαοῦ ἐπιμένοντες πραγματοποιήσῃσι τούτων ἄλλως ἐντέλλεται ὅπως εἰς ἐνδειξὴν διαμαρτυρίας παραιτηθῶσι ἀξιώματος”.

Μετά την ἀνάγνωσιν του ἐν λόγῳ ψηφίσματος ο κ. Γ. Αργυράκης ἐμφανισθεὶς ἐκ νέου εἰς τον ἐξώστην του “Πανελληνίου” ἐτόνισεν ὅτι πρέπει να παταχθῶν οἱ ἐκμεταλλευτῆς της σταφιδοπαραγωγῆς.

Ἀκολουθῶς το πλήθος με ἐπικεφαλῆς την ἐπιτροπὴν κατευθύνθη εἰς την Νομαρχίαν ἐνθε μετέβη ο Νομαρχὸν Διευθυντῆς κ. Μπιτσιώκος προς τον ὁποῖον και παρουσιάσθη ἡ ἐπιτροπὴ ἐπιδώσασα εἰς αὐτόν το ἐκδοθέν ψήφισμα.

Ἐν τῷ μεταξύ το πλήθος κάτωθι της Νομαρχίας ἀνέμενε την διαβίβασιν του ψηφίσματος εἰς την Κυβέρνησιν και την λήψιν σχετικῆς ἀπαντήσεως ἀρνούμενον να διαλυθῆ. Ο κ. Μπιτσιώκος ἐμφανισθεὶς ἀπὸ του ἐξώστου ἐδήλωσεν ὅτι θα διαβίβασῃ ψήφισμα εἰς την Κυβέρνησιν, οἰαδήποτε δε και ἀν ληφθῆ ἀπάντησις θα καλέσῃ ἀμέσως την ἐπιτροπὴν και θα ἀνακοινώσῃ ταύτην.

Μεθ’ οἱ συγκεντρωθέντες κατευθύνθησαν εἰς το Τηλεγραφεῖον, ὅπου ο κ. Μιχόπουλος ἀπέστειλε δεύτερον παρόμοιον ψήφισμα προς την Κυβέρνησιν και τον ἈΣΟ. Το πλήθος παρέμεινεν ἐπὶ πολλὴν ὥραν κάτωθι του Τηλεγραφείου, μὴ ἔχον διάθεσιν να διαλυθῆ. Εἰς την ἐπικρατήσασα τάξιν συνέτεινε και ἡ εὐγενῆς στάσις των ἀρχῶν και ἀστυνομικῶν ὀργάνων.

Τὴν νύκτα ο κ. Βρεττός Μιχόπουλος ἐπεκοινωνήσῃ τηλεφωνικῶς μετὰ των ἐκπροσώπων της Ἡλείας ἐκ της συνδιαλέξεως μετ’ αὐτῶν ἀπεκόμισε την ἐντύπωσιν ὅτι αἱ ἀξιώσεις των σταφιδοπαραγωγῶν Ἡλείας δεν ἱκανοποιούνται. Κατόπιν τούτου ο σταφιδικὸς πληθυσμὸς διατελεῖ ἐν ἐπιφυλακῇ ο δε ἀναβρασμὸς συνεχίζεται ἐντατικῶς”.

ΑΝΑΒΡΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΜΑΛΙΑΔΑ

Στην Ἀμαλιάδα συνεχίζει να ἐπικρατεῖ ἀναβρασμὸς και ο νομαρχεῦον σπεύδει να καθυστερήσῃ τους ἐξεγερμένους που ἀπειλοῦν με “ἐπανάστασιν”:

“Ὁ ἴδιος ἀναβρασμὸς, ἡ ἴδια ὕψωσις των

πνευμάτων εξακολουθεί μεταξύ του κτηματικού κόσμου και ολοκλήρου του λαού της πόλεώς μας και των περιχώρων. Είνε αποφασισμένος ο κόσμος αυτήν την φοράν να μη υποχωρήσει προ ουδενός, προ ουδεμιάς υποσχέσεως, αλλά θα επιβάλει τα δίκαιά του έστω και με την βίαν. Δεν είνε δυνατόν να αφήνουν τον ιδρώτα των, τους κόπους των να πηγαίνουν χαμένοι και να πεινούν και να γυμνιτεύουν διά να καλοπερνούν και να πλουτίζουν εις βάρος των άλλοι επιτήδειοι.

Την δικαιοτάτην έξαψιν του κόσμου σαφώς μπορεί να εννοήση κανείς εάν εις την απάντησιν η οποία εδόθη εις τον νομαρχούντα κ. Μπιτσικώκον, ο οποίος αφίκετο σήμερον την πρωΐαν εις την πόλιν μας διά να συχάση τα πνεύματα, βεβαιών εκ μέρους του προεδρεύοντος της κυβερνήσεως κ. Κονδύλη ότι αι αποφάσεις αίτινες θα ληφθούν δεν ημπορεί παρά να είνε συμφέρουσαι διά τον σταφιδικόν κόσμον. Ο μ. Μπιτσικώκος αφίκετο την πρωΐαν καθ' ην ώραν μαινόμενος ο λαός της πόλεώς μας διά την αναβολήν των αποφάσεων, είχαν αρχίσει οι κώδωνες των εκκλησιών και οι συγκεντρώσεις του πλήθους με πνεύματα πάρα πολύ εξημμένα κατά παντός αντενεργούντος. Ο κ. Μπιτσικώκος καθυσύχασε τον κόσμον ειπών ότι πρέπει να περιμένωμεν το αποτέλεσμα και τας τελικάς αποφάσεις εφ' όσον όλα τα μέσα και αι προσπάθειαι έχουν καταβληθή διά την επικράτησιν των δικαίων μας απόψεων.

Ο λαός του απήντησε ότι είνε διατεθειμένος να προβή εις επαναστατικές εκδηλώσεις εις περίπτωσιν μη επικρατήσεως των απόψεων των Ηλείων παραγωγών. Ο κ. Νικολόπουλος ως πρόεδρος της επιτροπής συλλαλητηρίου, εξέφρασε την αγανάκτησιν πλέον του κόσμου ο οποίος είναι έτοιμος να εκραγή εις επαναστασιν απεκδυόμενος πάσης ευθύνης δια μίαν τοιαύτην τροπήν των πραγμάτων, διά την οποίαν είνε βέβαιος πως θα γίνη αν δεν είνε οι αποφάσεις του ΑΣΟ οίαι τας περιμένει ο λαός της Ηλείας.

Το μπουκόταρισμα των εμπόρων μας κατά των Πατρινών εμπόρων εξηκολούθησε και σή-

μερον και θα εξακολουθήση έως ότου δοθή η λύσις του πράγματος»⁽⁴²⁾.

«ΔΙΠΛΟ» ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΑ ΚΡΕΣΤΑΙΝΑ

Στα Κρέσταινα συγκροτείται το πρωί μεγάλο συλλαλητήριο, στο οποίο κατά την ανταπόκριση στην εφημερίδα “Πατρίς” παίρνουν μέρος 5.000 άνθρωποι: «Σήμερον περί ώραν 10ην πρωινήν όλως αυθορμήτως συνεκροτήθη εν τη πόλει μας πάνδημον συλλαλητήριο εις ένδειξιν αγανακτήσεως των σταφιδοπαραγωγών μας εναντίον των υπονομευτών του προϊόντος.

Από όλα τα σημεία της πόλεώς μας ενεφανίζοντο μάζαι παραγωγών μας, προπορευομένων μαύρων σημαίων εν ταις οποίαις ανεγράφοντο δύο λέξεις “Ζωή ή Θάνατος”. Ο συγκεντρωθείς όγκος υπερέβαινε τους πεντακισχιλίους παραγωγούς μη εξαιρουμένων των γυναικοπαίδων, των οποίων η κορυφωμένη απελπισία εξεδηλούτο δι' ακαταπαύστων γοερών κραυγών, πεινάμε, προς Θεού τη σταφίδα μας, τη ζωή μας.

Ευθύς αμέσως ο εμπορικός μας κόσμος εις ένδειξιν συμμετοχής εις τα δίκαια αιτήματα της ανθρωπίνης μάζης, πρωτοφανούς εις όγκον, έκλεισαν τα καταστήματα και οι κώδωνες των εκκλησιών ηκούν πενθίμως.

Το σπαραξικάρδιον εκείνο φαινόμενον και η αυθόρμητος εκδήλωσις απογοητεύσεως του αθλητού της υπαίθρου ουδένα άφισε ασυγκίνητον, δεδομένου ότι σήμερον εξαρτάται η Ζωή ή ο Θάνατος της σταφιδοπαραγωγής και ένα βαθύ σκοτάδι κυριεύει την ψυχή τους!

Ενεκεν τούτων οι αρμόδιοι πρέπει να πατάξουν τας συντριπτικάς ενεργείας των υπονομευτών των μόχθων του σταφιδικού μας πληθυσμού και καταβληθή αμέσως κάθε προσπάθεια δυναμένη να συγκρατήση αυτούς από ενδεχομένας ανατρεπτικάς κινήσεις.

Η αγωνία και η κατήφεια των αδικουμένων παραγωγών μας επιτείνεται συνεχώς ένεκεν ελλείψεως ειδήσεων επί της πορείας των εν Αθήναις αντιπροσώπων του.

Το πλήθος σούχως διελύθη και άπαντα τα σωματεία της πόλεώς μας διά τηλεγραφημάτων

των προς τους αρμοδίους αξιούν τον άμεσον διακανονισμόν επ' αγαθώ της δεινοπαθούσης σταφιδοπαραγωγής».

Η αγανάκτηση είναι μεγάλη και το απόγευμα της ίδιας ημέρας συγκροτείται στα Κρέσταινα και δεύτερο συλλαλητήριο:

«Σήμερον περί 5ην απογευματινήν συνεκροτήθη δεύτερον πάνδημον συλλαλητήριο εν τη πόλει μας πρωτοφανές εις όγκον και αγανάκτισιν εναντίον υπονομευτών σταφιδοπαραγωγής. Οι κώδωνες των εκκλησιών των περίξ χωρίων της πόλεως μας ήχουν πενθίμως εις ένδειξιν διαμαρτυρίας. Το θέαμα ήτο αφαντάστως φρικιαστικόν εις συγκίνησιν και εκ του ηγανακτισμένου πλήθους ηκούοντο συγκινητικά φωνάί γυναικοπαίδων “Ζωή ή Θάνατος, Πεινάμε!!!”. Εις μαύρας δε σημαίας εγράφετο: “Η καθορισμός τιμής παρακρατήματος εις 3.500 κατά χιλιόλιτρον ή ζητούμεν άμεσον παραίτησιν βουλευτών”.

Κατά την διάρκειαν του συλλαλητηρίου ο χώρος εδονείτο υπό σπαρακτικών φωνών. Τα καταστήματα από πρωίας και καθ' όλην την ημέραν παρέμειναν κλειστά εις ένδειξιν συμμετοχής εις το πένθος. Κατά το συλλαλητήριο εγένετο δεκτόν το κάτωθι ψήφισμα:

“Λαός Κρεσταινων και περιχώρων συνελθών εν πανδήμω συλλαλητηρίω ίνα διαμαρτυρηθεί εντονώτατα κατά των σκοτιών ενεργειών υποτιμητών σταφίδος ψηφίζει: Παρακαλεί σεβαστήν κυβέρνησιν ενισχύση δεινώς δοκιμαζομένουσ λόγω θεομηνειών και εφετεινής μικράς παραγωγής διά προσδιορισμού ορίου άνω των 3.500 κατά χιλιόλιτρον προς αποφυγήν ανωμαλιών λόγω του προβάλλοντος απειλητικώς φάσματος πείνης. Εν εναντία περιπτώσει αξιούσ παραίτησιν βουλευτών και αντιπροσώπων παραγωγής σταφιδοργανώσεως, εκλέγει επιτροπήν εκ των κ.κ. Πρίνου, Τσαούση, Λεπέτσου ήν εξουσιοδοτεί διά την επίδοσιν του παρόντος”.

Ακολουθεί νέο τηλεγράφημα σωματείων της περιοχής Κρεσταινων και επαρχίας Ολυμπίας:

«Απας επαγγελματικός και βιοτεχνικός κόσμος Κρεσταινων και επαρχίας ολοκλήρου διατελών εν εξεγέρσει τάσσεται αλληλέγγυος αδελφούς

σταφιδοπαραγωγούς αποδοκιμάζων μετ' αγανακτήσεως στάσιν υποτιμητών κερδοσκοπών Πατρών, προπωλητών πολυτίμου προϊόντος και αξιούσ ελάχιστον όριον εξαγοράς πλεονασμάτων δρχ. 3.500. Πάσα αντίθετος απόφασις εγκυμονεί απροβλέπτους κινδύνους.

Ομοσπονδία Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ολυμπίας Παν. Χαραλαμπόπουλος, Εμπορικός Σύλλογος Κρεσταινων Γεωργ. Αγγελόπουλος, Εισαγωγικός Σύλλογος Κρεσταινων Θεοδ. Μιχαλόπουλος, Σωματείον Εμποροραπτών Δημ. Καούκης, Επαγγελματικός και Βιοτεχνικός Σύνδεσμος Κρεσταινων Αριστ. Αλέρτας, Σωματείον Υποδηματοποιών Κ. Ματζαράκης, Σωματείον Κρεπωλών Γεωρ. Παναγόπουλος, Σύλλογος Αυτοκινητιστών Ιω. Παναζόπουλος, Σωματείον Ξυλουργών Νικ. Παναγόπουλος».

Τηλεγράφημα στέλνουν και οι πρόεδροι Κρεσταινων και άλλων Κοινοτήτων:

«Απεκδυόμεθα πάσης ευθύνης αν επικρατήσουν απόψεις υποτιμητών σταφίδος, δεδομένου ότι προς ανακούφισιν σιτοπαραγωγών επιβαρύνεται το ψωμί του λαού.

Πρόεδροι Κοινοτήτων Κρεσταινων Λεπέτσος, Μακρυσίων Τσαούσης, Βρύνης Παναγόπουλος».

1.000 ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΣΤΟ ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟ

Μεγάλο συλλαλητήριο γίνεται στο Βαρθολομίο, όπου οι πληροφορίες μιλούν για συμμετοχή 1.000 ανθρώπων:

«Ο λαός Βαρθολομίου και περιχώρων παρακολουθών αγρύπνως την εξέλιξιν της σταφιδικής καταστάσεως και μόλις λαβών γνώσιν της δυσαρέστου τροπής ήτις δίδεται με την επικράτησιν των αξιώσεων των υποτιμητών και με την άφιξιν των πρωινών εφημερίδων εκινήθη αυθορμήτως εις ένα μεγαλειώδη παλλαϊκόν συναγερμόν και περί την 10ην π. μ. αφιχθέντων πολλών αντιπροσώπων εκ των γειτονικών κοινοτήτων, προέβη εις την συγκρότησιν πανδήμου και θορυβώδους συλλαλητηρίου, ίνα διά του τρόπου τούτου εκδηλώσιν την ζωηράν αγανάκτισιν ήτις τον συνέχει διά

την αντίδραση των υπονομευτών της ευημερίας του και διαδηλώσει την αλληλεγγύη του προς τον λοιπόν αγωνιόντα λαόν Ηλείας και Μεσσηνίας. Το πλήθος αφ' ου έκλεισαν άπαντα ανεξαιρέτως τα καταστήματα Βαρθολομίου, συνεκεντρώθη έξωθι του Κοινοτικού Καταστήματος, ένθα υπό τας αράς και αποδοκιμασίας του λαού κατά των υπονομευτών την μοναδικήν εφέτος εμφανιζομένην ευκαιρίαν ν' ανορθώση τα οικονομικά του και να βελτιώση την τύχην του, ανεγνώσθη και επεξηγήθη παρά των κ.κ. Μ. Δ. Βασιλάκη και Π. Σπεντζάρη, το κάτωθι ψήφισμα, όπερ εγένετο δεκτόν διά βοής και είτα όλη εκείνη η πρωτοφανής διά τα χρονικά του Βαρθολομίου ανθρωποπλημμύρα ήτις έφθανε τους χιλίους, μετέβη εις το Αστυνομικόν Κατάστημα και Τηλεγραφείον, όπου, απόντος του προϊσταμένου διεβιβάσθη τούτο μετά δυσχερείας, ήτις προέκάλεσε τας ευλόγους διαμαρτυρίας του αναμένοντος λαού και της επιτροπής:

"Σύμπαρ λαός Βαρθολομίου και γειτονικών κοινοτήτων Δυτικής Μουτρουντίας, συνελθών εις πάνδημον συλλαλητήριον ψηφίζει: Επιμένει ανενδότως καθορισμόν τιμής πλεονασμάτων 3.600 με άμεσον εξαγοράν εφ' όσον είναι γνωστόν έγιναν προπωλήσεις υψηλάς τιμάς. Τυχόν επικράτησις απόψεων υποτιμητών συνεπιφέρει παντελή αδυναμίαν μας προς πληρωμήν χρεών. Συχαίρομεν αντιπροσώπους λαού Ηλείας-Μεσσηνίας διά σθεναρόν αγώνα των και τασόμεθα παρά το πλευρόν των έτοιμοί πάσαν θυσίαν.

Η επιτροπή συλλαλητηρίου: Γρηγορόπουλος, Καλμπούρος, Κοκκώνης, Σπεντζάρης, Μουρτζίνης, Αντωνόπουλος, Πετρόπουλος, Ψυχογιός, Χαραλαμπόπουλος, Βόσσος, Βασιλάκης, Παπαχριστόπουλος, Μπτάκης, Σκιαδαρέσης, Στεργιόπουλος, Ιατρός, Σπεντζάρης, Ζαρογιάννης, Μακρής, Ηλιόπουλος, Κατραχούρας, Τεμπονέρας, Παναγιωτόπουλος, Χρυσανθόπουλος".

Επίσης ενεκρίθη και απεστάλη προς τον τοπικόν Τύπον το κάτωθι χαιρετιστήριο τηλεγράφημα προς το λαόν της Μεσσηνίας:

"Απευθύνομεν εγκάρδιον χαιρετισμόν αδελφόν

λαόν Μεσσηνίας, αγωνιζόμενον επί ιδίων επάλξεων ευγενή και τίμιον αγώνα ζωής ή θανάτου σταφιδοπαραγωγής".

Το αυτοκίνητο της γραμμής μοιράζει τις προκηρύξεις και με κωδωνοκρουσίες ξεσηκώνονται στον Πλάτανο που απειλούν να κατέβουν με τα όπλα στο συλλαλητήριο του Πύργου:

«Την 1 μ. μ. σήμερον αυτοκίνητον της γραμμής Δίβρης διερχόμενον εκ Πλατάνου διένειμε προκήρυξιν του κ. Βρεττού Μιχοπούλου προέδρου της οργανωτικής επιτροπής, δι' ης καλεί τους σταφιδοπαραγωγούς όπως την 6ην μ. μ. ευρίσκονται εις Πύργον.

Την προκήρυξιν ταύτην αντιληφθέντες οι σταφιδοπαραγωγοί έσπευσαν άμέσως την μεσημβρίαν ώραν να κτυπούν άπαντας τους κώδωνας της κωμοπόλεώς μας καλούντες τους παραγωγούς εις συγκέντρωσιν. Ολίγον αργότερον εκ των κωδωνοκρουσιών συνεκεντρώθησαν εις την αγοράν μας άνω των 800 ατόμων, έτοιμων να κατέλθωσι εις Πύργον.

Ο συναγερμός εξεδηλώθη εις οξύτατον σημείον, πολλών ζητούντων να κατέλθωσι εις Πύργον με όπλα και εκδηλώσωσι προς την κυβέρνησιν την αγανάκτησίν των διά την επικράτησιν των απόψεων των υποτιμητών Πατρών κ.λπ. Τα καταστήματα έκλεισαν άμέσως και οι επαγγελματίαι ετάχθησαν παρά το πλευρόν των σταφιδοπαραγωγών».

Οι αντιπρόσωποι του Εργατικού Κέντρου Πύργου συνέρχονται σε έκτακτη συνέλευση και εκφράζουν συμπάρασταση στους σταφιδοπαραγωγούς:

«Συνελθόντες εκτάκτως οι εκτελεστικοί αντιπρόσωποι του Εργατικού Κέντρου Πύργου κατόπιν προσκλήσεως της διοικήσεως, κατέληξαν εις την απόφασιν να ταχθούν αλληλέγγυοι οι εργάται της δυνάμεώς μας με τους σταφιδοπαραγωγούς της περιφερείας μας, καθότι τα αιτήματά των είναι δίκαια δεδομένου ότι αι συνεχείς καταστροφάι επέφεραν την δυστυχίαν εις ολόκληρον την περιφέρειάν μας. Άλλως τε να ληφθεί υπ' όψιν ότι το παν, κάθε οικονομική κίνησις εξαρτάται απ' τη σταφίδα το μοναδικόν μας προϊόν. Διά τούτο δηλώνομεν εις τους

αδελφούς μας σταφιδοπαραγωγούς να εξακολουθήσουν τον δίκαιον αγώνα των και ολόκληρος ο εργατικός κόσμος της δυνάμεώς μας διατελεί εν επιφυλακή τασσόμενος παρά το πλευρόν των.

Εντολή εκτελεστικών ο πρόεδρος Ιω. Καψάσκης, ο γραμματέας Θ. Γ. Θεοδωρόπουλος»⁽⁴³⁾.

ΠΡΟΣ ΕΝΟΠΛΑ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑ

Στη Μεσσηνία υπάρχει αναταραχή, φημολογούνται παραιτήσεις βουλευτών και γερουσιαστών και σύμφωνα με το “Θάρρος” οι παραγωγοί είναι έτοιμοι για να κατέβουν σε ένοπλα συλλαλητήρια:

“Εξ όλων των σταφιδοφόρων κέντρων της Μεσσηνίας και της Ηλείας αποστέλλεται σωρεία τηλεγραφημάτων προς την Κυβέρνηση και τον ΑΣΟ διά των οποίων ζητείται καθορισμός τιμής ανωτέρας των 3.500 διά να δυνηθή ο σταφιδοπαραγωγικός κόσμος ν’ αντεπεξέλθη εις τας υποχρεώσεις του. Οι σταφιδοπαραγωγοί τονίζουν ότι εις την περίπτωση καθ’ ην δεν λυθή υπό της κυβερνήσεως συμφώνως προς τας δικαιοτάτας απόψεις των το ζήτημα του καθορισμού της τιμής εξαγοράς των πλεονασμάτων, είναι αποφασισμένοι να οργανώσουν και ένοπλα συλλαλητήρια διαμαρτυρίας και πορείας προς τας πόλεις διά πενήθμων σημαιών και λαβάρων. Τόση είναι η αγανάκτησις των σταφιδοπαραγωγών εναντίον της κυβερνήσεως εξ αφορμής της εκκρεμότητος της λήψεως αποφάσεως υπό του ΑΣΟ και επί τη προύψει καθορισμού τιμής εξαγοράς κάτω των 3.000, ώστε δεν αποκρύπτουν ούτοι ότι εν ανάγκη θα καταφύγουν και εις βίαια μέσα διά να επιτύχουν την ικανοποίησιν των αιτημάτων των εφ’ όσον εξ αυτής εξαρτούν την εξασφάλισιν του άρτου των οικογενειών των [...] Γεγονός είναι εν πάση περιπτώσει, ότι, εις περίπτωσιν καθ’ ην η κυβέρνησις ήθελεν συμερισηθή τας απόψεις των παραγωγών ανωτέρων ποιότητων, όπερ θεωρείται μάλλον πιθανόν, θα ευρεθώμεν προ σοβαρωτάτων γεγονότων, των οποίων η έκτασις δεν είναι δυνατόν από τούδε να καθο-

ρισθή, καθ’ όσον οι σταφιδοπαραγωγοί των κατωτέρων ποιότητων Μεσσηνίας και Ηλείας, θα αποδυθούν εις σκληρόν αγώνα κατά της κυβερνήσεως. Εν τη περιπτώσει ταύτη οι σταφιδοπαραγωγοί θα αξιώσουν από την κυβέρνησιν όπως παραιτηθή διά να αναλάβη την αρχήν άλλη με την ρητήν εντολήν όπως προβή εις την εκκαθάρισιν και ανασυγκρότησιν του Αυτονόμου Σταφιδικού Οργανισμού, ο οποίος κατά κοινήν ομολογίαν απέτυχεν οικτρώς εις την σταφιδικήν πολιτικήν του καταντήσας κομματικών όργανον της κυβερνήσεως και κατασπαταλήσας το τίμιον χρήμα των σταφιδοπαραγωγών εις αδικαιολογήτους δαπάνας προς ικανοποίησιν ωρισμένων κομματικών φίλων της κυβερνήσεως”⁽⁴⁴⁾.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΚΚΕ ΓΙΑ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ Η ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ

Το ΚΚΕ παρεμβαίνει μέσα από το “Ριζοπάστη” σε μια προσπάθεια να σταματήσει η αντιπαράθεση των φτωχών παραγωγών διαφορετικών περιφερειών, να ενωθούν και να ζητήσουν την ικανοποίηση σειράς αιτημάτων: “Οι σταφιδοπαραγωγοί στην Πελοπόννησο σηκώθηκαν στο πόδι και προετοιμάζουν συλλαλητήρια ένοπλα. Οι πλούσιοι σταφιδοκτηματίες της Αιγιαλείας, σε συνεργασία με τους καρχαρίες σταφιδεμπόρους των Πατρών, προσπαθούν να διαιρέσουν τους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς σε δύο παρατάξεις και να ξεσηκώσουν τη μια ενάντια στην άλλη.

Συγκεκριμένα όπως γράψαμε πριν 2-3 ημέρες, έριξαν το σύνθημα του χωρισμού των σταφιδοπαραγωγών σε δύο αντίπαλες παρατάξεις, τους παραγωγούς της πρώτης κατηγορίας των “ευγενών” ποιότητων και στους παραγωγούς της κατώτερης ποιότητας.

Την πρώτη καλλιεργούν οι παραγωγοί Αιγιαλείας-Κορίνθου-Πατρών, τη δεύτερη οι παραγωγοί Μεσσηνίας-Ηλείας. Ο Σαγιάς, υφυπουργός του Πολιτικού Γραφείου, με τους Λοβέρδο, Χέλμη και Πεσμαζόγλου υποστηρίζει τους πρώτους, οι άλλοι υπουργοί, Στεφανόπουλος και Ράλλης, Γενικός Διοικητής Μακε-

παρά τις επιφανειακές αντιθέσεις, οι φτωχοί και μεσαίοι σταφιδοπαραγωγόι και των δύο ποιοτήτων, κατώτερης και ανώτερης, περισσότερο από κάθε άλλη φορά δεν πρέπει να παρασυρθούν από τους πλούσιους χτηματίες, “ευγενείς” είτε όχι. Κοινό εχθρό έχουν μονάχα τους μεγαλοσταφιδοκτηματίες και καρχαρίες σταφιδεμπόρους καταχραστής και στην Αιγιάλεια-Πάτρα, αλλά και Μεσσηνία-Ηλεία. Το σύνθημά τους πρέπει να είναι: Τα βάρη της σταφιδικής κρίσης πρέπει να πέσουν στους πλούσιους χτηματίες, στους σταφιδεμπόρους και το κράτος τους.

Ας απαιτήσουν:

- Να δοθούν οικονομικές ενισχύσεις δίκως επιστροφή στους καταστραμμένους από την κρίση σταφιδοπαραγωγούς από τα πολεμικά κονδύλια.

- Κατάργηση του ΑΣΟ, κατάργηση του παρακρατήματος, ελεύθερη πούληση της σταφίδας.

- Κατάργηση κάθε κρατικού, κοινοτικού και εξαγωγικού φόρου πάνω σ’ αυτή.

- Σβήσιμο των χρεών.

- Κατάργηση των δασμών και φόρων στο ψωμί και τα είδη πρώτης ανάγκης.

- Ατοκες κρατικές πιστώσεις, μακροπρόθεσμες στους φτωχούς σταφιδοπαραγωγούς.

- Κάτω από 50 χιλιάδες δραχμές εισόδημα να φορολογείται κανένας εργαζόμενος σταφιδοπαραγωγός.

- Δωρεάν σταφιδόπανα και τσιβιέρες στους φτωχούς.

- Βαρειά προοδευτική φορολογία των πλούσιων σταφιδοκτηματιών και σταφιδεμπόρων.

- Αυτά τα συνθήματα εξυπηρετούν τους φτωχούς και μεσαίους σταφιδοπαραγωγούς και των δύο ποιοτήτων.

Γι’ αυτά πρέπει να κατέβουν στα συλλαλητήριά τους βγάζοντας επικεφαλής επιτροπές αγώνος⁽⁴⁵⁾.

ΠΡΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΝ ΜΕΣΩ ΑΝΤΙΘΕΣΕΩΝ Ο ΑΣΟ

Για μια ακόμη φορά ο ΑΣΟ αποτυγχάνει να αποφασίσει καθώς υπάρχουν διαφωνίες και

με τον κυβερνητικό επίτροπο, με αποτέλεσμα η λήψη τελικών αποφάσεων να παραπεμφθεί στην κυβέρνηση: “Αργά την 1.45 μετά μεσονύκτιον έληξεν η σύσκεψις των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του ΑΣΟ. Προηγήθη της λήξεως της συσκέψεως διεξοδική συζήτησις μεταξύ των εκπροσώπων των διαφόρων περιφερειών χωρίς όμως να επέλθη προσέγγισις των διισταμένων απόψεων. Αμα τη λήξει της συσκέψεως ανακοινώθη προς τους αναμένοντες δημοσιογράφους ότι η λήψις αποφάσεων εκ μέρους του διοικητικού συμβουλίου του ΑΣΟ εμταιώθη λόγω της διαφωνίας του Κυβερνητικού Επιτρόπου και ότι η λήψις αποφάσεων επί των μέτρων διά την νέαν εσοδείαν, συμφώνως τω άρθρω 24 του νόμου 6029 ανατίθεται εις τον αρμόδιον υπουργόν κ. Στεφανόπουλον.

Κατόπιν της αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου αναμένεται ότι από σήμερον θα διεξαχθούν νέαι διαπραγματεύσεις και θα λάβουν χώραν νέαι συσκέψεις των ενδιαφερομένων διά την μείωσιν της τιμής του σταφιδικού παρακρατήματος.

Επίσης συσκέψεις θα λάβουν χώραν μεταξύ των εκπροσώπων των κατωτέρων ποιοτήτων οι οποίοι επιμένουν εις την τιμήν των 3.200 δραχμών. Πάντως τονίζεται ότι ο κ. Στεφανόπουλος είναι αποφασισμένος να επιμείνει εις την παραίτησίν του (ήδη υπέβαλε ταύτην) εάν δεν γίνουν δεκταί αι απόψεις του. Ως εγκύρωσ πληροφορούμεθα πιθανώτερον φαίνεται ότι αποφάσεις θα ληφθούν μετά την επιστροφήν του κ. Πρωθυπουργού εις Αθήνας την προσεχή Δευτέραν, ίσως δε το όλον ζήτημα να αχθή ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου⁽⁴⁶⁾.

ΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΑΝΑΣΤΑΤΩΣΗ

Όμως οι πληροφορίες που γίνονται γνωστές σχετικά με το περιεχόμενο των διαφωνιών και τις προτάσεις προκαλούν γενική αναστάτωση.

Ο κυβερνητικός επίτροπος προτείνει 2.800 δραχμές το ενετικό χιλιόλιτρο, εκπρόσωποι των παραγωγών 3.000, η Εθνική Τράπεζα απειλεί ότι δεν θα χρηματοδοτήσει τον ΑΣΟ με

τιμή πάνω από 2.600, η Αγροτική υποστηρίζει την πρόταση των εκπροσώπων για να εισπράξει τα δάνειά της, οι βουλευτές Μεσσηνίας - Ηλείας και Αχαΐας - Κορινθίας απειλούν με παραιτήσεις ανάλογα με τις τελικές αποφάσεις και οι παραγωγοί των διαφόρων περιοχών οργανώνουν συλλαλητήρια:

«Από χθες το σταφιδικό ζήτημα, λόγω του μη εισέτι καθορισμού υπό του ΑΣΟ των οριστικών τιμών εξαγοράς των σταφιδικών πλεονασμάτων, εισήλθεν εις κρίσιμον σημείον εις τρόπον ώστε να μη αποκλείεται το ενδεχόμενον δημιουργίας σοβαρωτάτων γεγονότων και διαταράξεως ακόμη της τάξεως. Οι σταφιδοπαραγωγοί κατηγανακτισμένοι εναντίον της κυβερνήσεως διά την μετερχομένην υπ' αυτής μικροπολιτικήν με τον πολιτικόν σκοπόν να εξαπατήσιν τους παραγωγούς διά των γνωστών μεθόδων των "παραιτήσεων" και των απειλών τας οποίας εκτοξεύει εναντίον των σταφιδοπαραγωγών διά της Εθνικής Τραπέζης, περί της μη χρηματοδοτήσεως δήθεν υπ' αυτής του ΑΣΟ εις περίπτωσιν καθορισμού τιμής εξαγοράς πλεονασμάτων ανωτέρας των 2.600 είναι αποφασισμένοι να φθάσουν εις το έσχατον. Εξ όλων των σταφιδικών κέντρων της Μεσσηνίας καταφθάνουν εις τα γραφεία μας καθημερινώς απεγνωσμένα διαμαρτυρία εναντίον της ταιούτης τακτικής της κυβερνήσεως και των κοινοβουλευτικών μας αντιπροσώπων οι οποίοι εις το σταφιδικό ζήτημα επέδειξαν κλασικήν και εν πολλοίς ύποπτον αδράνεια. Οι σταφιδοπαραγωγοί, ανεξαρτήτως πολιτικών φρονιμάτων, ομιλούν πλέον απροκαλύπτως εναντίον της κυβερνήσεως η οποία παρά τας δοθείσας υποσχέσεις εις αυτούς δεν κατώρθωσεν εφέτος να δώσει ικανοποιητικές τιμάς εις το προϊόν των εκ του οποίου εξαρτάται η ζωή αυτών και των οικογενειών των.

Δέον να σημειωθεί ότι σύμπαρ ο σταφιδοπαραγωγικός κόσμος της Μεσσηνίας πληροφορηθείς την ληφθείσαν κατ' αρχήν υπό του συμβουλίου του ΑΣΟ διαφωνούντος μάλιστα του κυβερνητικού επιτρόπου κ. Θεοδοροπούλου, απόφασιν περί καθορισμού τιμής εξαγοράς

των σταφιδικών πλεονασμάτων της Μεσσηνίας 3.000 δραχμών κατά ενετικόν χιλιόλιτρον, ήρχισε ζωηροτάτην κίνησιν προς συγκρότησιν κατά τόπους συλλαλητηρίων εις τα οποία θα προβή εις αποδοκιμασίαν της κυβερνήσεως και των διοικούντων τον ΑΣΟ, αξιών τον καθορισμόν τιμής εξαγοράς τουλάχιστον 3.500. Ενταύθα πρέπει να προστεθή ότι διά της τιμής των 3.000, αφαιρουμένων των εξόδων δελτιοποιήσεως, δεν εξασφαλίζεται εις τους παραγωγούς παρά τιμή 7,50 δραχμών μόνον δι' εκάστην οκάν. Αλλά και η τιμή των 3.400 δραχμών – διά της οποίας εξασφαλίζεται τιμή κατ' οκάν 8,50 δραχμών – δεν ικανοποιεί απολύτως τους Μεσσηνίους σταφιδοπαραγωγούς, οι οποίοι ως γνωστόν υπέστησαν τεραστίας ζημίας εκ του τελευταίου καύσωνος κυμαινομένης μεταξύ 40-50% της όλης παραγωγής, χωρίς να λάβουν ουδεμίαν αποζημίωσιν.

Αλλά διά να κατανοηθή το δίκαιον της εξαγέρσεως των σταφιδοπαραγωγών και η τραγική της θέσεως των πρέπει να σημειωθεί τούτο: Οι σταφιδοπαραγωγοί εφέτος, πεισθέντες από τας επαγγελίας της κυβερνήσεως ότι θα εξοφάλλιζεν εις αυτούς ικανοποιητικές τιμάς, προέβησαν εις εντατικήν καλλιέργειαν επαυξήσαντες τα καλλιεργητικά των έξοδα και συνάψαντες νέα χρέη εις την Αγροτικήν Τράπεζαν, η οποία σήμερα, διαβλέπουσα ότι οι παραγωγοί λόγω των χαμηλών τιμών δεν θα δυνηθούν να εκπληρώσουν τας προς αυτήν υποχρεώσεις των, προβαίνει εις παντοίας κατασχέσεις περιουσιών των σταφιδοπαραγωγών. Και είναι πλέον πλείον φαινότερον ότι οι σταφιδοπαραγωγοί διά των σημερινών τιμών του προϊόντος των κινδυνεύουν να μη εξασφαλίσουν ουδ' αυτά τα καλλιεργητικά των έξοδα. Κατόπιν τούτου οι σταφιδοπαραγωγοί σκέπτονται σοβαρώς να ζητήσουν από την κυβέρνησιν ή την απόσβεσιν των χρεών των προς την Αγροτικήν και διαφόρους ιδιώτας ή την κήρυξιν δεκαετούς χρεωσασίου άνευ της καταβολής δόσεων έναντι των χρεών τους.

Κατά σχετικές πληροφορίας μας την Κυριακήν θα συγκροτηθούν εις Κυπαρισσίαν, Μελιγαλά,

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

Η ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΕΞΕΓΕΡΣΙΣ ΤΟΥ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΗΛΕΙΑΣ - ΟΛΥΜΠΙΑΣ - ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ
ΝΕΑ ΣΥΛΛΑΛΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΝΤΟΝΟΤΑ ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥΣ

Η έκτακτη σύσκεψη του σταφιδικού κόσμου, ως είναι φυσικό, την ελάττωσε τον σταφιδικό πληθυσμό με αποτέλεσμα την άποψη ότι σκοπός της εξαγωγής των σταφιδών προς την Κρήνη, την ΑΣΟ και λοιπούς εταίρους. Ομοσπονδία των σταφιδωτών της Ηλείας...

αλλάς έφραξε την όμοσπονδία σταφιδωτών Ηλείας, η οποία με την εξαγωγή των σταφιδών και ταχέως έφραξε την, καθώς χωριστά τμήματα παρακάτω και η γαλήνη ποσότητα της εξαγωγής σταφιδών έφραξε τον σταφιδικό πληθυσμό της Ηλείας...

από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη...

Ο σταφιδωτικός κόσμος, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη...

και, όπως έφυγε από τα χέρια του σταφιδωτικού κόσμου, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη...

γρήγορα καταργηθούν άμεσα με το πρώτο άρθρο του άρθρου 6. Ομοσπονδία των σταφιδωτών της Ηλείας...

Κατά την διάρκεια της συνελεύσεως, ομοσπονδία των σταφιδωτών της Ηλείας...

ΤΟ ΗΜΕΡΙΝΟΝ ΣΥΛΛΗΓΗΤΗΡΙΟΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

Με την παρουσία των σταφιδωτών της Ηλείας, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη...

ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ομοσπονδία των σταφιδωτών της Ηλείας, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη...

ΕΙΣ ΦΙΛΙΑΤΡΑ ΕΝΤΟΝΟΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Ομοσπονδία των σταφιδωτών της Ηλείας, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη...

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Ομοσπονδία των σταφιδωτών της Ηλείας, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη...

Ομοσπονδία των σταφιδωτών της Ηλείας, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη...

Ομοσπονδία των σταφιδωτών της Ηλείας, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη...

Ομοσπονδία των σταφιδωτών της Ηλείας, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη...

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΙΣ

Ομοσπονδία των σταφιδωτών της Ηλείας, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη...

Ομοσπονδία των σταφιδωτών της Ηλείας, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη...

Ομοσπονδία των σταφιδωτών της Ηλείας, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη, ο οποίος έλασε από τον Πάριον Α. Μουκέρη...

Πύλον και εις άλλα σταφιδικά κέντρα πάνδημα συλλαλητήρια εναντίον της κυβερνήσεως και του ΑΣΟ. Εις τα συλλαλητήρια οι σταφιδοπαγωγικοί να κατέλθουν με μαύρας σημαίας και λάβαρα, ενώ κατά την διάρκειαν αυτών οι κώδωνες των εκκλησιών θα ηχούν πένθημα»(47). Από την πλευρά της η «Σημαία» προσπαθεί να δικαιολογήσει τα πράγματα και να πείσει ότι με πολιτική δραστηριοποίηση μπορεί να φθάσει η τιμή τις 3.300 δραχμές το χιλιόλιτρο: «Αι καθορισθείσαι υπό του ΑΣΟ χθες τιμαί παρακρατήματος δεν ικανοποιούν τους στα-

φιδοπαγωγούς μας, των οποίων αι ανάγκαι φυσικά, δεν είναι δυνατόν κατ' αυτόν τον τρόπον να εκπληρωθούν πλήρως. Ως τόσο μας παρέχουν την βάσιμον ελπίδα ότι, μετά μίαν νέαν εξονυχιστικήν και ήρεμον συζήτησιν είναι δυνατόν να βελτιωθούν, δεδομένου ότι το έλλειμμα του ΑΣΟ σύμφωνα με τας επισήμους στατιστικάς πληροφορίας τας οποίας ήδη έχομεν υπ' όψει μας, ευκόλως δύναται να καλυφθή. Ηδη, τον παν εξαρτάται από την στάσιν των Μεσσηνίων βουλευτών και γερουσιαστών, από την στάσιν των αντιπροσώπων της παραγωγής

“Πατρίς” 26/8/1934

εις τον ΑΣΟ, από την στάση των σταφιδοπαραγωγών μας. Αν αυτοί επιδείξουν τον αρμόζοντα ζήλον, αν αυτοί κατορθώσουν να πείσουν τον αρμόδιον υπουργόν, ενώπιον του οποίου παρεπέμφθη το όλον ζήτημα, είμεθα βέβαιοι ότι η Μεσσηνία θα δυνηθή ν' απολαύση 300 μονάδας επί πλέον, ήτοι 3. 300 δι' έκαστον χιλιόλιτρον σταφίδος. Η τιμή αυτή, συγκρινομένη με την τιμήν των 2.800 είναι ασφαλώς προτιμότερα, αφού άλλως τε γνωστή τυγχάνει επί του ζητήματος τούτου άποψις των αντιπροσώπων των ευγενών ποιοτήτων. Θέλομεν να ελπίζωμεν ότι και την φοράν αυτήν, δεν θ' αμελήσουν οι αρμόδιοι να πράξουν το καθήκον των έναντι των σταφιδοπαραγωγών, οίτινες ανεπιφυλάκτως έχουν ήδη ταχθεί παρά το πλευρόν των».

Κυρίως όμως προσπαθεί να καλύψει τους αντιπροσώπους στον ΑΣΟ, ενώ από την “ταξινόμηση” που κάνει προκύπτει ότι οι σταφίδες κατά περιοχές κατατάσσονταν όχι μόνον σε “ευγενείς” και “κατώτερες” αλλά και “καλές”:

«Αι αποφάσεις ελήφθησαν διά ψήφων 12 έναντι 5. Οι αντιπρόσωποι της παραγωγής ενισχυθέντες και υπό των αντιπροσώπων καλών ποιοτήτων, οίτινες ομολογουμένως επέδειξαν στάσην αρίστην, υπεστήριξαν τας καθορισθείσας τιμάς, έχοντες υπ' όψιν των ότι η οικονομική δυναμικότης του ΑΣΟ δεν επέτρεπε τον καθορισμόν τιμής ανωτέρας της καθορισθείσας ήδη.

Πείσμονα άρνηση όμως αντέταξαν οι αντιπρόσωποι των ευγενών ποιοτήτων και ο κυβερνητικός επίτροπος προβάλλοντες το επιχείρημα ότι εν τωιαύτη περιπτώσει καθίσταται απολύτως αδύνατος η κάλυψις του ελλείμματος του ΑΣΟ.

Τότε ο κ. Στεφανόπουλος, εγερθείς εν θυμώ και αποτεινόμενος προς τον κυβερνητικόν επίτροπον, είπεν ότι, οι αριθμοί επί των οποίων ούτος στηρίζεται δεν είναι αληθείς, επίτηδες δε παρουσιάζονται εξογκωμένοι διά να δικαιολογηθή τυχόν απόφασις εις βάρος των Μεσσηνίων και Ηλείων σταφιδοπαραγωγών.

Επικολούθησε είτα ζωηροτάτη συζήτησις

μεταξύ των εν τω ΑΣΟ αντιπροσώπων της Μεσσηνίας και των άλλων των ευγενών ποιοτήτων, καθ' ήν ο κ. Ηλίας Μαρακάς ετόνισεν ότι οι αντιπρόσωποι της παραγωγής των κατωτέρων ποιοτήτων, χωρίς να θέλουν να ζήσουν εις βάρος των “ευγενών” και των καλών ποιοτήτων είναι υποχρεωμένοι να προασπίσουν με κάθε νόμιμον μέσον τα καταπατούμενα συμφέροντά των φθάνοντας ακόμη και μέχρι του σημείου ώστε να θεθούν επικεφαλής των εν δικαία εξεγέρσει διατελούντων σταφιδοπαραγωγών Μεσσηνίας και Ηλείας. Κατόπιν της απειλής αυτής, ως και της τιμιωτάτης στάσεως την οποία επέδειξεν ο αντιπρόσωπος του Εμποροβιομηχανικού Επιμελητηρίου Καλαμών κ. Ηλ. Κοντέας, απεφασίσθη διά ψήφων 12 κατά 5 όπως η τιμή του παρακρατήματος ορισθεί διά μεν την Μεσσηνίαν εις τας 3.000, διά τον Πύργον 3.100, διά τα Πάτρας 3.200 και διά το Αίγιον 3.300 δραχμάς»⁽⁴⁸⁾.

ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΣΑΛΔΑΡΗ ΑΠΟ ΤΟ... ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Ο “Ριζοσπάστης” αναφέρει ότι από το εξωτερικό που βρισκόταν έδωσε ο Τσαλδάρης οδηγίες στον κυβερνητικό επίτροπο για χαμηλές τιμές, κάτι που επιβεβαιώνεται και από άλλα δημοσιεύματα:

«Ο Τσαλδάρης από το Ράϊχανχαλ γνώστηκε ότι έστειλε οδηγίες για τη “λύση” του σταφιδικού στον κυβερνητικό επίτροπο Θεοδωρόπουλο. Στις οδηγίες αυτές δίνει εντολή σε περίπτωση που ήθελε ορισθεί τιμή ανώτερη των 2.800 για τα σταφιδικά πλεονάσματα να διαφωνήσει. Εξ αιτίας αυτού λοιπόν και ο Θεοδωρόπουλος διεφώνησε στη συνεδρίαση του συμβουλίου του ΑΣΟ, όπως αναφέρει το σχετικό ανακοινωθέν. Στην περίπτωση αυτή το ζήτημα θα πάει στην κρίση του υπουργού. Επειδή όμως ο Στεφανόπουλος είχε για τους γνωστούς λόγους υπέρ των υψηλών τιμών και για να μην αντιδράσει φανερά στην απόφαση του Τσαλδάρη θα υποβάλει την παραίτησή του. Αυτόν θα τον ακολουθήσουν κι' οι βουλευτές Ηλείας Μπούκουρης, Κρεστενίτης, Σιγαλός και Πολυζωγό-

πουλος, ο Γενικός Διοικητής Μακεδονίας Περ. Ράλλης, ο βουλευτής Μεσσηνίας Κριμπάς και ίσως και ο υπουργός Αεροπορίας Σχινάς»⁽⁴⁹⁾.

ΠΡΟΣ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑ

Μεταξύ των παραγωγών της Μεσσηνίας επικρατεί αγανάκτηση και ετοιμάζονται συλλαλητήρια: «Οι σταφιδοπαραγωγοί κινούνται δραστηρίως από του απογεύματος της χθες προς την κατεύθυνση της διοργανώσεως συλλαλητηρίων καθ' άπασαν την ύπαιθρον χώραν, με μοναδικόν αντικειμενικόν σκοπόν την αύξησιν ή την διατήρησιν τουλάχιστον της καθορισθείσης τιμής του παρακρατήματος.

Τα συλλαλητήρια αυτά διοργανούνται εντός της αύριον καθ' άπασαν την Μεσσηνίαν, θα είναι νομιμόφρονα και πάνδημα.

Κατά τας πληροφορίας μας, οι παραγωγοί του τέως Δήμου Θουρίας προπαρασκευάζουν δι' αύριον την πρωίαν πάνδημον συλλαλητήριον εις ένδειξιν διαμαρτυρίας διά τας ληφθείσας αποφάσεις και την εγερθείσαν διαφωνίαν εκ μέρους του κυβερνητικού επιτρόπου. Εις το συλλαλητήριον αυτό καταβάλλεται προσπάθεια υπό της Κτηματικής Ενώσεως Θουρίας, ο πρόεδρος της οποίας και θα τεθή επικεφαλής μαζί με άλλους Θουρίους σταφιδοκλήμονας όπως λάβουν μέρος και οι σταφιδοπαραγωγοί Μικρομάνης, Αριος και Σπερχογείας. Οίτονες εν τη περιπτώσει ταύτη θα προσέλθουν με μαύρας σημαίας. Ο πρόεδρος της Κτηματικής Ενώσεως Θουρίας, ομιλών χθες προς συντάκτην μας, είπεν ότι καταβάλλεται προσπάθεια υπό των σταφιδοπαραγωγών Θουρίας όπως αυτοί κατέλθουν εις Καλάμας το απόγευμα της Κυριακής με μαύρας σημαίας, ίνα διαδηλώσουν την θλίψιν την οποίαν σθάνθησαν εκ των ληφθεισών χθες αποφάσεων σχετικώς με το παρακράτημα.

Κατά τας αυτάς πληροφορίας μας, συλλαλητήρια διαμαρτυρίας εναντίον των ληφθεισών αποφάσεων και της καταβαλλομένης προσπάθειας προς τροποποίησιν αυτών, θα συγκροτηθούν αύριον εις την Μεσσηνήν, Μελιγαλά,

Ζευγολατιό, Διαβολίτσιον, Κυπαρισσίαν, Πύλον, Κορώνην, Βελίκα, Καρτερόλιον, Οικαλίαν, Πλατύ, Βαλύρα και γενικώς εις όλας τα σταφιδοφόρους Κοινοτήτας.

Κατά τα συλλαλητήρια αυτά θα συζητηθή μόνον το σταφιδικόν ζήτημα και συγκεκριμένως η χθεσινή απόφασις του ΑΣΟ, χωρίς να επιτραπή εις ουδένα απολύτως να ομιλήση περί άλλου τινός θέματος ή να εκμεταλλευτή την εξέγερσιν των σταφιδοπαραγωγών προς κομματικούς σκοπούς.

Η “Σημαία” στη δεύτερη έκδοση προσθέτει καινούργια στοιχεία για τις συνεννοήσεις μεταξύ των Μεσσηνίων σταφιδοπαραγωγών:

«Ο εκ των αντιπροσώπων των σταφιδοπαραγωγών της περιφέρειας μας κ. Αλ. Αποστολάκης συνηνήθη μετά του αντιπροσώπου των Φιλιατρών κ. Τζάννε όστις αφίκετο ενταύθα ειδικώς προς τον σκοπόν τούτον. Κατά την συνάντησιν ανεγνωρίσθη ότι η καθορισθείσα τιμή εξαγοράς παρακρατήματος διά την Μεσσηνιακήν σταφίδα είναι ασύμφορος, απεφασίσθη δε όπως εις την περίπτωσιν καθ' ήν δεν αυξηθή αύτη τουλάχιστον εις 3.300 δραχμάς αποδυθούν οι σταφιδοπαραγωγοί εις σκληρούς αγώνας προς επικράτησιν των δικαίων απόψεών των. Σήμερον θα διεξαχθούν σχετικαί συνεννοήσεις με την συλλαλητηριακήν επιτροπήν Μεσσηνίας, αύριον δε θα αναχωρήση εις Πύργον πολυμελής επιτροπή σταφιδοπαραγωγών, ίνα έλθη εις επαφήν μετ' αυτών. Χθες το εσπέρας εξ άλλου, εστάλησαν εντεύθεν προς τους Μεσσηνίους βουλευτάς και γερούσιαστάς πάμπολλα τηλεγραφήματα διαμαρτυρίας εναντίον των ληφθεισών αποφάσεων υπό του ΑΣΟ, εν τοις οποίοις διατυπούται η αξίωσις όπως υποβάλλουν ούτοι τάχιστα τας παραιτήσεις των, κατέλυον δε αμέσως εις Καλάμας, ίνα ηγηθούν τους αγώνος των σταφιδοπαραγωγών»⁽⁵¹⁾.

Ο “ΡΙζοπάστης” επικαλούμενος τηλεγραφήματα στο υπουργείο Εσωτερικών αναφέρει ότι εκτός των συλλαλητηρίων στην Ηλεία που έχουμε ήδη αναφερθεί, έγιναν τις προηγούμενες ημέρες συλλαλητήρια και σε Ζευγολατιό, Χαρακοπιό, Πυλία, Μελιγαλά, ενώ δημοσιεύει τη-

λεγράφημα από την “κόκκινη Μικρομάνη”:

«Από μέρους της κόκκινης Κοινότητας Μικρομάνης (Θουρία) πήραμε το παρακάτω τηλεγράφημα διαμαρτυρίας:

Σταφιδοπαραγωγοί Κοινότητας Μικρομάνης ανάστατοι από τις διαδόσεις ότι θα καθορισθεί τιμή σταφιδικού παρακρατήματος κάτω των 3 1/2 χιλιάδων δραχμών, αξιούν να ορισθεί τιμή πλέον των 3 1/2 χιλιάδων. Σε αντίθετη περίπτωση δηλώνουν ότι θα συγκροτήσουν συλλαλητήριο διαμαρτυρίας – Κοινοτάρχης Σπηλιώτης»⁽⁵²⁾.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΚΑΘΟΔΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑ

Την επομένη η “Σημαία” επανέρχεται δημοσιεύοντας πληροφορίες για συλλαλητήρια, για την απαγόρευση καθόδου των σταφιδοπαραγωγών της Θουρίας στην Καλαμάτα αλλά και για έκτακτα μέτρα της χωροφυλακής: “Σήμερα την πρωΐαν θα συγκροτηθούν καθ’ άπασαν την Μεσσηνίαν ογκώδη συλλαλητήρια των σταφιδοπαραγωγών εις ένδειξιν διαμαρτυρίας διά τας ληφθείσας υπό του ΑΣΟ αποφάσεις. Κατά τας πληροφορίας μας οι σταφιδοπαραγωγοί θα προσέλθουν εις αυτά με μαύρας σημαίας, θ’ αξιώσουν δε διά ψηφισμάτων των προς την Κυβέρνησιν και τους Μεσσηνίους βουλευτάς και γερουσιαστάς όπως η τιμή διά το παρακράτημα της Μεσσηνίας ορισθεί ανωτέρα κατά τριακοσίας το ολιγώτερον δραχμάς της ήδη ορισθείσας, ήτοι 3.300 δι’ έκαστον χιλιόλιτρον. Τοιαύτα συλλαλητήρια θα συγκροτηθούν, ως και εκθές εγράφομεν εις Πύλον, Κυπαρισσίαν. Φιλιατρά, Χατζή, Θουρίαν, Πλατύ, Ασλάναγα, Μικρομάνη, Ζευγολατιό, Μελιγαλά, Βαλύρα, Αριοχώριον, Πεταλίδιον, Διαβολίσιον και Οικαλίαν.

Αργά την νύκτα υπήρχε η πληροφορία ότι οι σταφιδοπαραγωγοί της περιφέρειάς του τέως Δήμου Θουρίας θα εισέλθουν σήμερα την μεσημβρίαν με μαύρας σημαίας εις την πόλιν μας, ίνα επιδώσουν προς τον κ. Νομάρχην ψήφισμα διαμαρτυρίας εναντίον των ληφθεισών υπό του ΑΣΟ αποφάσεων, εν σχέσει προς τον

καθορισμόν της τιμής του παρακρατήματος. Προς τον σκοπόν τούτον μάλιστα εξήτησαν από τον Διοικητήν Χωροφυλακής Μεσσηνίας την σχετικήν άδειαν, η οποία όμως δεν παρεσχέθη κατόπιν συνεννοήσεως του κ. Σταμάτη μετά του κ. Νομάρχου. Αλλ’ η πληροφορία μας αύτη δεν επιβεβαιώθη επισήμως, δεδομένου ότι από της 9ης νυκτερινής δεν υπάρχει τηλεφωνική ή τηλεγραφική συγκοινωνία με την Θουρίαν.

Ήδη προς πρόληψιν οιουδήποτε ενδεχομένου, έχουν ληφθεί προληπτικώς άπαντα τα ενδεικνυόμενα μέτρα, μολοντί υπάρχει η βεβαιότης ότι οι ίδιοι οι σταφιδοπαραγωγοί δεν θα επιτρέψουν οπωσδήποτε την δημιουργίαν εκτρόπων ή την κομματικήν εκμετάλλευσιν του ζητήματος. Παρά ταύτα όμως έχουν ενισχυθεί οι κατά τόπους υποδιοικήσεις χωροφυλακής.

Η “Σημαία” εν τη επιθυμία της όπως κατατοπισθή πληρέστερον προς την κατάστασιν, σχηματίσει δε ιδίαν αντίληψιν περί των πραγματικών διαθέσεων των σταφιδοπαραγωγών, ανέθεσε εις συντάκτην της να περιοδεύση ανά την ύπαιθρον χώραν, αποστέλλων εκείθεν τας εντυπώσεις του. Ούτως, μας διεβίβασε εκ Μεσσηνίας, την πρώτην τηλεφωνικήν ανταπόκρισίν του, έχουσαν ούτω:

Μεταξύ των σταφιδοπαραγωγών ολοκλήρου σχεδόν της επαρχίας Μεσσηνίας επικρατεί ζωηρός αναβρασμός. Οι σταφιδοπαραγωγοί της Ανω και της Κάτω Μεσσηνίας, θεωρούντες ως αυτοχρήμα εμπαικτικής τας αποφάσεις του ΑΣΟ, έχουν απόφασιν όμως, αν μέχρι της προσεχούς Τρίτης το πολύ δεν δοθή εις το ζήτημά των μια λύσις ικανοποιητική θ’ αποδυσθούν εις σκληρούς αγώνας, φθάνοντες ακόμη και μέχρι του σημείου ώστε, να συγκροτήσουν εντός της προσεχούς εβδομάδος ένοπλα συλλαλητήρια.

Οι σταφιδοπαραγωγοί ζητούν να καθορισθή η εξαγορά παρακρατήματος εις την τιμήν των 3.300 δραχμών τουλάχιστον, δεν εννοούν δε να υποχωρήσουν εκ του ορίου αυτού με κανέναν απολύτως τρόπον. Υπάρχουν φόβοι μήπως οι σταφιδοπαραγωγοί πραγματοποιήσουν αυτήν την απειλήν των περί καθόδου των εις Καλάμας,

ίνα ούτω εκδηλώσουν την αγανάκτησίν των διά τα ληφθέντα υπό του ΑΣΟ μέτρα.

Το απόγευμα συνήλθεν εν Μεσσήνη η συλλαλητηριακή επιτροπή και απεφάσισεν όπως αναβάλη την συγκρότησιν του αναγγελθέντος διά σήμερον συλλαλητηρίου, κατόπιν της εσπευσμένης αναχωρήσεως εις Αθήνας του γερουσιαστού κ. Φεσσά, όστις εκλήθη εκεί κατεπιγόντως υπό του υφυπουργού της Εθνικής Οικονομίας κ. Στεφανοπούλου. Η επιτροπή θα συνέλθη ωστόσο σήμερον την πρωΐαν και θα αποστείλει προς την κυβέρνησιν και τους Μεσσηνίους βουλευτάς και γερουσιαστάς μακρόν τηλεγράφημα εν τω οποίων θα τονίζεται ότι οι σταφιδοπαραγωγί Μεσσηνίας ανέβαλον την συγκρότησιν του συλλαλητηρίου των μέχρις ότου ο κ. πρόεδρος της Κυβερνήσεως δώσιν την αρμόζουσαν λύσιν εις τα ζητήματά των. Θα τονίζεται επίσης ότι αν δεν προασπισθούν τα συμφέροντα των Μεσσηνίων σταφιδοπαραγωγών, τότε οι ίδιοι θα διεκδικήσουν τα δικάια των, απεκδυόμενοι πάσης ευθύνης διά τα συμβησόμενα, την έκτασιν και την σοβαρότητα των οποίων ουδείς από τούδε δύναται να προείδη.

Λόγω της παρατηρουμένης νευρικότητος και των υπόπτων κινήσεων ορισμένων προσπαθούντων να εκμεταλλευτούν την αγανάκτησιν και την συλλαλητηριακήν κίνησιν των σταφιδοπαραγωγών ελήφθησαν υπό της Διοικήσεως Χωροφυλακής όλως έκτακτα μέτρα προς διατήρησιν της τάξεως η οποία τείνει να διασαλευθή συνεπεία των τελευταίων εκδηλώσεων των σταφιδοπαραγωγών⁽⁵³⁾.

ΣΤΗΝ ΗΛΕΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΟΥΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥΣ ΑΣΟ

Αντίθετα με την προσπάθεια δικαιολόγησιν των αποφάσεων που κάνει η “Σημαία”, στην Ηλεία καταγγέλλονται οι αντιπρόσωποι στον ΑΣΟ που δέχτηκαν την τιμή των 3.000 δραχμών, ετοιμάζονται μεγάλα συλλαλητήρια σε Πύργο και Αμαλιάδα, ενώ διπλό συλλαλητήριο προγραμματίζεται στα Φιλιατρά:

«Η αγανάκτησις των σταφιδικών πληθυσμών

της Ηλείας ογκούται και αθρόα αποστέλλονται τηλεγραφήματα εντονωτάτου περιεχομένου εις την κυβέρνησιν, τον ΑΣΟ και τους λοιπούς αρμοδίους. Εις την σταφιδαγοράν ουδεμία κίνησις παρατηρείται, προξενούνται δε τεράστια ζημία εις το σταφιδεμπόριον.

Αύριον Κυριακήν συγκροτείται ενταύθα συλλαλητήριο. Σήμερον Σάββατον μετέβη εις την Αμαλιάδα ο εκ των μελών των επιτροπών συλλαλητηρίων Πύργου Β. Μιχόπουλος όστις συνεσκέφθη μετά των επιτροπών συλλαλητηρίων απαρτιζομένων εκ των Μυτά, Παναγοπούλου, Ζαβέρδα, Κατσίγιαννου, Παναγιωτακόπουλου, Σάκκου (Αμαλιάδος), Βασιλάκη (Βαρθολομιού), Καλλιοντζή (Γαστούνης).

Κατά την σύσκεψιν ταύτην απεφασίσθησαν:

1) Να αποδοκιμασθούν οι σύμβουλοι της σταφιδοπαραγωγής παρά τω ΑΣΟ και να ανακληθούν ως μη λαβόντες υπ’ όψει την λαϊκήν θέλησιν και δεχθέντες τιμήν εξαγοράς των πλεονασμάτων το ποσόν των 3.000 ενώ είχαν εντολήν να υποβάλουν παραίτησιν προτού εκδοθούν αποφάσεις του ΑΣΟ.

2) Να αποδοκιμασθή ο Πρόεδρος του Γεωργικού Επιμελητηρίου Πύργου κ. Λ. Μερκούρης, όστις χωρίς να έχη καμμίαν εξουσιοδότησιν εκ μέρους της Γενικής Συνελεύσεως του Γεωργικού Επιμελητηρίου εδέχθη και υπεστήριξεν ως τιμήν εξαγοράς πλεονασμάτων το ποσόν των 3.000 δηλαδή ετάχθη με τους υποτιμητάς.

3) Ανεγνωρίσθη ομοφώνως ότι ο ρόλος των βουλευτών και γερουσιαστών ευρίσκεται εις την διαφοράν ήτις προκύπτει μεταξύ του κυβερνητικού επιτρόπου και των συμβούλων του ΑΣΟ.

Αι ανωτέρω αποφάσεις των ως είρηται επιτροπών των συλλαλητηρίων θα ανακοινωθούν εις τον σταφιδικόν πληθυσμόν εις δύο συλλαλητήρια άτινα θα λάβουν χώρας εις Πύργον και Αμαλιάδα την πρωΐαν της Δευτέρας.

Κατά πληροφορίας εκ Φιλιατρών, αύριον Κυριακήν καθώς και την πρωΐαν της Δευτέρας συγκροτούνται εκεί συλλαλητήρια άτινα λόγω της κρατούσης αγανακτήσεως πιθανόν να απολήξουν εις ένοπλα τοιαύτα⁽⁵⁴⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: «ΣΦΑΓΗ» ΣΤΟ ΑΙΓΙΟ, ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΣΕ ΜΕΣΣΗΝΙΑ-ΗΛΕΙΑ

ΤΑ ΑΙΜΑΤΗΡΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΧΘΕΣΙΝΟΥ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΝ ΑΙΓΙΟ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΟΣ ΠΕΝΤΕ ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΕΞ ΩΝ ΟΙ ΔΥΟ ΘΑΝΑΤΙΜΩΣ ΠΡΟΤΟΦΑΝΗΣ ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΕΥΓΕΝΩΝ ΠΟΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟ ΕΚΔΟΣΕΝ ΕΝΤΟΝΟΝ ΨΗΦΙΣΜΑ.-ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΩΝ κ. Κ. ΓΚΟΦΑ ΚΑΙ ΜΑΤΘΙΑ

ΑΙΓΙΟΝ (του άπεσταλμένου μας). Ή πόλις του Αίγιου διήλθε σήμερα ημέραν άνησυχον και θορυβώδη. Τό συλλαλητήριον των σταφιδοπαραγωγών των εγγενών ποιότητων, τό όποιον συνεκροτήθη εις αντιπερισπασμόν των συγκροτούμένων τās τελευταίας ημέρας θορυβώδων συγκεντρώσεων των παραγωγών των κατωτέρων ποιότητων και όπερ προσέλαβε την μορφήν ένόπλου, άπέδωκε δυστυχώς αιματηρόν, τραυματισθέντων δ' έξι πλυν πάντες, έξ ών οι δύο βαρέως. Τό Αίγιον παρουσίαζε σήμερα άσυνήθη κίνησιν. Λεωφορεία και τοπικά άμαξοστοιχία μεταφέρων από πρωίας τούς σταφιδοπαραγωγούς των περί χωρίων ίνα λάβουν μέρος εις τό προαναγγελθέν συλλαλητήριον. Ή διοργανωτική έπιτροπή τού συλλαλητηρίου από της έσπέρας του Σαββάτου

(Γενικών 'Αποθηκών) κειμένων επί της λεωφόρου Μητροπόλεως ένωθεν του Δημαρχείου και φρουρούμενων υπό στρατού και χωροφυλακής, έξέσπασεν εις ζωηράς ίπεδομημασίας.

—Κάτω οι κηφήνες του Α.Σ.Ο.!
—Νά φύγουνε!
—Έράγατε τὰ λεπτά μας!

ΑΙΜΑΤΗΡΑ ΣΥΓΚΡΟΥΣΙΣ

Τό πλήθος εστάθμευσεν επί άρκετόν έξώθεν των γραφείων του ΑΣΟ άποδοκιμάζον, τινές δέ έρριψαν και λίθους. Ο έννομοτάχης Κουραχάνης ό όπολος ήτο επί κεφαλής της φρουράς, έξήγαγε ά μέσους τό περιστροφόν του και έρριψεν προς έκφοβισμόν ένα πυροβολισμόν εις τόν άέρα. Η ένέργεια αύτη του έννομοτάχου έδωκε τό σύνθημα της συγκρούσεως πα-

συμπαρεστάτας και τούς έκπροσώπους των άλλων σταφιδικών περιφερειών των εγγενών ποιότητων. Δι' αυτό τό αποτέλεσμα δεν ίλινε άντάξια των προσπαθειών μας. >Άβριον επανέρχεται εις 'Αθήνας ό κ. Πρωθυπουργός. Έλπίζω ότι ότός εν τη διακρινούσῃ αυτόν δικαιοσύνη θα λύσει τούς εις τό ζήτημα συμφώνως προς τās απόψεις μας, αι όποιαι συμπέτουν με τό πνεύμα της προτασίας της εθνικής μας οικονομίας. Δέν ζητούμεν τί τό παράλογον. Θίλομεν να πλαττωθούν τό εξαγωγικά όδρη ίνα συντηθή ή ταφής μας να συναγωνισθή τούς άλλους έννοους όμοειδούς καρπούς. >Άς εμπιστευθώμεν την τύχην μας εις τόν άφικνούμενον ασίον κ. πρόεδρον της Κυβερνήσεως. Σῆς παρέχω δέ την διαβεβαίωσιν ότι τά όσα, τά όποια χρόνια τώρα

»Οι παραγωγοί αυτοί, προσθέτει, έπερίμεναν, βασίζόμενοι εις τά κηρύγματα της δημοκρατίας, να πάρουν έφέτος 3500 και 4000 άρ. για τὰ σαβίδια τους και γι' αυτό μόλις είδαν, ότι αι έλίτδες τους διεψεύσθησαν, αυτέρχονται σήμερα εις άπαραστατικά συλλαλητήρια διά να ζητήσουν και τὰ όσα. Ζητούν τὰ όσα ώσάν να μή τούς έφθαναν τὰ όσα έπήραν υπό μίαν άσθενή Κυβέρνησιν, ή όποια άγωνίζεται σήμερα να πελώσῃ ψυχία. Άξίος ό μισθός των. Άλλα με τās φωνάς, τās ήμαρτυρίας και τās παραλόγους έξιώσεις των μου ένθυμίζουν την γνωστήν παραμίαν του κατοικίσιου άκείνου ζωού που του άρέσει να κάνει ρωμαντικούς περιπάτους εις τās στέγας των οικιών. >Τρίτος σκοπός του συλλαλητη-

»Νεολόγος» 27/8/1934

Σε αντιπερισπασμό στη μεγάλη κινητικότητα που εμφανίζεται σε Μεσσηνία και Ηλεία, συλλαλητήριο παραγωγών “ευγενών” ποιότητων οργανώνεται στο Αίγιο:

«Καθ’ α πληροφορούμεθα σήμερα προ μεσημβρίας συγκροτείται εις το Αίγιον ογκώδες συλλαλητήριο των σταφιδοπαραγωγών ευγενών ποιότητων εις αντιπερισπασμόν της σημειωμένης κινήσεως των παραγωγών κατωτέρων ποιότητων. Εις το συλλαλητήριο θα λάβουν μέρος όλοι οι σταφιδοπαραγωγοί της

επαρχίας Αιγιαλείας. Κατά τας αυτάς πληροφορίας το συλλαλητήριο τούτο ίσως είναι έννοπλον, οι δε παραγωγοί των περίξ χωρίων θα εισέλθουν εις την πόλιν έφιπποι.

Εις την συγκέντρωσιν θα μιλήσουν τα μέλη της επιτροπής του σταφιδικού συνεδρίου Αιγίου τα όποια θα τονίσουν την ανάγκην της συνεννοήσεως των παραγωγών των ευγενών ποιότητων και τον καθορισμόν ορίων λογικών ίνα σημειωθή μεγαλύτερα εξαγωγή σταφιδοκάργου. Υπό της υποδιοικήσεως κωροφυλακής ελήφθησαν τα κατάλληλα μέτρα προς τήρησιν

της τάξεως»⁽⁵⁵⁾.

Το συλλαλητήριο του Αιγίου πραγματοποιείται, σημειώνονται συγκρούσεις διαδηλωτών και χωροφυλάκων οι οποίοι πυροβολούν και τραυματίζουν σταφιδοπαραγωγούς, εκ των οποίων τους δύο πολύ σοβαρά:

«Η πόλις του Αιγίου διήλθε σήμερον ημέραν ανήσυχον και θορυβώδη. Το συλλαλητήριο των σταφιδοπαραγωγών των ευγενών ποιότητων, το οποίον συνεκροτήθη εις αντιπερισπασμόν των συγκροτούμένων τας τελευταίας ημέρας θορυβωδών συγκεντρώσεων των παραγωγών των κατωτέρων ποιότητων και όπερ προσέλαβε την μορφήν ενόπλου, απέβη δυστυχώς αιματηρόν, τραυματισθέντων δι' όπλων πέντε, εξ ών οι δύο βαρέως. Το Αίγιον παρουσίαζε σήμερον ασυνήθη κίνησιν. Λεωφορεία και τοπικαί αμαξοστοιχίαι μετέφερον από πρωΐας τους σταφιδοπαραγωγούς των πέριξ χωρίων ίνα λάβουν μέρος εις το προαναγγελθέν συλλαλητήριο. Η διοργανωτική επιτροπή του συλλαλητηρίου από το εσπέρας του Σαββάτου δένειμμεν εις την πόλιν και τα πέριξ χωρία προκηρύξεις, καλούσας τους σταφιδοπαραγωγούς όπως παρευρευθούν άπαντες εις την συγκέντρωσιν διά να διαδηλωθή η εμμονή αυτών εις τας αποφάσεις του σταφιδικού συνεδρίου Αιγίου της 30ης Ιουνίου. Η διανομή των προκηρύξεων εις τα πέριξ χωρία εγένετο εν μέσω κωδωνοκρουσιών υπό εντεταλμένων προσώπων, τα οποία εξώρκιζον τους σταφιδοπαραγωγούς όπως προσέλθουν σύσσωμοι, διότι δι' αυτούς η σταφιδική υπόθεσις βαίνει προς αποτυχίαν.

Από της 10ης πρωινής η κίνησις εις την πόλιν λαμβάνει ανησυχαστικήν έκτασιν. Οι παραγωγοί των χωρίων Γαρδενών και Κροκόβας με μαύρας σημαίας εισέρχονται έφιπποι εις την πόλιν φωνάζοντες:

- Κάτω το παρακράτημα!
- Κάτω ο ΑΣΟ!

Αι θορυβώδεις αύται φωναί εν συνδυασμό με τας υπάρχουσας πληροφορίας περί προπαρασκευαζομένου ενόπλου συλλαλητηρίου, έδωκαν το σύνθημα να κλειστούν αμέσως όλα τα

καταστήματα. Εκ παραλλήλου εις το άνω μέρος της λεωφόρου Μητροπόλεως εσημειούτο επίσης θορυβώδης με μαύρας σημαίας η είσοδος έφιππων σταφιδοπαραγωγών των χωρίων Κουνινά, Κακοχωρίου, Παρασκευής κλπ. Κατά την είσοδον των σταφιδοπαραγωγών τούτων ηκούσθησαν τινές πυροβολισμοί.

Ός τόπος συγκεντρώσεως είχεν ορισθή αρχικώς η κεντρική πλατεία Αγίας Λαύρας. Κατόπιν όμως συνεννοήσεων των αρχών και της διοργανωτικής επιτροπής απεφασίσθη, όπως επιτραπή η συγκέντρωσις ολίγον έξωθι της πόλεως παρά την τοποθεσίαν “Δεξαμενή” άνωθεν των Υψηλών Αλωνίων. Αι αρχαί επειδή είχαν πληροφορίας ότι το συλλαλητήριο θα ήτο ένοπλον και θα εγένετο επίθεσις κατά των γραφείων του ΑΣΟ, είχαν λάβει εξαιρετικά μέτρα, εζητήθησαν δε και ενισχύσεις εκ Πατρών χωροφυλακής και στρατού, αίτινες και απεστάλησαν από της εσπέρας του Σαββάτου υπό τον μοίραρχον κ. Μπαϊλάκην. Αμέσως διετάχθη από της πρωΐας η φρουρσις του τηλεγραφείου, των γραφείων και των αποθηκών του ΑΣΟ, πυκναί δε περίπολοι περιήρχοντο την πόλιν.

Περί τις 11 π. μ. ολόκληρος ο χώρος παρά την δεξαμενήν είχεν υπερπληρωθή κόσμου, ο οποίος επιμόνως εζήτη να κατέλθη εις την πόλιν. Η αστυνομία μετά της διοργανωτικής επιτροπής κατέβαλον απεγνωσμένας προσπάθειάς όπως αποτρέψουν την ομαδικήν κάθοδον προς την πόλιν. Αλλά δεν το κατώρθωσαν. Η ζώνη την οποίαν είχαν σχηματίσει η χωροφυλακή και ο στρατός διεσπάσθη από το πλήθος, το οποίον εξεχύθη προς την λεωφόρον Μητροπόλεως και κατψύνητο θορυβωδώς εις την πόλιν, ηγουμενων εκατοντάδος και πλέον έφιππων με μαύρας σημαίας. Ητο αδύνατον πλέον να συγκρατηθεί η κοσμοπλημμύρα. Αι συστάσεις των αρχών και της επιτροπής δεν ελαμβάνοντο από κανέναν υπ' όψει. Η προσοχή όλων περιωρίσθη εις το πως θα αποφευχθούν έκτροπα κατά την κάθοδον του πλήθους εις την πόλιν.

Δυστυχώς όμως τούτο δεν κατωρθώθη. Όταν το πλήθος διήρχετο προ των γραφείων του



Αίγιο – “Ακρόπολις” 27/8/1934

ΑΣΟ (Γενικών Αποθηκών) κειμένων επί της λεωφόρου Μπτροπόλεως άνωθεν του Δημαρχείου και φρουρουμένων υπό στρατού και χωροφυλακής, εξέσπασαν εις ζωηράς αποδοκιμασίας.

- Κάτω οι κηφίνες του ΑΣΟ!
- Να φύγουνε!
- Εφαγαν τα λεπτά μας!

Το πλήθος εστάθμευσε επ' αρκετόν έξωθι των γραφείων του ΑΣΟ αποδοκιμάζον, τινές δε έρριψαν και λίθους. Ο ενωμοτάρχης Κουραχάνης ο οποίος ήτο επικεφαλής της φρουράς, εξήγαγε άμέσως το περιστροφόν του και έριπεν προς εκφοβισμόν ένα πυροβολισμόν στον αέρα. Η ενέργεια αύτη του ενωμοτάρχου έδωκε το σύνθημα της συγκρούσεως παραγωγών και ανδρών χωροφυλακής και στρατού. Οι πρώτοι εξοργισθέντες επετέθησαν κατά των δεύτερων διά λίθων και ξύλων. Τότε ο ενωμοτάρχης Κουραχάνης διέταξε πυρ, πρώτος δε αυτός με το περιστροφόν του ήρχισε να πυροβολή ασυ-

γκίνητος κατά των παραγωγών. Είνε απερίγραπτον τι επηκολούθησε κατόπιν. Εις τους πυροβολισμούς της φρουράς απήντησαν οι ωπλισμένοι παραγωγοί. Επηκολούθησε δε αληθής μάχη, καθ' ήν ερίφθησαν διακόσιοι και πλέον πυροβολισμοί. Πρώτος πίπτει κατά γης εκ του ίππου του ο παραγωγός Ευστάθιος Μπακόπουλος εκ του χωρίου Κουρινά, φέρων τέσσερα σοβαρά τραύματα. Ο Μπακόπουλος εβλήθη υπό του ενωμοτάρχου Κουραχάνη, ο οποίος παρ' όλας τας συστάσεις του παρατυχόντος πολιτευτού Αιγιαλείας κ. Τ. Δρούλια εσηκολούθησε να πυροβολή κατά του πλήθους. Μάλιστα όταν ο κ. Δρούλιας προσεπάθη να μεταφέρη μετ' άλλων εις την κλινικήν τον βαρέως τραυματισθέντα Μπακόπουλον, ο Κουραχάνης έρριψε κατ' αυτού ανεπιτυχώς δύο πυροβολισμούς. Ακολούθως ετραυματίσθησαν τέσσαρες άλλοι, μεταξύ των οποίων και εις χωροφύλαξ.

Καθ' ήν στιγμίν, πλέων εις το αίμα μετεφέρετο

εις την κλινικήν ο Μπακόπουλος, το πλήθος εξηγγιώθη και επετέθη με πρωτοφανήν ορμήν κατά των γραφείων του ΑΣΟ, τας θύρας και τα παράθυρα του οποίου διέρρηξαν δι' αιχμηρών οργάνων. Κατόπιν δια δυναμίτιδος έθεσαν πυρ εις τα βιβλία και τα έπιπλα, άτινα και απετέφρωσαν.

Η φουρά προ της αγριότητας του πλήθους απεσύρθη, κατευθυνθείσα εις το κατάστημα της Διοικήσεως Χωροφυλακής, ο δε μοίραρχος Μπαϊλάκης, ο οποίος επικεφαλής άλλης δυνάμεως εφρούρει τας αποθήκας του ΑΣΟ, έσπευσεν αμέσως εις τον τόπον της συγκρούσεως και προσεπάθη να κατευάσθη τα πνεύματα. Αι σκηνάι γνωσθείσαι εις την πόλιν εδημιούργησαν πρωτοφανή πανικόν.

Ακολουθως το πλήθος ηγουμένου του βουλευτού κ. Γκόφα και του Δημάρχου κ. Σταυρουλοπούλου και των μελών της οργανωτικής επιτροπής, κατπυθύνθη εις την πλατείαν Αγίας Λαύρας, ήτις κατεκλύσθη ασφυκτικώς.

Στους συγκεντρωμένους μιλούν ο βουλευτής Γκόφας και το μέλος της επιτροπής Ματθίας. Ο δεύτερος επιτίθεται με βαρείς χαρακτηρισμούς εναντίον των σταφιδοπαραγωγών κατώτερων ποιοτήτων, τους οποίους παρουσιάζει ως τεμπέληδες και χαρακτηρίζει τη σταφίδα τους "σαρίδια": «Από του εξώστου του ξενοδοχείου "Ξενίας Μέλαθρον" ωμίλησε προς το πλήθος ο κ. Γκόφας [...] Μετά το πέρας του λόγου του κ. Γκόφα και ότε ήτο έτοιμος να ομιλήσῃ ο κ. Σπ. Ματθίας, εις το άκρον της πλατείας έκαμε την εμφάνισίν του ο μοίραρχος κ. Μπαϊλάκης μετά τεσσάρων χωροφυλάκων, Τούτο προκάλεσε νέαν εξέγερσιν, πολλοί δε θερμόαιμοι κατπυθύνθησαν προς τα εκεί με επιθετικές διαθέσεις ρίψαντες μάλιστα και δύο δυναμίτιδας. Αμέσως έσπευσαν τινά των μελών της επιτροπής και απώθησαν το πλήθος, παρεκάλεσαν δε τον κ. μοίραρχον προς αποφυγήν νέων σκηνών ν' αποσυρθή, όπερ και εγένετο.

Εν τω μεταξύ διεδόθη ότι συνελήφθησαν δέκα παραγωγοί ως πρωταίτιοι των σκηνών. Το πλήθος ηξίωσε επιμόνως ν' απολυθούν αμέσως άλλως θα κατπυθύνετο εις το κατάστημα

της διοικήσεως, ίνα επιτύχῃ βιαίως την απόλυσίν των. Προ της τοιαύτης επιμονής ο κ. Γκόφας και ο Δήμαρχος κ. Σταυρουλόπουλος επιβάντες αυτοκινήτου, κατπυθύνθησαν εις τα γραφεία της διοικήσεως χωροφυλακής και παρεκάλεσαν ν' απολυθούν οι συλληφθέντες παραγωγοί, όπερ και εγένετο χάριν της τάξεως,

Μετά την καθούσασιν του πλήθους, ωμίλησε δ' ολίγων ο κ. Ματθίας μέλος της σταφιδικής επιτροπής του συνεδρίου της 30ής Ιουνίου, ο οποίος είπεν ότι ο σκοπός του σημερινού συλλαλητηρίου είναι τριπλούς.

Πρώτον σκοπόν έχει να διαμαρτυρηθή διά τα ληφθέντα μέτρα, από τα οποία αποδεικνύεται, ότι δεν ελήφθησαν καθόλου υπ' όψει αι ορθαί υποδείξεις του συνεδρίου Αιγίου και των συλλαλητηρίων των τριών επαρχιών. Εις μάτην, προσθέτει, οι κόποι, αι ενέργειαι και αι διαμαρτυριαί της μετάβασης εις Αθήνας μεγάλης επιτροπής. Μας ενέπαιξαν κατά τον χειρότερον τρόπον. Και όχι μόνον η κυβέρνησις αλλά και ο αντιπρόσωπός μας εις τον ΑΣΟ.

Δεύτερος σκοπός του συλλαλητηρίου είνε, να στιγματίσῃ την οργιάζουσαν δημοκοπίαν από της ιδρύσεως του ΑΣΟ. Εις την δημοκοπίαν αυτήν δεν αρκεί τίποτε. Ουδέ οι βαρείς και απομυζητικοί φόροι οι εισπραττόμενοι παρά των παραγωγών των εκλεκτών ποιοτήτων, ούτε τα δάνεια των Τραπεζών, τα οποία εν τέλει ημείς οι παραγωγοί των καλών ποιοτήτων θα χρειασθή να πληρώσωμεν. Πας εν γένει πόρος και εν τέλει και αυτό το δημόσιον ταμείον πρέπει κατά την λογικήν της δημοκοπίας, να διατίθεται υπέρ των παραγωγών, οι οποίοι μας ενθυμίζουν τους σπαήδες της Τουρκοκρατίας οίτινες κατ' αυτόν τον τρόπον παίρνουν τα τριπλάσια από ημάς τους μοχθούντας.

Οι παραγωγοί αυτοί, προσθέτει, επερίμεναν, βασιζόμενοι εις τα κηρύγματα της δημοκοπίας, να πάρουν εφέτος 3.500 και 4.000 δραχμές διά τα σαρίδια τους και γι' αυτό μόλις είδαν, ότι αι ελπίδες τους διεψεύσθησαν, συνέρχονται σήμερα εις επαναστατικά συλλαλητήρια διά να ζητήσουν και τα ρέστα. Ζητούν τα ρέστα ωσάν να μην τους έφθαναν τα όσα επήραν



Αίγιο – “Ελεύθερος Ανθρωπος” 27/8/1934

από μίαν ασθενή κυβέρνηση, η οποία αγωνίζεται σήμερα να περισώσει ψυχία. Αξιος ο μισθός των. Αλλά με τας φωνάς, τας διαμαρτυρίας και τας παραλόγους αξιώσεις των μου ενθυμίζουν την γνωστή παροιμίαν του κατοικιδίου εκείνου ζώου που του αρέσει να κάμνει ρομαντικούς περιπάτους εις τας στέγας των οικιών.

Τρίτος σκοπός του συλλαλητηρίου είνε να διαδηλώσει ο συνελθών κόσμος ως εις άνθρωπος, με μίαν φωνήν την σταθεράν θέλησίν του ότι δεν θα εγκαταλείψη τον τίμιον αγώνα του παρά αφού επικρατήσει. Όταν έχωμεν την λογικήν, το δίκαιον και την ηθικήν, δεν είναι δυνατόν παρά να υπερισχύσωμεν εις το τέλος. Η συναίσθησις του δικαίου μας αυτή θα μας δώση την δύναμιν και την υπεροχήν. Με την βαθείαν πίστην θα συνεχίσωμεν την προσπάθειάν μας και θα επιτύχη.

- Ζήτω ο λαός της Αιγιαλείας!

Νέαι ζητωκραυγαί εκάλυψαν τον λόγον του κ. Μαθθία.

Τέλος ο κ. Μαθθίας συνέστησεν εις το πλήθος

να διαλυθή σύγχως, αφήνον την διαχείρισιν του ζητήματος εις τον βουλευτήν της επαρχίας και την μεγάλην σταφιδικήν επιτροπήν. Αμέσως το πλήθος διελύθη, των παραγωγών αναχωρησάντων τας απογευματινάς ώρας εις τα χωρία των».

Η κατάσταση των δύο τραυματιών είναι σοβαρή και φορείς του Αιγίου διαμαρτύρονται ζητώντας αυστηρή τιμωρία των υπευθύνων αστυνομικών, ενώ η επιτροπή χρησιμοποιεί τα γεγονότα τα οποία χαρακτηρίζει “προανάκρουσμα” για να υποστηρίξει τις θέσεις της σχετικά με τα μέτρα για τη σταφίδα:

«Οι τραυματισθέντες δι’ όπλων κατά την συμπλοκήν έξωθι των γραφείων του ΑΣΟ είναι πέντε, οι εξής: Σπυρίδων Ντρίνιας ετών 30 εκ του χωρίου Λαπαναγών, χωροφύλαξ Εμμ. Καρτέρης, Απόστ. Καρπέτας εξ Αιγίου, Γ. Φιλιππόπουλος εκ του χωρίου Κουνινά και Ευστ. Μπακόπουλος εκ του χωρίου Κουνινά. Εκ των ανωτέρω σοβαρώτερον τραυματισμένοι είνε οι Ντρίνιας και Μπακόπουλος. Ο πρώτος έχει



ΑΠΟ ΤΑ ΧΑΡΑΜΑΤΑ ΑΚΟΜΗ, ΟΙ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΟΙ εισήρχοντο χθές ἔφιππει εἰς τὸ Αἴγιον, διὰ νὰ μετασχευοῦν εἰς τὸ συλλαλητήριον.

Αἴγιο - "Ελεύθερος Ἀνθρωπος" 27/8/1934

πάθε διάτρησιν του παχέος εντέρου και υπάρχει κίνδυνος αναπτύξεως περιτονίτιδος η οποία και θα επιφέρει τον θάνατον, ο δε δεύτερος φέρει πολλαπλά σοβαρά τραύματα εις διάφορα μέρη του σώματος. Οι τραυματίαι νοσηλεύονται εις την κλινικὴν Σπυροπούλου, η οποία επολιορκεῖτο μέχρι βαθείας νυκτός ἀπό κόσμου πάσης τάξεως δηλούντος την συμπάθειάν του προς τα θύματα.

Το ἀπόγευμα συνήλθον εκτάκτως ο Εμπορικὸς Σύλλογος Αιγίου, ο Κτηματικὸς Σύλλογος και ο Σύλλογος Παντοπωλῶν και διετύπωσαν ψηφίσματα διαμαρτυρίας προς την κυβέρνησιν δια τας αιματηράς σκηνάς, ζητοῦν δε την αυστηράν τιμωρίαν των θεωρουμένων ως υπαιτίων αστυνομικῶν ὀργάνων.

Η στάσις του προκαλέσαντος τας σκηνάς ενωματοῦ Κουραχάνη ἔχει προκαλέσει ζωηράν ἐξέγερσιν εν τη πόλει. Εγνώσθη ὅτι συγγενεῖς των τραυματισθέντων σταφιδοπαραγωγῶν ἐξεδήλωσαν προθέσεις να φονεύσουν τον εν λόγω ενωμοτάρχην. Μάλιστα ολόκληρον το ἀπόγευμα προσεπάθουν να τον ανεύρουν. Ὑπό των σταφιδοπαραγωγῶν Κουνινά ἐλέγετο ενταῦθα, ὅτι η προκλητικὴ στάσις του Κουραχάνη οφείλεται εις προηγουμένας αφορμάς μετ' αὐτῶν, ὅτε υπηρέτει ως αστυνομικὸς σταθμάρχης Κουνινάς.

Ελάβομεν την νύκτα το κάτωθι τηλεγράφημα ἀντίγραφον ἄλλου, ἀπευθυνθέντος προ στην κυβέρνησιν και τον Τύπον της Πρωτευούσης: Σύμπασα ἐπαρχία Αιγιαλείας διψευθεῖσα εις



Αίγιο - "Ακρόπολις" 27/8/1934

προσδοκίας της, ότι δίκαια αιτήματά της, των οποίων η μεγάλη επιτροπή επαρχιών καλών ποιοτήτων επεζήτησεν επιτυχίαν θα ελαμβάνοντο υπ' όψει, κατήλθε σήμερα πόλιν Αιγίου εν εξεγέρσει, παρασύρουσα τα πάντα. Η απώλεια πάσης ψυχραιμίας εκ μέρους των οργάνων της τάξεως, άτινα ήρχισαν πυροβολούντα ομάδα ζωηρών διαδηλωτών, είνε η αιτία τραυματισμού τριών αθών πολιτών εξών δύο βαρέως. Επιστώντες υμετέραν προσοχήν επί θλιβερών γεγονότων και ζητούντες αυστηράν τιμωρίαν υπευθύνων, επιθυμούμεν δηλώσωμεν υμίν ότι τα ανωτέρω αποτελούσιν απλούν προανάκρουσμα και ότι παρίσταται ανάγκη όπως λαμβάνοντες υπ' όψει δικαίαν εξέγερσιν δουλεύοντος σκληράν δουλείαν κόσμου παραγωγών καλών ποιοτήτων, ευαρεστηθήτε αντιμετωπίσπε ζήτημα και προωθήσπε τούτο, πριν ή η απόγνωσις του λαού δημιουργήσζητήματα τάξεως.

Μόνιμος επιτροπής Σπυρ. Μαθίας, Κ. Μακαρίτης, Δ. Παναγόπουλος, Χ. Παπαϊωάννου.

Ο κ. Νομάρχης συνεννοήθη τηλεφωνικώς την μεσημβρίαν μετά του μοιράρχου κ. Μπαϊ-

λάκη, ο οποίος τω εξέθεσε εν συντόμω τα των σκηνών. Ο κ. Νομάρχης έδωσε ωρισμένα οδηγία προς τήρησιν της τάξεως. Επίσης ο κ. Σαγιάς επικοινωνήσπε το απόγευμα μετά της διοικήσεως χωροφυλακής Αιγιαλείας, ζητήσας πληροφορίας περί των αιματηρών γεγονότων. Ανακρίσεις διά τας αιματηράς σκηνάς διεξάγει ο πταισματοδίκης Αγίου.

Ελάβομεν εξ Αιγίου το κάτωθι τηλεγράφημα αντίγραφον ετέρου απευθυνομένου εις τον κ. Νομάρχην Αχαΐας: Μέλη Κοινοτικού Συμβουλίου Δαφνών και αναπληρωματικά υποβάλλουσιν από σήμερα παραίτησιν εις ένδειξιν διαμαρτυρίας διά την μη αποδοχήν αιτημάτων συνεδρίου Αιγίου παρά των αρμοδίων. Τα μέλη Γ. Βασιλείου, Χ. Ηλιόπουλος, Μ. Καλλιακόπουλος, Ι. Σκούτζος, Κ. Ζαφειρόπουλος, Φ. Μπουρδανιώτης, Θ. Ρηγόπουλος, Ι. Ζαφειρόπουλος»⁽⁵⁶⁾.

ΥΠΟΚΥΠΤΕΙ ΣΤΑ ΤΡΑΥΜΑΤΑ Ο ΝΤΡΙΝΙΑΣ

Η επίθεση των αστυνομικών με όπλα εναντίον των διαδηλωτών είχε τραγικά αποτελέσματα.



Την 1η Σεπτεμβρίου υπέκυψε στα τραύματα του ο Σπύρος Ντρίνιας και η κηδεία του έγινε στο Αίγιο, σε περιβάλλον στρατιωτικού νόμου, καθώς δεκάδες χωροφύλακες και στρατιώτες περιπολούσαν με βαρύ οπλισμό:

«Τηλεγραφούν εξ Αιγίου ότι απόλυτος τάξις επεκράτησε κατά την χθεσινή ημέρα καθ' ην εγένετο και η κηδεία του τραγικού θύματος των αιματηρών γεγονότων της 26ης Αυγούστου σταφιδοπαραγωγού εκ Λαπαναγών Σπυρίδωνος Ντρίνια. Αι αρχαί φοβούμεναι διασάλευσιν της τάξεως και δημιουργίαν επεισοδίων είχαν λάβει όλως εξαιρετικά μέτρα, Όλη η υποδιοίκσις χωροφυλακής είχε διατεθή ενώ από το εσπέρας του Σαββάτου είχαν αποσταλή εντεύθεν τμήμα στρατού εκ 40 ανδρών μετά οπλοπολυβόλων και υπέρ πεντήκοντα χωροφύλακες υπό την ηγεσίαν τεσσάρων αξιωματικών. Επίσης είχε μεταβή εις Αίγιον ο υποδιοικητής της Α.Δ.Χ. Πελοποννήσου αντισυνταγματάρχης κ. Παπουλάκος.

Την κηδείαν του ατυχούς Σπ. Ντρίνια παρκολλούθησεν σύσσωμος η πόλις του Αιγίου μετά του δημάρχου κ. Σταυρουλοπούλου και του βουλευτού κ. Γκόφα ως και του πολιτευτού κ. Αν. Δρούλια. Επίσης κατήλθον και συνώδευσαν τον νεκρόν μέχρι της τελευταίας του κατοικίας υπέρ εκατοπεντήκοντα συγχώριό του και πλήθος σταφιδοπαραγωγών άλλων περιφερειών.

Καθ' ην ώραν επροχώρει η νεκρική πομπή το πλήθος επεχείρησε ν' αποδοκιμάση τας αστυνομικάς αρχάς και την μόνιμον σταφιδικήν

επιτροπήν, επεμβάσα όμως η δύναμις της χωροφυλακής συνέλαβε τινάς εκ των χωρικών οι οποίοι και εκρατήθησαν.

Τον επικήδειον εξεφώνησεν ο πολιτευτής κ. Δρούλιας, ο οποίος ακολούθως κατέθεσε και στέφανον εκ σταφιδαμπέλου εξ ονόματος του σταφιδικού κόσμου.

Την μεσημβρίαν ο κ. Παπουλάκος επικοινωνήσεν τηλεφωνικώς μετά του Α. Δ.Χ. κ. Παπανικολάου προς τον οποίον ανεκοίνωσεν ότι απόλυτος τάξις επεκράτησε κατά την κηδείαν του Ντρίνια»⁽⁵⁷⁾.

Ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» ΚΑΤΑΓΓΕΛΕΙ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

Την τρομοκρατία και τα μέτρα για για να μην κατέβουν οι σταφιδοπαραγωγοί από τα χωριά τους στην κηδεία καταγγέλλει ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ»:

«Για να μην ξεσπάσει η αγανάκτηση των σταφιδοπαραγωγών, η αστυνομία πήρε έκτακτα μέτρα. Ηρθαν ενισχύσεις από την Πάτρα με πολυβόλα και οπλοπολυβόλα. Απαγορεύτηκε κάθε τηλεφωνική επικοινωνία με τα χωριά για να μη μάθουν το θάνατο οι αγρότες και κατέβουν στο Αίγιο. Όλοι οι γύρω δρόμοι που φέρνουν στα χωριά αποκλείστηκαν για να απαγορευτεί η κάθοδος των αγροτών. Η επιτροπή των σταφιδοπαραγωγών όπως πάντα έτσι και τώρα κατέβαλε όλες τις προσπάθειές της να καλμάρει την αγανάκτηση των εργαζομένων και περιορίστηκε να φτειάξει μερικά στεφάνια. Ετσι στην κηδεία πήραν μέρος μονάχα οι εργαζόμενοι του Αιγίου, ενώ αγρότες παραβρέθησαν ελάχιστοι [...] Εξαιρετική εντύπωση έκανε ο σύντομος μα χαρακτηριστικός λόγος του αγρότη Ν. Γ. Σιδέρη, που παραθέτουμε:

Αδικοσκοτωμένη μας αδερφέ. Προχθές μαζί με δέκα χιλιάδες σταφιδοπαραγωγούς όλοι μαζί, σαν ένας άνθρωπος, με μια φωνή φωνάξατε κάτω η σφηκοφωλιά των κηφίνων που λέγεται ΑΣΟ, κάτω το χαράτσι του 1934 που τ' ονομάζουν παρακράτημα.

Απειροι, με την άδολη καρδιά σας «αγρότες» και με την αθωότητα του τίμιου δουλευτή,

σκεφθήκατε: Το δίκνο μας ζητάμε, η αστυνομία θα είναι με το μέρος μας. Τι τραγική ειρωνία!

Τα επίσημα όργανα του κράτους δίχως κανένα λόγο ρίχνουν στο ψαχνό. Κι' όταν ο κόσμος οπισθοχωρεί σκοτώνουν μπαμπέσικα, πράγμα που μας δείχνει πως τέτοιες διαταγές έχουν από τ' αφεντικά τους. Ετσι προχθές είδαμε να στρώνεται ο δρόμος με κορμιά σταφιδοπαραγωγών, που έκαναν το έγκλημα να ζητήσουν το δίκνο τους, το ψωμί τους.

Μέχρι σήμερα ακόμα η αστυνομία, με πολυβόλα και όπλα, με τη φωτιά και το σίδερο, πάει να κρύψει το σκοτωμό σου και φοβούμενη την οργή της μάζας πήγαινε να σε θάψει κρυφά. Οι ένοχοι πάνε να σκεπάσουν το έγκλημά τους από τη δικαιοσύνη της μάζας.

Γελάστηκαν όμως. Το τίμιο αίμα σας, που ακνίζει ακόμη στο λιθόστρωτο, θα γίνει κείμαρρος ορμητικός που μια μέρα θα πνίξει τους δολοφόνους σου. Δεν σου προσφέρουμε στεφάνι, σου προσφέρουμε όμως κάτι περισσότερο. Την πίστη μας στον αγώνα των σταφιδοπαραγωγών και θάρρος τέτοιο που να είσαι βέβαιος ότι η προχθεσινή διαμαρτυρία θ' αποτελέσει το εγερτήριο σάλπισμα για το τελικό ξεσκλάβωμα της αγροτιάς. Σου ορκιζόμαστε ότι θα εκδικηθούμε τη δολοφονία σας και θα εργασθούμε μέχρι τη νίκη. Ας είναι ελαφρύ το χώμα που σας σκεπάζει. Η αγροτιά όταν πια θα είναι ελεύθερη θα στήσει ανδριάντα τιμώντας τους πρωτοπόρους της»⁽⁵⁸⁾.

ΠΕΘΑΙΝΕΙ ΚΑΙ Ο ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Στις 3 Σεπτεμβρίου πεθαίνει και ο Ευθύμιος Μπακόπουλος που κηδεύεται και αυτός στο Αίγιο:

«Αγγέλεται εξ Αιγίου ότι την 5ην πρωινήν ώραν της χθες υπέκυψεν εις τα τραύματά του και το έτερον των θυμάτων των αιματηρών σκηνών της παρελθούσης Κυριακής Ευθύμιος Μπακόπουλος σταφιδοπαραγωγός εκ Κουνινάς, ηλικίας 25 ετών.

Ουτός έφερε δύο διαμπερή τραύματα εις την λεκάνην, από της πρωΐας δε της Κυριακής η κατάσταση του είχε υποστή αιφνιδίαν επι-

δείνωσιν, αναπτυχθείσας περιτονίτιδος.

Η είδησις του θανάτου και του δευτέρου θύματος ενεποίησε βαθυτάτην λύπην εις όλην την κοινωνίαν του Αιγίου και ιδιαιτέρως εις τον σταφιδικόν κόσμον. Η κηδεία του εγένετο την 11ην προ μεσημβρίας, παρηκολούθησε δε αυτήν ολολύζουσα η ατυχής μήτηρ του νεαρού υποβασταζομένη υπό των συγγενών της, άπαντες οι κάτοικοι του χωρίου Κουνινά αφιχθέντες συν γυναιξί και τέκνοις άμα ως ηγγέλθη το θλιβερόν γεγονός, τα μέλη της σταφιδικής επιτροπής, πλήθος σταφιδοπαραγωγών των γύρω χωριών και πολλοί Αιγιείς. Επίσης παρηκολούθησαν την κηδείαν αντιπρόσωποι όλων των σταφιδικών οργανώσεων της πόλεως και των πέριξ»⁽⁵⁹⁾.

Το κλίμα αστυνομοκρατίας καταγγέλει και πάλι ο «Ριζοσπάστης»:

«Ο τραυματισμένος σταφιδοπαραγωγός Μπακόπουλος πέθανε χθες. Πάνω από 3000 εργαζόμενοι του Αιγίου και σταφιδοπαραγωγοί που κατέβηκαν από τα γύρω χωριά συνώδευσαν τον τιμημένο νεκρό ως τον τάφο του. Η πόλη στρατοκρατείται ολάκερη. Περιπολίες πυκνές διατρέχουν τους δρόμους, προβαίνουν σε προκλητικές έρευνες, εμποδίζουν και την παραμικρή κίνηση»⁽⁶⁰⁾.

ΛΗΞΗ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ

Και ενώ οι σταφιδοπαραγωγοί προσπαθούν να οργανώσουν νέο συλλαλητήριο στο Αίγιο, η σταφιδική επιτροπή όταν γίνεται γνωστός ο θάνατος σημαίνει λήξη των κινητοποιήσεων για το 1934 κάτω από το φόβο νέων συγκρούσεων:

«Επειδή από ημερών κυκλοφορούν φήμαι περί επανασυγκροτήσεως σταφιδικού συλλαλητηρίου, η επιτροπή συλλαλητηρίου της παρελθούσης Κυριακής εξέδωκε την κάτωθι προκήρυξιν: Μέχρι του μονίμου επιτροπής του σταφιδικού αγώνος έφθασαν αι φήμαι ότι την προσεχίν Κυριακήν τρέχοντος μηνός ετοιμάζεται κάθοδος των παραγωγών εκ τινών χωριών, άγνωστον πόθεν εμπνεόμενοι και δια ποίον σκοπόν.



ΜΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΧΘΕΣΙΝΟΝ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ. Οί σταφιδοπαρκαγωγοί συγκεντρώνονται με κύριον σημαίον.

Πύργος – “Ελεύθερος Ανθρωπος” 28/8/1935

Δεδομένου ότι μετά τα ληφθέντα μέτρα η κατάσταση δυστυχώς δι' εφέτος έχει ρυθμισθή οριστικώς, δεν υπάρχει λόγος οιασδήποτε ματαίας κινήσεως. Ο τίμιος και δίκαιος αγών μας θα συνεχισθή βεβαίως με το αυτό σθένος και με την βάσιμον ελπίδα ότι θα επιτύχη από του προσεχούς έτους, η δε επιτροπή εφ' όσον διευθύνει την ιεράν αυτήν υπόθεσιν σκοπεύει να ζητήσει και πάλιν εν καιρώ την ηθικήν ενίσχυσιν των σταφιδοπαραγωγών της επαρχίας μας και άλλων επαρχιών των ευγενών ποιότητων. Ηνωμένοι και πειθαρχούντες άπαντες δεν είναι δυνατόν παρά να επιτύχωμεν τελικώς – Η επιτροπή Σπ. Μαθίας, Π. Παναγόπουλος, Κ. Μακαρίτης»⁽⁶¹⁾.

Παρ' όλα αυτά οι αγρότες είναι εξοργισμένοι, ετοιμάζονται για συλλαλητήριο αλλά και πάλι βάζει “φρένο” η επιτροπή:

«Δέον να σημειωθή ότι, κατά τα εξ Αιγίου τηλεγραφήματα, οι επισυμβάντες δύο θάνατοι προεκάλεσαν νέαν έξαψιν των πνευμάτων και επέφεραν επίτασιν της επικρατούσης δυσφορίας δια την δοθείσαν λύσιν εις το σταφιδικόν ζήτημα, η οποία δεν ικανοποιεί εξ ολοκλήρου τας απόψεις των παραγωγών ευγενών ποιότητων.

Πάντως θεωρείται βέβαιον ότι παρά την έκδηλον επιθυμίαν των σταφιδοπαραγωγών όπως συγκροτήσουν συλλαλητήριο εις ένδειξιν διαμαρτυρίας διά τα γεγονότα του Αιγίου και συγχρόνως διά τα μη ικανοποιητικά μέτρα του ΑΣΟ, η μόνιμος σταφιδική επιτροπή αντιλαμβανομένη τους σοβαρότατους κινδύνους τους οποίους εγκυμονεί διά την δημοσίαν τάξιν η εκ νέου προσφυγή εις εκνόμους ενεργείας και με προοπτικήν ουχί θετικής αντιμετώπισεως

του ζητήματος, θα κατορθώση να συγκρατήσει την υπερχειλίζουσα αγανάκτηση των σταφιδοπαραγωγών, ούτως ώστε να αποκλείεται η περίπτωσης επαναλήψεως των συλλαλητηρίων, των οποίων κατάληξις ήσαν τα τραγικά γεγονότα της 26ης Αυγούστου»⁽⁶²⁾.

ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΗΣΗ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

Παράλληλα επιχειρείται η τρομοκράτηση των σταφιδοπαραγωγών στους οποίους καταλογίζονται σοβαρά αδικήματα: «Επανάλθεν εξ Αιγίου ο ανακριτής του Γ' Τμήματος κ. Τούσης ο οποίος διεξάγει τας ανακρίσεις διά τα αιματηρά γεγονότα της παρελθούσης Κυριακής.

Κατά πληροφωρίας μας, ο ανακριτής μορφώσας γνώμην ότι εις τας σχετικές σκηνάς επρωτοστάτησαν 10-15 των διαδηλωτών, προτίθεται να εκδώσει ένταλμα συλλήψεως κατ' αυτών, οι οποίοι ως εγνώσθη κατάγονται εκ Κακοχωρίου, Κουνινάς και Παρασκευής. Εναντίον αυτών θα απαγγελθή κατηγορία επί αποπείρα αναιρέσεως, εμπρησμού και στάσει»⁽⁶³⁾.

Σχεδόν αμέσως γίνονται οι πρώτες συλλήψεις: «Συλληφθέντες μετεφέρθησαν εις Πάτρας οι Ι. Ορφανίδης μεσίτης, Θ. Χαρμπίης εργάτης και Φωτόπουλος σταφιδοπαραγωγός, εναντίον των οποίων προέκυψαν στοιχεία ότι επρωτοστάτησαν εις τας αιματηράς σκηνάς του συλλαλητηρίου Αιγίου. Οι συλληφθέντες κρατούνται εις το Τμήμα μεταγωγών, εις επισκεφθέντας δε αυτούς δημοσιογράφους διεμαρτυρήθησαν εντόνως διά την σύλληψίν των, τονίσαντες ότι ενώ συλλαμβάνονται και διώκονται αθώοι σταφιδοπαραγωγοί, ουδεμία δίωξις ποσκήθη κατά των οργάνων της τάξεως τα οποία επυροβόλησαν και ετραυματίσαν τους διαδηλωτάς. Επίσης οι κρατούμενοι καταφέρονται κατά της μονίμου επιτροπής, η οποία, λέγουν, επρόδωσε τον αγώνα των σταφιδοπαραγωγών ευγενών ποιότητων.

Ουτοί θα προσαχθούν σήμερον ενώπιον του κ. Εισαγγελέως των Πλημμελειοδικών παραπεμπόμενοι εις τακτικήν ανάκρισιν»⁽⁶⁴⁾.

Και ακολουθούν καινούργιες:

«Δυνάμει ενταλμάτων του ανακριτού του Α' Τμήματος κ. Τούση, ο οποίος ως γνωστόν διεξάγει τας ανακρίσεις διά τα αιματηρά γεγονότα του Αιγίου, συνελήφθησαν και μετεφέρθησαν εις Πάτρας έτεροι 10 σταφιδοπαραγωγοί, λαβόντες μέρος εις το αιματηρόν συλλαλητήριο και εναντίον των οποίων προέκυψαν ενοχοποιητικά στοιχεία. Απαντες οι συλληφθέντες εκρατήθησαν εις το Τμήμα Μεταγωγών.

Το απόγευμα χθες οι συλληφθέντες μετά των από προχθές κρατουμένων διά την ιδίαν αιτίαν Γαρμπίη, Ορφανίδου και Φωτοπούλου, προσήχθησαν συνοδευόμενοι υπό των συνηγόρων των ενώπιον του κ. Εισαγγελέως των Πλημμελειοδικών παρά του οποίου παρεπέμφθησαν εις τον ανακριτήν κ. Τούσην διά ν' απολογηθούν.

Εξ αυτών απελογήθησαν οι εξ, σήμερον δε απολογουμένων και των υπολοίπων θα ληφθή απόφασις υπό του ανακριτού και εισαγγελέως διά την προφυλάκισίν των ή μη»⁽⁶⁵⁾.

Οπως ουσιαστικά είχε προαναγγελθεί, τις συλλήψεις και προσαγωγές ακολουθούν προφυλακίσεις, ενώ διατάσσεται και η κράτηση του ενωμοτάρχη Κουραχάνη που πυροβόλησε και έδωσε το σύνθημα της ένοπλης επίθεσης στους παραγωγούς:

«Ενώπιον του ανακριτού κ. Τούση προσήχθησαν χθες και απελογήθησαν οι κρατούμενοι από προχθές και κατηγορούμενοι επί συνενοχής εις τα αιματηρά γεγονότα Αιγίου Γ. Κοσκορέλης, Δ. Φωτόπουλος, Π. Τριανταφυλλόπουλος και Ι. Ορφανίδης. Απάντων τούτων, εκτός του τελευταίου, διετάχθη η προφυλάκις.

Επίσης προεφυλακίσθη και ο Απόστ. Καρπέτας, τέως πρόεδρος της κοινότητας Αραχώβης, ο οποίος συνελήφθη χθες το απόγευμα έξωθι των δικαστηρίων υπό τας εξής συνθήκας. Ο Καρπέτας μετέβαινε εις τι καφενείον πλησίον των δικαστηρίων. Κατά την στιγμήν εκείνην ο ανακριτής κ. Τούσης συνέπεσε να ευρίσκεται εις το παράθυρον του γραφείου του μετά του αντεισαγγελέως Πλημμελειοδικών κ. Σπένδου.

Ο κ. ανακριτής είχεν ίδη προ ημερών εν Αιγίω τον Καρπέταν, ο οποίος θεωρείται ως

αναμειχθείς εις τας σκηνάς και ευθύς ως τον αντελήφθη διερχόμενον κάτωθι των δικαστηρίων, τον ανεγνώρισεν. Αμέσως κατήλθε μετά του κ. Σπένδου και τη βοήθεια παρατυκόντος αστυνομικού οργάνου προέβη εις την σύλληψιν του Καρπέτα, ούτινος και διέταξε την προφυλάκισιν.

Διά σημειώματος του κ. Τούση σταλέντος εις την Διοίκσιν Χωροφυλακής Αχαΐας εξητήθη η κράτησις του ενωματούχου Κουραχάνη, ο οποίος, ως γνωστόν, μετείχε της δυνάμεως χωροφυλακής η οποία επέβλεπε την τάξιν κατά το αιματηρόν συλλαλητήριο του Αιγίου. Εκ της εντολής ταύτης του ανακριτού ανάγεται ότι εναντίον του εν λόγω ενωματούχου προέκυψαν στοιχεία ενοχής εις την αιματηράν αυτήν υπόθεσιν»⁽⁶⁶⁾.

ΔΙΚΕΣ ΑΠΟ ΑΝΑΒΟΛΗ ΣΕ ΑΝΑΒΟΛΗ

Με συνοπτικές διαδικασίες αθωώθηκαν οι χωροφύλακες για τα φονικά και δικάστηκαν οι αγρότες. Μια δίκη που πήγαινε από αναβολή σε αναβολή με την απουσία κατά βάση μαρτύρων κατηγορίας για να «σβήσει» η ιστορία αλλά με δύο σταφιδοπαραγωγούς φυλακισμένους: «Αι ενεργηθείσαι μετέπειτα ανακρίσεις εστράφησαν καθ' ορισμένων οργάνων της Χωροφυλακής τα οποία όμως αργότερον απηλλάγησαν δια βουλεύματος, παρεπέμφθησαν δε εις δίκην 27 σταφιδοπαραγωγού, θεωρηθέντες ως πρωτοστατήσαντες εις τας σκηνάς, εκ των οποίων δύο ευρίσκονται προφυλακισμένοι επό 1 έτος περίπου.

Κατηγορούμενοι είναι οι Θ. Χαρμπής, Ν. Κοττομάλλης, Δ. Φωτόπουλος, Σκαρπέτας, Κοσκορέλης, Π. Τριανταφυλλόπουλος, Α. Ασπμακόπουλος, Ξ. Αβραμόπουλος, Αθ. Μπελιάς, Αθ. Παπακωνσταντίνου, Κ. Παπακωνσταντίνου, Β. Κοσκορέλης, Χρ. Γκελάτης, Κων. Αβραμόπουλος, Π. Μαλιγούρης, Δ. Αβραμόπουλος, Σπ. Σπυρόπουλος και τίνες άλλοι. Επίσης κατηγορούνται και οι κ. κ. Σπ. Μαθίας, Χ. Παπαιωάννου και άλλα μέλη της σταφιδικής επιτροπής Αιγίου.

Μεταξύ των μαρτύρων κατηγορίας και υπερασπίσεως περιλαμβάνονται ο δήμαρχος Αιγίου

κ. Σταυρουλόπουλος, ο πολιτευτής κ. Αν. Δρούλιας, οι κ. κ. Ι. Αναστασόπουλος, Φ. Χ. Ευαγγελίου, Φ. Ευαγγελίου, Ι. Μπαϊλάκης ταγματάρχης της Χωροφυλακής, Χατζηδημητρίου υπομοίραρχος, Ανδρ. Κουνινιώτης και πολλοί άλλοι.

Η δίκη είχε ορισθή δια την 27ην παρελθόντος Ιουνίου, λόγω όμως απουσίας ουσιωδών μαρτύρων το δικαστήριο ανέβαλε την δίκην δια σήμερα.

Λόγω του ιδιαίτερου ενδιαφέροντος το οποίον προκαλεί η σημερινή δίκη, προβλέπεται πυκνόν ακροατήριο, ιδία μεταξύ του σταφιδοπαραγωγικού κόσμου. Σχετικώς εγνώσθη ότι απηυθύνθησαν εις τον κ. πρόεδρον του Δικαστηρίου πολλά τηλεγραφήματα δι' ών ζητείται η αθώωσις των κατηγορουμένων και η παραπομπή εις δίκην των πραγματικώς υπευθύνων»⁽⁶⁷⁾.

Ερχεται όμως αναβολή επ' αόριστον και συνέχιση προφυλάκισης: «Λόγω απουσίας μαρτύρων τινών, ιδία οργάνων της τάξεως, η δίκη ανεβλήθη δια δευτέραν φορά επ' αόριστον. Υπό του δικαστηρίου απερρίφθη αίτησις των συνηγόρων περί αποφυλακίσεως δύο κατηγορουμένων, οι οποίοι κρατούνται εν προφυλακίσει πλέον του έτους»⁽⁶⁸⁾.

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΘΟΥΡΙΑ

Στις 26 Αυγούστου, την ίδια ημέρα με το συλλαλητήριο του Αιγίου πραγματοποιείται μεγάλο συλλαλητήριο στη Θουρία:

«Την πρωίαν της παρελθούσης Κυριακής συνεκροτήθη εις Θουρίαν ογκωδέστατον συλλαλητήριο των σταφιδοπαραγωγών των πέριξ χωρίων Ασπροχώματος, Σπερχογείας, Λεϊκών, Αντικαλάμου, Καλαμίου, Μικρομάνης, Αιθαίας κλπ. πρωτοβουλία της Κτηματικής Ενώσεως Θουρίας, εις το οποίο μετέσχον δύο χιλιάδες σταφιδοπαραγωγών.

Από της 8ης πρωινής ήρχισαν να συρρέουν εις τον τόπον του συλλαλητηρίου, συν γυναίξί και τέκνοις κατά πυκνάς ομάδας σταφιδοπαραγωγού ενώ οι κώδωνες των εκκλησιών εσφμαινον πενθίμως. Εις την κεντρικήν πλατείαν της Κοινότητος περί την 10ην πρωινήν είχαν συγκεντρωθεί πλήθη σταφιδοπαραγωγών διά

να διαμαρτυρηθούν εναντίον της κυβερνήσεως, η οποία παρά τας υποσχέσεις της δεν κατώρθωσε να δώση υψηλάς τιμάς εις την σταφιδοπαραγωγήν, και του ΑΣΟ διά τον καθορισμόν χαμηλών τιμών εξαγοράς των σταφιδικών πλεονασμάτων.

Προς τους συγκεντρωθέντες ωμίλησεν εν αρχή από του εξώστου της οικίας Μιχαλοπούλου ο Πρόεδρος της Κτηματικής Ενώσεως Θουρίας κ. Γ. Δάλλας, ο οποίος έψεξε δριμύτατα την κυβέρνησιν και τον ΑΣΟ διά την δημιουργηθείσαν εις βάρος των παραγωγών έκρυθμον κατάστασιν συνεπεία των εξευτελιστικών τιμών αι οποία καθωρίσθησαν διά την εξαγοράν των σταφιδικών πλεονασμάτων. Εν συνεχεία ο κ. Δάλλας ωμίλησεν εναντίον των διοικούντων το Γραφείον Προστασίας Ελληνικών Σύκων, οι οποίοι διά της αλογίστου πολιτικής των κατεβαράρθωσαν τούτο και την συκικήν υπόθεσιν. Εν τέλει εξήτησεν όπως ενεργηθή ευρύτατος έλεγχος εις τον ΑΣΟ και το ΓΠΕΣ, διά να έλθουν εις φως όλα τα σκάνδαλα και αι σπατάλαι. Τον λόγον του κ. Δάλλα διέκοπτον φωναί αγανακτήσεως των σταφιδοπαραγωγών.

- Θέλουμε το ψωμί μας.
- 3.500 ή θάνατος.
- Κρεμάλα στους υποτιμητές.

Μετά τον κ. Δάλλαν έλαβε τον λόγον ο δικηγόρος κ. Χρ. Μανδηλάρης ο οποίος διεκτραγώδησε δι' ολίγων την αθλίαν κατάστασιν των σταφιδοπαραγωγικών πληθυσμών και ετόνισε ότι εφ' όσον οι αρμόδιοι δεν θελήσουν να προασπίσουν τα συμφέροντα της σταφιδοπαραγωγής, οι παραγωγοί θα οργανώσουν ένοπλα πλέον συλλαλητήρια διά να διεκδικήσουν μόνοι των πλέον τα δικάιά των.

Μετά ταύτα ο κ. Α. Λιάππας ανέγνωσε το κάτωθι ψήφισμα το οποίον και ενεκρίθη υπό της συγκεντρώσεως:

“Πέντε χιλιάδες παραγωγοί με τα γυναικόπαιδα συγκρότησαν συλλαλητήριον εν Θουρία εν πλήρη αγανακτήσει και απογνώσει ακούσαντες τους ρήτορας διά βοής ενέκριναν το κάτωθι ψήφισμα:

1. Αξιούμεν κανονισμόν τιμής δελτίων 3.500.

2. Διατήρησιν παρακρατήματος.

3. Άρσιν σταφιδικού συναλλάγματος.

4. Αξιούμεν σθεναράν στάσιν αντιπροσώπων μας άλλως αποκηρύζωμεν τούτους και καλέσωμεν παραιτηθούν.

5. Χαλκευομένην δίμνηνον παράτασιν καταβολής δελτίων αποκρούομεν μετ' αγανακτήσεως ως σφαγιάζουσα δελτιούχους παραγωγούς.

6. Αξιούμεν κυβέρνησιν διορίση επιτροπήν ελέγχου εξ Αρεοπαγιτών και συμβούλων ελεγκτικού συνεδρίου και παραγωγών εκλεγόμενων κατόπιν παμμεσοπνιακής συσκέψεως παραγωγών κατά ΑΣΟ και ΓΠΕΣ έλθουν εις φως σφάλματα και σπατάλαι.

7. Αξιούμεν υπαίτιοι οικονομικής εξαθλιώσεως ΑΣΟ και ΓΠΕΣ παραπεμφθούν εις ορκωτά δικαστήρια.

8. Αξιούμεν δημοσιεύσωσι παρά συγκληθείσης επιτροπής ισολογισμόν αναλυτικώς.

9. Καταργηθή σύστημα εκλογής συμβούλων Γραφείου Σύκων εκλέξωσιν νέους συμβούλους ενδεδειγμένοι συκοπαραγωγόι.

10. Αξιούμεν διαταχθή Αγροτική Τράπεζα εισπράξη δάνειά της εντός πενταετίας δι' επισίων δόσεων.

11. Αξιούμεν ελάφρυνσιν φορολογίας πτωχού αγροτικού κόσμου και του άρτου.

Εντέλλεται η συλλαλητηριακή επιτροπή να παρακολουθήση αγρύπνως και εν ανάγκη να καλέση όλους μας εις ένοπλα συλλαλητήρια.

Η συλλαλητηριακή επιτροπή Γεώργιος Δάλλας, Δημοσθένης Μανδηλάρης, Ευάγγελος Χαλούλος, Δημήτριος Κασκούτης, Κωνσταντίνος Φλέσσας, Θεόδωρος Λεκαδίτης, Ιωάννης Περρωτής, Αηγισίλαος Λιάππας, Παναγιώτης Κολίληρης»⁽⁶⁹⁾.

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΒΑΛΥΡΑ

Ένα ακόμη συλλαλητήριο πραγματοποιείται την ίδια ημέρα στη Βαλύρα: «Προχθές συνεκροτήθη εις Βαλύραν το προαναγγελθέν συλλαλητήριον, εις το οποίον μετέσχον οι σταφιδοπαραγωγοί των Κοινοτήτων Βαλύρας, Σκάλας, Λαμπαίνης και Αριστοδημείου.

Προς τους συγκεντρωθέντας ωμίλησε διά

μακρόν ο κ. Α. Κοντοπανάγος, ακολούθως δε συνετάγη και ενεκρίθη διά βοής το κάτωθι ψήφισμα, όπερ εν σώματι οι σταφιδοπαραγωγοί υπερβαίνοντες τας 2.000, επέδωσαν εις το τηλεγραφείον:

1. Καθορισμός κατωτάτου ορίου τιμών εξαγοράς πλεονασμάτων εις 3.500.

2. Αποδοκιμασία σταφιδικής πολιτικής υποτιμητών των ευγενών ποιοτήτων εις βάρος των κατωτέρων ποιοτήτων.

3. Συνυσιτά πληρεξουσίου βουλευτάς και γερουσιαστάς Μεσσηνίας, όπως τασόμενοι απόψεις υφυπουργού Στεφανοπούλου υποστηρίζοντες λογικάς τιμάς εξαγοράς, άλλως υποβάλλουσιν ομαδικάς παραιτήσεις.

Η επιτροπή

Γαλανόπουλος, Κοντοπανάγος, Καρτερολιώτης, Πουλόπουλος, Παπαγεωργίου, Διαμαντόπουλος, Παντζής»⁽⁷⁰⁾.

ΔΥΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΣΤΑ ΦΙΛΙΑΤΡΑ

Στα Φιλιατρά γίνονται δύο συλλαλητήρια και για πρώτη φορά συναντάμε την έκφραση “επιτροπή αμύνης” όπως ονομάζουν τις επιτροπές που δημιουργούνται σε κάθε χώρο για να διεκδικήσουν τα αιτήματα. Ενώ για πρώτη φορά τίθεται το αίτημα της κρατικοποίησης των βιομηχανιών οινοπνευματοποίησης:

«Συνεκροτήθησαν ενταύθα δύο συλλαλητήρια, εν την πρωϊαν και έτερον το απόγευμα. Κατά το πρωινόν συλλαλητήριο αφού ωμίλησεν ο κ. Δημ. Τζάνες αναπτύξας την όλην κατάστασιν εις ην ευρίσκειται σήμερα το σταφιδικόν ζήτημα λόγω της εκκρεμότητος της ρυθμίσεως αυτού, ανεγνώσθη και ενεκρίθη το κάτωθι ψήφισμα: “Σταφιδοπαραγωγοί Φιλιατρών και Περιχώρων εν αδελφική συνεργασία μετ' επαγγελματικών και εμπορικών τάξεων συνελθόντες εις κοινήν συνεδρίασιν συσκεφθέντες αξιούσι:

1. Καθορισμόν αμέσου εξαγοράς πλεονασμάτων δρ. 3.500 το χιλιόλιτρον.

2. Κρατικοποίηση εργοστασίων οινοπνευματοποίησης.

3. Μείωσιν κρατικής φορολογίας.

4. Αρσιν σταφιδικού συναλλάγματος 3%.

5. Απαλλαγίν μας από μάστιγα ατμοπλοϊκού τραστ.

6. Παραίτησι υφυπουργού Οικονομικών Λοβέρδου και υφυπουργού πολιτικού γραφείου Σαγιά αποτελούντων κίνδυνον διά σταφιδοπαραγωγήν.

Εις περίπτωσιν μη αποδοχής αιτημάτων μας, αξιούμεν παραίτησιν απάντων βουλευτών, γερουσιαστών Νομού Μεσσηνίας μετά καταψήφισιν κυβερνήσεως.

Επιτροπή Αγώνος

Ο Πρόεδρος Δημ. Τζάνες, ο γεν. γραμματεύς Σωτ. Σταυρόπουλος».

Το απόγευμα συνεκροτήθη δεύτερον συλλαλητήριο εις το οποίον έλαβον μέρος εκτός των κατοίκων Φιλιατρών και τα χωρία Κασιμπαλι, Χαλαζώνι, Βάλτα, Χριστιάνοι των χωρικών εισελθόντων εντός της πόλεως εφίππων.

Κατά την διάρκειαν του δευτέρου τούτου συλλαλητηρίου οι κώδωνες των εκκλησιών ηκούσαν πενθίμως, ηκούοντο δε αποδοκιμασίαι κατά των κεφαλαιοκρατών και της κυβερνήσεως, καθ' ην στιγμήν άπαντα τα καταστήματα έκλειον.

Ομίλησαν οι κ. κ. Δημ. Τζάνες και Σωτ. Κανελλόπουλος, οίτινες ανέγνωσαν το κατωτέρω ψήφισμα το οποίο και ενεκρίθη παμπληφεί αποσταλέν εις την κυβέρνησιν και λοιπούς αρμοδίους:

“Λαός Φιλιατρών και περιχώρων εισελθών εφ' ίππων εις την πόλιν εν συναγεμώ, κλεισθέντων καταστημάτων υπό κωδωνοκρουσίας, συνελθών εις κεντρικήν πλατεϊάν πόλεως ενέκρινεν απολύτως αποφάσεις και ενεργείας πρωινής συσκέψεως και επιτροπής αμύνης σταφιδοπαραγωγών, απεφάσισεν αναστολήν πάσης μεταφοράς σταφιδοκάρπου εκτός ορίων περιοχής, απαγόρευσιν πάσης φορτώσεως εις λιμένας εξαγωγής, παύσιν αγοραπωλήσεων σταφιδοκάρπου, αναστολήν πληρωμής πάσης οφειλής προς δημόσιον, Αγροτράπεζαν, ιδιώτας, απαγόρευσις παντός καταναγκασμού επί σταφιδοπαραγωγών και διαδηλόι ότι εις περίπτωσιν μη ικανοποιήσεως αιτημάτων του συνεκροτήθη ένοπλον συλλαλητήριο και παραμείνει εν

ενόπλω συναγερμώ μέχρι πλήρους ικανοποίησης δικαίων του.

Επιτροπή αμύνης σταφιδοπαραγωγών

Ο Πρόεδρος Δημ. Τζάννης, ο γεν. γραμματέας Σωτ. Σταυρόπουλος”.

Χθες αφίκετο εις Πύργον ο εκ της επιτροπής Φιλιατρών κ. Σωτ. Σταυρόπουλος όπως συνεννοηθεί μετά του κ. Βρεττού Μιχόπουλου προς συντονισμόν των ενεργειών. Καθ’ α μας ανεκοίνωσεν ο κ. Σταυρόπουλος σήμερον συγκροτείται εις Φιλιατρά νέον συλλαλητήριον, το οποίον δεν αποκλείεται να λάβη και την μορφήν ενόπλου τοιούτου»⁽⁷¹⁾.

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗΝ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ

Συλλαλητήριο πραγματοποιείται και στην Κυπαρισσία, στο οποίο τίθεται για πρώτη φορά το αίτημα κατάργησης της εγγείου φορολογίας στη σταφίδα αλλά και η εξομοίωση των σταφίδων Τριφυλίας με τις σταφίδες ευγενών ποιότητων:

«Πάνδημον συλλαλητήριον συνεκροτήθη ενταύθα με συμμετοχή συν γυναίξί και τέκνοις των κατοίκων των πέριξ χωρίων, οίτινες προσήλθον με μαύρας σημαίας, ενώ τα καταστήματα έκλειον. Ωμίλησεν ο δικηγόρος κ. Σωτ. Αναγνωστόπουλος, όστις ανέπτυξε την δημιουργηθείσαν κατάστασιν και μετ’ αυτόν εξεδόθη το κάτωθι ψήφισμα εγκριθέν διά βοής υπό του συγκεντρωθέντος πλήθους:

“Λαός Κυπαρισσίας και περικώρων συνελθών σήμερον πάνδημον συλλαλητήριον συν γυναίξί και τέκνοις μετά επαγγελματιών εμπόρων κλεισθέντων απάντων καταστημάτων κρουομένων πενήθιμως κωδώνων όλων εκκλησιών ενέκριναν ψήφισμα διά βοής με ομιλητήν δικηγόρον Σωτήριον Αναγνωστόπουλον.

1. Διαμαρτύρεται κατά πάσης αποπειράς υποτιμήσεως εξαγοράς πλεονασμάτων όθεν δήποτε προερχομένης, αξιοί ευρισκομένων οποιονδήποτε μέσων άμεσον εξαγοράν τρισχιλίοις πεντακοσίας χιλιάδλιτρον.

2. Αξιοί παντελή κατάργησιν εγγείου φορολογίας σταφίδος τεσσαράκοντα εκατομμυρίων

και συναλλαγματικού παρακρατήματος 3%.

3. Κρατικοποίησιν εργοστασιών οινοπνευματοποιίας.

4. Αναστολήν μεταφοράς σταφίδος εκτός ορίων περιοχής, απαγορευομένης πάσης φορτώσεως εις λιμένας εξαγωγής, αναγνώρισιν σημασίας σταφίδος εκάστης περιφερείας, εξομοίωσιν Τριφυλλιακής σταφίδος με ευγενείς τοιαύτας.

5. Τάσσεται αλληλέγγυος συμπενθούνας Μεσσηνίου αδελφούς Ηλείας Ολυμπίας αποστέλλει εγκάρδιον χαιρετισμόν.

6. Προκαλεί οργανώσεις, συλλόγους ενίσχυσιν σταφιδικού αγώνα κατά εκμεταλλευτών απομυζητών Πατρινών σταφιδεμπόρων.

7. Εν περιπτώσει μη αποδοχής αιτημάτων, εντέλλεται βουλευτάς γερουσιαστά όχι μόνον Τριφυλλίας αλλά ολοκλήρου Μεσσηνίας και αντιπροσώπους σταφοργανώσεως όπως παραιτηθώσιν αξιωμάτων των, ηγηθώσι δε ημών σταφιδοπαραγωγών.

8. Απεκδύεται πάσης δημιουργηθσομένης τυχόν εκρύθμου καταστάσεως, εντέλλεται επιτροπήν συνεργασθή μετά επιτροπών Ηλείας, Μεσσηνίας, Ολυμπίας και μας καλέση εντονώτερον αποφασιστικώτερον ένοπλον συλλαλητήριον.

Η επιτροπής Σωτηρ. Αναγνωστόπουλος, Ιωαν. Σταθούλης, Γεωρ. Αγγέλινας, Γεωρ. Γκουντούνας, Σωτ. Κατσαρέλος, Νικ. Κανελλόπουλος»⁽⁷²⁾.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΖΟΥΝ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΗ

Στη Μεσσήνη δεν πραγματοποιείται συλλαλητήριο αλλά συνεδριάζει η συλλαλητηριακή επιτροπή και προειδοποιεί για εξέγερση: «Εξ άλλου συνήλθεν προχθες η συλλαλητηριακή επιτροπή Μεσσηνής η οποία ενέκρινε το κάτωθι τηλεγράφημα αποσταλέν προς τον Πρωθυπουργόν:

“Λαός Μεσσηνής και περικώρων αποδοκιμάζει μετ’ αγανακτήσεως συμβούλιον ΑΣΟ καταδικάσαν εις θάνατον πείνης ολόκληρον Νομόν Μεσσηνίας δι’ εγκληματικής αποφάσεως καθορισμού τιμής παρακρατήματος εις γλισχρόν ποσόν δρχ. 3.000. Αξιοί παρ’ αντιπροσώπων

Νομού Μεσσηνίας εγκαταλείψουν παθητικώς στάσιν των έναντι Κυβερνήσεως σφαγιαζούσης συμφέροντα Νομού των και υπόθεσιν, υποβάλλοντες παραιτήσεις των, άλλως διά ψηφισμάτων σύμπας Λαός άρη εμπιστοσύνην του, κηρύσσων τούτους εχθρούς του Λαού. Αξιοί παρά κυβερνήσεως λύσιν σταφιδικού ζητήματος και επωφελοούς διά σταφιδοπαραγωγούς διά του καθορισμού τιμής παρακρατήματος 3.400. Άλλως εξεγειρόμενος ζήτηση επιβάλλει απόψεις του δι' άλλων μέσων. Καθιστών προσωπικώς υπεύθυνον Πρωθυπουργόν διά μέλλοντα επακολουθήσουν σοβαρώτατα γεγονότα.

Συλλαλητριακή Επιτροπή: Πολυδούρης Πρόεδρος Κοινότητος Μεσσηνίας. Χρόνης Πρόεδρος Ομοσπονδίας Επαγγελματιών. Λεμπέσης Πρόεδρος Εμπορικού Συλλόγου, Κούτσικας ιατρός, Ζαλμάς δικηγόρος, Παναγόπουλος σταφιδοκτηματίας, Πατρικής σταφιδοκτηματίας”.

Παρόμοια τηλεγραφήματα απεστάλησαν προς τον κ. Πρωθυπουργόν και τους βουλευτάς και γερουσιαστάς Μεσσηνίας εξ όλων των σταφιδικών κέντρων του Νομού μας»⁽⁷³⁾.

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΣΕ ΠΥΡΓΟ ΚΑΙ ΑΜΑΛΙΑΔΑ

Στον Πύργο προγραμματίζεται συλλαλητήριο την ίδια ημέρα με αυτό του Αιγίου: «Καλούνται άπαντες οι σταφιδοπαραγωγοί σήμερα Κυριακή 26/8 και ώραν 10ην π. μ. εν τη πλατεία των Καφενείων εις συλλαλητήριον διαμαρτυρίας κατά των απόψεων υποτιμητών μεγαλεμπόρων Πατρών.

Η Οργανωτική Επιτροπή: Ευθ. Καρανικολός, Παν. Μαρινόπουλος, Πέτρος Μαρκουτσάς, Ιωάν. Κωστόπουλος, Γαβριήλ Σακελλαρίου, Θεόδ. Μαλαπέτσας, Ιω. Βιλαέτης, Διον. Κουρτούτος Πύργου, Θεοδ. Σφακόπουλος Κολλύρι, Γ. Σακελλαρόπουλος, Διον. Μπακόπουλος Αλεποχώρι, Α. Ζαφειρόπουλος, Ιωάν. Παπαδόπουλος, Ανδρ. Βρυνιώτης, Αρ. Μπερτσάτος Σκουροχώρι, Αλ. Μαλεβίτης, Κ. Σταθόπουλος Μυρτιά, Ανδρ. Μαντζαντώνης, Νικολ. Πετρόπουλος Βούναργο, Διον. Τσαπάρας, Μ. Βγενόπουλος Κατσαρού, Ευστ. Θεοδοσόπουλος Τζόγια, Γεωργ. Πικέας

Λαμπέτι, Γεώρ. Τσόπελας, Παν. Καράμπελας Βαρβάσαινα, Θεοδ. Βλαχογιαννόπουλος, Κων. Λουκόπουλος Ξυλοκέρα, Αν. Τράπαλης, Σ. Καράμπελας Λαστέικα, Ανθ. Πολίτης Βροχίτσα, Ευθ. Παπαγιαννόπουλος Φωναίτικα, Γεώρ. Μαρνέρας Ρώμεσι, Θεοδ. Κούλας Μαλαπάσι, Ηρακ. Στεφανόπουλος Βυτινείκα”.

Μια άλλη επιτροπή όμως προγραμματίζει δύο συλλαλητήρια για την επόμενη ημέρα σε Πύργο και Αμαλιάδα:

«Επραγματοποιήθη χθες εν Αμαλιάδι η σύσκεψις των επιτροπών επί των σταφιδικών συλλαλητηρίων Πύργου, Αμαλιάδας, Γαστούνης και Βαρθολομιού. Εις την σύσκεψιν ταύτην έλαβον μέρος οι κάτωθι αντιπρόσωποι των ως άνω συλλαλητηρίων: Βρεττός Μιχόπουλος (Πύργου), Γ. Μυττάς, Π. Παναγόπουλος, Λ. Ζαβέρδας, Γ. Κατσιγιαννος, Ηλ. Παναγιωτακόπουλος και Π. Σάκος (Αμαλιάδος), Ν. Καλιοτζής (Γαστούνης) και Δημ. Βασιλάκης (Βαρθολομιού).

Μετά μακράν συζήτησιν κατά την οποίαν ανεπύχθη λεπτομερώς υπό διαφόρων ρητόρων η εμφανιζομένη σήμερα τραγική κατάστασις επί του εκκρεμούντος εις σταφιδικού ζητήματος και αφού ανεγνωρίσθη παρά πάνω ότι η ζητηθείσα υπό των συλλαλητηρίων του λαού τιμή των 3.500 δραχμών κατά χιλιόλιτρον σταφιδοκάρπου διά την άμεσον εξαγοράν των πλεονασμάτων, τιμή η οποία θεωρείται ως υστάτη θυσία των σταφιδοπαραγωγών, ελήφθησαν εν απολύτω ομοφωνία αι κάτωθι αποφάσεις:

1) Να αποδοκιμασθούν οι σύμβουλοι της παραγωγής παρά τω ΑΣΟ και να ζητηθή η ανάκλησις των, καθόσον δεν έλαβον υπ' όψει των καθόλου την λαϊκήν θέλησιν, ως δεχθέντες τιμήν βάσεως διά την εξαγοράν των πλεονασμάτων 3.000 δραχμάς, ενώ είχαν εντολήν να παραιτηθούν πριν ληφθούν αι αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου του ΑΣΟ.

2) Να αποδοκιμασθή ο πρόεδρος του Γεωργικού Επιμελητηρίου Πύργου Λ. Μερκούρης, ως ταχθείς άνευ ουδεμιάς εντολής του Γεωργικού Επιμελητηρίου με τας απόψεις των υπο-

τιμπών, δεχθείς δηλαδή την τιμήν των δραχμών 3.200 κατά χιλιόλιτρον.

3) Αναγνωρίζεται ομοφώνως ο ρόλος των αντιπροσώπων της σταφιδοπαραγωγής παρά τη Βουλή και Γερουσία ευρίσκεται εν τη διαφορά η οποία προκύπτει μεταξύ των αξιώσεων του Κυβερνητικού Επιτρόπου και των αποφάσεων του διοικητικού συμβουλίου του ΑΣΟ, δηλαδή εις το ποσόν των 200 δραχμών.

Ως απαύγασμα αυτών των αποφάσεων εθεωρήθηκε ότι τον λόγον πλέον έχει ο λαός. Επειδή δε αι επιτροπαί αύται ανέλαβον να παρακολουθούν το όλον ζήτημα, διά τούτο εκρίθη ότι αι ανωτέρω αποφάσεις πρέπει να ανακοινωθούν εις τον σταφιδικόν πληθυσμόν.

Προς τον σκοπόν τούτον απεφασίσθη η συγκρότησις δύο συλλαλητηρίων δι' αύριον, ένα ενταύθα και έτερον εν Αμαλιάδι, κατά τα οποία αφού ανακοινωθούν αι ληφθείσαι υπό των επιτροπών αποφάσεις, θα ρυθμισθή η περαιτέρω στάσις των σταφιδοπαραγωγών επί του εκκρεμούντος σταφιδικού ζητήματος».

Η επιτροπή του διπλού συλλαλητηρίου καταγγέλλει ως “συλλαλητήριο επισκοτιστών” αυτό που ετοιμάζεται στον Πύργο την Κυριακή: «Σας καλούμεν για την 27ην τρέχοντος ημέραν Δευτέραν σε πάνδημα συλλαλητήρια διαμαρτυρίας σοβαράς για να επιβάλουμε τις αξιώσεις μας τις δίκαιες που ζητήσαμε στα προχθεσινά συλλαλητήρια –για να μη πεθάνουμε– περιφρονήσατε το συλλαλητήριο των επισκοτιστών».

Και υπογράφει ως “γενική επιτροπή αγνού λαϊκού συλλαλητηρίου σταφίδος”: Βρεττός Μιχόπουλος, Γ. Μυτιάς, Πάνος Παναγόπουλος, Λέων Ζαβέρδας, Γεώργ. Κατσιγιαννος, Νίκος Καλλιοντζής, Μήτσος Βασιλάκης, Ηλίας Παναγιωτακόπουλος, Παν. Σάκος.

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΟΝ ΚΑΚΟΒΑΤΟ

Στο μεταξύ, άλλο συλλαλητήριο πραγματοποιείται στον Κακόβατο: «Κατά πληροφορίας εκ Κακοβάτου συνεκροτήθη προχθές εκεί πάνδημον συλλαλητήριο, εις το οποίον μετέσχον οι σταφιδοπαραγωγοί Κακοβάτου, Σχίνων, Κα-

λυδώνης, Ανηλίου, Μοφκίτσας, Ζούρτσας και λοιπών περιχώρων.

Μετά ομιλίαν διαφόρων ρητόρων, οίτινες αφού ανέπτυξαν λεπτομερώς την δημιουργηθείσαν κατάστασις της στάσεως των υποτιμπτών σταφιδοεξαγωγέων Πατρών, Αιγίου και Κορίνθου ετόνισαν την ανάγκην ότι επ' ουδενί λόγω ο σταφιδοπαραγωγικός πληθυσμός πρέπει να δεχθή τιμήν εξαγοράς πλεονασμάτων κάτω των 3.500 δραχμών κατά χιλιόλιτρον σταφιδοκάργου.

Επιτροπή Ιωάν. Καλλιφείδας, Γεωργ. Σταματοπούλος, Ιωάν. Παναγιωτόπουλος, Κωνστ. Δημόπουλος, Νικ. Πούρνος, Ιωάν. Μακρής, Παν. Κοτσώνης»⁽⁷⁴⁾.

ΝΕΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ

Το συλλαλητήριο της Κυριακής 26 Αυγούστου πραγματοποιείται: «Την πρωΐαν συμφώνως προς την δημοσιευθείσαν πρόσκλησις της επιτροπής του συλλαλητηρίου συνεκροτήθη εις την πλατεΐαν Ανεξαρτησίας συλλαλητήριο εις όπερ συμμετέσχον οι χωρικοί των πέριξ μερών, μερικοί των οποίων εισήλθον εις την πόλιν με μαύρας σημαίας.

Ωμίλησεν πρώτος ο Ι. Μυλωνόπουλος δικηγόρος και κτηματίας, τονίσας τους κινδύνους της σταφιδοπαραγωγής εκ των ενεργειών των υποτιμπτών σταφιδοεξαγωγέων και ακολούθως ο Γ. Αργυράκης όστις ετόνισεν την ανάγκην της συσσωματώσεως των σταφιδοπαραγωγών και επετέθη εναντίον της Εθνικής Τραπέζης διά τη μη ενίσχυσιν του ΑΣΟ, είτε δε υπέβαλε διάφορα αιτήματα, πολλά των οποίων διετύπωσε και εις σχετικόν ψήφισμα όπερ και εξεδόθη αποσταλέν εις την κυβέρνησις και τους λοιπούς αρμοδίους. Μεταξύ των άλλων εις το ψήφισμα τούτο ζητείται ο καθορισμός τιμής εξαγοράς των πλεονασμάτων εις το ποσόν των δραχμών 3.500.

Κατά το συλλαλητήριο τούτο οι συγκεντρωθέντες δεν υπερέβαινον τους 1.000»⁽⁷⁵⁾.

Μεταξύ των μελών της επιτροπής που εκλέχτηκε δημιουργούνται αντιθέσεις, και η αναχώρησις για Αθήνα όπου επρόκειτο να συνα-

ντηθούν με κυβερνητικούς αρμοδίους ματαιώνεται: «Καθιστώμεν γνωστόν εις τους μετασχόντας και εξουσιοδοτήσαντας ημάς ίνα μεταβώμεν εις Αθήνας προς διεκδίκησιν των δικαίων αιτημάτων μας ότι ματαιούται η αναχώρησίς μας διά τους κατωτέρω λόγους:

1) Διότι δεν προσήλθον από 18 μέλη άτινα εξελέγησαν ως επιτροπή, ει μη μόνον επτά.

2) Διότι αι σημεριναί δηλώσεις του αρμοδίου υφυπουργού επί του ουσιωδεστέρου ζητήματος της τιμής των πλεονασμάτων είναι ότι δεν δύναται να καθορισθή πλέον των δραχμών 3.100 κατά ενετικόν χιλιόλιτρον.

Οι δηλούντες

Γ. Αργυράκης, Ιω. Μυλωνόπουλος Πύργου, Ιω. Γιαννόπουλος Τζόγια, Γεώργιος Γαργαλιάνος, Νικ. Τσούμπας.

Σημείωσις: Δύο εκ των λοιπών προσελθόντων οι κ. κ. Τζίφας Βουνάργου και Σταυρόπουλος Ρώμεσι δεν υπέγραψαν επειδή για του ανωτέρω ανακοινωθέντος θίγεται ο κ. Στεφανόπουλος.

Γεωργ. Αργυράκης, Νικολ. Τσούμπας»

Και εντός αυτών που προσήλθαν όμως υπάρχουν αντιθέσεις οι οποίες και εκδηλώνονται στη “σημείωση” αλλά και διατυπώνονται σε επιστολή δύο μελών της Επιτροπής: «Στο προχθεσινό συλλαλητήριο μας αναθέσατε να πάμε στην Αθήνα για να διεκδικήσουμε την ικανοποίηση των αιτημάτων μας που διατυπώθηκαν στο ψήφισμά μας της Κυριακής. Μαζύ με μας αναθέσατε και σε άλλους, μα όπως προβλέψαμε και σας είπαμε, τα άλλα μέλη της επιτροπής δεν συγκεντρώθηκαν όπως αναχωρήσωμεν. Κατόπιν αυτών ενομίσαμε ότι θα μπορούσαμε να πάμε οι δυο μας στην Αθήνα, γιατί δεν νομίζουμε ότι μπορούσαμε μονάχοι εμείς να φέρουμε κακό αποτέλεσμα.

Μαζευτήκαμε χθες το πρωί 7 από τους 18. Εμείς προτείναμε να πάμε οι 7 έστω και 4. Μα ο αγορητής του συλλαλητηρίου κ. Ιωαν. Μυλωνόπουλος επέμενε να πάμε και οι 18 άλλως να μην πάμε κανείς. Υπεχώρησαν μόνον εις 12. Γιατί οι άλλοι κύριοι δεν προσήλθαν και γιατί ο κ. Μυλωνόπουλος ήθελε να είμαστε και οι 18 το καταλαβαίνετε.

Εμείς αισθανόμαστε υποχρέωση να σας τα πούμε αυτά και να σας δηλώσουμε ότι άμα θελήσετε να κινηθείτε θα μας έχετε σύμφωνους και πρωτοπόρους. Αισθανόμαστε ακόμη την ανάγκη να σας τονίσουμε ότι του λοιπού δεν πρέπει να εμπιστεύεσθε την διαχείρισι των ζητημάτων σε πρόσωπα που υπεράνω όλων θέτουν το κομματικόν των συμφέρον. Και δεν ορμούνται από πραγματικόν ενδιαφέρον για σας.

Γεωργ. Αργυράκης, Νικ. Τσούμπας»⁽⁷⁶⁾.

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΑ ΛΕΧΑΙΝΑ

Στις 26 Αυγούστου γίνεται συλλαλητήριο και στα Λεχαινά με μεγάλη συμμετοχή, στο οποίο το ψήφισμα είναι συμβιβαστικό και αποδέχεται τις αποφάσεις του ΑΣΟ στη λογική να αποφευχθούν τα χειρότερα λόγω της κινητοποίησης των παραγωγών ευγενών ποιοτήτων: «Την πρωΐαν της Κυριακής κατόπιν κωδωνοκρουσιών έκλεισαν όλα τα καταστήματα και σύμπας ο λαός των Λεχαινών μετά των γειτονικών περιχώρων, τα οποία είχαν συρρεύσει πολύ ενωρίς κατά μεγάλας μάζας, συνήλθε εις πάνδημον συλλαλητήριον.

Τα πλήθη διασχίσαντα την αγοράν, κατέληξαν κάτωθεν του Κοινοτικού μας καταστήματος. Τους πάντας κατείχε βαθυτάτη κατήφεια, απόγνωσις και φοβερά αγωνία. Από του εξώστου του Κοινοτικού καταστήματος ωμίλησε διά μακρόν ο δικηγόρος και Κοινοτικός σύμβουλος κ. Μιλτ. Παπαδιονυσίου αναπτύξας το ζήτημα και καυτηριάσας πρεπόντως την εκμετάλλευσιν, της οποίας πίπτουσι θύματα οι ατυχείς σταφιδοπαραγωγοί.

Η ανθρωποθάλασσα εκείνη εμαίνετο και συνεταράσσετο, ετοιμή να εκσπάσει εις αγρίαν τρικυμίαν με τρομακτικές διαθέσεις. Ο απεγνωσμένος κόσμος εξεδήλου παντοιοτρόπως την δικαίαν του αγανάκτησιν έτοιμος να προβή εις έκτροπα και επαναστατικά μέσα.

Ο κόσμος ευρίσκεται εν αναμονή των τελικών αποφάσεων, αι οποίαι ας φροντίσουν οι αρμόδιοι να είναι επιτέλους ικανοποιητικά δι' αμφοτέρα τα διαμαχόμενα μέρη, το οποίον ευχόμεθα ολο-

ψύχως, διότι ο συμβιβασμός και η εκατέρωθεν υποχώρησις θα είναι η μόνη δίκαια και σαφής λύσις του αναφυέντος σοβαρωτάτου ζητήματος, το οποίον απειλεί να προκαλέση των εμφύλιον σπαραγμόν.

Ακολούθως ο κ. Παπαδιονυσίου ανέγνωσε ψήφισμα, το οποίον και ενεκρίθη παμπηφεί και το οποίον ο λαός σύσσωμος μετέβη και ενεχείρησε εις τον κ. Ειρηνοδίκην, όστις το διεβίβασε τηλεγραφικώς προς τον Πρωθυπουργόν, Προεδρεύοντα Κυβερνήσεως κ. Κονδύλην, Υπουργούς Πεσματζόγλου, Στεφανόπουλον, Σταφιδοργάνωσιν:

Λαός Λεχαινών και περιχώρων, συνελθών εν δίκαια αγανακτήσει αυθορμήτως εις πάνδημον συλλαλητήριον διαμαρτύρεται στάσιν υποτιμητών σταφιδοεξαγωγέων Πατρών, Αιγιαλείας, δήθεν υποστηριζόντων συμφέροντα σταφιδοπαραγωγών περιφερείας των. Απορεί πως πολιτικοί των παρασύρονται κερδοσκοπικά πράξεις σταφιδεμπόρων, παρουσιαζόμενοι όμματα ημών ως από συμφέροντος κινούμενοι ζημιώσωσι σταφιδοπαραγωγήν εις όφελος προπωλητών εμπόρων. Αξιοί υιοθέτησιν ληφθείσας αποφάσεως Οργανισμού, καίτοι ουδόλως ικανοποιεί σταφιδοπαραγωγήν, ληφθείσαν υπό την επήρρειαν της αντιδράσεως των υποτιμητών. Απεκδυόμεθα πάσης ευθύνης εις περίπτωσιν, μη υιοθετήσεως τουλάχιστον, ληφθέντων μέτρων, όντες αποφασισμένοι να διεκδικήσωμεν τα αναμφισβήτητα δίκαιά μας.

Η επιτροπή

Σταματόπουλος, Ζωγόπουλος, Παπαδιονυσίου, Παπαετρόπουλος, Καλογερόπουλος, Κουτροκόης, Ανδρουτσόπουλος Διονύσιος, Κουσκογιάννης, Μπώκος, Βελής Διονύσιος, Μαζώτης Νικολ., Καραγγελής, Κατσανάκης, Βακαλόπουλος, Λάττας, Κριτσινέλιας, Κοκκλανάς και Σεφερλής Σπυρίδων».

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΖΑΧΑΡΩ

Συλλαλητήριο πραγματοποιείται και στη Ζαχάρω: «Εις την αγοράν Ζαχάρως συνεκροτήθη πάνδημον συλλαλητήριον εις το οποίον έλαβον μέρος και πλείστοι παραγωγοί των περίξ χωρίων.

Η όψις του συλλαλητηρίου εις όγκον και επιβλητικότητα υπερέβη κάθε προηγούμενον. Καθ' όλην την διάρκειαν του συλλαλητηρίου τα καταστήματα παρέμειναν κλειστά και οι κώδωνες της εκκλησίας ηκούσαν συνεχώς. Η αγανάκτησις είναι ζωγραφισμένη εις τα πρόσωπα των παραγωγών και εν μέσω ιεράς συγκινήσεως ανέρχεται εις τον εξώστην της οικίας του κ. Παπαθανασοπούλου η επιτροπή του συλλαλητηρίου και ο αδιόριστος καθηγητής των μαθηματικών κ. Κ. Νικολακόπουλος όστις δι' εμπνευσμένου και εμβριθούς λόγου ανέπτυξε τον σκοπόν του συλλαλητηρίου και δι' αδιασείστων επιχειρημάτων ανέλυσε την ουσία του σταφιδικού ζητήματος καθώς και την σημερινήν του οξείαν φάσιν. Ακολούθως ανέγνωσε το κάτωθι ψήφισμα το οποίον εγένετο διά βοής δεκτόν:

Λαός Ζαχάρως και περιχώρων συνελθών σήμεραν εις πάνδημον συλλαλητήριον επί του σταφιδικού ζητήματος ακούσας των ρητόρων αιτεί:

1) Αμεσον εξαγοράν πλεονασμάτων προς 3.500 δραχμάς το ενετικόν λίτρον. 2) Αμεσον κατάθεσιν δελτίων εις Τελωνείον εκ μέρους σταφιδοεξαγωγέων και 3) Συναλλαγματικόν παρακράτημα έλθη εις πίστωσιν ΑΣΟ. Οτι η μη παραδοχή ανωτέρω αιτημάτων θέλει οξύνη έκρυθμον κατάστασιν, της οποίας αδυνατεί να προσδιορίση την έκτασιν.

Η Επιτροπή: Φώτιος Χριστόδουλος, Ιωαν. Δαΐκος, Λύσανδρος Γεωργακόπουλος, Λάμπρος Κανελλόπουλος, Ηλίας Νικολακόπουλος, Αριστ. Αγριόπουλος, Κωνστ. Κόντος, Νικ. Μπούσμπουρας, Γεώργ. Μισιχρόνης, Νικόλ. Πούρνος»⁽⁷⁷⁾.

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΩΝ

Μετά τα αιματηρά γεγονότα στο Αίγιο στις 26 Αυγούστου και χωρίς να αναφέρεται σε αυτά, ο Νομάρχης Ηλείας αρνείται να δώσει άδεια για την πραγματοποίηση των συλλαλητηρίων σε Πύργο και Αμαλιάδα που έχουν εξαγγελθεί για τη Δευτέρα 27 Αυγούστου:

«Κατά νυκτερινήν ανακοίνωσιν του Νομάρχου Ηλείας κ. Παναγοπούλου ειδοποιήθη εκ μέρους της διοικήσεως Χωροφυλακής Πύργου και

υποδιοικήσεως Χωροφυλακής Αμαλιάδος ότι υπεβλήθησαν αιτήσεις προς συγκρότησιν συλλαλητηρίου διά Δευτέραν την πρωίαν. Πλην επειδή νομίζει ότι η υπόθεσις των συλλαλητηρίων ζημιώνει την ρύθμισιν του σταφιδικού ζητήματος, διέταξεν όπως απαγορευθεί η συγκρότησις συλλαλητηρίου.

Δέον να σημειωθεί ότι οι χωρικοί δεν έχουν ειδοποιηθεί περί της ματαιώσεως των συλλαλητηρίων και κατά συνέπειαν θα εισέλθουν σήμερον την πρωίαν εις την πόλιν»⁽⁷⁸⁾.

ΑΥΘΟΡΜΗΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗΝ ΑΜΑΛΙΑΔΑ

Στον Πύργο ακυρώνεται το συλλαλητήριο λόγω των απαγορεύσεων, γίνεται όμως αυθόρμητα στην Αμαλιάδα:

«Παρ' όλας τας απαγορευτικές διαταγάς αι οποίαι είχαν δοθή διά την συγκρότησιν του σπυρινοῦ συλλαλητηρίου εις την πόλιν μας, το οποίον επρόκειτο να γίνη με συμμετοχήν όλης της περιφέρειας Αμαλιάδος και των χωρίων του κάμπου, εν τούτοις εγένετο τούτο ογκωδέστατον και επιβλητικώτατον. Οι κάτοικοι του χωρίου Σαββάλια έγιναν η αρχή της συγκροτήσεως του συλλαλητηρίου. Ενώ εις την πόλιν μας είχαν σχεδόν παραιτηθεί της συγκροτήσεώς του, κατόπιν διαταγής της Νομαρχίας, εμφανίζεται κατά την 10ην πρωινήν ώραν εις τας οδούς της πόλεως σύσσωμον το χωρίον Σαββάλια με μαύρας σημαίας. Ετσι εδόθη το σύνθημα και με τας κωδωνοκρουσίας ήρχισεν ο κόσμος να συγκεντρύεται αυθορμήτως εις την πλατείαν όπου εντός ολίγου χιλιάδες κόσμου συνεκεντρώθησαν. Αμέσως τα καταστήματα της πόλεως έκλεισαν. Η ανθρωποπλημμύρα εκείνη εξεχύθη εις τας οδούς της πόλεως ογκωδестаτά, περιελθούσα δε τας κεντρικώτερας εξ αυτών συνεχώς εξωγκουμένη, κατέληξεν πάλιν εις την πλατείαν Αγίου Αθανασίου, ένθα από του εξώστου της πρώην Εμπορικής Λέσχης ωμίλησαν κατ' αρχήν ο κ. Π. Σάκκος αντιπρόσωπος εν τω Γεωργικώ Επιμελητηρίω, κατόπιν ο πρόεδρος της επιτροπής του συλλαλητηρίου κ. Νικ. Νικολόπουλος συμβολαιογράφος, ο κ.

Γεώργιος Μπιδάς και ο κ. Αντ. Στάγκος εκ Σαββαλίων, αναπτύξαντες τον σκοπόν του αυθορμήτου συλλαλητηρίου των σταφιδοπαραγωγών, οι οποίοι πρόκειται και εφέτος, παρ' όλην την αρίστην παραγωγήν, να πεινάσωσι, χάρις εις τα μέτρα τα οποία από κοινού λαμβάνουν ο Οργανισμός του ΑΣΟ και το κράτος. Ακολούθως αναγιγνώσκεται το ψήφισμα το οποίον επικυρούται διά βοής του πλήθους και το οποίον αναλαμβάνει η επιτροπή να αποστείλη, παρακαλέσασα συγχρόνως τον λαόν να διαλυθή και να είνε έτοιμος δι' ενδεχομένην πρόσκλησιν της επιτροπής. Ουδέν έκτροπον παρετηρήθη. Παρά της Αστυνομίας είχαν ληφθεί όλα τα κατάλληλα μέτρα, ο δε διοικητής της Αστυνομίας μοίραρχος κ. Κωνστ. Καννάς, του οποίου η όλη μέχρι σήμερον δράσις είνε αξία επαίνων, αλλά προσωπικώς ο ίδιος και με πολλήν προσοχήν και φρόνησιν παρηκολούθησε το συλλαλητήριο με πλήρη επίγνωσιν των καθηκόντων του, ώστε να επικρατήσιν πλήρη τάξις και ησυχία εν αυτών.

Το εκδοθέν ψήφισμα:

Λαός Αμαλιάδος, Κάμπου και περιχώρων συνελθών εις πάνδημον συλλαλητήριο αποδοκιμάζει μετ' αγανακτήσεως ενεργείας υποτιμητών καταστρεπτικής διά δυστυχούντας λόγω αλληπαλλήλων θεομηνιών σταφιδοπαραγωγούς ψηφίζει:

- 1) Αμεσον εξαγοράν πλεονασμάτων προς δραχ. 3.600 κατά χιλιόλιτρον.
- 2) Καθορισμόν παρακρατήματος προς 50%.
- 3) Αύξησις βιομηχανικής τιμής σταφίδος εις δραχ. 2.000 είτε δι' αυξήσεως τιμής οινοπνεύματος είτε διά μειώσεως φόρου αυτού υπέρ του ΑΣΟ.
- 4) Αμεσον καταβολήν παρακρατήσεως παρά εξαγωγέων άνευ εγγυήσεων και προθεσμίας.
- 5) Μετατροπήν παλαιών χρεών Αγροτικής Τραπέζης εις μακροπρόθεσμα απαλλασσομένων των παραγωγών καταβολής τόκων ως εγένετο και διά κτηνοπαραγωγούς.
- 6) Το 3% συνολικού παρακρατήματος διατεθή υπέρ του ΑΣΟ.
- 7) Μείωσις κρατικής φορολογίας.
- 8) Αμεσον απόδοσιν παρά της Τραπέζης Αθηνών διεκδικουμένου κεφαλαίου εκριζώσεως.

Περιφέρειά μας παράγουσα εκλεκτήν ποιότητα τασσόμεθα υπέρ λεγομένων υψηλών τιμών φρονούσα μικραί τιμαί ήθελον παρασύρη τιμή ευγενών ποιοτήτων. Και ότι μέγα κόστος καλλιέργειας, ακρίβεια ζωής και τιμή λίρας 550 δραχμών και χαμηλαί τιμαί πλεονασμάτων ισοδυναμούν με τελείαν καταστροφήν παραγωγών.

Η επιτροπή: Π. Σάκκος, Γ. Μπητάς, Ν. Νικο-

λόπουλος συμβολαιογράφος Αμαλιάδος, Δ. Τσάνος, Αντων. Στάγκος Σαββαλίων, Βασιλάκης Δ. Βαρθολομιού.

Κατόπιν επιμόνου απαιτήσεως των διαδηλωτών προσετέθη εις το ψήφισμα το εξής: Αξιούν την παραίτησιν Διοικητικού Συμβουλίου ΑΣΟ διότι δεν έλαβον υπ' όψιν τας απαιτήσεις των παραγωγών και ετάχθησαν με τους υποτιμητάς»⁽⁷⁹⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΑΙΓΙΟΥ ΣΤΑ ΑΡΘΡΑ ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ

Στο σημείο αυτό έχει ενδιαφέρον να παρακολουθήσουμε πώς αντιμετωπίζουν τα γεγονότα του Αιγίου οι εφημερίδες στην πρώτη τους έκδοση μετά από αυτά.

Το “Θάρρος” στο κύριο άρθρο του διαπιστώνει το γενικό ξεσπκωμό στην Πελοπόννησο, καταγγέλλει τη βία και την καταστολή των κινητοποιήσεων και προβλέπει ότι θα επικρατήσει “αναρχία”: «Η Πελοπόννησος φλέγεται. Από του ενός μέχρι του άλλου άκρου των τεσσάρων σταφιδικών νομών της ως ακατάσχετος θύελλα μαίνεται η λαϊκή αγανάκτησις και απειλεί να παρασύρη με την λαιλαπώδη πορεία της παν το αντιστάμενον εις αυτήν. Η Μεσσηνία δονείται από τας ιαχάς των πυκνών κατά τόπους συλλαλητηρίων των σταφιδικών της μαζών, η Ηλεία ενθυμείται και πάλιν τας παλαιάς λησμονημένας σελίδας του εκ Μπαρμπάσαινας Παπαστασινού και η βόρειος Πελοπόννησος σύμπασα καθοδηγείται από το φωτεινόν μετέωρον, που εδημιούργησαν οι φλόγες του πυρποληθέντος εις το Αίγιον παραρτήματος του ΑΣΟ και φανατίζεται από το κυθέν εις τους δρόμους της θρυλικής Βοστίτις υπό τα ασυνείδητα πυρά μιας βαρβάρου και αντιλαϊκής κυβερνήσεως υπεράφθονον αίμα.

Η υπόθεσις του ψωμιού και των παραγωγών κατά το πρόσφατον παράδειγμα των λιμενεργατών της πόλεως ταύτης μετατοπίζεται από των υπουργικών γραφείων εις τα πεζοδρόμια, και αντί του κυβερνητικού εγκεφάλου επιστρατεύονται τα πολυβόλα διά ν’ απαντήσουν εις τας αξιώσεις του συνεγειρομένου πειναλέου σταφιδικού πληθυσμού. Η κατάσταση έφθασε πλέον εις το μη περαιτέρω της αθλιότητος, ο λαός έκπληκτος παρακολουθεί μιαν παράφρονα και εγκληματικήν κυβέρνησιν εννοούσαν να βάφη κάθε τόνον τα πεζοδρόμια των Πελοποννησιακών πόλεως και χωριών, που υπήρξαν

μ’ όλα ταύτα οι ακροπόλεις της, με αίμα, με πλούσιον τίμιον λαϊκόν αίμα.

Πού θα οδηγηθώμεν υπό τας συνθήκας αυτάς δεν γνωρίζομεν. Διότι δεν γνωρίζομεν ή μάλλον ακριβώς διότι γνωρίζομεν το μέγεθος της ασυνειδησίας των κυβερνώντων και της παρομιώδους πλέον κατάστασης παλιμβουλίας των. Γνωρίζομεν ότι αι λαϊκά αξιώσεις δεν πρόκειται όπως δήποτε να ικανοποιηθούν. Και η λαϊκή εξανάστασις θα ολοκληρωθή και η αναρχία θα κυριαρχήσιν εις τον τόπον. Εν όσω είναι επομένως καιρός καλούμεν τους κυβερνώντες να επικοινωνήσουν με την ψυχήν του σταφιδοπαραγωγικού λαού, να εννοήσουν τον πόνον της και τας απαιτήσεις των, και να τας ικανοποιήσουν. Εάν δεν το κάμουν τόσο χειρότερον δι’ αυτούς. Ο λαός γνωρίζει να τιμωρή και να τιμωρή αμείλικτα όταν αδικώς πάσχει. Ας το έχουν υπ’ όψιν των»⁽⁸⁰⁾.

«ΣΗΜΑΙΑ»: «ΕΣΤΑΣΙΑΣΑΝ ΟΙ ΑΙΓΙΕΙΣ»

Η “Σημαία” βλέπει στασιαστικό κίνημα στην κινητοποίηση των σταφιδοπαραγωγών του Αιγίου, στους οποίους επιτίθεται με βαρείς χαρακτηρισμούς. Υπερασπίζεται την κυβέρνηση και τον ΑΣΟ, ενώ βάλλει κατά των “σταφιδολογιστών” της υπαίθρου Μεσσηνίας που οργανώνουν διαδηλώσεις, και τελικά αναφέρει ότι γίνεται “κομματική και κομμουνιστική εκμετάλλευση”: «Οι Αιγίεις σταφιδοπαραγωγοί εστάσασαν. Οι Αιγίεις ετέθησαν εκτός Νόμου. Οι Αιγίεις παρεφρόνησαν, απεθρασύνησαν και συμπεριεφέρθησαν κατά τρόπον ακαρακτηρίστως ποταπόν και ελεεινόν.

Διεβλήθησαν άραγε από τους κερδοσκόπους οίτινες έχουν συμφέρον να καταργηθή ο θεσμός της παρακρατήσεως; Παρωξύνθησαν από αναρχικά στοιχεία; Επί του παρόντος δεν γνωρίζομεν. Εκείνο που βλέπομεν είναι ότι η τολμηθείσα

Θα είμεθα αφαντάστως μωροί και γελοιωδέστατα αφελείς, αν επικαλεσθώμεν την σύνεσιν των Αιγίων και κάμνωμεν έκκλησιν εις τα αισθήματα της αλληλεγγύης που πρέπει να διέπη τους σταφιδοπαραγωγούς ολοκλήρου της Ελλάδος. Εκείνο που τολμών να συστήσωμεν εις τας Γεωργικάς οργανώσεις της Μεσσηνίας και τους σταφιδοπαραγωγούς είναι τούτο: Πολλοί Μεσσήνιοι σταφιδολογιάται, επαγγελλόμενοι τους ευφείς, από καιρού εις καιρόν βάλλουν μετά μανίας κατά του ΑΣΟ, όστις είναι κυρίως ειπείν περισσότερο ίδρυμα Πυργομεσσηνιακόν. Αντί λοιπόν να τον περιβάλωμεν διά της στοργής μας και να τον περιφρουρούμεν αγρύπνως από των κατ' αυτού επιθέσεων των... ευγενών παραγωγών, προσπαθούμε να τον καταρρίψωμεν εις την συνείδησιν του σταφιδικού κόσμου. Δήλα δη γινόμεθα όργανα των εχθρών της Μεσσηνιακής και Ηλειακής σταφίδος, καταστρέφοντες και εκμηδενίζοντες τον κυριώτερον προμαχώνα της σταφιδικής Μεσσηνίας και Ηλείας, οίος θεωρείται και είναι ο ΑΣΟ. Ας προσέξωμεν λοιπόν και ας παύσωμεν την άσκοπόν φιλολογίαν και σταφιδολογίαν. Οι κρωγμοί των σταφιδοπατέρων ας λείψουν και όλοι οι Μεσσήνιοι ως εις άνθρωπος ας θελήσωμεν να ενισχύσωμεν το ίδρυμα εκείνο που αποτελεί την σπουδαιότεραν εγγύησιν διά την προστασίαν των Μεσσηνιακών και Ηλειακών συμφερόντων. Να ελέγχωμεν την διαχείρισιν του ΑΣΟ, να παρακολουθούμεν την δράσιν του, να δεικνύωμεν ζωηρότατον ενδιαφέρον διά την εν γένει πορείαν του, αλλά δεν έχομεν ούτε δικαίωμα, ούτε συμφέρον να τον υπονομεύωμεν, να τον διασύρωμεν, να τον διαπομπεύωμεν και να καθιστάμεθα ανεπινοήτως όργανα των εχθρών της Μεσσηνιακής και Ηλειακής σταφίδος. Εν τέλει χωρίς να παύωμεν φρονούντες, ότι αι Μεσσηνιακαί απόψεις ως προς την τιμήν των πλεονασμάτων είναι δίκαιαι, απενθυμίζωμεν και κάτι άλλον εις τους θερμοαίμους Δαντώνας και Ροβεσπιέρους της υπαίθρου Μεσσηνίας, ότι το σταφιδικόν ζήτημα δεν πρέπει να γίνεται αντικείμενον ούτε κομματικής ούτε κομμουνι-

στικής εκμεταλλεύσεως. Υποθέτομεν ότι εννοούμεθα. Τα γεγονότα του Αιγίου ας μας ανοίξουν τα μάτια και ας μας συνετίσουν»⁽⁸¹⁾.

«ΠΑΤΡΙΣ» (ΠΥΡΓΟΥ):

«ΕΧΘΡΟΙ ΤΗΣ ΗΛΕΙΑΣ ΟΙ ΟΡΓΑΝΩΤΕΣ»

Από την πλευρά της η "Πατρίς" βλέπει "εχθρούς" της Ηλείας στις κινητοποιήσεις των σταφιδοπαραγωγών του Αιγίου και συνδέει την απαγόρευση των συλλαλητηρίων με την προσπάθεια να επικρατήσουν οι απόψεις των "εχθρών":

«Οι Αιγίεις σταφιδοπαραγωγοί ετέθησαν εκτός νόμου εν τη υποστηρίξει των αιτημάτων των. Αι εκδηλώσεις δε αύται έφθασαν μέχρι προσβολής και φθοράς ξένης ιδιοκτησίας αλλά και μέχρις αιματοχυσίας. Και εν' ώ τοιαύτα διαδραματίζονται εν Αιγίω περίξ της σταφιδικής υποθέσεως, εν Πύργω απαγορεύονται τα συλλαλητήρια, απαγορεύεται δηλαδή η άμυνα των Ηλείων σταφιδοπαραγωγών εναντίον των τόσων θεμιτών και αθέμιτων μέσων, τα οποία οι αντίπαλοι ημών μετέρχονται εναντίον μας.

Είναι προφανές ότι εις τοιούτους αγώνας οι περισσότερο δρώντες αναδεικνύονται νικηταί. Είναι ακόμη πρόδηλον ότι τα γεγονότα του Αιγίου θα επιδράσωσιν υπέρ αυτών και εναντίον ημών εν τη διεξαγομένη πάλη μεταξύ των αντιμαχομένων σταφιδικών περιφερειών.

Και εν' ώ τοιοιτοτρόπως ενισχύεται ο εναντίον μας αγών, εν' ώ έπρεπε να κινηθώμεν και ημείς εναντίον των αντιπάλων μας όπως εξουδετερώσωμεν τας ενεργείας των, δεσμευόμεθα διά της απαγορεύσεως των συλλαλητηρίων και ούτω αφήνονται οι αντίπαλοι ημών κύριοι του πεδίου. Αλλά διατί απηγορεύθησαν τα συλλαλητήρια; Μήπως επρόκειτο να διαταραχθή η τάξις; Τοιούτος κίνδυνος δεν υπήρχε, διότι οι Ηλείοι σταφιδοπαραγωγοί υπήρξαν πάντοτε νομιμόφρονες, ουδέποτε σε προέβησαν εις έκνομον τι διάβημα. Αλλά τότε διατί απαγορεύονται αι λαϊκαί εκδηλώσεις; Ο λόγος είναι γνωστός. Διότι δεν εμπνέονται από το ισχύον κόμμα, το οποίον τόσω δεξιώς διεχειρίσθη την σταφιδικόν υπόθεσιν!

Αλλά η σταφίς, περί την οποίαν διεξάγεται ο αγών, δεν είναι κτήμα ουδενός κόμματος, ουδέ του κ. Νομάρχου διά να διευθύνωσι τας τύχας της ως θα διεχειρίζοντο τα του ιδίου των οίκου. Είναι κτήμα των σταφιδοπαραγωγών, κτηθέν διά θυσιών, μόχθων και ιδρώτων ολόκληρων δεκαετηρίδων. Η επέμβασις δε εις τα της περιουσίας των σταφιδοπαραγωγών είναι αυθαίρετος, αλλά και αυτοκρήμα προδοτική, την οποία είχε και ιδιαίτερον λόγον να αποφύγη ο κ. Νομάρχης ίνα μη παρεξηγηθή ως καταγόμενος εκ μιας των αντιπάλων σταφιδικών περιφερειών. Ο κ. Νομάρχης και το κόμμα του οποίου τας ορέξεις υπηρετεί, είναι καιρός να αισθανθούν ότι υπερέβησαν παν όριον πολιτικού εκτραχηλισμού και ότι δεν τοις είναι επιτετραμμένον να οργιάζωσι και εις βάρος της οικονομικής υποστάσεως ολοκλήρου της σταφιδοπαραγωγής»⁽⁸²⁾.

ΙΣΕΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ «ΝΕΟΛΟΓΟ»

Από τις διαθέσιμες εφημερίδες της Πάτρας για εκείνη την περίοδο, ο βενιζελικός “Νεολόγος” κρατάει “ίσες αποστάσεις” ανάμεσα σε αστυνομία και παραγωγούς. Θεωρεί ευτύχημα το γεγονός ότι δεν υπήρχαν περισσότερα θύματα και θεωρεί υπεύθυνη για τα γεγονότα την κυβέρνηση και την πολιτική της στο σταφιδικό ζήτημα, ενώ χαρακτηρίζει τη διαχείριση των οικονομικών του ΑΣΟ ως “διασπάθιση” χρήματος για κομματικά και προσωπικά οφέλη: «Επί των αιματηρών γεγονότων του Αιγίου, τα οποία προέκαλεσαν βαθειάν οδύνην, θα ήτο ματαιοπονία να εξετάση τις, ποίος ο κυρίως υπεύθυνος. Είνε ευτύχημα πάντως ότι δεν έγινε μεγαλύτερα εκτροπή και δεν εθρηνήθησαν, όπως θα ήτο φυσικόν, λόγω του αναβρασμού, πολλαπλάσια θύματα. Είτε τα όργανα της εξουσίας έκαμαν κακήν χρήση της δυνάμεώς των είτε οι εν δικαία εξάψει ευρισκόμενοι παραγωγοί δεν συνεκράτησαν την ορμήν των, είτε τέλος η σύγκρουσις υπήρξε μοιραία, το γεγονός είνε, ότι αι αιματηραί σκηναί της γείτονος πόλεως βαρύνουν εξ ολοκλήρου την κυβέρνησιν, η οποία

διά της ανεργματίστου πολιτικής της και εν τω ζητήματι της σταφίδος, εδημιούργησε κατάστασιν πρωτοφανώς καώδη.

Είνε γενική γνώμη πλέον, ότι η βασική αιτία της σημερινής ανωμαλίας έγκειται εις την έλλειψιν και στοιχειώδους προνοίας εκ μέρους των υπευθύνων υπουργών αλλά και της διοικήσεως του Αυτονόμου Σταφιδικού Οργανισμού. Και οι μεν και οι δε εν αγαστή συμπονοία είχαν επιδοθεί εις την θεραπείαν κομματικών συμφερόντων και την διασπάθισιν όλου του κινητού χρηματικού αποθέματος, το οποίον είχε καταλείπει η προκάτοχος κυβέρνησις. Καθ’ όλον το δεκαοκτάμηνον σχεδόν διάστημα το διαρρεύσαν, από της αναλήψεως της εξουσίας υπό του κυβερνώντος κόμματος, η όλη σταφιδική πολιτική αυτού περιστράφη εις ζητήματα προσωπικά ή κομματικά, η δε πρόνοια περί του μέλλοντος της σταφίδος απετέλη το ύστατον μέλημα. Και να υπήρχεν ανάγκη διαπιστώσεως της αληθείας αυτής, θα ήρκει μόνον το γεγονός ότι εν’ ώ δύο μόλις εικοσιτετράωρα υπολείπονται εκ του λήγοντος μηνός ακόμη δεν κατωρθώθη η λήψις των επιβαλλομένων κατ’ έτος μέτρων, προς ρύθμισιν των σταφιδικών εργασιών.

Και όμως ο σοβαρός κυβερνητικός Τύπος σχολιάζων τας σκηνάς της Αιγιαλείας εκάκισε την νευρικότητα των παραγωγών αυτής, διότι δεν είχαν την υπομονήν να αναμείνουν τρία ακόμη εικοσιτετράωρα. Έχουν δικαίον και οι ταύτα γράφοντες και οι εμπνέοντες αυτούς, διότι πρώτην φοράν καταπιάνονται με πράγματα τόσο δύσκολα όπως το σταφιδικόν και δεν έχουν ιδέαν πόσον ολεθρίας συνεπείας δύναται να έχη η παράτασις της εκκρεμότητος, την οποίαν εδημιούργησεν η κλασική ανικανότης εις την υπέρ των γενικών συμφερόντων δράσιν των, εν αντιθέσει προς τη μεγαλειώδη επιδειξιότητα, ήν επέδειξαν, όπως διά της εξυπηρετήσεως προσωπικών συμφερόντων, αποστραγγίσωσι τα ταμεία του Αυτονόμου Οργανισμού ου μόνον, αλλά και να δημιουργήσουν τεράστιον παθητικόν. Είναι οι ίδιοι άνθρωποι οι οποίοι εκτός της αρχής ευρισκόμενοι εδημαγώγουν τα πλήθη και έδιδον την υπόσχεσιν, ότι κατα-

Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΩΝ ΠΛΟΥΤΟΚΡΑΤΩΝ ΜΑΤΟΚΥΛΙΣΕ ΤΟΥΣ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ ΤΟΥ ΑΙΓΙΟΥ ΤΑ ΧΤΕΣΙΝΑ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΑΙΓΙΟΥ, ΠΥΡΓΟΥ, ΘΟΥΡΙΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΝ ΑΥΤΟΝΟΜΟ ΣΤΑΦΙΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΜΑΧΗ ΣΤΟ ΑΙΓΙΟ ΜΕ ΔΕΚΑΔΕΣ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣ

Στην Πελοπόννησο χύνεται πάλι αίμα!

Η κυβέρνηση των πλουτοκρατών συνεχίζει το δολοφονικό έργο της.

Τό Μην έφερε τα χέρια της στο τιμή αξιων των εργατών της Καλαμάτας. Τον Αύγουστο ματοκύλισε τους σταφιδοπαγωγούς.

Στο Αίγιο έγινε χτες πραγματικό μακελειό. Τα έργα του κράτους ρίχναν καυτά βολύδια και στρωσαν το δρόμο με τα κορμιά των σταφιδοπαγωγών, με τα κορμιά των δευτεροτάτων, με τα κορμιά των άλλων, τ' έκοψαν στραγγιγμένα από τα μαχαιρώματα της δευτερας.

Γύσους θύρακι προσημασμένοι και 15 ελαφρότερα, κίτρινι ή δολοφονητές του χτεσινού μακελειού, που άρχισαν και έστειλαν με φανακρία δολοφόνου ή πύθινου σε τού αίματα.

Η ελληνική κεφαλοκρατία για να συστηματοποιήσει την άμεταλλάσσει και το γενίσιον των σταφιδοπαγωγών ίδρυσε μια ληστρική φάρινα, τον Αυτόνομο Οργανισμό Σταφιδοπαγωγών και ά-

παγωγούς. Δωρεάν σταφιδόπανα και τσιμέντα στους εργατικούς.

—Θεωρία προεδρευτική φορολογία των πλουσιων σταφιδοχηρητιών και σταφιδομερικών.

Κι' άκρια από συγκεντρώματα, οι σταφιδοπαγωγοί, της Μεσοησίας και της Πελοποννήσου, πρέπει να διακοπώσουν να γίνει η πλήρωση των λεοντα-

εμάτων από τα παλαιά κεν δώλα του πριεπιλεγμένου και άξι σε έλας των εργαζών παργαγών Αιγυλαίους και Κερνιδιάρ.

Κιαι τώρα άς δούμε πύξ Εγγων τα χτεσινά γεγονότα: Τρία μεγάλα συλλαλητήρια έβραν άρρακωδία χτες στην Πελοπόννησο. Ένα στο Αίγιο, ένα στον Πύργο και ένα στη Θεωρία της Μεσοησίας.

αύγκρουσις διαδόθηκε άμέσως σ' όλοκληρο τού Αίγιου. Οι έπαγγελματίες κλείσαν τα μαγαζιά τους και συγκεντρώθηκαν μαζί με τους σταφιδοπαγωγούς στην Πλατεια της Αγίας Λαύρας. Έκει μίλησε ο άσπός δουλοκράτης Τύφρας που κούταζε να ξελαλήσει τους άγρότες με τού ότι θέ ήθελε εθνική λύση από ζητήματα τους δ Τσαλιδάρη!

Κατόπι μίλησε έκ μέρος της οργανωτικής έπιτροπής τού

γιαλειός γιατί παραγνωρίσθηκαν οι δικαιοί άξιόσις του και διατηρήθηκαν τα ίδια έλαγυγικά έδρα στην σταφίδα.

Έπίσης με τού σήμα άποκηρόσταισε ο άντιπροβούσις τους στον Α.Σ.Ο και ζητήσαν εφ άμεσος κατάργηση της φορολογίας των αγριων τού Α.Σ.Ο. Τό ψήφισμα καταλήγει:

«Μέχρι της έκπληρώσεως των άξων αιτημάτων δ έλας της Αιγυλαίας κρούσει έαυτών έν άνομηφ και έπιυλάσσαις να διακρίνη τα έίκασι του καθ' έν τρόπον νομίζου.

Σ' όλη τή διάρκεια της συγκέντρωσις οι συγκεντρωμένοι είχαν ύψοσει μαύρες σημαίες και έπαργασί με τής φράσις «Κάτω οι κλέφτες!» ή κάτω τού παρακράτουμε!» κτλ.

Στό τέλος ούσασμο τού συλλαλητήριου πήγε στη δικαιοση χωροφυλακή και έπέβαλε την άμεση άποφυλάκιση των συλλαλητήριων.

Η δολοφονική έπίθεση των

θύνους για τήν άποτίμηση των πλεονασμάτων. Όπόσσο άναγκάστηκε να όμολογήσει ότι όπέωση για τού μέτρα τού Α.Σ.Ο είναι κι ή Έθνική Γράμπελα, που άξίωσε από την κυβέρνηση να χαμηλώσουν οι τιμές της σταφίδας.

Στό σημείο αυτό οι συγκεντρωμένοι έξοσασαν οι άποδοκιμασίαις κατά τού δικαιοτη της Έθνοτράπεζας.

Άκόμα δ χρηματωγός Μανωλάσπουλος άποστηρίξει να άρσασί ή τιμή ατ 2500 δραχμής, να έναγοθεί δ Α.Σ.Ο με την έπιβλή φορολογίας στο αλόπνευμα, να μειωεί δ τόκος.

Μ' αυτές τις διεκδικήσεις έγκρίθηκε ψήφισμα και άγχιε μια έπιτροπή που στάλθηκε στην Άθήνα.

ΚΑΙ ΙΣΤΗ ΘΟΥΡΙΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑ, 26 Αύγουστου. (Τού άναποκριτή μας).—Στή Θεωρία έγινε σήμερα τού πρωί άγκυρόστατο συλλαλητήριον. Πέντε χιλιάδες σταφιδοπαγωγοί

Ο ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ ΤΩΝ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ ΑΙΓΙΟΥ

Από τού πρωί τού Αίγιου έπικρατούσε μεγάλη άναραραξιά. Στις 9 ή ώρα διαδόθηκε σάν άσπρη ή πρώτη είδηση ότι οι σταφιδοπαγωγοί από τού χωριά Γαρονιά, Προκόπη, Παροσκειή κλπ. καταβαίνουν Έξερπειο στην πύλη.

Η είδηση προκάλεσε τεράστιο ένδοσιασμό στους εργαζόμενους καθ' Αίγιο, που έλεχθησαν καθ' όμάδες στους όρόμους ζητωκραυγάζοντας ύπερ των σταφιδοπαγωγών και ά-

“Ριζοσπάστης” 27/8/1934

λαμβάνοντες την αρχήν θα έλυον το όλον σταφιδικόν ζήτημα. Εφαρμόζοντες τα σοφά αυτά προγράμματα, οι οποίοι δε αφού επιτέλους την κατέλαβον όχι μόνον απεδείχθησαν μετά δεκαοκτάμηνον διάστημα τελείως άνίθειοι, αλλά και διά των ακρισιών των και των ατασθαλιών εδημιούργησαν παραλυσίαν και αναρχίαν.

Ως να μη ήρκει εν τούτοις το κατόντημα εις ό περιήγαγον ολόκληρον την Πελοπόννησον διά της ανεργματίστου πολιτικής της υπευθύνου κυβερνήσεως, ετέθη εις ενέργειαν και η άνανδρος μέθοδος της επιρρίψεως των ευθυνών εις την... αντιπολίτευσιον. Μια εφημερίς αθηναϊκή εγγύτατα προσκειμένη εις την κυβέρνησιν, ευρύτατα δε κυκλοφορούσα, έοχε χτες την θρασύτητα να αποδώσ τας σκηνάς του Αιγίου και τον ερεθισμόν εν γένει των παραγωγών που νομίζετε; Αλλά που αλλού, παρά εις τους... βενιζελικούς. Είμεθα βέβαιοι ότι η αναισχυντία

της κυβερνητικής αυτής εφημερίδος προεκάλεσε την αγανάκτησιν κυρίως των φιλοκυβερνητικών παραγωγών, διότι αυτούς κυρίως προσβάλλει ο κακοήθης ισχυρισμός, θα είχομεν όμως και την αξίωσιν όπως οι φίλοι της κυβερνήσεως παραγωγοί μη περιορισθούν εις απλήν αγανάκτησιν αλλά και εις σφοδράν διαμαρτυρίαν διά τον εις βάρος τους εμπαιγμόν τούτον. Διότι ο εμπαιγμός και ανόσιος μάλιστα είνε η παράστασις των ως οργάνων πολιτικής εκμεταλλεύσεως. Αν επαραδειγματίζοντο τουλάχιστον εκ της περιπτώσεως αυτής, θα ηδύναντο να κρίνουν ασφαλέστερον, ποίαν αξίαν έχει το αιώνιον τροπάριον, ότι η κυβέρνησις δεν ημπορεί να εφαρμόση το πρόγραμμά της -ώ αυτό το πρόγραμμα!- διότι δεν την αφίνει η αντίδρασις!. Αλλά -και εκ των υστέρων βέβαια- θα πύχοντο να είχεν αντιδράσει η αντιπολίτευσις, εις την σταφιδικήν πολιτικήν της κυβερνήσεως, διότι

πάντως τα πράγματα δεν θα έφθαναν εις αυτό το οικτρὸν σημεῖον»⁽⁸³⁾.

«ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ»: ΔΟΛΟΦΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΠΛΟΥΤΟΚΡΑΤΩΝ

Ο “Ριζοσπάστης” στο κύριο άρθρο του καταγγέλει τη γενίκευση της πολιτικής αιματηρής καταστολής των κινητοποιήσεων. Προσπαθεί να πείσει τους παραγωγούς ότι πραγματικός εχθρός είναι η κεφαλαιοκρατία και τα όργανά της, ενώ καταθέτει ένα κατάλογο αιτημάτων τα οποία θα πρέπει οι φτωχοί σταφιδοπαραγωγοί να διεκδικήσουν: «Στην Πελοπόννησο χύνεται πάλι αίμα. Η κυβέρνηση των πλουτοκρατών συνεχίζει το δολοφονικό έργο της. Το Μάη έβαψε τα χέρια της στο τίμιο αίμα των εργατών της Καλαμάτας. Τον Αύγουστο ματοκυλάει τους σταφιδοπαραγωγούς.

Στο Αίγιο έγινε χτες πραγματικό μακελειό. Τα όργανα του κράτους ρίξαν καυτό μολύβι και στρώσανε το λιθόστρωτο με τα κορμιά των σταφιδοπαραγωγών, με τα κορμιά των δουλευτάδων, τα ψημένα στον ήλιο, τ’ αποστραγγισμένα από το μόχθο της δουλειάς.

Τέσσερεις βαρεία τραυματισμένοι και 15 ελαφρότερα, αυτός είναι ο απολογισμός του χθεσινού μακελειού, που οργάνωσε και εκτέλεσε με ψυχραιμία δολοφόνου η κυβέρνηση του αίματος.

Η ελληνική κεφαλαιοκρατία για να συστηματοποιήσει την εκμετάλλευση και το ξεζούμισμα των σταφιδοπαραγωγών ίδρυσε μια ληστρική φαγάνα, τον Αυτόνομο Σταφιδικό Οργανισμό (τον ΑΣΟ). Ο οργανισμός αυτός που είναι όργανο της Εθνικής Τράπεζας, ανάλαβε μονοπωλιακά την εκμετάλλευση της σταφίδας, ορίζει όπως θέλει τις τιμές, κρατάει παρακρατήματα και για να διατηρεί την κυριαρχία του και τη μονοπωλιακή εκμετάλλευση των σταφιδοπαραγωγών τους χωρίζει, στρέφει τους μεν εναντίον των άλλων, εφαρμόζοντας το κόλπο του διαίρει και βασιλεύει.

Εφέτος όμως το πράγμα παράγινε και οι σταφιδοπαραγωγοί ξεσπκώθηκαν. Μια θύελλα διαμαρτυριών, συλλαλητηρίων, καθόδων, διαδηλώσεων συνταράζει ολόκληρη την Πελο-

πόννησο. Κι’ η θύελλα αυτή όσο πάει γίνεται και πιο απειλητική. Τι ζητάνε οι σταφιδοπαραγωγοί; Απλούστατα οι σταφιδοπαραγωγοί ζητάνε να μην ληστεύεται το προϊόν του κόπου τους, το προϊόν ενός ολόκληρου χρόνου βαρειάς, επίμοχθης και σκληρής δουλειάς, το προϊόν που βγαίνει ζυμωμένο με το ίδιο τους το αίμα. Από τη μια ως την άλλη άκρη της Πελοποννήσου αντηχεί μια φωνή, ένα σύνθημα κοινό: Κάτω οι εκμεταλλευτές της σταφίδας! Κάτω ο ληστρικός ΑΣΟ! Εδώ όμως μπαίνουν στη μέση η Εθνική Τράπεζα, ο ΑΣΟ, οι μεγαλοκτηματίες, οι σταφιδέμποροι, οι πολιτικάντηδες. Με τον πιο σατανικό τρόπο διαιρούν τους σταφιδοπαραγωγούς σε δύο αντιμαχόμενα στρατόπεδα και τους σπρώχνουν μέχρι την αλληλοεξόντωση. Ρίχνουν τέτοια συνθήματα και παίρνουν τέτοιες αποφάσεις ώστε με την “ικανοποίηση” των παραγωγών καλλιτέρων ποιοτήτων (Αιγίου, Πατρών, Κορίνθου), να αδικούνται και να παραγκωνίζονται οι παραγωγοί κατωτέρων ποιοτήτων (Μεσσηνίας, Ηλείας).

Ο “Ριζοσπάστης” διακήρυξε και διακηρύττει στους φτωχούς σταφιδοπαραγωγούς της Πελοποννήσου: Μην ακούτε τα συνθήματα των σταφιδεμπόρων, της Εθνικής Τράπεζας, των μεγαλοκτηματιών, των πολιτικάντηδων. Ολοι σας έχετε τα ίδια συμφέροντα και τους ίδιους εχθρούς και οι εχθροί σας είναι ο ΑΣΟ, η Εθνοτράπεζα, οι καρχαρίες σταφιδέμποροι και η κυβέρνησή τους.

Πάνω στις σημαίες της πάλης σας, της τόσο ηρωικής, δεν πρέπει να υπάρχουν συνθήματα αλληλοσπαραγμού αλλά τα κοινά σας αιτήματα. Και τα αιτήματα αυτά είναι:

- Τα βάρη της σταφιδικής κρίσης πρέπει να πέσουν στους πλούσιους κτηματίες, τους σταφιδέμπορους και το κράτος τους.

- Να δοθούν οικονομικές ενισχύσεις δίχως επιστροφή στους κατεστραμμένους από την κρίση σταφιδοπαραγωγούς από τα πολεμικά κονδύλια.

- Κατάργηση του ΑΣΟ, κατάργηση του παρακρατήματος, ελεύθερη πούληση της σταφίδας. Κατάργηση κάθε κρατικού, κοινοτικού και εξα-

γωγικού φόρου πάνω σ' αυτή.

- Σβύσιμο των χρεών.
- Κατάργηση των δασμών και φόρων στο ψωμί και τα είδη της πρώτης ανάγκης.
- Ατοκες κρατικές πιστώσεις μακροπρόθεσμες στους φτωχούς σταφιδοπαραγωγούς.
- Κάτω από 50 χιλ. δρχ. εισόδημα να μην φορολογηθεί κανένας εργαζόμενος σταφιδοπαραγωγός. Δωρεάν σταφιδόπανα και τσιβιέρες στους φτωχούς.
- Βαρειά προοδευτική φορολογία των πλούσιων σταφιδοκτηματιών και σταφιδεμπόρων.

Κι' ακόμη πιο συγκεκριμένα, οι σταφιδοπαραγωγοί της Μεσσηνίας και της Ηλείας πρέπει να διεκδικήσουν να γίνει η πληρωμή των πλεονασμάτων από τα πολεμικά κονδύλια του προϋπολογισμού και όχι σε βάρος των φτωχών παραγωγών Αιγιαλείας και Κορινθίας»⁽⁸⁴⁾.

Την επόμενη ημέρα επανέρχεται με βάση τα δημοσιεύματα των άλλων αθηναϊκών εφημερίδων και καταγγέλει: «Σύμφωνα με τις πληροφορίες μας οι πραγματικοί δολοφόνοι των σταφιδοπαραγωγών είναι ο διοικητής χωροφυλακής Αχαΐας Μπαϊλάκης που είχε πάει αυτοπροσώπως στο Αίγιο και είχε δώσει τις σχετικές διαταγές και ο υπομοίραρχος Χατζηδημητρίου που φρουρούσε τα γραφεία του ΑΣΟ και που διέταξε τους χωροφύλακες να πυροβολήσουν. Αναφέρεται ακόμη η στάση του ενωματάρχη Κουραχάνη που πυροβόλούσε με λύσσα πάνω στους σταφιδοπαραγωγούς.

Οι σκλάβοι του πελοποννησιακού κάμπου, που στη φωνή διαμαρτυρίας τους δέχτηκαν για απάντηση το καυτό μολύβι από τα όργανα του Τσαλδάρη, πρέπει κοντά στα άλλα τους αιτήματα να βάλουν και την απαίτηση: Να τιμωρηθούν παραδειγματικά οι δολοφόνοι των συναδέλφων τους. Ν' αποζημιωθούν τα θύματα και οι οικογένειές τους»⁽⁸⁵⁾.

«ΒΡΑΔΥΝΗ»: «ΕΡΓΟ ΠΡΑΚΤΟΡΩΝ ΤΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΕΡΩΝ»

Η ακραία αντιβενιζελική "Βραδυνή" επιστρατεύει τον αντικομμουνισμό. Θεωρεί ότι τα γεγονότα είναι έργο "πρακτόρων" του βενιζελισμού

σε συμμαχία με τους αριστερούς, υπαιτισόμενη ακόμη και το ενδεχόμενο συνέργειας των οργάνων της Χωροφυλακής

Για να ενεργοποιήσει μάλιστα τα αντικομμουνιστικά ανακλαστικά των συντηρητικών πολιτών που πλειοψηφούν στην Πελοπόννησο, χρησιμοποιεί στον τίτλο τη λέξη "αγκιτάσια" και τη συμπληρώνει στο κείμενο με την "προβοκάτσια", που παραπέμπουν σε κομμουνιστική δράση. Δεν λείπει επίσης η καταγγελία για το πρόγραμμα "εμφύλιου σπαραγμού" το οποίο καταλογίζεται ως πρόθεση των βενιζελικών: «Αι μέθοδοι του βενιζελισμού εθαυματούργησαν και πάλιν χθες εις το Αίγιο. Οι δε θρασύτατοι δικολαβισμοί και οι υποκριτικοί θρήνοι των δημοσιογραφικών οργάνων της αντιπολιτεύσεως δεν είναι δυνατόν να αλλοιώσουν τον χαρακτήρα των εκτυλιχθέντων αιματηρών γεγονότων και να παραπλανήσουν την επ' αυτών κρίσιν μας. Από παραδόσεως μακροτάτης κάθε χρόνον αυτήν την εποχήν οι σταφιδικοί πληθυσμοί της Πελοποννήσου διατελούν εις αναβρασμόν, εν αναμονή του καθορισμού της τιμής του προϊόντος των.

Αλλά την ειδικήν των αυτήν ψυχολογικήν κατάστασιν ουδέποτε κατεδέχθη να την εκμεταλλευθή η αντιπολίτευσις – όταν εις την αντιπολίτευσιν ευρίσκετο το πολιτικόν κόμμα το οποίον δεν ακολουθεί το πρόγραμμα του "εμφύλιου σπαραγμού". Αλλά σήμερον τα πράγματα ήλλαξαν. Η σημερινή αντιπολίτευσις δεν συνέρχεται από το αίσθημα των ευθυνών της. Και, συμμαχήσασα με τους ηγέτας των αριστερών κομμάτων, εννοεί να μη φανή καθυστερούσα εις την εφαρμογήν των μεθόδων των. Μια δε από τας προσφιλεστέρας αριστεράς μεθόδους είναι, καθώς γνωρίζομεν όλοι, η "αγκιτάσια" και η "προβοκάτσια". Και την έθεσε χθες ο βενιζελισμός εις πλήρη εφαρμογήν εις το Αίγιο, όπου τα ζωηρότερα και μάλλον ρέποντα προς την αταξίαν στοιχεία εξωθήθησαν από τους βενιζελικούς πράκτορας εις πράξεις αυτοχρήμα αναρχικής, όπως είναι η πυρπόλησις και η καταστροφή των εγκαταστάσεων του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού.

αρχαί έλαβαν ασφαλώς τα ενδεδειγμένα μέτρα διά να ανταπεξέλθουν αποτελεσματικώς και αναιμάκτως εις τας μεθόδους των βενιζελικών πρακτόρων της αναρχίας. Παρallήλως η κυβέρνηση θα δώσει λύσεις δικαίας και εις όλα εκείνα τα ζητήματα τα οποία συγκλονίζουν – βοηθούσης και της βενιζελικής δημαγωγίας – τον σταφιδοπαραγωγικόν κόσμον– λύσεις ανταποκρινόμενας τόσον εις τα γενικώτερα συμφέροντα της σταφιδοπαραγωγής όσον και εις τα επί μέρους συμφέροντα των παραγωγών, κατά το δυνατόν. Και η αντιπολίτευσις θα χάσπ ούτω την ευκαιρίαν να καλλιεργήσπ εις ευρυτέραν κλίμακα τας μεθόδους της “αγκιτάτσιαις” και της “προβοκάτσιαις” εφαρμόζουσα το σωτήριο πρόγραμμα της του “εμφυλίου σπαραγμού»⁽⁸⁶⁾.

«ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΚΗΡΥΞ»: ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΜΟΡΙΑ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Από την άλλη πλευρά ο βενιζελικός “Ημερήσιος Κήρυξ” λοιδωρεί το σύνθημα των τσαλδαρικών για “ηθικό ρυθμό”, αποδίδοντας την εξέγερση των παραγωγών στην κομματική πολιτική σχετικά με το σταφιδικό. Χαρακτηρίζει την κυβέρνηση “κομματική συμμορία”, ενώ καταγγέλει ουσιαστικά ως βασικό υπεύθυνο το Στεφανόπουλο, κρατώντας ίσες αποστάσεις σχετικά με τα γεγονότα απέναντι στις δυνάμεις καταστολής και τους σταφιδοπαραγωγούς:

«Τα πρώτα θλιβερά αποτελέσματα της αχαρκτηρίστως εγκληματικής αναγωγής των πάντων εις τον κοινόν παρονομαστίη “προσωπικόν κομματικόν συμφέρον” από τον ηθικόν ρυθμόν, εν σχέσει με το σταφιδικόν, εξεδηλώθη χθες.

Αίμα (μετά το Αλιβέριον πέρσι και τας Καλάμας πρό τινων μηνών) έρρευσε εις το Αίγιον, αίμα πολιτών και χωροφυλάκων, αίμα φορολογουμένων και οργάνων της τάξεως, αίμα παραγωγών και αίμα ανδρών της δημοσίας δυνάμεως. Ενώ δε εις το Αίγιον κατεστρέφοντο τα γραφεία του ΑΣΟ και αναθεματίζετο η κυβέρνηση και ο κ. Στεφανόπουλος και οι χωρικοί έφιπποι πυροβολούντες εξεδήλουν την εύλογον αγανάκτησίν των, εις τον Πύργον άλλοι παραγωγοί, άλλοι πολίται, άλλοι φορολογούμενοι

εξεδήλουν εντόνως την αγανάκτησίν των εναντίον των παραγωγών σταφίδος των διαμερισμάτων Κορινθίας, Αιγιαλείας, Αχαΐας και εζπτοκραύγαζον τον κ. Στεφανόπουλον. Το τραγικώτατον όμως εις την όλην υπόθεσιν είνε ότι έχουν δίκαιον και οι Αιγείς, έχουν δίκαιον και οι Πύργιοι. Τα συμφέροντά των είνε, όντως, εις αντίθεσιν. Η αντίθεσις όμως αύτη δεν εύρεν απέναντί της κυβέρνησιν, η οποία σκεπτομένη ως τέτοια και όχι μόνον ως κόμμα, να εργασθί διά να την αμβλύνη. Εύρεν απέναντί της ως κυβέρνησιν μιαν κομματικήν συμμορίαν η οποία, λησμονήσασα το πάθημα της γάτας του Αισώπειου μύθου, έκαμε το παν, διά να οξύνη την αντίθεσιν. Χαίρουσα διά τα κομματικά εντεύθεν κέρδη, ελπισμόνη ή προέβλεπεν, ότι ο ψεύτης και ο κλέφτης τον πρώτο χρόνο χαίρονται. Δημοκοπούντες οι περί τον κ. Στεφανόπουλον, υπέσχοντο δι’ εφέτος τα πάντα. Δημοκοπούντες οι περί τον κ. Σαγιάη, έκαμναν το ίδιον. Το αποτέλεσμα υπήρξεν, ότι οι παραγωγοί των δύο ποιότητων, δικαίως ανέμενον όλοι, πλήρη ικανοποίησιν των απαιτήσεών των και εύλογως εξεγείρονται τώρα, που βλέπουν πόσον και οι μεν και οι δε ενεπαίχθησαν μόνον διά να ημπορούν να είπουν:

Ο μεν κ. Στεφανόπουλος –και ο της Πυλίας νεοσσός κ. Ράλλης– εις τους ψηφοφόρους του: “Τι να σας κάμωμεν φταίουν οι παραγωγοί των ευγενών ποικιλιών που τους προστατεύει ο Σαγιάς και ο κ. Τσαλδάρης”. Οι δε κ. κ. Σαγιάς και οι περί αυτών εις τους ιδικούς τους ψηφοφόρους: “Τι να σας κάμωμεν φταίει ο κ. Στεφανόπουλος και οι βουλευταί των περιφερειών υποδεεστέρων ποιότητων και ο κ. Τσαλδάρης που δεν έχει πυγμήν”. Η ουσία είνε ότι πταίει προ πάντων ο κ. Στεφανόπουλος, όστις έκαμε όσα εγκλήματα έκαμε κατά της σταφίδος και φυσικά ο κ. Πρωθυπουργός όστις του το επέτρεψε. “Κάτω οι κηφίνες” εφώναζαν εις το Αίγιον. Δικαίως. Διότι τριακοσίους τοιούτους διώρισεν εις βάρος του ΑΣΟ ήγουν των σταφιδοπαραγωγών ο κ. Στεφανόπουλος. “Κάτω οι υποτιμηταί” εφώναζαν εις τον Πύργον. Δικαίως. Διότι ο “ηθικός ρυθμός” είνε και ο δούλος

ωρισμένων σταφιδοκαρχαριών των κ.κ. Καρ. Χαρίλαων και Ζούζουλα μέχρι των γνωστών σταφιδοχρηματιστών των Πατρών. “Κάτω οι αντιπρόσωποι” εφώναζαν οι παραγωγοί. Δικαίως. Διότι το κόμμα κατώρθωσε, ώστε οι αντιπρόσωποι της παραγωγής εις τον ΑΣΟ να διορισθούν ενεργούμενά του και ισχυροί τοπικοί κομματάρχαι, δικηγόροι άνευ υποθέσεων, οι οποίοι ηγεμονικώς μισθοδοτούμενοι έκαμαν την ιδιότητα του αντιπροσώπου της παραγωγής εις τον ΑΣΟ επάγγελμα και ευκαιρία διά να εγκατασταθούν εις Αθήνας και να σπουδάσουν τα παιδιά των. “Κάτω ο ΑΣΟ” εφώναζαν οι παραγωγοί. Ευλόγως. Διότι ο κ. Στεφανόπουλος τον έκαμεν από οργανισμόν αυτόνομον της σταφίδος, πρακτορείον κομματικών αχρειοτήτων, μοιράζουν εκατομμύρια εις τον κ. Ζούζουλαν και διοικούμενον από υπαλλήλους τρέμοντας τας υπουργικάς αντεκδικήσεις, γνωστήν και βεβαίαν συνέπειαν αποφάσεων των αι οποία θα υπηρέτουν μεν την παραγωγήν αλλά όχι το “κομματικό αμπέλι” της αχρείας κομματικής συμμορίας η οποία κυβερνά.

“Κάψτε τη λυκοφολιά” εκραύγαζον διά τον ΑΣΟ οι παραγωγοί εις το Αίγιον. Οι μοχθούντες σκληρότατα παραγωγοί πως να μη θεωρούν “λυστοφωλιά” έναν οργανισμόν ο οποίος εντός ενός μόνον έτους, κατεβρόχθισε 410 εκατομμύρια, διότι ούτως ηθέλησεν ο κ. Στεφανόπουλος. Το μέγα δράμα είναι, ότι εκεί όπου ο αχρείος και ασυνείδητος κομματισμός της συμμορίας που κυβερνά, έφερε τα πράγματα, είναι ζήτημα αν υπάρχη λύσις, δυναμένη να σβύση τα πάθη και να αμβλύνη τας αντιθέσεις. Ο κ. Τσαλδάρης με την χαρακτηρίζουσαν αυτόν νοοτροπίαν, είναι, άλλωστε, ο μόνος που δεν θα ημπορέση ποτέ να δώση εις το ζήτημα την πρέπουσαν λύσιν. Και θα δοθή πιθανώς καμμία λύσις εμβολωματική, διττώς ολέθρια, διότι όχι μόνον εις τους σταφιδοπαραγωγούς δεν θα φέρη τίποε άλλο από προχειρολογία αλλά και θα κινδυνεύση να δώση εις την άλλην Ελλάδα την εντύπωσιν, ότι ζητούνται από τους φορολογούμενους όλους θυσίαι όχι υπέρ της σταφίδος, αλλά διότι έτσι απαιτούν τα κομματικά

συμφέροντα πριγκήπων τινών του πθικού ρυθμού, εάν ζητηθούν εις γενικάς φορολογίας τα χρήματα που δεν υπάρχουν, διότι τα εσκόρπισε διά να ισχυροποιήση κομματικώς την θέσιν του ο κ. Στεφανόπουλος.

Η τραγικωτέρα δυνατή ειρωνεία εις την όλην υπόθεσιν είναι ότι τα φοβερά αυτά εγκλήματα κατά του κυρίου προϊόντος της Πελοποννήσου, της σταφίδος, που είναι η πηγή υπαρξεως διά τους Πελοποννησίους, τα διαπράττει ακριβώς το Λαϊκόν Κόμμα, του οποίου πιστοί οπαδοί – κατά τρόπον ανεξήγητον διά λαόν τόσο ευφυή – είναι ίσα ίσα οι κάτοικοι αυτών των διαμερισμάτων και βάσις του κομματική, η πίστις η κομματική προς αυτό των Πελοποννησίων»⁽⁸⁷⁾.

«ΕΣΤΙΑ»: «ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ»

Στο πλέον δεξι άκρο του πολιτικού φάσματος τοποθετημένη η “Εστία”, επικεντρώνει στις κινητοποιήσεις και θεωρεί πως οι κυβερνήσεις υποκύπτουν στις πιέσεις που ασκούν τα εργαζόμενα στρώματα με συλλαλητήρια και άλλους τρόπους:

«Διατί έρρευσε πάλιν το αίμα εις την Πελοπόννησον; Διατί έπρεπε ένα ζήτημα, που ενδιαφέρει όχι μόνον τους σταφιδοπαραγωγούς του Αιγίου ή του Πύργου αλλά και την οικονομικήν Ελλάδα ολόκληρον, να προκαλέση εμπρησμούς κτηρίων, συγκρούσεις με την αστυνομίαν, τραυματισμούς, θανάτους, αντί να εύρη μίαν λύσιν λογικήν, τιμίαν, σύμφωνον προς το γενικότερον της χώρας συμφέρον, το οποίον μοιραίως, κατ’ ανάγκην, θα είναι σύμφωνον και προς το καλώς εννοούμενον συμφέρον των παραγωγών; Διατί πρέπει και σήμερα ακόμη να φοβούμεθα επανάληψιν αναλόγων ή χειροτέρων γεγονότων εις τον Πύργον και άλλας περιοχάς της Πελοποννήσου;

Η απάντησις εις το ερώτημα αυτό, το οποίον απασχολεί σήμερα ολόκληρον την κοινήν γνώμην, είναι απλή: Το αίμα εκύθη εις το Αίγιον χθες, όπως εκύθη πρό τινος εις τας Καλάμας και εις το Αλιβέρι, διότι κατά τα τελευταία έτη έχει καθιερωθεί εις την Ελλάδα το συλλαλητή-

ριον ως μέσον διακυβερνήσεως της χώρας και ρυθμίσεων των μεγάλων και επειγόντων ζητημάτων της. Διὰ τον απλούστατον λόγον, ότι εκείνοι, οι οποίοι τα διοργανώνουν και εκείνοι οι οποίοι συμμετέχουν εις αυτά έχουν την σαφή επίγνωσιν, ότι δεν ευρίσκονται προ σαφώς καθωρισμένης και οριστικής κυβερνητικής πολιτικής, την οποίαν κανείς θόρυβος και καμία ταραχή να μη δύναται να αλλοιώσῃ και ότι κατά συνέπειαν ἡμποροῦν με ἓνα συλλαλητήριον θορυβώδες, “επιβλητικόν” -ὅπως γράφεται εις το δημοσιογραφικόν “στυλ”- ἔνοπλον εἰ δυνατόν να μεταβάλλουν την κυβερνητικὴν πολιτικὴν και να επιβάλουν τὰς ἰδικὰς των ἀπόψεις. Αποτελεῖ, δηλαδή, το συλλαλητήριον την τελευταίαν εκδήλωσιν και το φυσικὸν επακολούθημα ἐνὸς ολοκλήρου και εξωφρενικοῦ συστήματος, το οποίον, αφαιροῦν την διακυβέρνησιν της χώρας ἀπὸ τους υπευθύνους της Πολιτείας παράγοντας, ἀρχίζει ἀπὸ την σύμπηξιν συλλόγων και ὁμοσπονδιῶν, την δι’ ἐπιτροπῶν ἐπιβολὴν των αἰτημάτων εις τὰς ἀρχάς, την πρόκλησιν δημοσιογραφικοῦ θορύβου, και καταλήγει μοιραίως εις το συλλαλητήριον, τὰς μαύρας σημαίας, την κατά της πρωτεύουσας και των κυβερνητικῶν της κτηρίων ἐν ἀνάγκῃ ἐξόρμησιν. Ἀς ἐξετάσωμεν ψυχραίμως αὐτὸ το οποίον συνέβη κατά τὰς τελευταίας ἡμέρας με το σταφιδικὸν ζήτημα και το οποίον εἶνε ἀπολύτως χαρακτηριστικὸν της ὅλης καταστάσεως. Δύο ριζικῶς ἀντιθετοὶ ἀπόψεις ἀντιμετωπίζουν ἀλλήλας εις την Πελοπόννησον, ὅπως ἐκθέσαμεν ἤδη ἐκτενέστερον εις προηγούμενον ἄρθρον: Ἀπὸ το ἓνα μέρος το συμφέρον της καλῆς σταφίδος, ἡ οποία, ἐξαγομένη εις το ἐξωτερικὸν και αποτελούσα ἀληθὲς στοιχείον πλοῦτου δι’ ὅλην την χώραν, πρέπει να φθάσῃ εις τον λιμένα της φορτώσεως, ὅσον το δυνατόν ἀππλλαγμένη βαρῶν, ὅσον το δυνατόν ευφθνοτέρα διὰ να ἐπικρατήσῃ ἀπέναντι των ξένων συναγωνιστῶν της εις τὰς διεθνεῖς ἀγοράς. Ἀπὸ το ἄλλο μέρος ἡ σταφὶς κατωτέρας ποιότητος, ἡ οποία δεν ἡμπορεῖ να ἐξαχθῇ, ἀλλ’ ἡ οποία ἀποτελεῖ την κατά πολὺ μεγαλυτέρα ποσότητα,

και ἀπασχολεῖ περισσότερους παραγωγούς, που πρέπει και αὐτοὶ ἐπιτέλους να ζήσουν, ἔστω και ἐπιβαρύνοντες διὰ της ἀπρηχαιωμένης μεθόδου του παρακρατήματος την καλὴν σταφίδα. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τους ἀντιπροσώπους των δύο αὐτῶν ἀντιτιθεμένων συμφερόντων, οι οποίοι ἀγωνίζονται διὰ την ὑπαρξίν τους εις το φῶς της ἡμέρας και εἶνε φυσικὸν να μεταχειρίζονται διὰ την ἐπικράτησίν των κάθε δυνατόν μέσον -βουλευτάς, ὑπουργούς, ἐφημερίδας, συλλαλητήρια- κινούνται περὶ το σταφιδικὸν ζήτημα -ἀλλ’ εις το σκότος και τὰ παρασκῆνια αὐτοῖ- οι ἀντιπρόσωποι ἄλλων, ὅχι τόσον ὁμολογητῶν συμφερόντων, παρασιτικῶν κατὰ το πλεῖστον, των οποίων ὁ περιορισμὸς θα ἡμπορούσε και θα ἔπρεπε να διευκολύνῃ την ὑπὲρ των παραγωγικῶν συμφερόντων ὁριστικὴν λύσιν του ζητήματος. Πάντως ὅμως ἔπρεπε να ὑπάρχῃ ἡ σαφὴς πολιτικὴ του Κράτους, γνωρίζοντος τι θέλει, λαμβάνοντος ἐγκαίρως τὰς ἀποφάσεις του, και δυναμένου να πείσῃ τους ἐνδιαφερομένους, ὅτι ἡ πολιτικὴ του ἐπιβαλλομένη ἀπὸ το γενικώτερον συμφέρον, ἐξυπηρετεῖ και αὐτοὺς τους ἰδίους, ἀλλ’ ὅτι πάντως εἶνε πολιτικὴ του Κράτους ἡ υποκειμένη εις μεταβολάς, ἀναλόγως των διὰ συλλαλητηρίων ἢ ἄλλων μέσων πιέσεων.

Ἀντιθέτως ὅμως τι συνέβη; Το Κράτος δεν εἶχε πολιτικὴν. Εἶχε την μίαν πολιτικὴν ὁ ἓνας ὑπουργός, την ἄλλην ὁ ἄλλος. Το ὑπουργικὸν συμβούλιον δεν συνεκλήθη διὰ να κρίνῃ μεταξὺ των ἀντιθέτων αὐτῶν ἀπόψεων και να χαράξῃ μίαν γραμμὴν. Και ὁ πρωθυπουργός ἀπουσιάζον εις το ἐξωτερικὸν, ἐπερίμενε να ἐξαντληθῇ ἡ ὑπὸ του νόμου τασσομένη ἐσχάτη προθεσμία διὰ τον καθορισμὸν της τιμῆς του παρακρατήματος, διὰ να στείλῃ τηλεσιγραφικῶς μίαν ἐντολήν, ἡ οποία ὅμως δεν ἐξετελέσθη. Οι ἀρμόδιοι ὑπουργοὶ -διαφωνοῦντες μεταξὺ των- ἔκριναν ὅτι θα ἦτο καλλίτερον να ἀφίσουν να ἐπανεέλθῃ ὁ πρωθυπουργός διὰ να ἀκούσῃ τὰς ἀντιτιθεμένας ἀπόψεις, να κρίνῃ περὶ του δικαίου της μίας ἢ της ἄλλης και να λάβῃ ἐνδεχομένως νέας ἀποφάσεις.

Δηλαδή ἦτο ὡς να ἐλέγετο εις τους σταφι-

δοπαραγωγούς “η κυβέρνηση δεν έχει σαφώς καθωρισμένην πολιτικήν ή και αν έχη ημπορεί να την μεταβάλη κατόπιν των πιέσεων τας οποίας θα υποστή ο πρωθυπουργός από τους ενδιαφερομένους. Κατά συνέπειαν σας παρέχεται από της παρελθούσης Πέμπτης μέχρι και σήμερον Δευτέρας -ημέρα καθ’ ην επανέρχεται ο κ. πρωθυπουργός- όλος ο απαιτούμενος καιρός διά να κάμετε θόρυβον, να κινηθήτε, να οργανώσετε τα συλλαλητήριά σας. Οσοι το καταφέρουν καλλίτερα, θα έχουν περισσότερας πιθανότητας επιτυχίας. Και αυτό έγινε πράγματι.

Το παράδειγμα είνε χαρακτηριστικόν του τρόπου, με τον οποίον διοικούμεθα διά των συλλόγων, των ομοσπονδιών, των αναφορών, των συλλαλητηρίων με μαύρας σημαίας. Αλλά τα συλλαλητήρια είνε πάντοτε επικίνδυνα, διότι συχνά εκπυροσκοροτούν κατ’ αυτά τα όπλα και ρέει το αίμα. Ταυτοχρόνως δε ημπορεί να θεωρηθή ως αξίωμα, ότι δεν υπάρχουν κρατικά αποφάσεις χειρότεροι, από εκείνας που λαμβάνονται υπό την πίεσιν των συλλαλητηρίων και του χθεσινού αίματος»⁽⁸⁸⁾.

Με τμήματα αγροτιστών αλλά αντιβενιζελικός ο “Ελεύθερος Άνθρωπος” εστιάζει στην κακή διαχείριση του θέματος και καλεί τον πρωθυπουργό να αναλάβη προσωπικά την υπόθεση:

«Τα χθεσινά αιματηρά γεγονότα του Αιγίου έρχονται να πιστοποιήσουν την γενικήν κυβερνητικήν αρρυθμίαν και την χαλαρότητα της λειτουργίας της κρατικής μηχανής, που επηκολούθησαν την απουσίαν του Πρωθυπουργού κ. Τσαλδάρη εξ Ελλάδος. Είτε διότι έλλειψεν η απαραίτητος πρωτοβουλία εις την άμεσον λήψιν αποφάσεων επί των αναφευμένων ζητημάτων, είτε διότι διαφορετικά κατευθύνσεις ηκολουθήθησαν εις τον τρόπον του πολιτεύεσθαι και διακυβερνάν, η απουσία του κ. Πρωθυπουργού εξ Ελλάδος συνεδέθη με μίαν περίοδον κακής και ελαττωματικής λειτουργίας της κρατικής μηχανής. Πραξικοπήματα στρατιωτικά και συνωμοσιαία ανατρεπτικά εξυφάνθησαν. Ενδοκυβερνητικά διαφωνία και παραιτήσεις υπουργών, καθ’ ήν στιγμήν ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως απουσίαζεν, εφανε-

ρώθησαν. Αι πλέον περιέργοι πολιτικά δηλώσεις και συνομιλίαί έλαβον χώραν. Και ως κατακλείς, η παραγωγική Πελοπόννησος διπρέθη εις δύο ένοπλα, έτοιμα να αλληλοσπαραχθούν, στρατόπεδα, το ένα εκ των οποίων μάλιστα χθες ήλθεν εις ένοπλον αιματηράν ρήξιν με τα όργανα του κράτους. Κανείς δεν ημπορεί να διαμφισβητήσει ότι όλα αυτά αι εκδηλώσεις ήταν και είνε συνέπεια μιας κακής διαχειρίσεως της κυβερνητικής εξουσίας, η επιτυχία και η άσκησις της οποίας αείποτε εστηρίχθη και θα στηρίζεται εις το προλαμβάνειν και επιλύειν τα ζητήματα, προτού ταύτα εκδηλωθούν και πάρουν, κατά το κοινώς λεγόμενον, τον κακόν δρόμον. Η επιστροφή του κ. Πρωθυπουργού σημειούται εις την κατάλληλον στιγμήν. Την κρίσιμον εκείνην στιγμήν καθ’ ην, υπό την πίεσιν της βιαίας εξελίξεως των πραγμάτων, επιβάλλεται υπό του κράτους ταχεία λήψις αποφάσεων. Εις την λήψιν αυτών των αποφάσεων, ο χαρακτήρ και το πνεύμα του Πρωθυπουργού κ. Τσαλδάρη ήτο εξαιρετικώς επάναγκες να κυριαρχήσουν. Προ της επιδείξεως πυγμής εκ μέρους του κράτους και προ της λήψεως οιασδήποτε εσπευσμένης αποφάσεως, ήτο και είνε απαραίτητον να επικρατήσει η ατμόσφαιρα της συνεννοήσεως, της εμπεδώσεως της εμπιστοσύνης και της ασφαλείας περί εξευρέσεως της ορθής λύσεως και της απονομής της δικαιοσύνης. Και την δημιουργίαν της ατμοσφαιρας αυτής εγγυάται η προσωπικότης του σημερινού πρωθυπουργού. Αρκεί ν’ ακούση, μετά τους μέχρι των συνόρων εν σπουδή εκστρατεύσαντας φίλους του, και τους εδώ παραμείναντες και εναπομείναντες να του εκθέσουν εν ηρεμία την κατάστασιν. Και αρκεί, αφού ακούση, να αντιληφθή και προσωπικώς τα εκκρεμή ζητήματα και να εξετάση τα ελατήρια που εδημιούργησαν τας οξύτητας, τας ανωμαλίας και τας ενόπλους συγκρούσεις του Αιγίου, που απειλούν να επεκταθούν νοτιώτερον»⁽⁸⁹⁾.

«ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ»: ΠΑΡΑΠΑΙΟΥΣΑ ΣΤΑΦΙΔΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Σε ανάλογο πνεύμα και με ένα μικρό σχόλιο

η “Ακρόπολις” (που επίσης εκφράζει τμήματα αγροτιστών) αλλά με εκτενή ανταπόκριση και φωτογραφίες, καλύπτει τα γεγονότα:

«Τα χθεσινά αιματηρά γεγονότα του Αιγίου αποτελούν μοιραία συνέπεια της απογνώσεως και νευρικόττος εις την οποίαν ωδήγησεν η αναβλητική και παραπαίουσα σταφιδική πολιτική τους φιλήσυχους και νομιμόφρονες παραγωγούς της Πελοποννήσου. Πέραν των γεγονότων και της αναζητήσεως των διά ταύτα ευθυνών προβάλλει η επιτακτική ανάγκη όπως επισπευσθή η λύσις του προβλήματος της εφειτεινής σταφιδοπαραγωγής, διότι εάν παραταθή περισσότερο η εκκρεμότης του, υπάρχει μέγας κίνδυνος να θρηνήσωμεν όχι μόνον ανεπανορθώτους οικονομικάς καταστροφάς των Πελοποννησίων σταφιδοπαραγωγών, αλλά και νέα ανθρώπινα θύματα. Ο επανελθών χθες κ. πρωθυπουργός έχει καθήκον να μη αφήσιν να περάσιν ούτε ένα εικοσιτετράωρον άπρακτον. Η απόφασίς του διά το σταφιδικόν πρέπει να ληφθή και ν’ ανακοινωθή εντός της σήμερον ει δυνατόν, διά να καταπαύσιν ο αναβρασμός εις τας σταφιδικάς περιφερείας και αποδοθῆ το δίκαιον εις τους αγωνιώντας παραγωγούς»⁽⁹⁰⁾.

«ΠΑΤΡΙΣ» (ΑΘΗΝΑΣ): «ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΙΜΑ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ»

Η βενιζελική αθηναϊκή “Πατρίς” επιτίθεται με δριμύτητα στην κυβέρνηση, στην οποία καταλογίζει την κύρια ευθύνη σχετικά με τα γεγονότα του Αιγίου.

Αποδίδει τα όσα συνέβησαν στις μικροκομματικές διαμάχες των κυβερνητικών παραγόντων και εκφράζει φόβους ότι μπορεί να συμβούν και χειρότερα πράγματα στην Πελοπόννησο καθώς οι σταφιδικοί πληθυσμοί είναι σε εξέγερση:

«Αποκλειστικός υπεύθυνος και κυρίως ένοχος διά το ρεύσαν χθες εις το Αίγιον αίμα, είναι η κυβέρνησις. Διότι η κυβέρνησις, χωρισμένη η ίδια εις αντιμαχόμενα στρατόπεδα, αναλόγως των προσωπικών φαυλοκομματικών και ιδιωτικών συμφερόντων των μελών της, εκείνων τα οποία αμέσως ενδιαφέρονται εις το σταφι-

δικόν, αλλά και σε εκείνους μεταξύ των υπουργών που, αντιστρόφως, διόλου δεν ενδιαφέρθησαν δι’ ένα τοιαύτης σημασίας ζήτημα, από το οποίον όμως δεν είχαν να καρπωθούν ίδια ωφέλη, δι’ όλους αυτούς τους λόγους και διά πολλούς άλλους όχι ολιγώτερον χαρακτηριστικούς της πολιτικής σαπίλας του “ηθικού ρυθμού”, ο σπαραγμός και η αλληλοεξόντωσις συγκλονίζουν τώρα εκ βάθρων, τρομακτικώτερα και από τους φοβερότερους σεισμούς, την αιμάσουσαν από της χθες Πελοπόννησον.

Αλλά το ακόμη τραγικώτερον είναι ότι, ούτε και το κυθέν χθες αίμα των Πελοποννησίων παραγωγών, ούτε αυτό ενδέχεται προφανώς να υπήρξεν η εξιλαστήριος θυσία ενός λαού εις τον βωμόν της κακής του μοίρας. Εφ’ όσον ουδέ και μετά την δωδεκάτην έστω ώραν φαίνεται να έχουν συνετισθή οι ένοχοι του Πελοποννησιακού αίματος. Διότι, αντί και “κατόπιν εορτής” -της χθεσινής μακαβρίου “εορτής αίματος”- να ληφθούν τα ενδεικνυόμενα μέτρα, αφ’ ενός παίζεται υπό της κυβερνήσεως ένα σατανικόν και καταχθόνιον παιχνίδι εις βάρος των σταφιδοπαραγωγών, αφ’ ετέρου παρατείνεται η εγκατάλειψις των καθ’ ην στιγμήν έπρεπε να εξαγονται ήδη διά το εξωτερικόν περί τους 1.000 τόννοι καθ’ ημέραν.

Το σατανικό “παιχνίδι” συνίσταται εις την χονδροειδεστέραν απόπειραν εξαπατήσεως. Πράκτορες και όργανα του “ηθικού ρυθμού”, τόσον εις το ένα “πελοποννησιακόν στρατόπεδον” όσον και εις το άλλο, προσπαθούν να περισώσουν ακόμη και τώρα την αμαρτωλόν και άνομον κυβέρνησιν. Εις το Αίγιον λέγουν: “η κυβέρνησις θα μας σώσῃ! Ο μόνος ένοχος είναι ο Στεφανόπουλος”. Εις τον Πύργον λέγουν: “Μόνον ο Σαγιάς πταίει! Αύριο -σήμερα- έρχεται ο Τσαλδάρης και θα... διορθωθούν όλα!”. Εν τω μεταξύ δεν αποκλείεται να μην αφιχθή ούτε και σήμερα ο πρωθυπουργός, φυγομαχών έτσι δι’ ακόμα μίαν φοράν ή και αν έλθῃ να μην είναι εις θέσιν να εύρῃ μίαν ορθήν λύσιν, ενώ εκ παραλλήλου, ο υπεύθυνος υπουργός, ο κ. Πεσμαζόγλου, ξένος και αδιάφορος ως προς το όλον ζήτημα, περιμένει να λήξουν αι... πέντε

ημέραι της “προθεσμίας” του διά να μελετήσει τα πρακτικά της τελευταίας συνεδριάσεως του συμβουλίου του ΑΣΟ και να... σχηματίση γνώμην. Εν τω μεταξύ η απόγνωσις και η απελπισία συγκλονίζουν πλέον τας μάζας των σταφιδο-παραγωγών, ούτως ώστε να μην είναι καν δυνατόν να αναμετρηθή σήμερον η ενδεχομένη έκτασις της επερχόμενης συμφοράς, την οποίαν δεν αποκλείεται να ολοκληρώση νέα αιματοχυσία, ίσως ακόμη τρομακτικωτέρα και της χθесινής»⁽⁹¹⁾.

ΓΟΝΑΤΑΣ: ΕΥΘΥΝΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Στο ίδιο κλίμα κινείται και η δήλωση του βενιζελικού προέδρου της Γερουσίας Στυλιανού Γονατά ο οποίος καταλογίζει ευθύνες για τα γεγονότα λόγω της καθυστέρησης λήψης απο-

φάσεων για την τιμή: «Εάν ο κ. Πρωθυπουργός είχε δώσει πράγματι ωρισμένας κατευθύνσεις επί του σταφιδικού ζητήματος θα έπρεπε να προβή αμέσως εις τας δέουσας κυρώσεις κατά των συνεργατών του οι οποίοι παρέβησαν τας οδηγίας του καθ’ όσον η παρέλκυσις του ζητήματος επροκάλεσε τα λυπηρά γεγονότα της Πελοποννήσου τα οποία βαρύνουν απολύτως την κυβέρνησιν. Η παρέλκυσις αύτη οφείλεται εις την αιώνιαν αναβλητικότητα της κυβερνήσεως εις όλα τα σοβαρά ζητήματα.

Αι αποφάσεις προς καθορισμόν της τιμής του παρακρατήματος ελαμβάνοντο άλλοτε εν μία και μόνη συνεδριάσει του Συμβουλίου, ενώ ήδη επί της παρούσης κυβερνήσεως παρήλθεν ολόκληρον δεκαήμερον και ουδεμία οριστική απόφασις ελήφθη επί του ζητήματος της εξαγοράς των σταφιδικών πλεονασμάτων»⁽⁹²⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ: ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΙ Ο ΑΣΟ, ΒΡΑΖΕΙ Η ΜΕΣΣΗΝΙΑ

Τελικά ο Τσαλδάρης επιστρέφει σε μια στιγμή που άλλοι τον περιμένουν για να ληφθούν οριστικές αποφάσεις και άλλοι ελπίζοντας μέσω των υποσχέσεων ότι η λύση που θα δοθεί είναι εκείνη την οποία επιδιώκουν. Λίγο μετά την επιστροφή του πραγματοποιείται σύσκεψη και οι πληροφορίες δείχνουν ότι ο πρωθυπουργός επιλέγει μέτρα ακόμη χειρότερα για τους παραγωγούς Μεσσηνίας και Ηλείας από εκείνα που είχε αποφασίσει ο ΑΣΟ. Τελική απόφαση δεν παίρνεται τη νύκτα και προγραμματίζεται νέα σύσκεψη για το πρωί:

«Την 6 και 10 απογευματινήν χθες αφίκετο αεροπορικώς εκ Θεσσαλονίκης, επιστρέφων εκ Γερμανίας ο κ. Πρωθυπουργός μετά της κας Τσαλδάρη, συνοδευόμενος υπό του Γενικού Διοικητού Μακεδονίας κ. Περ. Ράλλη και του υφυπουργού κ. Σαγιά, οι οποίοι είχαν μεταβή εις Γευγελήν διά να τον προϋπαντήσουν [...]

Ο κ. Πρωθυπουργός επελήφθη αμέσως μετά την άφιξίν του του σταφιδικού ζητήματος, με την εξέτασιν του οποίου σχολήθη μέχρις αργά την νύκτα. Προς τούτο εδέχθη εν αρχή τους βουλευτάς των σταφιδοπαραγωγικών περιοχών, οι οποίοι υπεστήριξαν τας απόψεις των παραγωγών, επιμείναντες εις τον καθορισμόν των τιμών, ως αύται ωρίσθησαν κατά την τελευταίαν συνεδρίασιν του διοικητικού συμβουλίου του ΑΣΟ τοσούτω μάλλον, καθ' όσον η ληφθείσα απόφασις εύρε σύμφωνον την πλειοψηφίαν του συμβουλίου και συγκεκριμένως τους συμβούλους της παραγωγής και τους τρεις εκπροσώπους των Γεωργικών Επιμελητηρίων, καθώς και τον αντιπρόσωπον της Αγροτικής Τραπέζης.

Εξέθεσαν εν συνεχεία την δημιουργηθείσαν κατάστασιν μετά την γνωστήν απόφασιν του ΑΣΟ κατά την τελευταίαν συνεδρίασιν αυτού, ότε εξεδηλώθη η γνωστή διαφωνία μεταξύ των αντιπροσώπων των παραγωγών και του

κυβερνητικού επιτρόπου κ. Θεοδωρόπουλου.

Εξέθεσαν επίσης τα συμβάντα προχθές εις την Πελοπόννησον γεγονόςτα και επεκαλέσθησαν την επέμβασίν του διά την άμεσον λύσιν του σταφιδικού ζητήματος, διά να ικανοποιηθούν οι εν συγκινήσει ευρισκόμενοι παραγωγοί και να σταματήσῃ η κερδοσκοπία.

Ακολούθως ο κ. Πρωθυπουργός εδέχθη τους αντιπροσώπους των παραγωγών εις το συμβούλιον του ΑΣΟ, οι οποίοι και ανέπτυξαν εις αυτόν την οικονομικήν κατάστασιν του ΑΣΟ, η οποία εμφανίζει έσοδα μεν 270 εκατομ. δραχμών, έξοδα δε 85 εκατομ. δραχμών, τονίσαντες ότι η διαφορά αύτη επιτρέπει τον καθορισμόν των ζητηθεισών εκ μέρους των παραγωγών τιμών, ήτοι 3.000 δρχ. διά την Μεσσηνίαν, 3.100 διά τον Πύργον, 3.200 διά την Αμαλιάδα, Ζάκυνθον κλπ., 3.300 διά τας Πάτρας και 3.400 διά το Αίγιον και την Κορινθίαν. Επίσης υποστήριξαν όπως η εισφορά ορισθή εις 650 δρχ. κατά χιλιόλιτρον. Ομοίως εξήτησαν την επί έν έτος αναστολήν της εισπράξεως του φόρου της σταφίδος, ανερχομένου εις 40 εκ. δραχμών και την κατάργησιν του συναλλαγματικού παρακρατήματος. Εν τέλει εδήλωσαν προς τον κ. Τσαλδάρην, ότι δεν είναι διατεθειμένοι να δεχθούν μείωσιν των τιμών πέραν του ορισθέντος υπό του συμβουλίου ποσού, εφ' όσον μάλιστα κατά τας πληροφορίας των, αι τιμαί της σταφίδος εις την αγγλικήν αγοράν κυμαίνονται εις ανώτερον επίπεδον.

Ακολούθως υπό την προεδρίαν του κ. Προέδρου της Κυβερνήσεως συνεκροτήθη υπουργική σύσκεψις, εις την οποίαν μετέσχον οι κ.κ. Πεσματζόγλου, Στεφανόπουλος, Σχινάς, Χέλμης, Σαγιάς και Περ. Ράλλης. Κατά την διάρκειαν της συσκέψεως εκλήθησαν και τινές εκ των συμβούλων παραγωγής οι οποίοι παρέσχον εις τους συσκεφθέντας συμπληρωματικές πληροφορίας. Εκλήθησαν επίσης εις την σύσκεψιν οι κ.κ. Κουτσομπτόπουλος, Αντωνόπουλος και



“Θάρρος” 28/8/1934

Τριανταφύλλης, μέλη του συμβουλίου του ΑΣΟ.

Επί των διαμειφθέντων ουδεμία επίσημος ανακοίνωσις εγένετο. Κατά πληροφορίας μας όμως, η συζήτηση περιεστράφη εις την εξεύρεσιν συμβιβαστικής λύσεως των διίσταμένων απόψεων, διά του καθορισμού τιμής εξαγοράς των πλεονασμάτων 2.900 δρχ. διά την Μεσσηνίαν, 3.000 διά τον Πύργον, 3.100 διά την Αμαλιάδα, 3.200 διά τας Πάτρας και 3.300 διά το Αίγιον και την Κορινθίαν. Η λύσις αύτη, εθεωρήθη ως συμβιβαστική, εφ' όσον ο κυβερνητικός επίτροπος του ΑΣΟ είχε προτείνει τον καθορισμόν τιμών με βάση τας 2.800 δραχμάς.

Διά να καλυφθή η εξ 100 δραχμών διαφορά -η μεταξύ δηλαδή της κυβερνητικής προτάσεως, η οποία προβλέπει το ποσόν των 2.900 δρχ. και εκείνης, ην ζητούν οι παραγωγοί, η οποία

πάλιν προβλέπει 3.000 δρχ.- απαιτείται ποσόν 14 εκ. δραχμών.

Ο κ. Πρωθυπουργός υιοθέτησε την πρότασιν ταύτην, αναπτύξας την άποψιν, ότι αι τιμαί έδει να καθορισθούν επί τη βάση της οικονομικής αντοχής του ΑΣΟ και αποκρούσας την γνώμην, ότι η διαφορά των 14 εκ. δραχμών πρέπει να καλυφθή υπό του προϋπολογισμού.

Με την πρότασιν ταύτην συνεφώνησαν οι κ. κ. Σαγιάς και Χέλμης, ενώ αντιθέτως οι κ.κ. Στεφανόπουλος, Σχινάς και Περ. Ράλλης απέκρουσαν αυτήν, επιμένοντες επί των αποφάσεων του συμβουλίου του ΑΣΟ, αι οποία ως γνωστόν καθορίζουν ως βάση των τιμών τας 3.000 δραχμάς. Με την γνώμην των τελευταίων ετάχθησαν κατηγορηματικώς και οι σύμβουλοι της παραγωγής.

Κατόπιν της εκδηλωθείσης βασικής διαφω-

νίας, η σύσκεψις διεκόπη την 12ην νυκτερινήν, προκειμένου να διεξαχθούν σήμερα την πρωΐαν σχετικά συνεννοήσεις και επιδιωχθεί ο συμβιβασμός των διίσταμένων απόψεων»⁽⁹³⁾.

ΞΕΣΗΚΟΝΕΤΑΙ Η ΜΕΣΣΗΝΙΑ ΤΑ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΣΟ

Μετά από αλλεπάλληλες συσκέψεις ο ΑΣΟ ανακοινώνει τα μέτρα που προκαλούν συναγερμό.

Το “Θάρρος” επικρίνοντας την κυβέρνηση αναφέρει ότι τα μέτρα προκάλεσαν σάλο, πως ετοιμάζονται συλλαλητήρια και το πρώτο βήμα είναι η αντίδραση δεκάδων προέδρων Κοινοτήτων των επαρχιών Καλαμάτας και Μεσσηνίας, που στέλνουν κοινό τηλεγράφημα διαμαρτυρίας στους αρμοδίους προειδοποιώντας με ένοπλα συλλαλητήρια:

«Μετά πολυήμερον κυοφορίαν είδον επί τέλους το φως χθες αι μετά τόσης αγωνίας αναμενόμεναι παρά του σταφιδικού κόσμου αποφάσεις του ΑΣΟ και της κυβερνήσεως σχετικές με τα ληπτέα μέτρα διά την σταφίδα. Το ληφθέν χθες τηλεγράφημα του ΑΣΟ έχει ως εξής επί λέξει:

“Ληφθέντα μέτρα επί νέας εσοδείας έχουν ως εξής: Παρακράτημα εις είδος 50%, χρηματική εισφορά επί εξαγομένου σταφιδοκάρπου δραχμαί 750 κατά χιλιόλιτρον. Τιμή εξαγοράς πλεονασμάτων σταφιδοκάρπου από πρώτης Οκτωβρίου 1934 πάντοτε εντός ορίου αγγλικής συμβάσεως δραχμαί 3.300 κατά χιλιόλιτρον περιφερειών Αιγιαλείας και Κορινθίας, δρχ. 3.200 περιφέρειας Πατρών, δρχ. 3.100 περιφερειών Αμαλιάδας, Τριφυλίας και Νήσων, δρχ. 3.000 περιφερειών Ηλείας, Πυλίας και Κρεσταινών, δρχ. 2.900 λοιπών περιφερειών. Πλεονάσαντα δελτία εξαγορασθήσονται εις την κατά νόμον προθεσίαν των προς δρχ. 2.900 το χιλιόλιτρον. Οκτάδραχμον δικαίωμα νόμου ΓΠ ως και εικοσιπεντάδραχμος εισφορά εσωτερικής διαφημίσεως καταργήθησαν συμφώνως άρθρω 38 νόμου 6028 περί ΑΣΟ. Ειδικώς διά περιφέρειαν Αιγιαλείας καθωρίσθη όπως ποσοστόν 10% εκ του ως άνω ορισθέντος παρακρατήματος κατατίθεται

εις δελτία εκδόσεως υποκαταστήματος Αιγίου ήτοι 5% διά παραγωγούς και 5% διά εμπόρους. Διά την ευχέρειαν της εξαγωγής και ίνα μη επέλθη αδικαιολόγητος πίεσις της αγοράς αναγνωρίζεται εις τους εξαγωγείς το δικαίωμα όπως από το διά το από πρώτης μέχρι δεκάτης Οκτωβρίου 1934 χρονικόν διάστημα δύναται αντί δελτίων να καταθέτουν ούτοι εγγυητικήν επιστολήν αναγνωρισμένων τραπεζών ότι αναλαμβάνουν οι σταφιδοεξαγωγείς την υποχρέωσιν της προσκομίσεως των ανάλογων δελτίων μέχρι δεκάτης Οκτωβρίου 1934.

Προκειμένου διά δελτία τοπικού παρακρατήματος Αιγίου το ανωτέρω μέτρον της τραπεζικής εγγυήσεως θα ισχύση καθ’ όλην την διάρκειαν της χρήσεως η δε προθεσμία της καταθέσεως των ανάλογων δελτίων ορίζεται δεκαπενθήμερος από της καταθέσεως της διασαφήσεως. Συμφώνως άρθρω τριάντα πέντε νόμου 6028 συμβούλιον ορίζει εισφοράν δι’ αναγκαστικήν ασφάλισιν κατά κινδύνου πάγου και χαλάζης εις δρχ. 25 κατά χιλιόλιτρον διά περιφέρειαν Αιγιαλείας και Κορινθίας τόσον επί εξαγομένου όσον και αποταμιευομένου σταφιδοκάρπου, διά λοιπάς δε περιφέρειάς εις 25 δραχμάς κατά χιλιόλιτρον εξαγομένου σταφιδοκάρπου και δρχ. 50 κατά χιλιόλιτρον αποταμιευομένου τοιούτου. Εις εκτέλεσιν άρθρου 12 εδαφίου 2 νόμου 6028 συμβούλιον ορίζει όπως εν ή περιπτώσει τιμαί επαρχιακών σταφίδων υπερβούν κατά είκοσι πέντε τοις εκατόν τα ανωτέρω καθοριζόμενα όρια εξαγοράς δύναται ΑΣΟ προβαίνει εις την διά πλειοδοσιών διάθεσιν ωρισμένων εκάστοτε ποσών εκ των αποθηκών του. Παρατείνεται ως συνήθως η ισχύς δελτίων ληγούσης χρήσεως καθ’ όλον νέον σταφιδικόν έτος. Κλάσματα κλωράς κάτω των εκατόν λιτρών ως και διά ποσά εις είδος καταβλητέου φόρου μη δυνάμενα καλυφθώσι εις ακέραιον θα υπολογίζονται εις χρήματα βάσει της ορισθείσης τιμής πλεονασμάτων δελτίων ήτοι δρχ. 2.900 κατά χιλιόλιτρον.

Διοίκσις ΑΣΟ συνεννοηθή μετά τραπεζών διά την εις κατ’ έτος παροχήν ικανοποιητικών δανείων επ’ ενεχύρω καρπού εις δελτίων. Οί-

κοθεν νοείται ότι ανωτέρω αναφερθέντα όρια εξαγοράς αποτελούν απλώς κατωτάτην τιμήν ασφαλείας παραγωγών και ουχί εμπορικήν τοιαύτην χρηματοδοσίαν. Ανωτέρω μέτρων αναλαμβάνει Εθνική Τράπεζα".

Ευθύς ως εγνώσθη εις τας μεγάλας μάζας των παραγωγών σταφίδος η ανωτέρω απόφασις του ΑΣΟ και της κυβερνήσεως εδημιουργήθη αληθής σάλος, η δε αγανάκτησις του κόσμου έφθασεν εις το μη περαιτέρω. Ιδιαιτέρως οι παραγωγοί κατεφέροντο εναντίον του Προέδρου της Κυβερνήσεως κ. Τσαδλάρη, ο οποίος όχι μόνον δεν κατόρθωσε να ικανοποιήση τας επί αυτού σπριχθείσας προσδοκίας του σταφιδικού πληθυσμού, αλλά και αυτήν την αρχικήν απόφασιν του ΑΣΟ κατέστησε χειροτέραν διά της υποβιβάσεως του ορίου της εξαγοράς κατά 100 δραχμάς έτι το χιλιόλιτρον. Επίσης οι παραγωγοί κατεφέροντο δριμύτατα εναντίον των βουλευτών και των γερουσιαστών του Νομού Μεσσηνίας, διότι ούτοι απεμπόλησαν κατά τρόπον αχαρακτήριστον τα δίκαια των Μεσσηνίων σταφιδοπαραγωγών, ουδεμίαν μέριμναν επέδειξαν υπερ αυτών, αλλά τουναντίον έσπευσαν ν' αναγνωρίσουν υας αποφάσεις του ΑΣΟ και της κυβερνήσεως ως ικανοποιητικές διά την Μεσσηνίαν. Η τοιαύτη διαγωγή των κοινοβουλευτικών εκπροσώπων εκ χαρακτηρίζετο απροκαλύπτως ως προδοτική και ως μέλλουσα να δημιουργήση κατάστασιν εντελώς νέας εν Μεσσηνίαν από απόψεως πολιτικών κατευθύνσεων.

Χαρακτηριστικόν της εξεγέρσεως και της συνεχούσης τους παραγωγούς αγανακτήσεως είναι και το κατωτέρω τηλεγράφημα, το οποίον απεστάλη χθες υπό των ενταύθα ευρισκομένων διά την εκλογήν μελών του υδραυλικού ταμείου Παμίσου προέδρων Κοινοτήτων των δύο επαρχιών, ήτοι Καλαμών και Μεσσηνίας. Το τηλεγράφημα τούτο έχει ως εξής: "Πρόεδροι Κοινοτήτων Επαρχιών Μεσσηνίας Καλαμών συνελθόντες σήμερον ενταύθα κατόπιν ληφθεισών αδίκων αποφάσεων κανονισμού αγοράς πλεονασμάτων σταφίδος αξιούμεν άμεσον αναθεώρησιν αποφάσεων και καθορισμόν αγοράς

κατ' ελάχιστον όριον αντί δραχμών 3.249. Εις περίπτωσιν μη πραγματοποιηθησομένης της αξιώσεώς μας εντός τετραπύερου αξιούμεν άμεσον παραίτησιν κοινοβουλευτικών αντιπροσώπων μας άλλως αίρομεν εμπιστοσύνην μας δηλούντες ότι διεκδικούντες άρτον μας θέλομεν κατέλθι επικεφαλής των Κοινοτήτων μας εις ένοπλα συλλαλητήρια προς διεκδίκησιν των δικαιωμάτων μας υποβάλλοντες συγχρόνως παραιτήσεις μας μαθ' απάντων κοινοτικών συμβουλιών.

Πρόεδροι Κοινοτήτων Επαρχιών Μεσσηνίας Καλαμών: Ανδρούσης Παντελόπουλος, Βαλύρας Γεωργακόπουλος, Αλωνίων Μιχαλόπουλος, Αγριλιάς Πολυχρονόπουλος, Μελιγαλά Θεοφιλόπουλος, Σκάλας Μπάρδης, Σολακίου Χρυσικός, Εύας Σταυριανόπουλος, Μαντζαρίου Καραγιάννης, Κατσαρού Κασκαμπάς, Αντικαλάμου Κασκούτης, Ανθούσης Φωτόπουλος, Μεσσηνίας Πολυδούρης, Καλαμαρά Μπουρίκας, Καλογεροράχως Σαχλάς, Σπηταλίων Νικολακόπουλος, Μικρομάνης Σππλιώτης, Πλατύ Φρούντζας, Στενυκλάρου Αποστολόπουλος, Μαγούλας Γεωργακόπουλος, Μαυρομματίου Παμίσου Κούβελας, Πιπερίτης Αλευράς, Ασπροχώματος Χαλούλος, Πηδήματος Μπελόγιαννης, Θουρίας Μανδηλάρης, Αιθαίας Φλέσσας, Αριοχωρίου Πλεμματιάς, Αγίου Φλώρου Μακρής, Ανεμομύλου Πετρόπουλος, Βρωμοβρύσεως Αθανασόπουλος, Αγρίλου Κανελλόπουλος, Κεντρικού Παρασκευόπουλος, Ζευγολατιού Πίκουλας, Καλιρρόης Δριβαλιάρης, Αμμου Νινιός.

Επονται 24 υπογραφαί προέδρων Κοινοτήτων των άνω Επαρχιών.

Συνιστούμεν επιτροπήν αγώνος εκ των κάτωθι προέδρων: Μανδηλάρη Θουρίας, Μιχαλοπούλου Αλωνίων, Γεωργακοπούλου Βαλύρας, Παντελοπούλου Ανδρούσης, Θεοφιλοπούλου Μελιγαλά.

Εντελλομένων την παρακολούθησιν της υποθέσεως και την έγκαιρον πρόσκλησιν μας προς λήψιν αποφάσεως επί πάσης απαντήσεως".

Κατόπιν του ανωτέρου τηλεγραφήματος τώσων προέδρων Κοινοτήτων, εκπροσωπούντων μέγιστον τμήμα του Μεσσηνιακού σταφιδικού

κόσμου, σχεδόν το σύνολον, η θέσις των κοινοβουλευτικών εκπροσώπων του Νομού καθίσταται εξαιρετικά δυσχερής, είναι δε υποχρεωμένοι ούτοι είτε να συνταχθούν με τας απόψεις των σταφιδοπαραγωγών και εναντίον της κυβερνήσεως, είτε να παραιτηθούν των αξιωμάτων των ως παύσαντες πλέον να εκπροσωπούν τον Μεσσηνιακόν λαόν.

Γενικώς τονίζεται παρά των δυναμένων να γνωρίζουν ότι κατόπιν των νέων εξοντωτικών διά την παραγωγήν αποφάσεων της κυβερνήσεως κατά την αυριανήν σύσκεψιν της Μεσσήνης θα ριφθή η ιδέα της συγκροτήσεως συλλαλητηρίου παμμεσσηνιακού εις την πόλιν μας, εις το οποίον θα μετάσχουν αι επαρχία Καλαμών και Μεσσηνίας ολόκληρος. Συλλαλητήρια επίσης πρόκειται να διοργανωθούν εις Φιλιαρά, Ανατολικήν Πυλίαν, Πύλον και Γαργαλιάνους. Γενικώς πιστεύεται ότι η κατάστασος θα προσλάβη αφάνταστον οξύτητα, μη αποκλείουσαν την δημιουργίαν καταστάσεως αληθούς λαϊκής επαναστάσεως»⁽⁹⁴⁾.

Η φιλοκυβερνητική “Σημαία” προσπαθεί να υποβαθμίσει τα αιτήματα των παραγωγών αλλά ομολογεί την αναστάτωση που έχει προκληθεί και την προετοιμασία για συλλαλητήρια:

«Αι αποφάσεις του ΑΣΟ γνωσθείσαι μεταξύ των σταφιδοπαραγωγών, ενεποίησαν, ως ήτο επόμενον, δυσάρεστον εντύπωσιν. Οι σταφιδοπαραγωγοί, θα εδέχοντο την τιμήν των 3.000 δραχμών κατά χιλιόλιτρον, την οποίαν είχαν προτείνει και οι αντιπρόσωποι των παρά τω διοικητικών συμβουλίων του ΑΣΟ. Αλλά την τιμήν των 2.900 δραχμών όμως, επ’ ουδενί λόγω είναι διεθεθειμένοι να αποδεχθούν, τοσούτον μάλλον καθ’ όσον επί του σημείου αυτού ευρέθησαν απολύτως σύμφωνοι και οι κοινοβουλευτικοί των εκπρόσωποι, οίτινες ως γνωστόν ηπέλιψαν προ ημερών παραίτησιν, ταχθέντες με τας απόψεις των σταφιδοπαραγωγών.

Ως είναι ευνόητον το σταφιδικόν ζήτημα εισέρχεται και πάλιν εις οξείαν φάσιν, δεν αποκλείεται δε το ενδεχόμενον να ευρεθώμεν προ δυσαρέστων εκπλήξεων, λόγω της εμμονής

των σταφιδοπαραγωγών εις τας γνωστάς απόψεις των και των ενεργειών αι οποίαι καταβάλλονται διά την εξέγερσιν του σταφιδικού κόσμου. Ήδη, ανταλλάσσονται σκέψεις μεταξύ των σταφιδοπαραγωγών διά την συγκρότησιν συλλαλητηρίων διαμαρτυρίας καθ’ άπασαν την Μεσσηνίαν. Εις τα συλλαλητήρια αυτά τα οποία θα συγκροτηθούν κατά τας πληροφορίας μας εντός της αύριον ή μεθαύριον, θα προσέλθουν συν γυναιξί και τέκνοις οι σταφιδοπαραγωγοί με μαύρας σημαίας και λάβαρα επί των οποίων θα αναγράφονται αι φράσεις: Η 3.200 ή θάνατος. Να παραιτηθούν οι βουλευταί μας. Κάτω οι υποτιμηταί των Πατρών και του Αιγίου. Τοιαύτα συλλαλητήρια θα συγκροτηθούν το πρώτον εις Μεσσήνην, Μελιγαλά, Θουρίαν, Μικρομάνην, Ζευγολατιό, Βαλύραν, Οικαλία, Γαργαλιάνους, Κυπαρισσίαν, Φιλιαρά, Κεντρικόν, Διαβολίσιον, Πύλον και Μεθώνην»⁽⁹⁵⁾.

ΣΥΣΚΕΨΗ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΗ, ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗΝ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ

Η Μεσσηνία ήδη βρίσκεται στο πόδι, δημιουργούνται παντού «σταφιδικές επιτροπές αμύνης», στη Μεσσήνη πραγματοποιείται σύσκεψη εκπροσώπων από τις επαρχίες Καλαμάτας και Μεσσήνης, ενώ προγραμματίζεται μεγάλο συνέδριο στην Κυπαρισσία:

«Η εξέγερσις των σταφιδοπαραγωγών καθ’ όλην την Μεσσηνίαν εναντίον της κυβερνήσεως και του ΑΣΟ διά τον καθορισμόν τιμής εξαγοράς των σταφιδικών πλεονασμάτων των κατωτέρων ποιοτήτων προς 2.900 κατά ενετικόν χιλιόλιτρον έχει φθάσει εις το κατακόρυφον.

Οι σταφιδοπαραγωγοί με την εξευτελιστικήν αυτήν τιμήν, αντιμετωπίζοντες ωμόν πλέον το φάσμα της πείνης, καταφέρονται αποκαλύπτως εναντίον της κυβερνήσεως αλλά και των Μεσσηνίων βουλευτών και γερουσιαστών οι οποίοι απεδέχθησαν άνευ ουδεμιάς αντιστάσεως τας κυβερνητικές απόψεις εν σχέσει με τας τιμάς εξαγοράς των σταφιδικών πλεονασμάτων αι οποία πλήττουν καιρίως την σταφιδοπαραγωγικήν Μεσσηνίαν.

Μετά το προχθεσινόν έντονον τηλεγράφημα

διαμαρτυρίας των προέδρων είκοσι τεσσάρων κοινοτήτων του Νομού μας διά του οποίου τούτοι ήρον την εμπιστοσύνην των προς τους κοινοβουλευτικούς αντιπροσώπους της Μεσσηνίας και διετύπωνον την αξίωσιν όπως ούτοι παραιτηθούν των αξιωματών των εις περίπτωσιν μη αναθεώρησης των αποφάσεων του ΑΣΟ, συνεκροτήθη χθες την 10ην πρωινήν εις το κοινοτικό κατάστημα Μεσσήνης σύσκεψις των αντιπροσώπων των σταφιδικών κοινοτήτων των επαρχιών Καλαμών και Μεσσήνης προς λήψιν αποφάσεων διά την αποτελεσματικωτέραν αντιμετώπισιν του σταφιδικού ζητήματος.

Της συσκέψεως μετέσχον οι κ. κ. Κορκονικήτας, Χρόνης, Πολυδούρης, Περ. Βενιζέλος, Δ. Κούτσικας, Δ. Κασκούτης, Γ. Δάλλας, Π. Κορκονικήτας, Κ. Φλέσσας, Ηλ. Φρούντζας, Γ. Μακαρούνης, Π. Σπλιώτης, Γ. Λεμπέσης, Σωτ. Παναγόπουλος, Παν. Κούβελας, Ευαγ. Χαλούλος, Δ. Μανδηλάρης, Παν. Ζαγκλακάς, Δ. Φάκωνας, Φιλ. Αποστολόπουλος, Ανδρ. Καλοφωλιάς, Χρ. Αλεξόπουλος και άλλοι αντιπρόσωποι σταφιδοπαραγωγικών περιφερειών.

[...] Εν των μεταξύ διαρκούσης της συσκέψεως ελήφθη το κάτωθι τηλεγράφημα: “Υπεστήριξαμεν καθορισμόν τιμών ασφαλείας Μεσσηνιακής σταφίδος εις δραχμάς τουλάχιστον τρεις χιλιάδας. Σύμβουλοι παραγωγών ΑΣΟ καθώρισαν 2.900 εξετάσαντες δυναμικότητα αυτού. Κατόπιν τούτου αδύνατος αντίθετος ενέργεια”. Το ανωτέρω τηλεγράφημα αναγνωσθέν εις την σύσκεψιν επροξένησε κατάπληξιν και ζωηροτάτην αίσθησιν.

Κατόπιν τούτου έλαβον τον λόγον οι κ.κ. Περ. Βενιζέλος, Κούτσικας, Κορκονικήτας και άλλοι οι οποίοι υπεστήριξαν ότι επιβάλλεται όπως συγκροτηθή εις Μεσσήνην την προσεχή Κυριακήν μεγάλη σταφιδική σύσκεψις καθ’ ήν να εξετασθή εν πλάτει το ζήτημα της σταφίδος και εκλεγθή αντιπροσωπεία η οποία να μετάσχη του σταφιδικού συνεδρίου το οποίον θα συγκληθή την μεταπροσεχήν Κυριακήν προς καθορισμόν των απόψεων των σταφιδοπαραγωγών και των λεπτομερειών της διεξαγωγής του όλου αγώνος προς αναθεώρησιν των απο-

φάσεων. Με την άποψιν αυτήν συνετάχθησαν οι πλείστοι των αντιπροσώπων.

Εν τέλει απεφασίσθη όπως εις το συγκροτηθσόμενον εν Κυπαρισσία σταφιδικόν συνέδριον κληθούν και μετάσχουν οι βουλευτές και γερουσιασταί μετά του κ. Νομάρχου Μεσσηνίας. Επίσης θα κληθούν όπως λογοδοτήσουν οι Μεσσήνιοι αντιπρόσωποι της σταφιδοπαραγωγής εις το συμβούλιον του ΑΣΟ διά τας ληφθείσας τη ανοχή των, αποφάσεις.

Σχετικώς απεστάλη προς τους κοινοτάρχας και προέδρους συνεταιρισμών των επαρχιών Μεσσήνης και Καλαμών και η κάτωθι πρόσκλησις: “Καλούνται οι πρόεδροι των κοινοτήτων και συνεταιρισμών των επαρχιών Καλαμών και Μεσσήνης εις σύσκεψιν εν τω κοινωτικώ καταστήματι Μεσσήνης την 9.30 πρωινήν της προσεχούς Κυριακής προς εκλογήν επιτροπής η οποία θα μετάσχη του συνερχομένου εν Κυπαρισσία συνεδρίου επιτροπών αμύνης των σταφιδοπαραγωγικών περιφερειών.

Η επιτροπή: Περ. Βενιζέλος, Δ. Κούτσικας, Δ. Κασκούτης, Γ. Δάλλας, Π. Κορκονικήτας, Κ. Φλέσσας, Ηλ. Φρούντζας, Γ. Μακαρούνης, Π. Σπλιώτης, Γ. Λεμπέσης, Σωτ. Παναγόπουλος, Χρ. Ζαχαρόγιαννης, Ανδρ. Παναγόπουλος, Παν. Κούβελας, Ευαγ. Χαλούλος, Δ. Μανδηλάρης, Παν. Ζαγκλακάς, Θ. Φάκωνας, Φιλ. Αποστολόπουλος, Ανδρ. Καλοφωλιάς, Χρ. Αλεξόπουλος»⁽⁹⁶⁾.

Αναλυτικό είναι το ρεπορτάζ της “Σημιαίας” σε σχέση με τα όσα συνέβησαν στη σύσκεψη:

«Την έναρξιν της συνεδρίασεως εκήρυξεν ο πρόεδρος της Κοινότητος Μεσσήνης κ. Πολυδούρης τονίσας ότι αι μέλλουσαι να ληφθούν αποφάσεις θ’ ασκήσουν σοβαράν επίδρασιν επί της εξελίξεως του σταφιδικού ζητήματος.

Είτα λαμβάνει πρώτος τον λόγον ο κ. Περ. Βενιζέλος (Πλατύ) όστις εκ της πείρας του και της επί σειράν ετών θητείας του εν τω συμβουλίω του ΑΣΟ αποδεικνύει δι’ αριθμών ότι ο Οργανισμός ηδύνατο να καθορίση μεγαλειτέρας τιμάς. Εισερχόμενος ο κ. Περ. Βενιζέλος επί της ουσίας του θέματος, προτείνει την αναβολήν της εκλογής αντιπροσώπων εις το μέλλον να

συνέληθη την Κυριακήν συνέδριον εν Κυπαρισσία, ίνα εν τω μεταξύ προσέλθουν και άλλοι Πρόεδροι Κοινοτήτων.

Μετά τον κ. Βενιζέλον λαμβάνει τον λόγον ο ιατρός και σταφιδοπαραγωγός κ. Κούτσικας (Μεσσήνης) όστις εν αρχή καυτηριάζει την στάσιν των κοινοβουλευτικών μας αντιπροσώπων και τονίζει εν συνεχεία ότι δεν εφρόντισαν ούτοι διά τα συμφέροντα των σταφιδοπαραγωγών τα οποία κυριολεκτικώς εσφαγιάσθησαν με τας γνωστάς αποφάσεις του ΑΣΟ.

Η Μεσσηνία λέγει ο κ. Κούτσικας, είναι ο μόνος Νομός ο οποίος εισφέρει καθ' έκαστον έτος εις τον δημόσιον κορβανά, όσα ουδείς άλλον σχεδόν Νομός του κράτους. Δεν έπρεπεν επομένως να περιφρονηθή μόνον διά να ικανοποιηθούν τα μικροκομματικά καπρίτσια του κ. Σαγιά.

Ο σταφιδικός κόσμος της Μεσσηνίας τονίζει ο κ. Κούτσικας, έχει υποχρέωσιν πλέον τιμής, να προασπίση μόνος τα καταπατούμενα συμφέροντά του, αφού πλέον ουδείς, μηδέ των κοινοβουλευτικών του αντιπροσώπων ακόμη ενδιαφέρεται διά την ζωήν των παιδιών του που ασφαλώς αύριον θ' αποθάνουν εκ της πείνης, εφ' όσον η σταφίς θα τιμάται προς 7 δραχμάς κατ' οκάν.

Ως προς την εκλογήν των αντιπροσώπων εις το συνέδριον των επιτροπών προστασίας σταφίδος το οποίον συνέρχεται την προσεχή Κυριακήν εν Κυπαρισσία, ο κ. Κούτσικας κηρύσσεται εναντίον της αναβολής και προτείνει όπως εκλεγούν κατά την σημερινήν σύσκεψιν ούτοι.

Τέταρτος έλαβε τον λόγον ο κ. Δάλλας (Θουρίας) όστις ομιλήσας διά μακρόν, είπεν ότι θεωρεί την απόφασιν του ΑΣΟ ως πρόκλησιν κατά των Μεσσηνίων σταφιδοπαραγωγών, οίτινες ανεξαρτήτως κομματικής αποχρώσεως πρέπει επιτέλους να ζήσουν. Αλλά με 2.900 δραχμάς κατά χιλιόλιτρον την σταφίδα, ετόνισεν ο κ. Δάλλας, πως είναι δυνατόν να ζήση ο σταφιδοπαραγωγός, όστις με αυτά τα χρήματα πρέπει να πληρώσῃ τα χρέη και τους φόρους του. Συνεχίζων ο κ. Δάλλας, τονίζει ότι οι στα-

φιδοπαραγωγοί, εφ' όσον ουδείς υπάρχει που ν' αρνείται ότι οι αποφάσεις του ΑΣΟ όσον αφορά τουλάχιστον την Μεσσηνίαν είναι άδικοι, έχουν υποχρέωσιν να επιτύχουν διά παντός τρόπου την αναθεώρησιν των εν λόγω αποφάσεων. διά τον λόγον τούτον τονίζει μακράν των κομμάτων ιστάμενοι όλοι οι σταφιδοπαραγωγοί πρέπει να συσσωματωθούν και ν' αγωνισθούν διά τα συμφέροντά των. Ημείς κατέληξεν ο κ. Δάλλας, δι' έν και μόνον ενδιαφερόμεθα. Πως θα αναθεωρηθούν οι αποφάσεις του ΑΣΟ. Τα άλλα, όπως η κομματική εκμετάλλευσιν του ζητήματος εις βάρος της κυβερνήσεως κλπ. δεν μας ενδιαφέρουν.

Όσον αφορά την εκλογήν των αντιπροσώπων εις το συνέδριον των επιτροπών προστασίας σταφίδος όπερ συνέρχεται εν Κυπαρισσία την προσεχή Κυριακήν, ο κ. Δάλλας συμφωνεί με την άποψιν ότι πρέπει ν' αναβληθή, διά να λάβη εν τω μεταξύ, ένα ευρύτερον χαρακτήρα η σύσκεψις.

Τελευταίος έλαβε τον λόγον ο εκπρόσωπος των Τριφυλίων κ. Δ. Τζάνες, όστις εν αρχή τονίζει την ανάγκην όπως ο αγών κρατηθή εις επίπεδον ανάλογον προς την ιερότητα και αποκλεισθή πάσα κομματική εκμετάλλευσιν. Μη μολύνη τις, είπεν, τον αγώνα με ανιέρους κομματικές επεμβάσεις. Συνεχίζων ο κ. Τζάνες, τονίζει ότι ολόκληρος η Πυλία και Τριφυλία διατελούν εν συναγερμώ και ότι όταν ετόλμησε να συστήσῃ εις τους συμπολίτας του μετριασμόν των αξιώσεων από 3.500 εις 3.300 κατά χιλιόλιτρον, τσοαύτη υπήρξεν η αγανάκτησις των ώστε τινές των ηρώτησαν αν εξηγοράσθη. Ελπίζω ότι έστω και την τελευταίαν στιγμήν η κυβέρνησις, συναισθανομένη τον όγκον της ευθύνης της θα υποχωρήσῃ, αποδίδουσα δικαιοσύνην. Και έχει την υποχρέωσιν να το πράξη προκειμένου μάλιστα περί του λαού του τιμίου και πενομένου του νομού Μεσσηνίας όστις κατά μεγίστην πλειοψηφίαν του την ετίμησε διά της εμπιστοσύνης του. Συνεχίζων ο κ. Τζάνες, υποβάλλει την πρότασιν όπως εις το συγκροτηθισόμενον εν Κυπαρισσία συνέδριον σταφίδος κληθούν να λογοδοτήσουν οι κ. κ.

βουλευταί και γερουσιασταί και λάβωσι εκεί εντολάς εκ μέρους τούτου. Αλλ' η πρότασις όμως αύτη απερρίφθη.

Επικολούθησε μακρά σύσκεψις καθ' ήν έλαβον τον λόγον μεταξύ άλλων και οι κ. κ. Κορκονικήτας, Λεμπέσης, Φλέσσας, Κασκούτης, Ζαγκλακάς, Χρόνης, Πολυδούρης, Παναγόπουλος, Καλοφωλιάς, Χαλούλος οίτινες συνεφώνησαν προς την άποψιν της συγκροτήσεως συλλαλητηρίων καθ' άπασαν την Μεσοπνία, διότι μόνον ούτω, θα επιτύχουν, ετόνιζον, την αναθεώρησιν των αποφάσεων του ΑΣΟ. Κατά την συζήτησιν υπεστηρίχθη επίσης και η άποψις ότι δεν πρέπει να δοθή κομματικός χαρακτήρ εις τα συγκροτούμενα συλλαλητήρια, τα οποία θ' αποβλέπουν μόνον εις την αναθεώρησιν των αποφάσεων του ΑΣΟ.

Όσον αφορά το ένοπλον παμμεσοπνιακόν συλλαλητήριον απεφασίσθη όμως η συγκρότησις τούτου αναβληθή διά την μεταπροσεχή Κυριακήν, ίνα εν τω μεταξύ έχει συγκληθεί και το συνέδριον της Κυπριασίας»⁽⁹⁷⁾.

ΚΚΕ: ΚΛΕΒΟΥΝ ΟΛΟΙ ΤΟΥΣ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ

Μέσα στο κλίμα που διαμορφώνεται, το ΚΚΕ προσπαθεί να παρέμβει με ανταπόκριση του Κ. Αυγήτα από την Πάτρα όπου έχει σταλεί από το "Ριζοσπάστη" - ο οποίος την περίοδο αυτή, όπως έχει διαφανεί και από προηγούμενα δημοσιεύματα, παίζει καθοδηγητικό ρόλο σε σχέση με το σταφιδικό κίνημα:

«Για τους εργαζόμενους των μη σταφιδοπαραγωγικών περιφερειών θα χρειαστεί να κάνουμε μια μικρή ανάλυση του μηχανισμού του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού (ΑΣΟ) και του τρόπου επιβάρυνσης και πούλησης της σταφίδας. Έτσι κι αυτοί οι φτωχοί σταφιδοπαραγωγοί όλων των ποιότητων της σταφίδας θα νοιώσουν πιο καλά τη μεγάλη ληστεία που γίνεται εις βάρος τους, καθώς και την αχαλίνωτη δημοκοπία που οργιάζει γύρω από την "προστασία" της σταφιδοπαραγωγής.

Υστερα από τη χρεωκοπία της "Ενιαίας" το κράτος με την Εθνική Τράπεζα ίδρυσε τον

ΑΣΟ. Αυτός ρυθμίζει την αγορά, πούληση και εξαγωγή της σταφίδας. Στο εξωτερικό βγαίνουν μονάχα οι καλές ποιότητες σταφίδας όπως είναι της Αιγιαλείας, Κορινθίας, Πατρών.

Οι δεύτερες ποιότητες που παράγονται στη Μεσοπνία, Ηλεία κλπ. κρατιούνται στο εσωτερικό με δύο μορφές: 1) Με το 50% παρακράτημα και 2) με την εξαγορά πλεονασμάτων. Δηλαδή το κράτος με τον ΑΣΟ για να ενισχύσει τους μεγαλοκτηματίες και οιοκαρχαρίες πήρε προστατευτικά μέτρα για να τους ασφαλίσει να πουλήσουν τη σταφίδα τους σε καλές τιμές δίχως να μείνουν απούλητες. Παράλληλα δίνουν φτηνά τη σταφίδα τους στις εταιρείες οίνων.

Γιαυτό οι σταφιδέμποροι βγάζοντας καλή ποιότητα στο εξωτερικό, είναι υποχρεωμένοι να παραδώσουν στον ΑΣΟ 50% σταφίδα πάνω σε αυτή που θα βγάλουν. Αυτό είναι το λεγόμενο "παρακράτημα", που το παίρνει ολότελα δωρεάν ο ΑΣΟ και επιβαρύνει τους σταφιδοπαραγωγούς. Γιατί οι σταφιδέμποροι πληρώνουν τη σταφίδα που θα εξάγουν αφαιρώντας την αξία του παρακρατήματος.

Οι σταφίδες που δεν πουλιούνται και μένουν στα χέρια του παραγωγού λέγονται "πλεονάσματα" και εξαγοράζονται από τον ΑΣΟ με την τιμή που καθορίζει από τώρα το Συμβούλιό του. Απ' εδώ λοιπόν όλος ο θόρυβος και ο αγώνας των μεγαλοκτηματιών, σταφιδεμπόρων, οιοβιομηχανικών εταιρειών και της Εθνικής Τράπεζας να καθορισθούν μικρές τιμές για τις σταφίδες κατώτερης ποιότητας.

Οι φτωχομεσαίοι σταφιδοπαραγωγοί, που δουλεύουν και μοχθούνε σχεδόν όλο το χρόνο, περιμένουν τον τρύγο για να πουλήσουν τη σταφίδα τους και να εισπράξουν ορισμένα λεφτά. Τότε πλακώνουν όλα αυτά τα κοράκια και τους αρπάζουν τη σταφίδα τους. Ταυτόχρονα εκμεταλλεύονται την αγανάκτησή τους ενάντια στα ληστρικά δεσμά και τους διαιρούν, όπως γίνεται τώρα, σε δύο αντίπαλες παρατάξεις.

Ο "Ριζοσπάστης" πολύ σωστά από την πρώτη στιγμή τόνισε πως οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγοί και των πρώτων και των δεύτερων ποιοτήτων δεν έχουν στην ουσία αντιθέσεις

συμφερόντων, ώστε να παρασύρονται από τους μεγαλοκτηματίες και να εξεγείρονται οι πρώτοι ενάντια στους παραγωγούς κατώτερης ποιότητας και το αντίθετο.

Τις αντιθέσεις που φαίνονται επιφανειακά, τις παίρνουν και τις φουσκώνουν οι μεγαλοκτηματίες και των δύο κατηγοριών σταφίδας για ν' αποκομίσουν κέρδη μεγάλα από τη μια μεριά και ταυτόχρονα να κρύψουν το ληστρικό χαρακτήρα του ΑΣΟ από την άλλη, που δένει χειροπόδαρα τους φτωχούς, μη αφήνοντάς τους να πουλήσουν λεύτερα τα προϊόντα τους. Να γιατί: Ένας φτωχός σταφιδοπαραγωγός της Μεσσηνίας από ένα στρέμμα βγάζει 500-1000 λίτρες σταφίδα κατώτερης ποιότητας. Αντίθετα ο φτωχός σταφιδοπαραγωγός Αιγιαλείας σ' ένα στρέμμα βγάζει τις μισές λίτρες σε πρώτη όμως ποιότητα. Δηλαδή ό,τι χάνει ο τελευταίος σε απόδοση, το παίρνει από την ποιότητα, γιατί η σταφίδα του πουλιέται σε διπλάσια τιμή από τη σταφίδα της Μεσσηνίας, Ηλείας.

Υπάρχουν βέβαια αντιθέσεις συμφερόντων και μεγάλες μάλιστα. Αυτές όμως βρίσκονται ανάμεσα στους πλούσιους κτηματίες, σταφιδέμπορους και οινοβιομήχανους απ' τη μια πλευρά και στους φτωχούς σταφιδοπαραγωγούς από την άλλη. Υπάρχουν μισοφροουδαρχικά δεσμά, και γίνονται μεγάλες ληστείες επίσης.

Τις αντιθέσεις όμως και τις κλεψιές αυτές κατορθώνουν οι μεγαλοκτηματίες, σταφιδέμποροι κλπ. να τις σκεπάσουν με το θόρυβο που ξεσηκώνουν γύρω από τις τιμές των πλεονασμάτων, εκμεταλλευόμενοι την αγανάκτηση των φτωχών. Έτσι κρύβουν και τις κλεψιές που κάνουν ο ΑΣΟ, οι οινοβιομήχανοι, η Εθνική Τράπεζα, η Αγροτική και το Κράτος»⁽⁹⁸⁾.

Η «ΣΗΜΑΙΑ» ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΕΤΑΙ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Από την άλλη πλευρά η «Σημαία» προσπαθεί να υποβαθμίσει το ζήτημα των τιμών υπερασπιζόμενη το Λαϊκό Κόμμα, αναδεικνύοντας σε πρώτο θέμα τη διατήρηση της παρακράτησης ως σωτήρια για τους παραγωγούς:

«Οι Αιγίεις, οίτινες υπερικανοποιήθησαν, δια-

μαρτύρονται, απειλούν και απομιμούνται τους γάτους. Οι Μεσσήνιοι οίτινες δεν ικανοποιήθησαν, διαμαρτύρονται. Οι βουλευτές μας παραιτούνται –αν παραιτηθούν– κυκεών δε και σύγχυσις κυριαρχεί απ' άκρου εις άκρον της Πελοποννήσου. Δεν γνωρίζομεν κατά τινα τρόπον θα εξελιχθή η κατάσταση. Πάσα πρόβλεψις είναι τολμηρά. Αλλά καθ' ον τρόπον βαδίζομεν, πολύ φοβούμεθα ότι πολύ ταχέως θα προκύψη ζήτημα διατηρήσεως ή καταργήσεως του θεσμού της παρακρατήσεως. Οι Αιγίεις, οι Κορίνθιοι, οι Πατρινοί και εν γένει οι παραγωγοί των ευγενών ποιοτήτων θα δημιουργήσουν θάττον ή βράδιον τοιούτον ζήτημα και τότε θα δοθή η μεγάλη μάχη μεταξύ των διαφωνούντων παραγωγών. Τότε θα ανανήψουν μερικοί καινοφανείς και κενολόγοι σταφιδαμύντορες και θα τρίψουν έκπληκτοι τα μάτια τους. Τότε θα μεταβληθούν εις Παπαστασινούς της Μπαρμπασαινας και θα θελήσουν να υποδυθούν επαναστατικούς ρόλους. Τότε θα πεισθούν ότι η κομματική εκμετάλλευσις του σταφιδικού ζητήματος αποτελεί πράξιν εγκληματικήν, μέλλουσαν να πλήξη κυρίως τους Μεσσηνίους παραγωγούς.

Καθ' ημάς και όλους τους παρακολουθούντας από πολλών ετών την εξέλιξιν του σταφιδικού ζητήματος, ο θεσμός της παρακρατήσεως αποτελεί ανάγκην διά τους σταφιδοπαραγωγούς όλων των σταφιδοπαραγωγικών μερών. Ανάγκην την οποίαν δεν δικαιούται κανείς να παραγνωρίσῃ. Ιδιαιτέρως δε διά τους Μεσσηνίους και Ηλείους, ο θεσμός της παρακρατήσεως αποτελεί άγκυραν σωτηρίας. Διότι εάν δι' οιανδήποτε λόγον έπαυε ισχύων ο σωτήριος ούτος θεσμός, κατ' ανάγκην η αθρόα προσφορά υπερτριακοσίων εκατομμυρίων λιτρών θα συνεπέφερε τοιούτον κατρακύλισμα τιμών και τοιούτον εξευτελισμόν, ώστε είνε ζήτημα αν θα ήτο δυνατή η περαιτέρω καλλιέργεια σταφιδαμπέλων εν Μεσσηνία. Ο πυκνώτατος κατοικούμενος Νομός μας με τας περιορισμένας εδαφικές εκτάσεις, θα μετεβάλλετο εις κόλασιν και ανέκυπτε πλέον διά κάθε Μεσσηνιον ζήτημα ψωμιού, όχι ζήτημα ευμάρειας. Ζήτημα ψωμιού. Ας μη κοιμώμεθα λοιπόν επί ρόδων και ας μη



“Θάρρος” 30/8/1934

νομίσωμεν ότι απολαμβάνοντες 100 δραχμάς το χιλιόλιτρον περισσότερον, ήτοι 26 1/2 λεπτά κατ' οκάν επί πλέον της τρεχούσης τιμής, θα σωθώμεν. Οχι κύριοι σταφιδολογιζόμενοι. Δεν σωζώμεθα με 26 λεπτά την οκάν. Αν επρόκειτο να απολαύσωμεν τιμήν 3.400 το χιλιόλιτρον, βεβαίως το κέρδος μας θα ήτο σημαντικόν. Αλλού πρέπει λοιπόν να στρέψωμεν την προσοχήν μας. Εις την απειλούμενην κατάργησιν του θεσμού της παρακρατήσεως, που αποτελεί κίνδυνον ζωής και υπάρξεως διά πάντα Μεσοσπίνιον. Ημείς εξακολουθούμεν φρονούντες ότι ήτο δυνατόν να καθορισθούν ικανοποιητικώτερα τιμαί διά την Μεσοσπνιακήν σταφίδα και υπό την έποψιν αυτήν δικαιολογούμεν πλήρως τας υποστηριζόμενας υπό των σταφιδοπαραγωγών γνώμας. Πρέπει όμως συγχρόνως να διαγράψωμεν από τώρα σύστημα αμύνης υπέρ του απειλουμένου θεσμού της παρακρατήσε-

ως»⁽⁹⁹⁾.

Την ίδια ημέρα η εφημερίδα στο ρεπορτάζ καταγράφει κατάσταση ξεσηκωμού στη Μεσοσπνία, προσπαθώντας και πάλι να υπερασπιστεί το Λαϊκό Κόμμα:

«Ιδιαίτεροι πληροφορίες της “Σημείας” εκ των διαφόρων σταφιδικών κέντρων του Νομού παρουσιάζουν την εκεί κατάσταση ως ευρισκομένη εις λίαν έκρυθμον σημείον, λόγω της επιμονής των σταφιδοπαραγωγών να διοργανώσουν ένοπλα συλλαλητήρια εναντίον των αποφάσεων του ΑΣΟ τας οποίας θεωρούν καταστρεπτικές των συμφερόντων τους.

Εις την επαρχίαν Πυλίας ιδίως, όπου τα πνεύματα των σταφιδοπαραγωγών είναι εις άκρον εξημμένα, απειλούνται από στιγμής εις στιγμήν συλλαλητήρια, μόλις δε και μετά βίας συγκρατούνται ούτοι υπό των τοπικών παραγόντων. Τόση είναι η αγανάκτησις των σταφι-

δοπαραγωγών εκ των ληφθεισών αποφάσεων του ΑΣΟ, ώστε δηλούν κατηγορηματικώς ότι αν δεν αναθεωρηθούν α΄θται και εάν δεν καθορισθή η εξαγορά των πλεονασμάτων εις την τιμήν των 3.000 τουλάχιστον κατά χιλιόλιτρον, θα αρνηθούν να εξοφλήσουν τα προς την Αγροτικήν και τα άλλα χρέη των.

Αλλά και εις την επαρχίαν Μεσσήνης δεν παρουσιάζεται καλλιτέρα κατάστασις. Μολονότι δε παρέχονται κατηγορηματικά διαβεβαιώσεις ότι αι αποφάσεις του ΑΣΟ θα αναθεωρηθούν, εν τούτοις οι σταφιδοπαραγωγοί κινούνται προς την κατεύθυνσιν της διοργανώσεως συλλαλητηρίων ενόπλων, ωθούμενοι προς τούτο και υπό των εκόντων συμφέροντα να δημιουργήσουν πράματα τις την κυβέρνησιν.

Παρά την έκδηλον όμως αγανάκτησιν των σταφιδοπαραγωγών και την εμμονή των εις την ιδέαν της αναθεωρήσεως των αποφάσεων του ΑΣΟ, ουδεμία κομματική εκμετάλλευσις του ζητήματος γίνεται, όπου δε κατεβλήθη τοιαύτη προσπάθεια εκτυπήθη και κατεπνίγη εν τη γεννέσει της υπό των ιδίων των σταφιδοπαραγωγών οίτινες παρά τα περί του εναντίον γραφόμενα παραμένουν εν τούτοις πιστοί εις την αντιβενιζελικήν ιδεολογίαν και το Λαϊκόν Κόμμα. Τρανωτάτη απόδειξις, άλλωστε τούτου, αποτελεί η προχθεσινή ομόφωνος απόφασις των συσχεφθέντων εν Μεσσήνη όπως επ΄ ουδενί επιτραπέι η κομματική εκμετάλλευσις των ζητημάτων, με την δήλωσιν ότι οι οπαδοί του Λαϊκού Κόμματος εξακολουθούν να παραμένουν εις την αντιβενιζελικήν ιδεολογίαν των».

ΠΑΡΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΚΑΙ... ΔΕΝ ΠΑΡΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

«Τελικαί αποφάσεις επί της περαιτέρω στάσεως των σταφιδοπαραγωγών έναντι των αποφάσεων του ΑΣΟ θα ληφθούν κατά το συνερχόμενον την προσεχή Πέμπτην συνέδριον των επιτροπών προστασίας σταφίδος.

Κατ' αυτό θα παραστούν αντιπρόσωποι εξ όλων των επαρχιών του Νομού μας, θα εκλεγθή δε μια μεγάλη κεντρική επιτροπή αγώνος η οποία και θα κατευθύνη τας ενεργείας των

σταφιδοπαραγωγών προς επίλυσιν των ζητημάτων των. Ηδη εδήλωσαν συμμετοχήν εις το συνέδριον Κυπαρισσίας και οι σταφιδοπαραγωγοί της περιφέρειας Ηλείας, μετά των οποίων εξουσιοδοτήθη να έλθη εις επαφήν ο αντιπρόσωπος της συλλαλητηριακής επιτροπής Φιλιατρών κ. Δ. Τζάνες.

Χθες την μεσημβρίαν εξ άλλου μας μετεδόθη τηλεφωνικώς εξ Αθηνών η εξής πληροφορία σχετικώς με τις παραιτήσεις των βουλευτών μας: Όπως πληροφορούμεθα αύτα δεν πρόκειται να πραγματοποιηθούν. Οι βουλευταί βεβαίως επέδειξαν ενδιαφέρον διά τα συμφέροντα των επαρχιών τους, δεν θα επιμείνουν όμως εις την παραίτησιν επ' όσον και η δοθείσα εις το σταφιδικόν λύσις κρίνεται ως ικανοποιητική. Η κυβέρνησις δεν θα είχε αντίρρησιν η τιμή των πλεονασμάτων να είναι μεγαλειτέρα της ορισθείσης, αλλά τούτο είναι ζήτημα κυρίως δυναμικότητος του ΑΣΟ. Επίσης ο υφυπουργός κ. Σχινάς διέψευσε κατηγορηματικώς τα γραφόμενα ότι δήθεν προτίθεται να παραιτηθή εξ αφορμής της δοθείσης υπό της κυβερνήσεως λύσεως εις το σταφιδικόν ζήτημα. Εν συνεχεία ο κ. Σχινάς ετόνισεν ότι οι αποφάσεις της κυβερνήσεως ως προς τον καθορισμόν της τιμής ασφαλείας πρέπει να είναι σεβασταί από τον κόσμον, διότι η κυβέρνησις είναι εις θέσιν να γνωρίζη καλύτερον παντός άλλου την οικονομικήν δυναμικότητα του ΑΣΟ».

Σε άλλο σημείο όμως οι πληροφορίες της εφημερίδας "Σημεία" σχετικά με τις παραιτήσεις βουλευτών είναι διαφορετικές:

«Την παρελθούσαν Τετάρτην αφίκετο εξ Ευρώπης ο βουλευτής Μεσσηνίας κ. Αλεξ. Εμπειρικός Κουμουνδούρος, όστις ευθύς αμέσως έσπευσε να ενημερωθή εις το σταφιδικόν ζήτημα και να λάβη γνώσιν ακριβή των απόψεων των Μεσσηνίων σταφιδοπαραγωγών. Ο κ. Κουμουνδούρος βεβαιωθείς ότι αι αξιώσεις των Μεσσηνίων σταφιδοπαραγωγών είναι απολύτως δίκαιαι, έσπευσε να συναντήσῃ τον κ. Πρόεδρον της κυβερνήσεως, προς τον οποίον εξέθεσεν τας απόψεις του εις το σταφιδικόν ζήτημα. Πληροφορούμεθα εξ εγκυροτάτης

πηγής ότι ο κ. Κουμουνδούρος αναπτύσσει τις απόψεις του προς τον κ. Τσαλδάρη, τω εδήλωσε ότι τάσσεται αλληλέγγυος προς τους σταφιδοπαραγωγούς της Μεσοπνίας, ότι τάσσεται παρά το πλευρό αυτών, ότι αποδοκιμάζει τις ληφθείσας αποφάσεις της κυβερνήσεως και του ΑΣΟ και ότι είναι ηναγκασμένος να παραιτηθεί του βουλευτικού αξιώματος. Ο κ. Πρόεδρος της κυβερνήσεως ήκουσεν μετά προσοχής των απόψεων του κ. Κουμουνδούρου και απάντησεν ότι η ληφθείσα απόφασις υπογορεύθη από την οικονομική δυναμικότητα του ΑΣΟ. Ο κ. Πρόεδρος εβεβαίωσε τον κ. Κουμουνδούρον ότι δεν ήτο δυνατόν να καθορισθούν ικανοποιητικότεραι τιμαί των πλεονασμάτων. Ο κ. Κουμουνδούρος όμως επέμενε ανενδότης εις τας απόψεις του και αφήκε να υπονοηθεί ότι θα υποβάλη παραίτησιν. Η απροσδόκτος στάσις του κ. Κουμουνδούρου και η κατηγορηματική δήλωσις ότι θα παραιτηθεί του βουλευτικού αξιώματος εγνώσθησαν εγκαίρως και παρήγαγον σοβαράν αίσθησιν. Αμέσως συνήλθον και οι άλλοι βουλευταί και ο μεν κ. Ηλ. Μαυρομιχάλης έσπευσεν εγγράφως να υποβάλη την παραίτησίν του, οι δε λοιποί προφορικώς»⁽¹⁰⁰⁾.

Τελικά κάποιοι βουλευτές δηλώνουν παραίτηση και η “Σημαία” εκφράζοντας... κατανόηση για την κυβερνητική πολιτική ζητά ειδική ενίσχυση, στρεφόμενη ουσιαστικά εναντίον άλλων κοινωνικών στρωμάτων: «Η παραίτησις των Μεσοπνίων βουλευτών δεν αποτελεί μόνον έντονον διαμαρτυρίαν κατά των ληφθεισών σταφιδικών αποφάσεων, αλλά και επαναφέρει το σταφιδικόν ζήτημα εις επανασυζήτησιν. Σεβόμεθα απολύτως τας γνώμας του κ. Προέδρου της κυβερνήσεως και θέλομεν να συμφωνήσωμεν ότι η οικονομική κατάστασις του ΑΣΟ δεν επιτρέπει μεγαλειέτας τιμάς, μολονότι οι αντιπρόσωποι της παραγωγής εν τω ΑΣΟ μ’ επίσημα ντοκουμέντα βεβαιούν το εναντίον. Αλλ’ υπενθυμίζομεν εις τον σεβαστόν μας Αρχηγόν, ότι το επίσημον κράτος διά να υποστηρίξη τους σιτοπαραγωγούς της Βορείου Ελλάδος, είναι υπαίτιον, ώστε να τρώγη ο κοσμάκης το

ψωμί του πανάκριβο. Το επίσημον κράτος εσκόρπισε κατά το παρελθόν εκατοντάδες εκατομμυρίων διά να αποζημιώση αμαξηλάτας, αυτοκινητιστάς, λεμβούχους, σιτοπαραγωγούς, καπνεργάτας, καπνεμπόρους και πληθύν άλλων επαγγελματιών, χωρίς να έχη απέναντί των καμίαν υποχρέωσιν. Τα εκατομμύρια εχοροπιδούσαν και περιείρχοντο εις τα θυλάκια εκείνων που διά τον ένα ή τον άλλον λόγον δεν ηδύναντο να συνεχίσουν το επάγγελμά των. Το επίσημον κράτος εξεδήλωσε θερμήν και απροκάλυπτον την στοργήν του προς τους διά διαφόρους λόγους αποζημιωθέντας. Και θα αρνηθή τώρα τα ψυχία που ζητούν οι σταφιδοπαραγωγοί; Θα θελήση το κράτος να αδιαφορήση περί των εργατών της γης, που διατρέφουν όλας τας άλλας τάξεις; Θα θελήση ν’ αδικήση τους Μεσοπνίους παραγωγούς οίτινες κα’ επανάληψιν υπέστησαν συμφοράς τερατώδεις από την παγοπληξίαν, από την χάλαζαν και τον περονόσπορον; Αλλ’ οι παραγωγοί εις όλας αυτάς τας τραγικάς περιστάσεις που κινδύνευσαν ν’ αποθάνουν της πείνης και κατεχρέωθησαν και ηπειλήθησαν με πλειστηριασμούς της περιουσίας των δεν έτυχον καμμιάς απολύτως αρωγής. Το επίσημον κράτος ηρκέσθη διά διαφόρων συνδυασμών να τους ρίψη, όπως εις τα σκυλιά, ολίγα ψυχία υπό τύπον κωμικών αποζημιώσεων και εφησύχασε. Τώρα πάλιν, που δίδεται η ευκαιρία ν’ αναπνεύση ο σταφιδοπαραγωγός, τώρα ευρέθη το κράτος να δείξη την φειδών και την τοιγκουνιά του; Ας μας επιτρέψη ο Σεβαστός μας Αρχηγός να φρονούμεν ότι χάριν της σταφιδοπαραγωγής θα έπρεπε το κράτος εκ των ταμείων του να χρηματοδοτήση τον ΑΣΟ και όχι να απαιτή την χρηματικήν εύνοιαν της Εθνικής Τραπέζης. Ας ελπίσωμεν ότι αι υποβληθείσαι βουλευτικά παραιτήσεις θα επαναφέρουν εις συζήτησιν το σταφιδικόν ζήτημα και θ’ αναθεωρηθούν αι γνωσταί αποφάσεις»⁽¹⁰¹⁾.

**«ΘΑΡΡΟΣ» ENANTION
ΑΣΟ ΚΑΙ ΗΛΕΙΩΝ**

Από την άλλη πλευρά στο “Θάρρος” δημοσι-

εύεται επιστολή που ρίχνει ευθύνες στη διοίκηση του ΑΣΟ και στρέφεται κατά των Ηλείων σταφιδοπαραγωγών:

«Είναι αν όχι τίποτε άλλο, τουλάχιστον καταθλιπτικόν το ότι η σταφίς των περιφερειών Μεσσηνίας και Καλαμών αφεθείσα εις την διάθεσιν του κ. πρωθυπουργού και των ιθυνόντων του ΑΣΟ άνευ ουδεμιάς υποστηρίξεως, παρηγκωνίσθη υπ' αυτών εις τοιούτον βαθμόν ώστε να παραχωρηθή δι' αυτήν η εξευτελιστική τιμή των 2.900 δραχμών κατά εν χιλιόλιτρον, πράγμα το οποίον έρριψε τους σταφιδοπαραγωγούς των άνω περιφερειών εις μίαν φρικώδη αγωνίαν διά την αύριον και διά να μην είμαι πολύ υπερβολικός, ο μαύρος κόραξ του εξ αστίας θανάτου είναι πλησίον και οι απαίσεις κρωγμοί του ακούονται ευκρινέστατα. Η σπάταλος πολιτική των κ. κ. συμβούλων του ΑΣΟ, η ανόητος περυσινή εξασφάλις της αγοράς των πλεονασμάτων προς 3.800 δρχ. κατά χιλιόλιτρον, η άσκοπος παροχή του 200δραχμου το οποίον κατά 50% εκαρπώθησαν οι έμποροι, και η πολιτική, το αιώνιον ψέμα, η οποία εθεώρησε καλόν να θέσθ τον πόδα και εις αυτό ακόμη το ιερόν εισόδημα των σταφιδοπαραγωγών, το καταβαράθρωσαν 45 εκατομμύρια τα οποία ο κ. Στεφανόπουλος διένειμεν εις τους σταφιδοπαραγωγούς Ηλείας λόγω ζημιών εκ πεσόντος περονοσπόρου, τον οποίον οι κύριοι αυτοί άφησαν να δράσθ ανενόχλητος, διότι επώλησαν τον θεϊκόν χαλκόν τον οποίον ως δάνειον τους εκορήγησεν η ΑΤΕ, και δεν εράντησαν, 6 εκ. από τα οποία διέθεσαν προς αγοράν του ακρήστου καταστήματος Ζούζουλα, 9 εκατ. εξ αυξήσεως των υπαλλήλων και τόσα άλλα περιττά έξοδα. Ιδού διατί ενώ πέρυσι ο ΑΣΟ είχεν 210 εκ. αποθεματικόν κεφάλαιον, εφέτος τον Οκτώβριον παρουσιάζει το τεράστιον παθητικόν των 175 εκατομμυρίων πράγμα που εκφράζει την εκ μέρος τούτου αδυναμίαν προς υποστήρηξιν της σταφίδος ήτις αφέθη έρμαιον των θελήσεων μερικών κερδοσκοπών οι οποίοι επωφελούμενοι της καταστάσεως, ως “σταφιδοσωτήρες” κατώρθωσαν να παραμεληθή η Μεσσηνιακή σταφίς διά να ικανοποιήσουν

τους παραγωγούς των περιφερειών εις τας οποίας πολιτεύονται, έχοντες προς τούτο συμμάχους και τους αντιπροσώπους της Μεσσηνίας, οι οποίοι ή όντες εντελώς ανίδεοι από σταφιδικά ή ουδόλως περί αυτών μεριμνώντες υπέγραψαν ασυζητητί την υπ' αυτών προταθείσαν λύσιν. Είναι λυπηρόν κ. κ. βουλευταί να νομίζετε ότι ο λαός σας εξέλεξε δι' αυτάς τας περιστάσεις και μόνο δι' αυτάς. Να έχετε δε υπ' όψιν σας ότι κάποτε θα ευρεθήτε αντιμέτωποι των παραγωγών. Και αυτό θα είναι ο πολιτικός σας τάφος»⁽¹⁰²⁾.

Ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» ΒΛΕΠΕΙ ΚΟΛΠΟ ΚΑΙ... ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ

Από την πλευρά του ο “Ριζοσπάστης” θεωρεί “κόλπο” τις παραιτήσεις ενόψει της γενικευόμενης εξέγερσης των σταφιδοπαραγωγών:

«Υστερα από τις αποφάσεις του ΑΣΟ ξεσηκώθηκε μια αγανάκτηση ανάμεσα στους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς, τους κάμπους της Μεσσηνίας και Ηλείας. Χθεςινές πληροφορίες αναφέρουν ότι στα χωριά της Μεσσηνίας και ιδιαίτερα στην επαρχία της Πυλίας, οι σταφιδοπαραγωγοί “ευρίσκονται σχεδόν εν επαναστάσει”. Κι' ακόμα “απειλούν να εκδιώξουν τους εισπράκτορες του κράτους και της Αγροτικής Τράπεζας” αν δεν αναθεωρηθούν οι αποφάσεις του ΑΣΟ. Οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγοί ανοικτά καταφέρονται ενάντια στην κυβέρνηση, τον ΑΣΟ, τους βουλευτές και τους γερουσιαστές τους. Μπροστά στην αποκήρυξη τους οι βουλευτές και γερουσιαστές της Μεσσηνίας και Ηλείας αποφάσισαν να υποβάλουν τις παραιτήσεις τους. Μάλιστα ο βουλευτής Καλαμάτας Ηλ. Μαυρομικάλης και ο Πολυζωγόπουλος της Ηλείας, όπως ανακοινώθηκε μαζί με άλλους υπέβαλαν ήδη τις παραιτήσεις τους στον Πρόεδρο της Βουλής. Οι δε υπουργοί Στεφανόπουλος, Σκινάς και Π. Ράλλης δήλωσαν ότι θα τους ακολουθήσουν εάν δεν αυξηθούν οι τιμές. Σχετικά με τις παραιτήσεις αυτές τηλεγραφήματα από τον Πύργο αναφέρουν ότι αυτές οι κινήσεις θεωρούνται κωμικοί θεατρικοί και αποτελούν συμπαιγνία βουλευτών,

Τσαλδάρη και ΑΣΟ για να καλμάρουν την αγανάκτηση των σταφιδοπαραγωγών. Επίσης έγινε γνωστό ότι παρά το Σύνταγμα, ο Πρόεδρος της Βουλής δεν θ' ανακοινώσει στη Βουλή τις παραιτήσεις των βουλευτών για να τους πείσει στο μεταξύ ο Τσαλδάρης να τις αποσύρουν»⁽¹⁰³⁾.

Τελικά δικαιώνεται η εκτίμηση του “ΡΙΖΟ-σπάστη” καθώς αρχίζουν να αποσύρονται οι παραιτήσεις: «Ο κ. πρωθυπουργός εδέχθη χθες την νύκτα εις ιδιαίτεραν συνεργασίαν εν Κηφισία τον υφυπουργόν της Εθνικής Οικονομίας κ. Στεφανόπουλον. Η συνεννόησις αφεώρα την ρύθμισιν ωρισμένων ζητημάτων, ανεξαρτήτως προς το σταφιδικόν, τα οποία σχετίζονται με την παραίτησιν του κ. Στεφανοπούλου. Η συνεργασία θα επαναληφθή, πιστεύεται δε ότι τελικώς θα αρθούν οι λόγοι οι προκαλέσαντες την παραίτησιν του κ. Στεφανοπούλου, ώστε να εξακολουθήσει ούτος να διευθύνη το υφυπουργείον της Εθνικής Οικονομίας. Κατά την νυκτερινήν ανακοίνωσιν του κ. πρωθυπουργού ζήτημα παραιτήσεως των βουλευτών Ηλείας δεν υφίσταται. Οσον αφορά τον βουλευτήν Καλαμών κ. Ηλ. Μαυρομιχάλην, ανεκοινώθη αρμοδίως, ότι εδέχθη ν' αποσύρη την υποβληθείσαν παραίτησίν του. Διά τον έτερον των βουλευτών Καλαμών κ. Κάρτσωνα, εγνώσθη ότι δεν υπέβαλεν ούτος παραίτησιν»⁽¹⁰⁴⁾.

Δύο ημέρες αργότερα επισημοποιείται η απόσυρση της παραίτησης Στεφανόπουλου:

«Ο κ. πρωθυπουργός έσχε χθες την εσπέραν ιδιαίτεραν συνεργασίαν μετά του κ. Στεφανοπούλου. Κατά την συνεργασίαν ταύτην εξητάσθησαν από κοινού οι λόγοι διά τους οποίους ο κ. υφυπουργός της Εθνικής Οικονομίας είχαν υποβάλει την παραίτησίν του. Ως δε ανεκοινώθη, ο κ. Στεφανόπουλος μετά την διεξαχθείσαν συνομιλίαν εδήλωσε προς τον κ. πρωθυπουργόν ότι αποσύρων την παραίτησίν του επανέρχεται από σήμερον εις τα καθήκοντά του. Εκ μέρους του κ. Στεφανοπούλου ανεκοινώθη προς τους αντιπροσώπους του Τύπου ότι εξ επανειλημμένων συσκέψεων τόσον αυτού όσον και των βουλευτών Ηλείας μετά του κ. Προέδρου της κυβερνήσεως διεπιστώθη ότι ο κ. πρωθυπουργός

αναγνωρίζει το δίκαιον των πέρουσι παθόντων σταφιδοπαραγωγών Ηλείας ότι δηλαδή ούτοι δεν είναι δυνατόν να καταβάλουν αμέσως τα προ του τελευταίου έτους ληφθέντα παρά της Αγροτικής Τραπέζης καλλιεργητικά δάνεια και ότι δέον να ληφθή πρόνοια όπως εξοφληθούν ταύτα διά μακροτέρων τοκοχρεωλυτικών δόσεων. Επί του ζητήματος αυτού ο κ. πρωθυπουργός πρόκειται να συνεργασθή σήμερον μετά του διοικητού της Αγροτικής Τραπέζης και του υπουργού της Γεωργίας κ. Θεοτόκη. Μετά την συνεργασίαν ταύτην και εφόσον ληφθούν οριστικά αποφάσεις θα εξαγγελθούν τα ληφθησόμενα μέτρα διά την ανακούφισιν των σταφιδοπαραγωγών Ηλείας»⁽¹⁰⁵⁾.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟ ΤΟ ΚΚΕ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ

Με παρέμβαση του ΚΚΕ δημιουργείται στον Πύργο Επιτροπή Ενότητας και Δράσης των σταφιδοπαραγωγών που προσπαθεί να μπει “σφήνα” ανάμεσα στις επιτροπές που έχουν δημιουργήσει αγροτιστές, βενιζελικοί και λαϊκοί παράγοντες:

«Κάτω στον Πύργο άρχισε μια ζωνρή κίνηση των εργαζομένων σταφιδοπαραγωγών, που μακριά από την επιρροή των πλουσίων κτηματιών, οιοκαρχαριών και σταφιδεμπόρων σύστησαν μια Επιτροπή Ενόττος και Δράσης για να διεκδικήσουν να δοθεί μια λύση που συμφέρει στους φτωχούς και μεσαίους παραγωγούς της σταφίδας. Ισαμε τώρα στον Πύργο διαχειρίζονταν το σταφιδικό ζήτημα δύο αυτοχειροτόνητες επιτροπές βενιζελικών και λαϊκών πλουσιοκτηματιών, δικηγόρων και εμπόρων. Η Επιτροπή Ενότητας και Δράσης έβγαλε ανακοίνωση στην οποία τονίζει ότι “μακριά από τους κηφίνες και πολιτικούς παράγοντες, ύστερα από σύσκεψη εργαζομένων σταφιδοπαραγωγών από διάφορα χωριά, συστήθηκε η επιτροπή αυτή και εξέδωσε την ακόλουθη ανακοίνωση: Συσκεφθέντες επί της διαμορφωθείσης καταστάσεως επί του σταφιδικού, κατόπιν της κακής διαχειρίσεως τούτου εκ μέρους των μέχρι τούδε επιτροπών επηρεασμένων εκ των

διαφόρων πολιτικών και αφού διεπιστώθη το κρίσιμον της καταστάσεως του σταφιδικού ζητήματος, αποφασίζομεν να αναλάβομεν την πρωτοβουλίαν της ενότιτος του σταφιδικού κόσμου καθώς και όλων των εργαζομένων προς διεξαγωγήν του αγώνος επί νέων βάσεων ως διατυπώνομεν κάτωθι:

1) Την διάλυσιν του οργανισμού ΑΣΟ, 2) Την κατάργησιν παρακρατήματος και κάθε φορολογικής επιβαρύνσεως της σταφίδος, 3) Να μη καταδιωχθούν οι παραγωγοί για χρέη, 4) Καθορισμός της τιμής σταφίδος το ελάχιστον 3.500 δραχμάς, 5) Διαγραφή των χρεών μέχρι του έτους 1933 παλαιών και νέων, 6) Εξαγωγή σταφίδος εκ τοπικών λιμένων, 7) Απαλλαγή από οιαδήποτε φορολογίαν των επαγγελματιών που έχουν έσοδα μέχρι 50.000 δραχμάς ετησίως, 8) Κατάργησιν του δασμού φόρου από σιτηρά και είδη πρώτης ανάγκης, 9) Παράτασις ενοικιοστασίου και δικαιοστασίου, 10) Βαριά φορολογία του μεγάλου κεφαλαίου ντόπιου και ξένου, 11) Να δοθεί απόλυτος ελευθερία του συνεργάζεσθαι.

Διά την καλύτεραν διατύπωσιν και κατανόησιν από μέρους των σταφιδοπαραγωγών των άνω διατυπωθέντων θέλει εκδοθεί συμπληρωματικά διακήρυξις. Καλούμεν δε κάθε ειλικρινές στοιχείον όπως συνεργασθεί μαζί μας.

Εν Πύργω τη 28η Αυγούστου 1934

Διά την Επιτροπήν Ενότιτος και Δράσεως
Αυγερινός Καραγιάννης

Η Επιτροπή Ενότιτος θα πρέπει να έρθει άμεσα σε επαφή με τους σταφιδοπαραγωγούς της Μεσσηνίας και Αιγιαλείας ιδρύοντας επιτροπές σε κάθε χωριό να διεκδικήσει αποφασιστικά τα αιτήματά τους»⁽¹⁰⁶⁾.

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΑ ΦΙΛΙΑΤΡΑ

Στα Φιλιατρά πραγματοποιείται συλλαλητήριο στο οποίο καταγράφεται ο πρωταγωνιστικός ρόλος του Δ. Τζάνε και των Επιτροπών Σταφιδικής Αμύνης που δημιουργούνται στα χωριά:

«Εγνώσθη χθες την εσπέραν ότι εις Φιλιατρά συνεκροτήθη την πρωϊαν συλλαλητήριον εις το οποίον συμμετέσχον εκτός των κατοίκων

Φιλιατρών και οι χωρικοί των πέριξ μερών. Προς τους συγκεντρωθέντας ωμίλησε ο ηγέτης των οργανώσεων Σταφιδικής Αμύνης κ. Δ. Τζάνεσ ο οποίο εξήτησε όπως αξιωθή από τους βουλευτάς και γερουσιαστάς, δημάρχους, πρόεδρους κοινοτήτων, δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια να παραιτηθούν εις περίπτωσιν μη πλήρους ικανοποιήσεως των αξιώσεων του Μεσσηνιακού λαού. Την δήλωσιν ταύτην του κ. Τζάνε το πλήθος απεδέχθη ομοφώνως εν εξάλλω ενθουσιασμό. Εν τέλει εξεδόθη το κάτωθι ψήφισμα:

Λαός Φιλιατρών περικύρων συνελθών εκτάκτως αποφασίζει: Συγχαίρει κοινοτάρχας επαρχιών Μεσσηνίας, Καλαμών δι' αποφάσεις τους. Καλεί εις άμεσον παραίτησιν κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους Νομού και αναξίους συμβούλους ΑΣΟ εις περίπτωσιν μη αμέσου αναθεωρήσεως ληφθεισών αποφάσεων. Τάσσει τριήμερον προθεσμίαν μετά παρέλευσιν οποίας αποκηρύσσει τούτους. Ηγέτης σταφιδικής αμύνης εξουσιοδοτηθείς παρά σταφιδοπαραγωγών εκήρυξε σταφιδοπαραγωγήν εν κινδύνω, καλέσας οργανώσεις εις επιφυλακήν. Δήμαρχοι, Κοινοτάρχα και συμβούλια εκλήθησαν εις παραίτησιν.

Επιτροπή Σταφιδικής Αμύνης

Ο Πρόεδρος Δημ. Τζάνεσ, ο Γραμματεύς Σ. Σταυρόπουλος»⁽¹⁰⁷⁾.

ΠΡΟΣ ΝΕΑ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ, ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΤΟΥΣ ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΟΥΣ

Η αγανάκτηση απλώνεται και από την Ικλαίνα κάνουν γνωστό πως είναι έτοιμοι για ένοπλο συλλαλητήριο: «Εξ Ικλαίνης ελάβομεν τηλεγράφημα, διά του οποίου δηλούται, ότι οι σταφιδοπαραγωγοί της περιφέρειάς τάσσονται παρά το πλευρόν των αδελφών των της Μεσσηνίας και δηλούν, ότι είναι έτοιμοι να κατέλθουν ένοπλα εις Καλάμας, εάν δεν αναθεωρηθούν αι αποφάσεις του ΑΣΟ»⁽¹⁰⁸⁾.

Νέες κινητοποιήσεις ετοιμάζονται στον Πύργο, στους Γαργαλιάνους πραγματοποιείται συλλαλητήριο και νέα διαμαρτυρία φθάνει από το Καραμανώλη: «Η εξέγερσις των σταφιδοπαρα-

γωγών η οποία εξεδηλώθη εντονότερον από της ημέρας της εκδόσεως των αποφάσεων του ΑΣΟ επί των μέτρων της νέας εσοδείας της σταφίδος, ήρχισεν από χθες να εγκυμονεί σοβαρότατους κινδύνους. Ούτω ο πρόεδρος της επί των σταφιδικών συλλαλητηρίων επιτροπής εξέδωκε εγκύκλιον διά της οποίας καλείται εις συναγερμόν ολόκληρος ο σταφιδικός κόσμος της Ηλείας. Της προκηρύξεως προηγείται μακρά εισηγητική ανάλυσις επί της δημιουργηθείσης εν γένει καταστάσεως και εν τέλει ζητείται: 1) Οπως το κράτος ενισχύση τους σταφιδοπαραγωγούς διά της χορηγήσεως ενός 500δραχμου κατά χιλιόλιτρον σταφίδος και 2) όπως τα προς την Αγροτικήν Τράπεζαν χρέη των αγροτών εξοφληθούν εις 10 έτη και ατόκως.

Διά της προκηρύξεως καλούνται οι χωρικοί και αι οργανώσεις όπως εγκρίνουν τα ανωτέρω αιτήματα και εκλέξουν τριμελή επιτροπήν, η οποία να παραστή εις το συγκροτούμενον εις Πύργον σταφιδικόν συνέδριον την προσεχή Πέμπτην. Εκ μέρους των σταφιδικών κύκλων ετονίζετο σήμερον ότι η δημιουργηθείσα κατάσταση θα εκκαθαρισθή οπωσδήποτε εντός της εβδομάδος. Οι αυτοί κύκλοι δεν απέκρυπτον τους φόβους των ότι η μη επίλυσις του σταφιδικού ζητήματος σύμφωνα με τις απόψεις των, δύναται να οδηγήση εις γεγονότα πρωτοφανή διά τα σταφιδικά χρονικά της Ηλείας. Σχετικώς παρείχεται η διευκρίνις ότι καθώς προβλέπεται καθίσταται αναπόφευκτος η ανάγκη συγκροτήσεως ενόπλου συλλαλητηρίου συνεπεία αυθορμητού λαϊκής εξεγέρσεως.

Συνεκροτήθη σήμερον (2/9) πάνδημον εις Γαργαλιάνους πάνδημον συλλαλητήριον των σταφιδοπαραγωγών του δήμου Πλαταμώδους, κατά το οποίον ενεκρίθη έντονον ψήφισμα διαμαρτυρίας διά την δοθείσαν λύσιν εις το σταφιδικόν ζήτημα, ήτις ως τονίζεται, εξυπηρετεί αποκλειστικώς τα συμφέροντα των προπωλητών σταφιδοπώρων. Διά του ψηφίσματος ζητείται άμεσος και υποχρεωτική καταβολή των δελτίων υπό των σταφιδοεξαγωγέων, άμεσος εξαγορά των πλεονασμάτων υπό του ΑΣΟ, χορήγησις ενεχυροδανείων παρά της Αγροτικής ή της

Εθνικής Τραπέζης προς δρχ. 2.600 κατά χιλιόλιτρον με τόκον 6% και κατάργησις του συναλλαγματικού παρακρατήματος της σταφίδος. Εν τέλει ζητείται από τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους της περιφερείας όπως επιμείνουν εις την αποδοχήν των ανωτέρω αιτημάτων, φθάνοντες μέχρις παραιτήσεως.

Εκ Πύλου ελάβομεν τηλεγράφημα των κατοίκων Καραμανωλίου, οι οποίοι τονίζουν ότι είναι ανίστατοι κατόπιν των αποφάσεων του ΑΣΟ, τάσσονται παρά το πλευρόν των παραιτηθέντων βουλευτών και ζητούν αναθεώρησιν των ληφθεισών αποφάσεων. Το τηλεγράφημα υπογράφει επιτροπή των κατοίκων αποτελούμενη εκ των κ. κ. Π. Τζαμουράνη, Σ. Ζωντανού, Η. Πολυχρονόπουλου, Δ. Ζόμπολα και Π. Τζαμουράνη»⁽¹⁰⁹⁾.

ΣΥΣΚΕΨΗ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΗ

Στη Μεσσήνη πραγματοποιείται μεγάλη σύσκεψη στην οποία εκλέγονται οι αντιπρόσωποι της περιοχής στο συνέδριο της Κυπαρισσίας, ενώ ζητείται η παραίτηση βουλευτών και γερουσιαστών: «Προχθές την πρωΐαν συνήλθον εν Μεσσήνη οι Πρόεδροι των Κοινοτήτων και Συνεταιρισμών Καλαμών και Μεσσήνης, ίνα προβούν εις την εκλογήν αντιπροσώπων εν τω συγκροτούμένω την προσεχή Πέμπτην συνέδριον εν Κυπαρισσία των επιτροπών προστασίας σταφίδος. Εις την σύσκεψιν, ήτις τη προτάσει πολλών σταφιδοπαραγωγών μετετράπη εις συνεδρίαν, έλαβον μέρος υπερεξήκοντα πρόεδροι Κοινοτήτων και ισαριθμων Συνεταιρισμών, μετέσχον δε αυτής και αντιπρόσωποι των Επαγγελματικών Οργανώσεων Μεσσήνης. Πρώτος έλαβε τον λόγον ο Πρόεδρος της Κοινότητος Μεσσήνης κ. Πολυδούρης, ειπόν επί λέξει: Ο σκοπός την προσκλήσεώς σας ταύτης, τυγχάνει απολύτως γνωστός εις υμάς και περιττόν είνε φρονώ να εξηγήσω τους λόγους οίτινες μας εξηνάγκασαν να συνέλθομεν ενταύθα σήμερον. Πλιν όλων μας τα συμφέροντα είνε τόσον στενώς συνδεδεμένα, τόσον των παραγωγών όσον και των επαγγελματιών και εμπόρων, έχομεν ιερόν καθήκον

εις τέτοια κρίσιμη στιγμήν του μοναδικού σχεδόν προϊόντος του τόπου μας, της σταφίδος, να συνέλθωμεν και να ενισχύσωμεν τους παραγωγούς, παρακαλούντες την Σεβαστήν Κυβέρνησιν να δείξει ενδιαφέρον υποδεικνύοντας εις αυτήν ότι με τιμήν 7,20 κατ' οκάν δεν είνε δυνατόν να αντεπεξέλθῃ ὁ παραγωγός εις τὰ έξοδά του, καλλιέργειαν και συντήρησίν του, δεδομένου άλλωστε ὅτι ἡ τιμή αὐτή εἶναι δυσανάλογος πρὸς τὰς τιμάς τῶν άλλων προϊόντων και τῶν ειδῶν πρώτης ανάγκης. Διά ταῦτα παρακαλώ ὅπως ἐν ψυχία ἐκλέξετε τοὺς αντιπροσώπους σας δυναμένους νὰ μας αντιπροσωπεύσωσιν ἐπαρκῶς εἰς τὸ Γενικὸν Συνέδριον τὴν ἐρχομένην Κυριακὴν που θα συνέλθῃ ἐν Κυπαρισσίᾳ.

Εἶτα λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. Π. Καψαλιάρης, ὅστις δι' ἀριθμῶν υποδεικνύει ὅτι ὁ ΑΣΟ δύναται νὰ καθορίσῃ τὴν εξαγορὰν τῶν πλεονασμάτων εἰς τὴν τιμὴν τῶν 3.400 δραχμῶν. Καταλήγων, τονίζει ὅτι ἐνῶ οἱ κοινοβουλευτικοὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ Αἰγίου και τῶν Πατρῶν με επικεφαλῆς τὸν κ. Σαγιάν ἐπέτυχον τὴν λύσιν τῶν ζητημάτων τῶν, οἱ Μεσσήνιοι χάρις εἰς τὴν ἀδιαφορίαν τῶν βουλευτῶν και γερουσιαστῶν τῶν, κατεδικάσθησαν εἰς τὸν ἐξ ἀσιτίας θάνατον. Ὁ κ. Κασκούτης: Νὰ δώσωμεν μίαν προθεσίαν εἰς τοὺς βουλευτὰς και γερουσιαστάς. Καὶ εἰάν μέχρι τότε δὲν ἐπιτύχουν τὴν ἀναθεώρησιν τῶν ἀποφάσεων τοῦ ΑΣΟ τότε ν' ἀξιώσωμεν τὴν παραίτησίν τῶν.

Μετ' αὐτὸν λαμβάνει τὸν λόγον ὁ ἰατρός και σταφιδοπαραγωγός κ. Κούτσικας, ὅστις ἐν ἀρχῇ ἐξηγεῖ ὅτι ἡ σύσκεψις συνεκλήθη ἀφ' ἐνὸς μεν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ζητήματος τοῦ καθορισμοῦ τῆς τιμῆς παρακρατήματος, ἀφ' ἐτέρου δὲ διὰ τὴν λήψιν ἀποφάσεων δι' ὧν θα ἐπιδιωχθῆ διὰ παντός τρόπου ἡ ὀριστικὴ λύσις τοῦ ὅλου σταφιδικοῦ ζητήματος, τὸ ὁποῖον ἀπὸ 40 και πλέον ἐτῶν ἀπασχολεῖ σύμπαντα τὸν σταφιδικὸν πληθυσμὸν και ἰδιαιτάτα τὸν Μεσσηνιακὸν λαόν. Τὸ σταφιδικὸν ζήτημα, λέγει, μολονούτι τοσοῦτον φλέγον, τὸ ἀντιπαρήλθαν ἅπασαι αἰ ἐκάστοτε κυβερνήσεις, χωρὶς νὰ ἐπιδείξουν τὸ ἀπαιτούμενον ἐνδιαφέρον

καὶ χωρὶς νὰ καταβάλουν οὐδεμίαν προσπάθειαν πρὸς ἐπίτευξιν λύσεως ἱκανοποιούσης ὅλας τὰς σταφιδικὰς περιφερείας.

Ἀναφερόμενος εἶτα εἰς τὴν δικαιολογίαν τῶν ἀρμοδίων περὶ ἐλλείψεως δυναμικότητος τοῦ ΑΣΟ, ἀποδεικνύει δι' ἀριθμῶν τὴν πλήρη δυναμικότητά του νὰ πληρώσῃ και τὸ ποσὸν τῶν 3.500 και ἐπάγεται ὅτι τὰ πραγματικὰ αἰτία τῆς ἐγκληματικῆς ἀποφάσεως τοῦ ΑΣΟ πρέπει ν' ἀναζητηθῶν ὅχι εἰς τὴν ἀδυναμίαν τοῦ ΑΣΟ ἀλλ' εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ παραγωγοὶ τῶν καλῆς ποιότητος σταφίδος περιφερειῶν, ἔχοντες συνεπικούρους και τοὺς κοινοβουλευτικούς ἀντιπροσώπους τῶν ἠσκησαν πίεσιν ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως, χρησιμοποιοῦντες και τὴν ἐπιρροήν του κ. Σαγιάν, ἐπιτυχόντες οὕτω τὴν σημερινὴν ἀπόφασιν τοῦ ΑΣΟ τὴν καταδικάζουσαν τὸν Μεσσηνιακὸν λαόν εἰς τὸν ἐκ πείνης θάνατον.

Ἄλλ' εἰάν, λέγει, οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν Πατρῶν, Αἰγίου και Κορινθίας ἤρθησαν εἰς τὸ ὕψος που τοὺς ἀνεβίβασεν ἡ ψήφος τῶν συμπατριωτῶν τῶν και ἐθυσίασαν εαυτοὺς και τὰ κοινοβουλευτικὰ ἀξιώματα θεθέντες ἐν τέλει και επικεφαλῆς μίας ἀντάρτικης κινήσεως, τὴ ἐπραξαν ἐν προκειμένῳ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Μεσσηνιακοῦ λαοῦ, τοὺς ὁποίους ἔταξαν φρουροὺς τῶν συμφερόντων τῶν ἀν τοῖς κοινοβουλίοις αἱ μυριάδες τῶν Μεσσηνιακῶν μαζῶν. Ὀχι μόνον, λέγει, δὲν ἔθεσαν εαυτοὺς ὀλοκαύτωμα ὡς ὠφειλον, διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ λαοῦ τῶν, ἀλλ' οὔτε καν ἔσπευσαν νὰ διαμαρτυρηθῶν διὰ τοῦτο, εὐρέθησαν δὲ μάλιστα και ἀντιπρόσωποι σπουδαίαν κατέχοντες ἐν τῇ κυβερνήσει θέσιν, οἱ ὁποῖοι ἐδήλωσαν ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ ΑΣΟ εἶναι δικαιοτάτη και ὁ Μεσσηνιακὸς λαὸς ἱκανοποιημένος πληρῆστατα δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ διαμαρτυρηθῆ.

Ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς μελλοντικῆς δράσεως τῶν ἐπιτροπῶν τῶν Μεσσηνίων και Ηλείων παραγωγῶν τονίζει ὅτι πρέπει τὸ ζήτημα τὸ σταφιδικὸν και ἰδίᾳ τὸ ζήτημα τοῦ παρακρατήματος νὰ τύχῃ λεπτομεροῦς ἐξετάσεως, διότι εἶναι ζήτημα πολὺ σοβαρὸν.

Υπάρχουν, λέγει, οἱ υποστηρίζοντες με πολὺ

πειστικά επιχειρήματα ότι το παρακράτημα πρέπει να υφίσταται. Διότι τούτου καταργουμένου πρέπει ασφαλώς να καταδικασθούν εις θάνατον τόσοι οι Μεσσήνιοι όσον και οι Ηλείοι σταφιδοπαραγωγοί. Υπάρχουν όμως και οι υποστηρίζοντες, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγομαι και εγώ, ότι καταργουμένου του παρακρατήματος, ο Μεσσήνιος σταφιδοπαραγωγός, εις τον οποίον πιθανόν να μην ισχύη η πειθώ, ισχύει όμως ο πειθαναγκασμός, πιεζόμενος από τα πράγματα και απειλούμενος από τον εκ πείνης θάνατον, να αναγκασθή να παρασκευάσῃ σταφίδα αρίστης ποιότητας, την οποίαν και θα προσφέρῃ εις το εξωτερικόν εις την τιμήν πολύ μικροτέραν της των Πατρών, οπότε πλέον η Μεσσηνιακή σταφίς, λαμβάνει εις τας ξένας αγοράς την θέσιν της Πατρινης.

Και επάγεται, αναλύων τα έσοδα και τα έξοδα εκάστης παραγωγής ότι πριν παρέλθῃ τριετία, οι φωνασκούντες σήμερον Πατρινοί και Κορίνθιοι θα παύσουν ν' απασχολούν το κράτος και τον Μεσσηνιακόν λαόν με τας εξωφρενικάς αξιώσεις των, διά τον απλούστατον λόγον ότι δεν θα έχουν σταφίδες.

Ο κ. Περ. Βενιζέλος λαμβάνων τον λόγον αποδεικνύει δι' αριθμών ότι η σταφίς του Αιγίου, μολονότι πληρώνεται ακριβώτερον, εν τούτοις πληρώνει πολύ ολιγοτέρους φόρους από την Μεσσηνιακὴν σταφίδα, κατεφέρθη δε κατόπιν δριμύτατα εναντίον των συγκροτούμενων κατά καιρούς επιτροπών προς μελέτην του σταφιδικού ζητήματος, αι οποία ουδέν μέχρι σήμερον έπραξαν μολονότι επληρώνοντο αδρότατα.

Ο κ. Γ. Δάλλας λέγει ότι προέχει το ζήτημα της οργανώσεως του αγώνος των σταφιδοπαραγωγών προς αναθεώρησιν των αποφάσεων του ΑΣΟ και προτείνει την εκλογήν των αντιπροσώπων παρά τω συνεδρίω Κυπαρισσίας.

Η πρότασις του κ. Δάλλα γίνεται δεκτή και εκλέγονται ως αντιπρόσωποι των Κοινοτήτων και των Συνεταιρισμών των επαρχιών Καλαμάτας και Μεσσήνης οι κάτωθι:

Μικρομάνης Γ. Χρονάς. Μεσσήνης Κούτσικας και Παναγόπουλος. Μελιγαλά Ι. Θεοφιλόπουλος

και Κ. Μαρούλης. Τέως Δήμου Εύας Π. Καψαλιάρης. Αριος Τζαφούλιας. Αλωνίων και Πλατύ Περ. Βενιζέλος. Αντικαλάμου Δ. Κασκούτης. Ασπροχώματος Θ. Σπηλιώτης. Θουσίας Γ. Δάλλας και Χ. Μανδηλάρης. Λυκοτράφου Μακαρούνης και Μαντούβαλος. Μαδαίνης Α. Φάκωνας και Θ. Φάκωνας. Στρέφι Π. Σκιαδάς. Διοδίων Ηλ. Ηλιόπουλος. Συνεταιρισμού Ασπροχώματος Δ. Ηλιόπουλος. Αβραμιού Μιχαηλίδης. Μοσχοχωρίου Ν. Παναγιωτακόπουλος. Αναλήψεως Δυρόγιαννης. Χάστεμης Γ. Δημητράκόπουλος. Μαυρομματίου Π. Κούβελας. Γεωργικής Τραπέζης Ανθείας Στ. Γκίζας. Γεωργικού Πιστωτικού Συνεταιρισμού Αναλήψεως Γ. Δαρόγιαννης και Π. Μάντζαρης.

Είτα προτάσει του κ. Περικλή Καψαλιάρη εξελέγη οργανωτική επιτροπή συλλαλητηρίου εν περιπτώσει ανάγκης καταρτισθείσα εκ των κ. κ. Καψαλιάρη. Δ. Παντελοπούλου, Δάλλα, Κασκούτη. Ι. Θεοφιλοπούλου, Μιχαηλίδου, Μανδηλάρη, Β. Μιχαλοπούλου, Τζαφούλια, Π. Βανιζέλου. Ν. Παναγιωτακοπούλου, Δ. Χρόνη. Λεμπέση και Σπηλιώτη.

Ολίγον μετά μεσημβριαν συνήλθον εις σύσκεψιν οι εκλεγέντες ως αντιπρόσωποι παρά τω συνεδρίω Κυπαρισσίας. Ούτοι συνέταξαν και απέστειλαν το κάτωθι τηλεγράφημα:

“Πρόεδροι Κοινοτήτων και Συνεταιρισμών επαρχιών Καλαμών-Μεσσήνης, συνελθόντες σήμερον εν Μεσσήνη και εις κοινόν συνέδριον και ακούσαντες ρητόρων διεκτραγωδησάντων οικτρὰν οικονομικήν κατάστασιν Μεσσηνιακού λαού, ιδία κατόπιν εγκληματικής αποφάσεως ΑΣΟ, διαμαρτύρονται εντόνως κατ' αντιπροσώπων των εν κοινοβουλίοις, μη σπευσάντων υποβάλλουν παραιτήσεις των και τάσσουν 24ωρον προθεσμίαν υποβάλλουν παραιτήσεις των και αποχωρήσουν πάραυτα εξ Αθηνών, άλλως αίρουν εμπιστοσύνην των, καθιστούν δε προσωπικώς υπεύθυνον πρωθυπουργόν περιλαμβάνοντα κόλπους κυβερνήσεως βουλευτάς ουδέν εκπροσωπούντας.

Δηλούν κατηγορηματικώς ότι εν περιπτώσει μη αναθεωρήσεως αποφάσεων ΑΣΟ λαός εξεγερόμενος ζητήσῃ επιβάλῃ δικαίας απόψεις

του διά συλλαλητηρίων.

Το τηλεγράφημα υπογράφουν άπαντες οι εκλεγέντες ως αντιπρόσωποι παρά τω συνεδρίω Κυπριασίας”.

Η επιτροπή αγώνος εξ άλλου, η οποία εξελέγη κατά την προχθεσινήν σύσκεψιν των Προέδρων Κοινοτήτων των Επαρχιών Καλαμών και Μεσσήνης, συνελθούσα και αύτη εις μακράν σύσκεψιν, ενέκρινε και απέστειλε το κάτωθι τηλεγράφημα:

“Πρωθυπουργόν, υπουργούς, υφυπουργούς, βουλευτάς και γερουσιαστάς Μεσσηνίας

Τα διά του Τύπου τηλεγραφήματα και δημοσιεύματά σας θεωρούμεν ως μη εξυπηρετικά των αξιώσεών σας και εμπαιγμόν. Εάν εντός 24 ωρών δεν αναθεωρηθούν αποφάσεις ΑΣΟ, αίρομεν εμπιστοσύνην μας κατερχόμενοι εις συλλαλητήρια, αναλαμβάνοντες ούτω μόνον επίλυσιν ζητημάτων μας

Επιτροπή Προέδρων Κοινοτήτων Καλαμών-Μεσσήνης Μανδηλάρης, Μιχαλόπουλος, Θεοφιλόπουλος, Γεωργακόπουλος, Παντελόπουλος”.

Το απόγευμα της Κυριακής ελάβομεν το κάτωθι τηλεγράφημα: “Ανακοινούμεν ότι απεστάλη το κάτωθι τηλεγράφημα εις συνέδριον Μεσσήνης: Ανακοινώσατε συνέδριον ότι αγωνιζόμεθα υπέρ καλλιτερεύσεως τιμών σταφιδοκάρπου, ουχί πιεζόμενοι παρ’ υμών αλλ’ έχοντες αντίληψιν ότι κοινοβουλευτικοί εκπρόσωποι προς τούτο εκλεγόμενοι παρά λαού εκπροσωπούσι συμφέροντα συμπολιτών των και γενικώτερα κράτους.

Κυβέρνησις Λαϊκού Κόμματος έπραξε και πράττει υπέρ αγροτικού πληθυσμού πλειότερα των όσων έπραξαν προηγούμεναι κυβερνήσεις. Μετά προσοχής εξετάζει ζήτημα σταφίδος διότι επήλθε οξύς διχασμός παραγωγών ποιότητων ουδέποτε μέχρι σήμερα παρουσιασθείς και ίνα μη παρουσιάζεται κατ’ έτος τοιαύτη εξέγερσις σταφιδικού κόσμου κατά εκάστοτε κυβερνήσεως χώρας, όλως αδίκως καθ’ όσον ΑΣΟ ανήκων παραγωγούς και παρ’ αντιπροσώπων παραγωγών διοικείται ευτυχής έσται κυβέρνησις και ημείς εάν διά του σημερινού συνεδρίου

σας υποβάλλετε κυβερνητικήν λύσιν προάγουσαν σταφιδικών ζήτητα άνευ κινδύνου προϊόντος αγοράν εξωτερικού.

Εμ. Φεσσάς, Κριμπάς, Κάρτσωνας”.

Προχθές την εσπέραν απεστάλη προς τον κ. Αλεξ. Εμπ. Κουμουνδούρον το κάτωθι τηλεγράφημα:

“Σύμπαρ σταφιδικός κόσμος Μεσσηνίας επιδοκιμάζει και συγχαίρει ανδρικήν στάσιν δι’ ης ανεδείχθητε υπέρμαχος δικαίων απόψεών του και τασσόμενος παρά το πλευρόν σας παρακαλεί όπως διά την μέχρις εσχάτων εμμονήν σας ολοκληρώσετε τα αιτήματά του.

Διά την επιτροπήν αγώνος προέδρων Μεσσηνίας Παντελόπουλος”⁽¹¹⁰⁾.

Όμως δεν δίνεται καμία απάντησις από την πολιτική ηγεσία και τους βουλευτές του Νομού, γεγονός που εντείνει την ανησυχία και την κινητικότητα και μετά από παρότρυνση της επιτροπής αγώνα αρχίζουν οι παραιτήσεις Προέδρων Κοινοτήτων και Κοινοτικών Συμβουλίων: «Όλως απροόπτως από της χθες, το σταφιδικόν ζήτημα εισήλθεν εις την οξυτέραν αυτού φάσιν. Οι σταφιδοπαραγωγοί μολονότι εις την προχθεσινήν σύσκεψιν της Μεσσήνης είχαν αποφασισθεί όπως τελούν εν αναμονή του συνεργομένου την προσεχή Πέμπτην εν Κυπριασία συνεδρίου των επιτροπών προστασίας σταφίδος, εν τούτοις ενέτειναν την συλλαλητηριακήν των κίνησιν και εξεδήλουν την απόφασιν όπως συγκροτήσουν συλλαλητήριον προ της Πέμπτης. Αλλά τον τόνον εις την νέαν ζωηράν κίνησιν, έδωκεν το εκδοθέν χθες την πρωίαν ανακοινωθέν της επιτροπής αγώνος των Προέδρων Κοινοτήτων των Επαρχιών Καλαμών και Μεσσήνης, έχων ως εξής:

“Η επιτροπή αγώνος των Προέδρων Κοινοτήτων Καλαμών-Μεσσήνης κατόπιν του αποσταλέντος τηλεγραφήματος μας προς την κυβέρνησιν και εκπροσώπους Νομού Μεσσηνίας και μηδεμίαν απαντήσεως ληφθείσης, καλούμεν τους προέδρους ίνα εντός της αύριον υποβάλλουν τας παραιτήσεις των μεθ’ ολοκλήρου κοινοτικού συμβουλίου κηρύσσοντας σταφιδικόν κόσμον εν διωγμώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ: ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΚΚΕ

Μέσα σε αυτό το κλίμα το ΚΚΕ παρεμβαίνει με ένα κείμενο το οποίο αναλύει για πρώτη φορά σε έκταση και βάθος το σταφιδικό ζήτημα από τη δική του σκοπιά.

Πρόκειται για ένα κείμενο του Κώστα Αυγίτα που δημοσιεύεται σε συνέχειες στον “ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ”. Εμφανίζεται ως ανταπόκριση από την Πάτρα, καθώς ο Αυγίτας βρίσκεται στη “διακεκαυμένη ζώνη” με το διπλό ρόλο του δημοσιογράφου και κομματικού καθοδηγητή. Πάνω σε αυτό έχουν στηριχθεί και οι μεταγενέστερες επεξεργασίες που εμπλουτίστηκαν με περισσότερα στοιχεία: “Η ανάλυση του ληστρικού μηχανισμού του Αυτόνομου Σταφιδικού Οργανισμού (ΑΣΟ) θα βοηθήσει τους φτωχούς και μεσαίους σταφιδοπαραγωγούς μα και τους εργαζόμενους καπνοπαραγωγούς να καταλάβουν πόσο καταστρεπτικές συνέπειες θα έχει και γι’ αυτούς ο Αυτόνομος Καπνικός Οργανισμός της Ελλάδος.

Ο ΑΣΟ ιδρύθηκε με αποκλειστικό σκοπό να ενισχύσει:

1) Τους μεγάλους σταφιδοκτηματίες εξασφαλίζοντας σ’ αυτούς μια οποιαδήποτε τιμή με την εξαγορά της σταφίδας τους που δεν βγαίνει στο εξωτερικό (πλεονάσματα).

2) Τους οινοβιομηχάνους στους οποίους δίνει το παρακράτημα και τα πλεονάσματα της σταφίδας για να τα βιομηχανοποιήσουν φτιάχνοντας κρασί και οινόπνευμα. Πρόκειται δηλαδή για μια τεράστια κερδοσκοπική επιχείρηση από την οποία βγάζουν κέρδη 20-30%.

3) Την Εθνική Τράπεζα που α) είναι χρηματοδότης του ΑΣΟ, στον οποίο δίνει δάνεια με τόκο 8% ταχτικό και 12% υπερημερίας, αποκομίζοντας έτσι δεκάδες εκατομμύρια κέρδη, β) είναι μέτοχος στις οινοβιομηχανικές εταιρείες, που βιομηχανοποιούν τη σταφίδα του ΑΣΟ χλωρή είτε ξερή, έτσι κερδίζει κολοσσιαία ποσά από τους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς,

γ) είναι μέτοχος και στην Εταιρεία Γενικών Αποθηκών, που αποθηκεύουν τη σταφίδα και κερδίζουν.

Ενας δε λόγος που στο φεινικό καθορισμό της τιμής εξαγοράς των πλεονασμάτων σταφίδας, η Εθνική επέβαλλε την κατώτατη τιμή των 2.900 δρχ. στο χιλιόλιτρο από 3.600 που ήταν πέρυσι, είναι και τούτος: Εκτός από τα μεγάλα συμφέροντα που έχει από τις παραπάνω τοκογλυφικές και βιομηχανικές δουλειές, τα συμφέροντά της είναι συνδεδεμένα και με τους εξαγωγικούς οίκους της σταφίδας, με τους καρχαρίες σταφιδεμπόρους τους οποίους ενισχύει με κάθε τρόπο, με δάνεια κ.λπ. συμμετέχοντας στα κέρδη τους. Και είναι γνωστό ότι οι σταφιδέμποροι προπούλησαν μεγάλες ποσότητες σταφίδας και είχαν μεγάλο συμφέρο να ορισθούν μικρές τιμές. Έτσι ουσιαστικά την “προστατευτική” πολιτική του ΑΣΟ καθορίζει η Εθνική Τράπεζα και το οινοσταφιδεμπορικό κεφάλαιο μαζί με τους πλουσιοκτηματίες.

4) Ο ΑΣΟ είναι ακόμα μια ληστρική φορολογική μηχανή στα χέρια του κράτους, που επιβαρύνει καταθλιπτικά τους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς.

Οι βενιζελικοί Βουρλούμπδες, Μιχαλακόπουλοι όπως και οι λαϊκοί Σαγιάδες-Στεφανόπουλοι με τους αρχηγούς τους Τσαλδάρη και Βενιζέλο δημοκοπούν μαζί με τους Παπαναστάσιδες και Καφαντάρηδες για το δήτην ενδιαφέρον τους υπέρ των σταφιδοπαραγωγών. Με μια τέτοια αχαλίνωτη δημαγωγία ίδρυσαν το 1928 τον ΑΣΟ ύστερα από τη χρεωκοπία της Προνομιούχου Εταιρείας “Ενιαία”. Εδώ πριν προχωρήσουμε να θυμίσουμε στους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς την από 45 χρόνια ληστρική πολιτική του κράτους πάνω στη σταφίδα, για να δούνε ανάγλυφα πως μισό περίπου αιώνα τους κοροϊδεύουν και τους ληστεύουν με διάφορες μηχανές.

Στα 1890 εκδηλώθηκε για πρώτη φορά η

κρίση στη σταφίδα, για τα αίτια της οποίας γράφουμε παρακάτω. Από τότε μέχρι σήμερα η κρίση συνεχίζεται και χρόνο με το χρόνο ολοένα μεγαλώνει. Η παραγωγή της σταφίδας στα 1891 ήταν 334.000.000 ενετικές λίτρες, η δε εξαγωγή έπεσε στα 324 εκ. από εκεί που πριν 1-2 χρόνια έβγαине ολάκερη. Στα 1893 απότομα έπεσαν κι οι τιμές από 300 δραχ. σε 75 δραχ. το χιλιόλιτρο.

Η πτώση αυτή αναστάτωση τις σταφιδοπαραγωγικές μάζες και κάτω από την πίεσή τους το κράτος στα 1895 πήρε τα παρακάτω μέτρα: 1) Μείωσε κατά 4 δραχ. το φόρο στο χιλιόλιτρο και 2) επέβαλε το μισοφεουδαρχικό φόρο “παρακράτημα” λεγόμενο, σαν “εισφορά σε είδος” 15% πάνω στην εξαγόμενη σταφίδα. Το παρακράτημα το έπαιρναν δωρεάν κι ήταν ένα ληστρικό τεχνητό μέτρο για να λιγοστέψει την εξαγωγή και να μην πέσουν τάχα οι τιμές. Το ίδιο το κράτος διαχειρίστηκε το παρακράτημα από το 1895 μέχρι το 1899.

Μα η κρίση συνεχιζόταν και στα 1903 συστήθηκε η Σταφιδική Τράπεζα για να διαχειριστεί το παρακράτημα που ορίστηκε 10%. Στην ουσία δηλαδή τα πράγματα έμειναν όπως είχαν. Στο μεταξύ στα 1903 η εξαγωγή πάνω σε παραγωγή 324 εκατ. λίτρες έπεσε σε 241 εκατομμύρια. Μια πτώση από 101 εκατ. λίτρες σταφίδα.

Οι εξεγέρσεις των σταφιδοπαραγωγών συνεχίζονταν και το 1905 καταργείται η Σταφιδική Τράπεζα για να ιδρυθεί η πιο ληστρική ιδιωτική Προνομιούχος Εταιρεία “Ενιαία”. Η “Ενιαία”, ληστρική εταιρεία, είχε ιδρυτή και μέτοχο τον Πεσματζόγλου (λαογάρτη πατέρα των σημερινών Πεσματζόγληδων), την Τράπεζα Αθηνών (Ηλιάσκο) και τις βιομηχανικές εταιρείες (Χαρίλαου) και την Εθνική Τράπεζα που δίχως αυτήν δεν γίνεται καμία ληστρική επιχείρηση.

Η “Ενιαία” είχε υποχρέωση 1) να δώσει στο κράτος 4 εκ. έγγειο φόρο πάνω στη σταφίδα, 2) να εξαγοράζει προς 115-145 δραχ. το χιλιόλιτρο τη σταφίδα που δε θάβγαине στο εξωτερικό (τα πλεονάσματα) και 3) να διαθέσει – σπαταλώντας 5-10 χιλ. λίρες για διαφήμιση της σταφίδας στο εξωτερικό. Σε αντάλλαγμα της δόθηκε

το δικαίωμα 1) να παίρνει δωρεάν παρακράτημα μέχρι 35% πάνω στην εξαγόμενη ποσότητα σταφίδας, 2) να εισπράττει 7 δραχ. φόρο στο χιλιόλιτρο πάνω στην παραγωγή. Στα 1910 για καλύτερη δήθεν προστασία ο φόρος αυτός αυξήθηκε σε 8 δραχ.

Επίσης πάρθηκαν και μέτρα για τη μείωση της παραγωγής με πληρωμή σ’ όσους θέλουν να εκριζώσουν τις σταφιδαμπέλους τους. Ετσι μέχρι το 1924, επί 20 ολάκερα χρόνια οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγοί παραδόθηκαν στους οιοκαρχαρίες τοκογλύφους, την Εθνική Τράπεζα και τους σταφιδομπόρους, για να τους ληστεύουν μονοπωλιακά με την “Ενιαία”. Το δε κράτος αύξησε τους φόρους πιο πολύ πάνω στη σταφίδα.

Η κρίση όμως αγιάτρευτη όπως στο κεφαλαιοκρατικό καθεστώς, χρόνο με το χρόνο ολοένα μεγάλωσε και εντάθηκε με τους δεκαετείς πολέμους.

Στα 1923 η κατάσταση της σταφίδας ήταν τούτη: Παραγωγή 200 εκατομ. λίτρες, εξαγωγή 189 1.2 εκατομ. Στα 1924 παραγωγή 340 εκατ. λίτρες, εξαγωγή 179.700.000 λίτρες, δηλ. πτώση πάνω από τα μισά σε σχέση με την παραγωγή. Κρίση όμως είχαν, όπως και σήμερα, μονάχα οι φτωχοί σταφιδοπαραγωγοί, τους οποίους τσάκισαν ιδιαίτερα οι πόλεμοι. Αντίθετα οι μεγαλοκαρχαρίες μεγάλωσαν τις εγκαταστάσεις και τα κέρδη τους, ληστεύοντας τα προϊόντα των φτωχών σταφιδοπαραγωγών. Οι οιοβιομηχανοί, σαν πάντα, σε συμφωνία με την Εθνική Τράπεζα, εκμεταλλεύτηκαν την πολεμική περίοδο και έχοντας στα χέρια τους την “Ενιαία” πήραν πολύ φτηνά το παρακράτημα και τα πλεονάσματα της σταφίδας, κερδίζοντας από τη βιομηχανοποίηση και το εμπόριο κολοσσιαία ποσά.

Η ένταση της κρίσης σε συνδυασμό με τις ληστείες της “Ενιαίας” που βοήθησαν πολύ σ’ αυτήν, ξεσήκωσε τους σταφιδοπαραγωγούς που ανάγκασαν το κράτος στα 1924 να εξαγοράσει την “Ενιαία” και να παραδώσει με σύμβαση στην Εθνική Τράπεζα τη διαχείριση της σταφίδας για ένα χρόνο. Το κεφαλαιοκρατικό κράτος

ΣΑΡΑΝΤΑ ΜΕΝΕ ΧΡΟΝΙΑ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΛΗΣΤΕΙΑΣ

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΛΗΣΤΡΙΚΕΣ ΣΥΜΜΟΡΙΕΣ

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΕΣ ΛΗΣΤΡΙΚΕΣ ΣΥΜΜΟΡΙΕΣ

ΠΛΗΡΑ Αύγουστος. (Τού άπευταλλμένου μης).— Η α-
ναλυση του ληστρικού μηχαν-
ισμού του Αυτονομου Σταφι-
δικου Οργανισμού (ΑΣΟ) οά
βηθήσει τους φτωχους και με-
σαιους σταφιδοπαραγωγους μά
και τους εργαζομενους καπνο-
παραγωγους να καταλαβουν
πεσο καταστρεφτικες συνεπει-
ες οά έχει και γι' αυτους ο αυ-
τενομος Καπνικος Οργανι-
σμος της Ελλάδος (ΚΟ'Ε).
'Ο ΑΣΟ ιδρύθηκε με απο-
κλειστικό σκοπό να ενισχυσει

Εταιρίας «Ενιαία».
'Εδω πριν προχωρήσουμε θα
επισημειουμε στους εργαζομενους
σταφιδοπαραγωγους την από
45 χρονια ληστρική πολιτική
του κράτους πάνω στη σταφι-
δα, για να δουνε ανάγλυφα
πως μισό περίπου αιώνα τους
κεροϊδευουν και τους ληστεύ-
ουν με διάφορες μηχανές.
Στά 1890 εκδηλώθηκε για
πρωτη φορά η κριση στη στα-
φίδα, για τα αιτια της όποι-
ας γράφουμε παρακάτω. 'Από
τετε μέχρι σήμερα η κριση

“Ριζοσπάστης” 5-14/9/1934

βρήκε την ευκαιρία τη χρονιά αυτή να αυξήσει το φόρο εγγείου παραγωγής από 4 σε 5 εκατομ. δραχμές και ακόμα έδωσε εντολή στην Εθνική Τράπεζα να εισπράξει το 8δραχμο φόρο πάνω στην παραγωγή για λογαριασμό του ίδιου κράτους. Το κράτος, η Εθνική Τράπεζα και οι οιοκαρχαρίες επωφελούνται κάθε φορά για να δώσουν ληστρικές λύσεις.

Τέλος τον Αύγουστο του 1925 ιδρύθηκε ο Αυτόνομος Σταφιδικός Οργανισμός (ΑΣΟ) που μέχρι σήμερα ληστεύει τους σταφιδοπαραγωγούς. Σκοπός του ΑΣΟ ήταν:

1) Να ισορροπήσει την προσφορά και ζήτηση με το παρακράτημα και την εξαγορά πλεονασμάτων, 2) να ασφαλίσει την σταφίδα και να εφαρμόσει δήθεν επιστημονικές μέθοδες καλ-

λέργειας, 3) να υποθηκεύσει και να διαχειρισθεί για λογαριασμό των ενδιαφερομένων τη σταφίδα, φροντίζοντας για την επεξεργασία της με καθορισμένους εμπορικούς τύπους, 4) να διαφημίσει και να επεκτείνει την κατανάλωση της σταφίδας, 5) να προμηθεύσει γεωργικά είδη τους παραγωγούς, 6) να υποστηρίξει τάχα τη σταφίδα μέχρι της αγοράς κατανάλωσης με πιστώσεις και 7) να συστηματοποιήσει την εμπορική προσφορά με τη λειτουργία γραφείων παραλαβής και εκθέσεων δειγμάτων σταφίδας κ.λπ. Τέτοιοι είναι πάνω κάτω και οι σκοποί του Καπνικού Οργανισμού, καθαρά ληστρικοί.

Στον ΑΣΟ για να εκπληρώσει τους σκοπούς του, παραχωρήθηκαν και όλα τα δικαιώματα της “ενιαίας”. Το κράτος παράλληλα μεγάλωσε

τον έγγειο φόρο σε 12.000.000 δραχ. που θα εισπράττονταν μέσω του ΑΣΟ για να μην εξεγερθούν οι σταφιδοπαραγωγοί. Στον ΑΣΟ δόθηκε επίσης το δικαίωμα ν' αυξήσει το παρακράτημα και την εξαγωγική εισφορά. Παράλληλα αυτός μπορούσε να απαγορεύσει την εμφύτευση, επιβάλλοντας 10 χιλ. δραχ. φόρο στο στρέμμα σε όσους θα φύτευαν καινούργιες σταφιδαμπέλους.

Στα 1929-30 η εξαγωγή σταφίδας έπεσε στα 146 εκατ. λίτρες πράγμα που ξεσήκωσε τους σταφιδοπαραγωγούς, των οποίων η παραγωγή ήταν 272 εκατ. λίτρες. Το κράτος με τους μεγαλοκτηματίες, οιοβιομηχανικές εταιρείες, την Εθνική Τράπεζα και τους σταφιδεμπόρους προσπάθησαν να στρέψουν την αγανάκτηση των σταφιδοπαραγωγών ενάντια στο Σιμωνίδη, γενικό διευθυντή, και τη διοίκηση του ΑΣΟ για τις σπατάλες του. Για να καλμάρουν τους σταφιδοπαραγωγούς έπαυσαν το Σιμωνίδη, επέφεραν διάφορες μεταβολές στη διοίκηση του ΑΣΟ. Όλα αυτά για να σκεπάσουν τους ληστρικούς σκοπούς του ΑΣΟ και να ξεγελάσουν τους σταφιδοπαραγωγούς, τους οποίους να ξεζουμίσουν όσο μπορούν καλύτερα.

Στα 1929-1930 κάτω από την πίεση των σταφιδοπαραγωγών, πάρθηκαν τα παρακάτω μέτρα!

1) Καταργήθηκαν οι περίφημες συμβάσεις "κοινοπραξίας" του ΑΣΟ με τις οιοβιομηχανικές εταιρείες, που ήταν για 10 χρόνια. Οι οιοβιομηχανοί Χαρίλαος κλπ. πριν με την "Ενιαία" επί 10 χρόνια, με σύμβαση προαγόραζαν φθηνά 100 εκ. λίτρες σταφίδα το χρόνο προς 41,50 φράγκα το χιλιόλιτρο. Με την ίδρυση του ΑΣΟ δόθηκε φθηνή σταφίδα εκτός από την Εταιρεία Οίνων και Οιοπνευμάτων και στις άλλες εταιρείες που ακριβώς γιαυτό το σκοπό βοήθησαν στη διάλυση της "Ενιαίας", για να πάρουν κι' αυτοί μετρικό από τις κλεψιές. Στα 1927 μάλιστα έκλεισε και συμφωνία της "κοινοπραξίας". Σύμφωνα μ' αυτήν ο ΑΣΟ έδινε στους οιοβιομηχανούς τη σταφίδα και έπαιρνε από τα πλεονάσματα και το παρακράτημα σ' ανοικτά δίκως να καθοριστεί τιμή, Με δυό λόγια άφηνε τους

οιοκαρχαρίες να κλέψουν τα προϊόντα των σταφιδοπαραγωγών όπως αυτοί νόμιζαν καλύτερα και αργότερα να "δώσουν" λογαριασμό. Και στο τέλος κατάντησε να χρωστάνε οι οιοβιομηχανοί 100 περίπου εκατομμύρια.

2) Διώχτηκε ο Σιμωνίδης, Γενικός Διευθυντής και τροποποιήθηκε η σύνθεση του διοικητικού συμβουλίου με την αύξηση δήθεν των αντιπροσώπων των "παραγωγών" και καθιερώθηκε ο θεσμός της γενικής συνέλευσης που αποτελούνταν από 45-60 πλουσιοκτηματίες. Γιατί αυτοί βγαίνουν από τις διοικήσεις των συνεταιρισμών των σταφιδοπαραγωγών, των Ενώσεων αυτών και από τα γεωργικά Επιμελητήρια και είναι όλοι πλουσιοκτηματίες. Αυτοί κάθε τρία χρόνια βγάζαν 7 συμβούλους στον ΑΣΟ, Μέσα σ' αυτούς ήταν αρκετοί δικηγόροι και πολιτικάντες άεργοι, κι ακόμα σταφιδέμποροι. Με τέτοια κόλπα το κράτος πήγε να γελάσει τους φτωχούς και μεσαίους σταφιδοπαραγωγούς που τάχα οι ίδιοι διευθύνουν τον ΑΣΟ. Να μας υποδείξουν έστω και έναν φτωχό σταφιδοπαραγωγό που παίρνει μέρος στη συνέλευση και είναι σύμβουλος του ΑΣΟ. Δεν υπάρχει απόλυτα κανένας. Πώς είναι δυνατόν λοιπόν οι σύμβουλοι του ΑΣΟ, που εκτός από τους πλουσιοκτηματίες έχει μέλη και αντιπροσώπους του κράτους, των τραπεζών και των σταφιδεμπόρων να πάρει μέτρα για τους φτωχούς σταφιδοπαραγωγούς; Αντίθετα όλα τα μέτρα που παίρνει εξυπηρετούν μονάχα το κράτος, την Εθνική, την Αγροτική Τράπεζα, τους μεγαλοκτηματίες και τους οιοκαρχαρίες και σταφιδεμπόρους. Για τους φτωχούς παίρνουν ληστρικά μέτρα, κλέβοντας και τη λίγη εσοδεία τους.

3) Παράλληλα περιορίστησαν οι σκοποί του ΑΣΟ μονάχα για την ισορρόπηση της προσφοράς και ζήτησης, με το παρακράτημα και τα πλεονάσματα, τη διαφήμιση, τη βελτίωση της ποιότητας, την ασφάλιση της σταφίδας κατά της χαλάζης, παγετών κλπ.

4) Ακόμα για να ξεγελάσουν τους φτωχούς και μεσαίους παραγωγούς αποφασίσθηκε να τονωθεί ο κρατικός έλεγχος της διαχείρισης του ΑΣΟ από ελεγκτή του Εποπτικού Συμβου-

λίου κλπ.

5) Καθωρίσθηκε να πληρώσουν 200 δρχ. το στρέμμα όσοι φύτεψαν σταφιδαμπέλους και να σταματήσουν οι σχετικές δίκες. Επίσης να πληρώσουν 10 χιλ. δρχ. όπως και πριν όσοι θέλαν να φυτέψουν σταφιδαμπέλους.

6) Αποφασίσθηκε α) ο ΑΣΟ να καθορίσει τιμές πλεονασμάτων ανάλογα με τα έσοδά του με κατώτερη τιμή τις 2 χιλ. δραχμές στο χιλιόλιτρο και β) να μη εμπορευθεί αυτός την κορινθιακή σταφίδα για να μη συναγωνισθεί τους σταφιδεμπόρους.

Τα μέτρα αυτά φυσικά καμία σοβαρή μεταβολή δεν έφεραν, αντίθετα μεγάλωσαν τις ληστείες και τι σπατάλες, δίχως να βελτιώσουν την κατάσταση. Καταργήθηκε η “κοινοπραξία” αλλά οι οινοβιομήχανοι ενώθηκαν από το 1931 σε τρασό με το όνομα “Βάκχος” και παίρνουν πολύ φτηνά και πάλι τη σταφίδα με δημοπρασίες δίχως συναγωνιστές από 600-1000 δρχ. το χιλιόλιτρο. Το καινούργιο συμβούλιο του ΑΣΟ συμπληρώθηκε με πλούσιους σταφιδοκτηματίες και κομματάρχες, που προσπάθησαν να πάρουν τις μεγαλύτερες αποζημιώσεις και να ωφεληθούν όσο μπορούν με κάθε μέσο. Την Εθνική Τράπεζα αντικατέστησε στα ληστρικά δάνεια, η κόρη της η Αγροτική Τράπεζα. Μα και η Εθνική εξακολουθεί να είναι ο χρηματοδότης του ΑΣΟ και μέτοχος των οινοβιομηχανικών εταιριών και των Γενικών Αποθηκών. Το κράτος κάθε φορά με τις διάφορες τροποποιήσεις και τα δήθεν μέτρα αύξανε πιο πολύ τους φόρους. Ας δούμε οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγό την “προστασία” του κράτους που μεγαλώνει κάθε φορά το ληστρικό έγγειο φόρο.

Το κράτος επέβαλε έγγειους φόρους στα χρόνια!

1924-25 δρχ. 5.000.000
1925-26 δρχ. 12.000.000
1926-27 δρχ. 16.000.000
1927-28 δρχ. 40.000.000
1928-29 δρχ. 50.000.000
1929-30 δρχ. 70.000.000
1930-31 δρχ. 75.000.000

Στα 1931 και 1932 κάτω από την εξέγερση

των σταφιδοπαραγωγών κατέβασε το φόρο στα 50 εκατομ. και το 1933 στα 40. Δηλαδή μέσα σε 10 χρόνια από τότε που ιδρύθηκε ο ΑΣΟ το κράτος πήρε πάνω από τετρακόσια εκατομμύρια έγγειο φόρο από τη σταφίδα, αυξάνοντας κατά 15 φορές τον έγγειο φόρο.

Και μόνον αυτά; Υπάρχουν κι' άλλοι φόροι κι' άλλες ληστείες που συνεχίζοντας θα βρούμε. Οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγό ένα από τα κύρια αιτήματά τους που πρέπει να έχουν είναι η κατάργηση του έγγειου φόρου. Ετσι αμέσως μπορούν να αναγκάσουν τον ΑΣΟ να δώσει 3.500-4.000 δρχ. στα πλεονάσματα. Παράλληλα πρέπει να επιβάλουν την κατάργηση του ΑΣΟ και του παρακρατήματος, μια από τις ρίζες που απομυζούνε τον ιδρώτα και το αίμα τους. Ετσι θ' απαλλαχτούν από τις μεγάλες ληστείες που βαραίνουν τη σταφίδα. Οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγό πρέπει να χωρίσουν τα τσανάκια τους από τους πλούσιους χτηματίες και στα συλλαλητήριά τους πρέπει να βγάλουν επιτροπές από φτωχούς και μεσαίους και να επιβάλουν τις παραπάνω λύσεις που θα τους ανακουφίσουν προσωρινά. Όλες οι άλλες λύσεις ωφελούν τους εκμεταλλευτές, που τους διαιρούν για να τους κλέψουν πιο εύκολα.

Η κρίση της σταφίδας συνεχιζόταν, η εξαγωγή έπεφτε πιο πολύ κι' ήταν έτσι (σε εκατομμύρια ενετικές λίτρες):

Χρόνος Παραγωγή Εξαγωγή
1924 340 179
1929 272 146
1930 275 163
1931 141 134
1932 274 145

Πέρασε με την άνοδο του Τσαλδάρη στην εξουσία, το Λαϊκό Κόμμα, που έχει βασικά τις ρίζες και τη μεγάλη επιρροή στην Πελοπόννησο, σκόρπισε μια αχαλίνωτη δημαγωγία για το δήθεν ενδιαφέρον του υπέρ των σταφιδοπαραγωγών. Εβαλε μάλιστα και υφυπουργό από τη σταφιδοπαραγωγική περιφέρεια του Πύργου τον “νέο” άνδρα Στεφανόπουλο. Ας δούμε ποιά ληστρική μορφή πήρε το “ενδιαφέρον” αυτό. Ετσι θα πεισθούν και οι φτωχοί και μεσαίοι

σταφιδοπαραγωγί πως το Λαϊκό κόμμα δεν έχει καμία διαφορά από το Βενιζελικό, στην πολιτική του απέναντι στους εργαζόμενους. Η μόνη διαφορά είναι τούτη: Οτι αντίς τα πόστα του ΑΣΟ να είνε στα χέρια των βενιζελικών με την κυβέρνηση Τσαλδάρη-Στεφανόπουλου πέρασαν στους λαϊκούς πλουσιοκτηματίες και κομματάρχες, δικηγόρους, σταφιδεμπόρους κλπ. Οι κλεψίες και οι ληστείες συνεχίζονται και ολοένα μεγαλώνουν.

Ισαμε πέρσυ το διοικητικό συμβούλιο του ΑΣΟ αποτελούνταν από 7 πλουσιοκτηματίες και 7 αντιπροσώπους του κράτους, των τραπεζών και σταφιδεμπόρων. Η κυβέρνηση Τσαλδάρη για να ξεγελάσει τους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς αύξησε 1) σε 9 τους δήθεν αντιπροσώπους των παραγωγών στο συμβούλιο του ΑΣΟ, 2) σε 3 τον αριθμό των παραγωγών στην διοικητική επιτροπή του ΑΣΟ, 3) ορίσθηκε ο θεσμός του “διευθύνοντος συμβούλου” αντίς του γενικού διευθυντού, 4) λιγόστεψε κατά 2 τους αντιπροσώπους του κράτους, 5) πρόσθεσε 2 “παραγωγούς” στο εποπτικό συμβούλιο του ΑΣΟ και 6) ξανάφερε το θεσμό του γενικού συμβουλίου του ΑΣΟ.

Παράλληλα με νόμο η αντιλαϊκή κυβέρνηση πρόσθεσε στους σκοπούς του ΑΣΟ τους παρακάτω: 1) Να ασφαλίσει αυτός αναγκαστικά τη σταφιδοπαραγωγή από το χαλάζι και τους παγετούς. Η τέτοια ασφάλιση είχε καταργηθεί προηγούμενα με το νόμο 5507, 2) να δοθεί αποζημίωση για τις καταστροφές 50% πάνω στην τιμή που εξαγόραζε ο ΑΣΟ τα πλεονάσματα με τον περιορισμό να αποκλεισθούν οι παραγωγοί που θα έχουν ζημιές κάτω από 15% στην παραγωγή, 3) δόθηκε ξανά στον ΑΣΟ δικαίωμα να αποθηκεύει σταφίδα για λογαριασμό των συνεταιρισμών και σταφιδεμπόρων, 4) να προμηθεύσει ξανά στους σταφιδοπαραγωγούς θειάφι, χαλκό κλπ. και 5) να φροντίσει ο ΑΣΟ για τη συνεταιριστική ανάπτυξη των σταφιδοπαραγωγών.

Ακόμα αναφορικά με τις δουλειές του ΑΣΟ έγιναν οι μεταβολές αυτές:

1) Ανατέθηκε σ’ αυτόν να διαχειρισθεί τη

σταφίδα που παίρνει σαν παρακράτημα δωρεάν είτε σαν πλεόνασμα, με τον περιορισμό όταν δεν μπορεί να κάνει τη δουλειά αυτή να παραχωρήσει το δικαίωμα στην Εθνική Τράπεζα.

2) Ορίσθηκε να ισχύσουν οι αποδείξεις αποταμίευσης, τα λεγόμενα “δελτία παρακρατήματος” ίσα με τις 15 του Οκτώβρη του ερχόμενου χρόνου από την έκδοσή τους και να παραταθεί ακόμα η προθεσμία τους.

3) Νομιμοποιήθηκαν οι καινούργιες φυτείες με τον όρο να πληρώσουν οι σταφιδοπαραγωγοί 200 δρχ. Καταργήθηκαν πάλι οι δίκες για τέτοιες παραβάσεις και ξαναμπήκε ο φόρος των 10 χιλ. δρχ. για όσους θα φυτέψουν καινούργιες σταφιδαμπέλους.

Καταργήθηκαν οι μέχρι τότε περιορισμοί και δόθηκε ελευθερία στον ΑΣΟ

α) να βγάξει στο εξωτερικό καλές ποιότητες, β) να ορίσει όπως θέλει τις τομές για την εσωτερική κατανάλωση σταφίδας, γ) να διαθέσει σταφίδα για τη βιομηχανοποίησή της στο εξωτερικό, δ) να πουλάει στο εξωτερικό κάθε τι που βγάξει από χλωρά σταφίδα στα εργοστάσιά του κρασί κλπ., ε) να ανταλλάξει κορινθιακή σταφίδα με είδη του εξωτερικού χρήσιμα για τη βελτίωση της ποιότητας, στ) να επιβάλλει κάθε χρόνο ιδιαίτερη εισφορά πάνω στην εξαγόμενη σταφίδα και ζ) να εισάγει δίχως δασμούς γεωργικά είδη, θειάφι, χαλκό, ξυλεία, σύρμα, τσίγκο κλπ. Ο ΑΣΟ όμως πουλάει ακριβά τι είδη αυτά στους σταφιδοπαραγωγούς κερδίζοντας τη διαφορά.

Πολλές απ’ αυτές τις μεταβολές, τροποποιήσεις και προσθήκες στους σκοπούς και στις δουλειές του ΑΣΟ εφαρμόζονταν και πριν δίχως να φέρνουν καμία βελτίωση για να ξεπερασθεί η κρίση της σταφίδας.

Αλλά και στον περασμένο χρόνο, παρά της δημοκοπίας της κυβέρνησης των λαϊκών και τω σταφιδοπατέρων η κρίση συνεχίζεται, όπως εξακολουθούν κι’ οι ληστείες και σπατάλες του ΑΣΟ.

Αναφορικά με την όλη κατάσταση του ΑΣΟ και τα μέτρα της αντιλαϊκής κυβέρνησης πολύ παραστατικά ένας σταφιδοπαραγωγός στον

Πύργου μας είπε:

- Τι τα θες, ούλα βρώμα και λοβιτούρα.

Με λίγα λόγια όλες οι μεταβολές που έγιναν μέχρι σήμερα ήταν επιφανειακές, έτσι για να χτυπάνε στα μάτια και να τροφοδοτήσουν τη δημαγωγία και τις ληστείες. Αυτά φυσικά έγιναν όχι για να προστατέψει τη σταφιδοπαραγωγή. Αντίθετα να διορίσει αργόμισθους πολλούς φίλους του λαϊκού κόμματος και να σπαταλήσει λεφτά ενισχύοντας κομματικούς παράγοντες, όπως γινόταν και με τη βενιζελική κυβέρνηση.

Να μερικά παραδείγματα: Ο ΑΣΟ φέτο:

1) Διώρισε τον αδελφό του συμβούλου του Μαράκα αντιπρόσωπο μοναδικό, που να φροντίσει για την εξαγωγή στην Αμερική παίρνοντας μια δραχμή σε κάθε οκά πολτοποιημένης σταφίδας. Επιπλέον θα χρεωθεί η σταφίδα αυτή μονάχα με 1.300 δρχ. το χιλιόλιτρο. Η δουλειά αυτή θα του φέρνει εκατομμύρια.

2) Αγόρασε στο Ζευγολατειό μια άχρηστη αποθήκη του γερουσιαστή Ζούζουλα αντίς 5 εκατομ. δρχ. Ο κύριος γερουσιαστής με πολύ λιγότερα λεφτά έφτιασε μια καινούργια.

3) Εδωσε τη κλωρή σταφίδα στην Εταιρεία Οίνων και Οινοπνευμάτων του Χαρίλαου με 50 δρχ. το χιλιόλιτρο, ενώ κόστισε 800 δρχ. στον ΑΣΟ.

4) Αγόρασε αντίς 300 χιλιάδων δρχ. μια αποθήκη στο Πεταλίδι του Πύργου από ένα μεγαλοκτηματία φίλο του "προστάτη" των σταφιδοπαραγωγών Στεφανόπουλου.

5) Το συμβούλιο του ΑΣΟ κανόνισε ώστε όλα τα μέλη να έχουν και διάφορες αργομισθίες με 6-7 χιλιάδες δρχ. το μήνα. Παίρνουν ακόμα και ένα σωρό λεφτά για οδοιπορικά ταξιδεύοντας για να διασκεδάσουν. Όταν μένουν στην Αθήνα οι πλουσιοκτηματίες αυτοί παίρνουν παραπάνω 300-400 δρχ. την ημέρα για έξοδα παράστασης.

6) Διόρισε ντουζίνες από αργόμισθους στο κέντρο και στις διάφορες πόλεις της Πελοποννήσου.

Αυτά είναι λίγα παραδείγματα απ' όσα είδαν το φως. Υπάρχουν φυσικά χίλια δύο άλλα που

δείχνουν το πόσο ο ΑΣΟ είχε κηφνναριό και μια ληστρική μηχανή, όπως είχε κι' όλοι οι τέτοιοι οργανισμοί στο κεφαλαιοκρατικό καθεστώς.

Από 45 χρόνια όλες οι κυβερνήσεις παλαιοκομματικές, βενιζελικές και λαϊκές, όπως είδαμε, πήραν ένα σωρό μέτρα για τη δήμευση της σταφιδοπαραγωγής και κατέληξαν στον ΑΣΟ. Η κρίση όμως της σταφίδας συνεχίζεται και ολοένα μεγαλώνει. Από τότε που άρχισε η δήμευση της σταφίδας. Η πορεία της κρίσης πήρε τον παρακάτω κατήφορο (σε εκατομμύρια ενετικές λίτρες):

Χρονιά Παραγωγή Εξαγωγή

1891 344 324

1901 300 259

1915 255 209

1920 275 178

1924 340 179

1929 272 146

1931 274 145,4

1932 238 130,5

Τι μας λένε οι αριθμοί; Οτι τα μέτρα που παίρνουν είναι ανίκανα να σταματήσουν τη μεγάλη πτώση. Ποιοί ζημιώθηκαν από την κρίση και τον ΑΣΟ; Μονάχα οι μικροί και μεσαίοι σταφιδοπαραγωγοί. Αυτοί με τα ληστρικά μέτρα που πάρθηκαν και με την κρίση που συνεχίζεται: 1) Περιορίσαν την καλλιέργεια σταφίδας, 2) δεν έχουν τα μέσα να προφυλάξουν κι' αυτή τη λίγη σταφίδα που παράγουν, 3) είναι επιβαρυνμένοι με ένα σωρό τοκογλυφικά χρέη στην Αγροτική Τράπεζα και τους τοκογλύφους, 4) κάθε χρόνο παθαίνουν καταστροφές από θεομηνίες δίχως ο ΑΣΟ και το κράτος να τους ενισχύουν, αντίθετα τους ληστεύουν και τους ξεζουμίζουν με όλα τα ληστρικά μέσα.

Από την έρευνά μας αποδείχεται ότι από τον ΑΣΟ ωφελήθηκαν:

1) Το κράτος που μέσω αυτού μέσα σε 10 χρόνια πήρε α) μονάχα από έγχειους φόρους πάνω στη σταφίδα 408.070.000 δραχμές, β) αύξησε το φόρο και παραπάνω στα προϊόντα της βιομηχανοποιημένης σταφίδας, οινόπνευμα και πήρε στα χρόνια (σε δραχμές):

1929 80.894.000
1930 108.681.000
1931 141.454.000
1932 244.741.000

Κι' άλλα τόσα το 1933. Το κράτος δηλαδή κλέβει τους παραγωγούς και παράλληλα επιβαρύνει και την κατανάλωση. Να γιατί: Ο ΑΣΟ παίρνει από τους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς φτηνά τη σταφίδα (πλεονάσματα, παρακράτημα) και τη δίνει στη βιομηχανία πιο κάτω και από το κόστος της παραγωγής. Αν πάρουμε για κόστος παραγωγής της σταφίδας στα χρόνια 1929-1933 την τιμή των 2.000 δρχ. στο χιλιόλιτρο, για τη βιομηχανοποίηση δόθηκε η σταφίδα από τον ΑΣΟ μονάχα 1.200 δρχ. κατά μέσο όρο στο χιλιόλιτρο. Από που βγήκαν τα λεφτά αυτά: 1) μεγάλο μέρος από τους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς, από την αξία της σταφίδας, που ενσωματώθηκε στο φόρο και 2) από τους καταναλωτές.

Μέσα σε 4 χρόνια, 1929-1933, η παραγωγή της σταφίδας ήταν 962.000 χιλιόλιτρα. Το κεφαλαιοκρατικό κράτος πήρε από έγγειους φόρους και φόρους πάνω στο οινόπνευμα 820.840.000 δρχ.

Αυτή είναι η "προστασία" του κράτους, που έχει στα χέρια του τον ΑΣΟ μαζί με την Εθνική Τράπεζα, τους πλουσιοκτηματίες, σταφιδέμπορους και οινοβιομήχανους για να μεγαλώσει και να εισπράξει καλύτερα τους φόρους πάνω στη σταφίδα και τα προϊόντα της.

2) Κερδίζουν από τον ΑΣΟ οι Εταιρείες Οίνων και Οινοπνευμάτων που αναλαμβάνουν για λογαριασμό του ΑΣΟ και του κράτους τη βιομηχανοποίηση της σταφίδας (χλωράς και ξεράς). Πολλές φορές παίρνουν και φτηνή σταφίδα για λογαριασμό δικό τους. Αυτές βγάζουν 25-30% κέρδη απ' αυτή τη δουλειά, μαζί με την Εθνική Τράπεζα που είναι χρηματοδότης και μέτοχός τους.

3) Βγάζουν 25-30% κέρδη οι σταφιδέμποροι που ωφελούνται του ληστρικού μηχανισμού του ΑΣΟ, από τους περιορισμούς εξαγωγής, τον καθορισμό τιμής πλεονασμάτων, παρακράτηματος κλπ.

Να, φέτο τις παραμονές καθορισμού της τιμής πλεονασμάτων οι μεγάλοι σταφιδέμποροι Βουρλούμπδες, Αντωνόπουλοι, Μανωλόπουλοι, Μπάρηδες, Κρεμμύδηδες και ρέστοι εξαγωγείς της Πάτρας βγάλαν μονάχα με το παίξιμο στα κάτω πάνω από 100 εκατομμύρια. Εχοντας δε στα χέρια τους τον ΑΣΟ καθορίζουν μικρές τιμές. Έτσι φέτος ορίστηκε τιμή 2.900 δρχ. για την εξαγορά των πλεονασμάτων. Η βάση που συμφέρει στο σταφιδεμπορικό και βιομηχανικό κεφάλαιο μ' επικεφαλής την Εθνική Τράπεζα που αρνήθηκε να δανείσει τον ΑΣΟ αν καθορίζονταν πιο μεγάλες τιμές.

4) Επίσης παίρνει κοντά 8 εκατομμύρια η Εταιρεία Γενικών Αποθηκών του Λοβέρδου και της Εθνικής Τράπεζας.

5) Από τον ΑΣΟ έχει μεγάλα κέρδη και η Εθνική Τράπεζα α) από τα τοκογλυφικά δάνεια που του δίνει, β) από τη διαχείριση γενικά της σταφίδας από τον ΑΣΟ (πλεονάσματα, παρακράτημα), από τις μετοχές που έχει στις οινοβιομηχανικές εταιρείες.

6) Κερδίζουν τα ατμοπολιτικά τραστ που επιβαρύνουν πολύ την εξαγόμενη σταφίδα με υπέρογκα ναύλα σε συνεννόηση με τους σταφιδεμπόρους.

7) Ακόμα η Αγροτική Τράπεζα κερδίζει μεγάλα ποσά από τα τοκογλυφικά της δάνεια.

8) Οι πλουσιοκτηματίες έχουν μεγάλα ωφελήματα από τον ΑΣΟ. Γιατί αυτοί έχουν μεγάλη παραγωγή και όσες ποσότητες σταφίδας δεν κατορθώσουν να πουλήσουν τις δίνουν στον ΑΣΟ. Κι έτσι είναι εξασφαλισμένοι. Αυτοί παίρνουν τα μεγάλα μακροπρόθεσμα δάνεια από την Εθνική και Αγροτική Τράπεζα και βελτιώνουν την καλλιέργειά τους, φτιάχνουν υπόστεγα, αγοράζουν τσιβιέρες, σταφιδόπανα, φάρμακα κλπ. Κι, έτσι η σταφίδα τους είναι πάντα καλύτερη από των φτωχών παραγωγών. Γιατούς δεν υπάρχουν φύρες και ξύκινο ζύγι και πάντα πραγματοποιούν καλές τιμές και μεγάλες αποζημιώσεις στις θεομηνίες. Γιατί στο συμβούλιο του ΑΣΟ παίρνουν μέρος οι αντιπρόσωποί τους και κανένας φτωχός παραγωγός. Οι πλούσιοι κτηματίες δεν υποφέρουν από κρίση. Οι

συνέπειες της ληστείας βαρύνουν αποκλειστικά τους φτωχούς και μεσαίους παραγωγούς.

Η κρίση όπως ξέρουμε βασικά έχει τις ρίζες της μέσα στο ίδιο κεφαλαιοκρατικό σύστημα, στην αναρχία της παραγωγής που επικρατεί μέσα σ' αυτό. Στη Σοβιετική Ενωση δεν υπάρχει κρίση ούτε ανεργία, πείνα και δυστυχία.

Ιδιαίτερα όμως για τη σταφίδα εκτός από αυτό, την κρίση την επιτείνουν και τη μεγαλώνουν οι παρακάτω αιτίες:

1) Τα μεγάλα βάρη, παρακρατήματα, φόροι, χρέη, υπερβολικά κέρδη και άλλες κλεψιές με τις οποίες επιβαρύνουν τη σταφίδα και τα βιομηχανικά προϊόντα της ο ΑΣΟ, το κράτος, οι Εταιρείες Οίνων, η Ενική και η Αγροτική Τράπεζα και τα ακτοπλοϊκά τρασ.

2) Η μονοπωλιακή αγορά, βιομηχανοποίηση και πούλψη της σταφίδας. Η εξαγόμενη σταφίδα επιβαρύνεται με τα παρακάτω ποσά στο χιλιόλιτρο:

α) Ο ΑΣΟ παίρνει: 50% παρακράτημα δρχ. 1.800, εξαγωγική εισφορά δρχ. 900, δάνεια για τους παγετοπληκτους δρχ. 100, σύνολο δραχμές 2.800

β) Τοπικοί φόροι δρχ. 100

γ) Συναλλαγματικό παρακράτημα 3% δρχ. 120

Σύνολο δραχμές 3.02

Με δύο λόγια ενώ πληρώνουν στον σταφιδοπαραγωγό 3-3.500 δραχμές του κλέβουν άλλες 3.020. Κι' έτσι η σταφίδα φθάνει τις 6.520 δραχμές στους εμπόρους.

δ) Οι σταφιδέμποροι, μεσίτες κλπ. παράσιτα φορτώνουν στη σταφίδα διάφορα υπερβολικά έξοδα: 1ον μεταφοράς, συσκευής δρχ. 600, 2ον προμήθειες κέρδη κλπ. άλλες 250-300 δραχμές. Μ' αυτά η σταφίδα στο λιμάνι εξαγωγής κοστίζει 7.500 δραχμές.

ε) Υστερα καταπλέουν με τη σειρά τους και τα ακτοπλοϊκά τρασ που σε συνεννόηση με τους σταφιδεμπόρους επιβαρύνουν τη σταφίδα με υπέρογκα ναύλα από δραχμές 900-1000.

Η πλειοψηφία των Εγγλέζων που τρώνε τη σταφίδα μας δεν είναι λόρδοι, αλλά εργαζόμενοι που προτιμούν την πιο φτηνή Καλλιφορνέζικη

και Αυστραλιανή σταφίδα. Η παγκόσμια παραγωγή σταφίδας φτάνει πάνω από 1 δισεκατομμύριο λίτρες. Απ' αυτές παράγουν:

Η Καλλιφόρνια 400.000.000

Η Αυστραλία 95.000.000

Η Τουρκία 90.000.000

Η Περσία 80.000.000

Η Ελλάδα παράγει κατά μέσο όρο 270 εκατομμύρια λίτρες και τα ρέστα η Ρωσία, Ισπανία, Αφρική κλπ.

Η ελληνική σταφίδα με τις ληστείες που της γίνονται φτάνει στις αγορές του εξωτερικού πανάκριβη, σε βαθμό που να μην μπορούν να την αγοράσουν οι καταναλωτές. Ακόμα οι Έλληνες σταφιδέμποροι τη νοθεύουν και δεν την συσκευάζουν καλά.

Ο ΑΣΟ όπως γράψαμε παραπάνω, παίρνει τα πλεονάσματα της σταφίδας προς 2.900 δραχμές και το παρακράτημα δωρεάν. Την πρώτη ύλη αυτή τη δίνει με τιμές 900-1.000 δραχμές το χιλιόλιτρο στο κράτος και στις Εταιρείες Οίνων και Οινοπνευμάτων του Χαρίλαου, Ισαΐα, της Εθνικής Τράπεζας και των άλλων εκμεταλλευτών. Η σταφίδα όμως κοστίζει στον παραγωγό 2.000 δραχμές ο ΑΣΟ είναι κοντά στα άλλα και μια ληστρική μηχανή που προμηθεύει πολύ φθηνή πρώτη ύλη στο κράτος και στους οινοκαρχαρίες για να κλέψουν τη διαφορά υπό μορφή φόρων και υπερβολικού κέρδους, από το οινόπνευμα και το κρασί. Ληστεία φανερή που βαρύνει τους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς και τους καταναλωτές.

Ο ΑΣΟ εισπράττει κάθε χρόνο από τις ληστρικές επιχειρήσεις του 260.000.0000-280.000.000 δραχμές, λεφτά που ανήκουν στους σταφιδοπαραγωγούς. Που πάνε τα λεφτά αυτά;

Ο ΑΣΟ δίνει απ' αυτά σε εκατομμύρια δραχμές:

1) Στο κράτος για έγχειους φόρους 40-75, 2) στην Εθνική Τράπεζα τόκους για δάνεια που παίρνει 15-20, 3) στις Γενικές Αποθήκες 10-15, 4) σπαταλά ο ίδιος ο ΑΣΟ 20-25 για μισθούς, αργομισθίες κλπ. έξοδα της διοίκησής του, 5) δίνει αποζημιώσεις παχυλές στους πλουσιοκτηματίες για θεομηνίες που κατα-

στρέφουν τη σταφίδα τους (στους φτωχούς δίνει ψίχουλα). Τέλος εξαγοράζει και τα πλεονάσματα σταφίδας.

Με το πρόσχημα της προστασίας των σταφιδοπαραγωγών, δηλαδή για να τους εξασφαλίσουν ένα μικρό ποσό 2.900-3.500 δραχμές για τη σταφίδα, που δεν βγαίνει στο εξωτερικό (πλεονάσματα), δημιουργήθηκε ο ΑΣΟ για να μπορούν όλοι οι παραπάνω εκμεταλλευτές μαζί με το κράτος να ληστεύουν ανενόχλητοι τους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς.

Φέτο πάρθηκαν από το συμβούλιο του ΑΣΟ, τους πλουσιοκτηματίες, σε συνεννόηση με το κράτος και την Εθνική Τράπεζα και τους σταφιδεμπόρους, ωρισμένα μέτρα. Τα κυριότερα απ' αυτά είναι: 1) Ωρισαν εξαγωγική εισφορά σε 750 δρχ. 2) Λιγόστεψαν την εισφορά για το δάνειο παγοπλήκτων σε 25-50 δρχ. 3) Υποβίβασαν την τιμή της εξαγοράς των πλεονασμάτων σε 2.900 δρχ. αντί να την αυξήσουν.

Τα μέτρα αυτά ρίχνουν σε μεγαλύτερη δυστυχία τους φτωχούς σταφιδοπαραγωγούς που περίμεναν να πουλήσουν 3.500-4.000 δραχμές τη σταφίδα τους και τώρα θα πάρουν μονάχα 2.900 δραχμές. Η κρίση της σταφίδας δεν σταματάει, θα συνεχίζεται πιο πολύ, εφ' όσον υπάρχει ΑΣΟ, παρακράτημα, φόροι κλπ.

Μα η κρίση χτυπάει μονάχα τους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς. Οι πλούσιοι σταφιδοπαραγωγοί, οι μεγαλοκτηματίες, παράγουν 20-100 και πάνω χιλιόλιτρα και εισπράττουν 60.000-300.000 δραχμές και ίσως και πιο πολύ. Αυτοί δεν επηρεάζονται από την κρίση. Πάντα έχουν ένα μεγάλο περιθώριο για να έχουν μπόλικά λεφτά στα χέρια τους, για τα γλέντια και τις διασκεδάσεις τους.

Η κρίση τσακίζει και ρίχνει στη δυστυχία και την πείνα μονάχα τους φτωχούς σταφιδοπαραγωγούς. Αυτοί βγάζουν 1-10 χιλιόλιτρα σταφίδας. Με τη τιμή των 2.900 δρχ. στο χιλιόλιτρο που καθορίστηκε φέτο από τους πλουσιοκτηματίες, την Εθνική Τράπεζα και το κράτος θα πάρουν το πολύ 29.000 δραχμές. Απ' αυτές είναι έξοδα καλλιέργειας, χαλκός, θειάφι, τοπικοί φόροι και μεταφορά στις αποθήκες κλπ. δραχμές

πάνω από 2.000 στο χιλιόλιτρο. Στην καλύτερη περίπτωση (αν δεν γίνουν θεομηνίες και καταστροφές), στο φτωχό σταφιδοπαραγωγό στο τέλος θα μείνουν καθαρά 1.000-9.000 δρχ. Τι να πρωτοκάνει μ' αυτά τα λεφτά; Μόλις τα πάρει θα τρέξει ο μπακάλης, ο τοκογλύφος και η Αγροτική Τράπεζα να του εισπράξουν ό, τι μπορούν.

Τα ίδια και οι μεσαίοι σταφιδοπαραγωγοί που βγάζουν 10-20 χιλιόλιτρα. Αν αφαιρέσουν τα έξοδα της καλλιέργειας με τα ρέστα 10-18.000 δραχμές δεν μπορούν να ζήσουν, να βελτιώσουν την καλλιέργειά τους και να πληρώσουν χρέη. Μια θεομηνία μάλιστα θα τους καταστρέψει.

Γ' αυτό οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγοί (φτωχοί και μεσαίοι) ξεσπκώνονται μ' όλο το δίκιο τους. Μα οι εκμεταλλευτές και ιδιαίτερα οι πλουσιοκτηματίες παίρνουν ωρισμένες επιφανειακές αντιθέσεις, τις φουσκώνουν και κωρίζουν τους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς σε δύο παρατάξεις: 1) Καλής ποιότητας (Αιγίου, Κορίνθου, Πάτρας) και 2) κατώτερης ποιότητας (Μεσσηνίας, Ηλείας). Ποία είναι η "αντίθεση"; Στο εξωτερικό βγαίνει μονάχα η καλή ποιότητα σταφίδας, που όπως είδαμε επιβαρύνεται με 3.020 δρχ. (παρακράτημα, εξαγωγική εισφορά κλπ.). Λένε οι παραγωγοί του Αιγίου: Γιατί να επιβαρύνεται η σταφίδα μας; Αν δεν ήταν το παρακράτημα θα παίρναμε περισσότερα λεφτά. Από την άλλη πλευρά οι παραγωγοί Μεσσηνίας και Ηλείας φωνάζουν: Τι θα κάνουμε, αφού η σταφίδα μας είναι κατώτερης ποιότητας και δεν βγαίνει στο εξωτερικό; Να πεθάνουμε;

Γιατί είνε γνωστό ότι οι σταφιδέμποροι για να εξάγουν σταφίδα, δίνουν για παρακράτημα σταφίδα κατώτερης ποιότητας που είνε φτηνή. Κι' έτσι είναι υποχρεωμένοι ν' αγοράζουν τέτοια από τη Μεσσηνία και Ηλεία, επιβαρύνοντας με την τιμή της την καλή ποιότητα (Αιγίου κλπ.). Φαινομενικά όλοι έχουν δίκιο. Ετσι οι εκμεταλλευτές τους ξεσπκώνουν όχι ενάντια στον ΑΣΟ, την πηγή του κακού, αλλά τη μια περιφέρεια ενάντια στην άλλη.

Στην πραγματικότητα όμως συμβαίνει τούτο:

Στη Μεσσηνία ένα στρέμμα βγάξει 500-1000 λίτρες σταφίδα, ενώ στην Αιγιαλεία η απόδοση στο στρέμμα είχε μονάχα η μισή 300-600 λίτρες. Δηλαδή ο ένας παραγωγός της Μεσσηνίας έχει διπλή απόδοση και φτηνή σταφίδα. Η σταφίδα όμως του παραγωγού της Αιγιαλείας, σαν πρώτης ποιότητας, πουλιέται 1.000-1.500 δραχμές παραπάνω από τη σταφίδα της Μεσσηνίας. Ουσιαστικά δηλαδή δεν υπάρχουν διαφορές και αντιθέσεις συμφερόντων.

Η ρίζα της ληστείας είναι ο ΑΣΟ μέσω του οποίου οι εκμεταλλευτές μαζί με το κράτος κλέβουν τους φτωχούς και μεσαίους παραγωγούς και καλής και κακής ποιότητας, και τους διαιρούν σε αντίπαλες παρατάξεις. Μονάχα όταν καταργηθεί και λείψει από τη μέση ο ΑΣΟ, που με τα ληστροδικά μονοπωλιακά μέτρα του επιτείνει την κρίση, θ' ανακουφισθούν όλοι οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγοί. Οι φτωχοί και μεσαίοι αγρότες ανεξάρτητα από την καλή ή κατώτερη ποιότητα της σταφίδας που παράγουν, έχουν αντίθετα συμφέροντα μονάχα με τους πλουσιοκτηματίες, τις Τράπεζες, τους οينوβιομήχανους και σταφιδέμπορους. Στα συλλαλητήριά τους πρέπει να διώξουν τους πλουσιο-

κτηματίες και να βγάλουν Επιτροπές Αγώνα από φτωχούς και τίμιους σταφιδοπαραγωγούς, ζητώντας:

Να καταργηθεί ο ΑΣΟ, το παρακράτημα, η εξαγωγική εισφορά και κάθε τοπικός φόρος. Να πάψει το συναλλαγματικό παρακράτημα, καμία φορολογία στους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς που έχουν κάτω από 50.000 δρχ. εισόδημα, προοδευτική φορολογία στους πλούσιους κτηματίες, οινοκαρχαρίες και σταφιδεμπόρους. Να καταργηθούν οι δασμοί και φόροι στο ψωμί και όλα τα είδη πρώτης ανάγκης, άτοκες κρατικές πιστώσεις στον καιρό της καλλιέργειας και μέχρι την πούληση της σταφίδας, σβύσιμο των χρεών, ενισχύσει στους κατεστραμμένους σταφιδοπαραγωγούς από τα πολεμικά κονδύλια, τσιβιέρες, σταφιδόπανα, θειάφι και χαλκό στους φτωχούς, λεύτερη φύτευση, πούληση και βιομηχανοποίηση της σταφίδας δίχως κανένα περιορισμό και επιβάρυνση. Κατάργηση του φόρου και του μονοπωλίου στο οινόπνευμα και το κρασί.

Μονάχα όταν επιβάλουν αυτές τις λύσεις θα ανακουφισθούν οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγοί⁽¹¹²⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ: ΜΕΓΑΛΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΗ, ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗΝ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ

Στο μεταξύ το Σάββατο 8 Σεπτεμβρίου οργανώνεται μεγάλο συλλαλητήριο στη Μεσσήνη: «Την πρωίαν συνεκροτήθη ενταύθα το προαναγγελθέν συλλαλητήριο, εις το οποίον προσήλθον κατά χιλιάδας οι σταφιδοπαραγωγοί των επαρχιών Καλαμών, Πυλίας και Μεσσήνης με μαύρας σημαίας και λάβαρα, επί των οποίων ανεγράφοντο αι φράσεις: Πεινάμε – 3.400 ή θάνατος.

Οι σταφιδοπαραγωγοί προσήρχοντο κατά πυκνάς φάλαγγας με σάλπιγγας, ενώ οι κώδωνες των εκκλησιών εκρούοντο πενθίμως και τα καταστήματα έκλειον το εν μετά το άλλον. Εξ άλλου ολόκληρον την πόλιν περιέτρεχον πυκνοί περίπολοι πεζών και εφίππων χωροφυλάκων την δε τήρησιν της τάξεως είχαν αναλάβει προσωπικώς ο ίδιος ο Διοικητής της Χωροφυλακής Μεσσηνίας κ. Σταμάτης.

Δεν είχαν αρχίσει ακόμη τον λόγον των ορήτορες, ότε ο κ. Δάλλας εκ μέρους της συλλαλητηριακής επιτροπής μεταβαίνει εις το τηλεγραφείον και καλεί ενταύθα τον κ. Νομάρχη, ίνα παραλάβη το εγκριθησόμενον ψήφισμα. Αλλ' ο κ. Νομάρχης απήντησε ότι αδυνατεί ν' απομακρυνθεί της έδρας του. Τούτου δ' ένεκα το ψήφισμα δεν εστάλη και προς αυτόν.

Περί την 10ην πρωινήν, εμφανίζεται από του εξώστου της οικίας, ένθα το οδοντιατρείον της διδος Ανδρουσινού, ο σταφιδοπαραγωγός κ. Δάλλας επί τη θέα του οποίου οι σταφιδοπαραγωγοί εκραύγαζον: Πεινάμε – 3.400 ή θάνατος. Ο κ. Δάλλας ομιλών διά μακρών τονίζει ότι η σημερινή συγκέντρωσις έχει κυρίως σκοπόν να δείξει ο κόσμος την δύναμίν του και να διεκδικήση τα δικαιώματά του ομαδικώς. Συνεχίζων λέγει ότι ουδείς απολύτως έχει το δικαίωμα να περιφρονή τον αγροτικόν κόσμον που μόνος του εξασφαλίζει το ισοζύγιον των πληρωμών, τονίζει δε ότι ο λαός πρέπει να είναι κυρίαρχος όχι μόνον εις τα χαρτιά. Τους

πολιτικούς, λέγει, δεν τους αναβιβάζει και τους καταβιβάζει κανείς άλλος εκτός του λαού. Και ο λαός που έπαυσε πλέον να είναι φέουδο των εξ επαγγέλματος πολιτικών, αξιού, αυτήν την στιγμήν, να παύσουν να τον αντιπροσωπεύουν οι βουλευταί και οι γερουσιασταί του, εφ' όσον απεδείχθησαν ανίκανοι να προασπίσουν τα συμφέροντά των. Καταλήγων συνιστά εμμονήν εις τον αγώνα, διότι μόνον ούτω είναι δυνατόν να καθορισθή το παρακράτημα εις την τιμήν των 3.400 δραχμών.

Φωναί: 3.400 ή θάνατος. Κάτω οι βουλευταί και οι γερουσιασταί μας. Κάτω οι υποτιμητές.

Μετ' αυτού λαμβάνει τον λόγον ο ιατρός και σταφιδοπαραγωγός κ. Κούτσικας, όστις λέγει επί λέξη το εξής: «Ολόκληρος ο λαός της Μεσσηνίας ευρίσκεται εν εξεγέρσει κατεχόμενος υπό ιεράς αγανακτίσεως την οποίαν του προεκάλεσαν αι αποφάσεις του ΑΣΟ. Ο ΑΣΟ χωρίς να συντρέχει κανείς απολύτως λόγος εξ όσων ψευδέστατα μας προέβαλαν οι ιθύνοντες, καθώρισε την τιμήν του παρακρατήματος εις το ποσόν των 2.500 δραχμών, πράγμα που πλήττει καιρίως ολόκληρον τον νομόν Μεσσηνίας, τοσούτω μάλλον καθόσον κατά την εφετεινήν εσοδείαν όχι μόνον η σταφίς υπέστη σοβαρωτάτας βλάβας αλλά και τα άλλα προϊόντα του τα σύκα και η οινοπαραγωγή υπέστησαν πραγματικήν καταστροφήν. Ο λαός της Μεσσηνίας αντιμετωπίζει την στιγμήν αυτήν μίαν κρίσιν πολύ σοβαράν. Ολόκληρος ο νομός Μεσσηνίας απειλείται από τον εκ πείνης θάνατον. Και όπως είναι φυσικόν εις τοιαύτας περιστάσεις, ο πληθυσμός ολόκληρος του Νομού απετάρη προς τους αντιπροσώπους του εν τοις κοινοβουλίοις και τους είπε: Κύριοι εις τας 26 Σεπτεμβρίου 1932 και εις τας 5 Μαρτίου 1933 υπέγραψα μεθ' υμών συμβόλαιον, μέσα εις το οποίον αναγράφεται ρητώς ο όρος ότι αναλαμβάνετε την υποχρέωσιν να υπερασπίζεστε

τα δικάιά μου με όλην την δύναμιν της ψυχής σας, οπότεν δε βλέπετε ότι τα δικάιά μου ταύτα καταπατούνται και στραγγαλίζονται, έχετε την ρητήν υποχρέωσιν να εγκαταλείψετε τας αιθούσας του Κοινοβουλίου. Ηδη τα δικάιά μου ταύτα σφαγιάζονται κατά τρόπον πρωτοφανή. Καλείσθε όθεν να υποβάλετε τας παραιτήσεις σας, εγκαταλείποντες τας αιθούσας του Κοινοβουλίου. Και οι κύριοι αυτοί τι απάντησαν εις τον λαόν; Οι κύριοι αυτοί λησμονήσαντες και συμβόλαια, λησμονήσαντες και υποχρεώσεις απάντησαν εις τον λαόν ότι αι αποφάσεις του ΑΣΟ είναι λίαν ικανοποιητικά και παύσατε να φωνάζετε χωρίς λόγον και χωρίς να έχετε κανέν απολύτως δίκαιον. Μόνον ένας εκ των 13 αντιπροσώπων του Νομού, ο κ. Μαυρομιχάλης, εξήρθη εις το ύψος των περιστάσεων και πιστός εις τας εντολάς του λαού υπέβαλε την παραίτησίν του από του βουλευτικού αξιώματος. Δεν θέλομεν ν' αμφισβητήσωμεν ότι οι αντιπρόσωποί μας κατέβαλλον απεγνωσμένα προσπαθείας διά την επίτευξιν μιας καλύτερας λύσεως του σταφιδικού ζητήματος διά τον Νομόν μας. Εγκαλούμεν όμως τούτους ότι δεν εξήντησαν και το τελευταίον ατού των και δεν υπέβαλον τας παραιτήσεις των, διότι θέλομεν να πιστεύομεν ότι η κυβέρνησις προ μιας ταιούτης εξεγέρσεως των αντιπροσώπων ενός ολόκληρου λαού ευρισκομένη, θα εκάμπετο και η κατάστασις σήμερον θα ήτο αλλοία.

Η κυβέρνησις ως γνωστόν, προβάλλει πάντοτε το επιχείρημα της αδυναμίας του ΑΣΟ να πληρώση πέραν των 2.900 δραχμών τα πλεονάσματα. Αλλ' οι αδιάψευστοι και αναλλοίωτοι αριθμοί, τους οποίους πλειστάκις μετεχειρίσθημεν και περί των οποίων εγένετο ήδη λόγος υπό του προλαλήσαντος, αποτελούν την καλύτεραν απάντησιν εις τας αιτιάσεις της κυβερνήσεως και πείθουν πάντα αμερόληπτον παρατηρητήν ότι ο ΑΣΟ ευρίσκεται εις θέσιν να πληρώση τα πλεονάσματα και εις το ποσόν ακόμη των 3.500 δραχμών, χωρίς εκ τούτου να διατρέχει κανένα κίνδυνον χρεωκοπίας. Αλλα λοιπόν είναι τα αίτια της μικρής τιμής και όχι ο φόβος του ΑΣΟ.

Φωναί: Πεζ τα όλα!

Και είναι γνωστά τα αίτια αυτά. Είναι η πίεσις ην υπέστη η κυβέρνησις από μέρους των παραγωγών Πατρών και Κορίνθου προς τους οποίους χαριζομένη διέπραξε το σφάλμα της καταδίκης του Μεσσηνιακού λαού. Θέλομεν όμως να πιστεύωμεν ότι έστω και αργά, έστω και την τελευταίαν ώραν η κυβέρνησις συναιθανομένη το σφάλμα της και προ παντός αντιλαμβανομένη το μέγεθος της αδικίας η οποία προσεγένετο εις τον Μεσσηνιακόν λαόν εκ της αποφάσεως του ΑΣΟ, θα σπεύσει να τροποποιήση ταύτας, εν εναντία όμως περιπτώσει ημείς οίτινες εμοχθήσαμεν και υπέστημεν αναριθμήτους θυσίας διά να αναβιβάσωμεν το Λαϊκόν Κόμμα εις την αρχήν και συνεπώς διά τούτο ήμεθα ημαρτημένοι, θα καλέσωμεν και πάντας τους λοιπούς ημαρτιμένους ίνα πρώτοι τον λίθον κατά της κυβερνήσεως βάλωμεν”.

Είτα ο κ. Καψαλιάρης λέγει τα εξής: “Ποία άραγε να είναι η αιτία εκείνη ήτις εξηνάγκασεν όλους ημάς να εγκαταλείψωμεν την πτωχήν μας καλύβην και να συγκεντρωθώμεν εδώ; Μήπως κανένα χαρμόσουνον εθνικόν γεγονός συνετέλεσε εις τούτο ή μήπως καμία συμφορά; Ναι! Συμφορά λέγω διότι περί αυτής πρόκειται. Συμφορά ήτις δυστυχώς δεν είναι κεραυνοβόλος, ώστε να εξαφανίση από προσώπου γης ημάς, ίνα μη είδωμεν προ των οφθαλμών μας την δυστυχίαν των παιδιών μας, την πείναν, τον εξευτελισμόν και την ατιμίαν. Ποία Νέμεσις άραγε εξαποστέλει καθ' ημών ταύτην; Και ποία δύναμις είναι εκείνη που μπορεί να εμποδίση ταύτην ίνα μη πραγματοποιήση τους φοβερούς σκοπούς της;”.

Συνεχίζων ο κ. Καψαλιάρης αποδεικνύει δι' αριθμών το δυνατόν του καθορισμού της εξαγοράς του παρακρατήματος εις την τιμήν των 3.400 δραχμών, επαινεί την στάσιν του κ. Μαυρομιχάλη όστις παρητήθη χάριν των σταφιδοπαραγωγών, ενώ οι άλλοι ουδόλως συνεκινήθησαν από τας διαμαρτυρίας του πενομένου λαού και καταλήγει: “Ας ενώσωμεν την δύναμίν μας και ας αξιώσωμεν και διά τελευταίαν πλέον φοράν από τους υπευθύνους ν' αλλάξουν σκέ-

ΤΟ ΧΘΕΣΙΝΟΝ ΟΓΚΩΔΕΣ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΙΣ ΜΕΣΣΗΝΗΝ ΟΙ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΜΕ ΜΑΥΡΑΣ ΣΗΜΑΙΑΣ ΚΑΙ ΛΑΒΑΡΑ ΔΙΕΔΗΛΩΣΑΝΤΗΝ ΘΕΛΗΣΙΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΤΟΥ Α.Σ.Ο ΗΓΝΟΗΘΗΣΑΝ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ ΚΑΙ ΟΙ ΓΕΡΟΥΣΙΑΣΤΑΙ ΚΑΙ Ο κ. ΝΟΜΑΡΧΗΣ

ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΩΝ ΡΗΤΟΡΩΝ

ΜΕΣΣΗΝΗ (Του ἀποσταλιμένου μας) Τὴν πρῶταν συνεκροτήν ἐν ταύτῳ τὸ προσγγεῖν συλλαλήτηριον, εἰς τὸ ὅποιον προσήδον κατὰ χιλιάδας οἱ σταφιδοπαράγωγοι τῶν ἐπαρχῶν Καλαμῶν, Πυλίας καὶ Μεσσηνίας, μετὰ μύρας σημαίας καὶ λαβάρῳ, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀνεγράφοντα ἱ ἑξῆς:

— Πινόμε.

— 3.400 ἡ θάνατος.

Οἱ σταφιδοπαράγωγοι, προσήρχοντο κατὰ πυκνὰς φάλαγγας καὶ ἐξολήγγως, ἐνῶ οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἐκράνον πινόμενα καὶ τὰ καταστήματα ἐκείνου τὸ ἐν ταύτῳ τὸ ὄλο.

Ἐξ ἄλλου, ὀλόκληρον τὴν πόλιν περιέριχον πυκνὰ περίσκιον πεζῶν καὶ ἐπίπεπων χωροφυλάκων τῆς βί τήρων τῆς τάξεως ἔγιν ἀναλαβῆ προσωπικῶς ὁ ἴδιος ὁ Διοικητῆς τῆς Χωροφυλακῆς Μεσσηνίας κ. Σταμάτης.

ΚΑΛΩΝ ΤΩΝ κ. ΝΟΜΑΡΧΗΣ

Δὲν εἶχον ἀκόμη ἀρχίσει τὸν λόγον τιν ὁ ρήτορας, ὅτι ὁ κ. Διάλογος ἐκ μέρους τῆς συλλαλήτηριακῆς

κατεχόμενος ὑπὸ ἱερὰς ἀναγκῆσεως τὴν ὁποίαν τοῦ προέκλεισαν ἀπὸ ἀποφάσεις τοῦ Α.Σ.Ο.

Ὁ Α.Σ.Ο χωρὶς νὰ συντρέχει κανεὶς ἀπολύτως λόγος ἐξ ὧν συνυφίσταται μᾶς προέβηλον οἱ ἱθύνοντες καθώρισεν τὴν τιμὴν τοῦ παρακατήματος εἰς τὸ ποσὸν τῶν 2.900 δραχμῶν, πρᾶγμα πού πλῆττει καιρίως ὀλόκληρον τὸν Νομὸν Μεσσηνίας, τοσοῦτον μάλλον καθ' ὅσον κατὰ τὴν ἐφετηρὴν ἐλοιδίαν ὄχι μόνον ἡ σταφὶς ὕπεστη σοβαρωτάτας βλάβης ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα προϊόντα ταυτὰ σῶκα καὶ ἡ οἶνοπαρῶν ἡ πύστησαν πραγματικὴν καταστροφῆν.

Ὁ Λαὸς τῆς Μεσσηνίας ἀντιμετωπίζει τὴν στιγμὴν ταύτην μὴν κρίσιν πολὺ σοβαρὰν.

Ὁλόκληρος ὁ Νομὸς τῆς Μεσσηνίας ἀπειλείται ἀπὸ τὸν ἐκ πίηνος θάνατον.

Καὶ ὅπως εἶναι φυσικὸν εἰς τοιαύτας περιστάσεις ὁ πληθυσμὸς ὀλόκληρου τοῦ Νομοῦ ἀπετόθη πρὸς τοὺς ἀντικροσώπους τοῦ ἐν τοῖς Κοινοβουλίοις καὶ τοὺς εἰπε-

τῆς μικρὰς τιμῆς καὶ ὄχι ὁ φόβος τῆς χρεωκοπίας τοῦ Α.Σ.Ο.

ΦΩΝΑΙ: ΠΕΣ ΤΑ ΟΛΑ

Καὶ εἶναι γνωστὰ τὰ αἰτία αὐτὰ. Εἶναι ἡ πίεσις ἢ ὀπίστη ἢ Κυβερνήσεως ἀπὸ μέρους τῶν παραγωγῶν Πατρῶν καὶ Κορινθίου καὶ πρὸς τοὺς ὁποίους χαρὶς καὶ μὴν διέπραξε τὸ σφάλμα τῆς καταδικῆς τοῦ Μεσσηνιακοῦ Λαοῦ.

Θέλομεν ὁμῶς νὰ πιστεύομεν ὅτι ἐστὶ καὶ ἀργὰ ἐστὶ καὶ τὴν τελευταίαν ὥραν ἡ Κυβερνήσις συναισθητικὴν τὸ σφάλμα τῆς καὶ πρὸ παντὸς ἀντιλαμβάνομεν τὴν τὸ μέγεθος τῆς ἀδικίας ἢ ὅποια προσεγγέτετο εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν Λαόν ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Α.Σ.Ο. θὰ σπεύσῃ νὰ τροποποιήσῃ ταύτας, ἐν ἐναντίῳ ὁμῶς περιπτώσει ἡμεῖς οἵτινες ἐμοχθήσομεν καὶ ὕπεστημεν ἀναριθμητοὺς θύσιας διὰ τὰ ἀνυβρίσασμεν τὸ Α. Κ. εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ συνεπῶς κατὰ τοῦτο εἰς μετὰ ἡμερημίνοι, θὰ καλέσωμεν καὶ πάντας τοὺς λοιποὺς ἡμερημίνοισινα πρῶτος τὸν λίθον κατὰ τῆς Κυβερνήσεως θάλωμεν

κ. Κουβελιώτης, ὅστις λέγει τὰ ἐξῆς:

Συνάδελφοι τοῦ Μεσσηνιακοῦ κάμπου:

Ὁ ἱ σταφιδοπαράγωγοι τῆς Πυλίας δι' ἐμοῦ ὡς ἐκπροσώπων τῶν ἀπευθύνου σε σας τοὺς ἀδελφούς μας θερμὸν χαιρετισμὸν καὶ διατρανῶν τὴν ἀλληλεγγύην καὶ τὴν ἀπόφασιν τῶν ν' ἀγωνισθῶν παρά τὸ πλευρόν σας καὶ τὸ πλευρόν ὀλόκληρου τοῦ σταφιδικοῦ κόσμου τῆς Πελοποννήσου γιὰ νὰ ἐπιβάλομε τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις μας.

Πρέπει νὰ μάθουν ὅτι ὄχι μόνον οἱ σταφιδοπαράγωγοι τῆς Μεσσηνίας, ὄχι μόνον οἱ σταφιδοπαράγωγοι τῆς Πυλίας, ἀλλὰ ὀλόκληρος ἡ Πελοπόννησος ἐξηγέρθη κατὰ τῶν εἰς θάνατον καταδικαστικῶν ἀποφάσεων τοῦ Α.Σ.Ο. καὶ εἶνε ἀποφασισμένη νὰ ἀγωνισθῆ μέχρι ἐσχάτων. Ὁλόκληρη ἡ Πελοπόννησος φλογίζεται ἀπὸ μὴ καὶ μὴν ἰδέα, ἀπὸ τὴν ἰδέα τοῦ δικαιοῦτος φλογίζεται ἀπὸ μὴ καὶ μὴν ζωῆ καὶ ὅτι μὴ καὶ μὴν μωροστομος κραυγὴ δονεὶ τὴν ἀτμό-

“Σημαία” 9/9/1934

πιν, ν' αναθεωρήσουν τας αποφάσεις των και να παύσουν να μας εμπαίζουν με τας καταστροφικές χρηματικές δήμεν διευκολύνσεις των, καθ' ὅσον τοιαύτας διευκολύνσεις όταν η οργή μας εκπάσῃ θα τας πάρωμεν μόνοι. Ἐμπρὸς ας ενωθῶμεν ὅλοι ὡς εἰς ἄνθρωπος και ας υψώσωμεν τας χεῖρας εἰς τὸν ὑψιστον και ας ορκισθῶμε εἰς τὸ ὄνομά του ὅτι θ' αγωνισθῶμε μέχρις εσχάτων διὰ τὴν πραγμάτωσιν των δικαίων ἀποψέων μας”.

Ζητοκραυγαὶ και παταγῶδη χειροκροτήματα των σταφιδοπαραγωγῶν ἐκάλυψαν τὸν λόγον του κ. Καψαλιάρη, ἐνῶ ἄλλοι ἐκραύγαζον: Ζήτω ο Μαυρομικάλης – Κάτω οἱ κοινοβουλευτικοί μας ἐκπρόσωποι – 3.400 ἡ θάνατος – Δεν θα πληρῶσωμεν φόρους.

Τελευταῖος λαμβάνει τὸν λόγον ἐκ μέρους των σταφιδοπαραγωγῶν τῆς ἐπαρχίας Πυλίας ο κ. Χρ. Κουβελιώτης ὅστις λέγει τὰ ἐξῆς: “Συνάδελφοι τοῦ Μεσσηνιακοῦ κάμπου. Οἱ σταφιδοπαράγωγοί τῆς Πυλίας δι' ἐμοῦ ὡς ἐκπροσώπου των ἀπευθύνουν σε σας τοὺς ἀδελφούς μας θερμὸν χαιρετισμὸν και διατρανῶνουν

τὴν ἀλληλεγγύην και τὴν ἀπόφασιν των ν' αγωνισθῶν παρά τὸ πλευρόν σας και τὸ πλευρόν ὀλόκληρου τοῦ σταφιδικοῦ κόσμου τῆς Πελοποννήσου γιὰ νὰ ἐπιβάλομε τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις μας. Πρέπει νὰ μάθουν ὅτι ὄχι μόνον οἱ σταφιδοπαράγωγοί τῆς Μεσσηνίας, ὄχι μόνον οἱ σταφιδοπαράγωγοί τῆς Πυλίας, ἀλλὰ ὀλόκληρος ἡ Πελοπόννησος ἐξηγέρθη κατὰ τῶν εἰς θάνατον καταδικαστικῶν ἀποφάσεων τοῦ Α.Σ.Ο. και εἶνε ἀποφασισμένη νὰ ἀγωνισθῆ μέχρις εσχάτων. Ὁλόκληρη ἡ Πελοπόννησος φλογίζεται ἀπὸ μὴ και μὴν ἰδέα, ἀπὸ τὴν ἰδέα τοῦ δικαιοῦτος φλογίζεται ἀπὸ μὴ καὶ μὴν ζωῆ καὶ ὅτι μὴ καὶ μὴν μωροστομος κραυγὴ δονεὶ τὴν ἀτμό-

Φωναί: Ζήτω ἡ Πυλία – Ζήτω ο σταφιδικός κόσμος.

Εἶτα ο κ. Καψαλιάρης, ἀναγιγνώσκει τὸ κάτωθι ψήφισμα ὅπερ και γίνεται δεκτόν δια ζητοκραγῶν ὑπὲρ του ἀγῶνος των σταφιδοπαραγωγῶν: Χιλιάδες σταφιδοπαράγωγοί ἐπαρχιῶν Μεσσηνίας και Καλαμῶν συγκεντρωθέντες ἐν Μεσσήνῃ συν γυναιξὶ και τέκνοις ἐν πλήρει



‘Αριστερά μερικά από τας μαύρας σημαίας των κοινοτήτων της Μεσσηνίας, αι όποιαι φέρουν τας έπιγραφάς «ή 3400 ή θάνατος». Δεξιά τμήμα έφιππου χωροφυλακής διατρέχον τας όδους της Μεσσηνίας κατά τó τελευταίον εκεί συλλαλητήριον.

Μεσσήνη – “Ακρόπολις” 11/9/1934

απογοτεύσει και αγανακτήσει συγκροτήσαντες συλλαλητήριοι και ακούσαντες τους ρήτορας ενέκρινε διά κοινής βοής το κάτωθι ψήφισμα: 1) Υποβάλλοντες ύστατον έκκλησιον αξιούμεν παρ’ αρμοδίων άμεσον αναθεώρησιν αποφάσεων ΑΣΟ κανονιζομένης τιμής αγοράς πλεονασμάτων δραχμάς 3.400 δυνηθώμεν ανταπεξέλθωμεν βιωτικές ανάγκας και αποφυγώμεν άμεσον απειλήν καταστροφής και λοιπών προϊόντων σύκων και οινοπαραγωγής, άλλως δηλούμεν ότι είμεθα αναγκασμένοι παύσωμεν πληρωμήν φόρων, χρεών ιδιωτικών τραπεζιτικών όντες αποφασισμένοι εις την βίαν αντιτάξωμεν βίαν. 2) Άμεσον υπό εξαγωγέων καταβολήν δελτίων και αγοράν πλεονασμάτων

από 15 Σεπτεμβρίου. 3) Άμεσον κατάργησιν συναλλαγματικού παρακρατήματος, κατάργησιν εγγείου φορολογίας, περιορισμόν εξόδων ΑΣΟ εις 10 εκατομμύρια δι’ άμέσου απολύσεως αργομίσθων, περιορισμόν σπατάλης, σύστασιν επιτροπής από σταφιδοπαραγωγούς εκλεγόμενους κατόπιν πανσταφιδικής συσκέψεως, συμβούλων Ελεγκτικού Συνεδρίου και Αεροπαγιτών ελέγξουν διαχείρησιν ΑΣΟ και παραπέμπουν ορκωτά δικαστήρια τυχόν υπευθύνους. 4) Μείωσιν των φορολογιών και υποτίμησιν άμεσον του άρτου.

Υπογραφαί: Δ. Κούτσικας, Γ. Δάλλας, Μ. Πολυδούρης, Ι. Τζαφούλιας, Ν. Παναγιωτακόπουλος, Δ. Χρόνης, Δ. Κασκούτης. Δ. Πολυδούρης.

Περικλ. Καψαλιάρης. Δ. Παντελόπουλος, Χ. Κουβελιώτης, Στ. Διακουμογιαννόπουλος, Διον. Μαρκόπουλος⁽¹¹³⁾.

Πανομοίωτο είναι και το ρεπορτάζ της εφημερίδας “Θάρρος” που υπολογίζει τους συγκεντρωμένους σε 3.500 άτομα και προειδοποιεί στον τίτλο ότι “εις την βίαν οι αγρόται θα αντιτάξουν βίαν”, όπως επίσης και ρεπορτάζ αθηναϊκών εφημερίδων⁽¹¹⁴⁾.

Ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ

Μια άλλη διάσταση όσον αφορά τους ομιλητές δίνει ο “ΡΙζοσπάστης”, του οποίου ο ανταποκριτής γράφει: “Στο Νησί (Μεσσήνη) της Μεσσηνίας, έγινε σήμερα το πρωί συλλαλητήριο σταφιδοπαραγωγών. Στην πλατεία της κοινότητας συγκεντρώθηκαν χιλιάδες σταφιδοπαραγωγοί με τα γυναικόπαιδά τους και καταφέρονταν με φωνές ενάντια στα μέτρα της κυβέρνησης και των βουλευτών της. Οι συγκεντρωμένοι είχαν υψώσει μαύρες σημαίες με τις επιγραφές: “Ζωή ή θάνατος! Πεινάμε! Τιμή πλεονασμάτων 3.400”. Στο συλλαλητήριο μίλησαν διάφοροι δικηγόροι και δημοκόποι, εκμεταλλευτές της αγανάκτησης των σταφιδοπαραγωγών. Οι συγκεντρωμένοι ενέκριναν ψήφισμα με το οποίο ζητούν αναθεώρηση των αποφάσεων του ΑΣΟ και καθορισμό τιμής πλεονασμάτων σε 3.400 δραχμές, άμεση καταβολή των δελτίων και αγορά των πλεονασμάτων, κατάργηση της εγγείου φορολογίας, περιορισμό των εξόδων του ΑΣΟ σε 10 εκατομμύρια με το διώξιμο των αργομισθών και εξάλειψη της σπατάλης, σύσταση επιτροπής από αντιπροσώπους των σταφιδοπαραγωγών κ.λπ. για να ελέγξει τη διαχείριση του ΑΣΟ και να παρέμβει σε ορκωτά δικαστήρια τους υπευθύνους. Σ’ αντίθετη περίπτωση οι παραγωγοί δηλώνουν ότι θα πάψουν να πληρώνουν φόρους και χρέη” (115).

Ο ανταποκριτής του “ΡΙζοσπάστη” επιτίθεται σε όλους τους ομιλητές αλλά “δυο συνειδητοί σταφιδοπαραγωγοί από το Ναζήρι” με επιστολή αναλαμβάνουν την υπεράσπιση του Χρ. Κου-

βελιώτη. Είναι η εποχή που το ΚΚΕ μετά την παρέμβαση της Κομμουνιστικής Διεθνούς αναπροσαρμόζει την πολιτική συμμαχιών και στο συλλαλητήριο ο Χρ. Κουβελιώτης εμφανίζεται ουσιαστικά ως ο “διάδοχος” του Λ. Τσικλιτήρα. Ο οποίος παρεμβαίνει στα όσα αφορούν τη σταφίδα αλλά όχι άμεσα επικαλούμενος την ιδιότητα του πρώην βουλευτή. Μαζί με τον Στ. Διακουμογιαννόπουλο και τον Διον. Μαρκόπουλο ουσιαστικά εκπροσωπούν στην Επιτροπή τις “αγροτικές οργανώσεις” Πυλίας, το ιδιωτικό Αγροτικό Κόμμα του Τσικλιτήρα. Οι επιστολογράφοι πιθανόν γνωρίζουν τις διεργασίες στο πλαίσιο των συνεργασιών καλύτερα από τον ανταποκριτή, αλλά δεν γνωρίζουν τις λεπτομέρειες καθώς καταγγέλλουν την Επιτροπή στην οποία συμμετείχε και ο Χρ. Κουβελιώτης: “Από το βράδυ της Παρασκευής άρχισαν να χτυπούν οι καμπάνες. Παρ’ όλο που η Επιτροπή δεν έκανε καμία προετοιμασία, πάνω από 2.000 σταφιδοπαραγωγοί κατέβηκαν σε πυκνές ομάδες με σάλπιγγες, μαύρες σημαίες και τα συνθήματα “πεινάμε”, “3.400 ή θάνατος”. Στον τόπο του συλλαλητηρίου συγκεντρώθηκαν μεγάλες δυνάμεις από πεζούς και έφιππους χωροφύλακες. Μίλησαν τα μέλη της επιτροπής και δημοκόπησαν για αποφασιστικούς αγώνες. Ένας απ’ αυτούς είπε πως μόνο ειρηνικά μπορούν να λυθούν τα ζητήματα. Στο σημείο αυτό οι σταφιδοπαραγωγοί ξέσπασαν: “Όχι, μας γελάτε. Θα κάνουμε επανάσταση να πάρουμε το δικίο μας”. Γενικά η αγανάκτηση των φτωχών σταφιδοπαραγωγών ενάντια στον ΑΣΟ και το παρακράτημα ήταν μεγάλη. Διαρκώς εκδήλωναν τη θέλησή τους να παλαίψουν για φτηνό ψωμί και ενάντια στους φόρους και τα χρέη. Χαρακτηριστικό του αναβρασμού τους είναι και το ότι οι μάζες φώναζαν: “Τι μας φέρατε εδώ χωρίς όπλα;”. Στο τέλος μίλησε και ένας συνειδητός αγρότης απ’ την Πυλία και μέσα σε ζητωκραυγές δήλωσε ότι και οι αγρότες της περιφέρειάς του είναι έτοιμοι να παλαίψουν δίπλα στους σταφιδοπαραγωγούς για τα ζητήματά τους και ενάντια στους διασπαστές της αλληλεγγύης τους. Η Επιτροπή υπέβαλε ένα

ψήφισμα που δεν απηκούσε τα συμφέροντα των φτωχών σταφιδοπαραγωγών και παρά τις διαμαρτυρίες της μάζας που επέμενε να επιδοθεί στο ταχυδρομείο πολλή ώρα και στο τέλος έφυγαν αγανακτισμένες γιατί η Επιτροπή κλείστηκε μέσα. Πολύ γρήγορα όμως θα ξαναγυρίσουν και τη φορά αυτή θα ποδοπατήσουν όλους τους προδότες που παν να εκφυλίσουν τον αγώνα τους.

Ας σημειωθεί πως στο συλλαλητήριο αυτό αποκηρύχθηκαν σαν προδότες οι βουλευτές και ο Στεφανόπουλος καθώς και όλα τ' αστικά κόμματα. Οι παραιτήσεις των κοινοτικών συμβούλων συνεχίζονται⁽¹¹⁶⁾.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί ότι ο Πήδασος, τόπος καταγωγής του Χρ. Κουβελιώτη, είναι επίκεντρο διεργασιών, καθώς το ΚΚΕ ασκεί ισχυρή επίδραση λόγω της παρουσίας του αδελφού του Παν. Κουβελιώτη: "Στον Πήδασο με πρωτοβουλία του κομματικού πυρήνα έγινε συγκέντρωση στην οποία πήραν μέρος 40. Βγήκε επιτροπή αγώνος καθώς και ένας αντιπρόσωπος για το συνέδριο της Κυπριασίας"⁽¹¹⁷⁾. Όπως προκύπτει στη συνέχεια, αντιπρόσωπος εκλέχτηκε ο Χρ. Κουβελιώτης, παράγοντας υψηλού κύρους σε όλη την Πυλία.

Ο «ΠΗΔΑΣΟΣ» ΤΟΥ ΧΡ. ΚΟΥΒΕΛΙΩΤΗ

Παράλληλα την επόμενη ημέρα του συλλαλητηρίου της Μεσοίνης εκδίδεται η εφημερίδα "Πήδασος" από το Χρ. Κουβελιώτη, ο οποίος στο κύριο άρθρο της εξηγεί τους λόγους της έκδοσης, στο οποίο μπορούμε να αναγνωρίσουμε τις αντικεφαλαιοκρατικές θέσεις που κατά καιρούς έχουν εκφράσει ο Λ. Τσικλιτήρας και οι "αγροτικές οργανώσεις" της Πυλίας: "Είναι γεγονός αναντίρρητο ότι η αναξιοπαθούσα αγροτική τάξη, της οποίας μέλη αποτελούμεν και ημείς, ουδέποτε παρ' ουδεμιάς κυβερνήσεως έτυχε της δεούσης προσοχής και προστασίας. Οι Έλληνες αγρότες, αν και αποτελούμεν εν τω συνόλω των το 70% του όλου πληθυσμού της Ελλάδος και εργάζονται υπερανθρώπως καλλιεργώντας την γην, παλαιότες νυχθημερόν προς τα μαινόμενα στοιχεία της φύσεως, εκτε-

θειμένοι εις μυρίους όσους κινδύνους διά να παραγάγουν τον εκ του ιδρώτος των πλούτον, από τον οποίον διατρέφονται όλοι αι λοιπαί κοινωνικάί τάξεις, εν τούτοις είναι παρηκωτισμένοι και καταφρονημένοι από όλους. Και δεν είμεθα καθόλου μακράν της αληθείας εάν είπωμεν ότι η λέξις "αγρότης" στο παμφάγον στόμα των μεγαλοσχημόνων των πόλεων είναι συνώνυμος προς τας λέξεις "αμόρφωτος", "αγροίκος". Δεν τους είναι αρκετόν ότι εκμεταλλεύονται ασυστόλως τον άδολον και άκακον αγρότην. Δεν τους φτάνει ότι τον φορολογούν μέχρις αποσκελετώσεως, καλύπτοντες το μεγαλύτερον μέρος του προϋπολογισμού των γευμάτων, των διασκεδάσεων και των χάριν αναψυχής και επιδειξεως αεροπορικών ταξιδίων, εκ των κόπων αυτού, αλλά έχουν την κυνικήν θρασύτητα να τον εμπαιίζουν, να τον λοιδορούν. Αντί η λέξις "αγρότης" να τους εμπνοιή τον σεβασμόν και να την προφέρουν με θρησκευτικήν ευλάβειαν, τους προξενεί τον γέλωτα, την ειρωνείαν. Πεπωρωμένοι την συνείδησιν δεν αισθάνονται τας υποχρεώσεις τας οποίας φέρουν απέναντι του αγρότου. Τον έχουν εγκαταλείψει κυριολεκτικώς εις την τύχην του και τον ενθυμούνται μόνον εις τας παραμονάς των εκλογών, όποτε έχουν ανάγκην της ψήφου του, την οποίαν με την γνωστήν εις πάντας μεθόδου των απατηλών υποσχέσεων, κατόρθωσαν μέχρι χθες να υποκλέπτουν, μεταβάλλοντες αυτήν, κατά την έκφρασιν του αρχηγού των Φιλελευθέρων, εις πολεμικήν εναντίον του σφαιραν, ευθύς από της επομένης της εκλογής, διότι δικαιωματικώς είχε την τόλμην να φωνάξη το δίκιο του. Και όταν ακόμη ο ταλαίπωρος αγρότης διαμαρτύρεται νομιμοφρονέστατα, ζητών την κρατικήν επέμβασιν διά να εξέλθη από την οικονομικήν αθλιότητα εις την οποίαν τον έχουν ρίψη και να ανακουφισθή κάπως οικονομικώς, διά να ζήση και αυτός κάποια τέλος πάντως υποφερτή ζωή και κάπως ανθρωπινά, του αποστέλλουν, αντί άλλης απαντήσεως, τον φοροεισπράκτορα του φοροφυγάδος μεγαλοκαρχαρίου κ. υπουργού των Οικονομικών και τον χωροφύλακα με τον βούρ-



“Πήδαςος” 9/9/1934

δουλα στο χέρι, διά να τον σύρουν σιδηροδέσιμον, ως κοινόν εγκληματίαν, εις τα μπουντρούμια των ελληνικών φυλακών. Οι μαέστροι φοροφυγάδες ολοκληρώνον εκατομμυρίων δραχμών φυλακίζον πτωχούς βιοπαλαιστάς που παλαιόν καθημερινώς προς τον θάνατον, διά χρέος πολλάς φορές μόλις ελαχίστων δεκάδων δραχμών. Μάλιστα. Ολα αυτά αποτελούν τραγικήν αλήθειαν και μας δίδουν καθαρότητα εν γενικαίς γραμμαίς την αξιολάκρυντον εικόνα της επικρατούσας νοοτροπίας εις τας κεφαλάς των Ελλήνων κυβερνητών της πλουτοκρατίας. Εχοντες όμως βαθείαν επίγνωση της αποστολής μας και του ταξικού μας καθήκοντος, πιστεύοντες δε εξ άλλου ακραδάντως ότι ολόκληρος η αγροτική τάξις, ολόκληρος ο κόσμος των εργαζομένων συμμερίζεται τας ιδέας και τας αντι-

λήψεις μας, ξεκινόμεν διά τον ιερόν αγώνα συμπαραστάται και συναγωνισταί παρά το πλευρόν του εργαζόμενου λαού, βέβαιοι πως η τελική νίκη αυτού, η οποία θα είναι και ιδική μας νίκη, θα σημάνη την απελευθέρωση της ανθρωπότητος από την καταθλιπτική δουλεία του κεφαλαίου. Γνωρίζομεν επίσης εκ των προτέρων ότι ο αγών μας θα είναι σκληρός, σκληρότατος και ξέρουμε πολύ καλά τα σκοτεινά μέσα τα οποία μετέρχεται η κεφαλαιοκρατία προς κατάπνιξιν της δικαίας φωνής των εργαζομένων. Η κατηγορία “του κομμουνισμού” εναντίον παντός τιμίου αγωνιστού, υπέρ των συμφερόντων των καταδυναστευόμενων, έχει λάβη εις την εποχήν μας την επιδημίαν μόδας και τίθενται εις εφαρμογήν παντός είδος καταπιεστικά μέτρα, παραγωγής ανήθικων και

άτιμων εγκεφάλων. Δεν μας διαφεύγει επίσης ότι η έκδοσις της εφημερίδος μας συμπίπτει εις περίοδον καθ' ην ο εργαζόμενος λαός διέρχεται την κρισιμωτέραν του ιστορικήν καμπήν και ότι ο βάρβαρος φασισμός ορθούται απειλητικός διά να αποκτηνώσει τους πάντας και τα πάντα. Αλλά δεν πρόκειται να δειλιάσωμεν προ ουδενός. Με σύμβολόν μας την αλήθειαν θα αγωνισθώμεν δι' όλων μας των δυνάμεων προς επικράτησιν της ηθικής αρχής των εργαζομένων μακράν πάσης ατομικής ιδιοτέλειας και με μόνην φιλοδοξίαν να συμβάλωμεν και ημείς εις την ηθικήν και οικονομικήν εξύψωσιν των αγροτών και ολοκλήρου του εργαζομένου ελληνικού λαού⁽¹¹⁸⁾.

“Πώς εμφανίζεται σήμερα το σταφιδικό ζήτημα και τι πρέπει να κάμουν οι σταφιδοπαραγωγοί” είναι ο τίτλος άρθρου στο φύλλο αυτό, στο οποίο ουσιαστικά εμφανίζεται μια περίληψη των θέσεων του ΚΚΕ:

«Τις τελευταίες αυτές μέρες οι μεγαλοκτηματίες, οι εξαγωγείς και οι σταφιδέμποροι, ο ΑΣΟ και διάφοροι κυβερνητικοί παράγοντες, υπουργοί, βουλευτές, γερουσιαστές, με διάφορα κόλπα και έντεχνα μέσα τα καταφέρανε να σπάσουν τη σταφιδική ενότητα, να διαιρέσουν δηλαδή τους σταφιδοπαραγωγούς και να αποσπάσουν την προσοχή τους από τα άμεσα ζητήματα που τους ενδιαφέρουν. Σκόπιμα, όλοι αυτοί οι εκμεταλλευτές με τους πράκτορές τους, θορυβούσαν και θορυβούν ακόμα για να επιφέρουν σύγχυση και να σπεύρουν διάφορες αυταπάτες ανάμεσα στους σταφιδοπαραγωγούς. Όταν ιδρύθηκε ο ΑΣΟ από το κράτος το 1926, ο αντικαταστάτης της Ενιαίας, η τότε κυβέρνηση διακήρυξε στους σταφιδοπαραγωγούς πως αυτό γίνεται για να προστατευθεί το προϊόν της σταφίδας. Να όμως ποια είναι σήμερα η προστασία από τον ΑΣΟ. Παίρνει τσάμπα από τους σταφιδοπαραγωγούς 50% φόρο ειδικό, το λεγόμενο παρακράτημα, επί της εξαγόμενης σταφίδας και γενικά από ένα χιλιόλιτρο σταφίδα εισπράττει 3.000 δρχ. περίπου συμπεριλαμβανομένης της υποχρεωτικής εισφοράς, της εξαγωγικής, του δανείου παγετόπληκτων, των το-

ΕΝ ΜΕΣΩ ΕΠΕΙΣΟΔΙΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΕΓΚΛΗΣΕΩΝ ΗΡΧΙΣΑΝ ΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ ΟΠΟΥ ΟΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΑΙ ΕΠΩΦΕΛΟΥΝΤΑΙ ΤΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ

ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ, (Τοῦ ἀποσταλ-
μένου μας) — Ἐν μέσῳ κομη-
τιῶν καὶ ἀντεγκλήσεων ἤρ-
χισαν τὰς ἐργασίας του τὸ σταφιδ-
κὸν συνέδριον Κοινοβουλίου. Ἐ-
κτὸς τῶν ἀντιπροσώπων τῶν στα-
φιδοπαραγωγῶν τῶν περιφερειῶν
Καλαμών, Μεσσηνίας, Τριφυλίας,
Πυλίας, Ὀλυμπίας καὶ Ἡλείας πα-
ρίστησαν εἰς τὸ συνέδριον καὶ οἱ κ.
κ. Κόλλας σύμβουλος τῆς παραγω-
γῆς ἐν τῷ ΑΣΟ, Λούλης Ταζητῆς
καὶ πολιτικὸς Ἡλείας καὶ ὁ Γενου-
σιαστής Τριφυλίας κ. Γρηγοριάδης.
Ὁ κ. Ἀντωνιάδης καὶ ὁ κ. Κόλλας
ἔβδον τὴν κοινότητα Χαλασσίου
Κυανέλοιστον ἐνθ' ἄλλοι κομму-
νιστὰὶ ἐπιτίθενται ἐναντίον τοῦ κ.
Τζάννη καὶ ἄλλων.
Δημοσιεύεται πανδημόνως, οἱ
ἀντιμαζόμενοι ἔβδον εἰς χεῖρας, κα-
θίστατο δὲ καὶ μαζικοὺς ὑπόθη-
σαν στὸν ἄερα καὶ κατατέθησαν
ἐναντίον ἀρρατίμων. Ἡ ἀποστομια
ἐκινήθη τότε ὅπως συλλήβη τοῦ
ταρξίως, ἀλλ' οἱ κομμουνιστὰὶ ἐ-
ξηγησάθησαν ἐπι περισσοτέρως. Ἡ
ἄποσις εἰς χεῖρας πρὸς ἀποστομια-
κοὺς καὶ μετὰ πολλοῦ κίστευ-
καταβῆθε ἡ κίστευκα τ.

“Σημαία” 11/9/1934

πικών φόρων και του συναλλαγματικού παρακρατήματος (κονσόρτσιουμ). Ενώ δηλαδή ο σταφιδοπαραγωγός πληρώνεται για ένα χιλιόλιτρο σταφίδας που πουλάει 2.900, του παίρνουνε άλλες τόσες και περισσότερες και έτσι ένα χιλιόλιτρο σταφίδα πριν βγει από την Ελλάδα στο εξωτερικό είναι επιβαρυσμένο με 6.000 δραχμές κι ακόμη γιατί πάνω σ' αυτά πρέπει να προστεθούν και τα υπέρογκα έξοδα που παίρνουνε οι σταφιδέμποροι και οι ατμοπλοῖες. Αυτή με λίγα λόγια είναι η προστασία του ΑΣΟ και της κυβέρνησης πάνω στη σταφίδα. Από την άλλη μεριά ο ΑΣΟ παίρνει φτηνά και τα πλεονάσματα, τα οποία μαζί με το παρακράτημα βιομηχανοποιεί σε συνεργασία με τις εταιρείες οίνων (τους Χαρίλαους, Ησαΐδες κ.λπ.) που απ' αυτή τη δουλειά κερδίζουν αρκετά εκατομμύρια. Απ' αυτό τον τζίρο ο ΑΣΟ κερδίζει 300 εκ. περίπου δραχμές, από τα οποία πληρώνει 180 για την εξαγορά των πλεονασμάτων, δίνει 15 εκ. για φόρο δανείου στην Εθνική Τράπεζα, 20 εκ. για έξοδα ΑΣΟ και γενικών αποθηκών και 15 εκ. για τους παγετόπληκτους. Επίσης παίρνει από το κράτος για έγγειο φόρο άλλα 40 εκ. δραχμές που πριν από δέκα χρόνια, το 1924, ήταν μόλις 5 εκ. και όλα αυτά φυσικά βγαίνουν από τη ράχη του

τιμήν των 2.500 δρχ.) επέφεραν ζημίαν εις τον δελτιούχον σταφιδοπαραγωγόν και όχι μόνον χωρίς να κερδίσι τίποτε ο αριστοκράτης κατά την ποιότητα σταφιδοπαραγωγός, διότι πυξήθη η εξαγωγική εισφορά, αλλά και εξημιώθη θετικώς διότι είναι αδύνατον να μην επιδράση ο καθορισμός εις μικράς τιμάς και εις την εμπορικήν τιμήν της καλύτερας Βοσπιτσιανής μάρκας κατά την διαφοράν της τιμής, την οποίαν εζήτουν οι πληβείοι κατά την ποιότητα σταφιδοπαραγωγοί των νοτίων της Πελοποννήσου περιφερειών. Και ποίον όφελος περιμένουν να αποκομίσουν οι εξευγενισμένοι κατά την ποιότητα σταφιδοπαραγωγοί. Την αύξησιν της εξαγωγικής, η οποία εφέτος και εις τας τιμάς των 32,6 σελινίων. Ανάλωσιν που θα πδύνατο να αφήσιν τιμήν 3.500 εις τον παραγωγόν θα ανήρχετο εις 160 εκ. κατά τους υπολογισμούς των ιδίων Πατρινών εμπόρων πλην των υποτιμητών. Αλλ' αύξεις της παραγωγής και αποθησαυρήσεις εις εκατομμύρια του ΑΣΟ με τιμάς πείνης διά τους σταφιδοπαραγωγούς όπως η εφετεινές και της εποχής Βουρλούμη του 1930 είναι Πύρρειος νίκη. Και οργανισμοί και εξαγωγή προϋποτίθενται ότι γίνονται διά τον παραγωγόν, η καλλιτέρευσις της ζωής του οποίου αποτελεί τον σκοπόν και την λύσιν του κοινωνικού τούτου ζητήματος.

Ενώ εάν αντιμετωπίζετο ριζικά το σταφιδικόν, που αναμφισβήτητα δεν είναι δυνατόν εις κεφαλαιοκρατικό κοινωνικό πλαίσιο, θα πδύνατο η αύξησις της εξαγωγής και η αύξησις της δυναμικότητος του ΑΣΟ ή του οργάνου εκείνου που θα ήτο επικεφαλής της διευθυνομένης οικονομίας του σταφιδικού και λέγομεν τούτο διότι παράφρονες μόνον υιοθετούν συνθήματα εξακοντιζόμενα από τας Πάτρας ότι διά της αναρχικής οικονομίας του ελεύθερου ανταγωνισμού θα ελύετο το σταφιδικόν διά να μην μας τρώγουν οι μισθοί θα πδύναντο λέγω να γίνουν αμφοτέρα τα οποία είναι αναγκαία να γίνουν με σταθερήν διατήρησιν των τιμών ικανοποιητικών εκάστοτε διά τους σταφιδοπαραγωγούς.

Αλλά θα τραβήξωμεν μακριά και επανερχό-

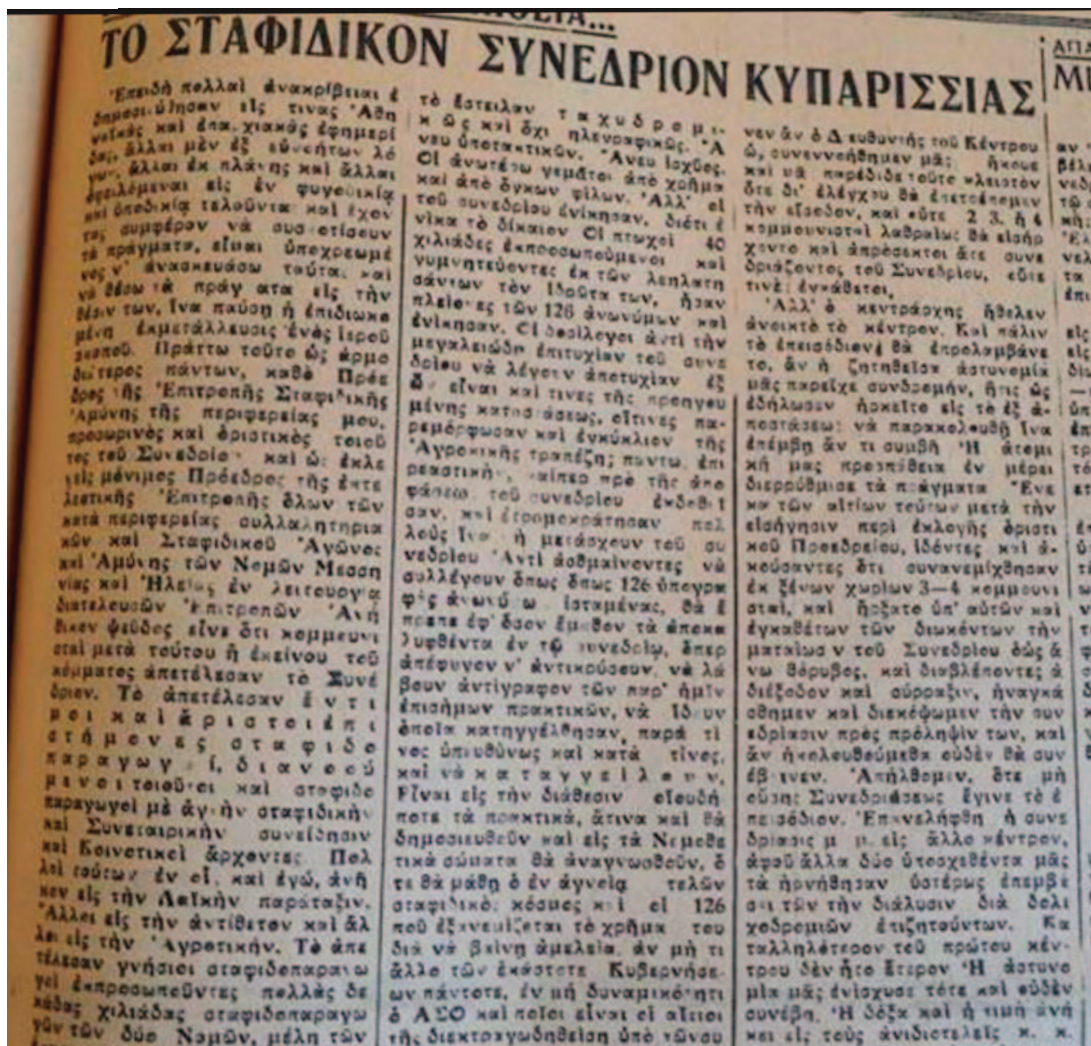


“Σημεία” 14/9/1934

μεθα εις την εφετεινήν ανήκουστον συνωμοτικήν πλεκτάνην. Οι κερδοσκοποί υποτιμηταί είχαν κατά τρόπον αριστοτεχνικόν σχεδιάσει τα πάντα:

1) Είχον εξασφαλίσαι την υποστήριξιν του κ. υφυπουργού του Πολιτικού Γραφείου ο οποίος πέρυσι είναι γνωστόν ότι ο ίδιος εκαυχάτο ότι εις αυτόν οφείλετο ο καθορισμός της τιμής εις 3.900 από 3.700 που επρόκειτο να ορισθί.

2) Την διαβεβαίωσιν του κ. προέδρου της κυβερνήσεως ότι ουδεμίαν θυσίαν ήθελε υποστή το κράτος ούτε εις το ελαχιστότερον, το μηδαμινόν αίτημα της καταργήσεως του σταφιδικού συναλλαγματικού παρακρατήματος και την τελικήν υποστήριξιν εις μικράς τιμάς του. Ως δε καταγγέλει εις δηλώσεις του εις την “Νέαν Ημέραν” Πύργου ο κ. Στεφανόπουλος είχε λάβει την υπόσχεσιν του κ. πρωθυπουργού ότι ήθελαν αποδεχθί όλα τα αιτήματα, όσα προ της αναχωρήσεώς του εις Γερμανίαν του είχε υποβάλει δι' εκθέσεως και παρέβη την υπόσχεσιν αυτήν και γεννάται το ερώτημα αυθόρμητο μήπως είχε σκοπόν ο κ. πρόεδρος της κυβερνήσεως να αποκοιμήσει τους παραγωγούς της νοτίας περιοχής Πελοποννήσου. Ποίον όμως είναι το καθήκον του κ. Στεφανοπούλου εν



“Θάρρος” 19/9/1934

τοιαύτη περιπτώσει την οποίαν ο ίδιος καταγγέλει, θα ειπούμε παρακάτω.

3) Την κατηγορηματικήν διαβεβαίωσιν της Εθνικής Τραπέζης ότι δεν ήθελε στέρξη εις δάνειον παρά μόνον εάν ωρίζοντι τιμαί πείνης. Και διέπραξεν η Εθνική Τράπεζα το εξής που εκρατήθη σημειώσις διά την ημέραν της επιγείου κρίσεως, ότι ανέθεσεν εις τον κ. Σιμωνίδην προς μεγάλην προσβολήν και τους αντιπρο-

σώπου της παρά τω ΑΣΟ κ. Τρίπου και τα στοιχεία εφ' ων θα εσπρίζοντο τα μέτρα. Περιπτώσιν και να ειδούμε την έκθεσιν. Ελπισμονήθη όμως να υπομνησθή ότι προ ολίγων ακόμη ετών το παθητικόν 300 εκατ. ερηματοδοτήθη ο ΑΣΟ με 350 εκ. ενώ τώρα δεν εδέχετο ουδέ την εγγύσιν του κράτους και ο κ. Τσαλδάρης την εκαμάρωνε δεχόμενος την προσβολήν αυτήν.

4) Την διαβεβαίωσιν της πλειοψηφίας του διοικητικού συμβουλίου εκ μέρους κυρίως των κρατικών υπαλλήλων οι οποίοι επηρεάζουν περισσότερο οίτινες περιοδεύοντες επέβαλον εις τους διευθυντάς των Υποκαταστημάτων να αναφέρουν μεγαλειότεραν παραγωγήν εκείνης που ενόμιζον αυτοί ως υπεύθυνοι και παραμένοντες εις τον τόπον. Με έξοδα των παραγωγών κινούμενοι τους έσκαβαν τον λάκκο οι απαίσιοι διά να ικανοποιήσουν ό, τι οι κακές γλώσσες λέγουν αυτές τις ημέρες.

5) Την παραπλάνησιν των σταφιδοπαραγωγών των εξευγενισμένων ποιοτήτων. Και τούτο απετέλεσε το πολιτικόν τον πρόσχημα δεδομένης και της εν Κορινθία πολιτικής καταγωγής του κ. πρωθυπουργού. Επροβλήθη δε κατά τον μήνα Μάιον η κατάργησις του παρακρατήματος η οποία προϋποθέτει εξασφάλισιν της διαθέσεως των πλεονασμάτων διά το συμφέρον αυτών τούτων των παραγωγών της αριστοκρατικής ποιότητος.

Ενας νόμος της πολιτικής οικονομίας, ο νόμος του Κιγκ, λέγει ότι η διά της αύξησεως της προσφοράς ενός προϊόντος η μείωσις της τιμής βαίνει κατά γεωμετρικόν πρόδοον.

Εάν δηλαδή με 10 εκ. παραγωγήν του Α προϊόντος έχομεν 10 δρχ. τιμήν, η αύξησις της ποσότητος εις 20 εκ. θα μείωσι όχι εις 5 δρχ. την τιμήν ως είναι λογικόν, αλλά διά της παρεμβολής του αστάθμητου ψυχολογικού παράγοντος η τιμή θα κατέλθη πολύ κάτω των 5 δρχ. Και αντιθέτως αν μειωθή η παραγωγή εις 5 εκ. δεν θα ανέλθι η τιμή εις 20 δρχ. αλλά εις πολύ περισσότερον. Εις τον νόμον αυτόν στηρίζεται το παρακράτημα και το εις την θάλασσαν ρίψιμο των πλεοναζόντων προϊόντων και το γενικόν αξίωμα ότι καλές χρονιές για τους παραγωγούς όλων των προϊόντων είναι οι μικρές εσοδείες. Και αν διά μίαν στιγμήν κατηργείτο το παρακράτημα θα μας έπαιρνε ο διάβολος και εμάς που δεν παράγωμεν εξευγενισμένην ποιότητα αλλά δεν θα εφείδετο εις το διάβα του και των αριστοκρατών της ποιότητος παραγωγών.

Τα προϋπολογισθέντα στοιχεία που ελήφθη-

σαν ως βάσις διά τα εφετεινά μέτρα απέχουν χονδροειδώς της στοιχειωδέστερης κοινής αντιλήψεως. Υπελόγησαν 285 εκατ. παραγωγή, 145 εξαγωγή και 24 σελίνια τιμή πωλήσεως. Και ποίον καθ' ημάς το καθήκον του κ. Στεφανοπούλου; Δεν έπρεπε ουδέ επί στιγμή να διστάση με εκείνα που είδε και αντελήφθη να παραιτηθή από βουλευτής μαζί με τους Ηλείους ανεξαρτήτως της στάσεως των Μεσσηνίων βουλευτών διά τους οποίους παραπονούνται ότι τους εγκατέλειψαν και οι οποίοι και αυτοί είναι ευνόητον ότι θα επιλοτιμούντο να πραγματοποιήσουν την υπόσχεσιν και να αποδυθή εις έντονον αγώνα, αποκαλύπων και καταγγέλλων τα υποπέσαντα εις την αντίληψίν του που εσφαγίασαν τον σταφιδοπαραγωγικόν κόσμον και τότε θα ήτο εν τάξει με τον παρθενικόν του λόγον εις την Βουλήν ότι τίποτε δεν γίνεται με κεφαλαιοκρατικές κυβερνήσεις και ότι η κεφαλαιοκρατία πρέπει να κτυπιέται οπουδήποτε και εάν ευρίσκεται, είτε εις το βενιζελικόν, είτε εις το αντιβενιζελικόν στρατόπεδον. Ως απλούς δε πολίτης πλέον θα ήτο υπηλοφρονέστερον να αποκρούση και τας αιτιάσεις περί σπαταλών και κομματικής υποδουλώσεως του ΑΣΟ τα οποία του κατηγορούν και ότι η διασπάθισις αυτή δεν επέτρεψε την χρηματοδότησιν του ΑΣΟ εις μεγαλυτέρας τιμάς.

Ο αγών των Μεσσηνίων και Ηλείων σταφιδοπαραγωγών πρέπει να εξακολουθήση και λυπούμεθα ότι η μη αποκατάστασις της υγείας μας δεν μας επιτρέπει να ευρισκώμεθα πλησίον των και θα ηδιαφορούμεν προς τα σχόλια ότι θα ηθέλαμεν να εκμεταλλευθώμεν πολιτικώς την επαναστατικήν αυτήν αγανάκτησιν. Εάν και τώρα ο σταφιδοπαραγωγός δεν ιδή τον δρόμον της σωτηρίας του διά μίαν άλλην φοράν θα είνε άξιος της τύχης του».

Από την αντιπαραβολή των κειμένων φαίνεται ότι υπάρχει μια διάστασις απόψεων ανάμεσα σε αυτές του κειμένου της εφημερίδας και του Τσικλητήρα, με κεντρικό σημείο διαφωνίας αυτό της κατάργησις ή διατήρησις του παρακράτηματος.

Στο μεταξύ αγανακτισμένοι οι παραγωγοί

δηλώνουν αδυναμία να πληρώσουν και αναφέρουν χαρακτηριστικά σε τηλεγράφημα από τη Μεσσήνη:

ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΛΗΡΩΣΟΥΝ

«Αμπελοκτήμενες Μεσσήνης εγκαταλειφθέντες εις την τύχην των παρά διαβεβαιώσεις κράτους δηλούμεν αδυναμίαν πληρωμής φόρων και χρεών προς ιδιώτας και Αγροτράπεζαν, λόγω πενταετούς καταστροφής κτημάτων αποδοκιμάζοντες αντιπροσώπους περιφέρειας των.

Π. Πανταζόπουλος, Π. Ζαγκλακάς, Β. Κρεμμυδάς, Λ. Ρούτσπς, Ι. Νικολόπουλος, Ευφρ. Ζαγκλακάς, Β. Ρήγας, Δ. Πατρίκης, Β. Βάρας, Γερ. Κ. Χιώτης, Φ. Χ. Τσάμης, Β. Καπλάνης, Αλ. Μουκάκος, Δ. Π. Μπλάνας, Γ. Μάντης, Φωτ. Π. Μπλάνας, Χρ. Βλαχάκης, Ευαγγ. Χανκόπουλος, Ι. Τσάκωνας, Δ. Χρόνης, Γ. Τσώνης, Γ. Κ. Μπουφέας, Δ. Κ. Μπουφέας, Αργ. Π. Ρούτσπς, Π. Ν. Ρούτσπς, Φ. Κούσκουλας, Χαρ. Καραμάσος, Κ. Α. Ασημάκης, Γ. Βέβες, Γρηγ. Ρήγας, Ι. Π. Παναγιωτόπουλος, Δ. Χ. Βασιλοπανάγος, Π. Π. Κουζής, Κ. Κατσώρας, Ν. Καδής, Κ. Χατζηλιώτης, Δ. Καραπατέας, Π. Γεωργακόπουλος, Φ. Αλεβίζος, Θ. Κ. Πετρουλάκης, Π. Σαραντόπουλος, Παν. Ν. Κοσμάς»⁽¹¹⁹⁾.

ΠΡΙΝ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ

«Αύριον την πρωΐαν συγκροτείται εις Κυπαρισσίαν το προαναγγελθέν συνέδριον των σταφιδοπαραγωγών της Νοτιοδυτικής Πελοποννήσου εις το οποίον θα λάβουν μέρος αι επιτροπαί σταφιδικής αμύνης της Μεσσηνίας και Ηλείας. Εις το συνέδριο υπολογίζεται ότι θα παρευρεθούν άνω των 300 αντιπροσώπων των σταφιδοπαραγωγικών περιφερειών αι οποία θα εκθέσουν εν πλάτει τας απόψεις των επί του σταφιδικού ζητήματος προς λήψιν οριστικών πλέον αποφάσεων. Εις το συνέδριον εκλήθησαν όπως παρευρεθούν οι αρχηγοί των κομμάτων, οι υπουργοί Οικονομικών και Εθνικής Οικονομίας, αντιπρόσωποι των τραπεζών Εθνικής και Αγροτικής, αντιπρόσωποι του ΑΣΟ, οι βουλευταί και γερουσιασταί των νομών Μεσσηνίας και Ηλείας κλπ.

Σχετικώς εκυκλοφόρησε χθες και η κάτωθι πρόσκλησις:

“Καλούνται άπαντες οι κ. κ. Δήμαρχοι, οι Πρόεδροι των Κοινοτήτων, οι σταφιδικοί συνεταιρισμοί και οι αντιπρόσωποι των σταφιδικών συλλαλητηρίων και επιτροπών της αμύνης των επαρχιών Καλαμών, Μεσσηνίας, Τριφυλίας, Πυλίας και Ολυμπίας του Νομού Μεσσηνίας και οι του Νομού Ηλείας τοιοῦτοι, όπως δι’ αντιπροσώπων εξουσιοδοτημένων νομίμως προσέλθωσι και λάβωσι μέρος εις το συγκροτηθσόμενον νοτιοδυτικόν Πελοποννησιακόν σταφιδικόν συνέδριον εν Κυπαρισσία με έναρξιν την 10ην Σεπτεμβρίου και ώραν 10ην π. μ. [...]

Κύρια θέματα:

Α) Σύσκεψις και απόφασις επί της δημιουργηθείσης καταστάσεως ως εκ των τελευταίων αποφάσεων του ΑΣΟ.

Β) Λήψις αποφάσεων περί των περαιτέρω αμυντικών μέτρων υπέρ της κινδυνευούσης σταφίδας.

Γ) Διάφοροι ανακοινώσεις μόνον σχετικώς προς την τύχην της σταφίδας.

Διά τας Επιτροπάς Σταφιδικής Αμύνης

Ο Πρόεδρος

Σωτήριος Αναγνωστόπουλος»⁽¹²⁰⁾.

ΕΝΑΡΞΗ, ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ

ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗ

Το συνέδριο της Κυπαρισσίας αρχίζει αλλά διακόπτεται κατά τη διαδικασία εκλογής αντιπροσώπων όταν κατά τη “Σημαία” ομάδα αγροτών παρεμβαίνει δυναμικά και διεκδικεί την εκλογή στο προεδρείο του συνεδρίου του κομμουνιστή προέδρου της Κοινοτήτας Χαλαζωνίου Σωτ. Κανελλόπουλου. Επεμβαίνει η αστυνομία και συλλαμβάνει 7 αγρότες, η πόλη στρατοκρατείται και το συνέδριο αλλάζει χώρο διεξαγωγής.

«Εν μέσω ζωηρών επεισοδίων και αντεγκλήσεων ήρχισεν τας εργασίας του το σταφιδικόν συνέδριον Κυπαρισσίας. Εκτός των αντιπροσώπων των σταφιδοπαραγωγικών περιφερειών Καλαμών, Μεσσηνίας, Τριφυλίας, Πυλίας, Ολυμπίας και Ηλείας παρέστησαν εις το συνέδριον

και οι κ. κ. Κόκκιζαν σύμβουλος της παραγωγής εν τω ΑΣΟ, Λούλης Τοικλητήρας πολιτευτής Πυλίας και ο γερουσιαστής Τριφυλίας κ. Γρηγοριάδης.

Ο κ. Αναγνωστόπουλος προσωρινός πρόεδρος της οργανωτικής επιτροπής του συνεδρίου, λαμβάνων τον λόγον, ευχαριστεί δι' ολίγον τους αντιπροσώπους των επαρχιών των Νομών Μεσσηνίας και Ηλείας, και είτα αναγιγνώσκει εν προς εν τα τηλεγραφήματα των πολιτευτών και των άλλων προσκεκλημένων, οι οποίοι δικαιολογούν την απουσίαν των. Οι σύνεδροι ως και το πλήθος που παρηκολούθη το συνέδριον απεδοκίμασεν ζωηρώς όλους τους εν λόγω προσκληθέντας, ως επίσης και τον βενιζελικόν πολιτευτήν Γόντικαν διά την άστοχον τακτικήν της Αγροτικής Τραπέζης. Μετά την ανάγνωσιν των τηλεγραφημάτων επροτάθη όπως εκάστη επαρχία προτείνει ανά 2 αντιπροσώπους της προκειμένου να γίνη η εκλογή οριστικού προεδρείου. Εκ μέρους της επαρχίας Τριφυλίας επροτάθη τότε ο κ. Λουπινάς, ενώ ετέρα μερίς σταφιδοπαραγωγών επέμενεν εις την εκλογήν του κομμουνιστού προέδρου της Κοινότητος Χαλαζωνίου Κανελλοπούλου. Συνεπεία τούτου εδημιουργήθησαν λυπηρά επεισόδια μεταξύ των κομμουνιστών και συντηρητικών σταφιδοπαραγωγών, ολόκληρος δε η αίθουσα ανεστατώθη από την προκλητικότητα και των δύο αντιμαχομένων μερίδων.

Εν μια στιγμή ο κ. Κακίσης ορμά εναντίον του κομμουνιστού προέδρου της Κοινότητος Χαλαζωνίου Κανελλοπούλου ενώ άλλοι κομμουνισταί επιτίθενται εναντίον του κ. Τζάννε και άλλων. Δημιουργείται πανδαιμόνιον, οι αντιμαχόμενοι ήλθον εις χείρας, καθίσματα δε και μαγκούρες υψώθησαν στον αέρα και κατεφέρθησαν εναντίον αμφοτέρων. Η αστυνομία επενέβη τότε όπως συλλάβη τους ταραξιάς, αλλ' οι κομμουνισταί εξηγηρώθησαν έτι περισσότερο. Ηλθον εις χείρας με τους αστυνομικούς και μετά πολλού κόπου κατορθώθη η σύλληψις 7 κομμουνιστών, ενώ η πόλις διετέλει εν αναστατώσει. Τα καταστήματα έκλεισαν αυθωρεί και ο περισσότερος κόσμος έτρεχε διά να κρυβή

εις τας γύρω παρόδους και οικίας. Τέλος μετά πολλού κόπου κατορθώθη η επαναφορά της τάξεως. Το συνέδριον διέκοψε τας εργασίας του διά την 3ην απογευματινήν εις άλλην αίθουσα. Κατά ληφθείσαν απόφασιν εις το συνερχόμενον το απόγευμα συνέδριον θα λάβουν μέρος μόνον οι εφοδιασμένοι δι' ειδικών πληρεξουσίων και οι αντιπρόσωποι του Τύπου. Ηδη ολόκληρος η πόλις στρατοκρατείται, ισχυραί δε περίπολοι διατρέχουν τας οδούς, ενώ κατεπειγόντως εξητήθησαν ενισχύσεις εκ των γειτονικών αστυνομικών σταθμών.

Οι συλληφθέντες είναι οι εξής: Διακουμογιαννόπουλος Κων. εκ του Κυνηγού της Πυλίας, Παναγ. Παπαχριστοφόρου εκ Φιλιατρών, Νικόλαος Παπαχριστοφόρου εκ Φιλιατρών, Παναγ. Βαρουξής εκ Χαλαζωνίου, Δ. Σαπέρας εκ Χαλαζωνίου, Σωτ. Κανελλόπουλος πρόεδρος Κοινότητος Χαλαζωνίου, Λυριτζής Διονύσιος εκ Χαλαζωνίου. Απαντες οι συλληφθέντες κρατούνται εις την υποδιοίκησιν Χωροφυλακής Κυπαρισσίας, αρνούνται δε άπαντες ότι είναι κομμουνισταί»⁽¹²¹⁾.

Διαφορετική είναι η εκδοχή των γεγονότων στο "Θάρρος" που γράφει:

«Κατά την διάρκειαν των συζητήσεων τούτων κατέφθασαν σταφιδοπαραγωγοί εκ των γύρω χωρίων της Τριφυλίας, ως επίσης της Πυλίας, της Μεσσήνης, της Ολυμπίας και της Ηλείας, οι οποίοι εισέβαλαν εις την αίθουσαν του συνεδρίου βιαίως και απεδοκίμασαν αγρίως τους συμβούλους του ΑΣΟ κ. κ. Κόκκιζαν και Μαράκαν και τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους της Μεσσηνίας. Επί ώραν πολύν η αίθουσα εδονείτο από την κατακραυγήν του πλήθους. Συνεπεία τούτου επήλθε συμπλοκή κατά την οποίαν ετραυματίσθησαν τέσσαρες, ήτοι οι αδελφοί Παναγιώτης και Νικόλαος Παπαχριστοφίλου, ο πρόεδρος της Κοινότητος Χαλαζωνίου Κανελλόπουλος και Σαπέρας»⁽¹²²⁾.

ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Οι εργασίες του συνεδρίου μεταφέρθησαν σε άλλο χώρο και σε σχετικό ρεπορτάζ το "Θάρρος" αναφέρει για τη συζήτηση: «Μετά το επει-

σόδιον της πρωΐας επανελήφθη η συνεδρίασις των αντιπροσώπων του σταφιδικού συνεδρίου την 3ην απογευματινήν.

Εν αρχή της συνεδριάσεως γίνεται η εκλογή του προέδρου του συνεδρίου και ως τοιούτος εκλέγεται ο κ. Σ. Αναγνωστόπουλος. Επίσης εξελέγησαν αντιπρόεδροι οι κ. κ. Λαλούντας και Αργυράκης και γραμματείς οι κ.κ. Κούτσικας και Κουβελιώτης.

Ακολούθως λαμβάνει τον λόγον ο κ. Λουπινάς ο οποίος εκφράζει την λύπην του διά τας πρωινάς σκηνάς λέγων ότι δεν είχε καμία πρόθεσιν να δώσει κομματικήν χροιάν εις την εκλογήν του Προεδρείου. Ο κ. Κασιμίπας προτείνει όπως το συνέδριο εκφράση τα συλλυπητήριά του προς τας οικογενείας των τραυματισθέντων κατά τας σκηνάς. Ο κ. Λαλούντας τονίζει ότι αι αποφάσεις του ΑΣΟ όσον αφορά τα πλεονάσματα σημαίνουν καταδίκην εις θάνατον διά τους σταφιδοπαραγωγούς. Εν συνεχεία αναφερόμενος εις τα μέτρα της κυβερνήσεως λέγει ότι αυτά είναι ύποπτα και ελήφθησαν μόνον προς παραπλάνησιν των σταφιδοπαραγωγών. Καταλήγων συνιστά όπως εκλεγή υπό του συνεδρίου επιτροπή η οποία μεταβαίνουσα εις Αθήνας να φροντίση διά την αναθεώρησιν των αδικών αποφάσεων του ΑΣΟ και την λήψιν πραγματικών προστατευτικών μέτρων υπό της κυβερνήσεως υπέρ των δυστυχούντων σταφιδοπαραγωγών. Ο κ. Καλογερόπουλος (Πυλίας) διεκτραγωδεί την αθλίαν κατάστασιν των σταφιδοπαραγωγών και χαρακτηρίζει τα μέτρα του ΑΣΟ ως εγκληματικά. Τελειώνων τονίζει ότι είναι απαραίτητον όπως επέλθη μια επαφή μετά των σταφιδοπαραγωγών ευγενών ποιότητων προς απολεσματικώτεραν αντιμετώπισιν του σταφιδικού ζητήματος. Ο κ. Λούλης Τσικληπτήρας τονίζει ότι εφόσον θα οργιάζει το καθεστώς της ελευθέρας οικονομίας το σταφιδικόν ζήτημα θα μένει πάντοτε άλυτον. Κατά την γνώμην του μόνον μια κρατική παρέμβασις θα δώσει την πρόπουσαν λύσιν εις το ζήτημα. Καταλήγων αποκρούει την πρότασιν του κ. Καλογεροπούλου περί συνεννοήσεως των σταφιδοπαραγωγών ευγενών και κατωτέρων ποι-

οτών. Ο Περ. Βενιζέλος κατακρίνει την κυβερνητικήν τακτικήν και λέγει ότι κατέχει εις χείρας του στοιχεία καταχρήσεων εις τον ΑΣΟ τα οποία εν δεδομένη στιγμή θα αποκαλύψη. Ο κ. Λεμπέσης καταφέρεται δριμύτατα κατά της κυβερνήσεως και του ΑΣΟ. Εις το σημείον αυτό λύεται η συνεδρίασις διά να συνεχισθή την 7ην εσπερινήν.

Επαναλαμβανομένης της συνεδριάσεως κλεισμένων των θυρών, παρισταμένων μόνον των δημοσιογράφων, ομιλεί διά μακρόν ο κ. Κουβελιώτης (Πυλίας) χαρακτηρίζων την σταφιδικήν πολιτικήν της κυβερνήσεως ως "παρά φύσει ασέλγεια". Οι λαοί, λέγει, πρέπει να επαναστατούν και να εξεγείρωνται προ τοιούτων μέτρων τα οποία καθίστανται επιβλαβή εις τους παραγωγούς οι οποίοι αποτελούν το πλήθος. Ο Περ. Βενιζέλος ομιλών εν εκτάσει επιτίθεται δριμύτατα κατά του Συμβουλίου του ΑΣΟ και αποκαλύπτει ότι τούτο ευθύνεται διά σωρείαν σκανδάλων και καταχρήσεων αι οποίαι διεπράχθησαν εις βάρος της σταφιδοπαραγωγής. Συγκεκριμένως αναφέρει τον υπάλληλον Παπαδόπουλον ο οποίος ποικιλοτρόπως έβλαψε το γυναικείον προσωπικόν του Οργανισμού, ως επίσης και τον διευθυντήν των Γενικών Αποθηκών Κουμανούδην ο οποίος διέθεσε εις ωρισμένην Εταιρείαν 1.000.000 δραχμών εκ μέρους του ΑΣΟ το οποίον ο Οργανισμός μετέφερε εις το παθητικόν του λόγω της χρεωκοπίας της Εταιρείας. Ο Γ. Δάλλας (Θουρίας) επιτίθεται μετά σφοδρότητος κατά της πολιτικής της κυβερνήσεως και προτείνει όπως δοθούν 500 δρχ. κατά χιλιόλιτρον εις τους αδικηθέντας σταφιδοπαραγωγούς υπό τύπον δώρου. Εν τέλει συμφωνεί με την άποψιν της συνεννοήσεως ολοκλήρου του σταφιδοπαραγωγικού κόσμου και συνιστά όπως κατά τον προσεχίον Οκτώβριον συγκληθή εις Αθήνας Παμπειλοποννησιακόν συνέδριον. Ο κ. Καψαλιάρης ψέγει εν αρχή τον ΑΣΟ διά τας ληφθείσας υπ' αυτού αποφάσεις και καταφέρεται εναντίον των κοινοβουλευτικών αντιπροσώπων του νομού μας λέγων ότι έπρεπεν ούτοι να παραιτηθούν. Ο κ. Λαλαούνας ζητεί την λήψιν μέτρων

διά τα χρέη των αγροτών. Είναι η ώρα 11 νυχτερινή και η συνεδρίαση συνεχίζεται»⁽¹²³⁾.

Στο ρεπορτάζ της “Σημιαίας” υπάρχουν πρόσθετες πληροφορίες καθώς σημειώνεται μεταξύ άλλων ότι αποκλείσθηκαν “οι κομμουνιστές και άλλοι ταραξίτες” ενώ το καφενείο που πραγματοποιήθηκε είχε περικυκλωθεί από αστυνομικές δυνάμεις: «Την 3ην απογευματινή επανελήφθησαν αι εργασίαι του σταφιδικού συνεδρίου Κυπαρισσίας. Εις αυτό έλαβον οι αντιπρόσωποι εφοδιασμένοι δι’ ειδικών πληρεξουσίων, αποκλεισθέντων των κομμουνιστών και των άλλων ταραξιών. Τόσον εντός όσον και εκτός του καφενείου Γιαννοπούλου είχε τοποθετηθεί ισχυρά αστυνομική δύναμις προς πρόληψιν ενδεχομένων ταραχών.

Προ της ημερησίας διατάξεως οι κ. κ. Λουπινάς, Τοικλητήρας και Τζάννες, δηλούν ότι καθ’ ό πολιτευταί αδυνατούν να λάβουν μέρος εις το προεδρείον [...]

[...] Μπουλαλάς: Ελαβε το λόγο και προτείνει όπως το συνέδριον εκφράση προς την κυβέρνησιν την ευχήν όπως τιμωρηθούν αυστηρώς οι υπαίτιοι των αιματηρών σκηνών Αιγίου. Μανδηλάρης-Δάλλας (αντιπρόσωποι Θουρίας): Προτείνουν όπως το συνέδριον εκφράση την αγανάκτησίν του διά τους εκτοξευόμενους εναντίον των παραγωγών κατηγορίας περί πλεονεξίας κλπ. Τζάννες: Αναφερόμενος εις τα υπό του Μπουλαλά λεχθέντα περί παραδειγματικής τιμωρίας των υπαιτίων των σκηνών του Αιγίου υποστηρίζει ότι τούτο δεν είναι δυνατόν, ότι οι υπαίτιοι ούτοι ίστανται πολύ υψηλά κατέχοντες ανώτερα της Πολιτείας λειτουργήματα.

Μπουλαλάς: Διακόπτων αποκαλύπτει ότι υπαίτιοι των σκηνών του Αιγίου πρέπει να θεωρούνται οι κοινοβουλευτικοί αντιπρόσωποι ολοκλήρου της Πελοποννήσου, οι οποίοι δεν εφρόντισαν να τακτοποιήσουν νομοθετικώς τα απασχολούντα τους σταφιδοπαραγωγούς ζητήματα [...] Μετά τον κ. Καψαλιάρη εδόθη ο λόγος εις τον κ. Μπουλαλάν ο οποίος αναφερόμενος εις τα αγροτικά χρέη είπεν ότι ταύτα ανέρχονται ήδη εις 8 1/2 δισεκατομμύρια δραχμών, ποσόν το οποίον δεν καθίσταται δυνατόν

να εξοφληθή και εάν ακόμη οι αγρότες πουλήσουν ουχί μόνον τας περιουσίας των αλλά και τους ίδιους εαυτούς των. Τονίζει δε ότι το μόνον μέτρον το οποίον ενδείκνυται εις την περίστασιν είναι η εφαρμογή του μέτρου της αναπροσαρμογής το οποίον έχει ήδη εφαρμοστεί εις τα περισσότερα Βαλκανικά κράτη και το οποίον αποσκοπεί εις την απόσβεσιν των αγροτικών χρεών. Τελευταίος ωμίλησεν ο κ. Λαλούντας ο οποίος επετέθη κατά του σταφιδικού οργανισμού, επρότεινε δε την συνεννόσιν όλων των σταφιδοπαραγωγών»⁽¹²⁴⁾.

Στο ίδιο ρεπορτάζ δημοσιεύεται το ψήφισμα του συνεδρίου που τελείωσε αργά τη νύχτα και τα ονόματα των επιτροπών που συγκροτήθηκαν για την παρακολούθηση του θέματος:

«Περί το μεσονύκτιον επερατώθη η αρξαμένη την 3ην απογευματινή συνεδρίασις εγκριθέντος ψηφίσματος εις το σταφιδικόν συνέδριον Κυπαρισσίας των επαρχιών Μεσσήνης, Καλαμάτας, Πυλίας, Τριφυλίας, Ολυμπίας και Ηλείας προς εξέτασιν της δημιουργηθείσης καταστάσεως μετά διαφωτιστικήν συζήτησιν ψηφίζει:

1) Διαπιστώνει πλήρη υπαιτιότητα Κυβερνήσεως διά την διαίρεσιν του σταφιδικού κόσμου εις δύο αντιμαχόμενα στρατόπεδα, ενώ ουδεμία διάθεσις συμβιβασμού των διεστώτων υπάρχει και εν δυνατή αρμονία συμφωνίας των νοτίων και βορείων περιφερειών. Εκφράζει βαθειάν συμπάθειαν διά τα θύματα του Αιγίου ανεξαρτήτως της φαινομενικής διαφοράς αντιλήψεων και ζητεί παραδειγματικήν τιμωρίαν των τολμψάντων να βάψουν με σταφιδοπαραγωγικόν αίμα τον τόπον, και την παροχήν συντάξεων εις τας οικογενείας των θυμάτων. Προτείνει την συγκρότησιν ενός μεγάλου πανσταφιδικού συνεδρίου προς εξέτασιν του όλου σταφιδικού ζητήματος

2) Διαπιστώνει ότι το σημερινόν κατάντημα των σταφιδοπαραγωγών ήτο αναπόφευκτον αποτέλεσμα της μέχρι τούδε ασκηθείσης κεφαιλοκρατικής πολιτικής όλων των εναλλασσομένων εν τη διακυβερνήσει της χώρας κομμάτων, τα οποία δεν ηθέλησαν να αντιμετωπί-

σουν τα ζητήματα ριζικώς και από καθαρώς παραγωγικής απόψεως.

3) Διαπιστώνει την ανάγκην και την αξίωσιν της εξασφάλισεως των πλεονασμάτων διά μέσου καταθέσεως των δελτίων παρά των εξαγωγέων με την ρητήν δήλωσιν εξαγωγής των δελτίων παρακρατήματος παρελθούσης χρήσεως μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου τροποποιημένης σχετικής αποφάσεως του ΑΣΟ.

4) Διαπιστώνει την αναπότρεπτον ανάγκην χάριν αυτής της εθνικής οικονομίας της αναπροσαρμογής των χρεών προς τας σημερινάς οικονομικές συνθήκας και αξιού την ριζικήν και άμεσον ρύθμισιν των αγροτικών χρεών.

5) Κατάργησιν της εγγείου φορολογίας και συναλλαγματικού παρακρατήματος ΑΣΟ.

6) Διάλυσιν συμφωνιών με Τράπεζας.

7) Νομοθετική καθιέρωσιν ειδικής μάρκας σταφίδος δι' εκάστην περιφέρειαν, εξαγωγήν εκ των λιμένων παραγωγής.

8) Έλεγχον των σχέσεων του ΑΣΟ και των οινοποιητικών εταιρειών.

9) Στιγματίζει την στάσιν των συμβούλων εν τω ΑΣΟ, αρνηθέντων να συζητήσουν κατά τας τελευταίας γενικής συνελεύσεις, επί ουσιωδών ζητημάτων.

10) Αποδοκιμάζει την στάσιν των κοινοβουλευτικών αντιπροσώπων διά την τελείαν αδιαφορίαν των.

11) Επανεκτίμησιν ζημιών εκ χαλάζης και λίβας, άνευ καταβολής 200δραχμου παραβόλου.

12) Αξιούν την μείωσιν της τιμής του άρτου.

13) Νομοθετικήν απαγόρευσιν νέων φυτειών και εκρίζωσιν γενομένων τοιούτων.

14) Διαβιβάζει την απόφασιν των σταφιδοπαραγωγών όπως απεκδυόμενοι πάσης ευθύνης προκαλέσουν παραιτήσεις των κοινοτικών συμβουλίων των Νομών Μεσσηνίας και Ηλείας εν η περιπτώσει καθ' ήν εντός πενθημέρου δεν έχουν γίνει δεκταί αι αποφάσεις του συνεδρίου.

15) Εκλέγει επιτροπάς παρακολουθήσεως του αγώνος εκ των κ. κ. Δάλλα, Μανδηλάρη και Π. Βενιζέλου διά την επαρχίαν Καλαμών,

Καψαλιάρη, Παντελοπούλου, Κούτσικα διά την επαρχίαν Μεσσηνίας, Κατσούλην και Κουρέταν διά την επαρχίαν Πυλίας, Δ. Τζάννε, Σ. Αναγνωστοπούλου και Σ. Μακροπούλου διά την Τριφυλίαν, Γ. Μυλωνοπούλου, Α. Λεμπέτσου, Π. Κωτσάκη διά την επαρχίαν Ολυμπίας, Γ. Αργυροπούλου, Γ. Λαλούντα διά την Ηλείαν, ως και πενταμελή επιτροπήν διά την συγκρότησιν του πανσταφιδικού συνεδρίου.

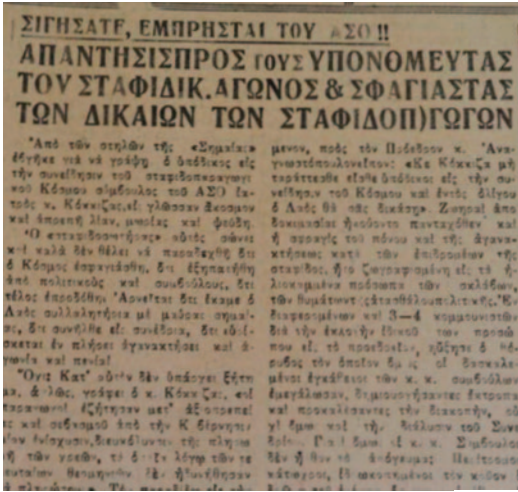
ΑΝΗΣΥΧΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ... ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ

Σε άλλο σημείο το ρεπορτάζ της “Σημιαίας” εκφράζει ουσιαστικά την ανησυχία για την επιρροή που θα μπορούσε να ασκήσει το ΚΚΕ στους σταφιδοπαραγωγούς εξαιτίας της δεινής κατάστασης στην οποία είχαν περιέλθει.

Αυτή η ανησυχία αποτυπώνεται σε ανώνυμο ψήφισμα σταφιδοπαραγωγών – συνέδρων: «Πληροφορούμαι ότι οι κομμουνισταί του Χαλαζωνίου οι οποίοι εγένοντο σχεδόν αφορμή ναυαγίου του συνεδρίου των σταφιδοπαραγωγών εισήλθον εις την Κυπαρισσίαν την 10.15' πρωινήν εν σώματι κρατούντες μαύρην σημαίαν. Αμέσως κατευθύνθησαν εις την αίθουσαν του συνεδρίου όπου και εγκαταστάθηκαν. Μετά τα λαβόντα χώραν το συνέδριον απύθνηε προς τους κ. κ. Πρωθυπουργόν, υπουργούς Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, γερουσιαστάς, βουλευτάς και ΑΣΟ το κάτωθι τηλεγράφημα:

“Το μεγάλο συνέδριον των σταφιδοπαραγωγών Κυπαρισσίας απέτυχεν εξ ολοκλήρου διότι παρεισέφρησαν άτομα άσχετα με την σταφιδοπαραγωγήν, έχοντα όμως μεγάλην σχέσιν με τους κομμουνιστάς, συλληφθέντων πολλών υπό της αστυνομίας.

Ως εκ τούτου οι πραγματικοί παραγωγοί πονούντες διά τα συμφέροντά μας διαμαρτυρούμεθα εξ ονόματος του σταφιδικού κόσμου Πελοποννήσου και Νήσων διότι τα ζητήματά μας δεν εξητάσθησαν μετά της προσποκούσης σοβαρότητας αλλά με τον υστερόβουλον σκοπόν να εκμεταλλευθούν την δυστυχίαν των σταφιδοπαραγωγών, ίνα ούτω αποκομίσουν πολιτικά ωφέλη. Τα τοιαύτα αποδοκιμάζονται και επι-



“Θάρρος” 26/9/1934

ζητείται όπως η πραγματικώς τραγική κατάσταση των σταφιδοπαραγωγών βελτιωθεί διά των αναγγελθέντων μέτρων ενισχύσεως των σταφιδοπαραγωγών:

1. Αναβολήν πληρωμής εγγείου φορολογίας 40 εκατομμυρίων δραχμών.
2. Αύξησιν τιμής οινοπνεύματος προς όφελος της σταφιδοπαραγωγής.
3. Εκχώρησιν παρακρατήματος συναλλάγματος ΑΣΟ διά σταφιδοπαραγωγήν.
4. Μεταβολήν δανείων Αγροτικής Τραπέζης εις μακροπρόθεσμα συμπεριλαμβανομένων και των εφετεινών τοιούτων.
5. Κατάθεσιν νομοσχεδίου προς πληρωμήν διαφοράς συναλλάγματος Τραπέζης Αθηνών προς ΑΣΟ.
6. Σταθεροποιήσιν της λίρας σταφίδος.

Το τηλεγράφημα αυτό υπογράφεται υπό 150 συνέδρων σταφιδοπαραγωγών»⁽¹²⁵⁾.

ΚΑΤΑΓΓΕΛΕΙ Ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ»

Καταγγέλλοντας τα γεγονότα ο “Ριζοσπάστης” κάνει γνωστό ότι οι συλληφθέντες (τους οποίους διαχωρίζει αναφέροντας ως “κόκκινο” μόνον τον πρόεδρο του Χαλαζωνίου) αφέθηκαν ελεύθεροι καθώς αναβλήθηκε η δίκη:

«Κατά πληροφορίες από την Κυπριασία

κρατεί ζωηρός αναβρασμός μεταξύ των σταφιδοπαραγωγών της Μεσοπνίας για τον εμπαιγμό τους απ’ την αντιλαϊκή κυβέρνηση κι ετοιμάζονται νέα συλλαλητήρια. Την αγανάκτησή τους επέτειναν τα όργια των κυβερνητικών μπράβων και του ΑΣΟ. Τα όργανα της κυβέρνησης προκάλεσαν συμπλοκές για να διώξουν τους συνειδητούς αντιπροσώπους και να μην πάρει ταξική κατεύθυνση το συνέδριο. Τραυματίσθησαν 4 αγρότες και συνελήφθησαν 8 μεταξύ των οποίων και ο κόκκινος πρόεδρος της Κοινότητας Χαλαζωνίου. Σήμερα (11/9) πέρασαν από δίκη ο κόκκινος πρόεδρος Κανελλόπουλος κι’ οι αγρότες: Διακουμογιαννόπουλος, Βαρουξής, Παπαχριστόπουλος, Λυριντζής, Σαπέρας και Σκούντζος κατηγορούμενοι για παράβαση του ιδιωνύμου. Κάτω από την πίεση των παραγωγών αναβλήθηκε η δίκη κι’ αποφυλακίστηκαν οι συλληφθέντες»⁽¹²⁶⁾.

ΖΗΤΟΥΝ ΑΠΟΛΥΣΗ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ

Την επόμενη ημέρα το ρεπορτάζ της “Σημαίας” είναι αναλυτικό σε πληροφορίες και αρχικά προσπαθεί να ισοροπήσει ανάμεσα στο δίκαιο των σταφιδοπαραγωγών και στη στάση της κυβέρνησης, ενώ πάντα παρούσα είναι η προσπάθεια των “αναρχικών στοιχείων” να... καταλύσουν το αστικό καθεστώς:

«Η πόλις μας επανέκτησε την προτέραν ήρεμον όψιν της, απόλυτος δε τάξις επικρατεί καθ’ άπασαν την Τριφυλίαν. Μόλον τούτο οι συζητήσεις και τα σχόλια επί των αποφάσεων του χθεσινού συνεδρίου δίνουν και παίρνουν. Οι σταφιδοπαραγωγοί εγκρίνουν απολύτως τας ληφθείσας αποφάσεις, αλλά δεν δύνανται να δώσουν εξήγησιν. Κατά ποίον τρόπον δηλαδή, εφ’ όσον είναι εκπεφρασμένη η γνώμη της κυβερνήσεως θα καταστή δυνατή η αναθεώρησις των αποφάσεων του ΑΣΟ, και μάλιστα η παροχή 500δράχμου αποζημιώσεως.

Και είναι μεν αληθές ότι σύμπας ο σταφιδοπαραγωγικός κόσμος της Νοτιοδυτικής Πελοποννήσου έχει απόφασιν να αγωνισθή, όπως τουλάχιστον τονίζουν οι ηγούμενοι της κινήσεώς των. Αλλ’ υπάρχουν τόσαι αντιθέσεις μεταξύ

των σταφιδοπαραγωγών ώστε είναι ζήτημα αν μέχρι τέλους θα δυνηθούν να τηρήσουν την ιδίαν σταθεράν γραμμήν την οποίαν ήδη ακολουθούν.

Όσον αφορά την διατυπωμένην εν τω ψηφίσματι του συνεδρίου ευχίν προς τους προέδρους των κοινοτήτων όπως υποβάλουν εντός πενθημέρου τας παραιτήσεις των, εν ή περιπτώσει δεν γίνουν δεκταί αι αποφάσεις του συνεδρίου, πληροφορούμαι ότι μεταξύ των προέδρων των Κοινοτήτων Τριφυλίας ανταλλάσσονται από τούδε σκέψεις περί παραιτήσεως των και προ της παρελεύσεως της εν λόγω προθεσμίας. Τούτο αφήκαν να υπονοηθή πλείστοι πρόεδροι Κοινοτήτων κατελθόντες σήμερον την πρωΐαν εις Κυπαρισσίαν ίνα πληροφορηθούν τα των αποφάσεων του συνεδρίου. Οι αυτοί πρόεδροι μετά των οποίων ήλθον εις επικοινωνίαν μοι εδήλωσαν ότι επιδοκιμάζουν ανεπιφυλάκτως τας ληφθείσας υπό του συνεδρίου αποφάσεις, καταδικάζουν σε απολύτως την προσπάθειαν ωρισμένων αναρχικών στοιχείων, όπως εκμεταλλευόμενα την δυστυχίαν και τον πόνον των σταφιδοπαραγωγών δημιουργήσουν πράγματα εκεί που δεν υπάρχουν. Οι σταφιδοπαραγωγοί, μοι ετόνισον οι αυτοί κ. κ. πρόεδροι, δεν έχουν ανάγκην κανενός απολύτως μη σταφιδοπαραγωγού. Είναι εις θέσιν μόνοι των να διεκδικήσουν τα δικάια των διά της νομίμου οδού και εντός του πλαισίου του καθεστώτος, χωρίς να καταφεύγουν εις ακραίας λύσεις, αι οποία είναι μόνον διά τους εχθρούς του καθεστώτος».

Όπως πληροφορεί η εφημερίδα:

«Περί την 10ην πρωινήν συνήλθον εις μακράν σύσκεψιν οι αντιπρόσωποι των επαρχιών Πυλίας, Τριφυλίας και Ολυμπίας και αντάλλαξαν σκέψεις επί του προγράμματος εργασίας την

οποία θα πρέπει να κάμουν σύμφωνα με τις αποφάσεις του συνεδρίου και εις περίπτωσιν καθ' ήν εντός πενθημέρου δεν ήθελον γίνει δεκτά τα αιτήματά των. Κατά τας πληροφορίας μας οι συνελθόντες αποφάσισαν όπως συνέλθουν και πάλιν εις σύσκεψιν την προσεχή Κυριακήν, ότε, ως γνωστόν λήγει η ταχθείσα προς την κυβέρνησιν προθεσμία, αναλάβουν δε από τούδε να συστήσουν εις τους προέδρους των Κοινοτήτων όπως παραιτηθούν. Κατά την αυτήν σύσκεψιν απεφασίσθη όπως μετά την εκπνοήν της πενθημέρου προθεσμίας συνέλθουν οι εκλεγέντες υπό του συνεδρίου ίνα καθορίσουν τας λεπτομερείας του περαιτέρω αγώνος. Οι αντιπρόσωποι των Καλαμών, όσον και της Πυλίας και της Μεσσήνης δεν έλαβον μέρος εις την σύσκεψιν διότι ανεχώρησαν εντεύθεν τας πρωινάς ώρας. Κατέστησαν όμως ενήμεροι των ληφθεισών αποφάσεων δι' εκτενούς τηλεγραφήματος του προέδρου του συνεδρίου κ. Αναγνωστοπούλου».

Σε άλλο σημείο αναφέρει ότι αντιπροσωπεία των πρωτεργατών του συνεδρίου συναντιέται με τον εισαγγελέα και ζητεί να αφήσει ελεύθερους τους συλληφθέντες γιατί... δεν είναι κομμουνιστές:

«Περί την 10ην πρωινήν οι κ. κ. Λουπινάς, Αναγνωστόπουλος και Μπουλαλάς συνοδεύμενοι και υπό άλλων συνέδρων παρουσιάσθησαν ενώπιον του κ. Εισαγγελέως και εζήτησαν την απόλυσιν των συλληφθέντων. Διότι κατά τας πληροφορίας των δεν είναι κομμουνισταί. Ο κ. Εισαγγελεύς απήντησεν ότι αν πράγματι οι συλληφθέντες δεν είναι κομμουνισταί θα απολυθούν. Αν όμως ετόνισεν αποδειχθή η ενοχή των εις τας προχθεσινάς εκτρόπους σκηνάς, τότε αμειλίκτως θα πέση επ' αυτών ο πέλεκυς τη Δικαιοσύνης»⁽¹²⁷⁾.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ: ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΜΕΤΑ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ, ΟΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΧΑΡΤΙΑ

Στα Φιλιατρά γίνεται και το επόμενο συλλαλητήριο: «Χθες (προχθές) αφιέροντο στα Φιλιατρά μέλη τινά της εκλεγείσης υπό του σταφιδικού συνεδρίου επιτροπής παρακολουθήσεως αγώνος των σταφιδοπαραγωγών, προκειμένου να έλθουν εις συνεννόησιν μετά των παραγωγών σχετικών με την περαιτέρω συνέχισιν του αγώνος εναντίον της κυβερνήσεως. Αμα τη αφίξει των μελών της επιτροπής συνεκροτήθη αυθόρμητον συλλαλητήριο των σταφιδοπαραγωγών εις το οποίον έλαβον μέρος άνω των 1500 παραγωγών. Κατόπιν επιμόνου αξιώσεως των σταφιδοπαραγωγών οι οποίοι είχαν εκσπάσει εις αποδοκιμασίας κατά της κυβερνήσεως, των αντιπροσώπων της παραγωγής εις τον συμβούλιον του ΑΣΟ κ. κ. Μαράκα και Κόκκιζα και των υφυπουργών Στεφανοπούλου και Σαγιά, ωμίλησε προς αυτούς ο κ. Καψαλιάρης, μέλος της επιτροπής αγώνος των σταφιδοπαραγωγών. Ο κ. Καψαλιάρης αφού διεξετραγώδησε την αθλίαν κατάστασιν του σταφιδοπαραγωγικού πληθυσμού επετέθη μετά δριμύτητος εναντίον της κυβερνήσεως η οποία λόγω της αστόχου σταφιδικής πολιτικής της ωδήγησε τον σταφιδοπαραγωγικόν κόσμον εις την καταστροφήν. Εν συνεχεία επετέθη εναντίον των κοινοβουλευτικών αντιπροσώπων Μεσσηνίας και Ηλείας οι οποίοι, λέγει, έπρεπε να παραιτηθούν του αξιώματός των και να τεθούν επικεφαλής του αγώνος των σταφιδοπαραγωγών οι οποίοι με τιμήν εξαγοράς των πλεονασμάτων προς 2.900 αντιμετωπίζουν ωμόν το φάσμα της πείνης. Ενώ ο κ. Καψαλιάρης ωμίλει, τα πλήθη των σταφιδοπαραγωγών εκραύγαζαν: Κάτω ο Στεφανόπουλος, είναι πουλημένος. Κάτω οι βουλευταί, να παραιτηθούν αμέσως. 3.400 ή θάνατος. Οι σταφιδοπαραγωγοί μετά την ομιλίαν του κ. Καψαλιάρη έσπευσαν να συγκαρούν την επιτροπήν διά τους αγώνας

της υπέρ των σταφιδοπαραγωγών και παρέσχον εις αυτήν την διαβεβαίωσιν ότι τελούν εν επιφυλακή ή και είναι έτοιμοι να κατέλθουν εις ένοπλον συλλαλητήριον εάν ο ΑΣΟ δεν αναθεωρήσει το ταχύτερον τας αποφάσεις του»⁽¹²⁸⁾.

Ανταπόκριση για το συλλαλητήριο στα Φιλιατρά φιλοξενεί και ο «Ριζοσπάστης» ο οποίος καταγγέλλει τον Τσιγκλητήρα ως «διασπαστή»: «Κατά πληροφορίες από τα Φιλιατρά συγκροτήθηκε εκεί αυθόρμητα συλλαλητήριο 1.500 σταφιδοπαραγωγών, στο οποίο αποδοκιμάστηκε η κυβέρνησις, οι αντιπρόσωποι των σταφιδοπαραγωγών στο συμβούλιον του ΑΣΟ κι' οι λαοπλάνοι Μεσσήνιοι βουλευτές.

Το συλλαλητήριο έγινε με τα συνθήματα: Αναθεώρησις των αποφάσεων του ΑΣΟ! Τιμή 3400 ή θάνατος. Ο αγροτιστής βουλευτής Τσιγκλητήρας τάχθηκε με επιμονή ενάντια στην ενοποίηση του αγώνα των σταφιδοπαραγωγών βορείων και νοτίων περιφερειών»⁽¹²⁹⁾.

Ο Τσιγκλητήρας απαντά με επιστολή του αναφέροντας ότι ο ανταποκριτής δεν ήταν καλά ενημερωμένος και παραθέτει τόσο τις απόψεις όσο και τις πρωτοβουλίες του: «Ο ανταποκριτής σας της Καλαμάτας ή με αδικεί ή δεν είναι καλώς πληροφορημένος. Επειδή όμως η ειλικρίνεια των κομμουνιστών αποκλείει το πρώτον, απομένει το δεύτερον. Οχι μόνον δεν είναι αληθές ότι «ετάχθηκα με επιμονή στην ενοποίηση του αγώνα των βορείων και νοτίων περιφερειών», ως επί λέξει γράφετε εις το φύλλον της 13ης, αλλά όλως τουναντίον έτυχε να αναπτύξω πρώτος κατά την προσύσκεψιν της προηγουμένης του συνεδρίου εις τα γραφεία της Ενώσεως Συνεταιρισμών την ταξικήν αντίληψιν την διατυπωθείσαν και εις το ψήφισμα, της εκ μέρους της κεφαλαιοκρατίας διασπάσεως της αλληλεγγύης των σταφιδοπαραγωγών, την οποίαν είχα και αρθρογραφικώς υποστηρίζει εις τον «Ανεξάρτητον» και την ανάγκην της

ενόπτιος του αγώνος και της δυνατότητας της εναρμονίσεως των συμφερόντων των βορείων και νοτιών περιφερειών. Ακόμη δε και την υποχρέωσίν μας να εκφρασθεί η συμπάθεια για τα θύματα του Αιγίου, την οποίαν εις το συνέδριον ανέλαβε να προτείνει ο αντιπρόσωπος κ. Μπουλαλάς. Δεν εκφρασιάσθη δε να επιμείνω πολύ διότι απαξάπαντες οι αντιπρόσωποι κατά την προσύσκεψιν ενεφορούντο από τας αυτάς αντιλήψεις πρωτοστατούντων δύο ομοϊδεατών σας. Η αγόρευσίς μου άλλως τε περιστράφη κυρίως εις την ανάπτυξιν του όλου σταφιδικού σε μεγάλες γραμμές και την σύγκλησιν του Πανσταφιδικού Συνεδρίου. Εχω δε την τιμήν να αποτελώ μέλος της επιτροπής, η οποία θα έλθει εις επαφήν με τους βορείους. Εάν έχετε την καλοσύνην δημοσιεύσετε την παρούσαν⁽¹³⁰⁾.

Στο μεταξύ συνέρχονται στα Κρέστενα σε συνέδριο αντιπρόσωποι 28 κοινοτήτων και καταλήγουν σε ψήφισμα ανάλογο με αυτό του συνεδρίου της Κυπαρισσίας⁽¹³¹⁾ και μετά από αυτό η Κεντρική Σταφιδική Επιτροπή Ηλείας αποφασίζει συντονισμό ενεργειών των αντιπροσώπων από τους δύο νομούς⁽¹³²⁾.

«ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ»

ΖΗΤΑ Η «ΣΗΜΑΙΑ»

Ο ανταποκριτής της “Σημαίας” στην Κυπαρισσία αφού σπεύδει να διορθώσει ότι το ανώνυμο φιλοκυβερνητικό ψήφισμα το υπογράφουν σταφιδοπαραγωγοί και όχι σύνεδροι όπως είχε αρχικά γραφτεί, σε νέο κείμενο και στην προσπάθεια να πείσει ότι οι ψηφοφόροι του Λαϊκού Κόμματος παραμένουν πιστοί σε αυτό ή τέλος πάντων... οπουδήποτε πάνε εκτός από τους Φιλελεύθερους, φθάνει μέχρι του σημείου να καλεί παράγοντες του συνεδρίου να δηλώσουν αν οι συλληφθέντες είναι ή δεν είναι κομμουνιστές: “Κατάπληξιν προξένησαν εις τους σταφιδοπαραγωγούς της περιφερείας μας τα γραφόμενα εις τον Βενιζελικόν Τύπον περί εξάψεως των πνευμάτων εναντίον της “αστόργου κυβερνήσεως”. Οι σταφιδοπαραγωγοί, όχι μόνον της Κυπαρισσίας αλλά και των πέριξ κοινοτήτων αποδοκιμάζουν μετ’ αγανακτήσεως την κατα-

βαλομένην προσπάθειαν εκ μέρους “γνωστών” και μη “εξαιρετέων” κύκλων όπως χρωματισθή ο αγών των και δηλούν απροκαλύπτως ότι θα συντρίψουν κάθε “τσιράκι του βενιζελισμού” που θα επιχειρήσῃ να εκμεταλλευθῇ τον πόνον και την δυστυχίαν διὰ ν’ αποκομίσῃ κομματικά οφέλη. Αλλά και αν υποτεθῇ ἀκόμη ὅτι ὑπάρχει μικρά τις δυσφορία ἐναντίον τῆς κυβερνήσεως δεν σημαίνει ὅτι ὁ δυσφορῶν κόσμος ἐστράφη πρὸς τὸ κόμμα τῆς ἀλογίστου σπατάλης τῆς “λοβιτούρας” καὶ τῶν “υπεργιγάντων”. Δεν σημαίνει ἀκόμη, ὅτι ἡ ἀγανάκτησις τῶν σταφιδοπαραγωγῶν, τὴν ὁποίαν πάλιν τροφοδοτοῦν οἱ ἄνθρωποι τοῦ ψεύδους καὶ τῆς ἀπάτης, στρέφεται ἀποκλειστικὰ καὶ μόνον ἐναντίον τῆς κυβερνήσεως. Οἱ σταφιδοπαραγωγοὶ -ἔστω καὶ ἐλάχιστοι- στρέφονται ἐναντίον καὶ τῶν δύο κομμάτων, ἐναντίον ὅλων τῶν ἀστικῶν κυβερνήσεων, καὶ δεν χαρίζουν “κάστανα” σε κανέναν. Ἀπόδειξις, ἡ χθεσινὴ προκήρυξις τῆς συλλαλητηριακῆς ἐπιτροπῆς ἀγώνος τῶν Φιλιτρῶν ἐν ὁποίᾳ τονίζεται, ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς κυβερνήσεως εἰς τὸ σταφιδικόν ζήτημα εἶναι συνέχεια τῆς πολιτικῆς τοῦ Βενιζέλου. Πού εὐρίσκουν λοιπὸν τὰ Βενιζελοπλαστηρικὰ μεγάλφωνα τὴν ἐναντίον τῆς κυβερνήσεως δυσφορίαν τῶν σταφιδοπαραγωγῶν; Μήπως εἰς τὸ ψήφισμα τοῦ συνεδρίου; Ἀλλ’ αὐτό, ὅπως τουλάχιστον ἀντιλαμβάνονται ὅλοι οἱ ἔχοντες κοινόν νουν, στρέφεται περισσότερον κατὰ τοῦ Φιλελευθέρου κόμματος. Μήπως εἰς τοὺς λόγους τῶν ρητόρων; Ἀλλὰ τόσοσιν ὁ κ. Τσικλητήρας, ὅσον καὶ οἱ κ.κ. Μπουλαλάς, Κουβελιώτης, Λαλούντας, Κούτισκας, Τζάνης, Ἀναγνωστόπουλος, Μανδηλάρης, Ἀργυράκης καὶ ἄλλοι δεν ἐπραξαν τίποτε ἄλλο ἀπὸ τοῦ να ψέξουν τὴν κυβερνητικὴν τακτικὴν ἐπὶ τοῦ σταφιδικοῦ ζητήματος, χωρὶς ἐννοεῖται να παραλείψουν να τονίσουν ὅτι οὐδεμίαν μέχρι τοῦδε κυβερνήσεως ἐμερίμνησεν ὑπὲρ τῶν σταφιδοπαραγωγῶν. Πού εὐρον λοιπὸν τὰ Βενιζελικὰ μεγάλφωνα τοὺς ὑλικὸν τῶν διὰ να στερεώσουν τὸν συλλογισμὸν τῶν ὅτι... “μπράβοι τοῦ Λαϊκοῦ Κόμματος - ὡσάν οἱ Λαϊκοὶ να ἦσαν Φιλελεύθεροι- προσπαθοῦν ν’ ἀποδώσουν τὰ προχθεσινὰ ἔκτροπα

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΝ Ν ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΤΟΥΝ ΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΝΑ ΚΑΤΑΡΓΗΘΕΙ Ο ΛΗΣΤΡΙΚΟΣ Α.Σ.Ο.

Ένας χειμώνας πείνας και δυστυχίας έρχεται.

Οι εργαζόμενοι σταφιδοπαράγωγοι με αγωνία βλέπουν ότι όλα τα μέτρα που μπόρεσαν να εφαρμόσουν από τον ΑΣΟ, την Έθνική Τράπεζα, τους ενοικαρχαρίες, τους πλουσιοιχτηματίες και το κράτος τους, στάθηκαν άσχετα να σταματήσουν την κρίση της σταφίδας.

Με τις φετινές τιμές των 2900 δραχμών που καθόρισε ο ΑΣΟ από τις 36¢ δρ. περσινές, για να εξυπηρετήσει τους ενοικιομήχανους και σταφιδέμπορους, έρριξε στη φτώχεια και πείνα τους εργαζόμενους σταφιδοπαράγωγους.

Οι φτωχοί και μεσαίοι σταφιδοπαράγωγοι μπορούν να ανακουφισθούν.

Γι' αυτό θα πρέπει σε κάθε χωριό να βγάλουν επιτροπές αγώνος και με μαζικές συγκεντρώσεις, καθόδους και συλλαλητήρια δικαιματωρίας απαιτήσουν:

1) Να καταργηθεί ο ΑΣΟ και το παρακράτημα, 2) να καταργηθεί ο Έγγειος και κάθε φόρος στη σταφίδα (έξκαγωγική εισφορά, τοπικοί φόροι, συναλλαγματικό παρακράτημα), 3) να δεθεί άμεσα οικονομική ενίσχυση στους σταφιδοπαράγωγους, που παράγουν μέχρι 20 χιλιόλιτρα από 500 δρχ. στο κάθε χιλιό-

λιτρο, 4) άπαλλογή των εργαζόμενων σταφιδοπαράγωγών, που έχουν εισόδημα μέχρι 50 χιλ. δραχμών, 5) αθέσιμο των χρεών των εργαζόμενων σταφιδοπαράγωγών στις Τράπεζες, σταφιδέμπορους και τοκογλόφους, 6) προεδρευτική βαρεία φορολογία των ενοικιομηχάνων, σταφιδεμπόρων και πλουσιοιχτηματιών, 7) λείψα φύτεψη, παραγωγή, πούληση, βιομηχανία και απόσπαση της σταφίδας δίχως κανένα πρόστιμο, έκδικασιμής και περιορισμού, 8) άτοκες κρατικές πιστώσεις για την καλλιέργεια της σταφίδας μέχρι την πούληση και για την προμήθεια και κατασκευή τεχνικών μέσων και φαρμάκων (υπόστραγα, τσιβιέρια, σταφιδόπανα, χαλκό, θειάφι κλπ.), οικονομικές ενισχύσεις στους σταφιδοπαράγωγους, που κάθε μέρα καταστρέφονται από θεομηνίες (παγετό, χαλάσι, περνεόσπορο), καθώς και από την κρίση, από τα κονδύλια των πολεμικών εξοπλισμών και σε βάρος των ομοεργισίων και των τοκογλόφων ντόπιων και ξένων, 10) κατάργηση του κρατικού μονοπωλίου και φέρου στο οινόπνευμα, 11) να ελαττωθούν από 25 ε)ο τα δικαιώματα των μεγαλοκτηματιών, που παίρνουν από τους εμπερσούς, 12) να άπαλλοτριωθούν όλα τα μοναρχαρικά

καθώς και τα πάνω από 50 στρέμ. ιδιόκτητα σταφιδοκτηματά και να μοιραστούν δωρεάν στους άχτημονες, σέμπρους και γενικά φτωχούς σταφιδοπαράγωγους, 13) να καταργηθούν άμεσα τα μοναρχαρικά δικαιώματα (νέολλο κλπ.) 10-30 ε)ο στις σταφιδικές περιοχές Αιγαίου (Μεγάλο Σπήλιο, Ταξιάρχη), στη Σακυνθο κλπ. περιφέρειες, 14) κατάπτωση κάθε διαώσης και αποφυλάκιση των αγωνιζόμενων σταφιδοπαράγωγών Αιγαίου, 15) ισόβια σύνταξη στα δόματα του σταφιδικού αγώνα (Αίγιο κλπ.), 16) κατάργηση των δασμών και φόρων στο σάρι, τρέφιμα και γενικά τα είδη της πρώτης ανάγκης, 17) κατάργηση του δασμού στα λιπάσματα, φάρμακα (χαλκό θειάφι), τα γεωργικά εργαλεία και υλικά που χρησιμοποιούν οι σταφιδοπαράγωγοι (ταίγιο, τοιμέντο, σύρματα, σταφιδόπανα κ. λ. π.), 18) κατασκευή τοπικών λιμανιών σ' όλα τα σταφιδοπαράγωγικά κέντρα έξκαγωγής σε βάρος των πολεμικών κονδυλίων των σταφιδεμπόρων και Τραπεζιών.

Οι εργαζόμενοι σταφιδοπαράγωγοι έχουν όλα τα μέσα και μπορούν να επιβάλλουν τα παραπάνω αιτήματα για να βελτιώσουν την κατάσταση τους.

“Ριζοσπάστης” 10/10/1934

εις τους κομμουνιστάς” διά να μετριάσουν την εναντίον της κυβερνήσεως εντύπωση;

Αλλ’ η απάντησις δεν είναι δύσκολος. Ένας σταφιδοπαράγωγός, γέννημα θρέμμα Κυπριασιώτης όπως λέμε εμείς οι χωρικοί, μου έλεγε χθες εις τόνον σοβαρόν: Μπορεί φίλε μου να ζητούμε από την κυβέρνησιν αυτό ή εκείνο και να της τάσσουμε μάλιστα και προθεσμία. Ημπορεί ακόμη, να καταφερώμεθα εναντίον της και να βρίζουμε τον Σαγιά και

τους βουλευτάς μας. Αλλά βενιζελικοί όμως δεν θα γίνουμε ποτέ. Θα προτιμήσουμε να τραβήξουμε αριστερά, να πάμε στους Αγροτικούς, αλλά ποτέ όμως δεν θα προτιμήσουμε τους Καραπαναγιώτηδες, ποτέ δεν θα ξεχάσουμε το “κάτω οι κλέφτες”, “κάτω οι λοβιτουρατζήδες”. Τι σημαίνουν αυτά; Αλλά τα βενιζελικά μεγάφωνα, φαίνεται πως σετρούνται και της κοινής λογικής ακόμη διά να κρίνουν αντικειμενικά τα διάφορα κοινωνικά φαινόμενα και να βγά-

λου σωστά συμπεράσματα. Κατηγορούν τους Λαϊκούς ότι απέδωσαν τας προχθεσινάς σκηνάς εις τους κομμουνιστάς, ενώ γνωρίζουν κάλλιστα ότι το γεγονός αυτό δεν αρνούνται ούτε αι αρχαί, ούτε ο κ. Δ. Τζάνες των Φιλιατρών, τον οποίον προκαλούμεν να μας απαντήσει επί τω λόγω της τιμής του, αν οι συλληφθέντες είναι ή δεν είναι κομμουνισταί, εξώθησαν ή όχι τους Λαϊκούς και αν τον συλληφθέντα Κανελλόπουλον είχαν εφοδιάσει ή όχι με ειδικόν πληρεξούσιον όπως έλθη εις επαφήν μετά των σταφιδοπαραγωγών και ιδρύση επιτροπάς αγώνος. Δεν αναμένωμεν όμως καμίαν απάντησιν, διότι όταν ο κ. Τσικλητήρας εζήτησε σχετικής πληροφορίας περί των συλληφθέντων παρά του κ. Τζάνε απήντησεν ούτος ότι είναι πράγματι κομμουνισταί κλπ. Κλπ.

Αλλά δεν πρόκειται περί αυτού. Το θέμα μας είναι να υπάρχει ή όχι δυσφορία εναντίον της κυβερνήσεως, αν το συνέδριον της Κυπριασσίας έλαβε χαρακτήρα αντικυβερνητικών, όπως θέλουν να διακηρύξουν τα Βενιζελοπλαστηρικά μεγάφωνα. Κατά την αντίληψιν όχι μόνον την ιδικήν μου, αλλά και ολοκλήρου του λαού της Κυπριασσίας, ως και εκείνων οίτινες παρηκολούθησαν το συνέδριον, κάθε άλλο παρά τιούτον χαρακτήρα έλαβε. Και τούτο διότι το σύνολον των ομιλητών ηκολούθησεν ορθόδοξον Αγροτικήν (Μπουλαλάς, Τσικλητήρας, Κουβελιώτης, Λαλούντας, Τζάνες) άπαντες δε οι ανωτέρω κατεφέρθησαν δριμύτατα εναντίον όλων των μέχρι τούδε κυβερνήσεων, άνευ ουδεμιάς απολύτως διακρίσεως. Από το συνέδριον αυτό, αν υποτεθή πως θα έχη οργανωτικά αποκρυσταλλώματα, θα ζημιωθούν φυσικά οι φιλελεύθεροι, οι οπαδοί των οποίων έχουν ως γνωστόν μίαν ψυχικήν συγγένειαν με τους Αγροτικούς, Αριστερούς (επαναληπτικά εκλογαί Θεσσαλονίκης) και τους Σοσιαλδημοκράτας. Αυτή είνε η αλήθεια, την οποίαν τόσοσ ασυστόλως κακοποιούν τα Βενιζελοπλαστηρικά μεγάφωνα, οι άνθρωποι που δουλεύουν διαρκώς “εις το κόμμα” και βλέπουν παντού εξεγέρσεις εναντίον της κυβερνήσεως, η οποία μολοντούτο διατηρεί το κύρος και το γόπτρόν της αμείωτων,

τόσον ενταύθα, όσον και εις ολόκληρον την Τριφυλίαν, η οποία ήτο, είναι και θα παραμείνει πάντοτε ακραιφνώς αντιβενιζελική εις πείσμα των Φιλελευθέρων και των Αγροτικών της μάρκας Σοφιανόπουλου, Μυλωνά και Σία⁽¹³³⁾.

«ΘΑΡΡΟΣ»: ΟΡΓΙΑΖΕΙ Η ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ, Η ΡΑΔΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΒΟΛΗ

Από την άλλη πλευρά το “Θάρρος” επιτίθεται στους υποστηρικτές του Λαϊκού Κόμματος και την προπαγάνδα τους: “Ο αγών των σταφιδοπαραγωγών ευρίσκεται ήδη εις την κρισιμότεραν αυτού καμπήν, εις το αποφασιστικώτερον αυτού σημείον. Εγκαταλελειμμένοι από την κυβέρνησιν και τους κοινοβουλευτικούς αντιπροσώπους της Μεσοπνίας εις την τύχην των, με το φάσμα δ’ εξάλλου της πείνης διαγραφόμενον ενώπιον των απειλητικών και ολέθριον, είναι αναγκασμένοι να μάχονται εις κατευθύνσεις πολλάς και να λαμβάνουν μέτρα προφυλακτικά διά την τήρησιν της συνοχής και της πειθαρχίας μέσα εις τας ιδίας των τάξεις. Διότι μεταξύ αυτών οργιάζει η αποσυνθετική προπαγάνδα των φίλων της κυβερνήσεως και των κομματαρχών, των υποδίκων εις την συνείδησιν του σταφιδικού πληθυσμού, οργιάζει η μισερά συκοφαντία, η ραδιουργία, η διαβολή. Πότε χαρακτηρίζεται η κίνησις ως Βενιζελική, πότε ως κομμουνιστική, πότε ως αναρχική, τέλος πάντων. Πότε διασπείρονται μύθοι περί δήθεν χρηματοδοτών της κινήσεως και πότε άλλα φήμαι ότι ετοιμάζεται υπό το πρόσχημα της σταφιδικής γενικωτέρα κίνησις εναντίον της κυβερνήσεως. Ολας δε αυτάς τας οικτρούτητας, όλας αυτάς τας αθλίας και ποταπάς σκηνοθητημένας διαδόσεις, όλα αυτά τα άτιμα τεχνάσματα των αυλόδουλων κομματαρχών είναι υποχρεωμένοι οι σταφιδοπαραγωγοί να καταπολεμούν και να τ’ αχρηστεύουν. Ευτυχώς ότι οι μεταξύ των αφελείς είναι εξαιρετικώς ολίγοι, ότι η συμπαγή μάζα του παραγωγικού πληθυσμού εκτιμά δέοντως την αξίαν και την αφορμήν των διαδόσεων και δεν παρασύρεται εις αντιδρασις, δυναμένην ν’ αποβή ολεθρία εις τους μαχόμενους πληθυσμούς της υπαίθρου. Από αυτή την πλευ-

ρά ειμπορεί να είμεθα ήσυχοι. Οπως ειμπορεί να είμεθα ήσυχοι διά την ασφαλή και παραδειγματική τιμωρίαν αυτών των ασυνείδητων διασπαστών της παρατάξεως, αυτών των ταπεινών μορμολυκείων της δημόσιας ζωής μας, των τόσων υπερμαχόντων εν Μεσσηνίας υπέρ των υποτιμητών [...]⁽¹³⁴⁾.

**«ΣΗΜΑΙΑ»: ΚΑΜΟΥΦΛΑΡΙΣΜΕΝΟΙ...
ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ ΟΙ ΑΓΡΟΤΙΣΤΕΣ**

Η “Σημαία” σπκώνει για τα καλά τη... σημαία του αντικομμουνισμού, κατηγορώντας τους βενιζελικούς για σύμπλευση και τους αγροτιστές ότι είναι... καμουφλαρισμένοι κομμουνιστές, και ζητάει έμμεσα από τους δικαστές της Κυπαρισσίας αυστηρή τιμωρία των συλληφθέντων για την... προστασία του αστικού καθεστώτος:

«Όταν η “Σημαία” χωρίς την ελπίδα της αναθεώρησης των αποφάσεων του ΑΣΟ υπεστήριξε ότι πρέπει οι σταφιδοπαραγωγοί να μη παρασύρονται από τας υπόπτους κραυγάς των κομμουνιστών και των βενιζελικών, εδέχθη σφοδρότατες επικρίσεις από μίαν συνάδελφον, ήτοις μάλιστα είχε την αβρότητα να χαρακτηρίσει την εφημερίδα ταύτην χαλκείον ψευδολογημάτων. Τα πράγματα όμως έρχονται επικαίρως να μας δικαιώσουν απολύτως. Τα διαδραματισθέντα εν Κυπαρισσία προσεπικυρούν την γνώμην μας, ότι εις όλην αυτήν την υπόθεσιν δρα με σκοπούς καταθρόνιους ο κομμουνισμός και ο βενιζελισμός. Ο πρώτος διά λόγους ανατρεπτικούς και προπαγανδιστικούς, ο δεύτερος διά λόγους κομματικούς. Οι κομμουνισταί ενθαρρυνόμενοι από την οξυτάτην πολιτικήν των βενιζελικών και εκμεταλλευόμενοι την παράδοξον στάσιν μερικών ομοφρόνων παραγωγών, καλοπίστως παρασυρθέντων, ωργίασαν και οργιάζουν.

Εφθασαν μέχρι του σημείου να προκαλέσουν αιματηράς σπκνάς, να υβρίσουν, να προκαλούν και να δηλητηριάσουν τον αγροτικόν κόσμον της Μεσσηνίας ως ομοφώνως αποδοκιμάζοντα την αστικήν κυβέρνησιν, διά να τους δοθεί η ευκαιρία να εξυμνήσουν τα αγαθά της αναρχίας. Κατόπιν όμως των εν Κυπαρισσία διαδραματι-

σθένων έχουν καθήκον οι Μεσσηνιοί σταφιδοπαραγωγοί, αντιλαμβανόμενοι τον κατήφορον, προς τον τους παρέσυρεν αλόγιστον κομματικόν πείσμα, συνδυασμένον με τας ανατρεπτικές διαθέσεις των κομμουνιστών, όχι μόνον να θέσουν τέρμα εις τα συλλαλητήρια και τα συνέδρια και τα ψηφίσματα αλλά και να παύσουν εφεξής γινόμενοι όργανα της αναρχίας, εφ’ όσον μάλιστα είναι πεπεισμένοι ότι η κυβέρνησις ευρίσκει εις πλήρη αδυναμίαν να ικανοποιήσῃ γενναιότερον τους παραγωγούς. Εάν ήτο δυνατή η αναθεώρησις, ο κ. Στεφανόπουλος δεν θα εσταύρωνε τας χείρας του και δεν θα πνείχετο την ζημίαν των συμπολιτών του. Θα ενέμενεν εις την παραίτησίν του και θα επροχώρει ίσως και περαιτέρω. Μελετήσας όμως τα πράγματα και βεβαιωθείς περί της οικονομικής αδυναμίας του ΑΣΟ, απέσυρε την παραίτησίν του και προετίμησε να γίνῃ αντιδημοτικός, παρά να καταδημαγωγήσῃ τους συμπολίτας του.

Η “Σημαία” εμμένει πάντοτε εις την άποψιν ότι αι γνώμαι των συμβούλων της παραγωγής του ΑΣΟ αντιπροσωπεύουν την πραγματικότητα και ότι επομένως υπήρχε στάδιον να γείνουν δεκταί αι απόψεις της από την κυβέρνησιν και τα λοιπά μέλη του συμβουλίου.

Εν τοσούτω αρνείται να γίνῃ όργανον των κομμουνιστών. Εύχεται την πραγματοποίησιν των Μεσσηνιακών πόθων, αλλά και συγχρόνως θεωρεί καθήκον της να σπλητεύσῃ τους εξ επαγγέλματος θορυβοποιούς και τους διαταράσσοντας την τάξιν και την ψυχίαν των παραγωγών κομμουνιστάς και να συστήσῃ εις τους Μεσσηνίους σταφιδοπαραγωγούς άπολυτον ψυχραιμίαν. Οι διάφοροι αγροτοπατέρες, οι εκ των διαφόρων μερών της Μεσσηνίας εκστρατεύσαντες εις την Κυπαρισσίαν προσφέρουν χειρίστην εκδούλευσιν και εις εαυτούς και εις τους παραγωγούς. Δεν δύνανται οι κύριοι αυτοί υπό την μάσκαν του φιλαργότου να κρύψουν την κομμουνιστικήν των ιδιότητα. Αν θέλουν ας ψυχάσουν, διότι επιτέλους θα εύρουν αντιμετώπον τον Νόμον.

Η Δικαιοσύνη της Κυπαρισσίας θα επιτελέσει εις άκέραιον το καθήκον της και δεν θα διστάσῃ

να πλήξη αμειλίκτως τους από συστήματος διαταράσσοντας την τάξιν και υπονομεύοντας το καθεστώς»⁽¹³⁵⁾.

**«ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΑΝΟΙΑΣ»
ΖΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟ «ΘΑΡΡΟΣ»**

Το φιλοβενιζελικό “Θάρρος” στην αντιδικία του με τη “Σημαία” μπαίνει στο χορό, καταγγέλλοντάς την για εμπάθεια αλλά ζητώντας ταυτόχρονα από τα μέλη της συλλαληττριακής επιτροπής να ξεκαθαρίσουν δημοσίως αν... είναι κομμουνιστές ή όχι, και αν η απάντηση είναι θετική να απομακρυνθούν(!) από την ηγεσία των κινητοποιήσεων: «Παρασυρόμενοι από εμπάθειαν και από μίσος προς τους ηγούμενους της κινήσεως των σταφιδοπαραγωγών, οι άνθρωποι της ίδιας εφημερίδος εις το χθεσινόν των φύλλον, κατηγορούν όλους συλλήβδην τους αναμειγνυόμενους εις την σταφιδικήν κίνησιν ως κομμουνιστάς διά της εξής απροκαλύπτου φράσεως: “Οι διάφοροι αγροτοπατέρες οι εκ των διαφόρων μερών της Μεσσηνίας εκστρατεύσαντες εις την Κυπαρισσίαν προσφέρουν χειρίστην εκδούλευσιν εις εαυτούς και εις τους παραγωγούς. Δεν δύνανται οι κύριοι αυτοί υπό την μάσκαν του φιλαργότου να κρύψουν την κομμουνιστικήν των ιδιότητα. Αν θέλουν ας σουχάσουν κλπ.”. Και ημείς μεν δι’ αυτήν την βαρείαν κατηγορίαν, την απευθυνομένην ως ελέχθη, εναντίον όλων των μελών των συλλαληττριακών επιτροπών και των συνέδρων της Κυπαρισσίας, δεν θα γράψωμεν τίποτε. Αλλ’ οι ίδιοι αυτοί σύνεδροι έχουν καθήκον να εκκαθαρίσουν την θέσιν των. Δεν δύνανται να μένουν αναπολόγητοι ενώπιον μίας τοιαύτης κατηγορίας. Ή είναι ψευδής η κατηγορία και πρέπει ν’ αναγνωρισθῆ επισήμως τούτο, διά να σουχάσει ο σταφιδοπαραγωγικός πληθυσμός, ή είναι αληθής και τότε πρέπει ν’ απομακρυνθῶν οπωσδήποτε της ηγεσίας του αγώνος. Μέση λύσις δεν χωρεί»⁽¹³⁶⁾.

**«ΣΗΜΑΙΑ»: ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΜΕΝΟΙ
ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ ΟΙ ΗΓΕΤΕΣ**

Η “Σημαία” επανέρχεται και σκληραίνει ακόμη

περισσότερο τη στάση της χαρακτηρίζοντας “δηλητηριασμένους κομμουνιστές” εκείνους που ηγούνται των κινητοποιήσεων και ζητάει μέτρα επισείοντας τον κίνδυνο αιματηρών ταραχών, ενώ δεν λείπουν οι αναφορές στον... Λένιν και τον Στάλιν:

«Συνεχίζεται δυστυχώς η σταφιδολογία, η άκαρπος και η ελάχιστη γόνιμος σταφιδολογία. Και εάν μεν επρόκειτο από τα αλλεπάλληλα συνέδρια και συλλαλητήρια να προκύψη τι ωφέλιμον και να επιτευχθῆ η αναθεώρησις των αποφάσεων του ΑΣΟ, θα εδικαιολογείτο ο αντικυβερνητικός θόρυβος και δεν θα εδιστάζωμεν ούτε ημείς να ρήξωμεν κραυγήν διαμαρτυρίας διά τας αδίκους αποφάσεις. Εφ’ όσον όμως δεν υπάρχει τοιαύτη ελπίς και ο κ. πρόεδρος της κυβερνήσεως, αδιάφορον αν πλανάται ή όχι, με την χαρακτηρίζουσαν αυτόν ευθύτητα και ειλικρίνειαν, δηλοί κατηγορηματικώς ότι δεν είναι δυνατόν να αναθεωρηθῶν αι ειλημμένοι αποφάσεις, κάθε περαιτέρω θόρυβος αποτελεί προβεβουλευμένην προσπάθειαν, όπως διασυρθῆ η κυβέρνησις, όπως διαβληθῆ ως ακολουθούσα αντιαγροτικήν τακτικήν, όπως μειωθῆ το γόπτρον του ΑΣΟ αποτελεί ανίερρον προσπάθειαν, εις την οποίαν δυστυχώς συνεργούν και αρκετοί ομόφρονες. Αλλ’ εάν προσέξη κανείς, θα ιδῆ ότι εκείνοι που διευθύνουν και προκαλούν την σταυροφορίαν αυτήν δεν είναι παρά δηλητηριασμένοι κομμουνισταί, άνθρωποι επιδιώκοντες την αναρχίαν και την καταρράκωσιν και τον εξευτελισμόν παντός προσώπου και πάσης αξίας που εκπροσωπεί το καθεστώς. Τα γεγονότα της Κυπαρισσίας δεν αφήνουν περί τούτου καμίαν αμφιβολίαν. Οι κομμουνισταί και οι υπεραριστερίζοντες αγροτοπατέρες –δεν εννοούμε τον κ. Λούλην Τσικληπτήραν– εκμεταλλευόμενοι την κομματικήν μανίαν των βενιζελικών προσπαθούν εκ παντός τρόπου να καταρρίψουν την κυβέρνησιν εις την συνειδησιν του αγροτικού κόσμου και να μειώσουν το γόπτρον αυτής.

Ηδη όμως δεν πλανώμεθα, οι ανίεροι σκοποί των αναρχικών στοιχείων και των μετ’ αυτών συνεργαζομένων βενιζελικών, εγένοντο γνωστοί.

Η μεγάλη πλειονότης των Μεσσηνίων σταφιδοπαραγωγών αντελήφθη την αλήθειαν και πείθεται εκ των υστέρων ότι όλος ο θόρυβος, όλος ο σάλος, όλα τα συλλαλητήρια και τα συνέδρια, δεν ήτο παρά μια κολοσσιαία προπαγανδιστική προσπάθεια υπέρ του κομμουνισμού. Και ήτο καιρός γιατί οι περιφημοί αυτοί “αναμορφωτάδες της πάσχουσας φτωχολογίας”, οι Λενίνιδες και οι Στάλινδες της Μεσσηνίας, ήσαν ικανοί να μην αρκестούν μόνον εις θορύβους και αντάρας αλλά και να προκαλέσουν και αιματοχυσίας. Όπως όμως και αν έχη το πράγμα τολμώμεν να επιστήσωμεν την προσοχήν των αρμοδίων αρχών εις ό,τι συντελείται εν τη υπαίθρω Μεσσηνία. Εκείνοι οίτινες διά προπαγανδιστικούς σκοπούς απειραθήσαν να διασαλεύσουν την τάξιν και να προκαλέσουν ταραχάς αιματηράς, πρέπει να διωχθούν ποινικώς και να υποστούν ταχέως τα επίχειρα της κομμουνιστικής των φούριας. Είναι καιρός να απαλλαγούν οι Μεσσηνιοί αγρόται από την πληγήν υπόπτων κηδεμόνων»⁽¹³⁷⁾.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ «ΠΡΟΣΤΡΙΒΕΣ» ΜΕΤΑΞΥ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Οι ημέρες περνούν, φουντώνουν οι συζητήσεις γα ένοπλα συλλαλητήρια και η “Σημαία” κάνει νέα παρέμβαση προκειμένου να δημιουργήσει προστριβές μεταξύ των μελών της συλλαλητηριακής επιτροπής:

«Αύριον ως γνωστόν είναι η τελευταία ημέρα της ταχθείσης εις την κυβέρνησιν προθεσμίας, όπως αποδεχθή ή όχι τας αποφάσεις του συνεδρίου Κυπαρισσίας. Αν και μέχρις της αύριον η κυβέρνησις δεν απαντήση τότε θα συνέλθουν την Δευτέραν τα μέλη της εκλεγείσας προς τούτο επιτροπής, ίνα λάβουν σχετικές αποφάσεις. Κατά πληροφορίας μας θα καταβληθή προσπάθεια υπό των σταφιδοπαραγωγών όπως οργανωθή το ταχύτερον το Πανσταφιδικόν συνέδριον εν Αθήναις τον προσεχή Οκτώβριον ίνα εκεί ληφθούν αποφάσεις περί της ριζικωτέρας αντιμετώπισως του σταφιδικού ζητήματος.

Όσον αφορά τα γραφόμενα περί ενόπλων

συλλαλητηρίων καθ’ άπασαν την Μεσσηνίαν και την Ηλείαν, πληροφορούμεθα εκ θετικής πηγής ότι ταύτα δεν ανταποκρίνονται προς την αλήθειαν. Οι σταφιδοπαραγωγοί εξαντλήσαντες τας ενέργειάς των, δεν έχουν καμίαν όρεξιν να εκτραπούν της νομίμου οδού. Το μόνον πιθανόν είναι να υποβάλουν τις παραιτήσεις των οι πρόεδροι των κοινοτήτων μετά των κοινοτικών συμβουλίων. Αλλ’ η ιδέα αυτή εγκυκλήθη φαίνεται, κατόπιν της τελευταίας εγκυκλίου διαταγής του Νομάρχου προς τους προέδρους κοινοτήτων των σταφιδοφόρων κέντρων. Γενικώς η κίνησις των σταφιδοπαραγωγών, καθ’ άπασαν την Μεσσηνίαν, ευρίσκεται εν υφέσει, πλήρης δε και απόλυτος τάξις επικρατεί παντού.

Προχθές ανεχώρησεν εις Αθήνας ο κ. Δ. Τζάνης, ίνα αναπτύξη και προφορικώς εις τους αρμοδίους το ψήφισμα του σταφιδικού συνεδρίου Κυπαρισσίας.

Κατά τας πληροφορίας μας, ουδεμίαν εξουσιοδότησιν έχει λάβει ο κ. Τζάνης, όπως έλθη εις επαφήν μετά των αρμοδίων, οι δε αντιπρόσωποι των επαρχιών Μεσσηνίας και Πυλίας εκφράζουν την κατάπληξιν των διά την αυθαίρετον αυτήν ενέργειαν του κ. Δ. Τζάνε.

Κατά πληροφορίας μας, αι περαιτέρω ενέργειαι προς επίλυσιν του σταφιδικού ζητήματος ανήκουν εις την εκλεγείσαν προς τούτο επιτροπήν εν τω συνεδρίω Κυπαρισσίας και ουχί εις άτομα μεμονωμένα, όπως ο κ. Δ. Τζάνης όστις πλην του εαυτού του, ουδένα άλλον εκπροσωπεί εν προκειμένω. Δεν αποκλείεται επομένως οι αντιπρόσωποι των σταφιδοπαραγωγών Μεσσηνίας, Καλαμών και Πυλίας ίνα εκδώσουν και σχετικήν ανακοίνωσιν υπό το ανωτέρω πνεύμα»⁽¹³⁸⁾.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

Η αντιπαράθεση μέσα από τις στήλες των τοπικών εφημερίδων είναι διαρκής, και στις εξελίξεις παρεμβαίνει ο πρόεδρος του συνεδρίου Κυπαρισσίας Σωτήρης Αναγνωστόπουλος που προέρχεται από το Λαϊκό Κόμμα:

«Επειδή πολλά ανακρίβειαι εδημοσιεύθησαν

εις τινες Αθηναϊκάς και επαρχιακάς εφημερίδας, άλλαι μεν εξ ευνοήτων λόγων, άλλαι εκ πλάνης και άλλαι οφειλόμεναι εις εν φυγοδικία και υποδικία τελούντας και έχοντας συμφέρον να συσκοτίσουν τα πράγματα, είμαι υποχρεωμένος ν' ανασκευάσω ταύτα και να θέσω τα πράγματα εις την θέσιν των, ίνα παύση η επιδιωκομένη εκμετάλλευσις ενός ιερού σκοπού. Πράττω δε τούτο ως αρμοδιότερος πάντων, καθό Πρόεδρος της Επιτροπής Σταφιδικής Αμύνης της περιφέρειάς μου, προσωρινός και οριστικός τοιούτος του Συνεδρίου και ως εκλεγείς μόνιμος Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής όλων των κατά περιφέρειας Συλλαληττηριακών και Σταφιδικού Αγώνος και Αμύνης των Νομών Μεσσηνίας και Ηλείας εν λειτουργία διατελουσών Επιτροπών. Ανήθικον ψεύδος είνε ότι κομμουνισταί μετά τούτου ή εκείνου του κόμματος απετέλεσαν το Συνέδριον. Το απετέλεσαν έντιμοι και άριστοι επιστήμονες, σταφιδοπαραγωγοί, διανοούμενοι τοιούτοι και σταφιδοπαραγωγοί με αγνήν σταφιδικήν και συνεταιρικήν συνείδησιν και Κοινοτικοί άρχοντες. Πολλοί τούτων, εν οίς και εγώ, ανήκον εις την Λαϊκήν παράταξιν. Άλλοι εις την αντίθετον και άλλοι εις την Αγροτικήν. Το απετέλεσαν γνήσιοι σταφιδοπαραγωγοί εκπροσωπούντες πολλάς δεκάδας χιλιάδας σταφιδοπαραγωγών των δύο Νομών, μέλη των εκασταχού Συλλαληττηριακών και Σταφιδικής Αμύνης Επιτροπών, νομίμως εξουσιοδοτημένοι και Δήμαρχοι ως των Φιλιατρών (Λαϊκός). Μάλιστα απηγορεύθη οιοσδήποτε πολιτικός πλεуρισμός εν τω Συνεδρίων. Μετ' αγανακτήσεως και αποστροφής διαψεύδω το γραφέν ότι απέτυχεν το Συνέδριον και ως εκ τούτου 126 δήθεν σταφιδοπαραγωγοί και δήθεν Σύεδροι εν συλλαλητηρίω ή αντισυνεδρίω επηλεγράφησαν την αποτυχίαν του Συνεδρίου με αιτήματα μάλιστα δανεισθέντα από το Συνέδριον.

Ουτοί είναι οι αποτελούντες την προσπάθειαν όπως σώσουν τους υπευθύνους διά τ' αποκαλυφθέντα όργια και λεπλασίας εν των ΑΣΟ είναι οι σόχοντες το συμφέρον να διαλύετο το Συνέδριον διά να μένουν τεθαμμένα τα επί

πολλά έτη αλληλοδιαδεχόμενα όργια. Είναι καίτινες αλληλέγγυοι τούτων πολιτευόμενοι έχοντες τ' αυτό συμφέρον. Απόδειξις ότι ουδείς βουλευτής ή γερουσιαστής ενεφανίσθη πλην του γερουσιαστού κ. Γρηγοριάδη και των συμβούλων του ΑΣΟ κ. κ. Κόκκιζα και Μαράκα, αλλά και ουτοί οτε μ. μ. εισήλθεν εις το έργον του το Συνέδριον, δεν προσήλθον, πλην του κ. Μαρίτση διευθυντού ενταύθα Αγροτραπέζης παρακολουθήσαντος μέχρι πέρατος. Προεβάντευσαν ότι το Συνέδριον δεν θα φεισθή ουδενός, αλλά θα κτυπήση και δεξιά και αριστερά και όλας τας κυβερνήσεις και θα παραδώση εις την σταφιδικήν αγανάκτησιν τους υπευθύνους εις οιανδήποτε παράταξιν τους συναντήση, ως και έπραξεν ανδρικόως και θαρραλέως και ποχολήθησαν εις αλιείαν υπογραφών φίλων, συγγενών εις την ύπαιθρον δίκοντες υπογραφάς παρ' ανθρώπων αγνοούντων το περιεχόμενον του τηλεγραφήματος και υποτακτικών προστατευομένων διά να λάβουν συγχωροχάρτι και να θολώσουν τα ξάστερα νερά. Τους προκαλούμεν να μας γνωρίζουν τους υπογράψαντας, ίνα ιδώμεν αν υπάρχουν τοιούτοι, ποίοι είναι, αν είναι σταφιδοπαραγωγοί, πόθεν κατάγονται και αν είναι σύεδροι εκ τούτων. Βεβαίως άνισος ήτο ο αγών. Οι αποτελούντες το Συνέδριον πτωχοί, αφού και το ψήφισμα το έστειλαν ταχυδρομικόως και όχι τηλεγραφικόως. Άνευ υποτακτικών, άνευ ισχύος. Οι ανωτέρω γεμάτοι από χρήμα και από όγκον φίλων. Άλλ' οι του Συνεδρίου ενίκησαν, διότι ενίκα το δίκαιον. Οι πτωχοί 40.000 εκπροσωπούμενοι και γυμνπεύοντες εκ των λεπλατησάντων τον ιδρώτα των, ήσαν πλείονες των 126 ανωνύμων και ενίκησαν. Οι δωσίλογοι αντί την μεγαλειώδη επιτυχίαν του Συνεδρίου να λέγουσιν αποτυχίαν εξ ών είναι και τινές της προηγούμενης καταστάσεως, οίτινες παρεμόρφωσαν και εγκύκλιον της Αγροτικής Τραπέζης πάντω επηρρεαστικήν, καίπερ προ της αποφάσεως του Συνεδρίου εκδοθείσαν, και ετρομοκράτησαν πολλούς ίνα μετάσχουν του συνεδρίου. Αντί ασθμαίνοντες να συλλέγουν όπως όπως 126 υπογραφάς ανωνύμως ιστα-

μένας, θα έπρεπε αφ' όσον έμαθον τα αποκαλυφθέντα εν τω συνεδρίω, όπερ απέφυγαν ν' αντικρούσουν. Να λάβουν αντίγραφον των παρ' ημίν επισήμων πρακτικών, να ίδουν οποία κατηγγέλησαν παρά τίνος υπευθύνως και κατά τίνος, και να καταγγείλουν. Είναι εις την διάθεσιν οιουδήποτε τα πρακτικά, άτινα και θα δημοσιευθούν και εις τα Νομοθετικά σώματα θα αναγνωσθούν ώστε να μάθη ο εν αγνοία τελών σταφιδικός κόσμος και οι 126 που εξανεμίζεται το χρήμα του διά να βαινη αμελεία αν μη τι άλλο των εκάστοτε κυβερνήσεων πάντοτε, εν μη δυναμικότητι ο ΑΣΟ και ποίοι είναι οι αίτιοι της διεκτραγωδηθείσης υπό των συνέδρων πείνης του σταφιδικού κόσμου, και που εκοιμώντο οι κοινοβουλευτικοί του αντιπρόσωποι μη παίρνοντες χαμπάρι, ή γνωρίζοντες και σιωπώντες. Αμα δε μη, ως το Συνέδριον απεφάνθη δι' επιτροπής εις τον έλεγχον του ΑΣΟ ο αγνός σταφιδικός κόσμος θα βγουν και πολλά άλλα άπλυτα καλυπτόμενα εντέχνως, στο φως και οι υπεύθυνοι θα παραπεμφθούν όπου δει. Απομένει άρα μόνον εν μικρόν και ασήμαντον επεισόδιον συνήθες εις χιλιάδων κόσμου συγκεντρώσεις. Και τούτο δεν θα συνέβαινεν αν ο Διευθυντής του Κέντρου ως συνεννοήθημεν μας ήκουε και μας παρέδιδε τούτο κλειστόν ότι δι' ελέγχου θα επιτρέπομεν την είσοδον, και ούτε 2, 3, ή 4 κομμουνισταί θα εισήρχοντο και απρόσεκτοι συνεδριάζοντος του Συνεδρίου, ούτε τίνες εγκάθετοι.

Άλλ' ο κεντράρχης ήθελεν ανοικτόν το κέντρον. Και πάλι το επεισόδιον θα επρολαμβάνετο, αν η ζητηθείσα αστυνομία μας παρείχε συνδρομήν, ήτις ως εδήλωσεν ηρκείτο εις το εξ αποστάσεως να παρακολουθή ίνα επέμβη αν τι συμβή. Η ατομική μας προσπάθεια εν μέρει διερρύθησε τα πράγματα. Ενεκα των αιτίων τούτων μετά την εισήγησιν περί εκλογής οριστικού Προεδρείου, ιδόντες και ακούσαντες ότι συνανέμιχθησαν εκ ξένων χωρίων 3-4 κομμουνισταί, και ήρξατο υπ' αυτών και εγκαθέτων των διωκόντων την ματαίωσιν του Συνεδρίου ο ως άνω θόρυβος, και διαβλέποντες αδιέξοδον και σύρραξιν, νναγκάσθημεν να δια-

κόψωμεν την συνεδρίασιν προς πρόληψίν των, και αν ηκολουθούμεθα ουδέν θα συνέβαινεν. Απήλθομεν ότε μη ούσης συνεδριάσεως έγινε το επεισόδιον. Επανελήφθη η συνεδρίασις μ. μ. εις άλλον κέντρον, αφού άλλα δύο υποσχθέντα μας τα ηρνήθησαν υστερώς επεμβάσει των την διάλυσιν διά δολικοδρομιών επιζητούντων. Καταλλπότερον του πρώτου κέντρον δεν ήτο έτερον. Η αστυνομία μάς ενίσχυσε τότε και ουδέν συνέβη. Η δόξα και η τιμή ανήκει εις τους ανιδιοτελείς κ. κ. Συνέδρους, οίτινες επιμείναντες υπερεπήδησαν όλα τα σκότια εμπόδια, ήντλησαν υλικόν απόρθητον δι' ού θ' αποκαθάρουν από την Κόπρον του Αυγείου ως Ηρακλείς τον ΑΣΟ κλπ. και θα ξεθολώσουν το θολωμένο εκ της δυστυχίας μάτι του σταφιδικού κόσμου εις το εγγύτατον μέλλον»⁽¹³⁹⁾.

Ο ΔΑΛΛΑΣ ΑΠΑΝΤΑ ΣΕ ΚΟΚΚΙΖΑ-ΜΑΡΑΚΑ

Από τις στήλες των εφημερίδων εξελίσσεται πόλεμος επιστολών από διάφορες πλευρές και η "Σημαία" έχοντας αναλάβει την υπεράσπιση της κυβερνητικής πολιτικής δημοσιεύει σελίδες επί σελίδων με επιστολές των συμβούλων Κόκκιζα και Μαρακά.

Την πρωτοβουλία της απάντησης παίρνει από την επιτροπή ο Γιώργος Δάλλας με μια επιστολή στο "Θάρρος":

«Από των σπληών της "Σημαίας" εβγήκε για να γράψη ο υπόδικος εις την συνείδησιν του σταφιδοπαραγωγικού κόσμου σύμβουλος του ΑΣΟ ιατρός κ. Κόκκιζας, εις γλώσσαν άκοιμψον και απρεπή λίαν, μωρή και ψεύδη. Ο "σταφιδοσωτήρας" αυτός σώνει και καλά δεν θέλει να παραδεχθή ότι ο κόσμος εφαγιάσθη, ότι εξηπατήθη από πολιτικούς και συμβούλους, ότι τέλος επροδόθη. Αρνείται ότι έκαμε ο λαός συλλαλητήρια με μαύρας σημαίας, ότι συνήθλε εις συνέδρια, ότι ευρίσκεται εν πλήρη αγανακτήσει και αγωνία και πενία.

Όχι, κατ' αυτόν δεν υπάρχει ζήτημα, απλώς, γράφει ο κ. Κόκκιζας, "οι παραγωγοί εξήτησαν μετ' αξιοπρεπείας και σεβασμού από την κυβέρνηση μίαν ενίσχυσιν, διευκόλυνσιν της

πληρωμής των χρεών, τα οποία λόγω των τελευταίων θεομηνιών δεν ηδυνήθησαν να πληρώσουν”. Τον παραδίδω εις την κρίσιν των αναγνωστών μου και ας κρίνουν αν υπάρχει και κόκκος αληθείας και καλής πίστewς.

Οποία παχυλή υποκρισία, οποία θρασύτης. Ο λαός κ. Κόκκιζα έκαμε συλλαλητήρια, εξέδηλωσε την οργήν του προς πάντα όστις ανετάχθη εις τα δίκαια συμφέροντά του, διεδήλωσε τας αξιώσεις του και διεκδίκησε τα δικαιώματά του μετ’ αξιοπρεπείας μεν, αλλ’ ουχί μετά σεβασμού προς ουδένα, διότι αυτός είναι κυρίαρχος και εις αυτόν ανήκει ο σεβασμός, πας δε άλλος άνθρωπος δημόσιος ή μη αξιών σεβασμόν, τον αξιού και τον έχει όταν ο λαός θέλει και μόνον όταν τον αξίζει.

Ο λαός δεν εξήτησεν διευκολύνσεις επί των χρεών, άλλωστε πόσοι είναι οι οφειλέται; Ο λαός εξήτησε καθαρά και ξάστερα ν’ αυξηθούν τα δελτία εις δρχ. 3.4000 και ν’ αρθή το δολοφονικόν μέτρον τη μη καταβολής δελτίων μέχρι 10ης Οκτωβρίου παρά των εμπόρων. Αυτά ως κύρια αιτήματα και περί χρεών κλπ. επικουρικώς. Ο λαός εξήτησε φανερά, σαν λαός και είπε, πας μη μεθ’ ημών είναι καθ’ ημών, αδιαφόρως πολιτικού φρονήματος και τάξεως. Είχαν την τιμήν να είμαι μέλος της επιτροπής αγώνος και εις εκ των οργανωτών των συλλαλητηρίων, ωμίλησα προς τον λαόν και έναυλος είναι ακόμη εις τα αυτιά μου η αποδοκιμασία και η κατάρα του λαού κατά των σφαγιαστών του. Υπό τας κραυγάς αγανακτήσεως και τας αράς του πλήθους ετάφησαν όλοι οι εχθροί του, οι εκμεταλλευταί του, ετάφησαν βαθεία!

Αλλά ο κ. Κόκκιζας δεν αρνείται μόνον αυτά. Εν τω πανικώ του να δικαιολογήσῃ την φθοροποιόν δράσιν του, έχασε φαίνεται και αυτήν την αίσθησιν της οράσεως και ακοής. Ακούσατε και θαυμάσατε τον άνδρα: Λέγει ότι “απέτυχε το Συνέδριο Κυπαρισσίας και φεύγουν οι οργανούντες τα συνέδρια κατισχυμένοι”. Μου θυμίζει εις το σημείον αυτόν ο κ. Κόκκιζας το πτηνόν της ερήμου, την στρουθοκάμπλον, η οποία κώνει το κεφάλι της εις την άμμον και

νομίζει ότι έτσι θα σωθή. Ετσι και ο κ. Κόκκιζας εθελουφλών, κορδώνεται προπετώς και αυθάδως, μέλος και αυτός της παρέας των προκρουστών 500 χιλιάδων σταφιδοπαραγωγών, υπεύθυνος και δωσίλογος και ψευδόμενος, ασθμαίνων φωνάζει, απέτυχε το συνέδριο. Ενώ το συνέδριον όχι μόνον επέτυχε, αλλά υπερέβη πάσαν προσδοκίαν εις αποδοτικότητα πλουσίων λύσεων, διά την σταφίδα. Εγινε μια φασαρία το πρωί και διέκοψε διά το απόγευμα διά το απόγευμα αλλά διήρκεσε το συνέδριον από της 3ης μέχρι της 1 1/2 μεταμεσονυκτίου ώρας.

Δυστυχώς διά τον κ. Κόκκιζαν και εν γένει διά τους υπεύθυνους πολιτικούς συμβούλους της σημερινής κακοτυχίας του προϊόντος, δεν διελύθη, όπως επεθύμουν, το συνέδριον και όπως εφρόντισαν δι’ εγκαθέτων την πρωίαν φοβούμενοι την οργήν του κόσμου, όστις εφώναζε “κάτω οι σύμβουλοι, έξω, αέρα!!!”.

Οι κ. κ. Κόκκιζας και Μαράκας πελιδνοί την όπιν και έντρομοι ήκουον τας αράς του πλήθους. Προς τον κ. Κόκκιζαν πλησιάσαντα και διαμαρτυρόμενον προς τον πρόεδρον κ. Αναγνωστόπουλον είπον: “Κύριε Κόκκιζα μη ταραττεσθε, είσθε υπόδικος εις την συνείδησιν του κόσμου και εντός ολίγου θα σας δικάσει”. Ζωηραί αποδοκιμασία ηκούοντο πανταχόθεν και η σφραγίς του πόνου και της αγανακτήσεως κατά των επιδρομέων της σταφίδος, ήτο ζωγραφισμένη εις τα πλιοκαμένα πρόσωπα των σκλάβων, των θυμάτων της ατασθάλου πολιτικής. Ενδιαφερομένων και 3-4 κομμουνιστών διά την εκλογήν ιδικού τους προσώπου εις το προεδρείον, νύξησε ο θόρυβος τον οποίον όμως οι δασκαλεμένοι εγκάθετοι των κ. κ. συμβούλων εμεγάλωσαν, δημιουργήσαντες έκτροπα και προκαλέσαντες την διακοπήν, ουχί όμως εις την διάλυσιν του συνεδρίου. Γιατί όμως οι κ. κ. σύμβουλοι δεν ήλθον το απόγευμα; Περίτρομοι και κάτωχροι, ιδρωκοπημένοι τον κρύον ιδρώτα του ενόχου έφυγαν, εκάθησαν. Ας μάθουν ότι εις τας υστερικές των κραυγάς δεν πιστεύει κανείς.

Γνωστή είναι η ανυποληψία και η περιφρόνησις που έδειξαν όχι μόνον οι σύνεδροι, αλλά

και ο λαός της Κυπριασίας ο παρακολουθώντας τις εργασίες του συνεδρίου και αποδοκιμάζοντας μετ' αποτροπιασμού τις αποκαλυπτομένες εις βάρος των σπατάλας και καταχρήσεις του ιερού χρήματος του λαού. Οι αξιότιμοι κ. κ. Μπουλαλάς, Βενιζέλος και Λαλούντας απεκάλυψαν ότι ο κ. Κόκκιζας εισέπραξε 191 χιλιάδες δρχ. εντός 9 μηνών, ο δε κ. Αποστολάκης εντός 12 μηνών 146 χιλ. δρχ. και εξ αιτίας της διαφοράς των 50 χιλ. δρχ. εφιλονίκησαν σφόδρα.

Επίσης κατηγγέλθη ότι υπάρχει και εις την σταφίδα κάποια υπόθεση Ιωάννου Μαράκα, και έτσι εκπληκτοί επληροφορήθημεν ότι ο "σταφιδοσωτήρ" Ηλίας Μαράκας, σύμβουλος του ΑΣΟ, ανέθεσε εις τον αδελφόν του εκτός της... προστασίας των σύκων, δι' ήν και άλλοτε έγγραφα, και την προστασίαν της σταφίδος, κατά τόν μυστικόν και ύποπτον τρόπον, που ούτε μάθαμε, ούτε θα μας αξιώσουν να μάθουμε.

Όσα όμως ελέχθησαν εις Κυπριασίαν θα τα μάθουν όλοι, διότι εντός ολίγου θα δημοσιευθούν τα πρακτικά του συνεδρίου. Επέτυχε απολύτως το συνέδριον Κυπριασίας και κάτωχροι και κατισχυμένοι έφυγαν οι υπόδικοι σύμβουλοι του ΑΣΟ, όπως ο Ξέρξης από το Αιγάλεω και χειρότερα. Ημείς εξεκινήσαμε διά την Κυπριασίαν, υπό τας ευχάς της ανθρωποθάλασσας των δύο συλλαλητηρίων Θουρίας και Μεσσήνης, υπό τας ευχάς των πλείστων κοινοταρχών των κοινοτήτων Μεσσήνης και Καλαμών και τας εγγράφους τούτων εξουσιοδοτήσεις. Ετύχομεν θερμής υποδοχής της ευγενούς κοινωνίας της Κυπριασίας, επίσης των ευγενών κατοίκων των Φιλιατρών, συγκροτησάντων μάλιστα και αυθόρμητον συλλαλητήριον, παρομοίας εκτιμήσεως ετύχομεν και εκ του ευγενούς λαού των Γαργαλιάνων και ταύτα μετά το συνέδριον.

Και ερωτώ: Ποίος άλλος επισημότερος τρόπος επικυρώσεως και αποδοχής των εργασιών και αποφάσεων του συνεδρίου, από την υποδοχήν και τας ζητοκραυγάς υπέρ των αγώνων μας, του εργαζόμενου και νοικοκύρη λαό.

Υπερήφανοι και αγνοί, ευσυνείδητα εξετελέ-

σαμε το καθήκον μας και υπερήφανοι και αγνοί επιστρέψαμε και τοιούτοι παραμένουμε εις την συνείδησιν του κόσμου και την ιδικήν μας, παρά την αγανάκτησιν, την πείσμονα και απεγνωσμένην προσπάθειαν πολλών πολιτικών και άλλων τροφίμων του ΑΣΟ και συμβούλων, με επικεφαλής την αντιαγροτικήν προστάτιδα και συγγενή των κ. κ. Ιωάννου και Ηλία Μαράκα εφημερίδα "Σημαία", η οποία έχουσα αντικειμενικόν σκοπόν την διάσπασιν του αγώνος, διότι έτσι αξιό το συμφέρον της, μας επέτεθη με επιληπτικήν και αφρώδη μανίαν, από την πρώτην ημέραν.

Υποκρινομένη δήθεν κηδεμονίαν των σταφιδοπαραγωγών, μανιακά εξαπέλυσε οχετόν ύβρων και αναληθειών τείνουσα να κατασιλώσῃ κάθε τίμιον αγωνιστήν και πάσῃ θυσίᾳ ημάς τα παιδιά του λαού, που τολμήσαμε χωρίς την άδειαν της "Σημαίας" να αγωνισθώμεν προς επικράτησιν ηθικού και δικαίου αγώνος.

Αλλά ο λαός γνωρίζει πολύ καλά τα πρόσωπα και αι πράξεις του καθενός ομιλούν και ο λαός που τας εξετίμησε, ημάς μεν περιέβαλε με την εμπιστοσύνην του, την οποίαν με υπερηφάνειαν κρατῶμεν, ως μόνην αμοιβήν ανιδιοτελών αγώνων μας, αυτούς δε που τους ε γνώρισε και ως το παρελθόν ως επιτηδείους και ατομιστάς και ήδη τοιούτους, τους αποστρέφεται και μια μέρα θα τους τιμωρήσῃ είτε ιδιώται είναι, είτε πολιτικοί οιασδήποτε παρατάξεως, είτε ψηλά ίστανται, είτε χαμηλά»⁽¹⁴⁰⁾.

Ο ΚΟΥΛΑΜΠΙΑΣ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑ

Στο μεταξύ καθώς πραγματοποιήθηκε το Πανθεσσαλικό Αμπελουργικό Συνέδριον και ο Τάσης Κουλαμπάς που είχε σταλεί για την οργάνωσή του, επέστρεψε στη Μεσσηνία:

«Το 1934 απ' τη Θεσσαλία κατέβηκα στη Μεσσηνία για να βοηθήσω γενικά και με αντικειμενικό στόχο να οργανώσω ένα πανσταφιδικό συνέδριον. Εφθάσα στην Καλαμάτα το Σεπτέμβριον του 1934 και σε λίγο χρονικό διάστημα άρχισα τη δουλειά με κατεύθυνση τη δημιουργία του συνεδρίου»⁽¹⁴¹⁾.

Παράλληλα επιχειρείται η αναδιοργάνωση

του ΚΚΕ και στο πλαίσιο αυτό σχηματίζεται ένα δίκτυο ανταποκριτών του “ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ” που τροφοδοτεί την εφημερίδα με κείμενα για τα φλέγοντα ζητήματα. Για τη Μεσοπνία παραμένει κορυφαίο το σταφιδικό και ο ανταποκριτής γράφει:

«Μεσοπνία, η “μακαρία”, όπως τη λέγανε η αρχαίοι ή “ευτυχισμένη επαρχία” όπως τη λένε σήμερα οι χορτάτοι πλούσιοι επειδή παράγει σταφίδα, έπαψε από χρόνια να είναι τέτοια. Σήμερα οι αγρότες της Μεσοπνίας σκεφτικοί, τσακισμένοι από τις έννοιες, όλο για τις τιμές της σταφίδας συζητάνε, όλο για τα χρέη της αγροτράπεζας και των τοκογλύφων, για το ακριβό και νοθευμένο ψωμί. Η αρχή και το τέλος κάθε συζήτησης είναι “δεν μπορούμε να ζήσουμε πια έτσι”.

Η σταφίδα είναι το κυριότερο προϊόν της Μεσοπνίας. Για την καλλιέργειά της παιδεύονται όλο το χρόνο οι αγρότες και στο τέλος οι κόποι τους πάνε χαμένοι: Το λησπταρχείο του ΑΣΟ τους αφίνει με άδεια χέρια.

Ας έρθουμε όμως στα γεγονότα. Φέτος ορίστηκε βασική τιμή στη σταφίδα 2.900 δραχ, τη χιλιάδα (375 οκάδες). Ο ΑΣΟ παίρνει σε κάθε χιλιόλιτρο που βγαίνει, μισό χιλιόλιτρο δωρεάν για παρακράτημα, δηλαδή 1.450 δραχ. Εισπράττει ακόμη σε κάθε χιλιόλιτρο που εξάγεται 750 δραχ. εξαγωγική εισφορά, 200 δραχ. τοπικούς φόρους (αγροφυλακή, γεωργικό επιμελητήριο κλπ., 250 δραχ. έγγειο φόρο, 200 δραχ. συναλλαγματικό παρακράτημα. Ολα αυτά μας κάνουν 2.850 δραχ. Μ’ αυτές που εισπράττει ο ΑΣΟ από κάθε χιλιόλιτρο αγοράζει από τον παραγωγό άλλο ένα. Αν προσθέσουμε και 200 δραχ. για έξοδα μεταφοράς στην Πάτρα τότε βλέπουμε ότι ενώ η σταφίδα πληρώνεται στον παραγωγό 2.900 δραχ., το χιλιόλιτρο στα χέρια του εμπόρου στοιχίζει 6.050 δραχ.

Να γιατί ο ΑΣΟ δεν είναι προστάτης των σταφιδοπαραγωγών, αλλά απαίσιος εκμεταλλευτής τους. Να γιατί φωνάζουν να καταργηθεί. Γιατί ο παραγωγός για ένα χιλιόλιτρο σταφίδα θα εισέπρατε 6.000 δραχ. και όχι μόνον 2.900.

Πώς μοιράζεται το χαράτσι που εισπράττει ο

ΑΣΟ; Που πάνε οι 3.000 δραχ που παίρνει από κάθε χιλιόλιτρο; Οι βιομήχανοι Οίνων και Οινόπνευματων παίρνουν το παρακράτημα σχεδόν τσάμπα 900-1.200 δραχ. το χιλιόλιτρο, ενώ αν έλειπε ο ΑΣΟ θα πλήρωναν 6.000 δραχ. στον παραγωγό. Το άλλο μισό από το χαράτσι του ΑΣΟ το εισπράττει όλο σχεδόν το κράτος.

Ενα χαρακτηριστικό γεγονός που δείχνει πόσο θα ωφελούνταν οι σταφιδοπαραγωγοί είναι και το εξής: Το 1932 οι σύμβουλοι του ΑΣΟ και ιδιαίτερα ο αντιπρόσωπος των σταφιδοπαραγωγών, συμφώνησαν με τη Σοβιετική εμπορική αντιπροσωπεία να γίνει ανταλλαγή σταφίδας με γαλαζόπετρα που θα έρχεται από τη Ρωσία. Η ανταλλαγή θα γινότανε οκά με οκά προς 15 δραχ. Αυτό όμως δεν συνέφερε τους μεγαλοκαρχαρίες και οι αντιπρόσωποι των τραπεζών και του κράτους ματαιώσανε τη συμφωνία αυτή.

Η εκμετάλλευση των σταφιδοπαραγωγών δεν σταματάει εδώ. Φέτος ο ΑΣΟ καθώρισε την τιμή της σταφίδας Μεσοπνίας στις 2.900 δραχ. το χιλιόλιτρο και γύρω απ’ αυτή την τιμή οι έμποροι παίρνουν και τη σταφίδα καλής ποιότητας που στοιχίζει 3 1/2 και 4 χιλιάδες δραχ. και στις επαρχίες Καλαμάτας και Νησιού την πήραν 2.700-2.800, δηλαδή κλέψανε κι’ απ’ εδώ 100-200 δραχ. το χιλιόλιτρο. Ο ΑΣΟ για να διευκολύνει την κλεψιά των εμπόρων, ως τις 1 του Οκτώβρη δεν αγόραζε δελτία και έτσι οι σταφιδοπαραγωγοί τα πουλούσαν στους εμπόρους και τοκογλύφους σε χαμηλότερες τιμές. Τώρα από την 1 του Οκτώβρη θ’ αρχίσει ν’ αγοράζει τα δελτία από τους εμπόρους – γιατί οι φτωχοί και μεσαίοι παραγωγοί τα έχουν πουλήσει – σε μεγαλύτερη τιμή.

Και η κυβέρνηση διευκολύνει τους εμπόρους στην κλεψιά, ενώ πρώτα ο έμπορος για να εξάγει σταφίδα ήταν υποχρεωμένος να καταθέσει και τα δελτία για ανάλογο παρακράτημα, φέτος η κυβέρνηση τους απάλλαξε από την υποχρέωση αυτή μέχρι τις 10 του Οκτώβρη. Έτσι αυτοί δεν ζητάνε ν’ αγοράσουν δελτία, η τιμή τους πέφτει και οι σταφιδοπαραγωγοί αναγκάζονται να τα πουλήσουν κάτω από

2.900 δρχ. Θέλετε να δείτε κι' άλλες κλεψιές; Στο ζύγισμα της σταφίδας το τσουβάλι υπολογίζεται φύρα 4 λίτρες ενώ δεν είναι ούτε 2.

Αυτές είναι οι χοντρές κλεψιές που κάνει ο ΑΣΟ. Υπάρχει ακόμη ο διορισμός αργομίσθων με μεγάλους μισθούς, και πολλά άλλα που βγαίνουν από την πλάτη των σταφιδοπαραγωγών. Να γιατί πρέπει να καταργηθεί ο ΑΣΟ και να πουλάνε ελεύθερα το προϊόν τους οι σταφιδοπαραγωγοί»⁽¹⁴²⁾.

«ΣΥΜΠΑΙΓΝΙΑ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΕΜΠΟΡΩΝ»

Οι μέρες περνούν, η αγανάκτηση στο κατάρυφο αλλά οι κινητοποιήσεις παγώνουν καθώς η κυβέρνηση παραμένει αμετακίνητη στις θέσεις της.

Από τα αξιοσημείωτα της περιόδου είναι η περιοδεία σε σταφιδικές περιοχές του συνεργάτη της εφημερίδας "Θάρρος", σπουδαίου διανοούμενου της αριστεράς και στελέχους της αντιφασιστικής κίνησης στη συνέχεια, Γιώργο Κανελλακόπουλου. Η πρώτη ανταπόκριση που στέλνει είναι από τους Γαργαλιάνους και αυτή περιλαμβάνει μια αναδρομή στην ιστορία του σταφιδικού ζητήματος, τονίζει ότι υπάρχει συμπαιγνία υπουργών με μεγαλεμπόρους και χαρακτηρίζει το συλλαλητήριο του Αιγίου ως "σκυνοθετημένο":

«Το σταφιδικό ζήτημα ως γνωστόν, δεν είναι ζήτημα των τελευταίων ετών, αλλ' αναγράφει την δημιουργία του εις την εποχήν 1885-1895. Τότε, η παραγωγή της σταφίδας είχε φθάσει εις 345 εκ. ενετικών λιτρών με εξαγωγών σχεδόν ολοκλήρου της παραγωγής. Εις την αύξησιν ταύτην της παραγωγής σταφίδας, συνετέλεσεν η εγκατάλειψις της σιτοπαραγωγής εν Πελοποννήσω, έναντι της μεγαλύτερας αλλ' ακαθορίστου προσόδου αποδιδούσης σταφίδας. Αλλ' η μεγάλη αύτη εξαγωγή κατά την τελευταίαν ταύτην δεκαετίαν ωφείλετο εις την από του 1870 επελθούσαν κρίσιν των αμπέλων εν Γαλλία, και την εκ φυλλοξήρας καταστροφήν αυτών. Όταν όμως η Γαλλία με συντόνους ενεργείας και δι' άλλων σημαντικών μεριμνών

κατώρθωσε διά του εγκλιματισμού Αμερικανικών αμπέλων ν' αναδημιουργήσῃ την εθνικήν της αμπελουργίαν (1893-1894), ώστε να μην χρειάζεται την Ελληνικήν σταφίδα, της οποίας μάλιστα υψήσῃ και τους εισαγωγικούς δασμούς, μεγάλη ενέσκηψε κρίσις εις την σταφίδα μας, της οποίας αι τιμαί κατήλθον εις σημείον το οποίον να μη επιτρέπη την καλλιέργειαν αυτής.

Διά τούτο αργότερον διά νόμου απηγορεύθη η περαιτέρω φύτευσις σταφιδαμπέλων. Το ζωτικόν αυτό μέτρον κατήρησαν δυστυχώς οι σήμερον διαχειριζόμενοι τας τύχας του σταφιδικού πληθυσμού, καθορίσαντες γενικήν ασυδοσίαν εις τας φυτεύσεις διά λόγους καθαρώς κομματικούς. Εκτοτε το σταφιδικόν ζήτημα έλαβε διαφόρους φάσεις, εξελιχθέν τελικώς εις την πλέον οξείαν και επικίνδυνον, εις την οποίαν παραμένει χάρις εις την "σταφιδικήν" πολιτικήν της κυβερνήσεως.

Μας εδόθη η ευκαιρία να συναντήσωμεν και να ζητήσωμεν την γνώμην πολλών σταφιδοπαραγωγών ανεξαρτήτως ιδεολογίας. Ακούσαμεν και εσημείωσαμεν τας γνώμας πολλών κατεχόντων σχετικώς το ζήτημα, και τας γνώμας αυτάς θα τας εκθέσωμεν εις την πρόπαιον στιγμήν. Τώρα όμως προέχει να τονίσω ότι απ' όλους ανεξαιρέτως αυτούς, η ευθύνη αποδίδεται απ' ευθείας εις την κυβέρνησιν και εις το - κατά την έκφρασιν των σταφιδοπαραγωγών- "παράρτημα του Γραφείου Στεφανόπουλου", υπονοουμένου του διοικητικού συγκροτήματος του ΑΣΟ.

Οι έμποροι υπουργοί της κυβερνήσεως της "Λαϊκής" -μας τονίζουν οι παραγωγοί- εφρόντισαν για τον κλάδον τους. Πώς ημπορούσε ο Σαγιάς να αφήσῃ τους Ζαλμάδες και τους άλλους εμπόρους των Πατρών και ο Στεφανόπουλος τους συγγενείς και συνεταίρους του να χάσουν τα εκατομμύρια που θα κερδίσουν σήμερα μετά τον καθορισμό μικρών τιμών, αφού οι άνθρωποι αυτοί χάλασαν τόσα και τόσα λεφτά να του δώσουν το βουλευτικόν αξίωμα! Οι έμποροι αυτοί είχαν κλείσει τας προπωλήσεις των και είχαν συμφέρον να πέ-

σουν αι τιμαί, γι' αυτό το λόγο εσφύριζαν στο Σαγιά και στο Στεφανόπουλο. Αυτοί, οι οποίοι κόβονται για τα "συμφέροντα" των σταφιδο- παραγωγών, εκωρίσθησαν και εσκηνοθέτησαν το συλλαλητήριο της Αιγιαλείας και εσταμάτησαν τότε, όταν επέτυχον να "ικανοποιηθούν" τα συμφέροντα των σταφιδοπαραγωγών, γι' αυτό απέσυραν και την παραίτησιν.

Αφού λοιπόν, οι δικοί μας "αντιπρόσωποι" παρέχουν όλα τα μέσα για να μας εκμεταλλεύονται οι έμποροι, δεν πρέπει να κρεμάσουμε εκείνους πριν εξ αιτίας των πεθάνομεν πρώτα εμείς από την πείνα;»⁽¹⁴³⁾.

ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΗ ΓΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ-ΑΣΟ

Η συνέχεια των ανταποκρίσεων έρχεται από την Πύλο και αναφέρεται στις ευθύνες της διοίκησης του ΑΣΟ:

«Η αγανάκτησις που συνέχει τους παραγωγούς της υπαίθρου δεν στρέφεται μόνον κατά των υπευθύνων υπουργών, αντιπροσώπων της κυβερνήσεως, αλλ' αφορά και το συγκρότημα, το οποίον διεχειρίσθη τας υποθέσεις του ΑΣΟ συμφώνως προς τας κομματικές ορέξεις και ιδιοτελείς επιθυμίας των "εμπόρων" υπουργών της κυβερνήσεως.

Αναλαμβάνοντες την διαχείρισιν των υποθέσεων του Οργανισμού είχαν κυρίως καθήκον: Πρώτον, να εξασφαλίσουν την εξισορρόπησιν της προσφοράς και της ζήτησεως διά της παρακρατήσεως και της αμέσου εξαγοράς των πλεονασμάτων. Και δεύτερον, να ενεργήσουν διά των εσόδων έργα διαφημίσεως της σταφίδος, διά την εξασφάλισιν του προϊόντος, βελτίωσιν των υποδομών καλλιεργείας κλπ.

Δυστυχώς όμως περιωρίσθησαν κυρίως εις την εξυπηρέτησιν των κομματικών συμφερόντων αλλά και των ιδιωτικών και συνεφώνησαν κατά γράμμα εις τας εγκληματικές διά τους σταφιδοπαραγωγούς αποφάσεις της κυβερνήσεως. Η τοιαύτη κακή τακτική υπήρξε δημιουργός πολλαπλών και εγκληματικών σφαλμάτων εις βάρος των παραγωγών σταφίδος. Εξ αυτών έχομεν να αναφέρωμεν:

1) Οτι οι ως σταφιδοσωτήρες διαφημιζόμενοι σύμβουλοι του οργανισμού, δεν έλαβον ολωσδιόλου υπ' όψιν τις αποφάσεις των συνεταιρισμών αι οποίαι είναι καθ' όλα αντίθετοι προς τας του Οργανισμού, ο οποίος απεφάσισε επί τη βάση των γνωστών απόψεων των κ. κ. Σαγιά και Στεφανοπούλου.

2) Υπήρξε έγκλημα ανεπανόρθωτον, και είνε εξ ίσου αυτοί προς την κυβέρνησιν υπεύθυνοι διά την εκδοθείσαν διάταξιν διά της οποίας καθορίζεται πλήρης ασυδοσία ως προς το ζήτημα της φυτεύσεως νέων σταφιδαμπέλων εις 65.000 στρέμματα.

3) Ουδέ μνειάν έκαμαν διά την κατάργησιν του υπολοίπου συναλλαγματικού παρακρατήματος, διά την μείωσιν του μεγάλου φόρου της σταφίδος, και διά τον καθορισμόν φορολογίας εις το οινόπνευμα οπότε και η δυναμικότητα του οργανισμού θα ήτο καλλιτέρα, και η θέσις των σταφιδοπαραγωγών δεν θα καθίστατο τόσοσ επαχθής.

4) Εδέχθησαν χωρίς καμμίαν διαμαρτυρίαν την σκηνοθέτησιν εκ μέρους του κ. Σαγιά, των εξεγέρσεων, προκειμένου να καθορισθούν ικανοποιητικά τιμαί. Και επί πλέον καθώρισαν προθεσμίαν ενός μηνός προκειμένου δια την εξαγοράν πλεονασμάτων και 40 ημέρας διά την κατάθεσιν των δελτίων. Με τον τρόπον αυτόν, λαμβανομένου υπ' όψιν ότι αι πρώται ανάγκαι των παραγωγών σταφίδος είνε αμεσώταται αναγκάζονται οι σταφιδοπαραγωγοί να παραδίδουν εις τους εμπόρους την σταφίδα των εις τας τρέχουσας εξευτελιστικές τιμάς. Την όλη δε διαφοράν, η οποία προκύπτει εκ της διαφόρου τιμής των καταναλώσεων εις τας εδώ σταφιδαγοράς και εις τας εν τω εξωτερικώ και η οποία διαφορά φθάνει κατ' ακριβείας υπολογισμούς εις 1.500 δραχμάς κατά χιλίολιτρον, να την καρπούνται οι μεγαλέμποροι, συγγενείς και κομματικοί φίλοι των κ. κ. Σαγιά και Στεφανοπούλου, εις βάρος των σταφιδοπαραγωγών, οι οποίοι ηγωνίζοντο και εμόχθουν, στερούμενοι των πάντων καθ' όλον τον χρόνον της καλλιεργείας. Εκτός αυτού πνέχθησαν και συνέτειναν μάλιστα διά την διασπάθισιν των

κεφαλαίων του οργανισμού προς τροφοδότηση τρομακτικού αριθμού αργομίσθων»⁽¹⁴⁴⁾.

«ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ»:

ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΩΝ

Στο “ΡΙζοσπάστη” δημοσιεύεται ένα κείμενο που θέτει και το πλαίσιο διεκδικήσεων για τους σταφιδοπαραγωγούς από την πλευρά του ΚΚΕ: «Ένας χειμώνας πείνας και δυστυχίας έρχεται.

Οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγοί με αγανάκτηση βλέπουν ότι όλα τα μέτρα που μπήκαν σε εφαρμογή από τον ΑΣΟ, την Εθνική Τράπεζα, τους οινοκαρχαρίες, τους πλουσιοκτηματίες και το κράτος τους, στάθηκαν ανίκανα να σταματήσουν την κρίση της σταφίδας. Με τις φειδωλές τιμές των 2.900 δραχμών που καθόρισε ο ΑΣΟ από τις 3.600 περυσινές για να ικανοποιήσει τους οινοβιομήχανους και τους σταφιδέμπορους, έριξε στη φτώχεια και πείνα τους εργαζόμενους σταφιδοπαραγωγούς.

Οι φτωχοί και μεσαίοι σταφιδοπαραγωγοί μπορούν να ανακουφισθούν. Γιαυτό θα πρέπει σε κάθε χωριό να βγάλουν επιτροπές αγώνος και με μαζικές συγκεντρώσεις, καθόδους και συλλαλητήρια διαμαρτυρίας να απαιτήσουν:

- 1) Να καταργηθεί ο ΑΣΟ και το παρακράτημα,
- 2) να καταργηθούν ο έγγειος και κάθε φόρος στη σταφίδα (εξαγωγική εισφορά, τοπικοί φόροι, συναλλαγματικό παρακράτημα),
- 3) να δοθεί άμεσα οικονομική ενίσχυση στους σταφιδοπαραγωγούς που παράγουν μέχρι 20 χιλιόλιτρα από 500 δρχ. στο κάθε χιλιόλιτρο,
- 4) απαλλαγή των εργαζόμενων σταφιδοπαραγωγών που έχουν εισόδημα μέχρι 50 χιλ. δραχμών,
- 5) σβύσιμο των χρεών των εργαζόμενων σταφιδοπαραγωγών στις τράπεζες, σταφιδέμπορους και τοκογλύφους,
- 6) προοδευτική βαρεία φορολογία των οινοβιομηχάνων, σταφιδεμπόρων και πλουσιοκτηματιών,
- 7) λεύτερη φύτεψη, παραγωγή, πούληση, βιομηχανία και απόσταση σταφίδας δίχως κανένα πρόστιμο, εκβιασμούς και περιορισμούς,
- 8) άτοκες κρατικές πιστώσεις για την καλλιέργεια της σταφίδας μέχρι την πούληση και για την προμήθεια και κατασκευή

τεχνιτών μέσων και φαρμάκων (υπόστεγα, τσιβιέρες, σταφιδόπανα, χαλκό, θειάφι κλπ.), οικονομικές ενισχύσεις στους σταφιδοπαραγωγούς που κάθε μέρα καταστρέφονται από θεομηνίες (παγετός, χαλάζι, περονόσπορο), καθώς και από την κρίση, από τα κονδύλια των πολεμικών εξοπλισμών και σε βάρος των ομολογιούχων τοκογλύφων ντόπιων και ξένων, 10) κατάργηση του κρατικού μονοπωλίου και φόρου στο οινόπνευμα, 11) να ελαττωθούν στα 25% τα δικαιώματα των μεγαλοκτηματιών που παίρνουν από τους εμπόρους, 12) να απαλλοτριωθούν όλα τα μοναστηριακά καθώς και τα πάνω από 50 στρέμματα ιδιόκτητα σταφιδοκτήματα και να μοιραστούν δωρεάν στους ακτήμονες, σέμπρους και γενικά φτωχούς σταφιδοπαραγωγούς, 13) να καταργηθούν άμεσα τα μοναστηριακά δικαιώματα (νόβολο κλπ.) 10-20% στις σταφιδικές περιοχές Αιγιαλείας (Μεγάλο Σπήλαιο, Ταξιάρχη), στη Ζάκυνθο κλπ. περιφέρειες, 14) κατάπαυση κάθε δίωξης και αποφυλάκιση των αγωνιζομένων σταφιδοπαραγωγών Αιγιαλείας, 15) ισόβια σύνταξη στα θύματα του σταφιδικού αγώνα (Αίγιο κλπ.), 16) κατάργηση των δασμών και φόρων στο σάρι, τρόφιμα και γενικά είδη πρώτης ανάγκης, 17) κατάργηση του δασμού στα λιπάσματα, φάρμακα (χαλκό, θειάφι), τα γεωργικά εργαλεία και υλικά που χρησιμοποιούν οι σταφιδοπαραγωγοί (τσίγκο, τσιμέντο, σύρματα, σταφιδόπανα κλπ.), 18) κατασκευή τοπικών λιμανιών σ’ όλα τα σταφιδοπαραγωγικά κέντρα εξαγωγής σε βάρος των πολεμικών κονδυλίων, των σταφιδεμπόρων και τραπεζών.

Οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγοί έχουν όλη τη δύναμη και μπορούν να επιβάλουν τα παραπάνω αιτήματα και να βελτιώσουν την κατάστασή τους»⁽¹⁴⁵⁾.

ΦΥΛΛΟΡΟΕΙ

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Και καθώς ο καιρός περνάει συγκαλείται σύσκεψη στον Καϊάφα για να αποφασιστεί αν θα συνεχιστούν οι κινητοποιήσεις ή θα κλείσει τον κύκλο της η επιτροπή του συνεδρίου Κυ-

παρισίας: «Καλούνται άπαντα τα μέλη της υπό του συνεδρίου Κυπαρισσίας συγκροτηθέντος Νοτιοδυτικής Πελοποννήσου Σταφιδικού Συνεδρίου, ορισθείσης Εκτελεστικής Επιτροπής των Επαρχιών Μεσσηνίας και Ηλείας, ως και τα προς συγκρότησιν του Παμπελοποννησιακού και Παννησιωτικού Συνεδρίου τοιαύτα, και τα εν του εν Πύργω τοπικού συνεδρίου, εις κατ' ιδίαν μυστικήν σύνοδον εν Λουτροίς Καϊάφα, κατά την 21ην Οκτωβρίου 1934 ημέραν Κυριακήν και ώραν 12ην μεσημβρινήν, προς λήψιν των ενδεδειγμένων εντόνων αποφάσεων μετά την ένοχον, προκλητικήν και αυτόχρονα περιφρονητικήν σιωπήν των και υπευθύνων του σταφιδικού καταντήματος αρμοδίων εις το διαβιβασθέν παρ' ημών αυτοίς ψήφισμα του συνεδρίου, ή προς κατάθεσιν της αναληφθείσης εντολής και ανάθεσιν πλέον αυτής εις τον πεινώντα σταφιδόκοσμον, αρμόδιον να προστατεύση το υπό των επιτηδείων αποστερούμενον ψωμί των παιδιών τους.

Ο Πρόεδρος του Συνεδρίου και της Εκτελεστικής Επιτροπής

Σωτήρης Αναγνωστόπουλος»⁽¹⁴⁶⁾.

Την παραμονή του συνεδρίου σε κύριο άρθρο το "Θάρρος" θεωρεί ότι το θέμα είναι πολιτικό και έτσι θα πρέπει να το δουν οι σύνεδροι:

«Αφ' ου μάτην επί ημέρας, επί εβδομάδας, επί μήνας ακόμη ανέμειναν οι ιθύνοντες την κίνησιν των καταστραφέντων εξ αιτίας της αλογίστου πολιτικής της κυβερνήσεως σταφιδοπαραγωγών της Νοτιοδυτικής Πελοποννήσου, μίαν ένδειξιν εκ μέρους των διοικούντων την χώραν σήμερον ότι συναισθάνονται τον πόνον, ότι αντιλαμβάνονται την κρισιμότητα της θέσεώς των, αφ' ου ματαίως εξελιπάρσαν μίαν ασήμαντον συνδρομήν και δεν εύρον παρά θύρας ερμητικώς κεκλεισμένας, αφ' ου επείσθησαν τέλος ότι κάθε συνεννόησις αποβαίνει αδύνατος με την κυβέρνησιν των φοροκλεπτών και των Τριτόμπεδων, απεφάσισαν να συνέλθουν αύριον εις την αθόρυβον λουτρόπολιν του Καϊάφα και ν' ανταλλάξουν σκέψεις διά την περαιτέρω κατεύθυνσιν των ενεργειών του σταφιδικού μας κόσμου. Δεν γνωρίζομεν ποίον πνεύμα θα

πρυτανεύση κατά τας συνομιλίας αυτάς, ουδέ αν αύται θα καταλήξουν εις θετικά συμπεράσματα, δυνάμενα να ωθήσουν πράγματι προς μίαν διέξοδον την σημερινήν όντως τραγικήν σταφιδικήν κατάστασιν. Οτι όμως οι συζητηταί θ' αναχωρούν εις όλας τας ενεργείας των από την βασικήν σκέψιν της καλλιτερεύσεως της σημερινής σταφιδικής καταστάσεως είναι αναμφισβήτητον και ανεπίδεκτον οιασδήποτε εκ μέρους οιουδήποτε αμφισβητήσεως. Ακριβώς δε διά τον λόγον αυτόν θα επιθυμούμεν να συστήσωμεν εις τους συμμεθέξαντας της αυριανής συσκέψεως όπως θελήσουν επιτέλους να κατατοπιστούν εις τα πράγματα και να ενημερωθούν εις τρόπον ώστε να παύσουν πλέον στηρίζοντες οιαδήποτε ελπίδα οιασδήποτε ευμένειας της κυβερνήσεως απέναντι των σταφιδικών πληθυσμών. Οχι μόνον παρέβη κατά τον πλέον περιφανή και αδιάντροπον τρόπον τας προεκλογικώς δοθείσας εις τον σταφιδικόν λαόν υποσχέσεις, όχι μόνον εκώφευσαν εις όλας τα εκκλήσεις και τας ευχάς και τας διαμαρτυρίας των πεινασμένων σταφιδικών πληθυσμών, αλλά και προσδεθείσα στερεώς διά του υφυπουργού του Πολιτικού Γραφείου και του υφυπουργού της Εθνικής Οικονομίας εις το άρμα των Πατριών υποτιμητών, εννοεί με κάθε τρόπο να θυσιάση ολόκληρον την σταφιδοπαραγωγήν εις τον βωμόν των ανόμων συμφερόντων αυτών των θρασέων καρχαριών. Ουδείς σώφρων και νουνεχής πολίτης αμφιβάλλει διά την αλήθεια αυτήν και όλοι γενικώς παραδέχονται ότι σωτηρία της σταφίδος μόνον εκτός της κυβερνήσεως και μακράν αυτής ημπορεί να ζητηθή. Αυτήν την αλήθειαν που όλοι γνωρίζουν, δεν πρέπει κατά πρώτον λόγον ν' αγνοούν εκείνοι που εκ της θέσεώς των αποτελούν το οχύρωμα της παραγωγής, η προκεχωρημένη φάλαγξ αυτής εναντίον των ολεθρίων επιδιώξεων της κυβερνήσεως. Εξω της βάσεως αυτής και χωρίς την προϋπόθεσιν ταύτην λύσις διά το σταφιδικόν ζήτημα δεν υπάρχει. Ας το καταλάβουν καλά οι επί κεφαλής των σταφιδικών φαλαγγων ότι δεν γίνεται αλλιώς. Τα πράγματα τους αναγκάζουν άλλωστε προς

αυτήν την κατεύθυνσιν. Και είτε θέλοντες, είτε μη, θα υποκύψουν ασφαλώς μίαν ημέραν»⁽¹⁴⁷⁾.

Η σύσκεψη της Εκτελεστικής Επιτροπής του συνεδρίου Κυπριασσίας με τη συμμετοχή αντιπροσώπων από ανάλογες κινήσεις της Ηλείας πραγματοποιείται αλλά αντανακλά ουσιαστικά και το κλίμα απογοήτευσης που κυριαρχεί εξαιτίας της άρνησης από την κυβέρνηση για οποιαδήποτε συζήτηση. Από τη μια πλευρά απουσιάζουν αντιπρόσωποι που είχαν παίξει σημαντικό ρόλο στο προηγούμενο διάστημα όπως ο Γ. Δάλλας, και από την άλλη η μεγάλη πλειοψηφία αυτών που συμμετέχουν τάσσεται υπέρ της διακοπής των κινητοποιήσεων. Αντιθέτως μόνον δύο, ο Χρήστος Κουβελιώτης και ο Βρεττός Μιχόπουλος, τάσσονται υπέρ της συνέχισης των αγώνων “μέχρις εσχάτων”:

«Την 10ην πρωινήν της παρελθούσης Κυριακής συνεκροτήθη εις Καϊάφαν η προαναγγελλείσα σύσκεψις των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής του σταφιδικού συνεδρίου προς λήψιν αποφάσεων περί της περαιτέρω εξελίξεως του αγώνος των σταφιδοπαραγωγών κατόπιν της μη αποδοχής εκ μέρους της κυβερνήσεως των αιτημάτων και της τελείας εγκαταλείψεως υπ’ αυτής του σταφιδικού κόσμου. Της συσκέψεως μετέσχον οι κ. κ. Σ. Αναγνωστόπουλος, Βρεττός Μιχόπουλος πρόεδρος του σταφιδικού συνεδρίου Πύργου, Καλογερόπουλος. Λουπινάς (Τριφυλίας), Χ. Κουβελιώτης, Ζ. Κουρέτας (Πυλίας), Π. Καψαλιάρης (Μεσσήνης), Π. Βενιζέλος (Καλαμών), Γ. Λαλούντας, Γ. Αργυράκης (Πύργου) και Κοτσώνης, Δαμασκόπουλος (Ηλείας).

Εν αρχή της συσκέψεως ο κ. Αναγνωστόπουλος ανεκοίνωσε εις την επιτροπήν διάφορα τηλεγραφήματα βουλευτών και γερουσιαστών Μεσσηνίας και Ηλείας προσπαθούντων να δικαιολογήσουν την τελευταίαν στάσιν των έναντι των σταφιδοπαραγωγών.

Επί των τηλεγραφημάτων αυτών διεξήχθη μακρά συζήτησις καθ’ ἣν τα πλείστα των μελών της επιτροπής ετόνισαν ότι οι σταφιδοπαραγωγὸι δεν εκινήθησαν ὅσον ἔπρεπε ἐναντίον της κυβερνήσεως διὰ να ἐπιτύχουν την ἰκανοποίησιν των δικαίων αιτημάτων των, συνέστησαν δε

ὄπως σταματήσουν ἤδη αι κινητοποιήσεις των σταφιδοπαραγωγών. Προς την ἀποψιν ταύτην διεφώνησαν ριζικῶς οἱ κ. κ. Κουβελιώτης και Μιχόπουλος οἱ ὁποῖοι ετόνισαν ὅτι ὁ σταφιδικὸς κόσμος ἐπιβάλλεται να ἀγωνισθῆ μέχρις εσχάτων διὰ την ἐξασφάλισιν του ἄρτου των. Ἐν τέλει ὑπὸ της πλειοψηφίας ἀπεφασίσθη ἡ ἔκδοσις ἀνακοινωθέντος διὰ του ὁποῖου γίνεται ἀπόπειρα συγκαλύψεως των κυβερνητικῶν εὐθυνῶν ἐναντι του σταφιδικοῦ κόσμου και συνίσταται εἰς τους σταφιδοπαραγωγούς ὅπως ἀναλάβουν εἰς χεῖρας των τον ἀγῶνα και να μὴ ἐλπίζουν εἰς ουδεμίαν ἐνίσχυσιν ἐκ μέρους των βουλευτῶν και γερουσιαστών. Το ἀνωτέρω ἀνακοινωθέν δεν ὑπέγραψαν οἱ κ. κ. Κουβελιώτης και Μιχόπουλος, θεωρήσαντες αὐτὸ ὡς διασπαστικόν»⁽¹⁴⁸⁾. Το ρεπορτάζ της εφημερίδας “Σημαία” εἶναι πανομοιότυπο, με μικρὲς φραστικές ἀλλαγές, και με δεδομένο το γεγονός ὅτι ἡ σύσκεψη ἦταν κλειστή, φαίνεται ὅτι οἱ πληροφορίες δόθηκαν ἀνεπίσημως ἀπὸ τους συμμετέχοντες σε αὐτή.

ΤΟ ΚΚΕ ΚΑΤΑΓΓΕΛΕΙ «ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΤΕΡΕΣ»

Απὸ την πλευρά του ΚΚΕ καταγγέλλεται ἡ ἐξέλιξη με κείμενο που δημοσιεύεται στο “ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ”: «Οἱ σταφιδοπατέρες της Μεσσηνίας και της Ηλείας βρίσκονται πάλι σε κίνηση. Διάφοροι πλούσιοι κτηματίες, δικηγόροι, γιατροὶ και ἄλλοι πολιτικάντηδες αυτοχειροτονήθηκαν σε “Εκτελεστικὴ Επιτροπή” του σταφιδικοῦ συνεδρίου Κυπριασσίας και συνήλθαν προχτές στα λουτρά Καϊάφα σε σύσκεψη “κεκλεισμένων των θυρῶν”. Ὑστερα ἀπ’ αὐτήν ἐβγαλαν ἀνακοίνωση ὅπου “ἀποδοκιμάζουν” την κυβέρνησι και τους βουλευτές για τὴν στάσιν τους στα ζητήματα των σταφιδοπαραγωγών. Ἀκόμη τονίζουν ὅτι ἡ λεγόμενη “Εκτελεστικὴ Επιτροπή” παραμένει “ἐν ἐπιφυλακῇ και εἶνε ἔτοιμος ν’ ἀγωνισθῆ ὑπὲρ των δικαίων του σταφιδικοῦ κόσμου”. Οἱ εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγὸι της Μεσσηνίας γνωρίζουν ὅτι ὁ Τζάνης της “Εκτελεστικῆς” στο συνέδριο της Κυπριασσίας του περασμένου μηνὸς παράδοσε στην αστυνομία

τους τίμιους αντιπροσώπους του για να προδίνει ανενόχλητα τα συμφέροντά τους.

Τότε η “Εκτελεστική” έταξε στην κυβέρνηση τέσσερες μέρες προθεσμία για ν’ απαντήσει στο ψήφισμα του συνεδρίου της Κυπριαρχίας. Ας σημειωθεί ότι στο συνέδριο εκείνο οι περισσότεροι αντιπρόσωποι ήταν αυτοδιορισμένοι. Τώρα, ύστερα από ενάμισυ μήνα, που πέρασαν πολλές τετραήμερες προθεσμίες, ξεσηκώθηκαν οι σταφιδοπατέρες σε “αγώνες” κλπ.

Οι σκοποί τους είναι ολοφάνεροι. Στους κάμπους της Μεσοπνίας και της Ηλείας κουφοβράζει η αγανάκτηση των εργαζομένων σταφιδοπαραγωγών, που αρχίζουν να πεινάνε. Γιατί και τα λίγα λεφτά που πήραν από τη σταφίδα τους τ’ άρπαξαν οι τοκογλύφοι, οι Τράπεζα και άλλοι εκμεταλλευτές. Γι’ αυτό οι σταφιδοπατέρες αρχίζουν να κινούνται για να πάρουν πάλι την ηγεσία του αγώνα των σταφιδοπαραγωγών και να προδώσουν τα συμφέροντά τους. Οι εργαζόμενοι σταφιδοπαραγωγοί πρέπει να βγάλουν διδάγματα από την ίδια τους την πείρα. Πρέπει ν’ αποδοκιμάσουν τους εκμεταλλευτές τους. Μπορούν και πρέπει σε κάθε χωριό να βγάλουν επιτροπές αγώνα από φτωχούς και μεσαίους τίμιους αγρότες και με συγκεντρώσεις και καθόδους ν’ απαιτήσουν:

- Να δοθούν αμέσως από 500 δραχμές αποζημίωση για κάθε χιλιόλιτρο στους παραγωγούς που έβγαλαν μέχρι 20 χιλιόλιτρα σταφίδα.

- Να καταργηθούν οι φόροι για όσους έχουν κάτω από 50 χιλιάδες εισόδημα.

- Βαρειά φορολογία των πλουσιοκτηματιών, σταφιδεμπόρων και τραπεζών.

- Να καταργηθεί ο ΑΣΟ, το παρακράτημα και οι φόροι στη σταφίδα.

- Να καταργηθούν οι δασμοί και φόροι στα είδη της πρώτης ανάγκης»⁽¹⁴⁹⁾.

«ΑΓΩΝΑ» ΖΗΤΟΥΝ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΟΥΣ

Μια ανταπόκριση στο “Θάρρος” από τους Γαργαλιάνους, δείχνει ότι υπάρχει έντονος

προβληματισμός και σε πλατειά στρώματα παραγωγών η αντίληψη ότι πρέπει να συνεχιστούν οι κινητοποιήσεις:

«Καθ’ όν χρόνον και μαθηματικώς πλέον ακόμη ήτο βέβαιον, πως η κυβέρνησις κατ’ ουδένα τρόπον σκέπτεται να εγκαταλείψη την ολεθρίαν διά την σταφιδοπαραγωγήν τακτικήν της και ν’ απομακρύνη από τους κόλπους της τους εμπόρους υπουργούς και τα παράσιτα εξαρτήματα των υποτιμητών, οι αντιπρόσωποι των σταφιδοφόρων περιφερειών κατά την εν Καϊάφα διάσκεψιν της Κυριακής εις όλας τας άλλας επωφελείς και δικαίας αποφάσεις, επρόσθεσε και την ολεθρίαν απόφασιν να λήξη ο αγών υπέρ της σταφίδος, επειδή η εκ μέρους των σταφιδοπαραγωγών συνδρομή εις τας σκληράς προσπάθειάς των ηγουμενων εις τον αγώνα δεν είναι η ενδεδειγμένη.

Και είναι δυστυχώς αληθές ότι οι σταφιδοπαραγωγοί αναθέσαντες τις τους αντιπροσώπους των την διεξαγωγήν του αγώνος της σταφίδος, παρημέλησαν και ιδίως μετά τα τελευταία συλλαλητήρια να συντείνουν ενεργώς εις την ταχύτεραν ικανοποίησιν των δικαίων απαιτήσεων των.

Εκ τούτου όμως ουδόλως διαφαίνεται ότι το σύνολον και όχι η πλειονότης, δεν επιθυμεί να απαλλαγί από την ολεθρίαν διά την σταφιδοπαραγωγήν κομματισμόν, δεν απαιτεί την άμεσον προσωρινήν ικανοποίησιν προς αποσόβησιν των κινδύνων που εδημιούργησεν εις αυτούς ο καθορισμός εξευτελιστικών τιμών και μάλιστα υπό τας γνωστάς προϋποθέσεις.

Η απόφασις αυτή διά την εγκατάλειψιν του αγώνος, δεν πρέπει κατ’ ουδένα τρόπον να πραγματοποιηθή, διότι ασφαλώς θα χρησιμεύσῃ ως αυτοκαταδίκη των συμφερόντων των σταφιδοπαραγωγών.

Οι αναλαβόντες τον δίκαιον αγώνα υπέρ της σταφίδος, πρέπει να παραβλέψουν τους φραγμούς αυτούς οι οποίοι ήτο φυσικόν ν’ αναφανούν και να προχωρήσουν διότι αυτό και μόνον επιβάλλει η αθλιότης της θέσεως των σταφιδοπαραγωγών»⁽¹⁵⁰⁾.

ΣΑΝ ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το φθινόπωρο χρονικά «σβήνει» η κινητοποίηση των σταφιδοπαραγωγών στην Πελοπόννησο που έφερε «σε θέση μάχης» τις διαφορετικές περιοχές των οποίων οι παραγωγοί διεκδικούσαν διαμετρικά αντίθετα αιτήματα. Σε Αιγιαλεία, Πάτρα και Κορινθία οι κινητοποιήσεις σταμάτησαν μετά την βίαιη και αιματηρή καταστολή της εξέγερσης των παραγωγών από τη Χωροφυλακή. Με αντίθετα αιτήματα συνεχίστηκαν στη Μεσσηνία και την Ηλεία αλλά εκφυλίστηκαν στην πορεία καθώς τα στελέχη του Λαϊκού Κόμματος που συμμετείχαν σε αυτές σταδιακά υποχώρησαν στις πιέσεις και άφησαν το ιστορικό συνέδριο της Κυπαρισσίας χωρίς συνέχεια. Μέσα από τις κινητοποιήσεις στους δύο αυτούς Νομούς αναδείχθηκαν αγροτικά στελέχη προερχόμενα από το χώρο των αριστερών αγροτιστών και των κομμουνιστών. Τα οποία με την πείρα που είχαν αποκτήσει πρωταγωνίστηκαν στις μεγάλες κινητοποιήσεις την επόμενη χρονιά. Θα μπορούσαμε να επισημάνουμε ως

ξεχωριστό στοιχείο του «καυτού» καλοκαιριού του 1934, τη διαμόρφωση ολοκληρωμένης αντίληψης για το σταφιδικό από την πλευρά του ΚΚΕ, η οποία επιχειρήθηκε στη συνέχεια να λειτουργήσει ενοποιητικά ανάμεσα στους παραγωγούς των διαφορετικών ποιοτήτων σταφίδας. Μια πολιτική που είχε στο επίκεντρο την κατάργηση των θεσμών εκμετάλλευσης των σταφιδοπαραγωγών και των πολλαπλών φορολογικών και άλλων επιβαρύνσεων της σταφίδας.

Οι οποίες κρατούσαν καθηλωμένες τις τιμές παραγωγού την ώρα που όλοι οι άλλοι εμπλεκόμενοι (τοκογλύφοι, μεσέμποροι, έμποροι, εξαγωγείς, οινοβιομήχανοι, ναυτιλιακές εταιρείες κλπ.) κέρδιζαν λεπλατώντας την παραγωγή και τον κόπο του παραγωγού. Την επόμενη χρονιά το κίνημα θα «μπολιαζόταν» με αυτές τις αντιλήψεις και με νέα χαρακτηριστικά στην οργάνωση και διεκδίκηση, που αγκάλιασαν πλατύτατα στρώματα απελπισμένων σταφιδοπαραγωγών...

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- (1)“Σημαία” 9/5/1934
- (2)“Ριζοπάστης” 16/5/1934
- (3)“Θάρρος” 10/6/1934
- (4)“Θάρρος” 10/6/1934
- (5)“Θάρρος” 26/6/1934
- (6)“Θάρρος” 3/7/1934
- (7)“Θάρρος” 4/7/1934
- (8)“Σημαία” 5/7/1934
- (9)“Σημαία” 6/7/1934
- (10)“Θάρρος” 8/7/1934
- (11)“Θάρρος” 17/7/1934
- (12)“Σημαία” 17/7/1934
- (13)“Σημαία” 20/7/1934
- (14)“Σημαία” 25/7/1934
- (15)“Θάρρος” 31/7/1934
- (16)“Ριζοπάστης” 4/8/1934
- (17)“Πατρίς” 31/7/1934
- (18)“Πατρίς” 31/7/1934
- (19)“Ριζοπάστης” 31/7/1934
- (20)“Σημαία” 1/8/1934
- (21)“Θάρρος” 3/8/1934
- (22)“Σημαία” 5/8/1934
- (23)“Ριζοπάστης” 7/8/1934
- (24)“Θάρρος” 9/8/1934
- (25)“Σημαία” 9/8/1934
- (26)“Θάρρος” 10/8/1934
- (27)“Θάρρος” 12/8/1934
- (28)“Νεολόγος” (Πάτρας) 13/8/1934
- (29)“Θάρρος” 17/8/1934
- (30)“Πατρίς” (Πύργου) 19/8/1934
- (31)“Πατρίς” 21/8/1934
- (32)“Ριζοπάστης” 20/8/1934
- (33)“Ριζοπάστης” 21/8/1934
- (34)“Σημαία” 22/8/1934
- (35)“Σημαία” 22/8/1934
- (36)“Σημαία” 23/8/1934
- (37)“Σημαία” 23/8/1934
- (38)“Πατρίς” 23/8/1934
- (39)“Θάρρος” 23/8/1934
- (40)“Νεολόγος” (Πάτρας) 23/8/1934
- (41)“Σημαία” 24/8/1934
- (42)“Πατρίς” (Πύργου) 24/8/1934]
- (43)“Πατρίς” (Πύργου) 24/8/1934
- (44)“Θάρρος” 24/8/1934
- (45)“Ριζοπάστης” 24/8/1934
- (46)“Πατρίς” 24/8/1934
- (47)“Θάρρος” 25/8/1934 και πληροφορίες από τις εφημερίδες “Πατρίς” (Πύργου) και “Νεολόγος” (Πάτρας) την ίδια ημερομηνία
- (48)“Σημαία” 25/8/1934
- (49)“Ριζοπάστης” 25/8/1934
- (50)“Σημαία” 25/8/1934
- (51)“Ριζοπάστης” 25/8/1934
- (52)“Σημαία” 26/8/1934
- (53)“Νεολόγος” 26/8/1934
- (54)“Νεολόγος” 26/8/1934
- (55)“Νεολόγος” 26/8/1934
- (56)“Νεολόγος” 27/8/1934 – Το Συνέδριο του Αιγίου (30 Ιουνίου 1934) έγινε με πρωτοβουλία της Σταφιδικής Τράπεζας Βιοσιτίζας και πήραν μέρος εκπρόσωποι τν Ενώσεων Συνεταιρισμών των «εξαγωγίμων ποιότητων» Κορινθίας, Αιγιαλείας, Πάτρων, Αμαλιάδας, Ζακύνθου και Κεφαλλονιάς. Βασικό αίτημα ήταν η κατάργηση του παρακρατήματος με βάση απόφαση παρόμοιου συνεδρίου που είχε γίνει την 1η Μαρτίου 1931.
- (57)“Νεολόγος” 3/9/1934
- (58)“Ριζοπάστης” 4/9/1934
- (59)“Νεολόγος” 4/9/1934
- (60)“Ριζοπάστης” 4/9/1934
- (61)“Νεολόγος” 2/9/1934
- (62)“Νεολόγος” 4/9/1934
- (63)“Νεολόγος” 1/9/1934
- (64)“Νεολόγος” 3/9/1934
- (65)“Νεολόγος” 4/9/1934
- (66)“Νεολόγος” 5/9/1934
- (67)“Νεολόγος” 30/7/1935
- (68)“Νεολόγος” 31/7/1935
- (69)“Θάρρος” 28/8/1934
- (70)“Σημαία” 28/8/1934
- (71)“Πατρίς” 26/8/1934
- (72)“Πατρίς” 28/8/1934
- (73)“Θάρρος” 28/8/1934
- (74)“Πατρίς” 26/8/1934
- (75)“Νεολόγος” 27/8/1934
- (76)“Πατρίς” 28/8/1934

- (77)“Πατρίς” 28/8/1934
 (78)“Νεολόγος” 27/8/1934
 (79)“Πατρίς” 28/8/1934
 (80)“Θάρρος” 28/8/1934
 (81)“Σημαία” 28/8/1934
 (82)“Πατρίς” 28/8/1934
 (83)“Νεολόγος” 28/8/1934
 (84)“Ριζοσπάστης” 27/8/1934
 (85)“Ριζοσπάστης” 28/8/1934
 (86)“Βραδυνή” 27/8/1934
 (87)“Ημερήσιος Κήρυξ” 27/8/1934
 (88)“Εστία” 27/8/1934
 (89)“Ελεύθερος Ανθρωπος” 27/8/1934
 (90)“Ακρόπολις” 27/8/1934
 (91)“Πατρίς” (Αθηνών) 27/8/1934
 (92)“Θάρρος” 28/8/1934
 (93)“Ακρόπολις” 28/8/1934
 (94)“Θάρρος” 30/8/1934
 (95)“Σημαία” 30/8/1934
 (96)“Θάρρος” 31/8/1934
 (97)“Σημαία” 31/8/1934
 (98)“Ριζοσπάστης” 31/8/1934
 (99)“Σημαία” 1/9/1934
 (100)“Σημαία” 1/9/1934
 (101)“Σημαία” 2/9/1934
 (102)“Θάρρος” 2/9/1934
 (103)“Ριζοσπάστης” 1/9/1934
 (104)“Ακρόπολις” 1/9/1934
 (105)“Ελεύθερος Ανθρωπος” 3/9/1934
 (106)“Ριζοσπάστης” 1/9/1934
 (107)“Πατρίς” 2/9/1934
 (108)“Ακρόπολις” 2/9/1934
 (109)“Ακρόπολις” 3/9/1934
 (110)“Σημαία” 4/9/1934
 (111)“Σημαία” 5/9/1934
 (112)(1075) “Ριζοσπάστης” 5, 6, 7, 10,
 12, 13, 14/9/1934
 (113)“Σημαία” 9/9/1934
 (114)“Θάρρος”, “Ακρόπολις”, “Ελεύθερος
 Ανθρωπος” 9/9/1934
 (115)“Ριζοσπάστης” 9/9/1934
 (116)“Ριζοσπάστης” 13/9/1934
 (117)“Ριζοσπάστης” 8/9/1934
 (118)“Πήδασος” 9/9/1934
 (119)“Σημαία” 9/9/1934
 (120)“Θάρρος” 9/9/1934
 (121)“Σημαία” 11/9/1934
 (122)“Θάρρος” 11/9/1934
 (123)“Θάρρος” 11/9/1934
 (124)“Σημαία” 11/9/1934
 (125)“Σημαία” 11/9/1934
 (126)“Ριζοσπάστης” 12/9/1934
 (127)“Σημαία” 12/9/1934
 (128)“Θάρρος” 13/9/1934
 (129)“Ριζοσπάστης” 13/9/1934
 (130)“Ριζοσπάστης” 15/9/1934
 (131)“Πατρίς” 12/9/1934
 (132)“Πατρίς” 12/9/1934
 (133)“Σημαία” 13/9/1934
 (134)“Θάρρος” 13/9/1944
 (135)“Σημαία” 14/9/1934
 (136)“Θάρρος” 15/9/1934
 (137)“Σημαία” 15/9/1934
 (138)“Σημαία” 15/9/1934
 (139)“Θάρρος” 19/9/1934
 (140)“Θάρρος” 26/9/1934
 (141)Βιογραφικό Τάση Κουλαμπα – Αρ-
 χείο Κουλαμπα
 (142)“Ριζοσπάστης” 6/10/1934
 (143)“Θάρρος” 7/10/1934
 (144)“Θάρρος” 9/10/1934
 (145)“Ριζοσπάστης” 10/10/1934
 (146)“Θάρρος” 11/10/1934
 (147)“Θάρρος” 20/10/1934
 (148)“Θάρρος” 23/10/1934
 (149)“Ριζοσπάστης” 23/10/1934
 (150)“Θάρρος” 25/10/1934

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟ 1934 ΚΟΡΥΦΩΝΕΤΑΙ Η ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ ΤΩΝ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	5
--	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

ΜΑΧΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ	7
ΛΙΜΕΝΕΡΓΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΑΠΕΡΓΙΑ ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΕΡΓΑΤΩΝ	9
ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΜΑ	10
ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΛΩΡΗ ΣΤΑΦΙΔΑ	11
ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΕΣ ΓΙΑ «ΑΔΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ»	11
ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗ ΘΟΥΡΙΑ	14
ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ	16
ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΣΟ	18
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟ “ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ”	20
“ΣΗΜΑΙΑ” ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	21
ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΥΣΩΝΑ.....	22
ΕΦΙΠΠΗ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗ ΣΤΗ ΘΟΥΡΙΑ.....	24
ΔΙΑΒΕΒΑΙΩΣΕΙΣ ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΥ	24
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΧΛΩΡΗΣ ΣΤΑΦΙΔΑΣ.....	25

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΜΕ ΑΝΤΙΘΕΤΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ	27
ΤΟ «ΘΑΡΡΟΣ» ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΕΙ ΓΙΑ ΚΙΝΔΥΝΟΥΣ	28
ΑΝΤΙΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	29
ΣΥΣΚΕΨΗ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ	30
ΣΥΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟ.....	30
«ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ»: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	31
ΣΥΝΕΔΡΙΑΖΕΙ Ο ΑΣΟ, ΑΝΗΣΥΧΟΥΝ ΟΙ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΙ	33
ΑΝΑΣΤΑΤΩΣΗ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑ.....	36
ΜΕΓΑΛΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΗΛΕΙΑ.....	37
ΑΥΘΟΡΜΗΤΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗ ΣΤΗΝ ΑΓΟΥΛΙΝΙΤΣΑ	40
ΞΕΣΗΚΩΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑΣ	40
«ΕΝ ΔΙΚΑΙΑ ΕΞΕΓΕΡΣΙ» ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑ.....	41
ΜΕΤΩΠΟ ΤΩΝ «ΒΟΡΕΙΩΝ»	42
ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΗ	42
ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	43
«ΠΡΟΤΟΦΑΝΕΣ» ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ.....	43
ΑΝΑΒΡΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΑΜΑΛΙΑΔΑ.....	46
«ΔΙΠΛΟ» ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΑ ΚΡΕΣΤΑΙΝΑ.....	47
1.000 ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΟΙ ΣΤΟ ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟ	48
ΠΡΟΣ ΕΝΟΠΛΑ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑ	50
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΚΚΕ ΓΙΑ ΝΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΕΙ Η ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ.....	50
ΠΡΟΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΝ ΜΕΣΩ ΑΝΤΙΘΕΣΕΩΝ Ο ΑΣΟ.....	52
ΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝ ΑΝΑΣΤΑΤΩΣΗ	52

ΟΔΗΓΙΕΣ ΤΣΑΛΔΑΡΗ ΑΠΟ ΤΟ... ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	55
ΠΡΟΣ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑ	56
ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΚΑΘΟΔΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΛΑΜΑΤΑ	57
ΣΤΗΝ ΗΛΕΙΑ ΚΑΤΑΓΓΕΛΟΥΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΥΣ ΑΣΟ	58

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

26 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ: «ΣΦΑΓΗ» ΣΤΟ ΑΙΓΙΟ, ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΣΕ ΜΕΣΣΗΝΙΑ-ΗΛΕΙΑ.....	59
ΥΠΟΚΥΠΤΕΙ ΣΤΑ ΤΡΑΥΜΑΤΑ Ο ΝΤΡΙΝΙΑΣ	65
Ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» ΚΑΤΑΓΓΕΛΕΙ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ	66
ΠΕΘΑΙΝΕΙ ΚΑΙ Ο ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ	67
ΛΗΞΗ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ	67
ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΗΣΗ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΩΝ	69
ΔΙΚΕΣ ΑΠΟ ΑΝΑΒΟΛΗ ΣΕ ΑΝΑΒΟΛΗ.....	70
ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΘΟΥΡΙΑ.....	70
ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΒΑΛΥΡΑ	71
ΔΥΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΣΤΑ ΦΙΛΙΑΤΡΑ	72
ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗΝ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ	73
ΣΥΝΕΔΡΙΑΖΟΥΝ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΗ	73
ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ ΣΤΕ ΠΥΡΓΟ ΚΑΙ ΑΜΑΛΙΑΔΑ	74
ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΟΝ ΚΑΚΟΒΑΤΟ	75
ΝΕΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ.....	75
ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΑ ΛΕΧΑΙΝΑ	76
ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΖΑΧΑΡΩ	77
ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΩΝ	77
ΑΥΘΟΡΜΗΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗΝ ΑΜΑΛΙΑΔΑ	78

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:

ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΑΙΓΙΟΥ ΣΤΑ ΑΡΘΡΑ ΤΩΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ	81
«ΣΗΜΑΙΑ»: «ΕΣΤΑΣΙΑΣΑΝ ΟΙ ΑΙΓΙΕΙΣ»	81
«ΠΑΤΡΙΣ» (ΠΥΡΓΟΥ): «ΕΧΘΡΟΙ ΤΗΣ ΗΛΕΙΑΣ ΟΙ ΟΡΓΑΝΩΤΕΣ».....	83
ΙΣΕΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ «ΝΕΟΛΟΓΟ»	84
«ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ»: ΔΟΛΟΦΟΝΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ ΠΛΟΥΤΟΚΡΑΤΩΝ	86
«ΒΡΑΔΥΝΗ»: «ΕΡΓΟ ΠΡΑΚΤΩΡΩΝ ΤΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΕΡΩΝ»	87
«ΗΜΕΡΗΣΙΟΣ ΚΗΡΥΞ»: ΚΟΜΜΑΤΙΚΗ ΣΥΜΜΟΡΙΑ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	89
«ΕΣΤΙΑ»: «ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΕΝ ΕΙΧΕ ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ»	90
«ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ»: ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ... ΑΡΡΥΘΜΙΑ.....	92
«ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ»: ΠΑΡΑΠΑΙΟΥΣΑ ΣΤΑΦΙΔΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	92
«ΠΑΤΡΙΣ» (ΑΘΗΝΑΣ): «ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΙΜΑ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ»	93
ΓΟΝΑΤΑΣ: ΕΥΘΥΝΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	94

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ:

ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΙ Ο ΑΣΟ, ΒΡΑΖΕΙ Η ΜΕΣΣΗΝΙΑ	95
ΞΕΣΗΚΩΝΕΤΑΙ Η ΜΕΣΣΗΝΙΑ ΤΑ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΤΟΥ ΑΣΟ	97
ΣΥΣΚΕΨΗ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΗ, ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗΝ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ	99
ΚΚΕ: ΚΛΕΒΟΥΝ ΟΛΟΙ ΤΟΥΣ ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΡΑΓΩΓΟΥΣ.....	102

ΤΟ «ΚΑΥΤΟ» ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΤΟΥ 1934: Σταφιδικό κίνημα των αντιθέσεων

Η «ΣΗΜΑΙΑ» ΥΠΕΡΑΣΠΙΖΕΤΑΙ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	103
ΠΑΡΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΚΑΙ... ΔΕΝ ΠΑΡΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ	105
«ΘΑΡΡΟΣ» ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΑΣΟ ΚΑΙ ΗΛΕΙΩΝ	106
Ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» ΒΛΕΠΕΙ ΚΟΛΠΟ ΚΑΙ... ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ	107
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΠΟ ΤΟ ΚΚΕ ΣΤΟΝ ΠΥΡΓΟ	108
ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΑ ΦΙΛΙΑΤΡΑ	109
ΠΡΟΣ ΝΕΑ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΑ, ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΣΤΟΥΣ ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΟΥΣ.....	109
ΣΥΣΚΕΨΗ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΗ	110
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ:	
ΜΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΚΚΕ	115
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ:	
ΜΕΓΑΛΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΗ, ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗΝ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ	127
Ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ» ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΛΛΑΛΗΤΗΡΙΟ	131
Ο «ΠΗΔΑΣΟΣ» ΤΟΥ ΧΡ. ΚΟΥΒΕΛΙΩΤΗ	132
Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΤΣΙΚΛΗΤΗΡΑ	135
ΔΕΝ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΠΛΗΡΩΣΟΥΝ	139
ΠΡΙΝ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑΣ	139
ΕΝΑΡΞΗ, ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΚΑΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΕΠΕΜΒΑΣΗ.....	139
ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ	140
ΑΝΗΣΥΧΟΥΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ... ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ.....	143
ΚΑΤΑΓΓΕΛΕΙ Ο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ»	144
ΖΗΤΟΥΝ ΑΠΟΛΥΣΗ ΚΡΑΤΟΥΜΕΝΩΝ	144
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ:	
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΜΕΤΑ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ, ΟΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΧΑΡΤΙΑ	147
«ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ» ΖΗΤΑ Η «ΣΗΜΑΙΑ».....	148
«ΘΑΡΡΟΣ»: ΟΡΓΙΑΖΕΙ Η ΣΥΚΟΦΑΝΤΙΑ, Η ΡΑΔΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΒΟΛΗ.....	150
«ΣΗΜΑΙΑ»: ΚΑΜΟΥΦΛΑΡΙΣΜΕΝΟΙ... ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ ΟΙ ΑΓΡΟΤΙΣΤΕΣ	151
«ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΤΑΝΟΙΑΣ» ΖΗΤΑ ΚΑΙ ΤΟ «ΘΑΡΡΟΣ»	152
«ΣΗΜΑΙΑ»: ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΜΕΝΟΙ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΕΣ ΟΙ ΗΓΕΤΕΣ	152
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ «ΠΡΟΣΤΡΙΒΕΣ» ΜΕΤΑΞΥ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ	153
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ	153
Ο ΔΑΛΛΑΣ ΑΠΑΝΤΑ ΣΕ ΚΟΚΚΙΖΑ-ΜΑΡΑΚΑ	155
Ο ΚΟΥΛΑΜΠΑΣ ΣΤΗ ΜΕΣΣΗΝΙΑ	157
«ΣΥΜΠΑΙΓΝΙΑ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΕΜΠΟΡΩΝ»	159
ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΗ ΓΙΑ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ-ΑΣΟ	160
«ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ»: ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΩΝ	161
ΦΥΛΛΟΡΟΕΙ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ	161
ΤΟ ΚΚΕ ΚΑΤΑΓΓΕΛΕΙ «ΣΤΑΦΙΔΟΠΑΤΕΡΕΣ».....	163
«ΑΓΩΝΑ» ΖΗΤΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΟΥΣ.....	164
ΣΑΝ ΕΠΙΛΟΓΟΣ	165



Μεγάλο συλλαλητήριο στον Πύργο υπέρ του παρακρατήματος και σύνθημα «3.600 ή θάνατος» την ίδια ημέρα με το συλλαλητήριο του Αιγίου

“Βραδυνή” 28/8/1934